

S u f f i c h a.

I. Číjivo.

5. Džen wulčoho Róžka.

1849.

N a s č e S e r b s t w o.

Děj Moczé nadobówa, Čjewo: Žiwa
Kózda, Stawijk tež kózda zmóczni so;
Děj pak jo kózda Žiwka strowa, tjiwa,
Dha tež čjewo Čjewo selne jo.

Děj Zahrodka jo lešnje wupeschena
Renscha jo tež kózda Róžitsla;
Jo kózda Knétku tjerstwa, wudébena,
Krasna jo tež čjewa Zahrodka.

Dóiz weselinó so, děj so strowi móczni
Čjewo Čjewo, krasni čjewa Zahrodka;
Ha próczuimó so, zo bō tjiwa bowa
Kózda Žiwka, tjerstwa kózda Róžitsla.

Haj rabuimó so, děj nam Mocz ha Manosć
Čjewoh' Swowjanstwa zákcjewa;
Ha próczuimó so, zo jom' nasche Serbstwo
Čjivó Stawijk ha ranu Kwtku pjsipora.

St. B. f, w B. .é.

Z rakuskoho Keijorstwa.

Z Holomucza. Nasch modé Keijor jo ja-
wosie džewawo, ha pilné ha wopokaza pji wschém
wulku Nauwdjitscej ha Mudroscj. Wele europ-
sich Wéchow su swojich Wotpóswanéch pôswali,
jomu k Nastupení Keijorstwa Zbojo pjecj. Wot
naschoho králowskoho Dwora jo tam Préncz Al-
bert bow. W téhlej Dnach jo tam tež russénski
Préncz Konstantin pobów, kotrež so něk w
Praze namaka. Tež wilke Wóselstwa keijorských Lu-
dow joho wopotiveja ha jomu swoje Malejnoscje
předknesu. Wóniano běchu tam južni Serbja
(Süd-Slaven), kotrež Keijor jara dete hotewza.
Z iem dte romadu wisé keijorska Porutjnosć, zo
bo so 200 nowech Městow na rakuskim Sejmie pji-
hotuwanéh džerjawa za Wotpóswanéh hatž dotal
hjicjen nezastupených Ludow. — Z Holomucza po-
dachu so woni do Kromerija (Kremser), džej

so rakuski Sejm woldjerjuwe, zo bóchu so tam
ze swojimi swowjanstimi Bratrami na Sejmie bliże
zefnali. Čjifari k Tjescji južno-serbskoho Wósel-
stwa wulku Hósejnu dachu. Naiwosobnischí We-
djicjér Wóselstwa, tón rétjerski General Strat-
mirowicz (26 let staré Serb) rétjersche hotliwo
Swowa wot Serbow Malejnoscjow, wot jich Pró-
czwaňow za Swobodnosć ha Narodnosć. Wele
Swawow bě wunesene; bez druhimi dôstachmó
tež mó wujitjansezé Serbja wulku Swaru.

Pjepotano ha Wotjudjeňo Wínskow Wínskoho
Nemera w Oktobru hjicjen nejo zkonečjene. W
téhlej Dnach jo Wóchnoscj tež 12 z Liwicé na
Sejmie pjd swój Sud žadawa. — To su schwarni
Wotpóswani!

Nasche rétjerske Wóisko z nepjemenite Moczu
Wuhersku předobówe ha jene Město po druhim
wobodjuje; hatž dotal z wejza bez wilkoho Woi-
waňa, dokelj jich znajownej Sélnosće so wschicjé

boja, jich žávošna Mnichosz wschito potepce. W pýchodnich Čnach kezeda Wuhero swoju czewó Mlocz pola Města Raab zromadzic ha wilku Bitwu wajicj. — Tola předē děrbjachu woni druhé Strone, wosobne k Pownu napjecjo Szwianam tjsite mécj. Wónaño so napjecjo Serbam walichu, ha to tak nahle, ha z taiki Moczu, zo jich dwójce pola Alibunara ha Tomajewatza gbiču. Na mordarske Waschno nětko lovo wokow palachu ha rubjachu, ha pjbliżowachu so hízon k Twerdžizne (Festung) Pantjow. Tón krasné rětjerſki Wóſchi Knitjanin pak swojich Serbow swatajo zaſ zromadzi — so poselni; ha kaž bō czele wésté bow, jto so stacj budje, zadé Wuherow Kribeta wsche Mosté wotorha; něk pak z taiki Moczu Wuherow napaje, zo jich czele pjetviné ha dokelj wotorhanéch Mostow dla czekněj ňemóžachu, děrbjachu hatz do poslenoho Muja pak padněc, pak so jaczi pjetvadacj. Tzi Dne ſejachu cji khrobi Serbia wo stainej ſutwoi Bitwe! 500 Wuherow paſechu. 800 Jateč (prava) Knitjanin zatzelicj da. — Ta Wécz dře pak změje so tak, zo Serbia taikim Zwósnikam napjecjo, kaž Wuhero su, kij fojdoho Serba, djež joho natrčha, wóbescha, žaden Pardon dawali něisu.

Serbów Patriarcha Rajatžicj jo jara čané list na swojoho Luda Bratrow pod turkowskej Wóſchnosezú pôswaw ha jich k Pomocé napjecjo Wuheram pjetroséw. Woni su w Belgradze Zromadžiznu djerzeli ha 10,000 Muži z 20,000 Zwótemi Peñes jim pjetvrali. To budje Radosz ha Duskaňo.

Tej ze Slawonskej su Pétvescje pjetvili. Tam jo Kravatow Wóſchi Todorowicj wulku Bitru dobow. —

Jeden kejorski Wóſchi jo Hrabja (Graf) Schlit. Wón wédjesche swowjanske Wóſisko z Galiciskej napjecjo Wuheram. Na Mezach wóznoho Kraja je wón taklej postrewi: „Wingischgracz jo me k

waschomu naiwóschomu Wedžicjerei postajiw. To jo za mine wulka Tjescj. Mo luburwemb naschho Kejora. Swuschamó k wutrobnitom kejorskem Wóſiskei. Te druhe budje so namakacj.”

Ha wopravdje, wone jo so namakawo. Hatz wón Karpaté (naiwóſche Horé w Wuherſkej) pjetzje, třeći wón na 20,000 Nepjeczelov ze 24 Kanonami. Joho Lubjo, romadje 10,000, naibole Ruthenojo (Swoveno) ha přeni krót w Bitve, pjmachu z taiki Wutrobnitoseju ha Smertje Žadspěcjom, zo so wschito na téma zpodživáſche. Po tzi Hodžiné (Stunde) dowhim horčém Běženju wotrazechu Nepjeczela, kij 3000 Mostwéch, Raňenéch ha Jateč z 18 Kanonami zuhivšti, wot nitjhovacjé wedžecj nehasche ha swoje Zbožo wo dalskim Polu pötasche. Kejorſe zubichu jenot 30 Muži. —

Kak dha jo tola Bitwa pola Raab, wot kotrejz zpowniescje, wupanéwa? Prawe děre! hatzruine běchu so tam Wuhero kruče ſeníli ha so mécne wobroneli, su tola, děj so kejorské Wóſisko pjetvile, wostajicj wschohu cjekneli. Do to su krasni Wojacé. Kejorské Wóſisko ſteji něk 3 Mile předē Buda-Pest. Toholei wuherſkoho wosneno Města wojerski Wóſchi Hrabowski jo so za Kejora wuznaw ha woboj Měscie téj budjetaj so dobrowolne pjetvadacj. Tež Twerdžizna Komorn jo wo kejorskich Rukach.

Z Italſkej. Z Roma. Wola nas krasne wonlada! Wóſche Zastoinstwo jo hízon zaſe wotſupiwo. Wo poslenej ſimskéj Zromadžizne djerzehu pjetz Woswano wěstoho Galetti k Diktatorj (kij bō wěſche Knejerſtwo wěd) wuzwolici; tón pak so taiki Swižbó wobaraſche, hatzruini jomu režachu zo budja joho kaž Ministera Rossi zlonozvaci. (To jo ta jich wuſhwalena Swobodnoſej!). — Wschedne mamó Haré a Zběžki. Wele naſchich děre ſmôſtených Měscianow po czewóh Čnach pola Sejmowné (Kejza, wo kotrejz so Sejm djerzí) ſteji, zo běchu Němér zdaluvali. —

Wón daňo swóschach jenoho Wóschoho pji wojskami Męscianami Rucé wamajo prawicj: „ach dhé bó tola nasch siv. Wótez néjto tjiniw, zo bó skoro hinał bowo! — Bóh we, hdze mó he-wak pjindzemb!” — Mo z toho ha z druhich tałskich Bodawków widzimó, zo su tej tam, kaj po-la nas ha wschudjom drudze jeno i Nekoži, kij czemu Haru tjina.

Nainowske Póweszeje prawa, zo chze francz. Republika w Ziemięciu z Keijorom ha z Neapolitanskim Králem Bamuża zasé do swojego Kra-lestwa nuczajicj.

Bamuž jo z Města Gaeta, bjež so won něk namaka, na Generala Kawagnaka pisaw, wo kotrej wón prawit: z horliwoj Lubosćju jo so nai-starscha Djorka Cérkive (Franczowska) zbenewa ha mi na Pomocz kwatawa. Moja Wutroba jo hnuta ha powna Djaka, kij wó sebi zaswujist seje. Ja so natijiu, zo budu ja sam franczowskomu Ludej moju Lubosć wepokazacj ha na franczowskej Zemi z mezej Ruku Zohňwanio toho Kneza wutjelicj mócz. Djencza pak hijon so ja k nomu modlu, zo bó wón Was ha Franczowski je swojej Radu zakitaw.” — Kawagnak běsche menuicj Bamuža wo Měnie francz. Luba do Pariza pjepróswa ha wo něk prýzném králowskim Hrodze jomu hódnú Chowanku pjihotuwaw.

Cjekano Bamuža z Roma so wschelako pô-weda. Swóscieje toho dla, kaf jo so ta Wécz měra: Czéwò Hród, wo kotrejž Bamuž bód-lesche, (Quirinal) bě wot Nemernikow, niskich ha wósofich, wobiadzené; wóthé Hasti ha Swó wot nich wobledzhuwane; haj tej Swó, wo kotrejž Bamuž bódlesche, dérbesche wotcijena stacj, zo bóchu woni joho staiue pjed Wojskowaj měli ha joho cewo Skutkwanio widzecj móli. Z jeném Swowom, tón siv. Wótez, dobrocjivó Wécz, běsche djerzane kaj straschné Zwóscenik. — Wsche wejje Kraje maja w Ronie swojich Wotpóswanéch.

Wón daňo pjindzje Wotpóswané Baierskoho Krála ha jadasche z Bamujom rejszej. Cji nowi Ministero, Wojské ha druzé, kij tam běchu, jemu zkrota Pjistup zakazachu. Wón pak, na swoju Dóstoinescj ha na Wajnoscj Wéczow, kij z Bamujom wutjinec ma, so powowacjé, kruje Rucé-khod jadasche. Na to dce woni joho pjipuschejich hale pji wotcijených Durach stejo, na kózde Swo-wo, kij romadje rejschtaj, fedzne pjipostachu. Po mawoj Khwilcje pjindzje tej franczowski Wotpóswané ha chzescze pjed Bamuža. Tej jomu woni Pucej zastupichu. Naposledku pjez jene pjindzehu, zo budej po Wotstupeniu baierskoho pjed Bamuža pjincj. Něk zpotja francz. Wotpóswané wótcze z temi Pjitolmenni pôsedacj ha tak wajne Wécz wozjewešče, zo Czypnoscj jenoho po druhim k nomu cíerečce; na Bamuža zabóchu ha na naho ketylne postachu. Hatj po khétrej Chwili tam zasé poladacj džechu, běschtaj woboj pjez druhe Duré cíekniewo. Baiernski Wotpóswané mějescze za Bamuža swétinu Drastu pjihotuwani, wedzesche joho do swojej bliskoilejaczej Ahejze, djez hijon joho Sén wo zapjeneném Wozu na naho cíakasche; Bamuž so k modom Knezej sehné, jako bó joho Wutjer bow; Kone bejzachu ha tak dje-sche be wschoho Zadžewka z Roma won. Baiernski Wotpóswané sam běsche hijen předé nej na pření Station kwataw, ha nowo Kone pjihotuwaw, kotrej jich k neapolitanskim Pomezam pje-wedzehu. Tola jow so Zadžewk namka. Baiernski Wotpóswané dce mějescze Wuprawiznu (Reise-pak) sam za so ha swoju Swojbo, hale wet Wutjela tam nitjo něstejescze. Joho králowissi Czwónik toho dla na Jane Waschnio pjez Mezu do Kraja něpusczej. Wsche Prostwu ha Retez běchu podarmo, dój jomu zjawnie prajachu, zo jo Bamuž. Na to Czwónik paže na swoje Kolena, ha wókejwasche jomu Nozé — Kone zaczanechú ha Pius IX. bě wumojené. —

Pohontja baierskoho Zapóswanca, kotrej so

zase do Roma wręczi, napęczęt wóndaño freidż
Dnia tjo Mužojo ha załóżu joho. —

Ze Zardinskej. Pola nas so wschitko zase
jara k Wóine napęczęt ratuskomu Kejsorej hótuvie
ha naschomu Králej jo to jara lubo. — Wón ha
joh Ludžo maja węscji prawe krótki Pomjatki, dež
su hizón zabóli, zo jo strachne, do Kejsorteki
neproschené na Kermusku hici.

Ze Serbow. Hm! załverciane derbi tola
wschitko w Swęcje bocz! Za staré Muž dérbu
hijecen bez Serbami taiké zhonicz! Za sém tola
tej Fuhrmann bow, hale to tola wajiw neboch,
jtož G....z Wucjusz ha I....z Ledžborcz wóndaño
tjiniwoi stai; Ledžborzjan Gmeina mějesche k Pu-
czejpočedzeniu Romabu Ranieni hotowech, kotrež
Wotwożeno na Blak bę do Akótha date. G. A-
kord za powpjata Tolek hočewza. I. kiz pódla
besche, ménchesche, zo G. z tém Źitelswilsu zaſwuz-
icj neméje. G. na to prajesche, zo cje te ka-
mene za Džen wotwożej. I pak ménchesche, zo jo
to nemožna Węcz ha wón wot sta Tolek wertive.
G. pak tu Wertu hočewza; Swętlowe bęchu pó-
dla, pzed kotrež so wschitko postaji, woselne
tej, zo G. wot Nano jteroch hatz Wejhor de wo-
sémich Raniene je swojimai Konomai wotwożene
męc derbi. Ha lei! G. poža Nano wozęcž ha
bó Wejhor knapow Wośemich hotowu; dobu tak
Wertu, lepe halo żadén jandjelski Lord —, ha ja-
dasche Peñezé wot I. Tón dte so wopredka tročku
zapętasche, hale to nitžo nepomhasche. Pjaz De-
dnano bę G. z powsta Toleremi spokojom, kotrež
tej zdobom dęsta. Wotcijznu ha druhe Wudaw-
ki pwacjescze I. dwai Telai, G. pak jedén Tel. G.
móje nětkoj spewacj:

Hischcjen Werta nezhubena
Swoi Žkit wo mní ma;
Moje Końe poswabnene
Wows sei jadaja.

Zamolwity Redaktor Jakub Kucjan,

Cišćijane pola A. B. Hili.

Pow sta Tolek w Zaku mam,
Te sel schédne warbwacj nebbu;
Duž Körz Wowsa jacé dam,
Wows tón Końe posélni.

Staré Heina habo Pekar z Prawotkic.

Wuzwoleni Zapóswanczé 10.11. ha 12.
Wokresa su wschitezé wotstupili. Duž bu-
dże so po Žadani tamniſich Wuzwoleńow
Medželu 14. Januara Popowinu dwémaj
přichodnje Wolbę dla ludzacz a Zhro-
madžizna w smetketzanskich Kupelach
dzerzeč. Ké sélnomu Wopotwianu teje sa-
meje so z tutém přeproscha.

N a w e s c h k.

Bózje pjindu zase druhe Wólbu. Mó dérbi-
mo Pišahanczow (Geschworne) wuswolečz.
Sakon jo menuje wuschow, po kotrež budja
so cji, kiz su so w Knibach habo Nowinach ha-
bo gławnych Zromadžiznach (potaikim wo Pisne
habo Rézji) jara pjeſchli, gławne ſudziej.

Ta Węcz změje so tak: Statne Rézničk (Staatsanwalt) budje na ſudniſkim Dnu Wob-
zkořenohu halo Žrafé hódnego předſta-
jicj; Wobzforžené budje so potém pak sam,
pak pjeſ swojoho Réznička zamolwečz; na to bu-
dje statne Rézničk tu cewu Malejnoscj dwana-
cjom Pišahanczom, kiz pjiſopuchachu, k Roz-
ſudzeniu pjeſopodaj ha tucji potém nicz po pra-
wijnistkim Znacju, hale po swojim ſredomniwém
Znacju wuwraſa, hatz jo Wobzforžené Wi no-
wate habo Kewinowate. Tute Wólbu stanu-
so zaié po nuczivedených Wokresach ha Dželbach.
Ra 500 Duschow pjindje jeden Piſsahancz
*) Maſche herbske Towarſtwa maja tude Pjeſ-
miet Žednania. S.

Z Ralbicz: Ralbitjanſcę gmeinſcę Prę-
ſtojeczoro su woblankeſi, přichodne Malejzo na
wiche swoje Pucjniku (Wegweiser) pódla némſkich
kej herbske Napisima stajicj dacj.

Medželu změje Radworske herbske Towarſtwo
Zhromadžiznu. Zapóswancz Heina budje pjiſomne.

Sčedu změje nasche czerkiv. Towarſtwo Zhre-
madžiznu.

K Dostacju wo Weller ecz Kniharni.

S F M Ć T G K A.

2. Žijivo.

13. Džen wulkoho Róžka.

1849.

Serbški narodné Spém. *)

Hijčen Serbstwo neshubene
Swój Zkit wo nas ma,
Rowó Duch te woswabnene
Selne požběha:

Bóh jo z nami, wedje nas,
Repjeczel so hijon hori,
Serbia Serbia wostanu,
Serbia dobodu.

Zwóscz jenoj so na nas méri,
Bó nas pějewa,
Nech pak zwizna so schejeri,
Nech so pěswodja:
Bóh jo z nami, wedje nas, h. t. d.

Zazpancz žabén pošhwalec̄ski,
Serba nekluda, **)
Swebodné Duch čenschi serbſki
Kjedva rozhchera:

Bóh jo z nami, wedje nas, h. t. d.

Serbom kwallbu, serbške Swovo
Pjembez nežkazé,
Serbstwo roſlina so z nowoh'
Krasnej Wujicze.

Bóh jo z nami, wedje nas, h. t. d.

Serbſka Alia ***) nowo Mena
Wschidne zapisa,

*) na mnohe Žadano tude wotcijeczane.

**) tak wele hako: nezheba.

***) tak wele hako: Stawizne, Pero.

Wujicza nej' pjeminen
Ha so nepoda.

Bóh jo z nami, wedje nas, h. t. d.

Z rakuskoho Khejzorſwa.

Khejzorske Wöiffo, kotrež kē haſz dotal rožbjelene na wele Štronach Wuherstu pžimawo, zpójne so něk zjenoszec̄. Jelatžic̄, kotrež io vola Moor wulku Bitwu dobów, stejt pžed Bud-a-Pekh; na druhé Štronie pžiblizuše so tež Windischgrätz — ha ze wskich Bolow chezeldža tam romadu pžincz, zo kóchu zjenoszenc̄ pod wóschim Wedžic̄em Windischgrätzom dale cžohneli, wschitko vžedobolt ha. wom rist. Tak so jím něk pónđe, dře nejo cjezlo wudac̄: dokež, jo Wöiffo rožbjelene wskudžom dobówarwo, tak wele wačeře reik wo Zjenoszenu. Telej Wöiffo, zwutzeně wstě Wobež znoſeje wsele na so wzacz, wskich Žaděvki nebejazne pžewinęc̄, iſſejo do Bitwu cž ihnec̄, pžepokazane wot Zprawnosze swojoho Léđi n. i., zahorene pžez réjzertskich Wóschich, powne Kubočce za swojoho Khejzora ha Wótcjiniu zazwebene pžecjivo Niernikam, kottremž nitžo ſivate n jo — budže z Pomoczu toho Kneza, ſij zprawnu Wéz podpěta, wschlisko dře dokonec̄. Zo kócheře jenoj trochu těch krasných Wuherow znac̄ wuknelt, swóchcze nežtowot jich Skutkwaňa. Wo Měſeje Guńs lejzachu 7 z Krowator w Jastre. Wuhero to zontwachl, pšwachu tam

Čzróbu ha cíj těch bojich na nežeschanské Wasch-
no zlonezwachu, ~52 kěhu pod jich rub-jném Re-
cjom wubéhnell ha cíj druzé mějachu tesamsne
wojzalwacj, hatz Rheizorscze pýležezchu ha jich
wumozichu. Jená druha schwarna Štutzla wot
ních jo zežehuracza: hatz Wuhero, pola Raab
stejo, rheizorske Wöisko so pýblizuwacj wibjachu,
czekachu cíjsami wostajecj wschoho ha to tak khwa-
tajo, zo těz wilke Romadé Mjasa lejzo wostajich
derbachu, tak zo ani Mjaso z Dědom zarebač ně-
mōzachu, itož wotpoladivachu. Žto bō so stat o,
dhé bōhu rheizorscze kust rosdíšho pýšic̄i, Wu-
hero swój nezbojně Štutz wuvedlit, tamí nížo wo
tému nevedzimski Čzróbu rēsele wujtwali!!!

Hatz so Windischgrácz Buda-Pesth pýbli-
kuwasche, pýscielechu Bobodlero z Buda Pöselstwo
i nōmu, zo bō so z nim Poddacza Města dla
rozrézvawovo ha jednawo. Windischgrácz pak ně-
jo žáděn Pýreczel wot wulich Réjti, hale žada
Poddaczo be wscheje Radé. Wón Pöselstwo o antez
pýed so n puschejt. Na to zvolja so w Budje (Ořen)
wschitko k Bitwě pýsholuwacj. Windischgrácz pak
ma takle wedrowo Bille; wot ních jím něsotre
póswa, ha lej, to duezé pomhasche. Žtert Hordz-
né bō Město wobzelaře; z toho witzlwce, zo
Rheizorscze nezortivu, wolpóswachu Naiwosobn̄,
schich z Města, kiz Klucze Města Windischgráceri
pýepodachu. Na 5. wulcho Róžka cíjchnešte rheiz-
orske Wöisko bez Iuslanom ha Swawarowowanom
téh Lépezmóslénéh do Města nuez. Tež Pesth so
radélube pova. — Rossuth, Wedžlecher Nemier-
nikow, dale bóle do to pýindže, zo jo swój Hród
na Pestl twaritw ha jo so z Čzróku swojich Smer-
ných na Zelezniczé do Debreczina, kotrej nímale na
ranských Mezach Wuheriskej lejži, pova, ha wsché
králowstwě Polkwadé, bez ními tež Krónu svatoho Szczé-
pana, něbawshoho wuherškoho Krála, sobużaw.

Radworske serbske Towarstwo mějescze
na 7. Dnu wulcho Róžka Zromadziznu. Přeb-
feda Čjelsla wotewri tusamu z wutrobném „bótž
khwalene“ ha zpomni wo swojej Réjti na to,
ito jo nam zandžene Léto wo swětnech habo po-
litickich Wézech pýneswo; wosobne itož Franczow-
sku, takue Rheizorstwo, Prusku ha Sakstu na-
stupa. Žtož nasch wózcné Krai nastupa, dha
smo dōstali: Swobodu wo Réjti ha Pisine —
nowó wuzwolensti Zakon ha wschelake stare, Lu-
dej tak wobczejne zemanske Prawa su zpadneli.
Dale wopomni wón tej, ito jo so wo naschich
serbskich Wujzicach za Ibožo ha Lépsche Luda
stawo. — Réjek wustupi wuzwolené Zapóšwanec
Heina ha džakuwasche so wo ranei wutrobcí
Réjji, Towarstwu za Dověcenio ha napominaše
bratrowskej Pýezjenoscji. Na to réjescze Kň. Farac
Čjorlich: Čjescjwane Towarstwo! Mó smó so
džentza zromadžili jom, dzej so ta hízjen něwinu-
wata Modosć wo bójich ha swětnech Wédom-
noszach rozwutjive. Wó, Kň. Heina, Wuzwolené
na Seim druheje Komore do Drejdzan, bódzce
nam powitané wo naschim serbskim Towarstwie!
ha dowolejte mi, zo ja zkrótkim zpomni naipředě
na staré serbski Lud, na to pýendu hízecj. serbst.
Ludej ha někotre Swowa tež na Was zwoju.

Serbski Lud jo sebi zmolom wo Zpotjaku, hatz
do naschoho Kraja pýcieje, swojich Wéchorow wu-
zwlom, kotrej wón Králov měnuwasche. Tónlei
Král wo měrnych Čjasach Lud wobledžbuwasche ha
wo wólniskich Čjasach jón do Bitwě wedjesche. Serbski
Lud jo swojim Králam staine Swérku ha Pohosch-
noscj wopokazaw, na Rjad, Pýštostnoscj ha Zpraw-
noscj djerjaw ha žane wilke Zvöscze něwobóischorw.

Tónlei serbski, něk hízecjanskí Lud, hatzruňe
dwoseje Wére, so wedje za Ruku wo Lubosčj,
hízecjutw ha podpéra z čewot Wutrobu swojoho
Krála, kaj tež joho pětinch Zastoinikow, těch Mi-
nistereow, halo wot Boha jím postajenéh ha dja-
kuse so za Swobodnoscj ha Poloznoscj Králei,

soltnej jo wulti Wepot z Lubosje i swojemu Lu-
dej p̄ines. Serbia djerja kruje na konstitucio-
nalnu Monarchiju, na Krala ha Ministerstwo ha
nedaja sebi jich wzaj.

Mó Serbia, ha wosobne telj serbske Towar-
stwo, stajimó na Was tu krutu Dowérnoscji, zo
seje Wó z nami jenohu Zmôstca. Wó djén seje
tej Serb! Wolu zjawnje wopokajcje, konstitucio-
nalnu Monarchiju, Krala ha Ministerstwo po-
waschich Moczach zakitaicje, na Položnosz Daw-
kow ha Wobezejnoszow ha jenoj na trébne Wu-
dawania djerjeje ha za Izpomoženo wózchnoho Kraja
djewajcje! Doho so mó wot Was nadijemó, hai
to mó wot Was jadamó halo wot naschoho Za-
stupnika.

Dérbeli Wó někotréch namakacj, kij chzeli Was
z čanéni Swowami i swojim Towarstwam zej-
necj, wshitko, kaj wobsteji, powalici, Komoru zbes-
necj, Republiku zamejicj chzecj; tak nudaicje so wo-
jich Sczjach popanecj. Tej p̄jez to bôschtaj Krôna
ha Lud do Zahinenia panéwoi; hale stupeje z bo-
žim Duchom tém napjeczo, kaj nédé Sczépan,
prei Martrar Kjescijanstwa, Jezusa napjeczo jeho
Nepjedzlam zakitaicje; tak tej Wó Jezusowu Wut-
bó. — Djiceje z Bohom i waschomu Skutkj!
Duch swaté nech Was roswéli ha mó Was po-
zonywemó z naschim Pješenom. Modlicje so tej
z Behu, pjetoj Mobilitwa Zprawnoho pola Boja
wele zamoje.

Ja so něk nadijiju, zo budje te tjesjene To-
warstwo zo mnú moje poslne Swovo sobu wu-
niesz: Swawa Kralej, konstitucionalnej Monar-
chi ha Ministerstwu! Towarstwo jednowosne Swa-
wu wuniese. — *) Dale rětjesche so wot Wölber-
Pjisa hanecjow. Kn. Imisch rokwiadje nowo
Waschnu pji Sudjeniu Wobskorzenech ha napomi-

nacjhe i Wuzwoleniu těchsamich. Dale hizjen
wot toho réjszchu Pismaivedzer — Kapwan Schow-
ta — Wutzer Piwarcz — Schowta ha Klinki i
Khelna Kn. Imisch slasi Namjet, zo bó Towar-
stwo wot toho réjszwo, jto bó so za Pjisahanca
wuzwoliw, kotrej Namjet Towarstwo podperasche
ha hořenza. Na Posledku wuzwoli Towarstwo
z nowa swoje Zastoinstwo. Wuzwoleni běchu:
Mich. Cjësla z Radwoča za Pjedſedu, Jan Schow-
ta z Khelna za Naměstnika. Jan Bartko z
Khvacjic za Pišara. Handri Piwarcz z Rad-
woča za jeho Naměstnika. Mikw. Grolmus z
Kameneje za Polkabnuka. Za Wuberkownikow
běchu wuzwoleni: Jan Schenk z Broňa. Jan
Kral z Khasowa. Mikw. Cjësla z Boranecj.
Jak. Polenk z Pjedřena. Jurij Fröda z Smoch-
icj. Wutzer Höhna z Welfowa. Mich. De-
lan z Lutobutija. Pet. Cainert z Wahowa.
Towarstwo so zkóniži ze Spěwanom Kherluscha.

✓ Ralbitjanske serbske Towarstwo mějeshé
swoju žwórtu Zromadžinu 7. wulchoho Rózka w
Schunowe. Tej tudé so khwalobna Mnohosz
Pjítomnich namaka. Najpředé bó List wot Gro-
še Hohenthala tjsitané, wo kotrej wón Towar-
stwu swój Djak za wón danio zpomnene Pjipitsmo
wuprají. Dale bó wet Zromadžiné wurdjene,
kajše Petizyje změja so na Sejm pôswacj ha bó
wo tutém Nastupanu wobzanknene, zo ma so
prosecj, zo bó spanéwa, 1) herbska podanska
Bérma (Erbunterhänigkeits-Rente), 2) te 6 da-
wanow pod Menom „Erbzinsen“; 3) tak me-
nowana Wawporska ha Michawska Dań
ha lenkariske Peñezé, (Walpurgis- und Mi-
chaeliszins, und Husengeld), 4) Dawk pod Me-
nom „Wachtgeld“; 5) Wiczejne Peñezé ha
wiczejne Kón, jenacze wiczejne Prawo
(Weiberlehrech); 6) Chmelne Peñezé (Hopfen-
geld). 7) Tak menované „Grundzins“ wot
Taftich, kij su so na kurstim habó gmejštim twa-
rili. 7) Prawo Knejstwa, po swojej Woli Con-

*) Na Žadno Towarstwa tudé wotjjezane. Kn.
Heinow u Riejs, kij derbesche tej wozjeidena běc
nešem běstav.

cessioné wudzelej. 9) Hoňtwá na Czuzém
10) Czéwów Wobladwaño. 11) Patronatske ha
kollaturske Prawo.* 12) Zo bó so Gmejnám we-
tja Samostatnosć wo gmejskim ha remes-
nissim Nedje (Geweinde- und Gewerbeordnung),
wosebe pji Wuzwoleniu gmejskich Zastupcierow do-
woliwa. 13) Blutniwość pji Wudzeleju
Pensionow. 14) Pomenscheno statných
Zastojnikow. 15) Zprawne ha rune Roz-
djeleño Dawkow. 16) Hotežbeneno Zakona
dla linných Čechow. 17) Zo bó Vérma jenož
z Powojcu, hale za dlešti Čjas dawana bewa.
18) Zo bóchu Schule statne Wustawó (Staats-
anstalten) bówo.* 19) Zo bóchu Schule pjez Po-
stajenio wosebitich Wóchnoscjow za ne - wetzu
Samostatnosć dobówo.* Ta wot Nekotréch wu-
prawena Žadosej, zo bó so schulski Čjas na 6
Let pomenschiw, bó pjez někotre Nedje bérzé po-
duschená. —

Wot tutech Weczow reizachu najbóle Předseda
Czéz, Naměstnik Brisch, Přisnarodzjer Hiejska,
Cand. Czéz, Kumer, Jaczwarz, Wiczaz, Wuz-
Hawſa, wosebe rézjeche Wuzer Kochta na ja-
ne Waschuo wot tei poslednej dwej Préstrow.

Dokelj mamó hízjen junkrótj na Sejm wuz-
wolej, bóchu za Candidatorow postajeni: Žeſorska
z Jaworé do druhéje, Lipskowſti Mějtjanosta
Klinger ha Aktuar Scyfert z Budéščina do pře-
neje Komore.

A Towarſtwu pjiſtupichu 20 nowéch Sobu-
ſtarow, tak zo jo Towarſtwu něk 152 S. sélne.

Dokelj dérbi Předseda Czéz do Drežjan na
Sejm, jo na joho Město postajené Brisch, ha za
Naměstnika wuzwolené Jaczwarz z Nowoslicz,

*) Za to dam wotcijecj, dokelj jo mi pjiſpo-
wanie; z tém pak na Jane Waschuo nepraju, zo sém
z tém pjezjene.

Nedaktor.

Na to prajesche Předseda Czéz wo wutrobných
Swovach Towarſtwu Bozem! Tomu bó wot
Zromadžizné zlawné Džak za dotalne Wedzeno
Towarſtwu wuprajené, Zbožo kſjeho nowomu
Skufej pjate ha tzkrotjne „Swawa“! wuňesene.

Lubozně Džak praju wšchém Dobrocjetam, kſj
mi, pjez boje Newedro Wotpalenomu, pji Na-
traceniu mojoho W. bodlená, tak pjezjene z Da-
rem ha z' Skufem i Pomezé Kwatachu, ha idele
Dobrotow na wschelake Waschuo wopokazach; z
tém wutrobném Přejenom: Boh werschné čcjew
wšchich téch pjez taikim Domapótanom nadně pje-
lutiwacj, mojich Dobrocjetow pak nadobně za
wšho jomiuwacj. —

Motz Wujesch w Khróſcijce.

Na pýchodnu Nedželu, to jo jutze 14. wul-
skohu Nedža do Směřicez pjiſpoředzjena Zrem-
adžizna burje Žaděwka dla haslej Pónđiele, halo
15. Džen wulskohu Nedža Popowmu 21 wotdjer-
jana.

Jutze Popowmu tjojoch změje buděščanske serb-
ske čerkwinste Towarſtwu Spěwano na Schuli.

Zadženu Sobotu Žita w Buděščině praczachu:

Nedž . . .	2 tol.	$7\frac{1}{2}$ nsl.	tež 2 tol.	$2\frac{1}{2}$ nsl.
Pſchenicza . . .	4 .	5 .	— 3 .	25 .
Ječmeni . . .	1 .	20 .	— 1 .	$17\frac{1}{2}$.
Bows . . .	1 .	5 .	— 1 .	— .
Roch . . .	2 .	15 .	— 2 .	10 .
Zahwé . . .	3 .	$12\frac{1}{2}$.	— 5 .	$7\frac{1}{2}$.
Heduszhka . . .	2 .	20 .	— 2 .	15 .
Kana Brtré .	12 nsl.	5 now.		

Zamolvite Redaktor Jakub Kuejanz.

Cíjšejane pola R. B. H. Š.

A Dóstaſju wo Wellerccz Kniharni.

W F V T S G K A.

3. Dziswo.

20. Dzien wulkoho Rózka.

1849.

Z némskoho Kraja.

Wo Frankfurcej je so wulka Zwada zbenéwa, jto budje pýchodné Rheijsor. Cji jeni, ha na jich Strone jo tež frankf. Ministerstwo, wu-prawa so za bramborskohu Krála; cji druzé za rakuskohu Rheijsora. Woboj matali sprawne Viné laž za so, tak tež napjecjo so. Wone tež jo wopravdje cjejsza Węcz, tak wele ha tak wschelake Wewo, z kotréh némiske Kraje wobsteja, tak ro-madu zmieszha swodcicj, zo maja Rum pod je-ném Rhwobukom. Ha tola Zbojo habo Nezbojo Pýchodnosje czewoho Némčowstwa runewon wot toho naibole motwijsive: jto joho Wéch budje. Budzeli bramborski Král wuzwolené, dha Némčam nimale Powoicza naiřenskich Kraju wotpaine, dolež Rakuski Rheijsor, tón staré, swawné so nide nebudje némkomu podejšnecj. Tak bō so Jednos-cjeno ha Poselinené Némčowstwa (to jo tola na-sche Wotpoladani) z Roszycenom zapotjavo; to pak zawesci jadén kmané Čréd k tomu nejo. Ne-chali pak Némčje Rakusku zpuszcicj, tak derbeli ju z Morzu piedadobci; taka Wóina tež nebo i Zboju téwa. Czejeli Rakusku zpuszcicj, ha sami za so tola wotpoladane Rheijsorstwo zawojicj, dha tjakacje jenoj, jto budje so stacj: druhe ném- ske Kraje, kaj na Pjikwad Baiernska, kotrež so czewa Węcz z némstym Rheijsorstwom tak prawe zpo-dobaci nezda, budje Rakuskeje Pjikwad zjehuwačz ha

prawicj: žež jo tamém dwolene, mi nemoje zača-zane bocj. Cji tami, kij tohozrunia pji bramb. Kra-lom wostanu, powowaja sona Wetjiniu némstich Kra-jownikow ha jich wot Towarstwow (bez druhimi tež Dreždjan ha z Lipfia) na frankf. narodné Sejm püpōs-wanéh ha za bramb. Krála so wuprajacjach Pji-pismow. Chcemejeno jenoj Bramborskohu wuzwo-lici, Rakuska budje hžon radělube nam Ruku zlicicj ha wo bratrowskej Lubosći pôdla nas stacj, börne tež z nami zjenoscjena nebówa. Taklej woni pôwedaia. — Wondario sém jedén dorhi Raſtawik tjtaw, kij chcejše dopokazacj, zo nach némski narodné frankf. Sejm nemoje nitjo za Némčowstwo jkvdniſche zapotjecj, hatj Zawojeno Rheijsorstwa. Wón chcejše swoju Mösl wosobně pjez to dopokazacj, zo némski Lud nejo tak z czewa jedén Lud, kaj na Pjikwad francowstz; ha jo tež do wschelakich, haj do 31, hatj dotal swobodnie wobstejacjach Kraju z wosebnitěmi Wéchami ha z krajnemi Wóchnoscjami rozdelené. — Tak budzemo so z toholej Zapleczenia wuzmatacj, to ja na Swęciej newem.

Z rakuskohu Rheijsorstwa.

Wóina napjecjo Wuheram so bez Pjefacieja zwostainém Zbojom webje. Wosobně staj zasé, nam hžon deře znajownej Wedžiceraj Knitžanin ha Schlit z nowa némđre z nimi zakadzawoj, tón

jedén wot Powna, tón tamón wot pownocznéj Stroné. Wot Wetzora staj Windischgrätz ha Delatjicj po Wobudzeniu Budz-Pesth cefakzéch Wuherow dósejanéwoj, ha jich czele zbiwoj. Wot Rana wo Sedmihròdskej (S'benbürgen) wéjwacze khejorske Wóissko wóndanu za zavosnu Zemu zkorzéche. Jedén Wósci žortliwe pisache, mó so nadzíjemó, zo budje Zéma, joli niez nas, dha tola Wuherow zkoneczwacj. — Ja jenoj newem, jto budja z témi Tatémi zapotzecj, totréchz jo tak jara wele. Nech jich Radeczce píjpozejelu, zo bóchu napjecjo Italskim wójwali.

Sardiniski Minister Gioberti romadzi mózne Wóissko ha zcele tesamne, hatz do Zubow wobroniene na Męzé píeczimo Rakuski. Radeczki hízon budje jich powitacj. Zardinszé so krucze na Pomocz francz. Republiki zpuszczaja.

Rakuski Khejor cheze píjchobne Nalecjo z nowa 120,000 Wojakow i swojomu Wóisskej píjwdacj, ha ma píj tém te Wotpoladano, tém hatz dotal nemerném Wobodlečam wéstech Krajinow, kij tak radé z Gélbami wokohodja, Píjilejnoscj dacj, swoju Mocz zpótwacj. Litija rakuskoho Wóiska budje potém na 700,000 Muži. To jo schwarna Ljódka!

Jedén bó sebi mósliv, z tem budje Khejor wschitko dñe wuwescj; wosobnie, déj jo so tak sélne, nebojazne, swérne, kaj te hatz dotal wopokazawo. Hale nezázpomnimó, zo móže, joli Bóh, tón Knež tých Wóisskow, je nezákita, pízej Mocz wscha cíwocjá Mocz ha Sélnošč swój Rónč mécj. Tulej Wérnoscj mi z nowa wobkruči ta zrudna Pówescj, zo jich wele na strajnej Khoroscjt, z Menom Kołera zkhorewo.

Z Prahi wo Cjechach. Posa nas budje wo tchélej Dnach Ministerialski Wusat wozjewené,

wo kotremj Khejor naschu wóschu Wutjernu (Universität) za swowjansku postaji ha wschém wot Kraja zapivaczeném Wutjericam wo czeskéj Rézji wutjicj píjkaza; jenoj cji wučadni Wutjero smědja tej wo némiskej Rézji wutjicj. No dha budzemó skoro wot naschich Prássich Studentow czeski wutnjecj mócz! — Némeczé wo Praze so na to merzoja. Wóndano jedén pisache: déj tomu tak jo, dha budja wschicj némczé Wutjero Prahu wopushczejch ha Cjeschha swojich Wutjerow na Wsach romadu pótacj mócz. To dérbesche Žort békz, hale mi so simej nechasche, hatz jón tjtach. Prásejé Némeczé ménia, zo jo wscha Narodzítosz ha Mudroscj jenoj poča nich knankaňu. Žtóż pak jo tam trochu znajowné, wé, zo tomu tak nejo. — Wo Wíne budje pak wóschu Wutjernu za Némcozw zavojena. — Déj Khejor taklej Pucj Zprawnoſeje djo ha kójdé Narod Nedjbu ma, now jéden zpokojom bocj. Hale Nétoži hízjen so píeczé domasacj némča, zo maja tej swowanske Narodé swoje Prawa.

Modé rakuski Khejor jo trochu khoroit. Bóh dai, zo bó jomu skoro zase lepe bowo.

Françowska Republika. (wodaicje, zo tak pozdje ztem píjndu) ma něk tej swojoho Práſidentu, kij jo na tzi léta wuzwolené. Ludwik Napoleon je jo. Pízej 7 Milionow Wobodlečow su wosowanske Listé wottedali; nimale powschesta Mil. jich wón dosta, Kawaignak jenoj powdra. Na 20. Dňu Hodownika bě toho dla Napoleon w Parizu wot woſojej Komore halo Práſidenta postajené. Bon wotpovoži předkřisanu Píjahu ha slubi, zo cheze Kazne Republiki djerzecj ha na jich Djerzeno fedzbuwač i Zbožu ha Khwalbe wóteznoho Kraja. — Napoleon dñe jo dñe zmóslené ha tej Píjeczel Méra; swojomu nebo Wutjel anicz tróšku podomně, — hale hatz budje Mér wob-

khowacj jomu möjno, jo jara newste. Czéwo franz. Wóisko jo za Wóinu zahórene, ha jenoj toho dla tak jednowosnie Napoleona za Präsidentu wuzwo- liwo, dokelj so nadžija, zo budje wón jedén druhí Napoleon, tisí khwalbu franz. Mena do wszych Krajuw wuniese ha Kneifstwo Śweta wo swojej Ruczé djerzesche. Taikalej Mösse woni nimaja je- noj mæcjo pzi sebi hale je zjawne wupraja ha „Swawa Napoleonej ~~W~~ wowaſa. Kavagnaka, mienia woni, mó tżesciwenó ha wóſoko wajimó, hale Präsidentka dérbesche jedén Napoleon bocj (ha traj skoro Kheiſor); Kavagnak pak nas do Wóine wowedze. Dicj Wotpoladaña hdú naiprédé na ItalSKU. — To pak su jenoj Rétje, lubi Bræzja, toho dla hijcjen netrebamó janu Starofscj Wóine bla mæc. — Žto dha k tomu prawicje, zo su tam wónaño jenoho wojerſkoho Wóſchoho sadžili, do- kelj jo ze swojimi Wojskami wot Wóine rétſaw?!

Z Russo-Polskej mamò Pówescje wot Czuscích, tisí z tamnich Krajuw pžindu, ha pów- daja, tak jo bez russenskimi Wojskami tak welle hako wutjitenia Wécz, zo pſchichodne Malecjo do ItalSKej pocjahnu. Wonu so wszychcne na to wesela.

!! Kheiſor Mikwach jo, kaj pſajja, wo- prawidze Listé na franz. Republiku póſwaw, wo lotrèchj so wón zjawne za rafuskoho Kheiſora wu- prawi ha jomu Pomocz slubi, joij chęzwa Fran- cijowska jio Rakuskej nayjeciwnie wo ItalSKej za- potiec.

! Dicj jedén wsché telej Pówescje z Francijowskej, z Rakuskej, z Russenskej rozpomni, dha so ItalSKé netrebaja nadjecj, zo budje pola nich Malecjo wele Truskalcow tżecj. — Pětne hijcjen tola wot nich jo, zo chęzidja, knainenschomu kaj so zda, Ma- lecjo dotjakač. Bez tem budja dce tola Rakuskej z Wuherami hotowi.

Wo russ. Polskej jo wo zandženém Lécje wot 51, 214 na Kolece Zthořenéch 26, 985 so wu- strowiwo, 23, 560 wumřewo.

Tez w Berline jo loni talej Khorosz̄ bowa, hale so zasé zubiwa.

Z wótcznoho Kraja.

Nasch Minister Brawań chęzše stańeje Kho- roscje dla z Ministerstwa wustupicj. Kral, tisí jeho wóſoko wají, nechasche joho czéle wotpusch- cij, hale postaji na dwai Mésaczai Dra. Trütſch- ler ja za joho Zastupnika, dokelj so nadžija, zo budje wón pzej naikwilne Zdaluvano wot Djewa po tutém Ėjasu zasé k Lépschomu ha k Zbeju wótcz- noho Kraja swoju Swižbó naſupicj mæc. — Boh dail! toho zprawnoho Muſja bó wopravdze Žkoda bowa. Pžedſedſtwo wo Ministerſtwe bez tem z Pſortén powedze.

Ze Smierdžaczei. 22. Dzien Hodownika möjescze na naschu Wes wilke Nezbojo pžincj, Boh tón Knez pak je nadne wotwobroci; Dom' bědž Djak za to! Na naschim knejzim Dwore me- nuičę běchu so w Rodze Sazé zapalili, ha Pwo- mieno sapasche hijom khétre z Wuheňa hoče. Do- kelj pak jo Wuheň murwané ha Ėzéha z Czehe- lemi kréta, tak so Pwomo z Boha nidje zapopa- nécz niemöjescze ha duj tola cji pzej tžitnenu Haru romadu zbezjani Ludžo je hijcjen prawem Ėjasu zahasnēch.

Pówescj wot dreždžanskoho Sejma. Na 17. Dnu wulskoho Réjska jo nasch Kral sam Sejm wotewrim. Pžipowiu woko jenei stupichu Ministero do Sejmowné. Zmolom za nimi pžije- dże Kral z Prínežomai Janom ha Albertom, wot zromadnoho Luba wesele poſtrowené. Pola wulskoho Žkoda powita joho Pžedſedſtwo woboju Komorow ha wedjescze joho do druheje Komore,

djež zromadženi Zapóswancé ha pjjtomne Lud
jom tzi Krój Swawu wuneschu. Joho Majes-
tosc stupi na Thron, Préncz Jan stejsche na joho
Prawicze, Albert na Linicze, zade Komornicze
a t. d.

Jako bě šo Kral posénew, wza wón tak mē-
nowanu thronsu Nějz ha tijtasche ju předl. W
tej samoj zpominasche wón z krótká, kaf jo w Sak-
ské so w zandženém Tjaſu měwo, kaf jo wón za
Lepše Kraja skulkowaw, jto změju Zapóswan-
cę na Sejmie tjinicę ha zo so wón nadžije, zo chje-
dja z nim wschu Próčzu nawojicę, zo bō jich zhro-
madne Djéwo k krajowomu Zbožu bōwo.

Na to tijtasche Minister z Pförderen vlejschi
Nakaw, w kótrej wón wschitko wobschernischo
wukwadowasche, jto jo so wot posleneho pořad-
noho (ordentlich) Sejma hatz dotal slawo, kaf
su Ministeriove ha Zastojnsta skulkowali, kaf so
w Kraju w Nastupanu Pjekupstwa, Khudob,
Schulow h t. d. ma, hatz z druhim i
Krajemi Sakska w Pjedzelnoscji steji, ha jto
změja něhdje Zapóswancé na tutém Sejmie wu-
radzicj. Na posledk wunesę Hensel, Pjedzeda
druheje Komoré tež zase Kralej tjkročnju Swawu,
po tijim Kral Zhromadžiznu wopujejt. Ta cze-
wa Wéz běsche něhdje tsi běrtli Hodžiné. Sp-
bustawé wobesu Komorow wosebe nesedžachu, ale
bez sobu hromadže, shtož heval na druhich Sej-
mach bōwo něbē.

Zutze Popowunu tjočh změje buděšj. serbske
čerktwinske Towarstwo Spěwanu na Schult.

Křeřtjaniske serbske Towarstwo změje Nedželu
21. wukoko Nóżka Zhromadžiznu w Leine.

Težorka.

Zamolwite Nedaktor Jakub Kucjan.

Cjischcjane pola K. B. Hili.

Skedu Wežor wosémich budje Zhromadžina
serbske čerktwinske Towarstwa wo Buděštině.

N a i v e s t ē.

Pjedzeda Wuchacj jo wo Menie swojich to-
warschnich Bratrow wo Schowczej Lésku Stör-
bu wobzankněw, zo na sich wajnu Proštlu wot
4. Godownika 1848 hízjen Jane Wotmojeno
nepjindje.

Žtěj wote mne „Jutnitjku běre, chjew tak
dobré bōčj ha za tusamō wot Leta 1848 4 nsl.
zapivacjicj.

Beta sch.

Na wschitke Napraschwaňa wot zandženoho
Tědjenia wěsteje, kóždomu wajneje Nalejnoscje
vla budu pjjchodnej Jutnitjce wobschernie wot-
mojecj.

Redaktor.

We Wellečez Kniheni möže so wot Sobu-
starow Macjicze serbskeje woterzacj tute wot
Macjicze serbskeje wudate knih: Sserbaj, abe
schtōž hyp asch, to melesch. Powedancišto sa
Sserbow wot Dra. Pjula.

Zandženu Sobotu Žita w Buděštině pwaczachu:

Röß . . .	2 tol.	$7\frac{1}{2}$	nsl.	tež 2 tol.	$2\frac{1}{2}$	nsl.
Pschencza . . .	4 . .	5 . .	—	3 . .	25 .	
Ježmeni . . .	1 . .	20 . .	—	1 . .	$17\frac{1}{2}$.	
Wows . . .	1 . .	5 . .	—	1 . .	—	
Röch . . .	2 . .	15 . .	—	2 . .	10 .	
Jahwé . . .	5 . .	$12\frac{1}{2}$ . .	—	5 . .	$7\frac{1}{2}$.	
Hedusčka . . .	2 . .	20 . .	—	2 . .	15 .	
Kana Vutře 12 nsl. 5 now.						

K Dostaciјu wo Wellečez Kniharni.

S C H U L E I T S K A.

4. Tziswo.

27. Dzeni wulkoho Rózka.

1849.

Rozdżeleniu Schule wot Czérkwe.

Jene najważnischich Prascheniow nětuw-schoho Tzasa jo, kaf budze nowo Zawożeniu naschich Schulow wupanecz. Wazne jo telej Prascheniu, dokelz to kózdé widzi, kaf so nascha Modoscz powedze, kaikez nasche Dzeczi wotroszcz budza, taika budze Přichodnoszcz na-schoho Splahwa. Kózdroho Luda-Přezcela swata Winwatoszcz jo, k Rozswétleniu tu teje Maležnoszce po swojej nailépszej Wédom-noszci skutkwacz; ha to tžim théczischo, do-kelz su hizón wo jeném naschich Towar-śiow wot tuteje Wicéz rēzeli, haj tež hizón wobzankneli.

Wobzankněwo pak so tam jo; zo b o ch u nasche Schule statne Wustawò (Staats-anstalten) boli. Předé hatz zto dale wot teho prawimò, dérbimò wedzez ha derec zrozemicz; zto tu te Swovo rēka.

Hatz dotal su Schule boli czérkwi-n-ke Wustawò. Křesčijanska Czérkej jo Schule pwođiwa ha hajiva wot Spotzatka sém; duchowna Woschnoscz jo nasche Schule wobkedybawa ha wedwa, Wutzerow, schul-ſte knihy, czero Rjad Wedżenja Schule ha tak dale postajiva. Wutzerò běchu podla Duchownech czi naiwosobniſchi Dzewaczerò wo Jezusowém Kralestwie na Zemi. Wschic-ze mějachu je ne Wotpoladano, zjenoszenni za tesamne dzewachu; ha to wo Mene Jé-zusoweje swateje Czérkwe. Nekt dérbi to zdobom czele binak bocz: Schule nesmedža warzé k Czérkwi pjišwuschcz, hale Krajej; czérkwi. Woschnoscz ha Zastoiniwa nesme-

dža pžichodnie warzé nasche Schule weszj ha wobkedybawacj, hale swétna Woschnoscz habo kohož wona postaji. — To, moji Bratzja, to rekaja te Swowa: Schule derbja statne Wustawò bocz; Rozdżeleniu o Schule wot Czérkwe masz pod nimi zrozemicz, ha ztož czi prawi, zo tomu tak nejo, ton ma habo tak krotki Rozom, kiz to nezpósnaje — habo zwò Wutrobu, kiz to jawnie newuprawi.

Czemo nětkož tu Wéz trochu blíže wob-ladacz ha wobschernischo sebi rozkwaszcz, zo mōli ju p r a w e rozsudzicj. Joli jo nam zpomožna, czemo wschicze za iu bocz, joli nam zkóDNA, z Moczu ji n a p ſ e c z o dzewacj.

Křesčijanska Czérkej jo Lídé Europskeje wumoziva wot Bwudnoszce Bohanstwa ha je wedwa křescz. Mudroszci ha Mawedzi-toscz; Czérkej jo křescz. Wédomnoszcz wob-warniwawa wo straschnich Létkoletkach, hatz surowo Wóiné ha Lídow-Sperana czewu Europsku pžewzachu, ha ju wobkho-wawa za lepsznu Přichodnoszcz; hale w pra-wém Tzasu zase swoje Pókvadé wotew-riwa, tak, zo d e r b i m o je wuznacj: ztož mamò ha wobseidzimò wo témlej Naslu-paniu, Czérkej jo je nam d a r u w a w a. Wosobnie pak jo so Czérkej za nische Schule (Volksschulen) starawa, dokelz wo nich nai-welzi Džel pžichodnich Stawaw Czérkwe swoju čewu Mawedzitoscz dōslawatsche, z nich do Žirvena Czérkwe wulhadzesche. Pola kózdroho Kložtera bě Schula, (Klosterschu-le); pola kózdroho Tachantswa, (Dom-schulen); pozdžischo pola kózdej wosadne,

Czérkwe (Pfarrschulen). Czéle prawe rěka toho dla Czérkej Ma c z Schulow, ha Schule Džowka Czérkwe. Schule běchu wot Zpožatka czérkwinske Wustawu ha su je hizzen džentzischí Džen, ha to po starem Prawu, dokelz to ženi hinak bovo nejo. Nětk dérbi tute stare Prawo Czérkwe powalene bocz ha Kraj ha swětna Wöschnoſez na Město Czérkwe stupic̄. Czérkej nima žanu Brón, zo bō z Moczu tomu napzeczo stupic̄ ha so wobarcz mowa; hale zabocz tola ūesnimo, zo bō to wulka Neprawa bowa, ha doyouneč so dérbeli, ztož smò dře husto dosč wo Žiweniu nazhoniili, zo Rawozeno nezpravných Šredkow k žanomu wernomu Žbožu ūewedže.

Czérkej pak, mow nechtou napzeczo pravicz, derbjawa so k p̄zezéwnomu Lépschomu toholej swojoho staroho Prawa wotrecz, kaž su Kheizorojo ha Kralojo k Lépschomu swojich Ludow swoje postarske Prawa zpusczejili.

Nalubſchi! Czérkej so ženi dobromolisne toholej swojoho Prawa wotrecz ūebudže ha ūe ſmē; dokelz, dhé bō to ūiniwa, dha bō czéle za bōwa swoje bōizké Powowanu — za komđiwa swoju ſwatu Winwatosc̄ — ha ſkoneczwawā ſwoju samotnu Pžichodnosc̄.

Czérkwe Powowanu, hačo Macjeré wſchēch Wériwob, ūejo samotne, Dorosze-ném bože Šwovo wozjeweč ha jich wesež po Puczu k Žbožnosce; hale tomu Czwojek, kotohož p̄eňe Wokamitneňa wona hizon staroscejiwe wobfedzbuwe, tež wo těch Žetach ſwěrnie na Stronie ſtačz, wo kotrechž jo won jeje macjerskoho Wedzenia ha Pomocze nanaipotřebniſchi, to jo: wo Žetach swojeje Modosce. Jenoj někaika, pžirodna Macz mowa so toholej Powowanu zda-luwac̄.

Czérkej prawe děre wē, zo ma ſwój

ſtroru ſkoreň, ſwoj pžichodnē ſkzew, ſwoje Modobowanu ha Wobſtacz̄ wo jeje Modoscež (Jugend), z kotreiz ſtaine, kaž Štadwa z Jenatow Wovtzerie, wo nezahinitej ſtrasnoscež ha Mocznosc̄ te Stadwa Kreſtusow ſo wobnoiveja ha pžizpōra. Toho dla pak Czérkwi tež nide nemože ſenak bocz, zt o Wovtzer ſwojich Jenatkow jo, na kaikę Paſtwe je paſe, z kaikę Wodu je napowe.

Te ţane, tžiste, nechke Wutrobó teje Modosce ſu Rola, na kotreiz ſo Czérkej ūweseli. Czérkwe Žadosež ha Bróczwanu ūejo ſamotne, ju wot wſchitkeje Pjanke ha Šuečza tžistu zdžerzec̄, hale tež, ha to wosbne, k pžichodnomu Wufewej děre pžihotuwač, zo mowa ſo k dobném Žnam ūweselic̄. Su na taike Waschno jeje wotroſene Štam ſelnoscežene ha krutoscežene napzeczo ſchitkim Napadam Žwoho, (z Bo-ha!) ha ūeha ſo Djabowej radzieč, bez nimi ſwoje Zahineno pwozjace Ŝeino wufec̄ — wobroczi ſo Schibawu k ūivedomnej, k ūenazonitej Modoscež, kotaž ſwoje Wutrobó wſchomu wotewci. Ha dopuschezimoli mo to, ūawerno, wo krot-ſkim budzemó ze Brudobu ha Žawoscež, dobru Pženčzu wot Pjanke poduſhenu ūidzeč. Czérkej pak to do Wéžnoscež pžidac̄ ūemože!

Nichtou ūehaw pravicz; Pžeczelo, té masch khorej Wotzi, pžed kotremaiž ſo wſchitko pſanu. Tžitacie dale, ha pžekwadžce ſebi děre to, ztož ja wo těmlej Naſtu-pauň dale pravicz budu, ha wo budzecze ſo wot toho pžepokazac̄. Kaž p̄edé Czérkej, mam ja nětk jenoj Schulu ſamu pžed Wotzomaj.

Te Druhe, ztož jo ſo wo jeném waschich Towarſtrow wobzankuewo: zo bōchu Schule, pžez Poſtajeňo wosebitéč

Wóschnoszow za ňe — w etžu Samostatnosz d o b o w o — ſto dha dérbi to ríekacz: Samostatnosz? — No, boſnadiu tola, déz telej Swowa za Wutzeřow hatz nanailépe ſebi wukwaduňu: zo boſchze Wo Wutzeřo w etžu Swobodnosz d ſtali ha tak be wſchoho Zadžewka kaž k waschomu ſamotnomu Wudospownoszczemu, tak tež k Nadobowanu, k Krzeweji, k Pzisporenu Schulow ha p ſez to k Lepſchomu ha k Zbožu naſchich Wosadow ſtukwac̄ moli. — Swawa Wam, jo li to cheziecze! — Jo dha pak k tomu te Postajeno wosebitéch, to ſeka, niez wacze czerkwiſtich ha duchownech, hale ſvětnech Wóſchnoszow za Schule trébne? Kaiskeje Winé dla to? Jo dha czérk. Wóſchnosz Wudokoueno Wutzeřow ha Nadobowanu Schulow zadžewawa? — nejo wele wacze wobej p ſiporiwa ha hajiwa? — Ja ſo ūmožu zdjerzeč, tude knainemſchomu na nežto zpominacz:

Ztož naipredé Wokowne ſchulſkih Ma leznoſzow naſtupa, jo ſo czérk. Wóſchnosz starawa za hōdne, p ſtointe haj, jedén može prawic̄, za krasne ſchulſke ſkeize. Czérk. Wóſchnosz jo, dzej Patronats. Knieiſto jo, ſama Schule natwariwa. Šwédki ſu: Budéšchin, Zdžero, Wotrow, Čornečé. Czérk. Wóſchnosz jo bez Přestac̄ hnawa, zo bochu tež druhé Patronaté, knainemſchom nežto wo tutem Naſtupau ſhini; z toho naſtachu Schule w Nebeltic̄e ha Kalbic̄e. Czérk. Wóſchnosz je bē, kiz ſo nejo zpokojiva, hatz tež wo wolejzanach Měſtach za Modosz tak nujne potřebne podlanſte Schule (Nebenschulen) ūnaſtachu, kaž w Kanencz, w Werklezé. Czérk. Wóſchnosz jo Zawožená ha Wotewrenā dweju wot nich dla ze ſvětnej Wóſchnoszju wulku Zkoržu wedwa. Haj czérk. Wóſchnosz jo k Položeniu hicezen czeſkoho Drena, zavozene Schule

ha poſtajených Wutzeřow zdjerzeč, wſchu ſwoju Možnosz tžiniwa, déz nekotréh Wutzeřow ſama zapwac̄i, druhich zdjerzeč ſwoj Pzinožk dawe; hicezen druhich jo ſobu za czerkwiſtich Swijownikow poſtajiwah za to mótwawa. Ja inelžu wot toho, ztož jo ſo wo Oſtriczu ha joho Wokownoszci ſawo ha ſo hicezen ſtaňe.

Dérbi pak junkrotz khwalene bdeč, tak, zavérno, zaswuzi naſcha czérk. Wóſchnosz hako Wóſchnosz Schule wſchu Čeſez ha Khwalbu za Sweru ha Pilnoſz, kotrūž jo wona tež wo tém, ztož n u e z k o w n e Maležnoſzze Schule naſtupa, wopofazawa. Zto bō ūnewedzaw, zto ſo ſtaňe za k Wutzeřam ſo p ſihotuwac̄ech, ieje Pomocé potřebných Modženczow? Nitzo dale wot toho. — Kaiskeje ſtaiňe weſeliwa ha z Khwalbu zpofawawa, tak hukto hatz nedze jeden Wutzeř p ſez Pilnoſz ha Wuschkuſosz wo ſwojim Džele duchowne Žirieno, Krzew ha Nadobowanu wo ſwojej Schuli p ſizpořeſche! Jo czérk. Wóſchnosz dhe taikim Pröczwanam do Pueža ſtupawa? nedze taikoho Duchy poduſec̄ chezewa? Né, wele wacze jo wona taikoho Duchy wubudzawa ha hajiwa; tohósamsuňo zdjerzeč ha roſcheric̄ ſo na wſche Waschno ſtarawa. Ha na kaiske Waschno traž to? Zto jo naſchich Wutzeřow Zbromadžiſné (Lehrer-Conferenzen) zavožiw ha p ſez teſamsne wele dobroho ſtukwaw? (Tzitaj, ztož ſém wot nich zpovním wo Statisticzé horneje Wuzic̄e na 86. 87^{tei} Stroñe). Zto jo p ſez Postajeno Wota za nailepsche Wotmojenou wěstech, za naſche Schule wažných Praschenow (Preisfragen) wasche duchowne Wločzé radé chezew wubudzic̄, te wubudzene woziwieč? Wſchitko tolej ha hicezen wele druhoho jo naſcha czérk. Wóſchnosz tžiniwa ha nejo ſeni tež niez Kroschik za wſchot ſazdawa habo wo netzim ſo zapwac̄ic̄ dawa.

Zoli zo komu Čeſez ha Schwalba při ſwifſcha, dha wěſci naſchej czérkwi. ſchulſtej Wöſchnoſczi. Ja necham zpominac̄ na těch, kij hřičen ſiwi ſu, to bō napzečjo jich Po- nižnoſczi bowo; jich Mena budža zapísane wo Štawiznach naſchho Řuda ha, dali Boh, wo knihach toho Žiweňa. Wote- mřetech može jedén ſterscho mneniac̄: wam wſhem budže hřičen wo dobrém Wopom- nečju naſch nebo Čachant, tón ſwoje ſimo Dne, w Nočé ha wo Dno za Schule staroſciwu. (Čitaj wot uoho ſerbsku Sta- tistiku na 77^{tej} Strone.) Necham o pak podla wſchobho toho wosobně tež zabœč, kaf dere ha wóſko zaswujzna jo naſcha czérkwi. ſchulſta Wöſchnoſczi za Zdžerze- ſno ha Wobkhowa nio ſerbowſtw a bo w a, kotrež zahnac̄, ha joho Korene (wo Modoſcji) zkaſeč ſwětneje Wöſchnoſcze zjawné Wotpoladaño bē. Zo ſtat ſo bez nami ſerbska narodna Rěž ha ſerbske wot- czinſke Waschno hatz na naſtřicſiſchei wu- khowanovi, za to mam o ſo naſchej czérkwi. ſchulſtej Wöſchnoſczi džakuvač; dokelz wona jo jej wo naſchich Schulach hajima: ſeni wona nejo Serbam němſkých Wutze- ſrow na Schiju poſchawa; ha tak lubo hatz ji tež bē, zo bōchmo němſku Rěž wſchědnoho Wobkhadzena z Němečzami dla navukneli, zotrejež Winé wona wo hor- nich Klaſſach tež na to djerzeſche, jo ſo ji tola Rěch ha Pjerad Řuda zdawo, z témi Mölitzkimi wo czujém, jim neznajowném Jazéku rětzec̄. Tež pjez Wudawaño ſer- ſkých ſchulſtich ſkuhov za lechſaméch jo wona ſwoju Luboſcz k ūním wopokazawa.

Ztož taklej za jenu Wěcz džewe, ſo ſtara ha zahorene jo, kaf naſcha czérkwi. Wöſchnoſczi za Schulu; zavérno, tón derbi jeje Waznoſczi tež mřterne zatuzec̄ — ha ztož, kaf naſchi duchowni ſchulſtej Prěd- ſtojic̄ero, taiklej kmane Šredki k Wuve- dženiu ſchulſtich Maležnoſcžow nawožive, derbi,

to bōch ja ček dře bliſko leizi, ztož ſchulſte Wěczé naſtupa, tež krasne Wědomnoſcze wobſenec̄. — Ztož wě, kaf czeklo nam z prawné Šudzeno jeno h o jenizkoho Čwojeka paňe — kaf wele czego czewohoh Rjada (Duchomſtrwa) — tón ſo nebudze dodziwac̄ móč na te pjeckvatane, nezrawo Rěže, kotrež ſu ſo wo tutém Naſtupanu wo zjawném Towarſtve ſlawo. To dře jo djen- tischi Džen tak w Šwěcze Waschno, joli pak ſo czele ūemolu, hřičen bez Serbami Prawo dōſlawo nejo. Ja wſchak z tutém necham prawic̄, zo bōchu bez Duchowněm w ſchic̄e Přečezl v Schule boli; dze dha jo bez Čwojekami Rjad (Stand), kij bō czele doſpowné bow? ſu traž je w ſchic̄e Wutze ſeo?

Ze wſchim tém pak hřičen ſo czérkwi. ſchulſta Wöſchnoſczi nezpokojo. Nicž jenoj Wudokoneno Wutzeřow wo Hödnosczi Wu- zeňa, ha Přiberaňo Wukena ſwojeje Mo- doſcze wo wſchech za Žiweno potřebných Wědomnoſczech ji na Wutrobe leizi; hale jeje Wotpoladaño tež jo, zo bō czewo Ži- wenó Schule wot czerkwinskoho Ducha uſchene bowo. Ženi czérkwi. Wöſchnoſczi nejo pjeſtawa na to djerzeč, ſvojich Wu- zeřow proſeč ha napominac̄: zo bōchu hako wěrni Rjeſcijenio Nano z Bohom za- potzeli, Wezor z Bohom dokoneli; zo bō- chu, dež jich Dremo ſwojoho husto czeklo- ho Powowanu czisčej ha jich Vlodec po- ſwabi, wo Poladněnu k Wotzezej wo Wö- ſoknoſczi k Šwěre wo ſwojim Škukwanu ſo poſelneli, zo bōchu, dokelz wot Werschnoſho pžindze Zapotzatk ha Dokoneno wſchobho Dobroho, pjez dostoine Wuzivano ſvatech Šakramentow joho Radé ha Žonuvana ſo hodiňi tjiñili. Koždě wot was dře hřizon jo zouň, zo može, kaf wſchudzom wo Žiwe- ſnu, tak tež w Schuli jenoj na te Waschno z wěrném Zbožom ſkukwac̄. — Chezeic̄e wó Samoſtatnoſež: to jo: Šwobod-

noſęz wot czerkwiſtſkoho Wobkedybuwańa wo tutém?! Né! Žawěſeſi né! Dérbjaw pak zto boc̄, kiz bo ſebi **to** žadaw, tón ūch dleje na téchlej ſwatech Měſtach (w Schuli) ūwoſtańe; — ūch naſchu Mo- doſcz dleje ūpeſtoni; — ūch pzi Kolebečę naſchoho pžichodnho Luda dleje wačz ū- pžebowa!

Ja hiſcjen mam wele na Wutroku, joli wam prawe, — pžichodnie dale.

Wasch wérne ha ſwérne Pžecjel

Saku b Kucjanč.

Z Nakufſkoho Khejorſtwa!

Pzi Wotpozejeniu Knejerſtwa porucji staré Khejor Ferdinand Kraj ha pžichodnho Khejora, ſwojoho Wuja: Francza Iofeſa I. Šwére ſwojeju pžitomnej naſwóſcheju Wóifka. Wedžicjerow Windischgráca ha Želatžicę. Na to wuczeje Želatžicę ſwoj Tefak, prawicę: Moja Krej ha Žiweno ſwuscha ſtaińe i Šwujzé Wascheje Majestosce ha Nakufje; tola za Potwóſtwanö Ludej dařenç Œwobodé (Reaktion) ja ſeni ha nide z Metjom zehrawac̄ ūbudu. Windischgráca, tijz pódla ſtejſche, pžez telej ſenabžite Œwovo Banuſa Želatžicę naſtrójene pžiftaj: Wascha Majefſcę! mo ſmò nowu Ėjas naſtupili.

Želatžicę bē pžedé Khejorowom Zastupničej wo Wuherſkej wuzwolenę; wobarasche pak ſo toho, dokelj bo za Wuherow pžez Mérku wohidne towo, znajownoho Řepjeſjela Prédſtojeſzterej mécz — Lej, kaf kané Pžikwad Šwére, Luboſcze napjeſcio Krajej ha Kralej — ha Zprawnoſcze napjeſcio Řepjeſjelam!!

Nakufi modé Khejor ſo wóndańo wo jenej Zahrodje w Holomuczu, kaf wón to hukto tjini, pžekorjwasche. Jew trechi wén jenoho wot Nationalgarde z jeném Woſakom, kotrej ſo za Ru- ge wedjeſchtaj. Hati ſo zeſekach, poſtróweſchtaj wonej Khejora na wojske Waschño. Wón pak

ſimaj, ſo lubožne džakulečé, pžecjelne Ruku da ha džesche: Bóchli wſhlcé ſak pžezjeni boli, bō z mojim Krajom dere ſlawo."

Nakuf Řoſko w Wuherſkej ſo trochu zmierom djerji, dokelj cheze Windischgráb bóſnadno wotjal- wač, kaſke Žcějewki joho Manifest, habo Píſmo změje, wo kotrej ſón ſiarne ha krucje napomi- na ha Nadu ſlubi wſhem Woſakam, kif ſo do- browolne Khejorskej Khorozji wróčja. — Koſſuth bē hatj dotal tute Píſmo na wſhe Waschño po- twóſtwaw; něk pak, déj jo tola, ja ūewem pžez koſo, do Ludi pžichwo, wopuſtčjuvu joho po- czewc̄ch Ėjrodach.

Bez tém ſwóſhimó tola tej zafé wet Bitwów. Tak i Pžikwadej jo Schimonič ſi nowu Bitwu dobow, ha 2000 Wuherow jałech wżaw. Pola Kremnitz jo jedén Tel ſich Wóifka ſak wo wſhličkach Bokow wobdate, zo budje ſo podačz dě- bečz. Z Bistritz jo Pówestwo pžichwo, zo jo wuherſki Wóifki Vem (jedén Polak), kif chejſche ſo do Gallicziskej pžedobčej, ha tam Lud zmutjic̄, na Mezach wot Khejorskich, kif běchu ſo z galli- ciskimi Burami zjenocjili, pžerwiené, ha něk jara zdechwe. — Koſſuth jo, kaf pſajaj, cjeknéw, do- kelj pak jo wele Venes na joho Woſu ſtajene, dře hiſcjen budja joho ſrědnec̄. —

Taſke Nezbojo dře lóchę hiſcjen Jane Město potrechiwo ſejo, kaf loni Wino. Maipředé tón grudné Nemer, dzej ſebi nichtón Žiwená wésté ūnebe; — na to Woblenieno ha ſrawne Žjewienieno wot Khejorskich. Neik zafé Poteſieno pžez wusku Wodu Donawo, ha i wſhomu tomu pžindje hř- cjen jedén ūproſchené Hoſc̄, — ta Kolera.

Itoj te pžecjé traſacjé Pžekoré w Itailej naſtupa, mamó ſo wele Dobroho nadječz; dokelj ūnebudiſti ſo ſforo Mér ha Bokoi róčic̄, budža Italsku Ženiu Wóifka naſtupic̄, kotrej ſi tam ūne- budža ruňewon jaré witac̄. Russenski Khejor jo prawic̄ děrbjaw: ſeni ha nide ſo ūnebudi meichic̄ do nucekowných Naležnoſejow Wóſhnoſejow ha

ých Ludow, hale, tak khéczé hatz su franz. Ne-publikanoaro na jeném jenitískim Blaku zwonka swojeho Kraja, budje so czewo russ. Wóisko zbenécz. To jo Wina, zo hijczen so Franczozovo nidej pozajali neisu. — Ha rafuski Kheizor prawi: ja budu wo Italskej tjinicj, štoj zechzu; ha déj budje za dwé Nedzeli muhersta Wina dokonena, poczehne 80,000 Muži naikhrobiwischich Wojskow Radeczezé na Pomocz. Ha chczeli so Franczowfska do Italiskich Nalejnoscjow měschcej, so to neméje hinak stacj hatz wo Zjenoscjeniu z Rakuskej ha Russenskej k Postajeniu Vamuja do swojeho světnoho Kralestwa.

Vamuž pžebówe hijczen w Gaecje. Teiko Ludzi dře hijczen Gaeta, tak dorho hacj steji, wo swojich Murach ha wo swojej Wokownoszi widzawa nejo, kaj netk, déj tam Vamuž bôdli. Wotpóswani wschêch europiſtich Krajow so tam namakaja, hai tež z wonka Europiſczej Wotpóswani tam su, z Chili ha z Meriko. Na 8. Hodownika pžindje tež neapol. Kral, zo bō Djen sv. Marie tude sivecjiw. Wón swóshesche ze swojej czewoi Swívibb božu Mischu, kotoruž sv. Wóitez djerzesche, pschi kotrej wón wacz hatz 200, kij k božomu Blidej džechu woprajesche; po Kemachach wudzeli wón pžitomnomu Ludej boje Pojonuwaino. — Gaeta leiji pži Moru, na kotrej 8 neapeliteanstich, spanskich ha franczowskich Čjowmow, kotrej budja z Barom hnate, (Dampfſchiffe) k Swižbi Vamuža pžihotuwane steja. Tesamo su na pčenim Dnu, hatz Předesej wot Mužé Vamuža so wozjewi, wotpóswane. Pola nas, prawi List z Gaeta, jo Mnichosče pžitomných Ludzi dla wulka Drobota czewnych Potrebnoſcjom. Ja wobodlu hubenu Djéru pod Čjescze jenohu Twareňa, husto so mi stanę, zo dérbu wódné boci.

Pruska. Wo czewoi Pruskej bē wo zandženech Těženach wulke Žiweno ha Hibaňo, Mucjeno ha Žiwaniano pži wschu Meru; ha to Wuzwolenia na Sejm dla. Wone so pži Předku zda-

sche, zo budja Krai ha kostit. Monarchiju lubwacj. Mujojo wuzwoleni. Hale kaj jo so wschitko pžemienivo! Přesecje wot Wuzwolenia na Sejm, na kotrej može so jedén cziscej zpuszczecj, neisu k dostacju boli, hale kaj so pôweda, su wacz hatz tzi Tele wot Zapóswanczow radikalcé zmôsleni, kij na Republiku djewaja. — Nech jenoi taisi Duch w Krajach bôle ha bèle k Moczé pžindje, dha budzemó widzecj, kaise Pwodé to pžiniecji budej.

Mainowske Wschelkizné. Hatz Kosuth hijczen w Peſiſcje kesch, jo wón Ludzi naréžaw, zo budja cji rubejni rafuscej Wojaciej jim wschitko wzacj, ha jim radzivo swoje Słébro ha Swote ha drohe Kameňe pžesadzicj. To woni tež tjinachu. Netk jo Kosuth tute pžesadzene Wéczé wsché k sebi wzaw ha znimi čjekniew. Taklej sebi Ludjo naréžecj dadja.

Z Holomuzza písaja, zo swowjanska Lipa (czeske naredne Towarstwo w Pražé) rózno-pónđje, kaj tež, zo staré Kheizor Prahu wopuschcicj ha Wóisko Město zase woblenecj budje. Maiwetzi Čechow nebo nitjo radšho widzaw, hatz zo bō to wérno bowo. Za hijczeni neweru Za tak wupéch ja Čechow nimam.

Z Nebeltjicj. — Sněh ha Deschtj, Wét ha Woda nezatraschi horlivých Wopótwařow naſchoho serbškoho Towarstwa, kotrej bē na 14. Djen wulko Rožka w Jězowe wotbierzane, zo bôchn tam zjenoscjeni wo wesowoj ha bratrowſtej Luboſci so startali za Pžiberaňo serbſtej Narodnoſcje ha macjerſtej Netje, někotre Horžiné nawožili na Posláníno Ducha Moczow ha tak Čjas k swojomu Wujitkej dře namoželi.

Pži tutém krasném Wědré tej Předseda Kolla z hnutej Wesowoſcju Žhromadzjizu powita, ha wosebne tej pži Nasupředu nowoho Léta kójdomu wutrobne Žvozo pžejesche, zo bō nam, déj zandžene

Léto dře bohate bě wo swojich Podawlach, tela pak nas zwostají wo těsném Strasche za Přichodnosć te nowo nam pjiňeswo wetsu Nadžiju, ha mó je, daj Boh! dosoneli w Mere ha Zboju.

Dale so Zakonai wot Přisahanezow ha ludo-wéch Zhromadzignow předt tijaschtaj — rozpó-wedashtaj so, bě tej Přilejnoscí k Jednaňu, jto bóchu so k Přisahanezam wuzwoleli, wuziwana. — Swéine Rozladuwaňo wo wótczém kaj w czusech Krajaх Naměstnik San d Müller na so wza. Krótké Wepřijecjo joho Réje bě, zo jadén Tjas na Waznosći tón zandženohó Léta neyzichtechi. Mó znajemó Alexandra, Gázara, Tamerlana, Napoleona, kij su ze swojimi Wóissami wele Krajow přeboboli, pjez to pak Ludej nitjo nezji-něsli, hatz Podejischcjo ha Wotrotztwo. Wo nětzschim Tjasu nestawasche Ludej pjezciwo Ludej, zo bō ion podczischcaw; hale zo bō so zjenosćzaw ha wo Swobodje so swojoho Živéna weselitw.

Khróstjanſke serbske Towarſtſvo mějše 21. wulf. Rojka Zhromadzigu. Wot těch w Nalbiczach wobzankniených Próstrow w bě 16. ha 18. kotrej wopředka wele Podpře namakashtaj ha dale 19^{ua} cjele zacjěsnene. Žtoj 17^{tu} nastupa, nebe jana prawa Jednota, tola pak so k tomu pjištupi. Wóscze toho wza Towarſtvo někotre druhe Malejnoscje do Petiejjí hako: 1.) zo bóchu pji Wölbach Města samo za so, ha tej Wé samo za so boli. 2.) Zo zwonka wólbnech Wokresach nichón na Sejm wuzwolené bóčj něsme, kaj tej, zo bō so w býdej Wé wosebe wuzwolawo ha niez pjez wólbne Tjelbó. 3.) zo bō nichón mocy-wané nebow, postajenu Babu bracj. 4.) Zo bō Taitim, kij dře Lekarstwo wukli ha pruhuwani něisu, tola pak wosobné Dar k tomu maja, Runano ha Hójenó wonkoznych Žłodow dowolene bowo.

Pówesceje wot dježdjanſko hó Sejm a su jara grudne. Za wam něměju tej nicz te Raimensche prawicj, ſtoj su tam zpomožne ha

wuzítne jenoj wuradžili, wele něne wobzankněli. Druha Komora jo hízon 4 Zhromadzijné měwa. Žtoj jo so tam rětjavo, su zwetja Interpellacioné (Máprashwaná na Ministerſtwo) habó Wuradžená, pji kotrej pji tomné Lude na Galleriach sobu wos-we, — Haňena, Přejcijhańa těch, kij su bez Wolé wótcznych Towarſtrow na Sejm so wuzwolili. — Tej w Dježdjanach jo jich Zakhadženio wulkomu Posterkej; wo jenej drezdj. Nowině jím zjawne slabjachu, zo budja jich skoro jaſé domoj pósavacj. — To jo wěste, joli hinač zapoczejc nebudža; tak, kaj někles tjinia, němoja dorho w Mere ro-madu wostacj. Naibóle wercjachu so woni woko Zakona, (Grundrechte) kotrej su w Frankfurce za czewó němſki Kraj postajili; ha II. Komora jadasche, zo bō Kraina Wóschnoſcji tesamo be wóchoho dalschoho Wuradžuwaňa za dobre zpóz-nawa, ha so jím podcziswa. Hatz dérbesche ta-sama Malejnoscj tej wo přeněi Komore k Réji pjińcji, wustupi Minister z Pforden, zo bō swoje Pjepokazaňo wo tu tel Weczé, kaj je hízon wo 2hei Komore tjiniv bě, tej jow zjawne wupraſiwy. Dokelz so kraina Wóschnoſcji, djeſche wón, hatz do toho Tjasu wupraſiwa nejo, kaf ma so Wobzank-něnam frankfurtskeje Zhromadzijné napječjo zadžerječj: su někotzi na to dopaneli ha za to djerzeli, zo jo wona ztěmíšaměni zpokoſom. Hale déj so mě ja hako Réjnik prascham, déj ja na Wós mojoho Swédoma fedžburwu hako kainé Zastoinik, kij jo wo přenich Dnach Malejnika (März), předé hatz hizzen frankfurtske Mocznar-stwo wobstejſche, předé hatz hizzen wot joho Wóbow Réj bě, na zaffenski Zakon pjiſahaw; ja němoju hinač, bótne tej czewó Swét napje-čjwo mi běw, hatz prawicj: ja něsměm dowol ej, zo bō frankfurtska Zhromadzyna sama jenoj Prawo měwa, Zaloni wuradžicj ha pestajicj, kotrej czewó němſki Krai nastupaja, ja dérbu, moja Pjiſaha ha Winwatoſcji to poružatai, ja dérbu na tém wobstacj, zo ma so sakſenska kraina Wósch-

snosz̄ zaks̄enskeju Komorow pras̄hcej, p̄edē hat̄ so wona Wobzankienam frankfurtskeje Zromadz̄izne podc̄ijne. Bez tēm pak ja p̄ji Sp̄oznac̄u mojeje Winwatosc̄e jen̄ neis̄em zab̄ow na Lubosc̄ i wótcznomu Krajei, bōrnie ja i zaks̄enskom Zastoinikei wuzwolené bow, ja neis̄em p̄jestaw Němcz bōc̄. Stainie sém ja wo mojim Pr̄ekwac̄u, moju Winwatosc̄ tak dospelnic̄, kaj je Lep̄sche němskoho Kraja jada, wobstaine bow.

Dale bō tež wot Wuzwolena němskoho Kheijora rējane, ha naiwac̄ Wotp̄swanéch bē wo tēm sp̄jez jene: zaks̄enski Lud necha janohō wot tēch němskich Wērhov Kheijorei mēc̄, naimēre pruskoho Krala; hale wele wac̄ Präzidentu, kij ma so z Luda na wēste Rēta wuzwolic̄ ha tomu dērbja so w schitke swētne Wōschnosc̄e němskich Krajow podc̄ijnec̄.

Potēm rējesc̄he so wo 1. Komore wot Klōzterow. Wētp̄swane Gauisch jadas̄he, zo bō kraina Wōschnosc̄e zjewiwa, jto eze wo tēmlet Nastupanu tjinic̄. Na to wotmowi Zastoinik z Pfordten. Žtož Mischno ha Wurzen nastupa, dte poslēni ha prēdawsche Komore, dolesz̄ so zenosz̄c̄ej němēzachu, neisu žadali, zo bōchtaj zbehnenie bowo: tola pak jo kraiina Wōschnosc̄e za dobre zp̄oznawa, Pic̄j jednańia tejeli Malejnosc̄e dla nastupic̄: ha tosamo nūmale žlontjene, bud̄je, kaj so wona nadz̄ije, wēsc̄i schitlich zp̄ojic̄.

Je Serian. Swawa naschim Wuzwoleram w Nalbic̄e, Sernianach, Nowossic̄e, Hōrkach, Wasku Roženc̄e Smerdz̄ac̄ej, Dobroschēc̄e ha Rainc̄e! Wuzwolenskhe Listkow za druhu Komoru bē 203, kotrej bēchu wschē jednow o ſñe ze Žezorku. — Do p̄enej Komore bēchu 157 Listkow (314 Wosow) wottedate. Wot nich dōstachu Bur Bōhma ze Stürza (podla Stompsina) 143

ha Bur Žak. Král je serbskich Baselz 124 ha mjeſchtaj naiwac̄e Wosow.

Z Wōslinka. Jedén Serb jo sebi p̄ji poslenim Wuzwolenu na Sejm pola nas zavoſnu Bróczu braw, ha na to džewatw, zo bō tōn wot serbskich Towarſtow za Zapōswanc̄a do druhzej Komore wo 11. Wokrežu Postajené wuzwolené nebow. Žkoda Tjasa, kotrej jo podarmo p̄jebehaw — Žkoda Pöduschow, kotrej jo roztorhaw.

Jedén z Motkow.

Wuchac̄jam w Schowc̄ic̄ Lēstu tjinii so z tēm i Wedz̄eniu: sich Proſtwa nebudje zab̄ota; wschitke serbske Towarſtwa su Petic̄iju wobzanknēli, „zo bō Hōniwa na Czuzēm zpanēva“ ha z tēm bud̄je so famo zakaſac̄, zo now ſjedé Wotroſik, Schewc̄, Krawc̄ ha Kruwar p̄je wsche Wola ha Lēse khodz̄ic̄, honic̄ ha tzelej. Dv̄iž chęelli so bez tēm zp̄okoſic̄, ha dotjacak̄, jto p̄jehodnē Tjaz̄ tež Wam p̄jinesc̄ bud̄je. Mo so potoikim nadz̄ijemō, zo sebi tōn rané Tjaz̄ z neuzitnej Žkoc̄ebu p̄jetznic̄ nebudz̄ec̄; hale radſho wasche domjac̄e Malejnosc̄e wobstarac̄. Da mo pak tež žlontjne Wam tu Radu, zo bōſeje so bez tēmu po Tjesc̄i žiwili, — Kawu ha modē Brēz̄ec̄ p̄eňie na Pokoj wostajili.

Na Lipic̄e, 22. wulkožo Nōjko, 1849.

Rimrod.

Brühl. S.

Zutez̄ halo 28. Djen wulkožo Nōjka zmjeſe Nalbitjanske serbske Towarſtvo Žromadz̄iznu wo Rējenc̄e.

Bensch.

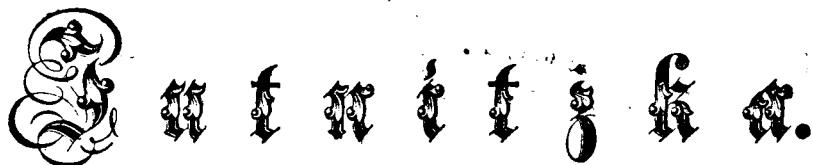
Zandzennu Sobotu Žita w Eudēšchinie p̄wacz̄ach:

Rozk	:	2	tol.	5	nsl.	tež	1	tol.	$27\frac{1}{2}$	nsl.
Vichenc̄ia	:	4	·	5	·	—	3	·	25	·
Dec̄zmen	:	1	·	20	·	—	1	·	$17\frac{1}{2}$	·

Zamolwite Redaktor Jakub Kuc̄jan.

Ciſſic̄jane pola K. B. Hiki.

K Dōstac̄ju wo Weller ec̄z Kniharni.

5. Čislo.

3. Džen mawoho Róžka.

1849.

3 Rakuskoho Khejzorstwa.

Ra pownocnej Strone Wuherstkoho Kraja, níže Tatraskich Horow bôdli swowanski Sylahw Slowakow. Ich Weyzna hatz dotal z Wuherami djerzesche, ha napjecho khejzorskomu Wéisskei wólwasche. Jenot mawa Tjródka wot nich bêsche pod Wedzenom Hurbana, Schtura, Janetjeka za Khejzora so pozbénēwa. Či su pjez swoju Wobstainoscej je tak daleko vjinesli, zo jo so ztoto čewu Lüd vjemeniwo. Druhe Lüde dôstawaia Prawa, jene po druhim, ha tola neisli zpočujom; našhomu Lüdej posazal, ha bôrne pjez jene jenitiske Swovo bowo, zo vere z nim ménisch, ha čewu Lüd tebi vjivuscha. Ja mam za to, zo budja wo królikim na pownocnej Strone Slowakojo to, jtoz k Powánu Kranijsarojo (Krowatojo ha Serbja) su. Nekotrij hizom jo wête, zo Wuherco so na našch Lüd wacéz zpuszczecj netrebaja. Žtoz Wóinu napjecho Wuheram nastupa, mamó tu Nadíjhu, zo zméje skoro swobi Konec. Knijanin ha Schimonicej stai zasé nowo wulke Bitva dobowot; Esseg jo vjedobote. Vji Wobsadzeniu wajnoho Mesta Warszecz su Serbja napjecho Wuheram, kotsz so jowlej tola tež jedén Króz prawe vere djerzachu, wylku Khrabivosej wopokazali. Knijanin bê naipreni, sij vjedobote Mesto nastupi.

Ra pownocnej Strone su Wuherow, kij hejzachu so pjez Karpathiske Horé do Galliciskej vjedobocej,

gallic. Buča, kotsz bêchu so z Wojskami zienoscejili, z krawémi Worwami zasé domoi posazali.

General Götz jo čewu Slowakstu vjedzahnéw; čewu Tjródě Wuherow pôdne noho cjełachu, hale níže jomu z Moczu napjecho nestupichu; wón anic žentzkoho Muža vji tém zubiv neso. Wón danio nadendzechu za 1200 Muži vjihotuwané Wobed. Wuherco nebechu tak vele Tjasa meli, tu vere vjihotuwanu Czerobu wujiwacj, mo bêchmo sim bôsnadno kust khécé na Schiju vjischli. Mo sebi ju dachmò z dobrej Kwilu prawe vere swodzecj. Vji Jedzi jeden jortlive prawi: Žkoda zo neismo Hodzinu posvijischo vjischli, dha bôchmò Wuherow vji Wobedje seidjo trechli. Jedén Wejdicjer Wuherow, z Menom Görgei, kotrej jo woko Mesta Kremnicz wo strachnej Czijczenicé, zo Proklamaciju wozjewiw, wo kotrej wujnaje, zo jo wón staine za wuherstko Kraja ha za Khejzora, jeni pak za Wuherow wóiwaw; to reka z druhimi Swowami: Khejzorze! bôdzce prosheki, nesjincze mi nízo, ja cezú so wam podacj.

Ra Strene k Ránu, wo Sedmihrodskej (Siebenbürgen) budje naiskerscho čewa Wóina napjecho Wuheram dokonana ha jow poslene Zbótki wuherstko Wóiska doczepane bocj derbecj. Jow steji General Sem, ha budje so z Rossuthom zjenoscej, kij níže janu Khowaniku wacéz nima:

Ruñe Listé wot russenskich Powiezow tu Noj wisku vjinesu, zo su we Klimecy, w jenej Wse Galliciskej Rossutha popaneli, ha do Mesta Lem-

berg Žatoho pjetvedli. — Žto dha pak wé, hatž jo tež wérno. Dete bō bowo, zo bō Kreipjelcja Kónč bōwo.

Serbja pod turkowskej Wéshnoſeſi ſu záſé 9000 ſwojich Wojakow, z 80 Kanonami lejzorſkomu ſerbskomu Wóiskei na Pomoz pôſvali.

Z Wina. Jene Nezbojo po druhim, ha hi-
jon záſé nowo, naſche nezbójne Město domapóta.
Naſtarſchi Ludo ſepomňa tak ſélné ha výi tém
tak dowho trajacé Wéđ ha Wichor, kaž wo těchlej
Dnach pola naš bě. Wot tħora Pjipowna (24.
wulkoſho Néčka) trajesche tónſamſné čewu Néčz,
ha dženca záſé čewu Djén bez Pjetacza. Mu-
hene, Tzéchi, Wokna, Dure, Czejele, Rámené ha
Žtomio lejzachu na wſchých Haſach. Wot jenei
Czérkve bě čewa Tzéha wuzbenena ha wotnesena.
Dwanacze Czwojek ſu svoje Žiwenio pjiſadžili;
družé cjeſcze wobikodjeni. Naizrudniſho bě tu
Néčz, wo kotrej ſo Rimotaňo z Wichoram zje-
noſeſi ha wobej po Radu rujechtai ha Tjas wot
Tjas Bwóſk nócnu Čjemnoſci zaſwéti. — Wóina,
Wód, Rhorofej, Potepenio, Nevedra, ja ſtoro
wacé ſewem, že hiſcjen bō nezbójne na Wino
výinej mowo, khiba zo hiſcjeni Žem-Žreco (Geb-
beben) ha tež te ſu na někotréh Blakach pótnei.

Naſch lubo Kheijor jo pji Wopomienku tel
wulke Brudobó Wobodlerow naſchoho Města ha
Mnohoſeſe těch Nezbojow, kotrej naš tak cjeſcze
domapotali, ſwojomu Minifteři nucfowných Na-
lejnoscjow (Minister des Innern) Grofei ze Sta-
dion porutžiw: naſchu měſtjanſku Radu ſo wo-
prashwac̄, kaž bō naſhej Nužé naſlepe wotpom-
hane bōc̄ mowo. Ha zo bō zmoloſ ſez wo Štruktu
nam ſwoju Luboſej wopokazaw, jo Minister pe-
nežných Naſeſnoscjow (Finanzminifter) Porutž-
noſej dôſtaw, zo ſmē wón hatž na 500,000 vo-
brech Schéſnakow Peñes po Měte Potrebó za

Město Wino wudawac̄, zo bō naſcha měſtjanſka
Rada za nainužniſche Budawki Raipotřebniſtich
teſamo nawožiwa. Ha tola ſu Néčz poſdžiſho,
hatž tuta zíveselacza Póweſej ſ nam pjiindje, ně-
kotzi Zwóſniczé jenoho na ſwojim Měſcje ſteja-
czoho Wojaka napaneli ha zkonczaſi.

Z Prahi. Pjepotáňo Remera, kotrej wo Ju-
niu zandzenoſho Léta pola naſ naſta, na kotrej
běchmo wajnrech Podawkov nětuwſchoho Tjasa
dla ſtoro zabolí, débi ſo, kaž prawa, z nowa
záſé zapotzc̄. Wina na tém jo, zo ſu tam ně-
dje wo czuzech Krajach, ja mam za to wo hornej
Wuherſkej ha Gallicziskej, někafke Paperé nama-
fali, kij Swětzenio dawaja wot zwóch Wotpola-
danow ha Krajeſ napjedzluwéh Wobzanſkienow
lonsche Léta w Praſe wotbjerzanej ſwojjanſkej
Zhromadžigné (Slaven-Congres). Wſchicé Swo-
wenio, taklej ſo prawi, ſu ſo chejeli wot rakuf-
ſkohu Kheijorſtva rozdželic̄ ha wulki ſwojjanſki
Kraj zawožic̄. — Ja bōch ūk, zo ſu rakuf-
ſe ſwoju Luboſej za Kheijora wo zandze-
nich Měſaczech deťe doſej wopokazali — ha ſejde,
kij jenoj čele, zaſlepené ūjo, débi je wuznaſ,
že jenoj jo ſwojenow Swéra ha Moc̄noſej
rakufſe Kheijorſtvo pjiđ Zahinenow zwarnuwa-
wa. Ha tónlej Ludo débi taſkelej napjedzluwé
Móſle za Kaluſku méc̄, ha tola ſa nu wóiwe?
débi Kheijora zadžpec̄, ha tola ſwoju Krej za
noho pjetile? Taſkelej hwazne Rétje něch roze-
mi, jloj zamjöt. —

Z Francowſkej. Francowſkij jo cji
djivně Czwojek; zmerom wón nídé němože bōc̄.
Kuff Haré, Zbějka ha Kopota jo jomu Potkeb-
noſej kaž ſchědné Kléb; bez to wón němože bōc̄.
Voni ſu woni záſé tak pravé ſo ſ tomu pjiwou-
tjili; ha déj někoj Kneiſtvo po jich Woli, wot
ních ſamech poſtajene maja, jim tež záſé pra-
wo doſej ūjo, ha wo ſwojich Zhromadžignach
hariu ha zaſhadjeja kaž němri. Ministerſtwo,

lij na Prawo ha Njadomnosć kjerji, bez kotrejz
tej jich Republika wobstajc nemöje, zo na Po-
twoczeno taikich Zhromadzijnov dżewacj zapotjaro.
Na to so kaj bez Ludom, tak tez wo francz. na-
rodnem Sejmie zawosna Hara zbené. Jedén wot
48 Zapóswanczow podpisane Namjet bō stajene,
zo derbi Ministerstwo wobskorjene bōc, hako jene
Kneistwo, kotrej swobodné franczowskij Lud po-
twocjive — Kneistwo Luda gadjeive — kraine Wu-
stawi nedžerji. — Tónsamné Djen, hatz bē
tuton Namjet wo Komore stajené, bē czévo Město
Paris jara němerne, ha mó smó někotre stražne
Dne ha wosobne stražne Nocé měli. Wschitko
bē na tém, zo budje zasé Krei pjelata; ha jto
wé, jto bō so stawo, dhé bō našte Wóisko czéwo
Dne ha Nocé na swojich Městach k Wobaranu
wschitko nedowolenoho Čebania swojej Swobod-
nosće pýchotuwane něstawo. Ministerstwo jo pak
tola zasé z nowa wschém krajem Wóschnosćam
swérnu. Redžibilioscj na taikie Zhromadzjné poru-
šiwa ha ma te Wotpoladaño, tefamo czéle po-
twocjicej ha zakazacj, joli so na Jane Waschno
pjenej ha Ducha Rayjeciwnosće ha Něméra
wo sebi hajic budja. — Dje se té luba Swo-
boda — té wuwowana, khwalena?? — Lud siž
Rozom niewuiwa, Swobodé so nenanadžija.

Z Italskej.

Mó die wo naschich Towarstwach drudé fust
haridemó ha so trochu zwadzimó — traž tez Wóinu
wedzemó, hale jenoj z Perom. Tak so wo czu-
jich Krajsach z wótrém Mecjom w krawnych Bitwach
cjeju, tak so je zpěschnej Kultu Bratzja kónečwu,
damó sebi wo Istive seitjo ha za Rachlemi lejzo
póvedacj. Bóh dai, zo bō tak wostawo ha tez
druhe Kraje zubené Mér ha Pokoi zasé namakali.
Tola k tomu wele Nadžije nimamó. Italſkej za
tém wonnelada. General Nü gent (wuprai Nü-
jang), kij wo Wuherſkej steji, jo hizom Porutz-

nosć dóstaw, ze swojim Wófkom, (35,000 Muži)
do Italſkej Radeczej na Pomocz czahneč. Wo
Romie jo czerkwińska Źrada Ekommunikatist, kotrej
Bamuž z Gaeta wupóswa, kójoho jenoj
trochu Derezmóslenoho wot Němernikow, Luda
Mutjerow ha Schižuwarow czéle zdaluwarwa, ha
bez sobu zlenosćiwa. General Czukhi jo wo
Gaeče khétre Wóisko gromadzjiv, kotrej z Span-
skich, Neapolitanſkich ha Schwaiczařow wobsteji —
ha z kotrejmi jo, kaj piſaja, Rom hizom woblenené.

Z němskoho Kraja.

Frankfurtski Wotpóswané na rakus-
kim Khejorskim Dwoře jo so zasé récziw, ha, kaj
prawa, jara wajne, ha wschém so zpodobacze
Pówdeſcje sobipjins, zo ma Khejor wo Maſtu-
panach Rakuskeje Němcowstwej napječjo nailép-
sche Wotpoladaňa.

Tez so wele póweda, zo budja so Wotpóswa-
ni wschém němskich Krajow wo krejkim zhroma-
dziej, zo bóchu bez sobu wurađili tu za němski
wótezne Kraj tak wajnu Maležnosć Zawojena
pýchodnaho Khejorstwa. — Frankfurce tu
Węcz wurađa, ha Drežjanach ha na druhich
němskich krajnech Sejmach wot toho rěža; někoj
zasé nowa Zhromadzjna jenoj tutoho Praschenia
dla; joli ta Węcz dore wurađena něbudža, dha
ja tola nižo wacé nepraju.

Wo Frankfurce steja Wejacej ze wschém něm-
skich Krajow. Wóndano kétu so bez sobu zwad-
zili. Něk su někaſki bratrowski Šwedjen (Ber-
brüderungsfest) djerzeli, zo bóchu so zasé zjednali.
Ton Šwedjen jo bez Hare so wotdžerjaw.

Z Barlina. Žtej sém pôsleni Krój wot
Wuzwoleňa Zapóswanczow na bramburgski Sejm
wuzjewiw, hako bóchu so zivetja Republikanačo
wuzwoleli, tola werno niejo; wele wacé su w
pruskim Kraju weko Rheina (Rheinprovinzen)
Wuzwoleňa jara dore wupanéli. Naschi serbscje

Bratza w Pruskej dře budža tej po swojej Móz-
nosći za tém džewacj. Wo Barline jara pilne
Sejmownu twarta, zo bóchu wo swoim Tjafu
hödne Město za swoich krajnich Zapóswanczow
pjihotowane měli. Wo tém Twarenu, dzej dru-
ha Komora swoje Zhromadzízne změje, staj de-
leka podno Zemi dwej wulcej Komore za Woja-
kow, kij budža jow bódlicj. Za pak niewem k
tjomu. —

Póweszeje wot Drezdjan skoho Sejma.
Maschi Ministerč, dokelj zpósnachu, zo jím na-
schim Zapóswanczam napjecjo, k Lépschomu Kraju
skutkwarz iacze möjno nejo, wobzanknechu, wot-
stupicj. Dokelj pak běchu wot wele Stronow
prosheni, wostacj ha tež Král jich puschcijez zwol-
nené nebe, wobzanknechu woni, wo swoich Swiž-
bach wostacj. — Z kaisej Kuboscu czemu Kraj
na naschim Ministerstwie wifé, wobswetza te mno-
he podperacie Pjipisma, kotrej jo wo techlej Dnach
ze wschěch Stronow dostało. — Tež z naschoho
Budeština bě tam Deputacjia. — Wot waž-
nych Wuradjenow ha Wobzanknenow hizjen ni-
tjo nezonimó. Pjichodne Tědzen dře budža wa-
czej Winé, wot Sejma písač. Daj Bóh, zo bóchu
pjichodne Póweszeje nas wschěch prawe sveselili.

27. Džen wulko Rójska dosta Wotpóswane
sédemoho Wofresa, Tjirnar, kané Líst z Lipsta,
w kotrej stajesche: Tón Rój ja tele, té — — ,
jo hizon mótsené. Wobstaraj twój Dom. Te
dérbišch wumiecz ha Wotpóswane Schaffrath tej.
Sto su fo pjez Pjishahu k Wuradjenu toho zjenos-
cili. — Wěscji troštné Líst za jenoho Zapó-
wanceza. — Krl.

Tjitarám Jutnitjki bódj k wodjeniu;
Wasch ha mój werné ha swerne Pjeczel Jacob
Kucjank jo nam slubiv, djencza dale wot „Dje-
le n a S ch u l e w o t C z e r k i e“ písač. —
Dokelj pak sém ja z cíeweju Moczu napjeczo
Dželenu Schule wot Českive, czi ja jomu ton

Krótz wutréjcz dacej; potom pak pjichodne moje
ha druhich Wutjeron Móške wot pjichodn oho
Zawojena na schich Schulow Swowizko pra-
jicj, tak, kaj sém ja w ralbitzanstym Towarstwie
wot teleje Malejnoscje rějaz, ha kaj so tam w
Protokole namaka. Pjed Tědzenom Redaktor
Kucjank moje telej Réjze rjekvatane ha nezrawo
menuje, hacz runisj je swóshav ha midzaw
nejo ha žaden autentisz Izbok stomu nima; to-
heda mi nichon za Zwó nemej, dzej budu ja
joho Rastaw k jichodne tež trochu pji Swěcze
wobladacj. Potom budžo so posazacj, kaf ta Wěc
stoji. — Bez tém pak nech jo Redaktor změrom,
moj dře budžemoj so zjednacj. Schak sém ja he-
wak tola tež dobre khatolski Kjesczian, Pjeczel
mojoho Luda ha horez Pjeczel mojeje Schule.

Jan Kochla.

Daj to Bóh!! Ja pak bóch řef, zo jo mój
Rastaw tak jasné, zo wele Swěcze třebacj nebu-
dječe. — Redaktor.

Z Delan. Kaj su w Sernanach pji Wuz-
woleniu Zapóswaneza do 2. Kom. na Sejm w schitke
Wosé. na Dězorku padali, tak tež pozdišcho w
Konecje. Tež smó swósheli, zo su w Wosle-
cje z Wuzwacjom jenoho j. něckohu Wosa w sché
za Dězorku boli. W Němisch Vazliczach ha w Wo-
trowe jomu tež nejo wele Wosow k Zubenu schwo.
Dale jo wele Wosow za něho bovo w Wosle-
čanské Wosadze, kaj tež w Protseju ha Porcho-
we. Kaj so nam wobdla žda, tak móžemó tu
wesowu Nadžiju měc, zo traj budže Dězorka tola
wo 11. Wotresu za Zapóswaneza wuzwolené.

Ze Sernan. Zandženu Woudzelu, hafo 29.
wulf. Rójska bóchu tude wosuwanske Lístli za
Wuzwolenio dwejoch Pjishanczow wottedawane.
Wone bó 133 Lístkov wottedate; potaikim 266
Wosow. Wuzwoleni k Pjishahanczam bóshťaj
1) Michaw Benesch, Khejkar ha Rechtar ze
Sernan z 132 Wosami ha 2) Michaw Schowta
mén. W wajk Bur z Rójanta z 81 Wosami. —

Z Krostjicj. 29 Džen wulko Rójska
bě pola nas Wuzwolenio Pjishanczow. Wuz-
woleni běchu: K. Lindnar z Horé. — Peter
Kokla (Elsak) z Krostjicj. — K. Kanonikus
ha Farat Barth z Krostjicj. — Dale me-
jachu naiwacé Wosow: Mich. Kubanka, gmeinstki
Předsječer w Krostjicj; Dr. Herrmann z
Wutovicj; Juri Herrmann Bur Krostjicj. —

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjank.

Cíjehane pola K. B. Hiki.

A Dóstecju wo Welleretz Kniharni.

S C H U L E S C H R I F T.

6. Sziswo.

10. Dzien mawoho Nöjka.

1849.

Dalewiedzenio Nassawka z Napisimom Rozdzelenio Schule wot Czertwe.

Zo bochmò k strowomu Rozsudzeniu tak ważneje Mależnosze podobni boli, sém ja tisamu Wam rożkwasz sebi dowoliv; ha pzi tutém 1) Czertej, — 2) Schulu przed Wożomaj mew. Smém so ja też nadziecz, zo sém wo tém krótkim Nassawku Wam poswiziv, dowolu sebi hizzen jukrotz wo tejsamszej Mależnoszcji k Wam rätzecz; — ha zmieju netk: 3. Wosadu przed Wożomaj.

Hatz przed waczé Létami nashc nebo Tachant Mauer mann, horliwò Wutzer-nów Precioł na to dzewasche, zo bo kózda Wosada hodne schulske Twaréno mewa, paže to, kaj so samo zrozemi, Kudzom ejezko: te stare Twaréna bęchu hubene, dodzerzane, ha uehodzachu so na wisoke Peñezé stajicz, moni dérbjachu potaikim za swoje samotne Peñezé wot Zpótki nowo horezwasz. Haj, też tam, dżez dobrociwo Knieiswo, zo Podanow uebò pzej Meru wobeżewawo, samo Schule natwari, (kaj jo wo prenim Dzélu mojoho Nassawka zpomnene, jkrožachu na pzej Meru wulke Wudawańa k Wuporedzeniu těchlei nowich Twarénow. K tomu pžindze wetza Žda za Wutzera: te Peñezé, kotrež Starschi, kiz Dzeczi do Schule zeželu, nadawaja, dowho nedosahaja, Wutzerej tu pzej kraińe Zakon postajenni Ždu (tém pzi pôdlanskich Schulach 120 Tr., tém pzi farſtich 200 Tr.) woltwojiez; Wosada dérbi wosche toho pžidawacz. Nicthon pak

radé Peñezé newudawe, ha zto mów jenomu to za Žwo wacz. — Tonlej swabò Wok wedža ezi, kiz su za Rozdzelenio Schule wot Czertwe, sebi dère k Wuzitkej bracz. Woni prawa: Schule su kraine Wustawò, kraina Woschnosz ma so za schulske Twaréna staracz, — tesamo nebudža waczé Wosadam k Wobecznosczi. Zidz jo trochu wo Kraju znate, budże wujnacz dérbecz, zo budże wele nowoch schulskich Twarénow trébne. Tow nemeju ja jenoj te stare dodzerzane, kotrež traž su wo tak nékotrej Wosadze na Kraju hizzen k Widżeniu — hale też te, kotrež jo czertwinska Woschnosz sapia natwariwa. To sebi tola nichon nemoſli, zo budże je wona Krajej pžepodacz. Né, hako ji pžiswischacze, budże je wona za so zdžerzecz ha prawic; cheziecze Wó kraje Wustawò, twarcze sebi! Kraj budże drie Twaréno porutziez, ha zapwacziez, hale dże budże Peñezé bracz? nebudža Podano nuzwaní, je pžedé nadawacz? Wó macze, Wohu džakwano, dobre schulske Twaréno, ha seje sebi wele těchsamoch za swoje samotne Peñezé natwarili; ha netk bohacze dérbeli druhim pomhacz natwacze. Niñe tak ma so z Dzerzeniem těchsamich: dżez budże te Wobin-tano wotpadaez — dżez budža Stwo wobelene, Čečha poredzana boż dérbecz, sebi nichon nemoſli, zo budże to kraina Woschnosz pwacziez, ja to zmieju so kózda Wosada sama pěkné staracz. — Potaikim starém Wudawańam pžindu hizzen nowo. —

Déz budža Schule krajne Bustawò, nětřeba wacé Wosada Wutžerej Zdu dawacé, hale Kraj budže jo ho zdžetječ. Dobre, — dhé bò jenoj Kraj nětò mew, ztož bò wot Podanow nedostaw. Djeczi nitzo nejo, so nemože nitzo bracz; ha tak, déz jedén Žkodu woblada, tola zase na Staré pžindze: Wosadé derbja je předé nawdacé. — Pada jim to hizon netk czezko, zto haklej budža wone prawicé, déz budža swoschec, zo sebi Wutžero, ztož jim nichotù nemože za TWO wacz, wetylž Ždu žadaja. — Wone dře so prawi, zo pak budže pži krainech schulskich Bustawach wetylž Rynoscz pži Pwaczeniu, ha wosobne Položenio za Khudobó, dokelž budže kózdé, nech ma Djeczi habo nice, swoj Pžinosch dawacé derbec. Jo to tež wopravdze dobra Wéz, k tomu nejo Djelenio Schule wot Czérkive trébne, to može so tež tak slacz. Ha wosche toho jo, boc̄ ja řek, ztož so za Djeczi, kotrež do Schule khodža, zapwaczi, jara mawo; Khudé husto nitzo nedaiwe, dokelž jo Khudé; druhim husto Dobročero k Pomocé steja; ha ztož derbi so wosche toho k pownej Zde Wutžera dodawacé, třebi tež netk hizon jenoho kaj druhobo be wschoho Wuwzacha. — Nech tež jo, mó je pžidamò, zo, dhé bò wschitko pži starém wostawo, dhé bò Czérkej tež pžichodnè, déz budža Schule krajne Bustawò, swoj Pžinosch jím něwotczahnéwa — nech tež jo, ja pravu, zo nebo potém na jenoho tak wele pada wo, dha jo tola wěste, zo Czérkej ženi něbudze pwacizc pomhac, ztož jo napřezco jeje Woli; zo wona něbudze tu něswěrnu Djownku (Schulu), kotrež jo sebi z wulkej Préczu wotczanéwa, za to pak hatz nairozniſchi Nedžat dōstawa, hizzen ze swojim Zamozjenom dale podeperac; — wona budže swoj Dar tam nawozec wedzec, déz budže jeje Wotpoladano pžechwane. Nětk pžendzce, kóda Wosada sama za so téh

Starschich, kotrež žane Djeczi nimaja, ha to, ztož budže wot nich nawdate pžirušnicze k tomu, ztož netklej Czérkej Schulam dawe, ha Wam budže so traž khétre dživno zdac, ha někotre budže prawic: to sebi ja tola nide moſliw ūebóch.

Nětk pak hizzen ja nitzo pžowniw ūesém wot naiwoſchoho Schulow-Zastoinſta, kotrež czewoſho Kraja schulské Maleznoſeze powedze ha samotné z Wutžerow wobſtacž budže. Wschicé czi derbja zapwaczeni, ha to dře zapwaczeni boc̄. Zto budže to dawacé? zase Kraj, — to řeka: Wó. Nětk hizzen tež nitzo prawiw ūesém wot Schulow Wobledžbuwarow (Inspektorow), kiz změa wschitke Schule wěstho Wokresa wopotwacž ha wzeladuwacž. Taikich Wokresow budže jara wele, potaikim tež těch Wobledžbuwarow; ha czi to nemoža darmo tjinic. Dow dře mow něchtón prawic: tulej Staroscz budže jedén Wutžer na so wacz, ha to, hako hizon w Swijze, darmo tjinic. Ja pak chczu wedzec, dže budže sebi jena Wosada to lubicž dac; kózda má naiwelze Prawo žadac, ha kózdoho swěrnoho Wutžera Winwatoscž jo, zo bò wón wschitku swoju Préczu jenoj na swoju Schulu zwrožiw. Z toho zčežmive, zo derbja tež k tomu wosebniti Mužojo postajeni boc̄, kiz žanu druhu Staroscz nimaja, hatz jenoj tu pominuwann; ha zto budže jich pwacizc? zaf ton lubo Kraj, — to seje Wó. — Nejo pak czérkwo. Woschnoscž, kaj sem wo 4. Zdžive pžowniw, tež že wschej Pilnosczu, Rödnoscžu ha Swěru wasche Schule wobledžbuwawa? wschě schulskoho Kęzewa Zadžewki, tak dře hatz so hodžesche, wotwobročiwa; nejo wona wschitke Šredki, kiz ji k Rueze běch, na wožwawa, zo boc̄hu wasche Djeczi hōdném Stawam czwojekſkoho Zplahwa wotroſczené, wschitkých dobréch Czwojekow Besowoscž, Czérkive Nadžija, Boha toho Kneza Zpo

dobaño ha Ŝerbja węžneje Zbožnosče boli! ha Wó wescze, što jo sebi za to żadawa.

Ne! wo pentezném Nastupaniu Wó ne-możecze Rozdželenio Schule wot Czérkive žadacj; ze schulskimi Dawkami po tém ne-budze lèpe. Wórie pak tež tomu tak ne-boro, ha Wó sebi traž Wasche schulske Dawaño pozili, déz Schulu wot Czérkive rozdželicze, dha bôch wam ja tola to wotradzaw, dokelž Wó hako Kjeszijanscze Starschi so za nézto wacé staracj dérbieze, hatz waschim Dzeczem swétue Kubwa za-wostajicj. Wascha swata Winwatoscze je jo, wasche Dzeczi tež z témi Kubwami wobohaczicj, kotrež Berzawoscze ha Mole nejezeru, ha Paduschi nepokrann, ha na te Waschno Tjesez, wérne ha trajace Zbozo waschoho czewoho Luda zpêchwarz. Wo czim wobsteji pak Åhwawa kaj Czwojeka tak Zplahwa ha czemoho Naroda, što jo Serba hatz dotal wo Wotzach samoho Czuzownika Åhwalnaho ha luboznaho tji-niwo? — što jo Åuzow wschoho wérnogo Zboza; što jo, štoz nam po dëre pžetratzej Pžitomnosci wesojs Pžichodnoscze wotewri — ha wosobnje nuzne jo wo nétnwschim Tžas? — jenoj ha samotnje ta Wéra ha z nieje nastawacza Zprawnoscze Ziwe-na; jenoj ta pwordzi wschè Samotnosče kotrež mo jedén na druhim tzeszimó; jenoi wona haji prawu Bohabojoscze, kotrež jo nailépschi Zakitat wscheje Tjesnosče ha Počeziwosce; jenoj wona wubudža tu wschitko pžewinacy Luboscze, kotrež wo kóz-dém Czwojeku zpoznaje swojoho Sobubra-trra ha pohaia Štukam teje Smelnosce, Miwosce ha Dobrocziwosce; jenoj wona jo prawo Débenstwo jenoho Luda, jenoj wona Zpolzak ha kónež wscheje Zbožnosce. Tolej dëre zpoznaischi, jo Czérkej so za to pžedé wschoho druhoho starawa, ha na Rozwutzenio swojeje Kjesez. Modosce wo bojskich Wéczach ze wschej Moczu ha

Pilnoscu dzéwarwa — ha Bohu bódž Dzak, z dobrém Wuzittkom. Te Åhwalobne Wasch-ña, kotrež bez Wami wobsteja, te rane Potzintki, kotrež dla scze Wó wuwowani, ton wopravdze Kjesez. Duch, kiz jo so hatz dotal bez Wami wobkhowaw, zjawne to-mu Swetzeno dawaja. Budze Wam netk tež néchtom prawicj: w schitko to Wam wostańe; newerze jomu! pžetož kaf jo to možno? netk nebesche jenoi toho Duchownoho Winmatoscze, swoju schulsku Modoscze wo Kjeszijanstwe rozwutzwacz, hale tež tomu Wutzerej besche wot nascheje du-chowneje schulskeje Woschnosce porutzenie, wschudzom, džezkulisch so hodzesche, na jenu ha druhu, Dzeczem hizon znatu kž. Wérnoscze zpomniez, je wo tejsamoi wobkrucziez ha kaf maja ju na swoje Ziweno narozicj, nicz jenoi pžez Swowo, hale tež pžez swoj samotné Pschitwad pokazacz; czewo Ziweno Schule bê wot czérkwińskoho, wopravdze Kjeszijanskoho Ducha zahórene ha wedzene. Tsto pak budze netk na wscho to fedzbowacz, wschomu tomu pohaniez? Netk, déz budža Schule krajne Wustawo, zmjeſe so kž. Wutz-ha, joli ta Wécz hatz nanailepe wuponie, jenoj tak podla wutziez. Ha hizon z toho može kózde widzez, kaf skupo te z toho zczechuwacze Pwodé budža napzečjo pžedaw-schim. Haj, wone može so stacj, zo budze Kjeszijanstwo ze Schule czèle wupokazane, ha tomu Duchownomu jenoj dopuszczenie, po dokonanej Schuli Dzeczi k sebi powo-wacz, ha je wo tém nainuznischim rozwut-ziecz; hale dhé dérbi so to stacj? Starschi třebaja Dzeczi doma ha niemoža dotzakacz, zo bôchu Dzeczi ze Schule pžischli, ha netk dérbeli wone wsche toho schulskoho Tžasa za Téžen knaimenschomu dwé, tji Hodziné hizezen pola Farara pžebowacz? Netk mó-žeszcze Wó bez Starosce bocj, zo su wa-sche Dzeczi wo dobréh Rukach; wo kaikich pžichodnje budža, jo neweste. Te naiwosce

schulskie Bastoinstwo so nezméje za Rozwuzeno wo křesčijanske staracj, to jenoj budze Wicz Duchowneč — czi wot inoho postajeni Wobkredžbuwaro Schulow (Schul-inspectoren) pak budza wosebnie to spēchuwacz, ztoz budze jich Staroszci porutzenie, ha wēseči so wschoho zdaluvacj, ztoz zwonka jich wot Woschnoscze dōstateje Vorutznoscze leizi ha k jich Powowaniu niewuscha. Ha na te Waschno može so stacj, zo Wutzer zase, ztoz Duchowne natwariw, deletora. Pzetoiz zto jo nam za to Dobré, zo změjemo mo slaine taikich Muži k Wobkredžbuwarom naschich Schulow, kotrejz budze jich nutzkowne Pzepokazańo pohaneč, na to ladacz ha dzewacj, zo bo so ta Wera, kotrej Dzeczi tēch, jich Wobkredžbuwanu podzisnienech Schulow wuznawaja, kaj so swuscha, wutžiwa ha hajiwa? — Nejo traž mözno, zo budze Schulow Wobkredžbuwar jenoho druhoho Wére-Wuznacza, hatz te k joho Wokreisei swuschače Wosadé su? — Ja wém, jow budze mi napzeczo prawene: To ne jo třeba, tež so stacj nebudze; wele wacz budze k Wobkredžbuware i k Pžikwadei naschich katholickich Schulow nasch Biskop poříjajené — To jo mözno, ha mo czemö so toho nadziceč, děrbjawa nedé czewa Wécz wopravdze tak dalvko pžineč; hale wone nejo wutžinene, zo wopravdze tak budze, ha hizczen wele mene, zo hinač bocž niemowo. Ja chezu pžidacj, nasch netuschi Tachant budze k telei Swužbe wuzwolene; budze je toho dla tež joho Sczehuwarcer? budze je kójdé Čjas Tachant? Hai — nech je jo, tež hizczen ztem mo učesmo pje wschitke Horé. Won potém nezméje teje Swobodnoscze, z kotrejuž won nět, déz jo sam Knez, wschitko, ztoz jo po swojim nailépschim Swědomiu ha Pzepokazańu zo dobre ha wuzitne zpoznam, postaja ha porutza. Won bubze podzis-

néné naiwoschomu schulskomu Bastoinstwei, zméje jenoj to tžinicj ha so tak zadzerzecj, ztoz ha kaj budze jomu předkpisane. Joho Kuezé budžetai, zavěseči niez knaschomu Zbožu, hale Žkodze, zvazanej. Czemuži bōdž swobodné Líd, wobkhovaimo Swobodnoscz tež wo témlei Nastupanu; jenu Swobodnoscz, za kotrej jo nascha czérkwińska schulská Woschnoscz tak rétzerscze wojuwawa ha jedén može wopravdze prawicj, z Božej Pomocu napzeczo swětnei Woschnosczi slaine wobkhowawa!

Newercze wschitkim, kiz k wam pžindu, ha wele wot Wuzitka, kotrej Rozdzeleno Schule wot Czertwe za wasche Moschné zméje, powedacj wedža. Woni, kaj budzecze so wó net pžepokazacj, jara zwércha plowaja, ha tu Wécz habo neisu prave pžekufali — hevak děrbeli tola hako Wernoscz lubuwaci Wuziwo wam tež tu ztoho sczehuwarzu Žkodu naspomnijz — habo su to zdobrei Wolu zamietzeli; děre wedziečé, zo hinač němoža k swojomu Wotpoladaniu dosahneč. Wércze so na Kedžbu ha pžekwadzce sebi wschitko děre, ta Wécz jo wazniša, hatz traž sebi tak někotre mössi; jow nejo samotne Ketz wot křasných Kubow; hale jow pwaczi tež wězniém Kubwam, Kubwami teje Dusche, ha jo tón Czwojek te zubiw, jo won wschitko zubiw.

(Přichodně dale.)

Serbske Poselstwo do Drezđan.

Na Namjet k. Rētijnika Réchatařa, Naměstnika serbskoho wownoho Towarstwa, bě wot Wuberka tohosamoho wobzankiene, skere ha lépe wo Mene serbskoho Lida Poselstwo do Drezđan pšhwacj, kotrej bō naschomu Králej Djak za to pratiwo, zo Ministerow ze Swužbu pštečzini nejo — ha Ministeram za to, zo su zaſe wo Swužbi wostali. Towarstwo zpózna taiske Wob-

zanknieno za dobre, ha duiz bôchu wschlejé Pjed-
sedjo zjenosjenich serbskich Towarstwów pjepr-
scheni, zo chêzeli so zandzenu Sobotu w Budé-
schine zencz ha tam z wewném Towarstwom w
tej zpomnienej Malejnoscji radzicj pomihacj. Zbro-
madzinsna djerzesche so pod Pjedsedstwom k. Sei-
ferta w Bödlenu k. Réchta ka ha cij Pjitzomni
postajichu, zo derbi z tzych Mužow wobstejacze Po-
selskwo do Drežjan hiej. Hako Wotpôswancé
bôchu po Wetzini Wosow wuzwoleni: Seifert,
Pjedseda wownoho Towarstwa, Réchta r. joh.
Namestnik ha Râda Pjedseda huckanskoho
serbsk. Towarstwa.

Pondzelju, hako 5. mawoho Rójka chêzehu
tucj swoju jim napowojenu Pjizwuschnosz dopel-
nicz ha podachu so w Drežjanach naiprédé k. k.
Ministerz z Pförden, kotrej tu Khwilu mesto
Dr. Bravna Pjedsedstwo w Ministerstwu
werje. Woni pola nôho hnêdom Pjistuy dostačhu
ha k. Seifert wupravi pjeđ nûm nhidje tute
Swowa: „Czecelenca! Czescjené Ministero! Tude
jo Poſeſtvo hornowujiszich Serbow pjeđ Was
pjschwo, kotrej ma tu Porucjnosz, czescjeném
Ministeram tón naiwutrobnischi Djak za to wu-
prawicj, zo su zase wobzankneli, wo swoim Do-
stoinstwie z nowa dale zavostacj. Ludovo Do-
wérénio jo Wam wot wschitkich Serbow wèste
ha za Wasche Wobzanknieno mamò so Wam nai-
luboznischo djakowacj. Mô prosémò, Wô chêzeli,
so zeperojo na taik ludowo Dowérénio, z Wu-
trobiteszju wo wobcznej Djewawoszji za Zbejo
wótcznoho Kraja dale zwostacj, ha prosémò, zo
bôschje tute nam sobu date Pismo pjezelnitve
horewzali.” —

Pzi tutech Swowach pjepona k. Seifert
zcjehuvacie, wot Pjedsedow zjenosjenich serbskich
Towarstwów za dobre zpóznate ha podpisane Pismo.
Lesamo bê na zhromadne Ministerstwo postajene
ha ma so tak: „Wôsoko czescjeni Ministero! Djej
su wschlejé wo wótcznom Kraju zveseleni, zo

chêzeldja naschi wele lubowanî Ministero pola nas
wostacj, dha nêch jo tej Serbam dopuszczenie,
swój wutrobné Djak wupravicj. Wulke bê nasche
Postrojenio, hako swôschachmò; zo chêzeldja nas
Pjeczeljo wopusczenie, pod kotrejz mudrem Wo-
bzeniom so Knejerstwo zavoži, si j staine tu hizcjen
modu Swobodu z Miwošcju ladasche ha z Pra-
woscju pjszpotecj potasche. Z Luda wustupeni,
pjez staru Sweru zpôtanî, scje Dowérénio dostałi,
kaikj senož dhé Mužoja Luda dobocj mója. Dokî
to Djiv, dzej Wasch rojacze Wołkhod Kraj ze Sta-
roscju napelni? Te za nowu Porjad stajene Twar-
ieno hizcjen dowho dotwarcene nêjo, hizcjen wele
ma so zestsajecj. Derbeli pak czuzé Drużé to do
Rada stajecj? Rozsudzeno so pjsibiliuwe, kaf derbi
so Saksonka k Némcaim zadzerzecj, nowo Prawa
maja so do Luda zaiwesecj, stoléne Waschna derbjia
so pjezmenicj, ha tak zprawnie tej to jo, zo so
nowomu Tjasu wopruja, dha budje so to tola
snadz nökotromužkili; na state zwuczenomu, mene
zpodoxacj. — Zo pak bô so taik Djewo zbo-
jomne wuwedwo, budje fruta Môc, nadobne
Zmósleno ha Luboscj, kaj tej Dowérnosz Luda
jara třeba ha dje bôchu druzé Radewowatko wot
toho wschitkoho wacjé dopekazacj móhli, hatz na-
schi Ministero? Duiz Djak, naiznutskomischi
Djak, tem lubowaném Mužam wotcznoho Kraja,
zo chêzeldja woni tej tam, djejz zméje so na nai-
czejscze Praschenia wotmojicj, wopravdze wutracj. —
Nash wshudzjom lubowane Kraj, kotrejz so
jaden Saksa neswérne wepokazacj némje, znase
dere Hödnoscj swojich Radzicjerow ha ta Mudross
z kotrejz ich Zawostacjo pojada, jo, joli mójno,
joho Saksov Wutrobo hizcjen bêle dobbwa.

Wot Serbow nêbudje zapomnene ha wo
Pismach jich Pjichodnoszje budje z Djakom zap-
fane stacj, zo jo netczische Ministerstwo bowo, pod
kotrejz swobodne zmósleniu Knejeriem haklej
Wotwobrczeno jawoszne Neprawde, katraj serbsku
Kêc ha serbske Waschno zlazecj ha zahnaćj po-

taſche, ſwoj Zapotjatſk wozne. Habò newobſwetzi te Wobſtacjo ſerbskeje Narodnoſeſe, něpoſauve to na Potrebnoſć narodnoho Živjenja, deſj jenož taikoſto mawoſto Pjemieneia treba beſche, zo wo nekoſtrech Nedjelach 21 ſerblich Towarſtwow do Živjenja ſtupi, kotrej wo ſwojich zjawnich Zbro- madzijnach woboſte, ſwoju Narodnoſej, kaž tej Potrebnoſć jeje Wuthowanja, zjawnie wobſwetzi.

Dóiz bódž hiſcjen junfrótž nailubozniſchi Djak pravene za Wasche Zawoſtacjo, Wó hódní Mu- ſjojo wótnoſho Kraja. Kedžbuicje wozpet tu pow- ſchitomnu Próſtwu.: zavostańcje k Žboju wscht- ſich dale wutrobičje wo ſwojim wóſotkim Powo- wanju ha dowolſeje naſchu djaſtu Rétz po ſerblim Waschnu z tutémi ſtownami zkončicj:

Bóh nech zakitai naſchoho Krala!

Bóh nech zdjerž naſchich Miniftrow!

W Budéſchinie 3. mawoſto Rójka 1849.
Seifert, Pjedseda ſerblího wown. Towarſtwa; Réchtař, Naměſtnik. Smoler, 1. Pismawed- jer. Imisch, Wicjek, Hobrak Wuberko- niczé. Čejšla, Pjedseda radworskoſto ſerblího Towarſtwa; Valentín, Pj. budéſhanskoho; Wi- cjas, Pj. bukitjanskoho; Lukasch, Pj. minakow- ſkoho; Polen, nesvatjanskoho; Mwón, Pifar tzwiedzowskoho; Benesch, nathwilné Pjeds. ralbi- tjanſkoho; Žejorka, Pjeds. hrôſtjanſkoho; Ko- kuła, Pjeds. něbeljanſkoho; Somor, Pj. male- ſchanskoho; Ráda, Pj. hujjanſkoho; Kubica, Pj. bartſkoho; Wicjas, Pj. börlitjanſkoho; Rec- ja, Pj. hnachitjanſkoho; Robel, Pj. haslowſko- ho; Säuberling, Pj. raketjanſkoho ſerblího To- warſtwa. *)

*) K. Kuežank, II. Pismawedjer ha k. k. Wu- bertounkai Vuka ha Büttner běchu ze Štroné wownoſho Towarſtwa pjez ſwoje Powowano, tzeicji pjez khoroſej wotdžerijeni: k. Melda, Pjeds. wulko- vajinſkoho Tow. tež pjetomne bóž němějſeſte ha ſtrójanſke Tow. zaſtupene nebe, dokel wowne Towarſtro hiſcjen jeho Pjistup k zjenoſceném Towarſtwam doſtarvo nebeſeſte.

Jako bě Minister tute Pismo pjetſitaw, wu- prawi ſo wón na naipječelniche Waschno, zo ſu Ministerſtu taife Wopofaſma jara pjeselace ha trézniwo, ha zo chezeli eji Wotpóſwaní Serbam jeho naiwutrobníſchi Djak prawicj. — Potom rézjeſche wón hiſcjen wobſcherne ha ze wſchej Zjawnocjeju wot těch wulich Wobſjeznoſejow ha Zadžewkow, kotrej něſlo Ministerſtu wobdawaja, ha zo móža, hatzruňe janu Próču ha Jane Djéwo ňelutuja, tola lédem wutracj. Bez tém pjinje tam tež k. Minister Georgi, ha wuprati ſo na te ſamo Waschno ha na to dachu ſo wschticje, mon řez, do prawohu pječelnivoſho Rožrežo- wanja, na kottremj wobſnje Réchtař Djel běreſche; tej rézjeſche Ráda dleſhi Čjas. Ha halo Mi- niſtereſti zkorjeſchtai, dha prawi Seifert: dha pji- woramó mo Wam halo Serbia po ſtarém ſerblim Waschnu: „Bóh nech Was podepera!“ Z Radoseju Ministerſti tuto Pječjo hořewzaſhtai ha z tém bě Rézjow konez. Z Psordten pjevodjeſche Poſelſtwo hiſcjen ze wschem Potjeſčwanom won.

Khwilu pozdjiſho poda ſo ſerblí Poſelſtwo do kralowſkoho Hrodu. Jako tam pjinje ha po- la wóſchoho czeremoniſkoho Mischra z Min- wiez pjiwořeđe, zo cheze Krali Djak za to prajicj, dokelj Miniftri puſtjeſi wějo, wotmowi tutón, zo Kral taife Poſelſtwa wacze hořeněbeče. Jako pak eji Wotpóſwanje prawachu, zo woni w Meine Serbow pjinu, ičkné wón: „Hai, to jo něſhto druhe! Dha budje Was Kral naiffere wiđejci chezecj! — ha djeſte ſo woprasheci. Po Khwilez pjinje wón Dowolenio wot Krala ha jako běchu pjez noho ſtupili, prawi Seifert: „Kralovſka Majestosz! Mo mamó tu wobſnu Čjeſz, w Meine hornowujifkých Serbow pjez lu- bowaném kraiñem Wotczom ſteſecj. Mo proſemó Waschu Majestosz, to, itož jo nam porutjene, miwoſciuwe hořewzaſci. Kaž wſchitkých Pječelow wóteznoho Kraja, tak jo tej Serbow móćne zive- ſelivo, zo jo naſch lubo Kral wobzankuwe net

czisich Ministerow hizjen dake wobkhowacj. Králowsta Majestosz! W tutém Wobzankiu widzi so nowo Wopokazmo wot teje wósokeje Mudroscje ha Luboscje, z kotrej so nach Král wobstaine wótczowscé za salsonsi Lub stara. Za to naivutrobnitschi Djak! Králowsta Majestosz! Mô nimamô jenoj porutjene, Wam naivutrobnitschi Djak prawicj, hale tež to Wobkruczeno naistwacjischeje Swérnosceje ha naistwernischeje Luboscje Serbow k Wam ha to naiznutskomischo Precio: Boh ton Knež chezéw nachoho luboho Krála hizje dowho — dowho zdjerzecj! Mô so porutjamô wo wschej Pokornoscji!"

Kral běsche pjez tute Swowa, kaj bě to ze wschoho zjawné widzecj, natradostnisco zapjizaté ha wotmowi ze wschej Preciojniwoścju: Meicze Djak! Meicze Djak! Mi jo to jara zweselacz. Haj wschak cji Serbia, těch ja znaju, cji su dobrí. Meicze Djak ha pracie, zo so djakuwacj dam. „Potom rějesci Král ze wschej Miwoścji z Réch-tarom wot wschelakich joho rějnislich Ralejnoscjow ha wobhōnowasche so bez Réjemi z Rādu tej za joho Nanom, na kothrohoj zpominasche, a. t. d. Na posledku prawesche hizjen junkrój: „Meicze Djak, meicze wulki Djak!" ha wotpuszcji Poselstwo.

Serbiske Poselstwo móže po takim tému, kij je wotpóswachu, wobswětci, zo jo so jomu wschitko jara děre radjiwo. Wone pak nezpispisuje to swojej Wuschtinoscji, hale wele wacé Hódnosci teje Węcze, kotrej dla do Dreždjan djesche. Boh daj, zo vóchu Serbia pječe na takim Pucju wostali! —

Z Czuzbu. Rakuske Wóisko jo z nowa zase dobówanow; ha dowho die wacé Wóina tracj nebude. Theodorowicz jo ze swojimi Serbami do Sedmihroškej cjahnew, djez General Bem steji, ha někotre Města wobsadziv. Wondano Serbam tamnich Czeganow Wóisko na Pomocz

pjindje. Zich bě 600 Muži, wschicze źene wuhotwani, děre wobroneni, na ze Slěbrom pěschne wudebenich Konach seidzachu. To su hinaischti Czeganojo hatj nachi! Tallej su so Czegano bez Serbami pjezenenilt. Rakuski Khejzor chze swojim wschelakim Napismam (ladaj 5, Tjiswo Nutnitſi) tej te Meno: „Wulki-Wójwoda Serbow" pjichodne pjistajicj.

Wuherske Wóisko bě wondano bónadno něbje kust dobowawo. Ha pownej Wesowoscje zbezne so, ha chezéche Buda-Pesth wobsadzicj; — hale sow rozne wotendje. Windischgräcz jim narecio djesche ha woni, lédem joho wuladajo, nastrojeni, cjełachu. Zich Węcz dale hóle za Psé djo. Tola pak hizjen Radzju na Jane Waschno zubili neisu: wraglawskie Nowiné wozjera Réj westocho Dembinski, (jenoho Polaku ha Wedzicjera wuherskoho Wóista, kaj tež Bem jo) wo kotrej wón prawi ha swojich Wojakow naréjecj so procyje: jo hatj do Kónca manoho Rójka jađen Rakuski wacé na wuherskej Zemi stacj nebudje ha jim slubi, 15. Měrcza z nimi wo Wini sivecji.

Z Rójanta. 28. Djen wulko Rójka mějše ralbitzanske serbske Towarstwo swoju patu Zhromadziznu ha wulka Mnichosz Luda bě so skomu namakawa. Žtož pak wosobne k menuwanu jo, jo to, zo bě nafše Towarstwo tej wot Kneža Zapóswancza Czéza ha wot wele rějnicich Sobustawow druhich Towarstwow wopotane, kotrej mō hizjen jedén krój za to nutrobné Djak ha Swawu prajimó.

Pjedseba Benesch wotewri te famo z nutrob-ném: Wódcze tu powitani, ha na to wotmoji czewa Mnichosz Pijtomnich: Boh werschné pomhaj. Ma to tijasche Wurzer Hicza Protokol ha List, kij bě Zapóswancz Czéz Towarstwei z Dreždjan pjspóswar, wo kotrej nam pisa, kaf so jomu na Sejmie djo, do kaičich Radow su so Zapó-

swancé dželili, kotremu wón swuscha, wot cjoho tam hijon rěželi su. Dale bò Towarstwej List pžipóšwané met k. n. Kap. Kucjanka z Budéščina, kij budje pžichodné Króž Towarstwej préd-izitané. Někoi so rěžesche wot Přisahancow; wošbne Kochta z Worlecz ha Zapóšwancz Gžej. Towarstwej 21 nowéch Stanow pžistupi, (z čewa 173.) Wutrobné Djak wot Předséde Towarstwej za jich Pilnoſej ic. ha Spěw: „Hij-ejen Serbstwo ic.“ wobzankné Zhromadžizmu. Wele so podachu Dom, druzé pak tam hijen zwostachu, dokelj Zap. Gžej wele wot Sejma pó-wedasche. Djak jomu za to! —

Z Wefowosćju wam tu Pójescj pžinisu, zo jo ralbitianske Towarstwo wo swojej poslanej Zroma-đizne w Rěžencje so napjeko tém wo Nastupanju Schulow postajených Próstrow wupraſiwo. *)

M. R. z. Z.

Z Budéščina. Wutjer Kochta z Worlecz, prawesche pžed Těženom wo Tuitnitzé, zo čeze Kňea Kucjankowó Nastawku trochu pži Šwecie wobladacj; dha neburje tola tež wón níkomó za zwo mēc mōc, dež so joho Nastawku trochu nadrobniſho pželada.

Wón praji, zo jo čzéweje Mocé napjeko Djeleni Schule wot Čerktv. to pak so nam tola prawe wěrič neha, hovak wón tola tam wo Schunowé tak pilne na to džewaw nebb, zo bò so wot ralbitianskoho Towarstwa tón 18, 19. § do jich pžichodneje Peticije hořewcam. Ztoh' Wutjerovo wot Zawożenia pžichodných Schulow čezeidža, nejo nam čeze neznate. Ha ztoh' wedzecj čeze ztoh' ej Wutjero wo Drževjanach wo jich Zroma-đizne rěželi su, dzej tež Kňea Kochta, kaj so p:aji, bow jo, tón iztai joli nitžo wobschernische

*) Za sém so jara džiratw, zo wo tém mi pži-
posvaném Protocolsse nitžo wot toho něsteji. So dha
to Wola ralbitj. Towarstwa, zo jich Bracjia němce-
dja tute Wobzankuňo zonicj. Wschak jo tež kros-
tanské Towarstwo z Wami wo tutém so čeze pžez-
ene wuprawivo.

Redaktor.

Zamolvitě Redaktor Jakub Kucjank.
Číščejane pola R. V. Hili.

wot toho nima, budéščinskú němsku Nowinu (Kreisblatt) wot Póndzele pžatoho manoho Róžka. Ha Naposledku pžeradži wón tu Bojosez, zo nebb za dobroho katolickoho Křesťiana pwačiš. Tu Próču dře sebi nichtru wzacj nebudje, jomu to wotcez, hale směstne jo, so samoho za do-
broho wuwowacj, dokelj so jedén husto swóšchaw,
zo samotna Kwalba...; kaj te Přihovovo praji.

W o i n a ē, wo Menje wacj
Tjítaiow Jutniciſti.

Jara wulki vonizné ha wutrobné Djak praja wele Stanow Rabitjaniskeje Mosade nadnomu Kneſtwu Klóſchtera Marinej Vězdé, kij nam wó-
sche tóho Dawana kij na jich Jednote (Einheit) pžindje, zjeném wulkim Darom k Pomeře pžindje
pži Twařeniu manoho Torma na nashei Čerktvi.

N a p r a f ch w a n n o.

Wo Wokownoſej Klóſchtera Marinej Vězdé jo wěſte Pismo na Biskopa, kaj smě ſwóšcheli k Pod-
pisání wokonochene. Tch' pilných Podpisatow
tohoſamoho profémó, nam tola wo Tuitnitzé
pžecjelne woziewicj, wo třim tekei Pismo wobſteji.

Jutze hafo 11. maw. Róžka změje radworske
serbske Towarstwo Zhromadžiznu.

E jěſla, Předseda.

Jutze hafo 11. maw. Róžka změje kros-
tanské serbske Towarſtvo Zhromadžiznu.

Jěſorka, Předseda.

Dženec za Těžen (17. Febr. Popowinu tžioch
bude w Budéščine na Wintče ſerbska ludžacia
Zhromadžizna, wo kotrej budžetai Zapós. Gžej
ha Tězorka ſeimské Powěſcie woziewicj. —

Wotmojenio na dōstaté Listé.

W. R. w Worl.; wash Rastaw k budžecje
pžichodné Króž w Tuti. namkač. Ja hakej sém
jón Čtivork Připovinu dōstawi; haužruje jo to
za kroške Wozjeweno zaje dōſej, tak tola nicz
za dlesche Nastawki, te děrbja k nainenskomu Wu-
teru pola me wottedate běc.

S. w R. ja neměju to do Tuti. hořewacj.

Ež. w Radw. jutze fo, Boh dai, widžimo.

Wocej. w Chr. Té ha twój Bratr budžetat
wo těchlej Čnach wojne Pismo dōstacj.

Budje je božem, lub b Wuj, wele Zbo-
ža na Pucj!

K Dōstacju wo Weller ec Kniharnit.

„Schtož sém ja slubiu.”

7. Dzien wulkoho Rózka wobzankné ralbitzanske Towarstwo w Schunowe schelake (wam hizom znáte) Prostwo romadu zetstajecz, ha je krajnej Woschnoszi k Rospownciu zapošwacj. Ja, tam zjitolmne, zmolem spoznach, zo jo zwetjo wschtiko, wo tzhodz so prosécz derbesche, hizom w tých Prawidwach za wschtke némste Krajine, — kiz su tež nachi Wotposwani w Frankfurtze sobu wuradzili ha postajili, — slubene. Te Prostwo nemozachu po mojich Moslach nitzo dale czecz, hatz te Wuwiedzenio těchlei Prawidwow (Grundrechte) w Zakskej podeperacz. Hako schulstii Wutzer dopowinich so zmolem na Artikel VI. těch Prawidwow, dzej tež réka: Schulska Wutzba ha Hořečzeněno stoji pod wóschim Wobkedzbwanom Kraja; ha maya Duchowni, hako Duchowni, dře naboznu Wutzbu ha Wéru, — tola swětne Rozwuzenja ha Rawedzenstwo niez jacez wobkedzbuvacj. — Wutzerei maya Prawo statných Swužownikow (Staatsdienert. — Krai wobsadža z pruhowanemí Wutzeremi — wo Přezjenepžindženiu z témi Wosadami — Schule. — Schulski Wotdawki (Schulgeld) nebudze so na nischich Schulach (Volksschulen) jacez dawacj. Khudé dérbi tež na wilich Schulach darmo wuknež mōcž, joli jo hōdné k temu. —

Ja sebi moslach, zo bō snacž tež tolej wot Towarstwa mōwo podeperané bodž, dokelž kozde Wutzer ha druhí w schulstich Malejnosczech Rozladané budze je wujitne namkacj. Duž stajich Namet: „Mech so do Prostwo hore wozme 18.) zo bēchu Schule statne Wustawō (Staatsanstalten) bōwo; 19. zo bōchu Schule p̄ez Postajeniu wosebitech Woschnoszow za ūe-wetžu Sam a statnosz d obawo”; — ha roskwadzech tu Wēcztaklej:

„Schule dérba statne Wustawō bōdž; to réka 1.) Wutzerei derba (kaz tež hizom nětk) pod wóschim Wobkedzbwanu krajneho Kneswa woslač*) woni derba wot uoho za jich Hamt p̄ihotuwaní, pruhovani ha wo Přezjenepžindženiu z témi schulskimi Wosadami postajeni bodž. Tesamo ma so zawschitko staracj, ztož jich duchowne ha cíelne Wudospownoszeno ha Potrebo nastupa; p̄ez Zakon ha Prawo. Wosobne budze kraja Volkadnicza (Staatskasse) Wutzerej joho cíesczé zašwuzenu Zdu wopwatacz, ha nebudze won, kaz nětk drudé, po pōw Letach ha dleje tzařacj, beztém Nuzu cíerpeč, ze Žkodu počzowacj derbecz ha ze Zapwazenom Swovo džerzecz nemocz, — ztož jomu husto czewu Kuboček k Hamtej, Dowereinu na so samoho ha Čjesez po druhich rubiwo jo.

*) ha tžoho dla to, ladai pozdžischo.

Ha kózdomu jo hewak wédomné, zo so zpróznem Žowtkom prawe kmaue nieskutkuwe. —

Schule derba statne Wustawo bódz, 2.) zo bò tón schulske Woldawk (Schulgeld) predzpanow k wosobnom Połozkej Khudém, ha tola z Dzézimi skoro najbole żoniuwaném Starschim, ha zo bò kózde Krajownik po swojim Zamóżeniu ha Zastacju w Kraju za Schulu w z czém nem Dawku (allgemeinen Steuer) sobudaw, niech ma won Dzézci habo nice; niech je won do Schule sezele, habo jim doma Wutżera dzerzi; niech jo won Zeiman habo dzéwawo Muz. Tak na nikoho nebò wele pýschwo, ha bò tez na netk khudzischich Schulach mówia hódra Žda wóskajena bódz, pýez tzož bò te huste ha jara žkodné Preciozahowanu Wutżerow samo prez wostawo. Nepraj Nichtón, što me twoje Dzézci stara-ja; ja žané nimam! — Nebudzeli ton Khude wac̄ toho czerzkoho schuskeho Woldawka dawac̄ trebac̄, dha budze won swoje Dzézci radzi, lepe wobstarane, dléje do Schule swacz, ha wone budža mudrische ha kmanische. Z mudrémi ha kmanemi Czwojetami pak so na wschitke Waschino lepe woko khodzi, ha wosobně w Swužbe ha Dzile, jow su tzi tajczé k wulkom Wutžitej; ha tak tebi tulej zasé Wurunano pýndze. — Nech sebi tez kózde pýemosli, kaf žadwawo to za Dzézci bódz derbi, dež drude Merzaño na te nepzestawacé Dawańo k Schuli w Swarenu ha nehodnich Kétzach wot Schule ha Wutżera so wutzase! —

Schule derba statne Wustawo bódz, 3.) zo bò tón staré habo khore Wutżer swojej schulskej Wosadze uédé k Wobčeži nebow, tez nice tomu, kiz po nim Hamt hóreberé, — hale zo bò won rot Kraja swój Wument po Prawe statnich Swužownikow (Staatsdiener) do-

staw. — Žto so wam źda!? —

Dale nich Kraj tez wosebitu schulsku Wosch u oſcz postaji, kótraž budže z tajkich Muzow wobstacz, kiz w schulskich Maleźnosczach ha Wedomnoſeži Horeczeneva so dere rosteja. Hac̄z dotal jo Schula jenoj Pžiwejk drugim Woschnosczam, czerkwinckim ha swétnem, bowa. Zo budże talej Woschnoscz za podjanske Schule tez podjanska, to so rosem. Tasama dérbi Wobkedybwanu nutzkownech ha wokomnech Maleźnosczow wescz, ha k Pž. za dobré schulske Knije ha druhe kmané Średki k Wuknenu ha k Wutženu so staracz. Mamo mó bez naschimi Duchownemi tajkich Schuli pyczelnych ha w Wedomnoſeži Wužena dere rozladanach Muzow, da jo to dere, ha budzeja woni wosobně toulej Hamt zastac̄. Tak faz jo hac̄z dotal z Wutžeremi slawo, nemožejacze wostac̄; woni pod tžomi hai ſterjomi Wobkedybwani stoja, ha derba na Poslektu tola za wschitko jim Podate sami ſac̄. Stane so netk, (ha to jo so slawo), zo jenu Woschnoscz to necha, tzož drnha porutza, dha potom ton bohi Wutžer newě kaf bò je prawe tžiniw; ha to wosobně tedom, dež tola napzeczo žanej necha pycziniu bódz. Zo pak na tajkelej Waschino Schula czerpi, to Wutžeram želtzini. — Dale: po netzischim Začiru nira Wutžer n.i žane Waschino w swoim Hamtze pwyatžiwo Rosudzenio, hale Varar, ton melczače Powesliwa wot uoho ha Schule zapoſcele, bes to, zo bò Wutžer wedzaw źto habo kha habo zo bò so zamolwicž mow, tzož tola kózde Zwosnik može ha siné. Joli jo netk dla hewak netkajkej Winé Varar nepyczelné napzeczo Wutžerej (ha to so stane), dha ja newém, schto budze so petom melczo zapoſivac̄ Staj pak wobaj praje pycziené, dha to husto tez ruine dere netzini; to hodži so tez dopokazac̄. — Tžohodla ne-

derkaw ton wele Krotz pruhuwané Wutzer, kotrež jo tež Bohu ha swojej Wosadze swatu Pjisa h u wotpomožiw, te jomu pjswischacze Wutzbö bez tobo schednicho Pastera (Wormund wezej mocz, dež postajena schulska Woschnoscz to wobledzbiuje pjez jenoho Muza zieje Gredziné (Inspektor)? — Tzohodla nederbaw ton Wutzer tež po Žakonu Rozsudzeno w tem miecz, ztož joho Hamta jo? — Koždom te Swoje! —

Na to woprascha fu Sobistaw M. Kummer z Wazka: „Měni Wutzer Kochta ztem te tak menuwané „Dzeleno Schule wot Czertwe?” — Duž wotmojich ja zasé: Telez Swowa su te Schereno, kotrež budze rade napjeczo stajeni tem zjawinem Wuznaczam Wutzerow, što habo dzejich boli ha tijiczi. Schula něm ože ha nederbi nide wot Czertwe dzelenaua bodž. Duchowne derbi ha budze kaž pječe Nabozništvo, Khatechismus ha Wéru wutziez ha wobledzbuwacz; jenoj w swetech Wutzbach ha Wedomnoſczach nederbi won kažpredē jenitke ha samotne Rozsudzeno miecz. To derbi Wecz schulskei Woschnoscze bodž. Nech pak so nichon němoli, dokelž ja sem hijom to jacez Krotz wuprapiw, za podjanſte Schule derbi talej Woschnoscz podjanska bodž, ha budža so wonej wosebne podj. Duchowni namakacz, kiz su těchlej Weczach rožladani. — Met zbeže so Sobst. Tzornat (Buk) z Noweslicz ha ménescze: „Wutzeró nemoža pak tola bez Wobledzbuwana Duchownech bodž, ha zo ton Duchowné tola wacze rožemi hacž Wutzer.” — Na to sebi ja pječe zasé domolich wotmojicz: To prene, ztož Woprajeze, so mi tola czele nuzne nezda. Wo seje Bur ha božcze so džiwalı, dež bo Wam Tęſcher postajené bow, Wasche Džewa Wam wostajecz ha wobledzbuwacz, dzej won tola tak rožladane nejo, kaž W.

Podowane na to jo je tež kasa toho Wutzeria. To druhe ja pji am, žež jich Wedomnoſcz ha Weczhaſtiny. Pjitem rok pomnje sebi pak hizčen to, dwudziesty piąty Schelakofscz bes tem, hacž dwudziesto dere možu, ha bez tem, hacž ja nežto dere wutziez možu. Pisacj mocz, ha Pisano wutziez mocz wostane Rzodzeli. Tež nejo prawo Rozwutzeno ha Wedzeno teje Duschē ha Wutrobo, kotrež nemož widzecz ha z Nuku poredzecz, tak lochke. Woné so praji, zo jo to kumž sam za so! — ” —

To jo ta Reiz, kiz sem ja w Schunowe djerzaw! Ja proschu Koždoho, zo bo so dere wobhoniu, ha potom wuznaw, hacž jo wo neju „Dzeleno Schule wot Czertwe” habo tak jara pjeckwatané ha nezrawo Sudzenia duchownoho Rjada namakaw. —

Nětk pak eži ja na Redaktor Kuczan-kovo Maſtawku tam ha sém posvětziez. Won praji: „Pod temi Swowami Schule derba statne Wustawo bodž, masch zrozemicz Rzodzeleno Schule wot Czertwe; ha ztož eži hinak praji, ma habo krotki Rzozom, habo zwu Wutrobu.” —

Tak ma Won sam naj dleschi Rzozom ha sam jeno dobri Wutrobu! — Oh Ponijnoscz! — Hacž tež jo Won pji Wutwaduwanu hornech Swowow wedzaw, že serbšt Khatechismus na 32 Strone khatolsku Czertkej menuje? — Tam reka: „Khatolska Czertkej jo ta wot Jezusa Křeſtusa wobstajena ha wot ſiv. Ducharegiruwania Brromadzina schittich Wériwoch pod jeném Křežom ha Verchom Jezuſom Křeſtusom ha pod joho widzownem Zastupnikom, tem romskim Bamujom;” (ze wſchitkimi Średkami k Nabozniſtu ha Zbožnosczi). — Schulu wot Czertwe dzelicz bo tohodla rěkac̄ derbawo, Wutzeria ha Dzeczi z ſtej Brromadzine khatolskich Wériwoch wuzacz ha jich wuzankuec̄ wot Wuziwań Średkow k Nabozniſti ha k Zbož-

nosci! — Ja so R. Knežanka prascham, cedža to naschi pod. Wutzeřo, dež woni praja: Duchowné dérbi, kaž dé predé, Nabozniſtvo ha Wéru w Schuli wutziez, jenoh w tech swětných Wutzbach cedža Wutzeřo tež Rosudzeno mécz ha pod schulſkej Woschnosci ſtac̄, kiz derbi podjanska bōdž ha džez budža tež p. Duchowni knamakanu; — dež woni praja, mó czemö naschu Ždu wot kr. Kneſtwa mécz po Zaſwizbi ha Kjedze ha tež nédé Wument, ſchulſki Wotdawk (Schulgeld) dérbi ſpaniecz; — dež woni praja, mó czemö pod wóſkim Wobledzbaňu Kraja wostac̄, kotrež dérbi ſo za naſche Wudospownoſceni starac̄, ha to po Zakonu ha Praſwe, ha niez jeno z Nadé? — Jo to wopravde Dželeno Schule wot Czertive? — Jo Redaktor ze Zamōſom Wutzeřow pjez hinajſche Wukwadwaři jich Požadofczow w Doweru ha Přeczelſtvo Luda pjiniecz czew? Ja newéřu! Won diejo pod Swovi Czertkej duchownu Woschnosz ménim. Ha ma je Won potom tež prawe, dež Won piſche: „Duchowna Woschnosz jo Wutzeřow, ſchulſte Kniſe, czewo Rjad Wedžena Schule ha tak dale postajiwa“ —? Nejo ſchulſki Zakon 1835 krajna Woschnosz dawa? To dalshe Wobledzbaňo haklej jo wona duch. Woschnoszi podawa. Ha jowlej Wutzeřo zjawiue wuznaja, zo cedža woni uascheho nadnoho Kneža Biskopa, hako jenoho tež wosobně w ſchulſkich Malznoſezach jara rozladanoho duchowneho Woschoh za Wobledzbařa Revisor) mécz. Tomu praja woni tulej zjawiue Džak za joho Přeczelnoſz ha Starosz za Wutzeřow ha Schule. Boh zdjerž nam Joho prawe dowho! — Zo pak cedža Wutzeřo Prawo ſtatnech Swižownikow (Rechte der Staatsdiener) mécz, to ſo ſtane tohodla, zo ſu woni Králej ha na ſchulſki Zakon pjiſahali, jich Žtudie ha Bruhawana pod Krainej

Woschnoszu tzinili, — zo ma kraj dawki ha Počwadniczé (Kassen) w Ruezé, kiz možeja jim pomhacz, — ha zo woni hako Wutzeřo ſwětných Kawedžiſtrow czerkwiſce Šwujownicze ňefu, dokelž po tridentinskim Kongreſili ūesne nichon, dežli Duchowné, Wéru wutziez. Dež dale Redaktor w swojim Raſtawku dopokazac̄ po ta, zo budža po Doppelnein techlej Zadaniow Wutzeřow Korene Czertke podréte, ta Modoſci kažena, dobra Pjencza wot Pjanki poduſchena, ha dež Won tohodla praji, „to Czertkej do Węcznoſcze pžidac̄ ūemoze:“ dha mam ja joho ſo prashecz, hac̄ budžeja Wutzeřo potom Bohani, dež budžeja Prawo ſtatnech Swižownikow ha w jich Węczach wacež Samoſtatiuoſcze mécz? — Jo tonlej Sud ſprawné? Su ſebi to podjanczé Wutzeřo zaſwuzili na Schuli ha Czertkej, zo ſo tak retži? — Tohodla ja tež na te ſkonižne Prasheño jeho Raſtawka nitzo wotmojic̄ ūebudu. Ha pjiſtaju jenoj, zo mów ſebi te Moženo božeme ſłowac̄; naſtrózaw nikoho nejo! —

Wortleczé, 6. m. Rož. 1849.

Jan Kočta,
Wutzeř.

„Žtož ſépeſch, to mléjefch.“

habo

Pjižpomněna Redaktora k tutomu Raſtawkei.

No! jto ménice k tutomu lubožnomu ha pjeznejnomu Raſtawkei?! Ohé bō joho Pisar mi krucze nezaſazaw, te natměnsche wo témaměněm pžemenic̄, — dha bōch ſebi ja dowoliv, nežto zluziž wuſmuſhnečz, habo poředjic̄; ha to bōch ja ſtlniv jen o iluſka tež Wíne dla, zo mów ſebi napječtivne Wotmojenia ha Pjižpomn na zaſluſowac̄, habo knatměnchomu je neřebaw Žjawnoscji pžepodac̄. Ja ſém joho tež vjez jenoho Přeczela proſeč daw, zo bō tuón Raſtawk wot-

cijicjicjí nedaw, dokelj jo tak jara nězravu ha yželwatané. Děj pak mi wón to newerti ha hi-
nak měcz necha — mi jo prawe! lubičj pak děr-
bi sebi dacj, děj ja někot z tém Wochčom mi
wumietanoho „dowheho Rozoma“ joho Nastawč
yžemětu ha moju „dobru Wutrobu“ pýt tém kust
na Vok powoju.

Jan Kochta so nařídeň na frankf. załwad-
ne Prawa (Grundrechte) porowa ha nam Ar-
tikel VI. téhsmach pěcjetne sobudželi. Hale pýt
tém so tola nedérhjaro zabocj, zpomnici, zo jo
frankf. Zhrom. sama runewon tute Schulu nastu-
pacze §. §. kralném Wóschnosčam po swojej Po-
střebnosči nawižicj, dopuschečtwa. Mó mōžemě
votalsim nícz jenoj, hale mó děrbimě nashe Po-
střebnosče wo tutém děre fedžbu měcz, ha je na-
schim Wóschnosčam gjewicj, zo bō so, kaj nascha
Postřebnosč jada, zavorživo. Tež ja sém seb
dovolitw, Swowtijo k tomu prawicj. To bě moja
Winwatosč: hako Redaktor wot Was tak pilne
tjistanej Jutnlizč bōch ja pýz Melzieno wo tutém
so cježcej pěschow. Ja sém to po mojim lépschim
Přesvetzeniu tjistiu ha so pôdla pröczwaw, niko-
ho nerańicj. Tola kaj to wo Živěnu so stane,
zo, děj nalmene hezelč, naibole třechisch, tak
jo so trž mi z Wutž. R. schwo. Žto dha pak jo
jому tak blisko schwo? Nalpředě, zo sém ja pra-
wiw: pod Swowami: Schule děrbja stíne Wus-
tawč bōc, masch grozemčj: Rozžě'nu Schule
wot Čerktv. Ja sém tite moje Wupraweně do-
polazaw. Wón děrbjaro nětk je powalich ha hako
wopatjne dopokazacj. To pak wón nežint, hale
Směham cheze me wustajicj. — Letcej! czi Ne-
přeczelno nasheje Wére, děj hezelbja nas prawe
hanicj ha pjezehlhcj, wozmu jedén habò druhí
Stawisz, kaj na Pjislwad: nashe Čjescjwá-
no téh Švatéh, wutradu sebi, nícz laj kujde
wot nas jón grozem, hale kaj wont sami čjedža,
ha to prawe např. cjtivne, rožne, pravicej: zo so
mó k tém Švatém modlimó; zo bōchu nas po-

tém lohečé prawe Směham wustajecj ha traž,
dhé bō mójno bowo, Niewedomných na swój Vok
zchahnecj mōlt. — Runie tak J. R. (nícj halo
mój werné ha swérne Přeczel, žtož wondaño bōc
hezelč) z mojimi Swowami: halo bōch ja Wu-
tčetow ha Djeczi, děj budža Schule statne Wus-
tawó, z kjeſčtjanškej kathols. Čjerkwe wuzansknej
ha jich za Pohanow wuwowacj hezelw; ha po-
kazive me pýt tém na Katechismus; (o tak lubož-
ne ha kaj pístoňne!)

Taktelej Wobkhadežno pak so jomu samomu
tolu kust pýz Mérū nečadne zda, ha wón wu-
kwadive te Swowo dale ha tež prawe, kaj tež
hijon kójré bez joho Wukwadwaňa je grozemě
jo, zo Swowo „Čerktv“ jow tak wele halo
czérl. Wóschnosč rěka. Hale tež tak wón ne-
cha pwacjicj dacj, zo jo: Schule su statne Wus-
tawo tak wele halo Rozžěleno Schule wot Čer-
ktv, ha to toho dla nícz, dokes, kaj wón měnt,
takte Rozžěleno Schule wot Čerktvě hijon wob-
stesi, ha porowre so na schulski Zakon, kotrej jo
swétna Wóschnosč wudawa, ha jenoj joho Wu-
wedzeno čjerkw. Wóschnosči pžepodawa. Děr-
bjar dha J. R. wopravdje tak nerozladané bōc
wo noschich kathol. schulskich Maležnosčach, kaj
reón jow pokaze, ha niewedzeč, so krajna Wósch-
nosč wo naschich Schulach, tak jara hatž jo so
tež za tém pröczwawa, hatž dotal czéle nížo pra-
wiecji nima, žtož nuczkowne nastupa? jenoj Zdu
Wutjetera, jenoj Čjas do Schule Khodžena smě
wona postajicj; ha cheze J. R. kaj joho Nastawč
pokaze, Rozžěleno Schule wot Čerktvě wosobně
toho dla, zo bōchu Wutjetero wetuž Zdu dōstalt,
dha móže so to tež tak stacj, jolt budža krajna
Wóschnosč to poruticj. Nech pak so wot kraj-
nej Wóschnosč pýz Mérū wele nenanázlije. Ta-
mo pěto wo wulcej Drohoczjo krajna Wóschnosč
10,000 lit. hako wurjadné Přidawč za Wutjeterow
wustajiva. Pži Wutjeteru toho pak dōstachu je-
noj cji, kij hizčen tu pýz Zakon postajenu Zdu

nemiejachu, ha bez nimi jenoj cjt, kij h̄jzon węste k̄ta (ja nam za to 10 let) w Swužbe běchu nežto — ta tak wele? po vecích Tholečach. Někter ma našch Kraj pjez 40 Mill. Dowa, Dawana doſč ha nadoseč, Dawki su tej wopravdze wóſole doſč, ha budje někoi h̄jčen tež tém Wutžetam wo čewém Kraju wulku Idu ha wóſche toho Wumienk dawac̄! Zawérno, ja bōh jím to radě lube popſchaw, hale wone so mi móžno nezda.

Ztož Polozéno Rħubobó ha Zpanieno schulſkoh Wotdawka (Schulgeld) nastupa, sém ja to we 6. Čiſive Zintitizli zpomniw. —

Dale J. K. swój Namet; zo bōhu Schule krajne Wustawó bōłt, tež pjez to podejhera, zo fu Wutžero tola tej p̄j;jahalt, — Wotcjenieno (Erziehung) wot krajsnej Wóſhnoſeče dōstalt ha dērbelt toho dla též Swužownicé Kraja bōej. — Nejo dha našch Biskop, netu dha našchi Gararo tej p̄j;jahalt — ha na krajně Žakon p̄j;jahalt ha su wont toho dla Swužownicé Kraja? (aj, aj, aj, aj!) Ha ztož Wotcjenieno ha Pjihotuwoño naſchich Wutžetow wo krajných Wustawach (Anstalten, Seminarien) nastupa, dha dērbliaw J. K. tola wedzečl, zo to jene Wrawo Kraja nejo, hale zo so to z Dopuszcjenom ha z Dowolenom naſchej czérkw. Wóſhnoſeče ston. Ja yak mam k naſchej czérkw. Wóſhnoſeče tu Nadžiſju, zo taſama nebudje pjeſtac̄ za též džewac̄, bōjz mó jedén wosebnitě katholick Seminar za Wutžetow nezmějemo. Habó někó to za též 22,000 kathol. Křesťjanov, kij wo ſakienskej Wutžejé, ha wela wac̄ za též 33,000, kij wo čewém ſakienskim Kraju romadže bōdla, móžno bowo ha tež pravie p̄j;jwuschnie? — Haj, tak so ta Węcz ma.

Jedén kroj J. K. praví: „zo dērbja Wutžero tola na Posledku za wſchliko jim Podate ſamifstac̄“ — ha někter Réntilli pozdíjſho jasé: po něm ſchim Žalonu nima Wutžer na jene Wasch-

no wo swojim Hameje pwicžimo Rozhodjenia“. Za ſiņem, tak fo to zjenosćic̄ honži. Jedén kroj reča: haj — brukt: ne. Za'ē dale h̄če wón duchowném Wéré ha Nabojnoſeče Wobledžbuwa- no wostajec̄, jenoj wo ſwém Wutžebah ha Wédomnoſečach ntc̄. Tež to fo mi jara podživne ſda. Wotpoladaño Schule jo dwoje: Wotcjenieno (Erziehung) ha Morwutžieno (Unterricht). Tute dwoje fo něhodži rozdíelic̄ kaž Gabuto ha tomu jenu, tamomu druhu Powozcu vze- podac̄, to dērbli nuthe, kruče zjenosćene wostac̄; to jo wowna Žutuila Wádagogika (Wádagogika jo na Wédomnoſci, kij wuzi Modoſci pravie wot- cjhnečj).

Wo tutém (wo Wádagogic̄) yak J. K. Du- chowném wſchu Wédomnoſci wotielkne. Habó ntc̄? jto jo tón Leicher, kij Dura wo swojim Dželi wobledžbuwe ha tola tak rozladané nejo kaž wón? — Komu pwac̄ja te Ŝwowa: vra- wo Rozwutžieno ha Wedžieno Dusche ha Wutrotó nejo tak lochla; wone jo to Komž za fo? Né. wérno, Komž, kotrej jenoj Wutžero móža! Zto- ho dla dha węze Duchowné Ñeno: Duchowne, Dusħow Paſteř? Što jo joho Powowano hat; Dusħe węsej?!

Ha tola J. K. fo nebojſt wo swojim Raſlaw- ku zmolom po tutech Ŝwowach fo prashečj: haiz dha su joho Ŝwowa tak nezawa ha pjetwatane Sudžena Duchownoho Kada.

Tej J. K. Rozdželieno Schule wot Czérkve ſene Scherieno menive, z kotrej sém ja hčev wapječjo Wutžetam džewac̄, tak wón tež ralblj. Towarſtvo pjez to ſene poſtrowi, hako bōhu ſo wont Scherienow bojeli. — Tola ja kwatam, zo konczej p̄jindu.

Dokelž sém ja praviv: Schule ſu ſtaine Wustawó jo tak wele hako Rosdželieno Schule wot Czérkve — ha dale tute moje ha wele Žawěn- tow (jenoj některeh Wutžetow ntc̄) Pjepolazaňo ha dopokazane Přesvetzeno kruče wuprawiv: zlož

to hincz prawi, tón ma pak królik Nojom, kotrež to niezpoznaje, pak zwó Wutrobu, kotraž je zjawn: niezuznawie — sudzi J. K. z toho: zo mam potaikim ja, (Redaktor K.) naibléschi Nojom, jenoj ja dobru Wutrobu. Ja tola na Srećje n' iwen, tže jo J. K. Logiku wukniew. (Logika jo ta Wédomnosć, kotraž nasche Męslewo Werde do Rada staja ha nas wuijzyprawne ha radne Sudjenio (richtiges Urtheilen). Dječzi so drudé pji Wuiżbe w Sudjeniu pjełkataja, hale takfej rějo mi hłęczen tola pjełszczo n'jo. Nieuw traz J. K. wo iżtym Wopatjnosć joho Sudjenia liži, dha chezu jomu prawic: Thé böscheze Wó dopelkzałt, zo wschłeczene Czwojeſtowo pjełpotazani su, zo: Schule su statne Wustawó n' ejo ha n'erěka tak welle jako Rozdzielenjo Schule wot Czertwe, ha ja (Redaktor K.) potém hłęczen tak zaſulkwoj ha twerdeje Wownu bow, zo bōch tola pji mejim wostaw ha prawiw: itož to niezpoznaje, ma pak a. t. d. — dha bō Wasche Sudjenio prawo bowo. Djež pak J. K. to dopelkacj němčje, dha može so jomu, kij wón mi z Neprawdu, zo bō me wusmieschaw, pjiwowe: „o Ponjinoſć! z Prawdu prawic!” o Pjełkataño? o Nezrawoszej!!!

Na Posledku toho luboho Naſtawka hłęczen J. K. tak prawie po szesciąstym Waschnu mit boženje prawi: te Roženio böscheze sebi zkhowacj moli, naſtrózeli nikoho nelsze. Wo mojich Ewo-wach: tón nich dlje wacze niewostane a t. d. Jane Roženio neleži; dež pak jo je J. K. za to hořewzar, ha někt na to tak wotmoji, dha jomu to wé czi janu Čzech n' ižtmi!

Z Frankfurta Dowho hizon smi tjaſali, ſak budje ſo rakuske Kniejerſtvo napječjo z nowa wo Frankfurcie zawojenomu Němejowſtwie wuptawicj. Něk jo te wazne Piſmo wukhadjavo. Ha všt klinicj? ja te najwaznische wam tude wozjewiu: „Kniejerſtvo rakuskeje khejorskeje Majestosće jo statne swoje Winwatosće wo Naſtupanju

swojich Němejowſtwie wptiſwuschacjeh Krajow swer- ni dopelniwo, ha tež tu wo nainowſtim Tjatu- ſtwořenu narodnu Zhromadžiznu (frankfurtsku) jako czentralſte Mocznarſtvo zpóznačj, ſo nejo zpedzimo; vjež to pak tež wopokazawo, ſak zwolene jo, te wot zakonſkich Zifuſpetow Němejow wupravene Žadoscje dopelnicj, dopelnicz wo Tjaſach naſtrachniſtich wonkownech Podawkoſ; joli ſo zakonſkich Węczow n'epiſimaja. Z Kedžbnoſcju jo rakuske Kniejerſtvo na frankf. Wuradjenia la- dawo, ha napraschwane, ſto wot toho djerzi ha ſak ſo zadjerzecj cheze, wupravi ſo wone z tutém zjawnie: Rakuske Kniejerſtvo tjuje ſak wschē něm- ſke Krajinę z nutzka ha z wonka rakuskich Mejow wulku Poſtebnoſej nowoho Naſtawa Němczowſta, ha cheze tež z nimi pji-jene, k tutomu Naſtawej předé wſchōho trébne nutne Zjenosćenio těch wſchelakich němſkich Krajow. Na Zawojenio toho Zjenosćenja děrbja, djerzi wone za to, wschē něm- ſke Werchi ha Lude džewacj. Rakuske Kniejerſtvo cheze tež swerne pji tém sobuskuſkuwacj — ſolt budje jow woprawdje Zjenosćenio, aniež Rozejkręcio toho Wobſtejaczoho; joli jo Réti wot Wobſthowanā těch wſchelakich ſiwech, radnēch Štawow Němczowſta, aniež wot ſich Wuzběnenia ha Zahubenia. — Zawojenio unitarskoho Kraja (pod jeném Wer- chow zjenosćenohu, pod jenich Krajinach wedzeno- ho Kraja) ſo nehodži wuſeſz itož Rakusku, ha nebo tež wnjitne bowo, itož Němczowſtvo naſtu- pa. Nehodži ſo wuſeſz pola nas (wo Rakus- kej) dokelž raf. Knej. nesine jako Wóſhnosć Krajow wo němſkej Wazbe (im deutschen Bunde) zaběz na Prawa ha Winwatosće, kotrež ma tež nap- jerjo swojich do němſkej Wazbu n'epiſwuschacjeh Krajow. Runę ſak rakuske Kniejerſtvo iži Živak, kotrež němſke ha němſke Kraje Rakuskeje wot Léſtoteikow ſém zjenosćja, — roztornecj němčje, ſak tež něc pjiſacj Wuzběnenio Živaka němſkih Krajow bez ſobu, kotrež jo pjež europiske Žednia-

no zwojené. — Žene taikę Zawojeno Němcowstwa pak tej něbó wujitne boso za Němcowstwo samo. Dokelj w schelačce Potrebnoſcie ſo wo jeném něbóchu hodžili tak dopelnicz; duchowne ha penezne Nalejnoscie bóchu Žkodu cjerweli. Žtoj zandžene Čjass nam darili kaj tej iroj Přichodnoſci nam lubi, bo děrbjavo powalene bocj ha tez ta z Radoscju požadana Swobodnoſci Němcow něbó tracj mowa. (Přichodně dale)

Lubomu přečelei.

Styskuje, luby, tebe pytam
W cylym měſeſje budyskim,
Tola nihdžje če njenamkam,
Božmje sy ty prajił wšem.

Khory twój nank w ložu leži,
Teſje domoj powoła;
Gusta nětko džeci wuči,
Njemóže přiné do města.

W hodzinach a w zhromadzizne
Serbskej, — wšudzom brachuje
Twoja přítomnoſć, o praj mi:
Hdy če witam luboznje?

Ja so nadžiju zo budže,
Bórzy twój nan wotkhorić,
A ty wjesyły zas' twoje
Bratřja w měſeſje postrowić.

Kokula.

Řeklija w Chróstzicé.

Prěni Akt: „Kmíčja czé Koſei, Druhi Akt:
Přazza, potom Koſei, ha zkončjne hólcejow ha
Holezow ſchélwaňo.“

č, ē kaž: iž, ej: čuč = ižucj; s, š = ſh: slyš = ſwóſh; ř, z = ſh, ž: přez = pſchęz; ě = ie: bě = bě.

Zamolvitý Redaktor Jakub Kucjanč.

Na Dostaci wo Wellerecz Kniharni.
Cíjichajane pola K. B. Hiki.

Zapotžatk Vertečk na Žednače.. Woladaňo jo
darmo, nařenſche pak zwonka pýz Wokno. Tola
nemóža jacé halo dwai namol lavač, dokelj Kelle-
ro jacé halo pow Wokenczé ňewojina.

Urbjačza Zhromadzizna na Winicę změje ſo
rjencz jenej.

Siedu Zhromadzizna czertwinskiho Towarſwa.

Pjatik (23 mawoho Rójka) Zhromadzizna budeſtj.
réjzenſkoho Towarſwa na Winicę 27 Weſtor.

Žtoj wot nje Žutničku běre, heczew tak dobré
bocj, ha za řeč 1848 4 nsl. zapraczicj.

Cjěſla.

3 Wotrowa. Cji, kž pola nje Žutničku heru
heczeli tak dobrí bocj ha za tzi Měsaczé: Novembra,
Deczembra, Januara, 6 nsl. 6 now. zapraczicj.

Michał Howſtein Piwarec, Wurjer.

Kral w Buděſchinie — K. w Worl. pſichodně.
Tež te Protokolle naſchich ſerb. Towarſwu w pſi-
chodně.

Nowowestj.: pisaicje mi ſkoro zaſe, ja bóč
Was raté bliże značj nauſkněw

Zandženu Sobotu Žita w Buděſchinie pwacjachu:

Nožka . . .	2 tol.	$2\frac{1}{2}$	nsl.	tež	1 tol.	25 nsl.
Vſchenicza . . .	4	•	$2\frac{1}{2}$	•	— 3	20
Ječmeni . . .	1	•	20	•	— 1	$17\frac{1}{2}$
Wóws . . .	1	•	5	•	— 1	—
Roch . . .	2	=	15	•	— 2	10
Zahwé . . .	5	=	$12\frac{1}{2}$	•	— 5	$7\frac{1}{2}$
Heduſčku . . .	2	=	20	•	— 2	15
Kana Butré	10	nsl.	—	now.		

S T A T Y S K A.

S. Tjiswo.

24. Dzien mawoho Róžka.

1849.

Z Frankfurt a. (Dalewiedzeno). Kaz so někž ſda, ſu frankf. Wotpoſhwani Piej naſtrupili, kotrej nepowiedzie ſ Zednoſcji Němcowſtwa, dokeſz děrba woni tak naſtrenschi ha naſtrveſti němſki Krai runewon kaz z Němcowſtwa wuzanknēc̄ ha Rakufka budje pſichodnē kaz na Pſikwad Dāne-mark napjecojo němſkomu Krajeſ ſtac̄. Nicz wo Rozjēleniu rakufkej Monarchije leži Wulkosz nicz wo jeſe Woſhwabeniu Šélnosc̄ Němcowſtwa. Kaiſez rheizorska rakufka Wóſchnoc̄ Žienoſc̄eno cheze, budja tež rakufke do němſkej Wazbō nepjiswuschacze Lude z tém zpokojoſom, ha to budje Kuſow vele Žonwaňa za woboj. Zo jo ta Węcz cjeſta, tež rakufka Wóſchnoc̄ zpoznaje, hale nicz němōjna ſ Wuweđeniu. — Pjeſwetzeni, zo Žienoſc̄ Němcowſtwa jenoj mojna jo, jolt Rakufka ha Prusſa pji Žawojeñu romadu djerzitai, ſmó mó naivředé naſche Wotpoladaňa do Barlina poſhwali, ha Prusſej tón Namet ſtajili, wo Frankfurce ſ z témi němſkimi Kralemi te Žienoſc̄eno zapoſtečz wuradzec̄. Dokelz pak ſo Prusſe Knejerſtwa tomu wotřekwo, chezemó mó nětkoi ſami z Frankfurtem na taile Žienoſc̄eno Němcow džewac̄. Rakufka Majestosz cheze radé Žienoſc̄eno Němcowſtwa; nech pak wupane, kaz cheze, wo Žawojeñu unitarskoho Kraja widzi wón jenoj Kuſow bezbōjnoho Rozdjēlenia anic̄ Žienoſc̄eno Němcowſtwa. Rakufka rheizorska Majestosz ha joho wóſche Knejerſtwa wupravi pak ſo zkōnczne napjeczo ſoždomu Podejſeniu swojej rheizorskej Majestosze pod te, wot jenojho druhoho uěmſkoho Wércha wedzene ezentraliske Mōez-

narſtwa. Wón jo to ſam ſebi, wón jo to Rakufkej, wón jo to Němcowſtwei winoſitē.

Tute Pſipismo khetz. Wóſchnoc̄e Frankfurtſkých ſejo jara ziveseliwo. Němiske Nowiné jara na Kheizora ſwata. Z toho dte ſo wón vele ſjinic̄ netreba; te naſrudniſche pak jo, zo tež rakufke Lude z tém zpokojoſom neſu: Němczé nicz, dokeſz ſo Kheizor z němſkim Krajom zdobom kručeče nejzenoſc̄i ha nowom němſkomu Knejerſtwu ſo nevodc̄eſie; ha Swowenio neſu zpokojoſom, dokeſz wón tola nekaite Žienoſc̄eno cheze.

Baiernski Sejm jo ſo zjawně wuprawiwo, zo bōchu, děrbeli rakufce ſe Wotpoſhwani Frankfurt wopuſhac̄ej, tež ſich baiers. Wotpoſhwani nuzwani boli, domot hlej, dokeſz potem frankf. Zhromadz̄i zna wac̄e za cjevo Němcowſtwa zastupiaczu pwaćieſz němōje. — Pödla ſu ſo tam tež napjecojo prusſkomu Knejerſtwu Němcowſtwa wuprajili. Tež itož frankf. zakwadne Prawa (Grundrechte) naſtrupa, jo ſo Baiernſta wuprawiwa, zo ſich Wozjewieno be wſchoho Wunieñena němovo ſ Iboju ſich Kraja bōj. — Kak tež to budje z Němcowſtwiom hiſcen wupanec̄!

Prusſki Kral jo tež jene Pſipismo na frankf. narodnu Zhromadz̄iſnu wotpoſhwaw, rakufkomu Pſipismu ſuni napjecojo, — ha cheze unitarske (ezentraliske) Žienoſc̄eno němſkikh Krajom. Žada pak tola pödla Wobkhowanio Samostatnac̄je těch wſchelakich němſkikh Krajinow, tak vele hatj mejno jo; ha krute wěſte Postajeno Prawow, kotrej pſichodnē Wérch Němcowſtwa zmieje.

Nech Zjenosjeđo Němcowstwa wupańe kaisej
čeze, mi so zda, zo hićen smó daloko wot naho.

List z Prah i. Wo czewém rakuskim Khei-
žorskim su Čezech i jenitki Kraj, kotrej hićen so
swobödnisch hibacj smé; skoro wschudjom drudje
jo Stan Woblejena (Belagerungszustand) Swo-
bodu požeriw. Tež Prahu bôchu několzi, tak men-
waní Dobrismósleni, radé zasé z n a h w é m Su-
dom (Standrecht) wožbojili kaiž k Čwaskam;
taho dla wschë Moczej napinaja, zo bôchu tola
někaſti manu Žbék̄ ha Nokocjeđo zmucjili. Hale
wscho podarmo: Lud jo tu mudriški hatj loni
bè, wón sebi tak ločezé swoju Swobodu ranicj
neda, ha djej Mér jo, tam Windischgräcz Pra-
wo zubi.

Nowo czerkwinske Towarstwo jo so tu zavo-
jiwo, kotrej Meno Towarstwo Khatolskich
wedze; Duchowni ha Swétni su Sobustawò,
tež několzi Kanonikuſojo. Dich Wotpoladaño jo:
„do bôchu Swobodu Čzérkwe ha Luda
Poczciwoscj z pěchwali.

Wo wschitkach Čzérkivach so za khoroho Arcze-
Bisłopa profé. Kaj so pôweda, jo jara zlè z nim.

Po nowém, na Sejmie w Kromerizje wob-
zanknieném Zakonu ma so 80,000 Reſtrutow wu-
zbehnecj, ha Ministerſtwo jo toho dla porutjivo,
zo dérbja lětsa wschicjé modži Lubjo, wot 19loho
hatj do 30loho Léta do Mere; nichtón wuwzaté
nejo hatj wuswiezeni Duchowni, potaikim tež
Studentci wacz nicz. Nas Sejm jo dale wob-
zankniew, zo Žemianſtwo pjeđ Zakonom nitjo wa-
czej nepiwacj ha so wot Knejerſtwa pýchodnje
wacz niewudjela. Dale, zo pjeđ Sudom nichtón
wacz k Smrcji wotsudjené bôc̄j nesme. Wo kót-
kim budje so pokazacj, hatj Kheižor telej Wobzank-
nená rakus. Zapóswancjow wobkruecji budje ha-
bô nicz. Skoro wo kójdej Nowinie so pôweda,
zo budje Sejm wo Kromerizju z kónčené ha na

niewěsté Čjas rozpuchcjené, hale jejeſla budje so
to stacj.

Z Wuherſkej so pisa, zo so Wóina wo tam-
néch Žemach tak bôrzé złonečcji nebudje, kaj bôchu
nenadžite Žadžewki so namakali. — Dara hnu-
wa jo tu wschitkach horliwych Swowanow Ne-
pjezzjenoscj, katraj so pola Serbow wó Woj-
wodowinę pokazvacj pôtjne. Menuicé: Stra-
timirowiec, kij so vjez swoju Žmijitoſej ha Khorob-
woſej pječjivo Madžaram sebi Luboſej czewohoh
serbs. Naroda zaſwujiw, bô zdobom wot Patri-
archi Rajatjicja wobzkorjené zo Lud k Nemerej
wabi tjeſcjalomných Wotpoladaňow dla ha bô
tež jaté, wot postajenoho Suda tola za Newino-
watoſoho zpóznate ha pushejene. Wojewoda Schu-
plikatj jo wumčew, Stratimirowiec jo pola Lu-
da lubwané, Lud joho za Wójwodbu žada; to
wěstem Ludjom prawe nejo, kij so stanice staroh
Pjissowa djerja: bjež so Pjekora jo lochke Djé-
wo po Kneza. Tohodla Nemerej ha Nepjezzjenoscj
bez Wedžicjerow tamnoho Khorobwoſeh Luba ſejá.

Po wschitkum Ždacju so tam na turkowſich
Pomezach wazne Węczé pjihotuwa: we Agramie
Zastupnik Vana Želatičza wot rakus. Minister-
ſtwo Pjiskazne ūebere, — kaj so pôweda, so bez
Želatičzowom ha Windischgräczowom Wojskom
Nepjezzjenoscj pokazacj pôtjne; pji tem Pjekoré
bez Serbami ha Mörkotano ha Žawoſeđo tež
bez Serbami turkowſkoho Podanſtwa, wscho tolej
budje tež po Dokonenu wuherſkej Wóine wulſi
Žadžewk Mera europiſkich Krajow.

Z Roma 8 marcho Rójska. Djencj Nocjé dwie-
maj bê zavosne řeſkot, na wschęch Čzérkivach zwona-
chu; na Haſach Hata, Wovano ha Véhano. Ha
žto dha jo so tak wazne podawo? Zo traž Bamj zasé
pjiſchow? O Bôh zwarnui! Nasch Sejm jo ruñe
Wohdeřeno poslenich Žbólkow Bamjovo Knejerſtwa
z jenem pjeđ Žawojeňo Republiki wobzankniew.

Tež wulti Wójwoda Teskanizkeje, jenoho Kraja, kij t Pownocze z Komslim mezuje, jo cjełniew.

Z Wuheriskej. Mainowische Powestwa wozjewa, zo jo naiwoschi Wójska-Wedziczer Windischgrāb na tem, wowne Město Pesth wopujsicj, ha do Města Erlau pječahneč, kotrej bôle k Raňu lejji. — Tón znate Hrabja Kasimir Bathyan i, jeden Wuher, kij mějesche Tverdžinu Esegg wobaracj, so vyi Přibljuwanu Chejorskich nejo zatzeliv, kaj něde rěkache; hale jenot cjełniew. — Tola džiwna Węcz: schudjom, može jedén prawicj, wschudjom, dzej Chejorszé pjindu, maja so Wuhero z Procha, nechaja nitjo ztmi tjinicj mécj; ha tola wedja wuheriske Nowiné wele wot dobóteč Bitwów ha krawóch Kribetow, kotrej su Chejorskim nabili, powiedacj. Tak dérbja woni zbitji bocj pola Zibackha, dzej so jim tak gle džentzhe, zo dérbjachu na Posledku cjełnecj; několgi Dragonato, tak so poweda pjinachu cjele nastrojani hatj do wownoh' Města Pesth; kotrej jo khétré Kruch wotlejane. Tež Hrabja Schlik, wot kotohoj pji Překrotzenu wuheriskich Mězow wopolazaneje Mudroscje ha Wutrobnitoscje budja Wuhero dorho powiedacj wedzecj; dérbi po Wuprandenu Wuheriskich Powesćow tak hromadu zprassané bocj, zo skoro janéch wacj ludzi nima. — Hale ktonu dře tola jara kruta Wera swuscha. Nebudja tež Chejorszé cjele bewscheje Rané wotencj, tak zo hóchu tjsicje janu Pittwu nezubili; tem Wuheram, témlei Nemernikam ha hromadunabejzaném Kraibudżeram tjsicje podlejsecj, so tak khétré stacj nebudje. Wélewacz da nam Wójskich Mudroscj ha Přeslepanscje, Wojakow Swera ha Wutrobnitoscj wětu Nadžiju, zo budje chejorske Wójsko staru Čejecj ha kwalbu wobkhowskchi skoro čanu pwódnmu wuherisku Žemiu rubejném Rukam Repjeczelow wutornecj, skoro

zas Mér ha Rjab do Kraja wróciej, zo budje skoro wschudjom zas chejorska Khoroi zmahowacj, ha chejorski Hodler wo krótkim zas swoje kijdiva pjez prudjene Wsé ha Města wupjestręcj.

Króstjanske serbske burske Towarstwo mějesche 11. mawoho Róžka Zhromadžiznu. Dokelj Předseda Jézorla nepjindje, joho Naměstnik Kolla pak so zamosticj daw bě, zo pjinacj nemóje, tak wotewri 1. Přismawedjer Petasch Zhromadžiznu. Tónsamé woprascha so nedém Zhromadžiznu, jto tasama Předsedstwa dla wobzanknej chze. Tejeli Nalejnoscje dla nasta dlesche Jednaño, bez kotrej tež List wot Dězorki pjinuje. Děj pak 1. Přismawedjer Petasch tež wo džentzischi Zhromadžizne Předsedstwo na so wzacj nechashe, tak bō pjez Wosuwanu Mrós z Wujezda jenot na djenitische k Předsedje wuzwolené, dokelj wacjé hatj 24 Sobustawow pžitomných nebe. Přismawedjer Petasch pžepoda něk Město Předséde Mrózei, kotrej na to Předsedstwo dale wedjesche.

Réhtar z Leina wozjewi Towarstwet, tak so z temi znátemi Přismami w Nalejnoscjach klösteriskeje Węczé mewo, ha jto jo so něk z tím stavo. Na to rétjescje so wot těch hornowujisskich Nalejnoscjow, kij Landesältester z Thielau w jeném Mastawku gmeinstkim Předsstejicjoram pžipóswaw jo, ha bō wobzanknene, wot toho pžichodné kroj wobschernisho rétjescj ha Peticjisu na to wobzanknej. Zkoncje bō wobzanknene, zo ma so Towarstwo 4. Měrcza zase Leine zhromadžiz ha to bôle nadobne, dokelj budje so Předséde dla jednačj.

Zhromadžizna Radworskoho serbs: Towarstwa 11. Dru mawoho Róžka. Předseda ju wotewri z Részu, wo kotrej wón zkoncje na te wot Čn. Thielawa do Gineinow wotpóswane Přismo zpovit ha je Towarstwu k Jednaňu pžepoda. Bartł zapolja Jednaňo wot toho, na kotrej wosobne Schowta z Khelna ha Freida z Smoch-

ejcij Djel běrech. Zlónčjne staji Bartko Namet, zo bō so Protest wotposwaw, kotrehoj Programm běbi so wot Bartki wownomu Towarstwie f dalšomu Wudžewańu pjezodacj. Schowta so dale napraschwache, tjo ho dla Weissko pječe pod Bróñu stoji ha so Wudawańa za Kraj nélutuwa. Freida to vodepera ha stoji Namet, zo bō so wo wowném Towarstwie wot toho rézjawi. Djesacj nowých Sobustawow pjskupi Towarstwie.

Zhromadzina Nebeltzanskoho serb. Tow.

Naměstnik tjsitasche wohschernu Réj wot Monarchije, ha wosobne wot konstitucionalisfeje; kaksi ma Zpocjat, tak jo so rozwija, ito jo so z neju hatj do uaschoho Tjasa stawo, ha kaise Wosobnoſeje na nej nqmakamo.

Na to so dve Peticijni na Ministerstwo tjsitaschi, f Podpisánu wupowojistel. Vrëna wobdjeri Wupraweňo wulseje Swere, Dowernesje ha Luboseje serbskoho Luda f Ministerstwi ha Prostwu, zo bôchu hízjen dale Zbojo ha Swobodnosć Luda, kotrej w sich Rusach tak řeňe zakrývatai, po Prawdze spéchwali. Ta druhá, wot Bulowtžanskoho serbs. Tow. wudata pjezjivo Rozdjelenu Schule wot Cerkive.

Naměstnik tjsitasche frankf. zakladne Prawa, wosobne te, kotrej Burów nastupaja.

Po tem wozjewi Vjedſeda, zo budje wowne Tow. nam pjechobne „Počad Wedžena Towarſwa“ wozjewicj.

Wo Nastupanu Namjetow, staji so:

1) Zo bō Zaikim, kij dve Lékartwo. wulki ha le pruhovani neisu, tola pak wosobné Dor ha Wuchtsinostej f tomu maja, Runano ha Hójeno wonkocjnych Žłodow dowolene bowo.

2) Jo nebbó nichton moczwane bow, postaje nu Babu bracj; ha Tow. wobzankne wo tutem ze Chróstjanskim so zjenoscjicj.

Naměstnik potom sŕéne Rozslabowańo w wšich

Krajsach pjezoweda; na to Vjedſeda Zhromadzijnu žlontji.

Wésté Woinar w Ménie wacjé Tjatacow Jutnitiki moje Swera w 5. Tjisiwe ze žawosnej Mudroſju rjeladuje ha praji; zo so jim tola prawe wericj neha, zo sem ja napjecejo Djeleniu Schule wot Cerkive, dokođ sem w Schunowé na Góre-wzajcjo 18. ha 19. §. do sich Peticijje pilne djerjawi. — Bohi Woinar, Won habo newe, ito to jo: Djeleniu Schule wot Cerkive; habo itoh mataj na sebi §. 18. ha 19., ha itoh' sem ja w Schunowé wot nej rézjaw. — Dale da so Won swójchecj: „Ztoh' Wutjero wot Zawojena pjechobných Schulow čezeidža, nejo nam cjele neznate.“ — Cjele dcej nej, hale tola zmetja neznate! hewak nettebow Woinar tak newescje režecj: „fa j so praji, jo W. Rechta tej Drejdjanach pji Wuradzowanach Wutjeron bóm;“ — hewak bō Won wiedzaw, zo to, ito w némskej Nowine (Kreisblatt) 5. m. Róžka stoji, podjanskich Wutjekow nitjo nestara, ha W. Rechta w Drejdjanach wot toho nitjo rézjaw nejo. Naposledku bōj Tomu prajené, zo so ja na Jane Waschno bojam nejsem, zo bôch suacj pola tch, kij me znaja, za dobroho f Kjezecijana nespwacjiv; hale ja sem ztaminémi Swowami tem zwóm Hubam, kij su zwó Sud wotemne djerjeli ha prajili, zo dre ja jaden dobré f Kjezecijan nejsem, Vjilejnoscj dacj ha sich wabiej čzecj, mi to zjawnie dopofazacj. Woinar tolej za samotnu Khwalbu djerjji. — Mojedla! Vjistajicj mam pak hízje ja: Ztoh' wot jeneje Wecje rézji ha sudzi, ktoruž won neznaje ha nerozemi, ton rézji, fa j Slepó wot Barbó; ha na taiké Spisania sem ja pčent ha poslen řež wotmojaw. Jan Rechta, Wutjer.

Zamojena Bokoweje Modziné f fabjenu woko Zarodow ha Polow město Photow, horebete ha wobstara; — sénische te Zamojena, mócznische te Dóstacija, kusche ha dorhe, towste ha cjenke, tunę ha drohe. Scheicherate ha watke.

Z Werschlam ha z Korenem
f Zamojenezam wobstaracj
zo je změja Vjedurémi
Tak sei neindža Tjise toracj.

Jacob Schön
wo Worklecz, Tjiswo 52.

Dutze Popowinu tjojch serbske Spěwano.

9. Číjsw.

3. Džen Naletnika.

1849.

Z Rakuskoho Štejzorstwa.

Žtoj Wóinu napjecjo Wuhetam nastupa, dha jo so Napjecjinkow Mocz skoro czele wo Sedmihrodské (Siebenbürgen) zjenoscjiva, dzej so jich Wedziczer Vem zawosne scheroki třint. Na 21. wulk. Rójska bě nedaloko wot Herrmannsstadt wulka krawna Bitva, wo kotrej Štejzorske Wóisko pod Wedzenjom Puchnera tři krótsi sélntische wuherske Wóisko pjetobó ha zbi. Dokelj pak wón swojich Ludzi k Wobsadžiu Městow nuzne třebasche, dřebesche wón změrom pšiladuval; tak Vem ha joho tubejne Týròdě kowoko wsho kóngwachu ha paluchu, tak zo jim w krótsim na Czérode pobrachuwacše. Ze wshchých Stronow dôsta Vem Pjipad, ha tež 15,000 neshérnech Szell.ów iomu na Pomocz czechnechu. To Puchner zpozna, pjeté hatz so cílej zjenoscja débi wón Bema pjetacj, jeli wshchiko zubicej necha. Hale sam swabó to wuvesej ha be wscheje Nadžije, wot wulkoho Štejz. Wóiska Pomocz dôstacj, pjetoz Ne-pjecjel běsche joho wot tohesamoho wotréném, zhromadži wón swojoho Wóiska Wóschich, so z nimi wurdijicj, žto jo třinici. Pji tutém Wuradžiu dôstachu próstne Pjipisma wot Wobodlestow teje Městow Herrmannsstadt ha Krónstadt, naivdej vo tak menovaném fassén ří im Kraju,*

wo kotrej prdscha, jich pjeté tém rojazcém Napadom tubejných Napjecjelov wobručj. To bě wosbne Wina, zo Zhromadžina wobzankné tej bez rakuskej Štejzorskej Dowolnosce Russow k Wobručju tutej Městow jenoj na Pomocz wowacj. To so tej sta: na přenim Dňu mawoho Rójska czechneche 6000 Russow do Města Kronstadt ha 4. mar. R. 4000 do Města Herrmannsstadt, dzej budja tak dowho pjetobowacj, hatz tkeba budja. Děj bě tak swérne Lud Saksow za starané, možesce Puchner ze swojim cíewém Wóissom Ne-pjecjel napjecjo stupicj, ha žto jo wón wulke ha kwalobne wuwed, zcjhuhuaczej dwé Přivescje wobswetjtaj:

1) Vem steji, na Czélbami ha Ludžimi knat-menshom jterikrotj sélntichi hatz Puchner pola Města Salzburg. Hale tón so joho neboji. Na 4. marwoho R. zbněně so nascha wutrobna Týròdka z Města Herrmannsstadt; ha 8 rano pjetima wona toho z 28 pjetéremi Kanonami kruče wobronenoho Napjecjela. Surowa jo Bitva, ha Khwili Dobótzo nerweste; hale tón jenoj poledko pjetené rakuski Bajonet wopokaze so tej jow starej Týscej hódné: Napjecjel zbité cjeckné, ha to tak kwatajo, zo 16 Kanonow, Pokradnicza, wele Wozow, Khoreita Vema sama z wajněmi Listami

tež tak wele nadobnisko sia, hatz jim wón wels Bravow sobudjelsche, kotrej sami Kraintzež nevra-jachu. Tu cži dce bedku ze wshchických němickich Krajow, dôstachu pak wshchicze Meno Saksojo, ha ju so stuiče halo swérni Bodani wopokazali.

*) Wo 12. Stotétku bě Sedmihrodská pjetecjeké Wóiné Štejz. wutupena ha wo nej mawo Ludži. Toho dla da Kral Geisa II. Němečam Dowolnosć, so do toholej Kraja pjetecjahnecj. To so

a. t. d. do Rukow Khejorskich paje. Veni czech-
sche, wot Rakusich hnaté, do Města Mühlbach.

2) Dow chejšsche so wón na 6. mar. R. wobronicj, jo rubiw, moriw, paliw ha wschelake Řekmanosje wuwed, hale zczechuvaceze khejz. Wójsko nedozsaka; wón tež sow czechne ha jo so do Szaszvaros wobrociw, dzejz za nim hdu. Pola Kelnek napaje Buchner pji tutej Pjilejnoscji jedén Djél wuherskoho Wójska, 700 Muži ha 14 Wóschich bō popanene ha wóscze toho dwé Kanonee dobótej. Na 7. mar. Rójska bě Szaszvaros wot Khejorskich pshedobóte. Veni czechne do Deva, dzejz naschi joho zczechuwa. —

Z Dreždjan. 24. mar. Rójska jo nasche czech-
wo Ministerstwo weststupiwo ha to toho dla, do-
felj ma Weizinu Komorow pjeczivo sebi. Wilse Weselo kaž tež Brudoba so pji tej Pověsceji po-
faza. Žto budja cji nowi? Mò! Mò! nichon
druhi bocj nemože! Hale wone tak nèbò! Khrilu
po tém bō nowo Ministerstwo pzipovedzene. Wulka Hara ha Nezvokomnosje wo druhem Komore. Tzschirnar bez druhimi pravesche: „Cji nowi
Ministerstwo nect naipredé wuprava, na taife Waschno Krai zastaraej checidja. Wení débeli pchede-
wchitlím Wozjeweno załatwadných Prawow slubicj;
pjetoiž wo Napjeczivnosjeji pjeczivo Wozjewenu
załatwadných Prawow débhawa so wosobne Wina
Wostupena dotalných Ministerow pótacj (Tak haj!)
Na Město z Luda wzatoho Ministerstwa jo nětko
bureaucratisse, to rěka: ze Zastoinistow wzate, stu-
piwo. Tute nowo Ministerstwo nima žane Meno,
žanu Znajownosje w Ludu. Pjetež, žto wé jto
wot těch nowých Ministerow? Nowo Ministerstwo,
— to jo joho Pjeshvězenio — nemože dowho
wobstacj.” — Taklej naschi Zapóswanczé, kaž su
těch starých wukufali, těch nowých lubozne powlt-
aja. Žtoj pak těch nowých Ministerow nastupa,

dha su cijisami wopravdje třesjownt ha zašwuzb-
ni Mužojo, hatzrunie jich Škulwanio tak zjame
nebe hale bōle zczechha hatz druhich, kij pjeczé
wótze wowaia ha wele Haté wot so tjina. Ha
börne wopravdje jenomu níjzo wot nich zašwuzb-
ne ha za Kraj wujitne znate nèbòwo, tak — bōch
sebi ja mòsliv — mowo tola jich Powowano k
tutej Dostojnosći, jich Powowano wot naschoho
luboho Krala wajne doscj bocj, k naimenschomu
wotczakacj, kaf so zadjerjecj budža. Hacj pak budje
te Wéchzeno: zo so tute Ministerstwo dowho
djerjecj nemože, wérno, to nech Pjichodnosjeji wu-
tji, — mojno, zo ta Wécz czele hinal wupanie.

Nowi Ministerstvo: Dr. Held, z Beust, —
z Chrenstein, ha Dr. Weinlig, su so 26.
mar. Rójska Komoromaj předstajili, ha tam wu-
prawili, tak budža so zadjerjecj.

Barlin. Na 26. mar. Rójska wotewri nasch
Král nowu Sejm. Poslent króz běsche so to czele
zczechha stavo, tón króz pak z wulkej Póchu. To
tež so pjiswuscha, — pjjichodné němksi Khejzor dérbi
so tola trochu pokazacj. Za Bramborisko Krala
jo so cewo pownöczne Němczowstwo (Norddeutsch-
land) wupravivo, jenot Hannover ha Saksen-
ska nicz. Tomu napjeczo so zda, zo Rakuska wo
južném Němczowstwie (Süddeutschland) tež za Jez-
nosjezenom těchlej Krajow djerwe. — To mi tola
sherte za Wóinu wona.

Z Altenburga. Tidé wulada 4. mar. R.
jedén Koprola pola jenoho Krawca Swovo
„Republika“ na Durach napisane. Wón pjsupi
ha wumata je. Hako Krawcz to wulada, hrabné
za swojej Přaslu, ha prasné toho Koprolu straš-
ne do Woru. Pji tém jedén druhí Koprola na
Pomocz pjjindje, kotoromu pak tži Djere do Woru
zbichu. Na to so zbeje wele Wejakow, kaž tež
wele Měschjanow, kij jara na Wojakow swačachu
ha „sakse Pše“ na nich wowachu. Dójj so zbeje

wulka Bitwa ha Wojacéj bijachu z Cesakami weko so, motrubnéchu jenomu Měschjané Wuchu, zranichu jich wele ha rozbihu tomu Krawczej tak Woru, zo jo wón wumíew. Tej Žoné zavosnue na Wojakow hantwachu. Dokelj so wschidzom wschitko zbhafche, bo Alarm duté ha Wojacéj so na Torhorscju zhtromadzjichu, hale tej wele Měschjanow, ha jsteo wot nich napanéchu Majora. Dóij wali so 6. ha 7. Kompanija z Hurawianom ha z Bajonetom na tón Lud, kij zmolem ejekasche. Wojacéj su jich wele do Kribeta zkwali, hale jenoj enoho cjejsko ranili. Jedén Djel Luda wowaſche: „Swawa Republiczé!“ Truzé: „Swawa Monarchij!“ Westé Delicj jón z radneje Kheiže k Wobaranu nayominasche, itož bě pak podarmo, dokelj janu Brón nemiejachu. Potom cjeñesche so Lud k Wojnödžji na Hrđ, zo bō sebi wot noho Wupokazano sakkoho Wóiska z Kraja žadaw. Tam pak jich 8. ha 3. Kompanija tak dompekaſa, zo pje wsche Muré zlakachu. Kanoné stejachu tež hizon zapjenené, hale k janomu Čseleriu nepjindje. Wone jo prawe k Wobjarowanu zo w Altenburskej k janomu prawomu Merej pjinę necha. Wot enoho, kij jo pödla bow.

Woboſ drejdjanskéj Komore staj wondaño přeni krót hromadje seidzawoi dla Jednana jej Rada, po kotrej so pýchodne sejmiskej Hromadzjizne wo I. ha II. Komore povedu.

Z Frankfurta. Nasch sakſenski Kraj děrbí zase 113,256 Utr. do frans. Polkoadmicej pvačej. — Kraja Zastupér Arcz-Wéjwoda Jan jo khoré; tjora wracławſte Nowiné pövedachu, zo jo wumíew, hale to dce wérno nebudže. Lipschi bō tón Muz bow, dhé bō wo swojich tirolskich Horach wostaw.

Te Bodawski, kotrej na politissim Nebju předkhdru, su tež téh Naithrobiwitschih na naschim narodném Sejmie do Stracha zahnali, ha wschicze su wo tem pzejeni, zo jo mawo Nadzije dobroho Wuvvedjenia naschich Wotpoladaniow.

Z Italskej. Ja sém drudé Baiki swóſhaw wot jenoho Swéta, dzej Ludjo na Wovach steja. To mi nucpaſte, dzej nasch italski Kraj sebi wobladam. To jo tola Nemer ha Zalhadzjno, zo wejze bōj nemóje. Jenoko Muja, kotrohož w czewém Swécje tjestjuwa, kottomuž před někotremi Měsaczami czewu italski Lud Hoziannu pjiwo-wasche, kotrej Swobodnoſej wo politissim Živenu zavojiw, Piusa IX. z Kraja wucjetá, Republiku zavojza, ha jedén Stad Wedzenia Kraja nuczivedu, dzej Jane Prawo wacéj neplaciſi; zabodu pak, zo jedén Kraj tak sam wo sebi rozpanecj děbí. —

V o t m o j e n o .

Wo Nastupaňu zajetjich Malejnoscjow so naſha narodna sejmiska Zhtromadzjizna z tej dobrej Radu Pjeçjela Ni m r o d a němejcje zpokojoſi. Dhé jo Welt traſ Wovczam zpomožnu Radu daw! Mó bere wemó, dzej nas cijicj ha kaf movo nam zpomane bōj. Hinak pak hatj pjez Skóržbó mo naſhe Prawo dōstacj nemózemó. Nam so hóre djo, hatj dhé předé. Wulki Djak tem předawſchim Čseleram, kij nám tola wacéj Mera dachu hatj netuwſchi. (J. B. 3) Wuchacj, Pjedſeda.

Sud w Khróstzicé!

Pjeçotaňo.

Sudnik: Seje Wo tón Nawěſhik „Keklija w Khróstzicé“ do Jutnitzi dali?

Wobzkorjené (tjeputajo ha děrkotajo): Hai, lubo Knez Sudniko, němejcje mi za Zwó, ja pak to nide wacéj tjinici necham.

Sudnik: Hatj to chezeſich abo nice, jo jow wscho jene. — Dje masch pak to jow? habo sebi to z Vorſtow wuczeczaw?

Wobzkorjené: Mi so nitjo nepotaji. Ja wschitko zhonu, wschitko pómnu.

Sudnik: Hai, dzej jo tomu tak, dha se té k třebanu.

Wotsudjenio. —

Sudnik: Dokelj so pjetebi tebi nizho potajcej ha zahowacj nemoze, ha te wchito na Swetwo pjaniesz mjesch, dha ja tebe moci mojoho Zastoinstwa za nocnoho Waichtara wo Kuceze postaju. Ha to Prawde dla!

Hatj tejto tez na naschu Schulu Worklejé, djej mó Schulecio wot 16 hatj do 40 let smó, jadén Zakon nepwacj? Czi sij su so podpisali, neisu wschicé preni krotj pjschli. Hale zo ton drugi krotj 4 valwach, to traj mowa Wina bocj, zo preni Molj Jane Tittki habo. Czawte dwane netu. Kak budjemb netko tjinicj, zo bochnio te za Schulu Khodjeno zakazali.

Jedén Schuler, 40 let stare.

Z Kelna 15. maw. Rójka. Djencza boku pola nas za Pjisahancow wuzwoleni: M. Cjelska, G. Predst. z Radw. z 140, Mikro. Behr (Brzka) z Radw. z 101, Ja. Schowta z Kelna z 134, Jaf. Cjech, G. P. z wulf. Pjezdrena z 129, ha Peter Lehner z Wahowa z 116 Wosam; hyczen dostaču Gruhl, Zwonelijer w Welskow 46, Wutjer Höhna z w. Welskowa, ha Werab z Kelna (a) 17) ha druzé wacj ha mené; tez M. B. dosta 1 Wós jtož naissere toho dla, dokelj be nejto k Pjepicju daw.

Wot 24. maw. Rójka so pola me jedén rané modé jegerski Pséł namaka, swétwo bruné, předu benu, Wopisch lusk wotrubanu. Tón, komuj swuscha, mója joho za Wotruniano Budawskow zase dostačj pola Petera Czéja
w Prawotyczé pola Chróstycz.

Pola me lejza 20 Losow Dřeva na Pjedan, lotrej so kaj k Twarenju tak k Deskam dečce trebacj hodja. But Mónk w Nowosliczé.

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjan.

Cjichane pola K. B. Hilt.

Jutje Popowinutjoch ma budeſtj. Serbske czertw.

Towarſtvo Spěwaňo na Schuli.

Jutje změje Nebelsjanske serbs. Towarſtvo Zbro-

madijnu wo Pešteče. Rokla, Pjedſeda.

Jutje změje Chróstjanske serbske Towarſtvo

Zbromadijnu w Leine. Rentſch, Naměſtnik.

Jutje změje haslowiske serbske Towarſtvo Zbro-

madijnu w Bacjoni. Röbel, Pjedſeda.

Ciedu změje budeſchiniske czertwinske Towarſtvo Zbromadijnu.

Wudanitjo.

Na řanej, wulkej Pasterie wele Lawsent slobro swétwech Woreczkow khodjí; ha kaj tam djentza khodja, su je tam widjeli naschich Djedor Djedé. Menisch té, zo tute Woreczki zastara, dha so té jara molisch; ton Kujow, z kotoroj srebaja, jo newusaknite; tez Paster jo jim pjdite, kotrej jich swerte pase; wón jo wopasane ze slobro swétrem Rójkem. Ha ton Paster ejeri swoje Woreczé ze zwotech Rotow ha pjeleci (pjerachnuje) je kózdu Rózej; ha tak husto hatj hýzon je wuhnaw, antez Woreczku hyczen wón nezubin.

Te Stadwo, mój té mi je wudacj?

Ha tez toho Paſtra pokazacj?

Zandzenu Sobotu Žita w Budéštinie
pwaczachu:

Rójka . . .	2 tol.	5 nsl.	tez	2 tol.	— nsl.
Pjšenica . . .	4	15	—	4	—
Zecjmen . . .	1	20	—	1	17½
Wós . . .	1	5	—	1	—
Rók . . .	2	15	—	2	10
Zahwé . . .	5	12½	—	5	7½
Hedusjka . . .	2	20	—	2	15
Kana Butré 10 nsl. — now.					

K Dostacju wo Weller ecz Knisharni.

S ē r b ī s k ē C ē r k w i n ſ k ē

10. Číslo.

10. Deň Naletníka.

1849.

Serbiske katholiske czerkwinski Towarstwo wo Budéšchine.

Přena založenja Zhromadzina bě wot-djeržana na 8. Oktobra 1848. Kapwan řečan k powita těch Zhromadzených ha rozkwažde z krótkimi Swowami Wuzit-noscz ha Potrebnoſcz czerkw. Towarſtwa ze čehuvačzemi Swowami.

Wo nashim času su so tam ha sém Towarſtwa založili, z tém Potpoladaňom, so wo světnech Maležnosčach rozwuthecz ha tak na časnech Kubwach nadobowac̄. Ta to nehaň ha nezadspěju, — Wam jo wele wacež znajowne, zo sém ja sam taiké světne, politiske Towarſtwa založwaw. Hale wot toho sém tola tež p̄zepokazané, zo Potpoladaňa tutech Towarſtwow nai-wosche Kubwa Czostwa neisu. Waz-niſche hízezen su mi Maležnosče Wérē ha Czerkwe; wo nich so rozwuthecz, wo nich so wudozvornosčejez, budže Potpoladaň u a schoh o Towarſtwa.

Czerkwe jo ruňa jenomu Domu; — te Stavò Czerkwe su ezi domaczi Ludžo, habo děrbeli to knainenschomu bōč. Domacze so wo swojim Domu rozladuwe; niez jenoj, žež na přene Poladněno jomu do Wozhov paňe, ma wón fedžbu — hale wón je Zamsom wšho děre wobladiuwe ha jenoj tak so dale bōle kaž wo swojim Domu tjuje. — Domacze tež zakhowane Kuežiki wšchě p̄zepotive, zo bō, děz Neypczeljo pžindu, tež wěstu Kubwanku měw za

so ha swojich Kubech ha swoje drohe Kubwa. Jenoj Domacze to zamoži, niez Czujé. Czelsch té domacze bōč wo Domu twojej Czerkwe (wo twojej Wérē) habo Czujé? — ja měnu Domacze! No, dha pak zpoznaj tež, kaž Potřebnosč, tak Waznosč ha Wuzitnosč nashoho Towarſtwa, kotrež ma te Potpoladaňo, nas nuzivesez do zakhowných Potainosčow Czerkwe ha Wérē, rozsvětlich wšchu Czémnosč, ha wozjewicz jej Kubwanki, wo kotrež moli wěscí bōč před Napadom ztrázných Neypczelov. —

Zpomíč pak děru dale tež, zo budže telej Towarſtvo nam rānu Pžiležnosč dawac̄, jedén druhoho bōle ha lepe zpoznač wukněc̄, k tomuž wschédne Wobkhadzeno bez sobu nam tak rānu Rkwadnosč ne-dáve. Ha na te Waschno budže so za-wěscí p̄z tute nasche Towarſtwa tež tón Zwazk teje Kuboseze bez nami wobkruciež ha nad nami so dopelnicež, žež tón Za-požtow žada: zo bōchmo boli wele Stawow jen o h o Czéwa, kotrež jo Kréſtuš.

Svate Pismo žada tež: zo bōchmo nadobwali wo Zpoznaču, ha Dopokazaňo wotpovozic̄ moli wot teje Wérē, kž wo nami jo. Ja mam za to, k tomu može nasche Towarſtvo nam wosobně pomhac̄; dokelž: hatzruňe dře jo tón Dom boži te naiwosobnische Město duchownoho Nado-bōčha ha Zpoznača Wérē, ha mo tón-samné na těch k tomu postajených uedzelských ha svatech Dňach pilně wopotwac̄

ha na Rozkwardzeno bozoho Swowa ledz-
bne pzipostkuwacj za naschu swatu Winni-
atosc dzerzimo ha tez pzipodne dzerzecj
czemmo; — tak mo tola, dež drudé tam
rozkwardzenu Wernosec nezpóznajemo ha ne-
wopjimnemo, nasche Praschenia wo bozim
Dome predkiesc ha so wot husto jara
waznich Wéczow dale po naschej Potreb-
noseci wozwutiez dacz nemozemmo. Wo na-
schich Towarstwach budze tez k tomu nam
peknia Pzileznosec data.

Nam Serbam staj nascha maczerafska
Néz ha serbska Narodnosec jara wznej
ha jej wobkhowacj jo nascha wosobna
Winnatosec. Wo czim pak wobsteji Tzescj
ha Khwalba naschoho serbstoho Naroda,
hatz wo narodnich Poceczniwoseczach ha cze-
scijanskim Zmösleiu naschoho Luda. Dze
ha tak moli pak mo wesczischo staru Tzescj
ha Khalbu naschoho Naroda hajec, ha
pziped wsczem Néznesném wobkhowacj, hatz
pzip czerkwinske Towarstwo; ha dhé smo
k tomu tez wetzu Winnatosec meli hatz
wo néutschim Tzatu, wo kotreñ so taki-
kim Wotpoladañcam napjecziniwé Duch dale
habole rozscherá.

Daj Boh Zbozo naschomu khwalobno-
mu Predkwacju! ha wubuez tez skoro
wo druhich Wosadach toho ruina Zmösle
ha Towarstwa! Potem budze nascha ra-
na serbska Wuzieza jako pzipotia Baroda
nairenskich czezcijanskich Potzinkow ha
Poceczniwosecz tez wot naipoznischich
Splahrow wesczwana ha khwalema! —

Z Rakusko-héjzorstwa.

Wójska Wóscich Schlit, Schulcich, Góz,
Zablonovski wo horniej Wuherfskej su so zjeno-
scili, zo bóku napjeczo Debrezin czechnieli,
kotrej Město jo wot Dembinskoho na djesacj

Mil wo Schérokoscji woblenene. Wuherfske Wóls-
ska su so jara zwitjowali wo Wedzeniu Bitwou
wo Wohenu. Kossuthova Žona jich stanine wo
jenei wot schéscj Konow czechnienej Kreicje pje-
wodzescje, ha pjez Dobrocziwoscj ha Khwalbu
Wojakow k Wutrobnoscj napominasche. Wona
jo na wsche Waschno jena jadna Žona, tjeſcje-
naramna ha wot Luboscje k wótnomu Krajej
zahórena, djeli wschitke Straci ze swojim Mužom
ha wone nejo wérno, kaj nédé rekascje, zo jo
hízon do Hamburga czechnewa, zo bo so do pow-
nocynej Ameriki pjevezwa. — Te na Pomocz
Wownio Russow nejo jenoj wo Wuherfskej hale
tez wo Kheijsorskej wulki Pohorj ha Nezpolom-
nosec wububjivo, dokelj jo zjawne, zo ma Kheijsor
Möslle Russow ze Wostupeniem tak menowanec
Donaufürstenthümer wopwacjecj.

Liszé prawa, Wóscchi Schlik, kij w Turna-
stejescje, jo so dérbjaw wulki Kruch ręcziej ha jo
na te Waschno wot wulkiho Wójska czele rozdje-
lené. 13. maw. Rójska, pólveda so, bě wón khé-
tre zbité. Nefotzi kheijs Wóscchi, zo békú Emcerji
cjeſli, békú nujwaní, Kossuthowej Khoreji pji-
sahacj. Tez wo Twerdzijne Peterwardein so
Wuhero wutrobiue wobaraja, ha dokelj wo těch-
lej Krajinach wulke Wójska hromadži, mowo traž
jow k wulki Bitwe pjińcji. Tola jo Wóscchi Nü-
gent, jost wérno, 22. maw. R. Kheijsorskim tude
hízon na Pomocz pjiſchow.

Schlik jo Město Kaschau zase dobów ha so
z tem wulkim Wójskom zjenoscjiv.

Tez w Sedmihrodskoj so dečerogladané
Wóscchi Urbán wulki Bitwu dobów; zo bo swo-
joho Nezpecjela prawe spóznaw, zbezje so wón 18.
maw. Rójska wot Joab ha czechniše napjeczo Ne-
zpecjelj, třechi pola Beiersdorfa na polski Re-
giment, ha dobo tulej Wezku z Vajonettom. 3

Wóšchi, z 200 Mužimi běchu pěpaneni: wele druhich Wézow dobote. Wóšchi Urbam khwali Wutrobnitoscj ha Wobstainoscj swojoho Wóška tak děre galliejskoho kaž Romanskoho.

Bez Windischgräczom ha Zelatízjom jo Překora wuděriwa, dokelž posteni z tém Wotpoladním přenohu napječjo Swovenám zpokojom nejo. Z Temeswara písaja, zo fo Serbja wotlakuju, Sedmihradskej na Pomoz pýneč.

Z Wina. Staré Kheižor Ferdinand jo wo Seiermarku k Zapôšwanecj do Frankfurta ha Arcze-Wojwoda Jan za jeho Mältnika jednoumoňe wuzvolené.

Wo Wini hízjen žáděn Mér nejo, poředko Žedzen nimo džo, zo tam nebóhu někotréh zateleli. Wóški Wedzicjer w Wini, Welden, jo měschťanské Radje porutživ, wo jeho Mene zjewicj: kóžde, kij nejto wot jenej napječjo Wojakam wunvedzenej Zwóje wé ha Winwatech znaje, dostaňe dvě haj pčej stow Schéznakow; ha jeli sam zaplecjené, tola pak bez Dželbraña, wschitku Žrafu zpusbícjenu.

Přenim Mältnika so 2600 Krowatow, jena Dželba Jéznikow (Cavalerie) z někotrémi Kanonami kij běchu pola wulkoho kheiž. Wóška wo Wuherskej wóšche, do Wina róčichu; wóšche toho tjakamó hízjen na wulku Čjodu Čjewenéchmantlařow (surowi Wojacej kij Žorté nerozenia). To děre pak změje tej svoju Wini.

Z Prahi. Te Wuzběhanu nowých Wojakow fotrej so w Čechach be wscheje Smělnoscje stane ha pji. Fotremj so nicz jenoj hatž do 29. hale tej hatž do 39. Léta Stari běru, wschitko jene hatž jeneni habo nejeneni, wele Nemira ha Nezvokonoscje natížni. Tak stane so tej Mährenskej ha Steiermarkskej. Nemir povoschi wosobně to, bo-

felž so to stane bez Dowolnoscje narodnej Zhoma- džizné w Kromerizu.

Z Gaeta so písá, zo jo Bamž swojím Kardinalam zjewiwi, radsho so swojej Dostoinoscje wotrcj, hatž Kheižorskich na Pomoz wovacj. Na to jo Kardinal Makhi wotmoši: svaté Wotce, Wó so němice wotrcz hatž po zase dóstatej Mocje, potém móječe ju Wó Waschomu Bežehuwačerej pýepodacj, kaž jo wona Bam pýepodata. Potém jo Bamž Préstwu na Kheižorskoho podpisaw, dzej prawi, zo jo smöšlené wotstupicj. Nowiné z München za wěste pôvedaja, zo jo Bamž Rakusku, Franczowsku, Spansku ha Neapel na Pomoz wovaw, Rakuska bě to hízon předě slubiva, ha tu Žadosej wupraviva, zo bó tej Franczowska k Pomozé stava; hatž budje so to tej stacj, jo neweste. Spanška ha Neapel staj k wschomu podwolnej. Ha stara Wéz jo, zo cheze Rússenska Rakusku wo wschém podesperacj. —

Z Parisu su 24. maw. R. jata sivečili, dokelž bě na tutém Dnu ruňe Léto, zo jo so franz. Republika zarožiwa. Wo téhlej Dnach so tam na Torhoschju w Parizu dwaj ze tjerwenémi Měczami pýehodžiwacchtaj (to jo Inamo tjerwenéch Republikanator, kij chezeldja kaž La-wó Krej pýelec, ha zdobom wšho wobstajacze powalicj; Lutjo, kotrej nijzo wacé svate nejo.) Nekotzi Džewacjeto, to wuladajo, so zmolom knimaj podachu ha jadachu, te Měcej na Měscje zkhowacj. Hatž wonej to nechacchtaj, pýimachu jej cjt Džewacjeto tak khrobíve, zo děrbeschtaj zlowl cjeknecj, ha budja děre so tajez pýazacj nicz wacé zwójicj.

Wo pownoczných swobodných Krajacj Americzé (Nord-Amerika) Pýipisma na Bam = ja

Vodpisaniu wokoshodza; wo kotrejz so proše, zo
bo sware Wótež k nim pjiſchow, ha pjiſchobne pji
nimi bōdliw.

Z wile Bokow němskoho Kraja straschnie Pō
wesče bojaznich Ludzi ſchera, zo budja ſo ſtricj
tutovo Metaca (Metenuka) na wſkew Stronach
němčec Republikanař zběnecj, ha z Moczu ſwoje
republikanſte Žadana mudiſej. Mějno dēe jo.

Naininorſche Pōwesčeje. Dowho hízon ſo pōwedaſche wot ſtrajných Čeměſeſejow weko
Reti Theis, tjez derbeſte rafuske Wóisko wot
Madijarow zaſverjenie grudne Kónę vzacj. Tam
zaſverſej dēe ſu ſo dali, hale Kónę vzali neſiu.
Na 26. maru. Rózka bě wulka Bitwa pola Ka
polna, jenoho Města wo tamnich wulſich wuj
nich Runinach. 80,000 Muži ſtejſeſhe na dwie
maj Bokomaj ha poſtrwiaſchu ſo z 300 Kan
nami. Wuherske Wóisko bě tzi krótſ ſelniſche hatz
khejzorſſe; tola pak Windiſchgrácz, ſiz tón krótſ
ſam Bitwu wedzeſeſhe ha 15 Hodžinow z Kona
nežlze, Madijarow czele zbi.

Z Kromerijā. Pola nas ſelne pōweda, zo
maſa ſo wo Bokow iue jenej Krajinie wo južnej
Wuherske, pjihotowacj, 40,000 Muſow wo krótſim
powitacj, ſiz do Italskei poczahnu.

Wedzicjer Wóiska Serbow: Jovanowicj ſo
wo Wuherow popaſenéz, ſiz jeho nevjuſeſej,
hatzunie jo Patriarcha Rajatſicj 200 jatech
Wuherow za nōho puſczejſ ſlubim.

Medžak jo Swēta Mōto! To jo naſh
předawſki Minister Brawn hízon hukto abonu.
Tez po ſwojim Woſtupeňu wo Měſcie Paueň,
z fotrohoj wón jo, ha djez ſo wón zafe řeči, z
nowa zhoniw. Dow běchu wile deſe ſmoliſených
Měſčanow tomu zaſwjuſbnomu Muſej ſedén khwal
bne Šwedz n pjihotuwali ha pjiſezechu na 28.
maru. Rózka Weſtor ze Swētſam ſpedi jeho Dom.
Hízon na Pučju k tam bě tute ſich Prédwazacjo
hanacze Wiſdano ha Wowaň k Šwōſchenu.
Hatz Dr. Brawn k tomu zhomadnomu Ludej
rětjeſte ha ſo tami nowa ſwōſhceſ dachu, rož
něwa ſo Dr. Brawn ha praweſte z wótrém Wo
fom, jim pmačaſe ſwowa: „ja ſém za Swō
vodnoſeſ wō ſwētſle wō iwaſ, předé hatz
wō tam wo Tjmi že to wot Swōbodé we
rjeſeſe.” Wſchicje ſpitomni, ſami němni na

těch Měr budžacéch ze Swawa - Wowaňom tute
Swowa poſhwalichu, ha Neměſteč běchu zpo
kojeni. Nocje pat (na Rano wolo hěroch) pji
ſezechu či ſamsni zafe ſpedi kheju Brawnha
metachu Žaměne do jeho Woknow. Zo ſich
naiwacze ha te naiwetje do tej Komore pajechu,
wo kotrejz wón zpi, jich Zwōſej ha Nemanoſej
hjezen ziavnicho poſaje.

W o z j e w e ū o.

Wo zaſdjenie Žhromadzjizne ralbitjanſko ho
ſerbſkeho Towarſtwa w Šerianach wotſtupivých ja,
taž tez moi Nameſtnik, kn. Hawſa wot Pisma
wedzeſtwa ſpomiennoho Towarſtwa těch tam wot
nai wuprawených wažných Winow dla. Na mnohe
ha nejpjeſtawacze Žadana Žhromadzjizné, zo chejē
woi tola w Towarſtve pjiſhodne dale Pismawen
džerei wotſacj, dachmoi ſo tak daloko naproſeſej,
zo kn. Hawſa tón Krótſ hjezen Pismawenjerſtvo
na ſo wza, ja pak ſlubich, zo cheju ſebi tu Węc
hjezen juknóbi dēe pjeſkacj, ha petom w pji
ſhodne Žhromadzjizne Wotmowieno dacj, hatz možu
ha cheju Pismawenjerſtvo dale węſej habo nicez.
Ja ſém ſebi to neſt deſe rozmöſliw, ha ſém pjeſ
to wo moſim Prédwazacju hjezen bôle wobku
ejené, ha tjinu tohodla tu z tem znajomne, zo
ja wot neſt Pismawenjerſtvo ralbitjan
ſko ho ſerbſko ho Towarſtwa czele wot po
woju (ha je tohodla tez wo pjiſhodne Žhromad
zjizne wacze węſej nemöju). — Wſhuklo Wup
raveno pmači tez wot mojoh Šebubuitra ha
dotalnobo Nameſtnika, kn. Wuijera Hawſu z
Rózanta.

M. Hicza, Wutjer
w Ralbicze.

Mojomu Lubomu Pjeſezej ř.!

Bérze ſo dopelní te twoje Žadano
Ha zaſe me widzieſte Ŧe
Ha djen tam bě w Měſcie zaje na Rano
Bojemie Nan mi prawiw bě.
Tola dewho romadze boč, nemójachmoj
Zafe ſo dželicj derbjachmoj.
Twój lubu Nan khore lejſi wo Tjernowę
Ha ſebi cje dom pojada
Nam wſchem prawiw ſe Ŧe hörte te Bojemie
Ach, pjińc ſkoroz das do Měſta.
Bóh chezew twojomu Nanu das tu Štrowonu
Zo bó das bow Ŧe khězé tu.

Piwarcz.

Zamolvitě Redaktor Jakub Kucjanek.

Ejſiſhjane pola ř. V. Hiki.

A Dostacju wo Wellerecz Kniharni.

11. Dziswo.

17. Dzien Maletnika.

1849.

Nasche Serbstwo z Procha stawa.

Husto, dzéj ja nedje na Horczé stejo po serbskich Honach so rozwadach, nadnadne Brudoba ha Téchnoscj moju Wutrobu, dzéj sebi pomoslich, tak czejske, zrudne Pucze su Serbjo khodzili. Tola tez zaſe Weselo ha Nadzija me pozbéhné, dzéj widzach tak tola wschtto zaſ so potzne k naschomu Zbozu, k naschomu Lépschomu wobroczeſz.

Talej Tzrodka serbskoho Ludu, tak mawa, zo freidz Kraja stejo lochezé jeje Mezé k Rainu, k Powiu ha k Wetzoru možesch pzeladacz — talej Tzrodka bez dwej Kralow rozdzelena, jo wscho, ztož jo nam zwostawo wot tamninho minoho Ludu, kiz pzed Léftotétkami wsche Kraje wobsedzesche wot tresskich Poinezow hatz k pownocznemu ha baltiskomu Moru ha wot Wodré hatz zadé Lipiska won, ha tam, dzéj Wubjo swoje Zormo do Mora wuliwa. Tedém bichu rane Tzafé za Serbow! Zbozo w Domach, Móz wo Woinach! — wesele na réze Koniku serbski Młodzenez do Bitwu jézescze, zo bó zakitaw wótezne Kraj ha Téscz sebi nadobow. Lipa zelena, Znamio naschoho Naroda tedém móczne roszczesche ha w swoim Kwódku naschich Dzédow hajesche! — to jo nimo, wele Stow Lét jo so bez tem minewo.

Potaine pak su Pucze wschohonocznego Wedziczeſa czwórkich Zylabow, ha tez te Nezbozo, kiz won posczele, teje k naschomu

Lépschomu, hatz runij mó to tasto užpo-
znajemó. — Czezcze leizesche na těchlej
Krajach dewhe Tzafé boza Ruka. Nepze-
zjeni sami bez sobu, Nezbozo so wobruč
nemožachu, kiz sebi rozecz widzachu wot
swojich němskich Susodow. Karel (Korla)
ton Wulki, Frankow Kral, zapotza vā
Konecu wosmoho Léftotétku Rozschereño
swojoho Knieſtwa na ranschich Poinezach
swojich němskich Krajinow. Ha joho Vzi-
kwad zczehuwasche po nim koždē němski
Kral ha Ferschta. — Pzemóz užpočelska
pzedobo ha swate Prawo teptasche z No-
hami! — Zrudne, zrudne Tzafé bichu
to za naschich Wótezow; woni czezcze czer-
pachu. Nesmélne Wotrotzstwo jich potrechi
ha tasto haňbna Smereč. Wsche Guro-
wosce, kiz so tedém tudé stachu pzechivo
naschomu swiowanckomu Narodej, woni su
wo Stawijnach těchlej Krajinow zapisane
ha zawérno nicek **k naschej** Nezesci. Lipa
naschoho Naroda potza sknecz ha hiniec, —
jena Hawza po druhzej bē jej wotražnena
— ha naposledku jenoj mané suchi Zdóntz
stejo zwosta. — Tez telej surowe czejske
Tzafé su so mineli! —

Tasniſcho zaſ Smoutzko, Serbia, swě-
czi wam! Wó ſeze tamon Zdóntz, kiz jo
wot nedé mwodnej mócznej Lipu stejo wo-
staw, — ha netkoj z nowa roſc̄ ha so
zelenieč polzina. Zawérno, ta Tzrodka,
kiz jo so tak dowho wukhowawa wo strasch-
nech Wichorach ha Newedrach, ta derbi
dobra bōč ha žonwana pzed Bohom, zo

jo ju won tak dowho zdierzaw, won tež ju nětkoj wopusczejc řebudze, won budze Serbow dale mocnje zakitacz.

Nadé zabodu ja wschitko, ztož so sta wo jo, wschu Mužu, Žkodu, Žkivdu ha wsche Nezbozo, kiz nasch Lvd w starech Čjasach potrechi, dež pomoslu, tak ſene Serbstwo zase zbehá so. Nadžija z jasnemí Bruhami wschon Strach zaczéri ha wschitku Brudobu, dež poladam na serbski Lvd, kiz swoju Rétz ha Wótezow dobre Potzinki lubiwe ha ſej je khowac̄ cheze, dež Mnohofej Muzow widzu rozmownich ha zprawnich, kiz so za Polepscheno Serbow staraju, dež pomoslu, zo mamó krala, kotorhož mó lubiwem̄ ha kotoromž khroble ſmém̄ domeric̄, kiz Serbow Prawo Čjeſeji ma ha Serbow Prostwo ſwoshej cheze ha tež dopelnic̄. Tohodla: „nepuschejm̄ Nadžiju rānu, zo ſo wróčza zwote Čjase!“ Welewac̄ nawozuiuſ ſwoje Mocze na to, tak bochmo Serbstwo ſebi hajili, zo bo Lipa naschej Narodnosce ſas̄ ſenscho vzeč ha ſenscho zafczewawa. Nepraw uichtón, zo jomu Mocz ha Pzilejnosc̄ pobrachiuſ t tajkomu Skutkwaniu, dokelž žaden tak khudé habo swabó ſej, zo bo knainenschomu nežto tjinieſ nemow! Nejo traz ezi date, zo bo druhich wodzim̄ ha wo jich Wutrobach Lubosce ha Horliwosc̄ t Narodnosce roz horaw, dha t knainenschom ſam wo ſebi wótezinſtſkoho Ducha wubudzej, pokazuj wo ſwojich Skutkach, zo ſe za Serbstwo dere zmöſlené, ha zo twoja Wutroba za ne hzuje. Dež taklej wschitke Mocze hromadze t Wuwedgeinu dobroho Wotpolada ſtukowac̄ budža, dha tež zawęſci naſche Proczwano podarmo nebudze. Toho dla chczemo jedén druhoho napominac̄ ze Swowami ha ze Skutkami ſo vohonwac̄, zo bochmo wschiezé dobri Šenovo boli naſchej lubwanej Miaczere: Wuzicze. Jaromet̄.

cyclo-

Pówesze z rakuskoſho Kheijorſtw a tón ſtrój jara ſrudne klinceja. Naipřed: jo Kheijor raf. narodné Sejm wo Kromeriju zléněw. Wina jo, dokelž woni te Nadžije, fotrej pji Wuradjeinu ha Postajenu nowoho Zakona za pji chodne Wedjenio Kraja dopelniſ ſmějachu dowho neſu zpokojilli. Kheijor jo toho dla ſam taiki Zakon wudaw, z kotorhož mó te Rairajnische tude ſobudželimo: 1) Wsché raf. Kraje maja swoju Samostatnosce tak daloko hajz ſo to z tutém wudatem Zakonom zienoscej hodži. Wsché raf. Lvd ſu ſebi rūna ha ſejde ma Prawo na Zdjerženo ha Hajeno ſwojoho Naroda ha ſwojej Něje. Kheijor powoide ſejde Maleto Sejm, kiz wobſtejt z dweju Dworow. Do hornjojo Dwora wuzwola narodné Sejm kójdoho Kraja wosebe na 10 Lét; do delňojo Dwora wuzwola ſo na te pola naſ předé wobſtejace Wachšno (indirekte Wolsb) na 10,000 Jenoho ha na 5 Lét. Wuzwolené móje boci, kiz ma mot 5 hajz do 20 Schénaſom Dawka. Kójdoru Žakonej, děbili pwac̄iſ, ſwuscha Pjekienosce Kheijora z wobémaj Dworamaj. — 2) Powna Swobodnosce wo Wére ha Wuziczu.. 3) Žtož Robotu naſtupa budze Wupwacjenio tefſameje do tzioch Telow rogdželene, tak zo ma jeden Tel nesc̄, kiz jo wo ſwojim Prawe, jeden ſón, kiz nějehoſe ju tjinieſ, jeden Kraj.

Te Wachšno, na fotrej Kheijor Sejm wuzbené, bě zcěhuvac̄: Wetzor 6. Maletnika, dzej Wotpoſwaní hřezeni hromadzeni běchu, pjiſedze Minister Stadion do Kromerija, ha powoowa tónsamu Wetzor někotréh z těch naſměrniſtſich Wotpoſwanéh t ſebi, zlevi ſim Kheijorske Wotpoladano, powoži ſim krajné Zakon před — ha dokelž woni ze wschém tém nezpojoum běchu, chczesche Minister ſo do Holomucza ſoc̄iſ ha Kheijora hřezeni junckrój Zléněno Sejma ha Ziemeno poſtonwanoho Zakona podleſiſ prosér. Žtož Kheijor na to wobzanknejc budje, chczesche ſim

wón z Dobom Nano giebici. Město slubenohó Wotmojenia píjcejezechu pak Nano Wojacé, kij Wotpóswaném Ruzkhod do Groda zadžewachu, bjez swoje Zhromadžízne djerjachu. Ha na wschéch Hasach bě Zbéneno Sejma ha kheiž. krajné Zakon píjibité. Policiejowe wukhadijachu z Dobom do wschéch Rojskow Města na Wójeno 7 Wotpóswancow, kotsiz běchu jim wot Wóschnosće znameneni. Někotrých maja, Družé su cjekneli, ha z krótká staj dwaj píez Drejdjané pucjawoj.

Strubne Pówesje píjindu dale tej z Wuhersej: po dobótej Bitwe pola Kapolna, wot kotrej sém wo poslenim Tjistve wam píovedaw, cjechnechu Rakusczé dale, hatz so Wuhero pola Meczóldvesd stajichu. Dow bě krawna ha surowa Bitwa, wo kotrej bóchu Rakusczé, joli směmō wraczlawskim Nowlnam, kij su nas hízon jara husto wobevalt, wericz, hízje zbicji. Woni zubichu 60 Kanonow ha 7000 Muži. Ha wo Szczolno pola Réti Theis napajechu Wuhero 5000 Rakusckich ha wzachu jich po cjeckej Bitwe Tatech. Jeden rakuski Wóscihi tulej Bitwu sam wopisze ha reži z wulkej Tjescju wot Wedžiczeja wuhert. Wóissa Dembinskoho. Tónlej zestaja fróscich Wuherow do jenoho Tjiröschka; Ahejorsczé jón píjmachu; hale nenaďječe rojskéti so tónlej Tjiröschk do Powmésacza ha surowu Wohen ze wschéch Rojskow na Ahejorskich wudéri. Na Posledku píjnjezechu hízjen wuherszé Husarojo, kij wulke Krejzjelejo bez Ahejorskimi nažinichu. Görgi cjechné do Raab, ha cheze Rakusckich wot zadé píjamaj ha jim wschítké Wipucze zatjewacj.

Turko jo so tej na pownócznych Mezach khétrie i Wóinne píjhotiniva; hale komu pwacj, hízjen nědemó; manwo so jich na naho walicj něbudje; Turkow jo so tam na 70,000 Wojskow ha 20,000 z Widwami ha z Kosami zhromadživo. Dokelj bě Wojsko Serbow pod turkowskej Wósch-

nošej nahle domoj powowane, měna nělotzí, zo Serbam pwacj; druzé měna, zo na Russow póndu.

Z Wina. Žtož Zwadu bez Zelatjicjom ha Windischgráczom nastupa, wuznaje Zelatjicj sam zjawnie wo Nowinach, zo jo wón kaj kójdé kheiž. Wojsk z Wesowoscju ha z Luboscju podcješnené ha pošwuchné swojim Prédpostajeném ha Windischgrácej tak wele wacé hatz joho sam naibóle tješcjuwe ha lubuwe. Wot Něpječelnosće Narodnosće dla wo kheiž Wóisku jeni Réti nebudje; ha kójdé Narod budje tude druhí jenoj na Wutrobnosći, Wutracju, Swere ha Woprwaniu sořamoho za konstitucionalskoho Krála píjetřichci so píezwacj.

Na pownócznych Mezach němſko ho Kraja (spíz delním Wubju) so tej wscho i nowoj Wóinne píjhotiniva. Dansczej běchu menuicé lont z Němczami Schleswig-Holsteinskoho Kraja dla do Zwadé píjichlt; kotrej Kraj jo po Prawém němſki jenoj pod Wóschnosću danskoho Krála; Wobodlečo su Němczé, z Danami pak změšani. Dansczej dóstachu wacé ha wacé Pjewawu ha chezechu naposledu z danskim Kralestwom cjele ha tjsce zjenosćent bocj, ha wot Němczowstwa wotpadnecj; danskí Král to ráde widjeſche; němczé Wobodlečo pak so tomu zpědžichu; Wóina so zbeže; Němczé Němczam na Pomorze cjechnechu; tola wo Malom bó nakhwilné Mér wobzanknené, Schleswig-Holstein wosta němſki; ha němſke Wóisko, z wetja bramborse, cjehněſche zase domoj. — Bez téma pak tam Zwada bez dvěmaj Narodomaj něpjesta ha z tutoho wozné danskí Král Winu, so wobcjezwacj; dokelj so tam swojim Danam Kjirba staně; ha dokelj taſta Hadrija bez Wobodlečami samémi jara jkódná jo, wotpové wón wobzanknené Mér ha cheze tomu bojomu Krajej zpomane měř wo kótrémj, kaj wón prawi, iane Prawo wacé něprwacj, wo kótrémj Tjroda Němernikow ludovo

Zbožo ha Kubošč bez Narodomaj dale bóle podmoča. Wón necha Wóinu, prawi wón dale, wo Mere hodži so tomu wotpomhacj; jo pak tej, dež hinač bójci nemóže, k Wóine píjholumané. Tež wón so, kaj so zda, na Pomocj Russow zpuschca. Landželska pak, tak so družé nadžija, k Wóine nebudje píjnecj dacj. Němiske Wóisko (20,000 Muži) jo hízon tam czahnecj Porutjnosć dôstavo; pôdla su tej 7 Battallioné Sachsow.

Z Frankfurta. Jedén Zapóswancj jo tu Namet stajiw, bramborskoho Krala za němskoho Khejzora wuzwolicj, tak, zo budja tej joho Votomnicé tulej Dostojnosć stajne wobkhovacj. Wésté Welker, kij tutón Namet staji, bě předé naihórschi Nepiecjelnik Khejzorstwa; zo jo wón nětko hinač zmóslené, na tém jo Wina nětuschi grudné ha strážné Čjas, wo kotrej Němczowstwej, tak dorho hatj rozdželené wostanie, Jane Róže kejčecj nebudja. Zo pak tónlej Namet janu Přeziednosć pwođicj nebudje, pokazaja te napjedzne Wotwoswaň wele němssich Komorew wo tutém Mastupanu. Nicz jenoj Sachsenšta ha Baiernšta ha druhe su z tém nezpočojom, hale tej wosobne Khejzor, bez kotohoj Zjenosczenia Němczowstwo swój Dom na Pest twari. Khejzor cheze naiwosche Knežerstwo němskoho Kraja sedémom Mužam do Rusow podacj, kij dérbja němsecj Kralojo habo wot nich Wotpóswani bójci.

S e r b s k a R é t z.

Ztoj maczernu Rétz zadspaje
Jo zawérno Čjivoſt hubené
Jo Serbio pěsne zpóznaicje
Tomu napjedzjivo něstupcje.

Hatj Rétze té so hanbunwesch
Kij wot Macjere nauwkniesch

Před czuzej pak so polhilesch
Dha z Bivaznemi Zdu dôstaniesch.

Hatj wot Serbowstwa nestupisich
Ha serbskij Rétze zapomnisich
Rétz Wóczow tej h'cjen wopushcijisich
Sej Meno z Hanbu wobcejzisch.

Ztoj k Druhim cheze so towarzchwacj
Mas, tjesnich Serbow wusmechwacj
Ha naschu Rétz nam zadspewacj
Mla Čjas so nas jow zdalowacj.

Ztoj serbsku Rétz cheze podmuricj,
Zón nebudje ju potepicj;
So wěsczi budje zamolicj,
Wo swojich Móslach zabudzicj.

Tež wrótne cheze ju potebacj
Do wětnej Rocje zaſtokacj
Do Čjennosczenia ju zatamacj
Wschu Eurowosć ma dotjakacj.

Krl. Kral.

Jutze Popowinu tnoch změje budesch. čjerkw.
Towarstwo Spěwanio na Schuli.

Jutze Popowinu změje Radworske serbs. Towarstwo Zhromadžiznu. Čjji è ſla.

Jutze Popowinu změje Khróſi, serbs. Tow. Zhromadžiznu w Lene.

II. Nameſnik Mr ós.

Sedu Węjor Zhromadžizna budesch. čjerk. Towarstwa.

N a w e ſ c h t ē.

Wschicjé Starschi, kij chezidja, zo bóchu jich Djecji do tachantskij Schule hečewzate boli, dérba tesamo hatj do marktwnoho Téđena zapisacj dacj ha dopokazacj, zo maja Zétra zježepene. Djecji budéshinskej Wosadé pak su wschitkene zapisanu, kij budja hatj do Michawa 6 let stare.

Buk.

Zamolvite Redaktor Jakub Kucjanč.

Cjifcejane pola A. B. Hiki.

A Dóſtacju wo Weller ecz Kniharni.

12. Časivo.

24. Džen Nalétnika:

1849.

S w a t é K j i ž.

Džen Spar jandjelene cijicji
Wojska manoh Djecjaka,
Modliwski so Macjer bliži,
Bjzini, zo b' joh' jomwawa:

K j i ž!

Swabo su 'jezen joho Mocé,
Wodji joho sém ha tam;
Macjer narutji joh' borgé
Zo b' mow sei tjinicj sam:

K j i ž!

Nebzjónné kij z Dopuschejená
Nese cjeke Brémieno,
Tola namka Zweselená
Pjed tjemj kletzi; — što to jo?

K j i ž!

Modjenczej so pali wéline
Wo Wutrode Horliwoscj,
Džen rak rěshnu Zadoscj tjuše,
Zto jom' showa Póczeciwoscj?

K j i ž!

Ze zessnenej Schiju bliži
Staré Muž so do Hrowa,
Nadzija joh' newopuscj!
Zto jo, zjimj so podpéra?

K j i ž.

Džen jo boje Cjewo dóstaw:
Ze Swojmi so rozdjela;
Džen jo Wschitkim Ruku podatv
Zto naiposled' wokoscha?

K j i ž.

Wele jo jich pjewodjavo
A Hrowu joh', djek wotpotjive,
Wrocja so joh' wohjatujo
Na Hrowe 'jezen wostane:

K j i ž.

Z hěstoho pjewojene wot Jaromera.

Cjek.

Z Rakuskeje. Rakuske Pójesje nitjo wot
těch poslani krót spownených ha za Rakuskich
czele pjeratich Bitwów newedža; — wele wacze
wuprawa, zo ma khejzorske Wojsko hízjen swoje
Město, kajz jo předé měwo. Zpowna jenoj, zo
su nětotzi nízki Wóšchi z Nerodu ha Ñewobla-
dajnosću pzi Reczé Theis Wuheram podlejzeli
ha toho dla hízon pjet Sud postajeni.

Windischgräcz budje, kajz so praví, swoje
naiwósche Wojska-Wedžerstwo wo Wuhersej wot-
pomožicj, ha na joho Měscje Schlik pjet pow-
nöczne, ha Zelatjicj pjet južne Wojsko po-
rutzicj. Windischgräcz pak budje wóšchi Dwórník
(Oberhofmeister) pola joho Majestoscje netušcho-
ho khejzora.

Agramskie Nowiné pôwedaſa, zo su
Serbia rakuskomu Wojsku do Wosow paneli,
dokelž tute khejz. Wojsko Serbow narodné Wu-
berk z Moczu rozhnamo běſche. Oh to jo jata
grudne! — Dale tam steii, zo su Wuhero wo
Sedmihródskej dobóvali, wowne Město Herr-
mannstadt pjetoboli, ha rakuske ha russenske
Wojsko wotehnali (???).

Módni Sěhn Windischgräča jo wot Wuherow
popanené. Joli wérno, dha dře so jomu wo
těch Rukach dře nepondže.

Z Wina. Mordařo Ministera Latura
(čítai druhé Časivo Juntnízki 1848) su pęcjo
wothubjeni. (Macz jenoho wot nich jo pod Na-
poleonom za Wojska swužiwa.) Čsjo su k Smere-
cji, dwiej k dwaczecjézilennomu Jasneji.

Z Holomuzza: Khejzor so hótuvé do-

lejz cheze jedén dophi Pucj tjiniež, wón jo na tém, swoje czéwo Krajinę pjeniež.

Pola nas so pôveda, zo budža na nowu Mésacz hízon zasé z nowa Wojaczé wusbehani.

Z Italskej. 12. Naletnika pýndze jedén wot sardiniskoho Krála Alberta wotpísowané Wójschi do Mailanda i Marschalei Radeczé z tém Pôwestwom, zo budže so po wotbežaném Tjasu Méra Wina z nowa zapotječ. Wina toho jo, dokesz jo so Marschal Radeczki, kaj tamón prawesche, napječzo tém pji Postajeniu Méra tjinieném Clubam pješchow. Radeczki na to czéle tjsiež anic newotmoži hale wobkruči jenoj Dôstacjo pjeponowanego Wojcieviena. Talej Pôvesez bê hörzé po czém Mésceje znata, wubudži nimomérnu wulku Wesowosz bez Wójskom, Strach ha Rózbu bez Wobodlerami Mailanda. Wetzor Radeczki dôsta rimotne Swawa-Wowanjo, ha nasaitra zaréžja wón taklej na swoje Wójsko: Wojaczé! Hodzina, za kotrejz smó dowho žadali, jo so pýbliziva! Nepjeczel, z kotrejz mó wulezemosne (großmuthig) Mér tjinachmò, jo tónlej Tjas stому nawožinu, nas z nowa z Wójnu woblzhahnecz. Ton Pjeradu něhidačé Král wyprestea hízecen junkrotz swoju Ruku za italskej Krónu. — Wojaczé! mó mamo z tém samenni Nepjecielami tjiniež, kotrejz smó pola St. Lucia, Wolka ha kustočza zbil! Toho dla do predka! wo jich wowném Mésceje budžemó jomu Kazne stajecz! Do Turina (wowne Město Jardinskej) wedje nas nach Pucj! — Taklej rétijón pjez 80 Lét staré Schedzimow ha Wedziczer zakuskoho Wójska wo Italskej.

Heivak jo wo druhich Krajach Italskeje wšhos pji starém: Republikanařo wo Rome němdie žahadzaja. Lud hízom jo khétrie za tém pýšchow, zo dñe móža jich Wedziczeró wše slubicž hale mawo džerječ; woni su jich toho dla prawie ſejži ha budža wewowi, déž budža wot nich wumoznii.

Z Russenskej: Kheizor jo pjez jedén Wuzaz wot 4. Naletnika pýšazow: zo ma so

swoje czéwo Wójsko i wóinskemu Pječahamu pýhotuwané džerječ. Ha bez tém hajz ma so Wetzina russenskoho Wójska na galliciskich Mežach zhromadzecz, budže druhí, mženschi Tel na wietzornéh Poinezach Bramborstu wobledžbawacj. Tute Wójsko mawo nebudje, dokesz su tež eži hízon wotpuschceni, zasé pýštupicž dérbeli.

Turkowska so dale bôle i Wójni pýhotuwe. Wo Konstantinopel, wownomu Mésceje turkowskoho Kheizorstwa, jo wulke Gibano, bez Ludom Radoſcz ha Weselo, zo budža junktviž Kjescijianow zasé napadwacj.

Z němskoho Kraja.

Z Bernburka. (K Pownoczé wot Lipska) Na tzi Bétl Léta traje hízon pola nas Nemer, natijnené wot Mutžerow ha Starow bramborskeje wottenaseje Komore, kaj jo so toho ruňa wo wše Městach stawo. Tola nejto taiké kaj pýetžorowšim, bësche nam czéle nězate. Jedén Gerchownik (Gerber), kij bê halo Wedziczer Linicze wo menwanej Komore znaté, bô sadzené. Z tém něpokojom žabochu joho Pječelo joho Swobodu, ha dokesz so to něsta; pýberasche jich Zwöscz bèle ha bôle ha wo wulke Mnohoszji wobsadzichu woni Kheizu, dzej Appellatzionske Sudnistwo tulej Malejnoscz wurdzuwasche. Nekotzi stupichu z Moczu do Swiha ha wuprawichu z nowa swoju Žadosež za Swobodu Zatoho, ha budzachu pjez staine Harwanjo Buradženo Sudnistow. Bez tém tħakasche nadobnie zhromadzené, ze Sochorami ha Čzelbami wobrožené Lud pýed Kheizu na Wobzantieno Sudnistwa; ha dokesz to němęžesché wutjakač wumoži z Moczu Zatoho, kij so Djijomu ruňa do Swi Sudnistwa wali. Na to pýicjechku Wojaczé; Ludej bê porutjene, so rožencz, jtož pak so něsta. Wojaczé wobsadzichu subnissku Kheizu; Lud so tej i tomu twójesché, ha jich wusineschesche. Něk bô z Kheizow na Wojakow czélane, jtož bê Wina, zo woni z

Bajonettom pjimatu ha jich dwójcę z kultami postrowitku. Někotři wot Luda pajechu; raneńch bě na wobemaj Stronomaj wele. Na Echo dje appellatcionsko Subniskwa, djež ja běch, widzach pęć Mordwéch lejzo. Kulti pjeletzachu hatz do Hradneje Siwu ha jena rani Keneglera toholej Suda. Na to bo Droha tisza zjazinena, těch Mordwéch nichón prieči nenošesche, hatz do Noczé. Městsko bě wot Wócka woblenene.

Bramborsczé Pěschczé kaj tež Husarojo, kij na blíslích Mezach hízon dawno na taiky Připadnosće hótowi stejachu, czechnechu pjevrošcheni do Města nucz, ha nichón neprawi jenoj Rus.

Z Drejdjan. Dowhi Tjas su naschi Wot-powšani wuradžili, hatz jo Sachsenka winwata, so němstomu frankf. Mocznarstwu tej wo tém podesjeńscz, ha na joho Porucznoscz swoich Wo-jakow do Holsteinskeje powsacj. Wot toho so nestaraishi da nowu wóinsti Minister Raben-horſt, Regimenteje Mara Porucznoscz Město wo-puszcjič. Sobotu Nano poda so pěci, Pow-powiu druhí Tel pominwanoho Regimenta na Pucz. Wón pjebové něk wo Wokownosczi Lipska, ha třaka na dalschú Porucznoscz. Na joho Město pječeje jedén Battalion wot Regiment Alberta do Drejdjan, kij hatz dotal w Buděšchinie stejescze.

Z Drejdjan. Nasch Kral jo swoich Wo-jakow, kij do Schleswig-Holstein cahnu, taklej postrowiw:

„Wojacy! Wótczina was powowa, wo Zjenosćeju z druhimi němstimi Wóckami, do Wóine! To jo kwaschej Tjeſci! Wó budjeſce ſo pręczwacj, ſu Khwalbu sachsenſkeje Brone wobſhowacj, ko-truz ſu waschi Wótczoo wo mnobech Bitwach ze swojej Kreju doboli. — Zpomnje na waschu Přisahu, kaj ſo prawem Šenam wótcznoho Kraja ſwuscha, bódjeſce swérni Towarschi bez ſobu ha druhich němſtich Narodow, posuſchni waschonu wóſtſomu Wedžiczerę, ketrohej němſke Mocznar-

two wam předſtaſicj budje. Nezabójeſce pak tola tež jent, zo jo pödla Khrobwoſcie Posuſchnoscz ha Wobledžbuwaňo Stadnoscz Podepera wojerſteſe Tjeſci.

Mój lubowané Wuj, Princ Albert z mami poczehnje; won jo zwolené, wóchu Prócu ha wóchē Strači z mami dželicj. Bódjeſce jomu swérni Towarschojo. Moje nailépsche Přečo was pjevo-djuja. Bedrich August.

Z Frankfurta: Wéndaňo zpomiené Namet Welkera: bramborskoh Krala za němſtiko Khei-jora wuzwolicj, jo z 283 Wosami (kij pječimovo) napječo 252 Wosam (kij za tón Namet beku) wotcjiſiňené.

Z Rakuskeje. Bitwa pola Kapolna jo tola dawofne ſurowa bóč derbjava. Khejorſtich jo tam 1500, Wuherow 4000 panewo. Ha ſak wele hatlej budje Raňenéch. Tak ſo rak. Wóſko pječeſe pomenschi; türk. Serbia ſu tej woſtupili — ſamo rakuscz Serbja ſo zdadža napječiwni, do-felj ſo ſich narodném Prawam wulka Kjivova ſtanę; město toho Wuhero wóchēne Připad děstanu. Tak te Węczę tam naſlěpe ſtejia. Wóſki Hamerſtein jo z Galliczſtej ze 10 Battalionami Ra-kusich z nowoi Nadžiju napelniv.

Z Hamburka ha z Breſten pisaſa, zo tam wele Lawent Ludži, kij cheziedja do Ameriki pječzahnecj, třakaja, ha němoža pjez Moto, do-felj tam Jane Tjowmo neisu; Djen wote Dna jo tež Pwacjno za to dróſche ha dróſche. Na jandželskich Brówach jo jedén wulki Tjowm do Žłodé pjeſchow ha pjez 200 Ludži, z wetja czewo Swójbo Žiweno jubili.

Rn. Imisch z Buděſchina nashei ſeníhowni jezěhuvacze ſeníhi pjiſpoſwa:

1) Serbai, habo, zioz ſépeſch... 2) Ribo-wieſeňo 3) Tjasopis Macziecz serbst. II. Žeſchirſt. Za tutón ſiuelné Dar praví wutrebne Tjak wo

Međe wschitkich Stawow serbs. Tow. na budéjsim Seminariu
Kral, Starši.

Příjodnu Póndželu ha Wutoru budža
w tachanskéj Wutzeni zjawné Pruhwania.
Rano wot 28, ha Popowinu wot 2. —

K témamém přeprosé naipředé náschlých schulskich
Předstojeczerow ha Wotczow, dale Star
schich ha wszech Přeczelow Modoseje wutrobné.

Buk.

J. w Khróstjicach: Gi, Gi, Jurko, mój
rané Wujko, Té je mi pžaw tak řene. Mei
Džak, mój lubu Jakubko, za twoje krasne
Přeno!!

Wschak wschitko děre wotbeža
Ha nam te Dřemo wotewza.

W Bud. 20. Mal. Kralowity.

Zutze Popowinu tžioch serbske Spěvano na
tachanskéj Schuli.

Z Kalbicz: Kózdoho, kotrej Zutnitžku
pžezo mne dostaňe, prosču, zo chceš mi za tu
samu 6 nsl. 5 Now. na tzi Měsacé (wulki ha
mawé Róžk ha Maletník) börzé zaprvaciej.

Hicza, Wutjer.

Zwudacjo Budantžka wo 9. Žijstve 1848:
Paster, to jo Měsacík ha Wovczi, to te
Bějki.

Nětkoš pak hřejen so tebe, lubu Přecjelo, za
jeném prascham: tón Kujow, z kotořož Paster
ha tež Wovczi střebaja, jto to jo?

Nowo Wudantžko.

Znajesh té tu wulku Kheižu, twařenu na
newidzowne Stopo? Žto ju méri, jto ju wo
bondže! dež žádén wo nej newostane? Podživne
pak jo tež twařena, po newopjimnetech Kazňach.

Zamolvité Redaktor Jakub Kucjanek.

Cílischjane pola K. B. Hiki.

Cama sebi Swěčzu zaſwěci kij ju wschedne, kras
ne wobswěci. — Tež Tzéchu ma, kaj žlencjanu,
ruje kaj wot jentžkoho drohoho Kamujska. Tola
hřejen žádén mudré Míster newidzaw jo toho,
kij jo ju twariv.

Tu Kheižu, mój té mi ju wudacj? —
ha tež tu Tzéchu poſazaj? — ha znamenici tu
Swěčzu, kij wo Kheiži swěci?

Macjicza serbska.

Stawó Towarstwa Macjicé serbskeje dōstanu
wot Jutrow 1848 hajz 1849, tute Knihe: Serb
ske horne Wujicé — Serbaj, (Pöwendantž
ko) — druhí Zeschiwk Tjaſopisa — Ribow
cjeño — Stawizné Jerusalema — tzeži
Zeschiwk Tjaſopisa. — Tute Knihe dōstane
kózdé Staw Macjicé hízon něk. Dale do Ju
trow hřejen dōstanu: Wencz Pöwendantžkow
— žwórité Zeschiwk Tjaſopisa ha snacj tež:
Bohuslaw z Dubowiné. Hewak budje so
bez Stawó Macjicé 1. Zwass Jordanoweje
Zutnitžki wot Léta 1842 ha potom tež poti b
na Litžba Jakubowoho dreždianskoho Předwaňa
rozdawacj.

Zandženu Sobotu Žita w Budéšchině pwaczachu:

Róžka . . .	2 tol.	— nsl.	tež 1 tol.	22½ nsl.
Pscheniča . . .	4 • 7½ •	—	3 •	25 •
Decjmen . . .	1 • 20 •	—	1 •	17½ •
Woms . . .	1 • 5 •	—	1 •	—
Róč . . .	2 • 10 •	—	2 •	7½ •
Zahwé . . .	5 • 12½ •	—	5 •	—
Hedusčka . . .	2 • 20 •	—	2 •	15 •
Kana Butré 10 nsl. — now.				

A Dóstacju wo Weller ecz Kniharni.

K. B. Hiki.

13. Čjiswo.

31. Džen Naletnika.

1849.

Před Vovoňtžku.

Cijeli Póft tu Kóncej vejji,
Radostné Čjas pílhadja;
Jutrowijska mi w Móslach lejji,
Mi so džije wot Kona.
Juže mamó Vovoňtžku
Za Čedžen jno Jutrowijsku.

Póftne Wosé wotmelsnuja
Ha wscé zrudne Kherlusche;
Město nich te Haleluja
Wesele so jaspere.
Jutrowne jno Kherlusche
Rawukněw sém dospowne.

Wschubjom rětži so wot Koní
Wot Gratu ha wot Vanta.
„Sobu rajtaw uessem loni
„Letsa něrbje Wotrada!“
Kézde statne Bacholo
Veleče Kona híjerskoh.

Wotrohi sej zabocj necham,
Kona změju nemdroho;
Nějto Wajne pak schéje třebam:
Vanta uimam jádnoho!
Do Kulowa Vovoňtžku
Po nón dvouc sam nemóju.

Duj Was proschu luboſcijive,
Klž na Hérmank pónďcerze:
Dopomíče so na mne mivé,
Vant mi sobu píjneſcie;
Zjewcje pon pjez Jutnijsku
Jo pa Was jón wochoſju.

Zo Wam tež tu Barbu praju,
Kotraj mi jo najlubša.
Wona jo wo naſchim Kraju
Módra běva tjerivena;

Ha to Konej k Wopuschi
Wěscji děre píſtoji.

Děj bó Wětsku fo zmahaw
Vant mój serbski híjerski,
Dha bó Kézé na nón labaw,
Ha bó prajiv, wěrcje mi:
„Vant najrěnski, Luschanez!
„Tón ma Bosci Něshporez!“

Bosci Nyšporec z Delan. *Jacijetka*

Z Rakuskoho Kheizorſtwia.

Wuherom bě Póvečj wot bramborskoho němſkoho Kheizorſtwia jara ſwefeliwa. Woni so nadžachu, zo budje, hai zo děrbi z toho Wóina bez Rakuskej ha Pruskej nastacj. Žkoda, zo z bramborskim Kheizorſtwom nitžo něbudje. — Dale ſwefelja so woni na nowoj Wóine wo Italskej ha měna, zo budje Kheizor swoje wuherſke Wóisko tam nuzníſho třebacj ha Kossuth ſkoro zaſe wo Wíne bócz mócz. Thé bó wopravdje Kheizor swoje Wóisko z Wuherſkej zczaahněc děrbjawi, dha to Wuheram nitžo nepomha, dha změja tam Russow. — Hale, hale! z Rakuskeju tola děre něsteji, hatzruje jenej czele druheje Wíne dla: strajnie wo Nuczkowném Rakuskeje samoje wonlada, žioz može Podepera za Wuherku ha Italsku bócz. Te nowo Zakone menuicé, kotrež někt Ministerſtwo samo wudawe, nikoho nězpoſoja, dokež wo wajnich Wěczach děstati Swobodu potwocja. Tak jo na Pjilwad: Swobodnoſej Cíjichcjená pjez Jakon pje wſchu Mérku píſtrotzena. Wudavar Kowiné děrbi na Měſcje, djez so cíjichcjeni, pjebovacj (zo bó zmolom Wóſchnoscji

t Rucé stan), — dérbi dale 10,000 Sché-nakow zawdacz (zo bóchu joho hízjen wésczishoho mél). Ha tak tež z druhimi, wosobnie žtož Prawo swobodných Zhromadzeńow nastupa. To so mi wažnične žda hatž žto druhe.

Czi wo Italskej, wosobnie wo gardinskim wowném Měsce Turtin pjebowaczi Swoweio su na swoivanskich Bratrow w Czechach, ha Illirskej Připisma wupóswali, wo kotrež jich pjeaprosha, so z nimi napjeczo Potwozérám slu-beneje Swobodé, za kotrež rakuske Wóisko wudawaja, zienoscícej.

Žtož Wóinu wo Wuherskej nastupa, zhonišo, zo so tašama na všchém wot Rakuskich wobsa-vjenných Stronach z nowoi Moczu zapotjne. Van Delticic, wot kotohož dowho nitro zhoniši neisná, czechne do Prédka. Wóisko Todorowitza, pji kotrež su tež Serbja, steji freidž Szegedin ha Theresiopol. Poslene Město so jomu sélne wobarasche. Wo Sedmihródskej jo Bem Herr-mannstadt pjedobow ha Russoro z wele Wobod-leřami z Města přecj czechnechu. Bem, hatž bě wobsadžene Město wurubiu ha zapuſcju, czech-nesche tež zasé dale. — Na sedmihródskich ha gallicziskich Poinezach su so 20,000 Burorow jami wot so zienoscíili, ha steja hotowi, Khejorskim na Pomoz pjińcej.

Wónsdano zpovněné Neměr bez južními Ser-bami jo zasé zpokojené. Khejor jo pjez swoje Ministerstwo Mandat wudaw, wo kotrež wón wsché wot Serbow loňsche Léto nadobóte Prawa za dobre zpósnaje.

Z Wina. Pola nas rěka, zo cheze Bamuž t nam pjińcej. — (Wón budže so pasčj).

Z Italskej. Na 20. Małenika pjeńdže rakuske Wóisko Réku Ticzino, kotaž jo Meza bez Rakuskej ha Zardinskej. To so sia pji ri-motném Swawa-Wowanom Wóiska za Khejora ha Radeczku. Žadén Nepiecziel so nepokaza, mó wuladachmo senoj někotre Póste, kotrež pak lva-tajo czechnechu. — Tón Kraj, kotrež rakuske Wóisko naipredē nastupi, rěka Piemont, ha

swuscha zardinškomu Kralej. Radeczki jo zez-huwace Pismo wozjewiw: „Wobodleto Piemonta! Znajowne jo, zo Vašch Kral zandžene Léto napjeczo wshém ludowém Prawam Žemu Khejora, mojoho Kneza, napaje. Tónlej Napad, kiz wo Stawiznach Ludow žadén sebi ruha nima, sém ja pjeDOBOW. Vašch Kral bō Wam te Zapuſ-cenia ha Surowosče Wóiné zalutowaczi mow, dhé bō wón, kaj mó chezechmo, Mér ha Potoi tjinow. Město toho pak wón, Čeſce lakomných Wotpoladanow powne, z nowa Krajam Khejora mojoho Kneza rozé — ha ja dérbi wasche pwódne Hona z Wóinu wobejhanej. Tomu potaikim, níz mi, džakuweče wó Nezbojo, kotrež tónlej nezprawné Napad na was pjińcej bubze. Za pjińdu z mojim Wóiskom, zaſtrozeném Ludam Mér pjińcej. Tola Nezbojo, kotrež kóžda Wóina sobupjíne ja němoži czele wotwobrocicj; nadžiū pak so, Stadnoſej mojoho Wóiska změje Was ha wasche Kubwa zandž. Něměscheicje so do wáinskeje Rhé, daicje to Wojakam wutžinie. Wó-bcheje hewak, be wſcheje Nadžije Dobóčja, Wóinu jenoj surowischu ztjiniili, mi pak Móžnosč, ju položicj, wzali. Richtón níjo tak nezprawnu Wóinu zapotjau, kaj wasch Kral napjeczo mo-jomu Khejorej; zeni nichón tak spravnú wed, kaj ja napjeczo wam wesej nužuvané sém. Me-niwbja Wotpoladania Kraje pjeDOBÓCJ, kaj ma-schoho Krala Alberta, ja chežu jenoj wobaracj Prawa mojoho Khejora, ha Nedotklivoscj (Integrität toho Kraja, kotrež jo wasche Kne-žerstvo wo Zienoscíenu z Neměniskami tak napjeczijne.“

Kral Albert jo wěstomu Chraczanow-fomu (tež zasé jeden Polaka, — czi su tola wschudjom!) wóscze Wedżerstwo swojeho Wóiska napjeczo Rakuskim pjepodaw. Wón jo jara fruté Muž: dwaj wojerſkéj Wóichej staj wotsadženej, hízon někotzi Wojacze Neposušchnoscje dla gatzeleni. Wone rěka, zo jo těch poslenich kheite wele. Déj wo Wóisku taifi Duch kieji, — dha dje tež z wulkim Zbožom woivacj něbudje. — Basé

dale tej písaja, zo hízon su někotre Kompanije na Stronu Rakuskej pěstupili. —

Z Romá. Žkoda nasich kaneč krasných Zwonow! Te nas nebudža wacé do Domu božjho wovacj. Nasche lubo republ. Knejerskwo so za dobre zpóznavo, je dele wacé ha — z nich Kanoné lecj. — Biskop z Města Gubbio leži w Faſtive. — Tón znaté Kardinal Meczezo fanti jo na 14. Naletnila wuřrew; wón bě rodžené w Létu 1774, ha wopravdje Muž, taž jich jedén poředko namaka. Wón znajesche na sédém-dísečat Réčjow; ha nerozemesche jenoi teſamo, hale mózesche je tej zvěrža réčej.

Z Pošvadnicu romískich Republikanarow děre něsteji. Léme Dawki Kraja wutžiňa na 4 Milioné; — woni pak su hatž dotal hízon 14 Millionow wudawali.

Z panjske Wóisko so wo Neapolitanskim namaka, ha tak budže dře so pola nas tej skoro Wóina zapotžej. Naschi nimaja wese Straha před nimi, dokelž wone rěta, zo zardinismu Krále na Pomocz pónđza.

Nainowſche Pówescje z Italskeje: Radeczki jo wulku Bitwu dobów.

Z Frankfurta. Na naschim narodném Sejm žane kane Réče nedjerja, kotrež su jara drohe, ha z kottremiž so jenoi Čjas podarmo pžetjini. Woni remadu pžindu, ha jenoi wosswaja; ha Město toho, zo předé jedén, pžindu někoi wýchědne dvaj frótž do Hromadé. Dhé bóchu woni to hízon předé tak tžinili, moli wěscji hízon dawno hotovi býč. Zo pak woni to někoi haklej za tém pžindu, na tém jo Wina, dokelž někotre Kraje nechadža jim žane Venezé wacé dawacj: Bramborška Wóchnoſej swojimi frankf. Zapóswanezam žanu Zbu wacé nedawe, ha sachſenska Komora so wobara Pžidamk, kij wot frankf. Wudawanow na nash Kraj pžidje, wottedacj.

Czéro frankf. Ministerstwo jo wotstupivo. Minister Gagern jo so we jenei domaczej Zbro- madzijne wuprawiwo, zo Wina sich Wotstupenja nejo Wotčjšenju Nameta Welfeča, hale Žpedze-

ño někotréh, tež těch mawéh němickich Wóchnoſejow. Tute Žpedzeno, prawi wón, stane so na Žtžuvanjo Rakuskeje; ha jo so wosobne pži Wobroñeniu němickoho Wóiska napjeko Danſtim zjawi- ne pokazavo. — Dha tola nascha Sachſenska pódla nejo, katraž jo napjeko Woli někotréh nasich drejdžanskich Zapóswanezow swoje Wóisko wotpošwawa ha nascha krajna Wóchnoſej sebi Winiu dac̄j nětřeba, déž z němické Jednoté nitjo nebudže. — Nasch předawšchi Minister z Pfor- tén jo wot Arczé-Wéivode Jan a pžeprošchené Porutžnoſej dóstaw, nowo Ministerstwo hromadu zastajecj. Dokelž pak to jara cježka Wécz, jo wón to wotpošwew.

Z Frankfurcie su na 28. Naletnila pži pruhim Wotwošwaniu bramborskoho Krála za němickoho Khejzora wujwolili. 248 Sobu- ſtawow, naikere z Lwicéžé ha Rakuscej sobu ne- wozwachu. 25 Zapóswanezow du z tutej Pówes- cju do Barlina. Zbromadzijna wostane tak dow- ho w Frankfurcie, hatž budže nowa wujwolena.

Czéwo němické Wóisko, kij do Schleswig- Holstein cježnie, jo 58 Batalionow sélne ha ma 96 cježskich Čzelbow. Bramborški General-Leutnant z Prittwich jo za joho wóshoho Wedžicječa postasené.

Nasich sachſenskich Wojakow su w Barlinie ſara děre horewalti. Král jo jím w Kasernach Hof- ejnu pžihotuwaw ha Wóški su pola naho wo- bedwali.

Z Wracławu: Wóški Präsidenta Schlesi- ſteje jo naschim Městjanam Bróne wotpošoſej pžifazaw. Kaika Hara bō so před někotrémi Mě- faczami taikoj Pžifazje dla ſtava, bez tém hatž nětk z Wesowoscju wšichcje tute jím hízon wob- cjejne Dreino wottjaſnéchu. Někotji Wóški dře so trochu hóřschachu, hale be wšchoho Zakomđenja posuchachu. — Tež z toho móžemó sebi Wutžbu wacéj: naschi Serbia, kij so wobroneli něſu, do- kelž po swojim naturskim Rozome zpóznačhu, zo

to žadén Wujitk nima, sebi netrebaša Bróne
wzajc dacj.

Nocjé 16. Naletnika wumic po jara krótkiej
Khoroszji joho Majestoscj Wilhlem II. Kral
Hollanda, Princz z Oranien, Wulki Wóiwoda
z Lürenburga, Wóiwoda z Limburga. (Lürenburg
ha Limburg staj němſkej Krajinie). Wón bě ro-
dzené 6. Hodow. 1792 — ha bě Kral wót 1840.

Serbska Rétj so wopravdze pječe dale ha
bole rozhieroſcja; samo na třívenech „jutrow-
ných Žeikach“, kotrej mawo Djecji k zelenom
Žwóritcei wot swojich Kmótrow dóstawaſju, jo
wona swoje Město namakawa. Pjirunauš jene
taiske jutrowne Žeiko z druhimi joho Runicza, hale
bez Napisima, habo jenož z němſkim, kož smó je
hewak pječe widzeli, tak so wone bez nimi
wuznameni, kaž powné Nalik bez nepowróněti!
Telet serbske Napisma dte pak su tej někotrem
Serbam nelubo, kaž wšho serbske, hat samo
nascha luburana Jutnička! Dokelj pak so tola
kózdom hortlom Serbei lubia, tak prawimō
Djak ha Swawu tém Króſjanam, kotsj jutrowne
Žeiko z píſtoinémi serbskimi Róniſkami wudebjja.*)

Těžjenſke Nowiné nam wo 12. Žijſive na
spodobne Waschno powedaju, zo su žandženu Ne-
djelu (18. t. M.) za naschich evan. serbskich Bra-
trow w Drežđanach druhé serbske bože Šwyz-
bě woldjerzane. To tej nas wutrobně sobu ſide-
feli. Talei Wěſowoscj pak wo nami tej zmolom
tu hizón wacé Krójj zjawně wopravenu Žadoscji
ha Próſtwu znova ha horcizſho wubudzuwe, zo
bó tola tej naschim podjanskim serbskim

*) Žiweje wšak pjez Jutničku, Dje taiske
Žeiko k Dostazu. Redaktor.

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjan.

Číſtějſane pola K. B. Hilti.

Bratrow w Drežđanach ha Wokownoscji tesamsne
Zbojo prawe hózé zalejewo. Dai to Boh!**)
Krzka. Delansky.

Z Kalbic. W žandžených třioch Těžjenach
běhu Djecji naſchoho ſchulſkoho Wofreza khéte
wot Khoroszje domach pótane; wone mějachu me-
nujež ſtaschel ha Vrile. Wot ſchulſkých Djecji
lejſeſche jich na jedén Krójj pjez 80 Khoréch! Hat-
runiž hízje khétra Tjrodičjska wot nich wotko-
deli neisu, tak tola mózemó zczewa pravicej, zo
so znimi tola — Bohu džakwane — zasé po-
mawku polepschuwe. Kójdé Djecji jich zasé wi-
djimó něžto wacé do Schule beizej! Hatž
dotal jena jenitka Šchulerka tei Khoroszji podlejja, ha
dérbesche wumicej. To tej me jara zrudži, ha
budu ju w Schuli nerabé patuwacj, dokelj běſche
pječe zprózna ha me nejo jeni zrudžiwa. Wo-
na jo swoje Město za to dóstawa, ha zraduwe
so něž z božimi Žandželemi w Nebesach.

Hiczka.

Jutze, přením Haperleja zmije Deputaczia
haslowſkoho Towarſtwa Žhromadzjizu w Böſchi-
czach ha to dwěmaj Popowinu.

**) Nasch Kňez Biskop so na tu wot kathol-
ſkych serbskich Towarſtrow dóstatu Peticjiu, wo ko-
trej so za kath. serbske bože Šwyzbu w Drežđa-
nach proſe wotnoſi, ha tute Wotmojeni na jenohu
ſobupoříſanohu Přebědu serbskoho Towarſtwa pôſ-
waw. Redaktor.

Žandženu Sobotu Žita w Buděchjine
pwacžachu:

Rožka . . .	2 tol. — nsl. tej 1 tol. 22½ nsl.
Vičenica . . .	4 • 7½ • — 3 • 25 •
Decžmen . . .	1 • 20 • — 1 • 17½ •
Kana Butré	12 nsl. — nov.

Ke Dostazu wo Weller ecz Kniharni.

14. Číslo.

7. Džen Haperleja.

1849.

M o j'a L u b o s c ž.

Wo zeleném Haiku lejach
Nidé z Welzora
Do swětvoje Wodé labach
Gjichoh' Jezra.
Měsatík, Věžit na Nebu
Kube so w nim wobladivu.

Wětsik Rože wokochwajo
Hraje z Lisejitzkom,
Lecji dale, zastonajó,
Z grudném Idéchwanom.
Soworik sej zaspěva
Wot Lubosče Wesela!

Wo Wutrobe zaizuch Radoscž
Swódku neznatu,
Neměrna me pohnu Žadosej;
Zievicj nemoju
Ztoj mi Wotizché na Měscej
Ze Sálzami napelni. —

Sélza jentízka z Wotiska padné;
Krafna Róžitízka
Pji mní kejejo ju dosahne
Z nej bô debena.
Potja Krasnosčj wulivacj
Na. wšchë Stroné rozfławacj.

Hajk so krasne tjerivenesche
Wot wj Róžitízki,
Cjichi Jezor bwóskotasche
W džiwnej Swětovscj. —
Ze wshchëch Stronow neveske
Spewo swóshach radostne.

Zdobom Róžitízka so miné; —
Ha tu wuladam.
Knejnu kaj na Swěcje nídé,
Kuma Zandjelam?

Draſta módra tjerivena
Ze Slébrom be wuſchita.

Woklemachu Woſe brune
Schiju, Rainena;
Wotijo mozejwi mi módré
Samo Nebesa!
Wicho, jtoj kameni nebesche
Tajfu Krasnosčj tjescjesche.

Kwětki, Lipé, Dubé stare
So ji kwonachu;
Zowmò jézorowo nahle
K Browu zmahwachu
Mo nich Woſe spěwaja
Meno Knejne: „W u j i c z a !“

Zabóh Swět ha swětnu Žadosej,
K Noh'maj padných ji!
„Witaj Roža Dusche Radoscž!
„W mimoj Krasnosčj!
„Wutrobu ha Živeno
„Slubju tebi Zandjelo!“

„Twoja Sélza jo me hnuwa“ —
Wona wotmoji —
„Ljin kaj slubja twoje Swowa
„Zwostan swěrné mi!
„Zola prázne Zděchwaňo
„Zhubeňe jo Živeno!

„Dej eje Skulkam khwalbném ejeti
„Zmíswnosčj horliva
„Ja Serbowstwo moje swawne,
„Sém eji pjezelna!
„Wer mi! potom zavěscjí
„Na wězne sém pji tebi!“ —

Hlęzen junu wona lube
Na mné poladné. —
Ha wšchë Krasnosčj w samoj Dobje
Rutje pomíne! —

Dolsche Wosé spěwaja
Meno knězne: „W u i c z a.“

Svatu Radoscj wo Wutrobe.
Za so pozběných;
Vjede mnú jasf Kvetka kcjje
Tu sej wischejpných,
Zo bō staine svetziwa
Ztoj mi nedé zjewiwa.

Wobraz*) Kniezne w Móslí haju
Z nej so rozzemam
Wo Lésu dej Wichor schumi
Na nū spominam
W Wetsje móje Wobletjo
Ljuje jeje Koscheno.

Nezabudu Swowa wérne
Zo jtež „W u i c z u“
Zjescicj cheze, nech lubwe swérne,
Serbsku Wózczinu!
Zo so w Skufach wozjewa
Serba Luboskij horliwa. Jaromér.

3 Rakuskeje.

Z Italskeje. Wónaňo zpovnena Bitwa
wo kotrej staré Radeczki zardinse Wóisko zbi,
bē 22. Djeni Malétnika pola Mortara. Z
Roczu czechnechu Rakusce do Prędká. Hízon
na 24. staji so jím Repzeczel z nowa ha zpěta
hízezen jedén krotz swoje Zbozo. Wulka ha
krawna bē talej-druha Bitwa pola Novara;
kotraj wot rano 10 hatz do Rocze trajesche, wo
kotrej 35,000 Rakusich 50,000 Zardinse napzecjo stejachu. Na rak. Sronie, kiz naipren-
scha pschimase, porutzesche Arczé-Wóiwoda Al-
brecht; na zardinsei pak starschi Sén Krala
Alberta. Konec Bitwé bē, zo děrbesche zardinse
Wóisko, czele zbité, czechnej. Radeczki sam pisa:
„ja jenoj móju z hnutej Wutrobu zpomínej na
Podwolnoſc mojoho czewoho Wóiska wo Swuzbi
za swojoho Kheizora ha na joho Wobstainosej,
wo horezem Vědženu; chzéw ja těch menumacj,
kotzí su so wosobne pokazali, dha děrbjav ja
czewoho Wóiska Mena pžistajicj. Kójdé Wó-

jak běsche vjencza Rétzera. Nichtón nebe k djer-
ženu; kójdé chzéšche wschudžom naiprenšci bocj;
toho dla jo tež nasche Wóisko jara czerpovo: na
3000 so sich padněwo. Doboli smó 12 Ka-
nonow, 1 Choroj, na 3000 Datěch. Z Voka
Zardinskich paže na 4000, bez nimi 2 Gene-
rali, 12 Wóschich.“ —

Zardincki Kral prosé za Mér. Wón jo
wotstupiv, ha swojemu Sénemu Krónu pžepodaw;
kotréj jo hízon Poselstwo do Holomucza pšiwar
ha cheze wcho tjinicj, ztoj Kheizor žada. Ra-
deczki jo wuznam, zo necha swobodne Wobstacio
zard. Kraja zadžewacj, žada pak Dobrotzineno
wschel pžez lětuschu: ha loňchu Wóinu natžineneje
Zlode (80 Milionow Frankow; Frank jo Peñez,
kiz nejto wacz hatz b dobréh Elébornéh pwačji.)
ha načwilne Wobſadženo Tverdžiznej Aleman-
drija ha Genua.

Na Meschpotecz Boszčija.

Před Tedženom Jutniticé tjitach, zo czech
radé Vančekulova pžiněně mécj, ha zveselich
so, tebi poswujicj mócz, dokelz běch hízon wob-
dankněw, tam na Hermansk hicj. Nedželu Po-
powiu so dele pushejich, ha zavojich pola Le-
polda nucj. Tón měnesche, zo mow na joho
Kónu dele raitowacj, kotorhož wón nazaitra tam
sam wesch czech. To jo mi lubo, wotmojich
ja, dokelz raitwaraw fém ja wětžne radé ha tež
jézdži, to znaje me ralbitjan Šarent. Ja so
sjezech, ha déz do Nowoslic pžinbjech, zveselich
so, déz so ze Zapóswanczem Egžem powitach.
Hatz pak widzach, zo jo wón bôle bléde, pra-
jach: Pětre, sé traž khore? Úteri Nedžele žjno,
wotmoji wón; ha hatz ja menach, zo traž do
Sizungi khodžicj mow nejo, dha měnesche wón,
zo jo Lékar wuprajiw, zo swojej Strowoté
dla žaneje Sizungi wonka wostajicj nedérbi.
O tón mudré Lékar! — Něk pak so me pra-
schachu, džeha z tém tézé Schémelom czech?
Ha déz běch jím prajiw, dha menachu; ladai

*) Wobraz tak wese hako Świejo, Śwetjatko

so, zo Buki nekrédnich. Hatz běch tam jenu habo — Kémelcizowých wupiu, bžech so zase na Konia sénecj, na fotrohož Wotrocík mi nelepe doſež pomhasche. Tómu dach něk zarabivacj, ha déj k Ralbiczam pjindzech, dérbiach dele zlēscj. Na te Zbojo pjindje jedén wudwořan Bur, kostrož proſchach, mi hore pomhasce. To so ſta, ha ja pjindzech wěſci lepe do Kulowa, hako Jozef do Egipſteje, bórunki me tam trochu Djeczi honili. Ja tam mojoho — czech prajicj Lepoldovo Konia lepe lós wordwach, hako běch ſebi móſil. Nazajtra pak ſo zmolom za Vantom rozladuwach, tola nicez dowho, dokež

Ta Wěcz jo die tu ſchel'ka.

Běch nemew ja nór Welka.

Něk ſo tež dopomnich, zo mam Doma taiki Vant, ienšti hatz jadén na Hertmanfu,

Duz moi Jano Žejipaleczez
Pobeni zmolom do Chröstjicj,
Tam Michaw Hörnichez eži da
Štož jadaſch ſebi do Vanta.

Zap' bě jena Sobota
Ha wam traž ſo džurno zda
Zo Schenn zase falwasche.
Necham bvíz pak ſwárené
Tjoho dla ſo ſtawasche;
Nech jo mělcio prajene
Štož ſém prajiw Towarſtwe
Kotrez rěla tědjenſte.
Doli wěrno? wo tež ſtupicje
Wjehicze z teje Wutjerne.
Hatz pjindzemö pak romadu
Do klamo ſej' prajimo.

Workeczé. Sobuschuleř
Jakub Schenn.

Z Ralbic. Réjdé horliwé Serb, kotrez na naſch Kérchow pjindje, budje ſo zavěſci zveſelici, déj tu na Nowach naſchich Wotemrečech wacze řanéch, nowéch, ha — ze ſerbſkim i Na- piſmami wudbevenech Kijji ha Wopownikow wuh-

lada. To ſo tola wopravdje wſcheje Djecje hédne. Hjicje pjet někotrémi Létami nechaſche tudé z foto Richton wot ſerbſich Napisimw nižo wedzecj. Tež ſamo na Kijje napisane Mena těch wo Nowach Lejazczech dérbiachu zrudne Šwédki nero- domnoho Pjenemizena naſchoho ſwawnoho ſerb- ſkohu Ludu bocj! Tola Djasé ſu ſo pjetenili, ha tež za naſ Serbow jo nowoh Swontijo zez- khađawo. Šwédk toho jo tež naſch Kérchow. Bez te pjetawſche němſke Napisma na Kijjach ſo ſo někoi khetro ſerbſich nutz změſhawo, ha to zpowném Prawom. Habo neſu eži, kotréži Wopomněcjo nam te Kijje ha Wopowniki pjet- ſtaſeja, wo ſwojim Živenu ſerbſku Réti (hako ſvoju macjernu) réjeli? Neſu ſich Zawosta- jeni, kotrij ſim z Luboſcje ha z Djakownoſcje taj- ſelei Wopowniki ſtaſejc dadja, tež Serbia? Ne- pjindu tu Serbia naihuſcijcho na Kérchow za ſvojich Wotemrečech k Bohu ſo modlicj? Može ſo jde Serb tež de ſe němſku Réti rozenicj ha réjicj? — Déj mó ſelei ha druhe wajne Winé rozpominam, tak ſo nam jara džurno bocj zda, zo hijcje ſu taicze ſerbia bez nami, kotrij ſerb- ſke Napisma na Kijjach ha Wopownikach těch Wotemrečech hania ha němſke Napisma za lep- ſche ha pjistoinische djerza. Wone zda ſo ſměſhne bocj, déj woni prawa, zo němſki lep' roze- ma. Tjohodla dha tola pjeté ſerbſki réjza? Ha déj mó ſerbia němſki réjicj potřinemo, tak nechamó ſebi tola zamělječj, zo naſ naſcha něm- ſta Réti boryž halo rodzených ſerbow pjetadži. Tohodla mamó mó tu krutu Nadžiju, zo budja ſo taiczelei ſerbſcze Nejpecjelo ſwojeſe ſamoje (ſerbſfeje) Narodnoſcje ha macjernaje Réje prawe boryž pjetobročicj, ha zo budyža potaikim na naſchim Kérchowde pjetohdne Kijje ha Wopowniki ze ſerbſkimi Napismami ſo pjetprécj, te zniemſkimi pak wotteberacj. Djak ha Kjwalbu prawiſo wſhem tém, kij ſu z taikimlei zpodobném Šut-

kom Zapotjatku ztžinili ha druhim pjez to dobré
Pjškawd dali! Tež tém wunesemó wutrobné
„Swawa”, kotiz̄ taikeli serbske Napisma na
Kjize ha Popowniki wobstaraju.

Zutrowe Zeika je serbski i Rónčkami, ko-
trej mojei dwei Djoviljicje dóstaschi, su barbene
ha pisane wot Pjekupca Wawrifa w Krótsjicé.
Kaž smó swoscheli, tak je tež tam Pjekupcz Hó-
nich z taikimi serbskimi Napismami wobstara;
hatz pak híjeje hawak jto wacze, nam znate nejo.

Kaž smó pjez ném̄sku Nowinu zhonili, tak
změje ralbitjanske serbske Towarstwo pži-
chodnu (zutrownu) Póndželu Popownu swoju 7.
Zromadžizu w Ralbiče.

Nékotre Sobustawó pomenuvanoh'
Towarstwa.

Pji mojim Pjedzehnenu do Palowa prawu
ja wschem mojim Pjedzlam ha Znatém wutro-
ne Boženje! Tež wschem tem, kij su podomnu
stali: ja sém so staine próczwaw, wasche Žebo
zpěchuwacj ha joli so traž mi wschutžom kaj ja
rade čezech, neradži, dha móju z dobrém Swę-
domom prawie, zo na mojej Woli leizane nebe.
Gleč so mojomu Žežehuwacjerez lepe radži. Wo-
dnicje mi kaj ja tež wschem, mi dhé napřezin-
níem wot Wutrobu wodawam. — Bérne na
ném̄skich Pomiezach ja něk pjebowaw, wostanu
tola wszech dobrých Serbow swérne Bratt. —
Ja so porutzu waschej Luboſcji z wutrobném:
„Bódž ihwalené!”

Mikwawich Kola
Schofar w Jasencé.

Nedjelu, 15. Haperleja změje haslowiske serbske
burske Towarstwo Zromadžizu wo Haslowe po-
la Čipscherz

Robel, Pjedzeda.

Zamolwite Rédaktor Jakub Kucjanč.

Čipščiane pola K. B. H. k. i.

N a v e s c h t e .

Towarstwo Macjicé serbskeje změje Šrédu po
Dutrah, 11. Haperleja, Popownu jenej na
Winicé pola Budéšchina swoju létušku powschit-
komnu Zromadžizu, na kouři so wschicje So-
bustawó serbskeje Macjicé z tutem najubognischo
pžeproschuja.

Wuberk Macjicé
serbskeje.

Zjenoscjene serbske Towarstwo změje
21. Haperleja wownu Zromadžizu w Zali na
tzjoch Lipach pola Budéšchina. Tasama so za-
potzne Popownu §2 — ha na nej smé kózde Djel
bracj, kij so Sobustaw jenoho ze zjenoscjenech
serbskich Towarstwów. Tola ma tén, kij dže
do Zale, w Dutrah pjez swój stawski List (Mit-
gliedskarte) swoje Prawo dopokazj, hewak nucz-
yuszczené nebudje. Ta prena Tribuna jo za
Zonskich, ta druga pak za taikich Posušcharow, kij
Towarstwam nswuscheja.

Dženski Počad. 1) Powesji wot wschit-
kich serbskich Towarstwów, kaf ha dhé su zavo-
žene, jto su hatz dotal skutkivali, kaf wele maja
Sobustawow, a. t. d. Referent: Smoleč. 2) Wukwadowaňo ha zromadne Jednaňo wot to,
hatz bó so k tomu radživo, zo dérbi wujiska
Wušlawa (lausitzer Verfassung) dale wostaci, ha
jto ma so z temi Venezami tjinicj, kotrej jo Wu-
žicza wot sachſich herbskich Krajow jako Baruna-
no ic. dôstawa. Referent Jamisch. 3) Pređ-
povoženje Petzicje, w kotrej je wuprajene, jto
sebi Serbia w Naslupanu swojej Réje ha Na-
rodnosće w Čertwi, Schuli, pjez Sudom ha
pjez Zastoinicami žadaja. 4) Nowa Wólba
wownoho Towarstwa. 5) Jednaňo, hatz so ne-
bó taika popalenska Polkudnica zavojicj mowa,
w kotrej bóchu ejí, kij maja swomane Čežci,
swoje Mobilije zavěscjicj móli.

Podpisane Pismawedzer serbskoho wownoho
Towarstwa proše z tutem Pismawedzjerow wschit-
kich zjenoscjenech Towarstwów, woni čeželi tak
dobri boci, ha jomu naipozdjisho hatz do So-
bote po Dutrah, t. j. 14. Haperleja, z kroška
wedzecj dacj: 1) dhé jo jich serbi Towarstwo
zavojene. 2) jto su joho Zastoinicé. 3) jto jo
hatz dotal skutkowanu ha 3) kaf wele ma So-
bustawem.

J. C. Smoleč.

A Dóstacju wo Wellercez Kniharni.

13. Číšwo.

14. Džen Haperleja.

1849.

Zto jo Narodnosć?

Husto w naschich Časach swoskich Swowo: „Narodnosć”, (Nationalität), hale jara poředko so prawi, že to poprawém jo. Toho dla mōslu sebi, že nebudje czéle podatno, jowlej zkrótka sebi rozkwasej wscho, žež sebi mōsliz mam, děz telej Swowo: „Narodnosć” — wuprawimo.

Najpředé swuscha k Narodnosći maceřna Rētz, to jo: Rētz naschoho Luda; — potém pak wsche samotne, nam wot naschich Wotczow jawosta je ně Wasch-ūa ha Pzivutzeūa, ha wscho, z Rētu ha z temlemi Waschnami ha Pzivutzenami kruče zjenoscjene Potzinki ha Poczeziwoscje. Telei dobre Potzinki ha Poczeziwoscje su poprawém to, žež Wobkhowaná hodne ha wot Boha nam pýkazane jo. Dokelž pak tesamo do maceřnje Rētze ha do wschech, nam wot naschich Wotczow jawostajených Waschnow ha Pzivutzenow kaž do jednoho Sudobja powozene su; tak, že, děz Rētz, Waschno ha Pzivutzena so zubja habo pýmenia, tež te dobre Potzinki ha Poczeziwoscje so dleje týste ha neranene wobkhowacj nehodža, dha widzi z toho kózde, kāt wažna ha wschoho Rozmōslena hodna Węz Wobkhowaná Narodnosće za nas jo, dokelž wona tež na nasche dobre Potzinki ha Poczeziwoscje taikulej Mocz ma. Tolej zpóznawaju tež Ludé wschech europijskich Kraju Džen wote Dna bôle ha bôle haj wo južnej-serbské Zemi

ha předé hízjen wo Danskej nastá Potwó-ženia Narodnosće dla krawna Bitwa.

Děz smó sebi nětkoj roskwadli, žež ha kāt wažna Narodnosć jo za jednoho kóz-đeho wot nas, dha chczemo sebi tež tu-samu ze wschemi dowoleněni Šredkami wobkhowacj ha ze wschej Moczu so pze-czimo kózdomu wobaracz, kžž bo nam tak wažne Kubwo wtornecj chczew.

Jaromér. *lyz.*

Z Barlinu. Frankfurtske Póselstwo na naschoho Krala jo jara deře hořevzate, telej Wotmojeno dóstavo: „Žo jo narodné Sejm me k Dóstoinscji němskoho Khejorſtwa powowaw, jo za mne wulka Čjescj; ja sém so tež stáne pŕcz-waw, wótcznoho Kraja Kħwalbu ha Jednoscj pjiiporicj ha budu tež pýchobne zwolené, wscho po mojej Mójnosći týnicj, kaj to tež hízon Čjescj Bramborskej wot me žada. Hale ja něbóh němskoho Kraja Lépsche zpěchuwan, chczew ja bez Wolu němskich krónuwaných Wéchow žež wobzanknecj. Čzi dérba zjenoscjieni wuradieci, hatž budje ta do mojej Rusi zapowozena Mocz Radije němskich Ludow dopelnič mócz.”

To rěka skoro tak vele hako, že wón frankf. narodnomu Sejmě te Prawo, někomu němsku krónu na Bowu stajicj wotpriji. Póselstwo jo so nezpokojne zafé róčiwo. Tež Frankfurce děr jich cji, kžž su za Postajenio Khejorſtwa ha za Wuzwoleně bramborskoho Krala k tutej Dóstoinscji woswali, deře powitacj nebudža.

Wone so pôweda, zo dêrbi so wo pôjchodeném Mêjazu Kongres nêmiskich Wêrchow wotdierzecj.

Baiernska jo Postajeniu bramborskoho Krala za herbskoho nêmiskoho Kheizora czele napjecjo. Ha kaf jo Rakuska zmôslena, to hijon wêmô. — Tón luhu Frankfurt ma tola lute Nezbojo ze swojimi Wuradzenami. Dokelž z tém nitzo nebô, ha te druhe, ztoz hijczen wot nich manô, menuicé te załwadne Prawa, na kotrechz so žto wê žto bôcž zdasche, nêtk, dêj se manô, nikoho nezpofoja.

Z Franczowskej: To dêrbi so jenomu naibóle podjivne zdacj, zo jo wo Franczowskej tak zmérrom. Na tém, ménâ nékotzi, jo Wina dokelž jo tam Prawo swobodnoho Zienoszczenia zahnate. Ha pôz Towarstwa so tola, prawa cji wsche Haré ha krajne Nezboja zplahuva. Wôndaño w Paríju czewo Tzrodé Lûde hromadu wójachu kaf Rébak Rébô; — ha wzachu sich na sto Muži jatéh. Ha tñoho dla? dokelž bêchu woni sebi slubili, ha pôz Vzífahu to wobtverdili, zo chzeidza francz. Präsidentu mielejo wotwescj ha joho zkhovaci. —

Nebudje dha so Franczowska do italskej Woiné mëschecj, bórne tej hijon ta Wêcz wutjüena howa?

Z e Schleswig-Holstein. Jo jo nêmiske Wôisko, ha wosobne sachsenske, kaf so pôwedašche, Nezbojo mëwo, nejo wérno. Wele wacjé su tam Nêmczé wôndaño z wulsim Zbojom wóiwali. Ta Wêcz pak ma so z króla taklej: pola Ekerndorfe jo jedén wulki môrski kuf (Meerbusen), do noho bê so daniske môrskie Wôisko zleniewo, dokelž mëschecj Potutjnozej, tute wajne Mêsto wobhadziej. Hale nêmiske Baterije tak nêmdie załhadzachu, zo dêrbachu Danzéjé mellejcz, ha so Nêmczam podaci. Nêmczé, kif na Moru hatz dotal czele nitzo nepwacjachu ha janu Mocz na nim uwobjsenu, przedobóra têch Mero zwitjenech ha na nim sobuknejaczech Dannew. Nêmczé maja czele Winu so weselici; —

to jo wopravdje Zapotjatki, kaf sebi jón nich-tón mošlin nebe. Bitwa pak bê tej podjivna, Batterije kif na Kraju steja, wobezelaja pjetwinu ha popanu Nepjecjela, kif na Tzowmach jomu napjecjo steji. Tzoho dla dha na swojich spêchnech môrskich Wozach niecjetachu? — Wêste jo, zo su Danzéjé wulki Zwôlk wobowschli, dêj so do môrsko-ho Kuta podachu — ha Nezbojo za nich bê, zo Wêtsk runewon tak stejesche, zo so w swojich Tzowmach wrociacj ha czekniew nêmôdachu. Wetzi Tzowm, z Menom Christian VIII., bê jene krasne Twarejno, lêdemia tzi Léta stare, danska Pôcha, na 2 Mill. droha, ha netkoj tam lejji. Želiwo Kulé, z kotremiž do noho tzela-chu, bêchu pulverowu Komoru třečili, zo czewa Krasnozej do Losta džesche; tam te napelne-ne Granate, kotrej mëjachu w wulskich Roma-dach pôjhotuwane, rozpułnêchu, ha czew Kraj na Hodzinu daloko ze Zwôtkami Tzowma napelniczu, bez kotremiž Kruchi czwojeczych Czê-wow. Pôz 900 mëjachu Khwilu, po swoim Podacju do Moczé Nêmczom, palacjé Tzowm wopusczejcji ha bôchu jacej. Sedén druhi wulki Tzowm jo hijczen tej do Rusow Nêmczow padniew.

Wo Wuheriskej jara grudne wonlada. Tjen-eca rëka zo su Wuhero zafé blisko pola Pesth. Tej Serbia su zbiegi. Windischgräcz budje z Ne-łjescju wot wôshoho Wedjerstwa wotstupicj dêr-becj. Wone rëka, zo budje wêste Heß, kif jo so w Italiskej wo Wedjeniu Radeczkoho Wôiska jako mudré wojersti Wôski wokazaw, do Wu-heriskej podacj, zo bô Windischgräcza zastupim ha tej jow swoju Mudroscj wopokazaw. Z nim budja 30,000 Wojakow z Italiskej sobu pjetjahnecj.

Z Ralbic. Zandzeniu Gutroncsku bô tudé zafé po starem khatôlksim Waschnu tón kijeresti Prôzessiun do Kulowa, ha kulowski do Ralbic wedzene. Letcza bê Kijereti wacjé, hatz jo sich za wele Lét bôwo, menuicé r albitjanskich 35:

Porow, kulowstich pak 77 Porow! Czéwo jich
Zadjerzeno běsche jara īabne, pjiſtoine ha wscheje
Kwalbu hōdne. Tej Spěwano Kħerlufchow fo
nam jcžewa zpodobasche, ha wosobnie jo so tej
Knezei Smoletei ha kñ. Wórshei wschitko wu-
berne lubiwo. Žtoj fijeriske Konie nastupa, tak
běchu woni zwieja īane, ha Wóchi, halo wosob-
noho Gratu ha wschelakich īanek Vantow běsche
na nich wele widzecj. Tola, jto wschém po-
brachne? īane Vant je serbskimi Barbamil
Neko da žaden Kijer sebi mów tu Próeu wzačj,
ha do Króstjic f Hórnichc Michawei po talki-
lei serbski Vant sebi dobeizecj? Budžemó-li īwi
ha strovi, tak tola f Lētu nech žaden Kijer na
to nezabódje! — Nezbojo so pji cżewém fijer-
slim Prócesione z Boha īane stawo niejo, halj
to, zo fu so jenom' kiz paže, Kholowé pukneli. Peka-
rei su pak Khoroi wzali ha jenom druhom dali, ha
duj běsche wón jara grudne ha jedén Kijer jo
jenei Holezé Títku pjižisniew, to pak jo so rune
do Nosa radživo, tak zo wón ju hižjen džencz
boli. Za sém tej někotre Títki dóstaw, za kotrej
so tutej podžakuwu; zo pak mi nowostjanski Korč,
ralbitjanski Zarenk ha konetjanski Rehor, halo
moji dobri Znacj z nashich mwodech Lēt sém,
neisu žanu Títku Czokora tjišneli, to jim za Zwó
wozmu. K Lētu so jich wot kōzoho dwie na-
džiju! — Lubkej Bosfj so tej trochu hóřschesche,
zo niejo wele Títkow dóstaw! Kaj jo mi hóřtjan-
ski Besér pówedaw, tak tej króstjanske Kijere
naiwacjé Títkow dawali neisu! — Žto tej to jo
w te i Títezé bōwo, kotrej jo schunowski Mönk
nowostjanskemu Janczé daw?

Pisané w Tjemericzé yola Krala.

Zwudacjo Wudantka z 12. Džiswa Zutnitzki.

Ta Kheija? jto bō druhe bōwo,
Halj tón Swé t, tón īané?
Ta Tjécha pak? to jo te Nebjo,
Z fotrobj Swónco Swéczu dawie;
Wšho wot Mižtra newidžanoh'
Boh a Kñez a stročene.

Na tej Zemi Ludjo kósla
Zwětata tej wschelke pôdla,
Hale wschicze wotendu
Tu z tej tjasnej Kheije,
Dzej tej Smiercje zemteju. —
Ha te Nebjo, te jo, leicje!
Kaj p na Tjécha swatena
Wósche wschaho Swéta,
Wósche Zemje pjetkene;
Tjma pak bō tu wschudžom bowa
Wo tej īanej wulkej Kheiji
Djej tón ījwojek na wschém knej,
Nebó nam po swojej Woli,
Zo bōchmō so widzecj moli,
Bōh tón Kñez te Swónco podaw
Kotrej nam wschu Swéczu dawie. —
Tak bō na te Wudantko
Wjischwo tu te Zwudacjo:
Zemja, Nebjo ha te Swónco
Mich. B — t.

Kak wele pjiindje wo schesj najwětjich Zemje
Krajow krajnich Dawkow na Wownu?

W Landjelskej sij ma 1,700,000,000 Frankow
lětnich Kraja Dawkow ha 26,008,000 Wo-
bodlelew pjiindje na Wownu 65 Frankow za Lēto.

W Franczowskej, sij ma 1,250,000,000
lětnich Dawkow ha 34,000,000 Wobod. pjiind-
je 36 Frankow na Wownu za Lēto.

Na Ruska ma 430,000,000 Frank. Daw-

low, 34,000,000 Bobod. ha pchindje tam 12 Frank. za lato na Bowu.

Pruska, ta ma 220,000,000 Frank. Dawlow, ha 13,000,000 Bobod. ha 17 Frank. za lato na Bowu.

Russenska, 480,000,000 Frank. Dawlow, 58,000,000 Bobodl. ha kijdé woko 9 Frank. na lato Dawlow.

Bownoćne Amerika ma 170,000,000 Dawlow, 13,000,000 Bobodelow, ha na Bowu pchindje tam 13 Frank. ltnoho Dawaña.

Podpisana Deputacija serbskoho wownoho Towarstwa i Zestajeniu Peticjije, kotraj dervi wschitke Požadania Serbow wo Wotpoladańu na Zastupenio jich Narodnosće ha Wuziwania jich Něje w Cerkwi, Schuli, pjesd Sudom ha pjesd Zastoinstwami woyzijecj, profē kijdoho, kij cheze wo zpovnených Rastupanach nějto wo taisej Peticjiji wuprajene mécj, zo bō to podpisanej Deputacjji hatj do 14. Haperleja sobudjeliw. Wona jo tu serbsku Peticjiju, kotraj bō loni do Drejdjan pōswane, za Podwojsk wzawa ha joli ma jto f tomu, jto jo tam wuprajene, nějto pjestajecj, dha budje to luberad hočebrane

E. Réhtar, Naměstnik serbsk. wownoho Towarstwa

J. E. Smoler I. Piswawedjer

B. H. Smisch, Wuberkownik.

Smeschk.

Wo wěstém Městatiſku so Měchtjanojo, kaj neik Waschno jo, wo Nawojeniu wóinskej Brone wutjachu. Wóski djerjesche junu dowhu Réjt ha móslęsche sebi jich pjesz to pravie zahoricej. Na Abnězu tuteje Réjtje prawi wón: „Lubi Pjedzeljo, jenoj dwoje može so stacj: pak Nepjedzeljo na

nas pjinbu pak nepjindu! Pjinduši, dha — — kijdé wostane, dzej jo; nepjindu pak, dha budjemō so wobaracj, dōjz Krepku Krewe wo swojich Žiwach změjemo.“ — Ha wschicze pjesz to zahoteni wutrobicjé wówachu: Haj! Haj! dzej nepjindu, dha budjemō so wobaracj, dōjz Krepku Krewe mamō!!!

Zutze halo 15. Haperleja změje Chröttjanske serbske Towarstwo Žromadžiznu w Lene.

Mrós, zastupné Pjedſeda.

Zutze změje tež hasłowske serbske Towarstwo Žramadžiznu wo Hasłowe pola Lipschez.

Rab el, Pjedſeda.

Budéšchinſke cérkwinſke Towarstwo změje haflej Šíedu za Téđen Žromadžiznu.

Žtój Zutnitiku pjeze mne bère, chezewo tak dobré bocj, ha mi za tzi Měsaczé 6 nsl. 6 nowech wotdaci

Petasch.

Moi sijerski Rón Dutromiſku na Klöjterskiu Dwore němde zakhadjeſes. Ja sémi pódla Kóneč Wotrohi zubiv. Žtój jan namka, nech jan pola Lipschez Wotrotjska w Pravocjicjé wotteda. Žtój Měta nastupa, dře budjemoi so potém zjednacj.

Zandženu Sobotu Žita w Budéšchine pwacjachu:

Róžka . . .	2 tol.	— nsl.	tež 1 tol.	22½ nsl.
Pschenica . . .	4 • 7½ •	—	3 •	25 •
Iecžmen . . .	1 • 20 •	—	1 •	17½ •
Wóws . . .	1 • 5 •	—	1 •	— •
Roch . . .	2 • 10 •	—	2 •	7½ •
Jahwé . . .	5 • 12½ •	—	5 •	— •
Hedusčka . . .	2 • 20 •	—	2 •	15 •

Kana Butré 12 nsl. — now.

Zamolvitě Redaktor Jakub Kucjant.

Cíjischiane pola K. V. Hilti.

A Dóftacju wo Weller ecz Kniharni.

Swētne Podawki.

Z Frankfurta. Kaz jwo poslenim Čislo našeje Gutnitski prajachmo, dha chce bramborské kral jenož tedom Krónu němščeho Khejjorswa na so wzacj, hdéž budza družé němščezé Wérchojo do toho zwelicj. To jo so hacj dotal wot 28 němščich Wérchow stawo, Hannoverska, Bayerska ha tež nascha Saksionska pak so hízejen wupravili iehu. Hacj hubzemo potajšim toho bramborského Khejjora dostacj, habo nice, to hízejen so prascha. Frankfurtska narodna Zbromadžiana jo pak znova na najswatočnišcho wuprajiva, zo pji tem, žež jo wobzankněwa, stejo wostanie. Rakuski Khejjor jo swojim Zapovanczam prajiw: „Hólce vójcje domoj“ ha duž jo jich 28 z narodneje Zbromadžizné wustupiwo, ha so zapé k Maczjeri dom wróciwo. Cij družé wschak tam tež wele wutijnicj nebudža, dokelž žež woni tam rézia to nitjo neprvacj. — Kaz so praji dha chzedža někto Arczewójwodu Dana, bramborského Préncza, ha jenoho bayerského Préncza za nakhvotných Regentow postawicj.

Z Bayerskeje. Tidé so poweda, zo budže predawski saksionski Minister v. d. Pforden do bayerského Ministerstwa stupicj.

Z Schleswig-Holsteina. Danscze běchu sebi blízko pji Morju pola Westi Düppel wulke, twerde ha z Kanonami wobsadžene Nasépo natwarili, zo bóchu z Kupé Alsen, kij wo Blízkosći lejzi, tak husto hacj bō so jím spodobawo bewschohoo Stracha na Kraj píjnecj ha naschich Wojakow nadpaneci möhl. Tute Nasépo běchu našhomu Wójsku jara straschné,

ha bō tohodla wobzanknene, je Danskim prejz wzacj. To pak so tak lóchzé tjinicj nebasche. 5000 Wojakow ha 6000 Saksow czechnechu ze zjenczenej Artilleriju na 13. Haperleje rano zahe na tute cjezke Džewo. Danscze so kruče wobarachu, ha Bitwa běše tohodla jara horcza. Naposledku pak bō Neprzeczel pjeminené ha zahnaté. Naschi saksionscze Wojaczé su sebi pji tem wulku Čezech zašwuzili ha staru khwalbu našeho Wójska znova wobstreczili. W Bitwe su padneli 2 Wóschkai 13 Podoříčerow ha Wojakow; raneni su 10 Wóschich ha 129 druhich Wojakow. Te Nasépo su wot našeje cjezkej Artillerije wobsadžene. Danscze spôtachu dře tesame zapé dobocj, hale to so jim neporadži, woni bóchu znova zbicji ha zhoubichu zaso khétre wele Muži. Tak wele jo z cewa Danskich panewo, neba so z Westoscju pravicej. Wele jo jich do Wodé zahnatéch ha zatepenéch. Tež němščich Wojakow, (Saksow, Hannoverskych ha Bayerskych) jo tójito swoju Smrcz namakawo. Nascha cjezka Artillerija jo nětk swoje Tsélbó na Kupu Alsen zwozjiva, ha pótá te tam natwarene Nasépo zkazecj, zo bō potom naše Wójsko tuhlej straschnu Kupu lójscho dobocj mohwo.

Z Wuherskeje. Tidé jo so Khejjorskim wo poslenim Času jara hubens schvo, tak zo su jich Madzarojo hacj blízko pied hwowne Město Pejt zcizzejeli. Windischgrätz jo dře dopokazaw, zo móže dře Města potſelecj, kotrej so wobaracz němoža, ale Wójska pscheczivo Neprzeczel wodzicj nerozemi. Tohodla su joho tež nětk wot Khejjorského Wójska wotwowlali, ha budže pólne Marschal Welden, kij běše hacj do

tutoho Čiha Wiňe, na joho Město stupicj. Madžarojo pak maja město toho jara wustojnich Generalow kaj teju Polakow Vema ha Dembin-štoho. Z cewa jo wo madžarskim Wójsku wele Polakow, kiz tu Węcz wedu, ha Polaczé ju wězne dobri Wojaczé boli. Wuherška Wójna wózne jawosje ſurowa ha krawna boci. Ma-đarojo ſlaza, ſpalja ha ſkonečova wcho, itož jim do Rukow patne, Mužiſtich, Žoné ha Djeczi, ha weſebe jo Sedmihrôdſka wele cjerpeč měwa, fotruj jo madžarski General Vem cewu předob- bów. Tež Serbam so něko jawosje hubene dže. Madžarojo su St. Thomas předoboli, kiz jo hizon prede dwójce jich Nadpadé motrazew, ha zahubja ha zatupja něk wſchitko itož jim do Mocze pýndze. Wſchitko před nimi cěka, tež rafuske Wójsko je tamu Stronu wopuſczejivo a czi bož Serbja ſteja tam bewſcheje Pomocze. Jenoz ze ſerbskoho Wéchowſta cichne jim ſerbski Generola Kniežanin z někotremi Čawžentami Dobrowolnikow na Pomocz. Wo Starém Verbaſu su Madžarojo jawosje zahadzeli, 70 ſerbskich Djeczi wo Schuli ſkonečovali, ha zte- mi motrubanemi Hwovami ſchulſke Wokna za- kwadli; jednoho Duchownoh su zadé Konej pý- wjazali ha ſobu leſli; wo Piwniczé ſu jenohu druhoh do Zamó tjejneli, Swomu na ſoho na- kwadli ha ju potom zapalili, tak zo derbesche tón Nezbózne na jawosje Waschno Konej wzacj; tež wo Siwatzi ſu 200 ſerwinomatech ſchulſkich Djeczi morili. Tak cjerpeč Serbja jawosje za ſwoju Luboſej i rafuskomu Mócznarſtwu. Ha ſak jim Němcé za to pwacza? Z Nedžakom ha z Pízeradu. Generola Nugan (Nugent), tak piſa jedén Serb, jo kruje Město Zambor z 8 — 9000 Mužimi, bez Wobédlerow ha wěsnich Ludzi kiz běhu ſo do Města zechli, ha z 20 Kanonami wopuſcijiv, ha potaſtim cewu Krajinu Baciku Madžaram do Rukow podaw. Na tém jo ſo Lud jara poſtrejive. Někoſi ſu czechnieli znim, druzé ſu za Dumaj czechnieli, wowaſo ha jawosje ſwoje Město wopuſczejivſchi. Cewa krafna

ſerbska Žemá jo Zahube podlezawa. Z Verbaſch, Děpotu, Sw. Ivana, z Kulé ha Kulpina ſo ani jedén Czwojek nejo wuthowacj móhw, wſchitko jo bovo ſkonečowane ha cewa Psam i Žratwe tijenene. Percezel, madžarski Generola nejo wo předobotém Sw. Tomaschku zwostaw, ale wethi Džel Města ſpalivschi ſo ſo do Maradijskeje Twerdžizne podaw. Grodzisheja ha Nasepo jo ſtejo wostajiv. Serbia ſu tohodla tute Město zato wobſadzili ha znova wobverdžili.

Ruſowſka Pomocz jo pýjſchwa. 46,000 Ruſow ſu Sedmihrôdſtu wobſadzili.

Rakuſke Wójsko ze wſchēch Stronow Posel- nena na ſo czechne, tak zo jo teſame něk na 100,000 Muži ſelne. Hizon ſnadz wo bli- ſchich Dnach změje ſo pokazacj, ito budje z Kne- zom wostacj.

Cyz, mokar.

Ze Serbov.

Powſchitkomna. Zhromadžizna Macjicze ſerbskeje.

Towarſtvo Macjicze ſerbskej mejeſche 11. Ha- perleje ſwoju ſetusku powſchitkomnu Zhromadžiz- nu na Winicze pola Budeschna. Wjtomnoſej ni- male 70 horlivých Serbow dopolaza, zo tute kwa- lobne Towarſtvo pycze wacj ha wacj Dželbra- cja vež Serbam namaka. Předseda Dr. Klein wotwari Zhromadžiznu, ha da dlejſku Rozprawu wot macjicznoho Škutlowania wo zandjeném Lecje. Towarſtvo wobſteji ze 171 ſobustawow, ma pyc 200 Tolet na Daní, ha wóſce toho hifczen wele nerozpředaneh Knihow. Knihownia wobſahne 217 Žwafow. Pyc Macjiczu wuda- tých Knih ſo hact dotal 11. mienicé. 1. Luben- ſkoho Prědowana. 2. Michaw, Powiedanciſto wot Kulmana. 3. Zutrowne Jeſka wot Kucjanka. 4. Serbske horne Wujicze wot Žaluba ha Kucjanka. 5. Dwaj Serbaj wot Psula. 6. Ribovečenjo wot

Mucjinka. 7. Stawiznē Jerusalema wot Jencja.
 8. Jan, wot Kullmanna, ha 3. Živazi Casopisa
 maćicy serbskjeje. — To wot Kneza Du-
 chownoho Sejlera pastawene zmjeje Moto za naj-
 lepshe serbske Powedaniško jo macjicne Wuberk
 tak wudjeliw, zo jo Knez Kullmann z Wujezda
 6. Ul. za Jana ha Knez Mucjink ze Žemicz 4
 Ul. za Ribowcjanow dōstav. Něik so tež wot
 toho rétjeſche, kajte Knijki zmjeje Macjiza pjet-
 chodne wudacj, ha spomni so, zo budja najprede
 Knijki wot Kneza Duchownoho Buča wo Pra-
 wopisu podjanskich Serbow wudate, ha pozdji-
 ſho tež Spis „Bohuslav z Dubowinem“ wot Kn.
 Jakuba Buča z Prahi. Wot serbskej Čitan-
 ki, ha tež wot serbskej Proteki bō wele rétjane.
 Jencj cheze Knijku wot Ameriki ha Australije
 wudacj, Pful serbski Swornik, Smoler Zberku
 serbskich Spěwov ha Pěsnitčkov. Kullmann,
 tij so hijom zase novó Rukopis Macjize pjetpo-
 dav, cheze Robinsona wot Campe do serbskoh
 pjetwojici, Mucjink jo Powedaniško „Landskro-
 na“ pjetpodav. Čebla cheze Knijki wot Hwěz-
 darstwa, Kocor wot sadoweh Žtomow wudacj.
 Jaromér ha Delanfki snadž tež nežto z Prahi
 pohajeletaj, ha tak mōje pjetichodne Léto prawe bo-
 hate za serbske Pismowistwo boci.

Towařstwo wobzankné tež, zo zmjeje so Nazé-
 mu w Buděščině spěvanisti Swedzen djerječj.
 Hacj budje Swatki Wojereczach habo Smetje-
 kaczach, nebō za wěste postajene.

Po Wobzankněnu tutoho Wuradjenia zapotja
 so Swedzen 10. lětnoho Wobstacea buděščinskoho
 serbskoho Towařstwa. Wschitko běſche jara weso-
 wo ha

„Wuj pěkné bewoſalaté,

„Tón běſche nam Muž witane.“

Spěw ha Žort wobkhowa swoje Knejstwo hacj
 do Nocje.

Cyr, notar.

Dobra Noc̄ tawzént Króčj.

Bože Swónisko f Domu djesche,
 Šwětska Wějsko zandjela,
 Čewa Žemja mucjna běſche,
 Žomu w Nocje pluskota:

Dobra Noc̄!

Tawzént Króčj!

Lubb Lubu pjetvodjeſche
 Pjez tu Helu zelenu,
 Wón ji Huka poslicjeſche
 Ze grudneju Wutrobu:

Dobra Noc̄!

Tawzént Króčj!

Swōščecj nazdala so daschtaſ
 Sworit ha žorné kōs,
 Sobuzelnaj žanoschwastaj
 Jimaj na Puej tajti Wōſ:

Dobra Noc̄!

Tawzént Króčj!

Kane Holtjo grudne běſche,
 Wōtiko Šelzu jōrleſche,
 Boži Wēt po Lētu djesche
 Z cijcha dele schutjeſche:

Dobra Noc̄!

Tawzént Króčj!

Kij so lubo w Šwěcje maja,
 Dželena so nezminu,
 Swodke Bojemce sej praja
 Ha z tém Sworitkom rózno du:

Dobra Noc̄!

Tawzént Króčj!

Z Nalbicz. 9. Duttownika bō tute 7. Zbro-
 madlina ralbič. serbs. Tow. wotdjerjana. Wona
 bē, kaj wšče pjetowanje, seline wopotana. Do-
 felz běſche nasch dotalne Pjetředa Vensch wo
 pjetipowanem Pismie wejzivin, zo jo wot
 swojoho Zastoinstwa wotsupiſ, dha wotewri ju
 joho Naměstnik Jacezwaw f Novoselic. Něik
 wuwoli Towařstwo naipředě ſiroje pjetichodne Za-
 stoinstwo. Jednowostne wuzwoleni bōchu: Jace-
 zwaw f Pjetředu; Wutjer Hlečka za Na-
 městnika; Kumer z Basla za Pismawedjera Hila

je Schunowa za Wuberkownika. — Na to so List wot nadnoho Rieza Bisłopa predkijstasche, wo kotrej wotmowi: zo budje p'jchodne za Léto jéteri króz w Drežjanach wo kralowskej (dwórnej) katholskej Czérkwi serbske Predušano ha to po schulskoj bozej Mschi, 29 Dovonja ha budje to zjawnie p'jz Drežjanski Pełkazuar (Anzeiger) k Wedżeniu date. To czemu Zhromadziznu wulcę sara ziveseli; wutrobné Djak za to! — Není so reizsche wot wujiskiej Wustawu; ha halo běsche Zapóswancez Czéz nam ju khéto wotswěcjiw p'jz driezrozemliwu Réz, wobzankné Towarstwo: zo z tej wot kraiskoho Starschołu z Thilawa wuwozenej Wustawu zpokojom nejo, ha staji Namet, zo bō so na Přemieněno tejsamsnej džewawo. — Dale bō wobzanknene, zo dérbi so profésij: z témí za Baruniano Dankow wot sachſtich serbskich krajow dôstaſtěmi Přezami Pełwadnicu zavojic, z kotrej bóchu wosobne khudzjischim Wujitjanam, na hypothekarsku Wéstosej za menschu Dan Přezé p'jcejuvacj móli. Z teju Danu pak dérbjavo so k Djélej Zapóswanci džerječ, k Djélej pak tasama zase na Danu wupoječena bóč. — Dale bō wuprawene, zo dérbja so te hízon loni Ministerstwu p'jepodate Préstwo serbskich Malejnoscjow dla hízjen junkróz wobnowicj ha potém Zapóswancezam na Sejm p'jepodacj. —

Dokelj ma 10, 11, 12 Wakes wot p'jchodných Dnach 3. króz jenoho Zapóswanca do p'reneje Komoré wuzwoleci, tak jo so ralbitij serbske Towarstwo za Wuzwolenia Mónika Lorencza w Zem'ejce (Mühlenbesitzer Lorencz aus Demitz) wuprawiwo. —

Z Kalbic. Nashe Djeczi su z Boha wshilke zase wot Koschela ha Brzlow wumozene. Tola na wshém Posledku je sebi Smrcz hízjen Bohu

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjan.

Czíšćiane pola K. B. Hili.

je sedén Wopor z nascheje Wujietne jadawa; wona wumire menujez zase jena p'kna, zpręczna Schulerka. Žtož hízon jo wóndaño wot seneje zem'eteje Schulerki pravene, to pwacjí tej wot tejeleje dozpownie.

Z Kończ. Tidé bójstaj 16. Haperleje wot téch 4 Wsow: Schunow, Kończé, Trupino ha Komorow gmeiski Pređstojicjer Bornatj z Kończ ha gmeiski Pređstojicjer Domaschka z Komorowa za Přisahancow wuzwoleni. *Lička.*

Bratzko N. N. té masch Kójsku, kij Kurwotě wóji ha tebi dom nose; tak so seltne p'iveda. Neise dha nitjo swóchaw wot tamnoho Pséka w . . . , kij Zajacza Dom p'jine; ha nitjo nazhoniw, tak jo so tém schw, kij Zajacza, zo Kończ wzaw nebó, zpeczechu?

O webhoney so z Vilnoscu,
Ha bér so p'kne na Kedžbu!
Ha nevesh traž, jto k Tjinenu?
Dha posfaj tola Gutnitsku:
„Pak zákebaj té Kurwotku, —“
„Pak djerj sej Kójsku na Stétsku!!“
Tute Róniska so zpěvaju po Wosu: Besche tam běsche jedén Hajnik. Tak zpodživne!!!

Jutze Popowu iżjoch změje budéšchinse čerkwisske Towarstwo Spěwanio.

S'ebu Wetjor wosémich pak dalschu Zhromadziznu Towarstwa.

Zandženu Sobotu Žita w Budéšchine pwacjachit?

Kožka . . .	2 tol. — nsl. tej 1 tol.	$22\frac{1}{2}$ nsl.
Pschencja . . .	4 • $7\frac{1}{2}$ • — 3 •	25 •
Ječmen . . .	1 • 20 • — 1 •	$17\frac{1}{2}$ •

Rana Butré 12 nsl. — now.

z Dostaciu wot Weller ecz Aniharti.

17. Číjšwo.

23. Džen Šaperleja.

1849.

Poſleni Pžiboh na budéſchinſkich Honach.*)

Nedaloko wot Města Budéſchin t Pownocje ſteji wulka ſchéra Skawa, ze zeleném Mochom wobroſczena. Ztóż ju naſtripi lada z Bojoſczeno dele do hubokoho Bézdnia, Žpreja ſwoje Žowmo nimo- neze ha kaž bo ueradé tón staré Řameň wopuſchciwa, pomawku fo daleczehně. Wóſoko horeka pak na Skawe w ſto Vět starých Lipach Wétré ſchumia, ha kazu Líſejo do Žpreje.

Tola w starých Džasach předé hatz Křesčijanskeje Wutžbu jasne Swětwo cze- mnu Nocz Pžibowſta ha starých Pživert- kow z wujzíkich Honow zahna, běſche talej Skawa pohanskim Boham ſweczena; Zlit ha Zbožo žadasche ſebi wot nej czewu End. Na nej čeſcenohho Pžiboha Znamo*) ſteje- ſche. Dž stari pohanszé Serbia jow ſwoje Wopore na wobrubané Řameň Pžibohej t Noham kwadzechu, joho kvalaczhě Špě- now wétre Ženti czechii Mér wſchěch Do- wach woko budzachu. Dž pak woinski Wicher tamné, z wežornohho Kraja, pzed wele Větſtot. tkom ſo pzeché dale t Raku roſchěreſche, hubscho do ſerbſtich Krajinow ſwoje Nivedra noſeč ſpotzinasche, dha ſo tež wo těchlej hewak měrnich Honach wóſki Rimot pozběně. Kravne Bitwo tedém naſchi

Wótezojo czepechu hale z uerunej Moczu.

Roschěreno křesčijanskeje Wutžbu běſche kaž ſo praji, Wotpoladao němstich řehei- žorow! Tola nice vjez Rozwutženo ha dobre Pžikwadé, kaž naſch Zbožnik pžikazive, hale z wótrém Metzkom woni Křesčijanstwo roſchěrachu. Toho dla tež pohanszé Serbia nowu Wéru, z tak krawněmi Šredkami jim wozjewenu, czece ſo ſwojich Wutro- bach zapjizachu ha dowhi Džas hízezen pzeché tu ha tam wo tzmowech Noczach ſo zkradžu zkhadžuwatchu ha ſvojim Boham ſwuzachu. Tak tež w Honach Budéſchin- ſkeje Wokownoſče. K Pownoczé dele, džez netk Bur z wótrém Cjerowom ha ze ſwět- woj Radelezu ſchera Ženiu hoředreje ha zitne Zorna zavotžive, tedém Šornik ha Želeni po zelených Lěſach haňeſchtai ha w ſlěbornej Žprevi latznu Schiju wofſchewesch- tai. — Z daloka ha ze ſchěroka jow Serbia — (w hustém Lěſu Pžeradnika Wo- tgomaj wukhowani) — ſo zromadzichu ha pod moczněmi Lipami na ſcherej z Mochom wobrožzenej Skawe, džez deleka ſlěborna Žpreja nimobeži, ſwojom Pžiboheti, koto- hoz wot Němezow junu powalenohho z nowa ſebi ſtajili běchu, wopruiwachu.

Pžichow pak bě tež Biskop z Měſchna do wujzíkohho Kraja, dokelž tedém Wujzicza t měſchňanskemu Biskopſtwej ſwuschescze, zo bo ſo wot modoho Křesčijanstwa w tu- těch Krajinach pžepokazaw ha wobhoniw. Dž won wuſwoscha wot ſerbſkohho Pžiboha tak bliſko pži Měſceji, ſo won rozhori, ha

*) Na hownowſtich Honach. (Dehne.)

**) Glinę ſo w starých Písmach joho Meno.

na joho Zahubeno so kruze hotwasche. — Börzé Zkwadnosz namka. Zase w tzmohoi Nocé Serbja so tam na Skawe zromadzwachu. Dokelz bē straschné Bwósk ha wulke Newedro czewo Nebjo wobejahnéwo, moslachu sebi swojich Nepzeczelow zdaloka. Biskop zhoniwschi, zo so wulka Mnohosz serbs. Ludu woko scherej Skawu zkadzuje, zebra kwataiczé wschich nemstich Rétzerow, kiz ruine w Budéshiu zwostawachu, ha poda so zpesczne z nim na Ruej, kiz k Pow-Nocé wedze. Meltzo hale khwataiczé so Serbam bliżesche. Tak pžindze hatz Skawe wele krotz hijon spomnenej; tu Biskop swetwo Bwomjo na Bérschu Horé wuladawsci, wo Butrobje so rozhněwa ha taklej k swojomu Wojsku rétzesche: „Nékt Muzojo waschu Mdcz ha Akrobwosz pokazaicze. Leicze Serbow tam, kaf woni Boha wérshuoho zadspewsczi, nashei Mocé ha naschim Kazniam so smejo swojemu Pžibohes wopruwaja. Neprawe ha rēschne zamérno bō wot nas bowo, taiku Nekmanosz tak blisko woko naschich Grodow czerpecz. Toho dla pobijcze pohanstich Pžibohow, ha nashej Wére Rueje runateze.“ Tak rēkné won, ha kozdē pžimné kružischo swój Nédecz ha Pebiju w mdcznej Nocé kasesche.

Na Skale pak pod mósokej Lipu steji Pžiboh zwoczané*); vzed nim na wobrubaném Kamieniu swetwu Wohui saje, podla toho steji joho přeni Swujownik z dowhej běwoj Draſtu wobleczené, na schedźiwoj Wowe zelené Dubo-wopewoite Wénež ha Serbow Ludu kowoko stojaczé Spewé spewasche. Nékt Maistarachi bez nimi so blizi swetwomu Wontarej, lědom zahojene Rané na Čzole ha na Butrobe swetzja, zo jo

zmuziwe swojich Bratrow w krawnych Bitwach wodzin; joho 12 Modzenczojo ježehuwa ha niesu Daré Wopora. — Bez tém bē Newedro czewo Nebjo wobejahnéwo ha Bwósk ha Rimot straschi kozdu Wutrobu. Ziedném dobom swetwa Brón wschudzom bez Stomami bwoszczí ha Biskop, statnié Muž, z Lésa wustupi na scheru Skawu ha wokowo naho wele zmuznich Rétzerow, ha rēkné telej Swowa: „Zto wó bezbožni jow mordwo Znacno třesčicze, déz horkach na Nebju Boh wérshué sam k czwojeskim Wutrobam wo Newedrach rēzti? Wó Bwazni! leicze nemocne ha swabo jo waschich Rukow Džewo, nech netk sam sebi pomha, ton wasch swawné Boh!“ ha blize pžistupiwsczi won swetwe Nédecz ze selinej Ruku na Pžiboha požbené; z Moczu pžiskoci staré Pop, z liwoj Ruku swojoho Boha wopzinné ha z prawej Nepzeczelei wobara, taklej rēkniewsczi: „Wó khrobwi Wukrajicze, wó Zahubero mojoho Luda; zto wó jow potacie ha naschich Bohow Bódlo, z waschej Pžitomnosczi wonetžesčicze? Nejo dha Swet dosz wulki wacz za was ha nas? wó scze nam Kraj ha Kubwo zwali, nas naschich Bohow wurubili — rōtzeče so! wasche nech su Mute měschťanske, jow w zeleném Lésu chezemó mo kňeistwo wobkhowacz!“ — Tola podarmo bē wschitke Rétzeno. Blize cijicza Němcze so ha beru hijon Daré k Woporej tu pžinesene. Z Moczu staré Pop netk zawowa: „Tu te mni, moji Serbja, z waschim Czémom zakitaicze naschich Bohow! waschi Bratzja wo krawnych Bitwach pobici, wowaju: Smrcz wschem hordém Nepzeczelam!“ Tak rēkné won ha rozhori wschich Serbow Wutrobó; swetwo Metze z Nōznow wutornewsczi: Smrcz naschim Nepzeczelam! wowajo, walichu se na Biskopa ha joho Wojsko.

*) Hjšen džencjischí Djen so bez Ludem pōweda, zo tam hubolo Wodze zwote Čjelo leti.

Ha zdobom nasta straschna Bitwa. Serbia
krucze rubachu, hale Nemezow Mnichoscj
bē pze wschu Mérū wulka. Ze wszech
Stronow westa Smiercz jim rozé, zadé
nahwa Skawa, ha Zpreja Bezdna, ze
wszech Bokow wotre Lebje Nemezow; Wo-
ni pak Smiercz ha Rané zadspewscji z Mo-
eju wóiwachu. — Netk z Dobom Bwost
wszech Botzi zaslepi ha Rimot, zo Zemna
žri ha tsepocze, Nemezow ha Serbow po-
hwuschi. Biskop, kiz napreni zase f sebi
pjindze, zawowa: „Boh sam jo z wami,
krubwi Mužojo!” ha wszech Botzi tam
so wobroczja, dzej swetwo Promio f Nebju
sape; do mocnej Lipu, pod kotrej Pziboh
stejesche, bē Niewedro dériwo, jeje Wérzki
so pale sche. Zwote pak Znaino Pziboha
padne ha Popa, kiz je hizzen wojzimien-
dzerzesche, ze sobu do hubokeje Zvreje po-
torné; anicz Popa, anicz Pziboha ženi
zane Woko wacze newolada. Nemerzé to
wuladawscji, z nowa na Serbow so wa-
lichu ha jich, pze tajke Mezbozo postroje-
nich, blize ha blize Kromie Skawé czerjachu
ha ito so nepoda, itož Mecz ha Lebja nepobi-
wo Zpreje zrudné Ronez wz. To bē Ronez
poslenoho Pziboha bez Serbami. Dowhi
Tjas bē tōulej Blak Serbam straschné ha
hizzen dzemciszchi Dzeni stara Womka ha
shedzjwu Džid modomu Ludej powedatai
fak zwote Pziboh w hubokej Wodze pod-
mienié leži ha kózde Leto jenoho Ćzwojeka
Ziveno sebi žada — fak tam woko scherej
Skawu w tzmowech Noezach mordwach
Serbow Dusche schera, ha nemdre Wichore
w starich Lipach zakhadzeja ha Lisežo tjasu
do Zpreje.

St. Ć. Jaromér.

Z Rakuskej. Zanžene Leto z wuherskej
Wóinu tak stejesche, zo kožde ha nascha Jutnitska
tej sobu prajesche: f Hodam dře budja z Wuhe-
tami hotowi. Kak su so netk te Węzé pjemienili;

traž budja hizzen Wuhero z Rakusimi ha z cę-
woi Rakuskeju hotowi. Welden, ton nowu
wósci Wiedziczer rak. Wóiska jo zase na wszech
Stronach Wuherow pjimaw, ha mó buhjemb
skoro netko wot waznich Bitwów swóshcij. Po-
dla pak tej hizzen tpora rekaszhe, zo su Wuhero
Pejt wobsadzili. Gelatycz steji pzi Watzen, ne-
daloko Schlisa. Na juznej Stroni su so Strat-
imirowicz ha joho Serbia z Wuherami jawosne
bili. Nocé 13. Haper. won jich pjimasche, ha
po wósem Hodzinach běchu Wuhero na wszech
Bokach zbiejt. Wósci Nüžan, kiz Wolwodine
stejesche, ha bez to, zo bo teliw, pjed wuhers.
Perciom ciekasche, jo pjed Sudnistwo stajené;
won bē Wina, zo so tam wo zandznejen Jutnitsce
zpomnene Eurowoscie stachu. Wóschnosci děrbi
krucze z nim wobkhadzci, dokelj Serbia meňa, zo
jo won na Porutynosz Wóschnosci ciekaw, kotaž
cheze tak Serbow pjeswetzcji, zo woni bez Zaki-
taňa rak. Wóiska Wuherskej Pzemoczé podlejza.

Wo Italskej dře budje tola Mér bez Zar-
binskej ha Rakuskej. Haj, dhe bo Žandželska tomu
napiecjo niebowa. Žandželska so menuicé boj,
zo mowa Rakuska traž Pjewarw u Italskej dōstacj
ha jo toho dla pze swojoho Zapóswanceza na
zardinskim kralowskim Dwoře pjipojewa: zo ne-
budje czerzecj, teiko wele Peinez kaj postajene jo,
Rakusim za Mér wottedacj. Rakusce su na to
Twierdziznu Alexandria wobsadzili. Žto wé, što
budje so tej jow dale podawacj.

Itož druhe italske Kraje nastupa, dha jo
Toskanske, dzej bē Republika zavojena, Lud
so po czewém Kraju z Moczu z bénem, Republi-
kanow wuhnar ha swojoho staroho předé wu-
hnatoho Wércha zase na Thren postajiv.

Wo Romie hizzen Republika wobstej.
Franczowske Wóisko chyžeschi Bamuz, kiz Gaecje
pjebowé, zase do Roma wesz. Žandželska jo
tej tomu napiecjo. To nitko nekodzi, nich w

Rome tež Žomraňo jich nowoho kniežestwa wo
pownej Mléce nazhena.

Tež Neapel jo wo Wóine ha cíepu so tam
selne ze Sicilianatami, kij hatz dotal neapolskem
Kralej posuchachu; hale dokež hijon dawno z nim
nezpolokini su, to dleje wacé nohcjedja.

Z ném sko ho Kheizorstwa hatz dotal pak
hijcjen bez Kheizora. Němske Wóisko w Schles-
wiku jo dale k Pownozé cíahnenwo ha hijon do
Jütländ pješchwo. Wo poslenej hijon zpomnenej
Bitwe jo so nasch modé Préncz Albert jara deře
pořazaw ha pjez swoju Wutrobnitoscí wile Khval-
bě zaſwujiw. Wo najvejšim Wohenu bě wón
wýchudjom pödla.

Burštich Džowkow naletni Spěv.

Pjazu lei smó doſlavali,
Kowret ſtajmó na Raſtwu;
Jutré ſu nam pjihot'wali
Djewo zafé na Polu.

Zarodu nařídečé czemó
Sebi pěkne wukedjicj,
Pon' tež na Smahu mō djemó
Kamene tam zeſberacj.

Zpuschjeli ſu Muje Kérki,
Hawé czemó zczaſacj hicj;
Kawapoče tež zel'ne Meiki
Czemó wýchudjom naſtajecj.

Pjenczu mwódnu pjižnéhwamó
Kruwom k dobtom Polecjei;
Treidach jno tež namakamó
Pwachtu modei Trawu ſei.

Kruwó mamo hijczen labacj
Czelata tež jazamó,
Nebdjemó tak dowho tradacj
Drebačj wacé na Mlko.

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjanl.
Cííſhčjane pola R. V. Hiki.

Litíčka zas nam zafčjewaja
Z ranej Barbu tjerivenej,
Hercé z nowa zahustuvja
Na Skakané wesowej. —

Pječtaš.

Ze Serbo W.

Pječjewna Zhromadzjina zjenoszjených serbs-
kich Towarstwów běſche jara ſelne wopotana.
W one řekacj, zo jo tam na 500 Ludzi bowo
Zapojilat ve ½2, Koncz ¾7. Sedniano těch znaſownich
Peñez dla bě horce ha dowhe. Wobzanknemu ſo
jo, zo děrbi tute Peñezé do Wosadow rozjelene
ha wot gmeinſtich Piędſtoječjérów začadwanie
bocj — ha zo děrbi wujifka Wustawa zpadnēj.

W zandjenej Duttincjczé běſche ralbitj an-
ſtim Kjijetam porokuwanie, zo ſebi woni ne-
bchu k swojim ſijerskim Konam. Banté ze ſerb-
ſkim Barbami wobſtarali, kaj jim „něſch pö-
t ecz Boſci“ to radjw bě. To pak nejo na-
ſcha Wina. Pola naſ ſo menuječ te ēane, ſtaré
Waschno, zo naſche Holczé (hai tu ha tam tež
te Žore) nam rané Bant za Konu k Zutrontjczé
wobſtaraja. Mó děrbinó poraſtim z Bantom
zpokojoſom bocj, kajtj jón doſtaniemo. Lubſcho bě-
ſche nam wſhak tež běwo, děz běchmó Banté ze
ſerbſkim Barbami děſtali, dokež ſo Serbſta na-
hauwivemó, hale tež zlawnie radě poſkemó, ſak
zahotene naſche Wurobě za Pjizpořeno toho-
ſamoho ſu! — Hevat pak ježen čezemó pjižpo-
nicj, zo někotre naſdich Holczow na Wobſtarano
Banta za ſijerske Koné trochu zabóvacj pójima-
ju, ha potom děrbi ſebi te bohe Kjijero (kaj
leicza někotre), ſami ze ſtarémi Bantami z Muzé
won pomhacj. Wo nowe Banté běchmó dře ſebi
ſami tež k Hörníčej děnici moli, dhé běchmó hatz
do poſkemoho Dna taſku frutu Nadžiju na na-
ſche Holczé neſtajili. Z tém ſo nebudzemó wacé
zhebačj daci.

Někotzi Kjijeto w ralbitjanſkej
Woſadje.

Dutze za Tědjen změje budeſchinſte cjetw.
Towarſtvo Špěwanio.

Ralbitjanſke ſerbske Towarſtvo změje jutſe za
Tědjen Zhromadzjnu w Ralbicé.
Jaczwawf, Pjedſeda.

A Dostacju wo Wellerecz Kniharni.

Centrischka.

18. Časivo.

5. Dzén Meja.

1849.

Wozjeweno.

Kralovska Majestoscj jo zwozivschi na §. 116. krajnje Wustawu ha na nakhwilne Zakon wot 15 Nov. 1848 zromadzenej Komore zbenecz za dobre zpóznawa. Žtož so z tutem zjawi.

W Drejdjanach 28. Mayerl. 1849.

Bedrich August.

Nasachsenſki Ludi.

Ministero su kralowskej Majestoscji radzili, swoju pzej Zakon jomu dowoleniu Mecz, Komore zbenecz, třebacj. Woni su tuto tzinili, dokelž so předsveticj nemoža, zo te Waschno Skutkwania Komorow wérne Potrebnoſcie Kraja ha Žadana sachſenskoſho Luda zpokoſi. — Přichodne Wuzwelenio po Zakonu wot 15. Nov. 1848 budje pokazacj, hatz jo Ministerstwo so zhebawo, déj za to djerzi, zo dotalne Zastupenio Luda nejo po joho Woli.

Něk pak jo Ministerstwo winoite, Ludej zjericz, tžoho dla wonie Wetzinu tuteju Komorow ſedžbu měvo ha vostupimo nejo. Wone nejo tzinicz wot jene habo druhe, traž naiwajnische Prascheño Politiki habo Zakona-Dawana. Ministerstwo budje svoim Časni pokazacj, zo so wo tem žansho Rozhodzenia Luda Zastuperow neboji, déj jenoj wérni Zastupero ludowoj Wole su ha so jich Rozhodzenia na někaſte Waschno z Přepokazanom Ministerow zjenosčici hodža. Wina jo wele waczę te czewo Žadzerzeno Komorow wo těch tžioch Měſacow jeju Zhromadzijnow.

Wone so prascha, hatz Ludi cheze, zo joho Zastupero pzej Lubena, kiz so wuwescz nehodja — ha pzej druhe hatz zhromadnese Winwatoſeje Žwazki zwazani, do Sejmowne stupá, dzej pzej swobodne Rozrežwanie bez Knejerstwom ha Komoromaj Wobzanknenia zrawicj derbja.

Wone so prascha, hatz Ludi cheze, zo joho Zastuperow Wuradzenio naiwajnischich, jim předpomožených peněznych Malejnoscjow hako Přilejnoscj wujmowa, Dopelňeno všech druhich Prascheniom po jich Woli sebi wutvongutvacj, ha Knejerstwej Cjeze pžihotuvacj; so wot toho něstaraſchi, zo na te Waschno Krajej naihubſche Rané cjepe ha Kraj do Dowa pžinesu, žtož nichton bøe zatžucj nebudje hatz Ludi sam.

Wone so prascha, hatz Ludi cheze, zo joho Zastupero, kotrež Winwatoſcj jo, wot Ministerstwa předpomožene Zakone ha za Žbozo Luda naiwajnische Malejnoscje rozmíne ha zprawne rozpominacj, město toho do vſchelakich Napraschwanow ha wo samich Měſchenow do Knejerstwa swoje Powowano staja.

Wone jo na Posiedlu prascha, haiz Lud cheze, zo Komoré, wschu Mérnu pjestupitai, ha pjez mnóhe Mateté wicho Wobstejace faiz wo Wicheru powalecž ha Dno wichej Rjadowoscje zhibacž jo proczwetaj; město toho, zo bóchtaj Ministerstwo wo Postaženu ha Wudokonenu krajskich Malejnoscjow na Podwojsk zakladnich Prawidlowow swérne ha pilne podeperamoj.

Ministerstwo newerti, zo cheze sachsenški Lud tak zaſtupené bocž, ha toho dla tej wone wostupiwo niejo.

Ministerstwo jo swoje Wotpoladana při muztownych Malejnoscjach zjawiſe iwele krotz wozjetivo; wone budje so dale za jich Wuviedzeniom proczwacž.

Hale tež Wudokonenu wérneje ha trajacieje Jednoté ha Swobodé nemískoho Luda so Ministerstwo nide zpedzicž nebudje, hale swérne ha pilne so za tem ſobu proczwacž; — Komoré neistaj bez tem anicž ſejmiske Piſmo wot tutoho Ministerstwej pjepodawoj.

Žtož Waschno Wuviedzenia těchlej Praſheniow naſtupa, die moje Womíjenia wſchelake bocž; zprawna Wola pak, tež druhich Přesvetzenio pwacjicž dacž, rozomne Překwadzenio Čjestzwaniu ha Zancjmecjo budje Jednoſczenio k Zbozu wózcznoho Kraja wěſci zpěchvacž. Taiké zbromadne Štukhwani žada Lud wot ſvojich Zastuperow; taiké nadzije ſo Ministerstwo wot tej ſkomorow, kotrejz budjetaj ſo východne z nowa wuzwolecž měcž ha na taiké Waschno stupi wone z tem Přepofazanom ſwojeje dopelniſeje Winwatoſeje pjez Lud ha poworbe ſo na joho Rozſudzenio.

Dějjanach 28. řapert. 1849.

C z i M i n i ſ t e r o :

Dr. Held. z Beust. z Ehrenstein. Dr. Weinlig. z Rabenhorſt.

W o z j e w e n o .

Wo 18. §. Zakona wot 9. Nov. 1848, Přemieneno wojskeje Swijbu wot 1. Avgusta 1846 naſtupacjoho, ſteji zcjhuruacze: Cij k Wojakam wuzbeneni Modjencé z Létow 1847, 1846, 1845, 1844, 1843, kij neik hiſcjen k zaſtupnej Swijbe (Dienſtreſerve) pjiſwuscheja, maja ſo k dalſhomu Wobladwanu ſwojeje Kmanoscje k wojskeje Swijbe podejſtnecž, — ha maja ſo po zjawneném Napominaňu pji tej wo 9. Štale tohosamoho Zakona wot 1 Avgusta 1846 rojenej Žtraſe pjez Rekrutirungs-Kommiſſiji ſvojoho Wokresa na tem wot nej poſtajenem Dnu ha Blaku zjewicž.

Na Podwojsk toholej Zakonu budja wſchicž k Wojakam Wuzbeneni poſmenuwanich Létow, kij pji tomne hiſcjen k zaſtupnej Swijbe pjiſwuscheja, z tutém napominani: w o pjičodném

1. Juniu toholej Léta

wo Wosobe (in Person) habò joli to nemójne, pjez Druhich, ſo zjewicž; pji tem ſwoj narodné List (Geburtsſchein oder Gestellschein) pjevodacž potém; pak na tem, wot Rekrutirungs-Kommiſſiji ſvojoho Wokreza poſtajeném Dnu ha Blaku dalſhomu Přeladaniu ſwojeje Kmanoscje k Swijbe pji te wo tamném Zakonu rojenej Žtraſe wo Wosobe ſo namakacj.

Pji tutém tjinim ſhiſcjen na to ſedibných:

1. Wozjewieno na 1. Juniu poła Zastoinstwa swojego Wódwa ma so na samsne Waschno stanę, kaj heidak; za to pak Wozjewieno na 1. Jun. pýlchobnogo Léta preicžpadne.

2. Zastoinstwa, kij maja to wobstaracj, napisaja tých so Ziewaczéch na tesamne Waschno, kaj so kójde Léto stanę pýj Zapisanu nowéh Rekrutow; maja telej Pisma potém swojim Blaku wot- tedacj ha tých Napisanéch w swojim Tjasu i Pzeladaniu pýjwesj.

3. Cjt něk i zastupnej Swižbi pýjwuschači Modjencé, kij budja po dalschim Wobladwa, iu i wojskowej Swižbi ūkmani, su czele zpuszczeni; za mene kmanéh Zpóznačji, budja i tej, z nowa zwojenie zastupnej Swižbi pýjwuscheč; cjt czele kmani pak na Tjas swojeje zastupneje Winwatoscze (Reservepflicht) po dôstatej wojskowej Wutzbe Pejlow i wóinskej zastupnej Swižbi (Kriegsreserve) pýjwoszani.

W Drežjanach 12. Kap. 1849.

Rabenhorst.

Kak so Tjasé pominu!

I. Lécjo ha Nazéma.

Na Skawie wósokej
Stateje Praschicé*)
Modjencz so rozählive
Wo krasnej Wujicé.
W Polu wón scherokim
Wujiku něk wulada
Na fortejz i Mročjelam
Lipa so pozbéha!

Wersch jeje hawsaté
Selne so rozhéda
Korene suočite
Z Moczu Zem' rozhreja.
W zelenich Woježlach
Wtajſi so khovaja
Wo Honach khwódnich pak
Serbio so zlubwaja.

Modjencz tam na Skale
Swéiwu Mecj po Volu
Rusu jo powojin
Na khrobwu Wutrobu.

Z jaſnémaj Wožomaj
K Nebju něk polada
Z doboru tu z Wejzora
Gjezceč so zahrima.**))

Tjowo wón pomorski
Mecja so pýjmasche,
Stracha 'jnoj, Nezboja
Wot tam so nadjesche.

Kwótki dte jeliwo
W Wojskach wón widjesche
Royot kaj i Winwischja
W Rimanu swoschesche.

„Ja Serbow Narodnosć (Swobodnosć),
Wutrobu Žiženó!“
Modjencz tu wotendje. —
Bliži so Riman.

II. Zém a.

Dziwne Wéitré schunia w Lésach
Werchi Schmrékow zibuvá
Pusté Kraj! — ha zrudna Téchnoscj
Wutrobo jo pjemohwa.

Rapak zlétive wołow Skawow
Wósokeje Praschicé
Rapak Róinam Schmrékam Dubam
Strashne Hoto Wujicé.

Na Kamienu zrudne seidjo
Muž tam staré schedžinu
Ruczé wame; cjezce žděchive
Skorji swoju Žrudebu.

„Mwódná, dowhi Tjas sé stawa
„Lipa našchob' Narodu.
„Mecne Wódlenio sé dawa.
„Ludej serbskom swarwonomu.

*) Hora pôdla Budeschina.

**) Spěvar měni tude wo zandzeném Tjisswe Jut-níjski zpomněné wóinski Michor, kij z wetjornoho Kraja Něvedra do Serbo noschesche

„Nétk jo z krutej Země ztorhaw
„Wichor twoje Kotení
„Nerwedro pak Zdónk ha Hawzé
„Bobivo jo do Země.

„Percz je kréje! rozeje na nich
„Mloch ha Trawa zelená.
„Pentík jenož jo stejo wostaw,
„Drudné Pomeník Nézboja!“

Tak won husto pwacjo zkortí,
Staréh Tjasow zpomina. —
Zbene grudnej Wotíj i Nébju
Hatj so Swóncejo potaja?!

Rij bô hrewo Kraj, ha Pwódnoscí
Joho staru zbudzíwo,
Zo bô Pentík zaf nowej Moczej
Nadobów ha zbenew so.

Hale Nébjo pomrocjene
Swónceja Pruhám wobara
Cejkti Tjas to, cjezle Hoto —
Dej so zubi Nadžija.

III. N a l e c j o.

Po Kraju prudné bê
Wetík so pozbéhnéw
Cjémnosz ha Léchnosz wschu
Daloko rozdühněw.

Na Wujcze zelenej
Lipka zaf rozczeché
Swóncejo ju z jasněmi
Pruhamt hrécheshe.

Drudé dře z Wettora
Hlýčjen so zabwóška
Bwoſki wschak daloke
Lipe wacz nejskodja.

Holecjo na Skale
Praschlcej wóſolei
Z Lipowém Wopenow
Wijesche „Wenczé“ sej.

Soworik lubožne
Holizče' zaspéwa
Wot Serbow Nadžije
Wesele pôweda.

Na zwotej Nadžije
Wona so zveseli
Horlivosz z Wótskow ji
Z módrémi pwoñesche.

„Wíva sém Wenczé tzi
„Wot Lipé modvie
„Maschoho Stutswana
„Pomenki narodne.

„K „Wenczam“ zaf nowém nam,
„Lipka so zelení
„Swobodé Swónicko su
„Z Kvetíkam towpwodni.“

Holizka z „Wenczami“
Wesowa wotendje. —
Narodnosz Serbow wacz
Z Wujcze nezandje.

Jaromér.
Cyz.

Z e S e r b o w.

Z Budéščina. 20lé Djeni Kaparleja jo
našch nadné kňez Biskop nowu Kaparku na
Milkravischku swecjiv, wo kotrej budje so pji
Porebach boja Mscha ha Pređwaino djerjecj. Wo-
sada spewasche pji tém serbske Chérlausche ha zlontj-
ne: „tebe mò Boha khwalimò.“ Nascha
duchowna Wóschnosz jo nam pjez to jenu hijon
dawno zatjutu wutrobnu Žadosej dopelniwa ha
prawimó ji wutrobné Djak za to. —

Kaparka jo dře mawa hale prawe čana.
Deje Muše su Zbótski Murow Thórema stareje wul-
keje Czérkive. Na Kaparcé stoji čané, hatjruňe
jenož dresané Thórmis, na kotrejž Zwónicj wisé,
tis ma sénne, wôtré Zénk. Boh daj, zo bô wschéch,
kotrejž budje powopacj, i tijchomu Merej ha
Wotpotzinkoj pjemodžaw. — Natwárenio tuteje
Kaparki padne do grudnoho, némernoho, zapus-
cjacjeho Tjasa. Kak podžitwne! bez tém hatj
Swét wscho Wobstejace roztora ha rozbóhi,
Czérkcej twari! Na Mescje stolétnoho Zapusczena
pozbéhuwe so nowo Débenstwo! — O Bratzja!
bóchmò tola tež mò kaž tuta našcha Kaparka z
Proha ha z Perscheje slawa, wotutjili z Néchow
i pocięzivomu Žiweniu!!! —

Krótká Rozprawa Skutkwaňa buděšchinskoho serbskoho czerkwinskoho Towarſtwia. Tesamo jo hatj dotal 16. Zhromadžijnow djeržawo. Dílba zapisaných Sobustawow so 118. Z muzkoho Zplahwa 57, ze jonskoho 61. Towarſtvo wobzankne, nanaipředé czerkwinke Starvigné za Předmjet (Gegenstand) Wutžbu vzaj. Po tutém Wobzanknenu jo Předseda wořešči Zhromadžijnach rěžaw:

I. wot Přejecjihau řeječijanskéje Czerkve přenich schęci Stotíkow, 1. z Voka Židow. — 2. z Voka Bohanow. — ha 3. z Voka b'wudných Wériwéch, wosobnie Ari-anov. Wschudžom běchu Wina Nastacja tutech Přejecjihau ha Pwodé bojohho Dopuszcje-nia těchsamnich wopomnene; kaž tež Starvigné Čwatech zaplecjene; wosobnie te pjeckasne Starvigné sw. sw. Felicitas ha Perpetua ha sw. Ignaciusa wobšerne wozjewene.

Z toho so samo wot so za Předmet dalsich Wutžbow poda:

II. Starvigné czerkwinskich Wotczow, těch móczných, pjez Réiz ha Pismo swawných Bědjerow ha Wbiwarow za Jézusowu sw. Czérkej. Zaſe b' Židovo ha Skutkwaňo wosobnie sw. Ambroſiusa, Avgustina — Hieronymusa wobšerne wopisane.

Dalsche, zaſe z toho zježhuwacie Wutžbo rěſjachu

III. wot Rozschréna řeječijanstwa. Přejecjihana Židow běchu Wina Rozješana Wériwéch po czewém židovskim Kraju, ha Wozjewena ſj. Wére. Dale Skutkwaňo sw. Zapojtowow, wosobnie sw. Pawowa, Zapojtowa Bohanow. Zawojoeno ſj. Czerkve w Rome, tež Macjere skoro wszech druhich řeječi. Czerkwov wetsjorneje Europiskeje. Wosebe ha wobšerne

nazhonichmō, jto su wo tutech Krajach skutkvali: sw. Eucharius w Galliskej, sw. Beatus w Helvetiskej (Schweiz); sw. Severin, Zapojtow Rakuskeje; Kolumban w Elſau; Bonifacius, Zapojtow Nemejow, wo Friesenskej, Hessenskej, Thürinskej, Baiernskej. —

Wo poslenim Žjasu su Předmete nasich Wutžbow zpojeli prawe narodne bōc, dež režimo wot:

Rozschréna řeječijanstwa bez pownočnemi Swowanami (Serbami) pji kotrej Přilejnoscji tež rane Pówescje wot Starvignow naschoho Naroda zhonimō.

Hijon dež jenoj na telej Wutžbó ledživemō, mōjemoj zjawiſe wuznoci, zo na to nawojené Žjas ha Préze nejo podarmo bowo, hale wele Wutžka nam pjiňewo. To tež mōjeshé kójdé deče zpoznaeſ na staine mnohem Wopotaňu tutech Zhromadžijnow, tak zo husto Ruma pobrachuwasche. Masche czerkw. Towarſtvo jo pak tež wo druhim Nastupaňu pilne džewawo za Lépsche nasheje Wosadé wopokazawo, jtož budžemō druhí krotiž wozjewicj.

(Wucjau z Protokollow buděšch. serbs. czerkw. Towarſtwa.)

Nasch serbski Seminar w Pražé ma nowohu Prédkoječeja, Knieza — Slavicjeka, kij be hatj dotal Prédkoječer Instituta za Še-rotkow w Pražé.

Nasch Knez Scholastikus ha Doktor Pjihonski, kij wot Michava sém telej Město zaſta, jo so zaſe strové ha tjerstwé domoj rózejim. Toho krótká Přitomnoſej w Pražé jo wulki Dobótk za nasch lubu Seminar mewa. Menuje: Dr. Bolzano, žadne Swětwo na Nebju skoro wszech czwoječich Navedjenstwów ha Wédomnoſejow jo w Pražé wumrew. Dokelž be nebo Bolzano Při-

honßowu wntrobné Bjeſzel, chejſeſche joho Herba Leo Thun jomu Tel zavostajenej pjedrohej Knihowné ē Wopomieſcju darcíj. Bjihonſki ſo djakurwasche za tu wopokazanu Luboſej, ſtaji pak Namet; tuton jomu poſticejené Tel zavostajenéh ranéh Knihow ſerbs. Seminariu darcíj, za korej to wéſci wulki Wujitk zméje. Groſa Leo Thun tuton ſtajené Namet hočewza ha domach ſebi jón híjezen dale pjemóſliwſchi, pjindje wón na druhí Djen zafé, pravicez: zo jo wobzanknew, tu ežew u zavostajeniu Knihownu Seminarij darcíj. Djak, wntrobné Djak za to! Žvoda, Žkoda, zo wacé w Praze neimó! mò chejſli tam z nich prade ſtuduwacj! Předawſki Bráſes ſerbs. Seminaria K. N. Ma hlowſky, jo w Drejdjanach, dzejí wón na Měſcie neboho Knega Dutjmana ſtukwe.

3 Ratufkej. 27. Haperl. Wéſte jo, zo budja wo krótkim 80,000 Ruiſſow na dwemaj Měſtomaj, z Poſtej ha z Wallachinſtej, Mězej pjetupicj. Minijer Stadion bě pječe tomu napječjo; něk pak derbefche cjeſkeje Khorſeſje dla wotſtupicj, ha zmolom tu Ruiſſojo budja.

Na 30. jo Dembinsky z 15,000 Poſakami ha Wuherami Pejt wobsadžiwo, czewo Město juſkaſhe. Twerdžiznu Dſen maja Khejorſcej wobsadženu. Dembinski jo jím pjiwówer, zo derbja za tzi Dné ju rumwacj. — Twerdžizna Komorn jo tež wotsadžena. Presburg jo wot nich woblenené. Wo Wile ſwóſcha zutoho Města, fiz jenoj 9 Mil daloko wotležane, Kanone ſzlecz. Thé bō Windiſchgrácz jenoj 10 Dňow dléje wóſchi Wedžiejer wostaw, bō czewo rafuſke Wóſko zhubene bowo ha ſo Wuherſtej Mivojeſſi podacj derbjavo. Dembinski bō wéſci ſmoje Wotpoladaio wuſed, Winstu Dróhu, tón ſentif řuci, fiz Khejorſkim wóſche wostané, wobsadžiwo — iſh wotréznew, popanew ha pjed

Winom ſtam. Welden jo, hatjruše híjezen nitjo dobów, tola Wóſko mudre wumoziv. Čewa Wóina budje ſo z nowa zapotječ, dokelj wſcho zafé tak ſteji kaž pji přenim Zapotjatku Wóine pjed pow Letom. Přenom Meju řeka, ſu Raſuſcež Wóinu znova zapotjeli, kaž jo wupadněwa, híjezen ūewemo.

3 Italſkej. Wóina Sicilianarow na pječjo neapolit. Kralei ſda ſo Kónečej pjblijuwacj. Hatj kralowſezé Wojacé Město Kata-ni a pjedobóchu, pjevozne Rózba ſiciliankej Komore, fiz wo ſwojim wowném Měſce Pa-lermo zhmoadženi ſeidzachu, ha woni ſo Kralei podcjiſněchu; teſſamſnej, fiz běchtaj pjed krótkim tak kruče wot Wóiné rēzawoj. —

Líſte z Roma to tež wobſtrucja, ha pjiſtaja híjezen, zo ſu Polaſkojo ha Lombardé, fiz dotalnej toſtankej Republiezé ſwujachu, kofraž pak jo nahwé Kóneč wzawa, romſke Mězej pjeſchli ha chejſeſja něk romſkej Republiezé ſwujicj. — Francowſte Wóſko jo na 26. Haperl. na wele Čjowmach romſke Bróhi naſtupiwo, ha Pžipow-ny zmolom be wſchoho Žpedženja Město Či-vita-Betžija wobsadžiwo. Dích jo, kaž řeka 1800 Muži.

3 Varlinia. Bramborſki Kral jo Sejm rozpuchęſjiv; přenim Komoru podlehiw, to řeſa: ſeje Štawo wostanu ha budja w ſwojim Čjaſu zafé hromadu stupicj; druhu Komoru pak zbenewo, t. r. do nej jo z nowa wuzwolec. Na to ſta ſo khétra Hara ha Gerešano, ſamo Barifadé zpótwachu twarieč, itoj pak pji Pjblijuwanju Woſakow na Bok wosta. K Wobžaruwanju jo, zo nejo bez Krejzlečza wotbejavo; někotri tež Žiweno pjiſadžichu; (15, kaž ſo prawi) Bramborſki Kral jo Wóſko (35,000 Muži) do Kreueznach ha Koblenz poſtaraw, zo bóchu téh wo Frankfurcie zhmoadžených němſtich Zapóſhwan-čow wobkežbuvali; ha joho Wóſchi ſu hijon pola Frankfurta lejaczu Horu pjeptotali, hatj bō ſo k Wobželeniu Města, derbjavo nuzne boci, třebacj hedžiwa. Tojo rané Djak za to, zo ſu joho Khe-

zorej wuzwołili! Bramborští jo hízon zaře jene Pišmo na němške Wérchi wupóswaw, wo kotrejž wón zjawně wupráwi: wschicé děre zmósleni su wo tém pjezjeni, zo dérbi Hare ha Nemera wo němškim Kraju Konec třínené bocj — wón powowe němšich kňejerstwów, so z nim toho dla zjenošejez — wón cheze kaj sam Neměrnikam z Moczu napjezjo stupicj, tak tež druhim, z nim zjenošezeném, na wschě Waschno k Pomoczé stacj — ha staji Ramet, zo bochu němške Wérchi swojich Wotpóswaných k Muradjenju taifich Nalejnosejow do Barlina pósvali. Neměrnikow Mocz pak, prani wón dale, móže cjele zwamana jenoj bocj, dež woni janu Winu wacze nena-makaja, děrezmóslených wot swojich Wotpoladánow zhebacj. — Bramborške Město Danezig so wulke Něsbojo domapótawo; boži Wohin so skoro cjevo Město zapusečin. Pjez to natijíne-na Žkoda jo na Milion Tholer postajena.

Z Kelna pji Reiu 19. Haperl. — Ze wschech němšich krajov Zaistupero Towarstwów Piisa IX. *) k nam píjkhadzeja, ha cheziedza djence Wetzor ienu pjezceženou Zbro-madžiznu wschech zjenošezených Towarstwów zapoticej ha někotre Dne žhromadjeni wostacj. Pjez sto zjenošezených czertk. Tow. su hízon za-stupene, z wietja pjez swawněch, po czém satholšich Swěcze děre znajowněch Muži. Tež z Hessenskej, z Würtembergskiej, z Batiernskej, haj ze samoj Schlesingskej su taicé Wotpóswani píj-schli. Naiwajnische Prascheňa, tež samo politiske, tak daloko hatz czertkwinſke Nalejnoseje nastupaja, budja djencez ha w píjchodněch Dnach rozrézwané. Nasch Arczé-Bisšop sam budje Zbro-madžiznu pjez swoju Pjítomnoſej tjeſeſczej. — Nasche ſeliamſke Tow. ma pjez 900 Sobustawow, ha wo cjevoi Woſownoſej skoro jana Wes wacze nejo, fiz bo swoje czertkwinſke Towarſtvo nieměra.

Tak měnujo mnohe katholſke czertkwinſke Towarſtwa Němcow.

Wo Hannoverskej jo tež Sejm rozpuchzené. Hannoverski Kral běſche hízon dawno khoroit; djeneza wo jenich Nowinach rělaſche: wón jo wumřew; wo druhich zaře: wón jo wustrowené.

Wo Würtembergskiej so tež wulka Hara borva. Wotpóswani wotcinskich Towarstwów neisu předé nochá dali, dój Kral nejo zwolti, so nowomu, něk postajenomu Mocznarstwu (bramb. Khejzorej) podjeſtejnej, ha wo Frankfurcie nowo wutradjene ha tam wobzanknene němške Wuſtawu za dobre zpósnacj. Wón jo so dorho wobrataw, na Posledku pak do toho zwolti. Tola něk z tém sam nezpoſojom, Khrónu delepovožiſi ha so wschoho wottek. Joho Sěhn budje joho Žejehuwacjer.

Ze Schleswig-Holstein. Němczé te posleni krój píjebobôte ha wobsadžene danske Hrodžiſchca pola Düpel powetja, tak, zo změje tam 100 Tzélbow Rum, potém budje Kupa Alsen wobsadžena, pji kotrejž Wobsadženu děrbja Tzélu na Hrodžiſchcu pola Düpel Wóisko křečj; — to so hodži, dokesj Kupa Alsen daloko wot Kraja nelejší. —

Na 23. Hap. bě nowa wulka Bitwa pola Kolding na jütlanskich Pomezach. Wona traſeſche wot rana 8 hatz do Wetzora 24 ha za Němcow děre wupaje. 1000 Muži na wobemaj Boſomaj paječtu. Němcow bě jenoj 250 Mordwéch. Hatz so Němczé po dokonanej Vinde do Města Kolding jeječeju, powitachu jich tam dansczé Wobodleko na jene furowo Waschno: metachu Rameně z Tzéchow, tzélachu z Hodsjemí — lijacu Krop z Woſnow na nich. Talej Su-rowoſej pwozí druhu Eurovoſej. Němſtoho Wéiffa Wedžicjer Bonin jeječe swojich Woſalow won, wobda Město, ha porutji, Město žhromadu zjelacj ha Žemi ruňa zjijnicj. Wodžiſche Bb-

wesje prawa, zo jo so 12 Rheiſow spaliwo.
Nemcze su wele Zatech wsali.

Tuta luba Wina zmęje dře tej skoro Konec.
Danskí Král cheze radělube Mér týnicj, dhé bō
so na někaké Waschno z Ejescju wuwescej hodži-
wo. Wina wosobně wo tém leži, zo jo Russa
swoju, Danam předě něka polubenu Pomocz wo-
dójew.

Ze Sachsenſkej. Tej wo naschim, hati
dotal tal měrném wótcyném Kraju, jo so khétra
Hara zbeněva. Wina nejo Zbéneno Sejma, hale
te w Frankfurcie wobzanknene Wustawó za nem-
sli Lud (Reichsverfassung). Híjón Póndzjele su
Ministerio Held, Weinlig, z Ehrenstein
wotstupili, dokelj Král tute Wustawó za dobre
zpóznacj, nezwoli. Král jo jich puschein, tola
pak jim poruziwi, swoju Swižbu tak dowho za-
stacj, dójz druhich Zastoinikow nezměje. Wutoru
pjindje jena Deputacjia po druhéj Králej z tej-
samnej Žadoseču, němiske Wustawó be wshoho
Wuinenenra hořevzacz ha wozjewicj. Král wosta
kruté ha wotmoji: zo jo wěscji do wshoho zwó-
liw, itož mowo Krajej ha Luděj k Zbožu běcjj;
zo pak wón do tutech Wustawow nide zwolici
nebudje, dokelj ma wón to Přesvětzeno, zo bō
to za Kraj ha Lud wulke Nebojo wovo. Z tém
so Lud nezpojost, wostachu pji swojim Žadonu.
Něk jo, kaj so póweda, Hród z wonka z Měs-
cjanami woblenens, Wojaczé steja z nucza.

Z Drejdjan 29. Čaperl. Djencz Popowu
czechnesche cjejké Newedro wóscze naschoho Města
ha puschein so nedaloko Kotzej Brodě (Kötschen-
broda) z taiskej Moczu, zo bē duczé jawosně wulka
Woda; na Zeleznicé stejsche Wochej wósofa tak
zo tej Barnik (Dampfwagen) ju nemójesche pjevi-
něc hale děrbesche kajo wostacj, dójz z Drejdjan
Pomocnika nedosta. Král jo cjejněw

Z Ralbicz. Lubu M. K. merecz z W! ja
proschu za Wodacjo, zo sebi Nutrontzku twojoho
kjizerskoho Koňa neisém lepe wobladwarz, kij jo
zkaném iserbſt. Vantom wuspěchané bow. Ja
wschak mejach ruñe z Tiskami wele týnicj ha ne-
mejach Kedžbu; mojach pak sebi tola tej mōslicj,
zo té, tak horlivé Serb, bez noho nebudjesch.

I. — pjindj k nam na Koſej!

Na Koſej běch pjeproschené, Schalku krézech
bez Wujka, Czokor tón tam Móda nebe, Kana ta
bě bez Czeczka. Lékancz krézech sederwané, Nebe
to wsho nepjistoiné?

Jedén Hölcz z W.

W. D. Knež ... Peč Kano níku s na Ta-
chantwo ha Farar pschi serbskej Czerkwi siv. Ma-
rie, budje ponijne prošchené, swoje zandženu Nedjelu
džerjane wuberne ha Ejasei pjimětene Předowa-
no Ischertschomu ha dalschomu Nadobuwaňu k
Ejicjenu pjepodacj.

B. K.

Lubu Djuk Kün. P... Šej za tón rane naletné
Spěv w zandženém Ejiswe Nutnitjisti.

Nekotre serbske burſke Djowi ki.

K komu so pijnankie Nedakjya.

Khroſijsanske Towarſtvo změje jutze Zhroma-
djiznu Wujezdje. Mrós, Nameſtinik.

Jutze Zhromadžyna ralb. Towarszwa.

Jutze Popowu změje buděſchinſke cjer-
winske Towarſtvo Spěvanø. — Šedu We-
tjor Zhromadžiznu.

Zandženu Sobotu Žita w Buděſchině
pwaczachu:

Rožka . . .	2 tol. 5 nsl.	tej 2 tol. — n.
Pſcheinicja . . .	4 • 25 •	— 4 • 5 •

Zamolvitě Redaktor Jakub Kucjanč.
Ejichciane pola R. B. Hilti.

K Dóſtacju wo Weller ecz kniharni.

19. Číjsw.

12. Džen Meje.

1849.

Swétné Podawki.

Z Drežđan 3. Meje. Hízon wo poslenim Číjswie nascheje Junitižli spomnichmó na to, kak Drežđanscze jenu Deputaciju po druhej na Krala szewu, zo bóchu joho zamohli, mócznariku Wústawu pzipóznacj (anerkennen), ha kak so Kral kruče tomu wobara. Deputacije spomnichu na tón ráné Živazk Luboſeje ha Dowéré kíz jo hatz do tutoho Číasa bez saksonskim Kralom ha Ludom wobstar, na Kralovo Slubena, zo cheze wón tež dale kózde Wopor pžinęcž, kíz budje febi Zbožo jeho Luda žadacj, na Strach ha Nezbojo, kíz móje z taſkoho Zaperaña pžincž — wícho podarmo, Kral nemójesche na Žadana ha Prostře cíewohó Luda žane druhe Wotmojenø dacj hatz te hízon znajowne. Kak jawosne Žežewki teiamo mějescze to wó lubi Serbja, wschitzé wěscze. Wó znajecze nasche Drežđané te rane Město, — wone jo spalene, z Kanonami rozſielane, rozbite ha roztorhane! wó seje swóſcheli wot wschelakich ránéha drohich Žbérkow ha Povkadow, — Bohem ha Kule su je ſlageli. Kak jo so to wschitko ſtawo, to chezu wam tude rozeſtaſejc. Kralovo. Zaperaño běſche Lud ha cíewo Město hatz nanaſbóle rozhoriwo. Tam ha ſem poſzachu jo z Čzrodami zhromadzowacj, ha wótre Mětze běchu k swóſcheinu, někotři cíahachu ſpěwajo ha ſydaio pžez hrodomu Haſu nimo Kralovskoho Bodwa. Jedén Kralovſki Wóz, kíz chezéſche wujecj bó hoředžzane, pozdjiſho pak zaſo puſczené. Kralowska Swójba, z Wuwaczom Krala ſamoho cíne znim z Města. Tež na nowém Torhoſciu běchu fo Čzrodé zhromadzili, ha jedén Studenta

z Freiburga džerjesche wohniwo Mětze k wokowostejaczomu Ludej. Na to cíehnesche wſchitko pžed Brónieriu (Zeughaus), Wrota bóchu pſches jedén Wóz rozwamane, Wojacze kíz nutſkach ſtejachu tſelichu, a zatſelichu 4 Měſchczanow, cíi druſe ſo zaſo rozpereſchichu. Kaž ſo praví, bó pžitutém Nadpadže tež jedén wojerſki Wózchi, Leutnant Krug z Nidda ha jedén druhí Wojaſ zatſelené. Denoho z těch Zatſelených wojaſu něk po cíewém Měſeje wokowo. Wokovo 4. Žtundé pótſinaju ze Žwonami žturmowacj, Genefalmarsch wowa kommuнаlſtu Gardu hromadu, po cíewém Měſeje Barrikadé twaća, z nowa zhromadzujec ſo Lud pžed Brónieriu, Bataillon komunalskeje Gardé pžicžehně, zo bě Ludjom wobaram, Wojacze z Brónierie won z Kartetžami tſelaju, Lud ſo znowa rozpereſchi ha zaſtoſtaj 14 Mordwéch, ha wele Ránenech. Bez tém wobſadzichu Wojacze Móſt z někotřemi Kanonami ha Kavalleriju, ha nedachu nítomu wacj pžincž. Wo kralovskim Hrodje ležachu Wojacze wot Regimenta Prencz Alberta. Tesame Popowno ha cíewu ſejehowaczu Nocz bóchu Barrikadé twarene. Barrikadé ſu Žaratzena ha Nasépo pžez Haſe přek natwarene. Tesame wobaraja Wojaſkam pžez Haſe cíahněcž, ha ſwuža Měſchczanam k tomu, zo ſo zadé nich ſkhowaja, ha ze zadé nich do Wojaſkow tſeleja. Tež Kheilje z kózdoho Boka wokovo Barrikadé ſu wobſadzene, ha Wólna z Kameniem napeliene, kíz ſo na Wojaſkow dele metacj hodža. Barrikadé ſu twarene z roztorhansho. Pleſterá, ze Sudobja, z Wozow, z Radow ha ze wschelakich druhich kručech Wěczow. Zo jo taſka Wóina za Wojaſkow jara

strachna, može kózde widzieć. — Nocz wot 3 — 4 Meje nastą f najmenshomu 100 Barrakadow, tak zo bē czéwo znutkomne stare Město z nimi wobdate. Nazajtra běsche Mér. Wojacé wotewrichu Brónieru Popowu 3. ha bō tasama wot wobosich hromadze, wot Měschjanow ha Wojakow wobsadzena. Pak Popowu $\frac{3}{2}$ pocza so ze wschitkimi Zwonami zwonicz, dokelz běsche po Czefnemu Krala ha joho Ministerow provisoriſke Knejerſtvo postajene, wobstejace z těch předawichich Zapóswanczow Tzirner, Heubner, Todt. Ministero pak so tōnsamsné Djen zaſe rótjichu.

Kommando Dreždanskeje Komunalgardé bē předawšchi Zapóswancz grichisti Oberſtleutnant Heinrich na so wzaw. Ze wschitkikh Stronow pízicjazha Dobrowolniczé na Pomocz.

Sobotu, 5. Meje, pdpowini w Zenej běsche ztřinéne Vzimér wotbezjam ha duž zapotja so znowa tselecz. Bez tém běchu Tzeličé z Lipſka pízijeli. Nocé pízicjahnéchu hízzen Bramborcze wot Regimenta Alexander. Wojacé, saksoncze kāz bramborcze džerzachu so dere, mějachu pak jawosnie wele czerpecz. Vzi Žurmowanu staro-ko Torkoječa zhubichu Tzeličé jara wele Muži. Stara Reklerna so wotpali, pízí tém pak tež dwaj fusodnaj Twarent Czwingera, wo kotremai jara wele krasných Węczow píz Vohen Koncz wzaz. Z tal menovanoho wulkohu Thurmhausa na D-ſtrahalejt so sélne na Wojakow tzelasche. Wóšci měnelche, tomu čczemú skoro Konec třintez, ha porutji Khejzu wotzlecz, zo rozpaduwacj zpotjilasche, ha czi, kiz wo nej běchu, czechnehu. 6. 7. ha 8 Meje bē statne Tzelično, Wóška pízecé wacie ha wacie pízicjahowasche hale tež Měschjeno dōstavachu Pomocz. Z Burk, nedaloko Dreždjan pízivezechu 4 Kanoné sobu, z kotrechž z Kruchami Zelezwa tzelasche. Z jeném taikim Kruchom bē sachski General Homilius ranené, tak, zo runare. Czéwo Wojowaňo bē hroźne ha mor- darske, kāz to hinal bōči nemóje. Měschjeno

běchu najbole za Barrakadami ha Woknami zkhowni, ha dzej so žadén Wojak pokaza joho tzelichu. Tež z Kamenami na nich metachu. Wojacé mejachu dře na swojich Kanonach wulku Pomocz, hale dokelz běchu Barrakade jara twerde, dha je roztízecj nezamóžachu ha duž potem wele Hasow na taile Waschno dobówachu, zo so z jeneje Khetze do druhéje z nucka pízewamachu. Z tím so potem w Twarentu setlachu, tón bē zkónčwané ha z Woknow wón czechnené; ha zo jo pízí tém nechtongulich newinowane Žitveno zhubiw, to jo wěste.

9 M. widjacu Měschjeno, zo děrbja pízracz, duž potzachu czechacj; běwo Khorostjili wuteschachu hako Znamo, zo cheze so Město podacj ha to so sta, jako bē tež provisoriſke Knejerſtvo czechněwo. Kak weli so jich z Boka Wojakow padněwo, hízjen nejo wěste; wone so písa zo jo ranenéch ha mordwéch Woschich 10; druhich Wojakow 70 — 80. Boh daj, zo jich wacej bowo něbó! Žkoda za Dreždjané jo jara wulka; na tute Oné budje Město wele Lét zpominacj. Dreždjané ha Kraj tzi Mile kowoko jo do woblejenſkoho Štawa (Belagerungsſtand) date.

Z Budějčina. Čudé mejachmo Štedu ha Žtvrťk prujskich Wojakow na Hospodze, jich bē Schwadrona tjornich Huzarow, Pěški ha Baterija Artellerije. Huzarojo czechnehu spěvajo dře dom, druže k Dreždjanam.

Tež Lipſku bē wulka Hara ha krawne Běžjeno. Nazíjuwané Čud žadasche Brónie ha čczesche do Dreždjan; Hród bu wot nich napadené; Komunalgarda wobarasche ha tselesche. Lipſka Rada jo so pod Zakid franki. Mócznarswa postajiva. Měschjanosta (Bürgermeister) jo taikohu Wobzankniua dla czechně.

Z Mischna. Nasch Měschjanosta jo na- schich Měschjanow nazíjuwaw, do Dreždjan czechnecj. Tzora su joho jatoho wzali. Tak dře hízzen so néfotromu zkuliz pónđie. Sudjenio wschich těch wězci smělnie nebudje.

Zo Wraczlawie jo 7. Mieje tej Zběžek bow. Kud jo tam Barrikade twariw, ha so z Wójskom biw; bō pak rozehnaté ha Barrikadé roztorhane.

Z Bajerskeje. Tude jo w Krajinie, kofraž Pſalcz rěka tej muli Nepokoj; Wina tasamsna, kaj pola nas. Konec dře budje tej grudně; Kral hizon Wójsko hromaduejhene.

Z Wina. Khejzor jo so zase do Wina podaw, na třimz ma Město wulke Weselo. Khejzor jo so sam za naiwóshoho Wójska Wedziczeja postajiw ha pocjehně sam do Wóiné. Do Krakowa jo Póweszej pžischwa, zo tam 17,000 Russow pžindu.

Z Roma. 26. Šaperl. Póweszej, zo so Franczozoj wo romskim Kraju namakaja, zbudji Rome jawosnu Haru; kofraž hízejen pžiberaſche, hatz zhonichu, zo su Franczozoj jedén cžewé Battalion jich Wojskow jatech wzali, ha Lombardow, wot kotrechž wónaňo zpomnichmó, zo romskej Republikez na Pomocz cžahnu, nucz nepuszcza. Rome twaria Barrikadé; Minister Wóiné jo na Wójsko ha Nacjonalgardé Proklamaciju wudaw, wo kotrejž wupravi, zo woni po někotréh Dnach ja Swobodnozej Romſteje ha cžewoje Italſteje wóiwacz změja, ha iich pžez taiké Rétje jara zahoritw. Tež do Czivita Vetzija jo jedén wot romskoho republik. Knežerſtwia pžischow, ha Město pžecjivo Franczozam jžiuwacz cžezw, hale wšcho podarmo. Franczowske Wójsko cžehně do Kraja nucz ha budje storo pžed Romom. Republikanařo wo Rome su francz. Wójska Wedziczejej U dino roželi, zo budja hamujowej Grodaj: Batikan ha jandelski Hród, kaj tej w ulku Czérkej s̄v. Pētra do Lofta zelici, joli jim blisko pžindje.

Z Schleswig-Holstein. Pola nas jo wostudwo, leñe Žiweno. Mó sebi blisko napſečjo ſtejimó — móli hromadje pówedačj, dhé bō seden druhojho Rétj zrozemiw — drudé Dané pžindu ha sebi Russ Aléba wuproſcha.

Z Wina. Wo naſchim Měsćeje jo wulka Žro-

madijna wſchech rakufich czerkwinskih Werchow, kaj za němſke Kraje zandzene řeto w Würzburgu běſhe, tzečju Nedzjelu po Nutrach ſwoj Zapotjatk wžawa. Mnogoſez rakufich tuhé zhmadijnech Biskopow ha Arczé-Biskopow jo hízejen wězja hatz Würzburgska běſhe. Tež Wraczlawski Biskop tu jo, dokejž woni halo czerkwifſti Werch Djela rakufiskej Schlesingifſej tej k nam pžiſwuscha. Biskop z Fünfkirchen w Wuherſkeſ ſo na Pucju wot wuherskich Kubejnikow napoñené pžez wele Peñez swoje Žiweno ſebi wotkupic̄ derbjow.

IV. Džecžo ha joho Kwečka.

Krasnu Kwečku k čanom Meju
Poliwam ſej, pwordju, hajz;
Pójeze Ptatki, pohlećje!
Hajz bje řenschej' widzicje.

Swónisko čezewo Pwódnoscji dacj!
Mrocławka ju poliwacjil
Zo bō moja Wónawka
Pravne krasna ſukcjeva. *za*

Dowho 'jno cje wottjakuju
Do Zahrodky pohladuju,
Praj wſchak luba Wónawka:
Na mne něſé něwna tla?

Swónisko Kwečku wořewasche
Mrocławka ju poliwasche,
Wšcho bě pilne poſhwuschne
Ha nětk Kwečka zakejewa. *e*

Kak nětk pwtacje z Wesowoscju
Ha ſo ſmeje z Luboznoscju
Metelje jow poleticje,
Kak jo čana póweszej!

czyt w Pracy

Z Kalbicz. Kalbitzanske ſerbſke Towarſtwo mějefche swoju wóſemu Žromadijnu 6. Djen Rójownika. Naipředé pžitupi naſhe Towarſtwo gjenocjeném ſerbſkim Towarſtwam, wo Naſtupa-

nu wujislich Wustawów ha Peñez, za Hoteškem
něno přenich ha za Rosdželeno druhich, jedno-
wózne. Dale bó na Žadano někotréh Namet
stařené: zo děrbi so wot, našeho Towarstwa A-
dresa na nětusche Ministerstwo pósavacj, wo ko-
trémj so prosé zo bó stéré ha lépe tón Zakon
Rastupaná dla Gjewawobadwaná wudaté bow;
tutón Namet bó tež jednowožne hřewzaté. Něk
bóchú detalniſchi Zapóswancj K. n. Czéj za Pjed-
ſedu, K. n. Wutjer Hitzke za joho Naměſnika
ha Taczwark z Nowoflicz za Wukerkownika wuj-
wolent. Zkontizne bó na Namet K. n. Wutjera
Hitzki K. n. Czéj za joho kwalne Žadzerzeno na
Semi, wot Towarſtwa tiztrózna Šwa wa wunesena.

M a w e s c h t f.

Naschi čerkwinscje Prědktoſižečo su wschilich
Tjasach kaj za duchowne tak tež za cíewne Potreb-
neseče swojich Podatečh jo móczne starali. Jedén tais-
ti wosobné Pschikwad jo nam nebo Knez Jakub
Gulk, Kanonikus ha Seuior na Tachanistwe zavo-
stasim. Wón bě so husto dež Korech wopótasche,
pjepokazaw, kaisa Nuza, kaise Hubenſtwo na Tom
pjindze, dež Nan, korej bě Swojich pjez Djewo
Mukow idzijaw, so z Swéta miné ha Swo-
jich wopujicj. Wón nemóžeshe dowhi Tjas ni-
tjo zaſtwujicj, Korocj wele Peñez třebashe; dje
děrba net Peñeze k Potrebě, k jarmacej Drastice
ha tak dahle jow pjincj? Wo taisjeje Nužé Žrud-
ném Pomócz pjinescj, to běsche Neboho Wotpo-
ladaño. - Wón tohodla na 3. Novbr. 1793 ka-
ghoſtich Wobódletow našeho Města do Zhro-
madžisné pjeprosé, wo kotrej wobzanknéchu, wob-
zanknéchu, so zjenozejicj, kójdé króz, dež Sobu-
stav habó joho Mandželska wumré, Peñeze ro-
madžicj, ha tež wóſche toho kójdé Měſacz wěste

Dawk wotedacj, zo mowa Pomócz wečja bōc̄.
Wot Zapojatka wupwatjesc̄ „podebna Pohwadn-
cza“ pola kójdoho Gjewa dwanacj, net ha na
vjichodne Tjasé tzitzezi Tolet. W czewém Tjasu
jeje Wobstacia su so pji 1309 Gjewach Sobustawow
wujzinené Peñeze wupwacjeli ha jeni hízjen na
Štawach nepobrachwach; kotrej Mnohosć bě
statne 425, (ménutečé Muž ha Žona hako jedén
Štar). Do fakt wele domow nějo pjez taife Žbro-
madženſtwo Pomócz zejzva, fakt wele Šelzow jo
wuitené bōwo! — Pohwadnicje Žamøzeno jo něk
4000 tlr.; lětné Dawk do nej jo woko Toletu ha
20 nsl. Kójdé Léto po Žutrah jo lětné Žhromad-
jenſtwo, Konvent rěšané, djež Muzbraño ha Wu-
dawaño so zjewi. Taife Žhromadjenſtwo jo vj-
chodnu Nedjelu, 13. Meja, žtvorci Hodžiné wo
životém Jeňu na wóſcej Haf; ha su k tomu
wschilke Sobustawó lubožne pjeproschene.

Kantor Wols,
wóſchi Wutjer na tachaniskej Schuli.

Zutze za Žedjen, 20tém Meja změje haslow-
ské serbské Towarſtvo Žhromadžiznu w Baczonu
Nobel, Pjedſeda.

Zandženu Sobotu Žita w Buděštině pjwacjach:

Róžka . .	2 tol. — nsl. tež 1 tol.	$22\frac{1}{2}$ nsl.
Pſcheniza . .	4 • $7\frac{1}{2}$ • — 4 • $25\frac{1}{2}$ •	
Wóws . .	1 • 5 • — 1 • —	
Róč . .	2 • 10 • — 2 • $7\frac{1}{2}$ •	
Zahwé . .	5 • $12\frac{1}{2}$ • — 5 • —	
Heduſchka . .	2 • 20 • — 2 • 15 •	
Iecžmen . .	1 • 20 • — 1 • $17\frac{1}{2}$ •	
Kana Butré 12 nsl. — now.		

Zamolvitě Redaktor Jakub Kucjan.

Gjishciane pola K. B. Hiki.

K Dostaci wu Weller ec z Antsharni.

S A F V I T J E K A.

20. Džiswo.

19. Džen Meje.

1849.

B o ž e i n e!
 Bódž boženie mój Domiko,
 Ja čjahnú precíku daloko!
 Ja zrudné tebe wopuscheju,
 Na Precipucz Nohu nastaju:
 Bódž čjichi Dome boženie,
 Haj boženie bódž na wetjne.

Wam Lubi Ruku zardawam,
 Wschém wutrobne so porutjam;
 Hdej w Czuzbe Zbozo namakam,
 Tla na was džatkie zpominam;
 Tak moji Lubi boženie,
 Bódž boženie wam wutrobne!

Wó Pola, Hona znajomne
 Ha Léjé, Wuki zelene,
 Hdzej khodzach nedé wesoju:
 Nek wopuýchcu was těschniu!
 Wam Pola, Léjé boženie
 Ja boženie dam felzoite!

Wó schere Horé wosoke
 Ha pwodne Dowó huboke!
 Hdej labach z Horé do Dowá
 Mi zradwasche so Wutroba.
 Wam Horé, Dowó boženie,
 Nek zrudné prawu těschniu!

Wó khwodne Hajki zelene,
 Ha znate Schejzejki khodzene:
 Ja na wami so rozkhadjowach
 So waschim khwódku woschewach
 Duž božine Hajki Schejzejzijti,
 Wó mojich Čjutzow Towarschki!

Tež speschne Rětzki schwörtjate,
 Wam dérbu prawicj: Božemel
 Wam Imohi, kiz ze Sélzami
 Ja bohacjiv sém z mojimi:
 Wó Schpihel mojoh' Zboja seje,
 Ha netk wam prawu božemel

Wam Krajiné wschē Wuzjiste,
 Wam Hona Serbske boženie!
 Wam pwacjí moje Zděchwaňo
 Wam zrudnej Dujše Žarwaňo
 Duj wótezne Krajo boženie
 Czi duczé kiam poslene. —

Jacšawc

Śwétne Podawki.

B a d e n s k a. Wó wěscze, zo jo Ba-
 denska jedén mot těch němstich Krajow,
 kiz su frankfurtske Wustawò za němstki Lud
 hořewzali. Wo wowném Měseče Karls-
 ruhe su Wojaczé swoje pžez to dōstate
 Prawo ha nadobótú Swobodnosč mōczne
 zatžuli; běchu so w Korczmach selne napili
 ha wopili, do Kazernow wrocžiwschi, z Wok-
 nami won Republiczé ha Hekerej, kiz za
 nu woiwe, Swawni wniesli, swojim Wó-
 schim Poswuschnosč wotprawili. To bě
Pjatk 11. Meje, ha wone so zdasche, zo
 ma Hara z tém Könçz, dokelž běchu czi
 naihorschi jaczi wzaczi. Hale tak smó so
 zhebali! Pöndzele bě Přisahaňo Wójska na
 frankf. Wustawò. Wojaczé čjahnú wo wul-
 kich Čzrodach do Piwariow, ha zo su do-

bri Pitzcé súro so pøepokazali. Wetzor pøijedzeztaj dwé Kompanije na Zeleznicé; tež czi bëchu wschicé wacé hatz storczeni; wuneschén hízon na Dwórnischczu (Bahu-hof) Swawu na Republiku ha Hekera ha czechnechu be wschoho Rjada, zadspwischí Napomiania ha Porutjuosce swojich Preßt-strojcerow do Města, džež so mesezanoscé Wojaczé z nimi zjenoszachu. Nék wusle-czechu so Gamasche (Drasta na Brzstwach ha Schkörnach) ha zapalichu czemu Nomadu pøi zawoñném Juslau. Wo Tzrodach podachu so zasé do Kortznow. Woko dze-wecích Wetzor wrózichu so zasé do Kazernow. Iow némdre zakhaczachu: wsche Woka na wubichu, Woza, Stowé, Blida na Hasé zmetachu, zelezne Rota ztorbachu. Tež né-kotre podla leizace kheize wojerßich Wo-schich ha krajných Zastoinikow zapusejichu. Hatz bëchu ze wschém tém hotovi czechne-sche czewé Regiment tzelajo po Měscze wo-ko. Schwadrona Dragonarów ha Powoi-za Komunalgardé so jim napieczo staji. Woko Grodu, Brönerne, radnej kheize ha na Dwórnischczu bë najhörsche Tzeleno ha trajesche hatz do Raja. Žto dale? Boh je wé! Z Frankfurtu písaja, zo jo tam badénski Préncz Mar Pomocz cenztralskoho Mocznarstwa žadaw. Badénski Ulcz-Woi-woda jo w Bitwe napieczo Nemérnikam w Karlsruhe rañené, že swojej Swójbu czeñkew. Provisorské Knejrstwo jo tam zavozene. Niez jenoj wo badénskim wou-ném Měscze Karlsruhe su taklej zahadzeli, hale tež w Offenbach, Vorrach, Freiburg, nanaihore pak na Twerdzizné Rastatt. Tam tež Rakusézé Wojaczé steja hako némiske Wissko na némiskej Twerdzizné. Rebellečo su jich twóngowali z nimi djerzecz; tež 2000 Džewaczeřow su so z nimi zjenoszili. Ha to su tola Ludzo, kiz maja frankf. Bustawo. Sami frankf. Komissaro, kiz pøijedzech, su na Pjerad skorzili. Jedén wot

úich jo na Dwórnischczu wo wulkim Néwe wowan: „to jo pje wschu Mérnu! to nejo nascha Wola! to jo Pjerad!“ Wzora su z Baiernskeje pji Rejnu (Rheinbaueru) 600 Muži ha 15 polskich Woschich z Fran-czowskej sem Rebellečam na Pomocz pji-czahnéli. O to su krasue Pwodé Swobod-nosce! Su to te Žonuwana frankf. ném-skich Bustawow? Zaïerno dha jo nasch Král dñe tñiu, zo je nejo hořewzaw. Tež w Vorrach su Wojaczé surove zakh-dzeli. —

Wo Offenbach jo wulka ludzcaža Zbromadzjina bowa, ha jo Deputacijiu na Wulko-Wojwodu Badénskeje wotpø-wawa, kózij žadaja: nowéch Ministerow, ha Powoñano Sejma; joli jich Wolu zmolom nedopelni, derbja jomu z Republiku rozez. — No to jo krasue.

Bramborski Král jo bramb. Zapøwan-czow z Frankfurta dom powowaw; ha pra-wi wo jeném Pisine na swój czemu End: wesczi iadén pruski Podaw nebudze wacé Djel bracz chezecz na Wuradzienach, kiz su so tak zjawiue bramb. Krajej napiecziwne wopokazali.

Z Rakuskeje. Praha hízon jo zasé wobleñena. Wone dñe tam žadén Nemér nejo, hale m ó že tam tola bocž.

Z Wina so písaja, zo wele Slowa-kow Madzaram na Pomocz czahnu. Je-latziež jo Agraine pobow, tam pak joho neisu zwulkej Radosežu hořewzali. Voržé jo so wón zasé k swojomu Wójskej wró-czim ha cheze nék Madzarow wo woschich Krajinach pjiimacz.

Pjes Rakaw su k najménchomu pjes 30,000 Russow czahnu, nejsu pak hízchen Madzarow nadpanéli.

Z Lemberka písaja, zo su tež jow Rusojo, na 26,000 Mužow pjičahnéli ha tež wosom Millionow Peniez sobu pjiinesli, so nebochu Bobolečo Janeje Žkodé pjez nich

meli. Tola so tež jow Endzo bôle k Maďaram hatz k Russam vokhileja, wosobne Polacze Wlađaram na Pomocz czahnu.

We Róme běchu Francozojo wot Mějčianow khétre zbiezi, wosobne dokelž bě jich Wedžicjer, mōslivski zo třeba něbudža, Kanoné zezadé wostajim, naposledku pak tola Město wobsadžichu. Węsche toho czahnu nětk tež Neapolitanſcze 20,000 Muži, po Zpokojeniu Siciliaňanów pzechivo Romſkim. Neapolitanſki Kral sam jich wedže, ha stejeſche na 4. Meje w Velletri, tzi Hodžiné před Romom. Španſke Wōisko ma Porutžnoſez, romſke Brohi nastupicj, wone jo Město Terra cina wobsadživo ha Vamuzowu Khoroj vji Inſtanom Wobodlekar wschudzom hokeckawo. Tež rakuſte Wōisko czechie ze wschelatich Stronow hubſcho do Italſkej; naipřed do Toskanſkej, djez hezen žadén prawé Mér nebe, hatzruňe Republika powalena. Czéwo rakuſte Wōisko budje so před Livo rno zjenoſcicj; to jo jene jara niemerne Město. Woni chezeidža so wobaracj.

Z Francowſk eje. Z Pariza swóſhimó, zo fu jenož w Lékarnach 4388 Khoréch ha 2178 Mordwéch, kotsiz na Kholeru zhořeli běchu. — Na němſkých Mezach chezeidža Francozojo 150,000 Muži ſelne Wōisko k Wobledžburanu Němcowſta romaduzczechajnecj.

Z Drejdjan. Ma ſachſenski Líd. Sachſojo! czejſti Strach naſhomu wótcznomu Krajej ieſé. Nělotzi zwi Žmoſleni ha Zaředženi, zjenoſceni z czuzemi Žwoſczníkami ſo pročuju, ſtoltne Živáčki roztorhacj, tiz ſachſenski Líd ze ſvojim Kralom zjenoſcīt; Chrón ha krajne Wustawu zbenecj; Zakon ha Radomnoſez powalicj, Zbožo zapuſcicj. Te nauſetmansche Šredki woni nawojuja. Wulfomu Řebožu napjecjo džomu, joli ſtara ſachſenska Swéra nědobědze ha ſtrowé řkožom tak naředžitoſho Lida. Sachſojo! Spominacie na Čjasé Mera ha Přezjednoſez, wo kotrež bě Zbožo ha Žonurano na naſchich kejzicjach Honach. Přiručacie ſe k tomu Přitomnoſez, ha prascheicje ſo, z Muku na Wutrobe, jo nětk, habo bě předé lépe za nas; nětk, déz wo wa-

ſchomu Kralej napjecjivni, kotrež tola, Boh jo moj Šwef, janu druhu Žadosej ūcznaje, hatz Zbožo ſwojoho Lida; — habo předé, djez Wéch ha Líd z Dowěrnoſej romadže džechu.

Sachſojo! zpominacie na naſchich Starskich na naſche Žoné ha Čjeſci, na pýchodne Žplahu, tiz budža was pak ſonuwač, pak klečj! Mōſcieje na Žamojenio, tiz na wami wotpořive, na Winwatoſe, tiz was napominaja. Wřečeje ſo tiz ſeje zaředženi, habo Žabwudžen. Žatekacieje naſche Wūſchi napjehco czuzem Žluwaram, tiz Čjeſce ha tjaſných Klubow naramni, ſwój ſamotné Wujitk pótaja. Žienoſeje ſo wſchicé na Puczu Winwatoſe; zkhadujcje ſo woko wachchoho Krala, podeveračje joho ha těch, wot nōho poſtajených Žastoinikow z Mocu ha Wutrobnitſe; zo bō Žakon ha Rjad zdjeržane, Wutſawo zakitane, tón lubé wótczne Kraj wumojené bow.

Žienoſeje ſo zo mnu k nutnomu Čjakej na pycjo tém wutrobnitém naſchoho Wōiska ha tém na Puczu Žaleňa na Pomocz powowaném ſvérném bramborskim Wojafam, tiz ſu ſedém Dňom dovhho za ſprawnu Wěcz běžili zjenei Wobſtoinouſez, ha zjennem ſo ſamich Wopruwanu, kotrež jo naſche wſchitkeje Čjeſce ha Kwalbó.

Němeicje žadén Strach za Němcowſtwo. Tež wo mni czejpe němſka Wutroba. Tež ja cju němſkoho Kraja Wulfosz ha Krasnoſez. Ja pak cju, zo bóhmo k jenomu tak wosobnomu na Puczu toho Prawa dosahneli. Ja dach Wam moje Šwovo, ſobuſtukwacj za němſkohſ Kraja Žednotu. Ja ſém je hatz do toholei Čjasé ſwérne džeržaw, ha budu jomu ſtaiše ſwérne wostacj. Te wot narodneje Žhromadžiſně wo Frankfurze wutradžene němſke Wustawo ja ſém ſejnem czele tjsicje zacisněw; ja ſém wo telei tak wajnei Raležnoſez, jenoj na zakonſkim Puczu ha wo Žienoſejenu zvetzimi naſchich Šusodow dale kroticj czew. Zo fo to hinač ſtacj niemžesche, budje kózde rozomne pji měrném Překwadženu ſam ſpóznač.

K tomu, itož děrbeſche poružene ha poſtajene bōč, zo bō pjez wuřadne Šredki Mér ha Rjad

wróczené, Wustawó zdżerżane ha Zakon tjeſzwané bow, — nizuvaſche zjawné Zběžk ha Ropot, wuniedzené z Brónu w Kuczé. Ja ſebi wo tém žanoho Poruſka ſtejšinu; ja běch wo mojim Praive; Ja zježhuwach Wós Wimpa- toſeje, ha zavérno, níz teje naſlochſeje.

Tež pžichodnie budža Něpczeczeljho wóznoho Kraja potwoceńi; tola nezfónzne węſowa budže moja Wutroba, děj b'đe Mér ha Rjad ſo wróćczej, bez Narwojenia Eurowoſcie.

Twerdžyna Königſtein, 19. Meje 1849.

Bedrich Avgust.

Dr. Ferd. Čžiński.

Při Drejdžankim Němère paſechu: 8 Bramboſtich, 23 Sachſow. Raňeni běchu 34 Pruſtich, 62 Sachſow; to wozjewi Ministerſtvo.

Z druhoho Voka hčen ňejo doſč wěſte. Za- řebanéh jo jich 133. Wo Lekarňach leiza 130 Raňenéh. Přez 500 ſu jaci.

Bez témi, kž ſu ſewinowaczi Žiweno għu- bili, jo tež Wérfch z Schwarzburg-Rudolph- ſtadt, khejorski Wóſchi, kž ſo Zahojenja swojich bolacých Wotzow dla tudej hoředžerjeſe. Tež jedén katholiki Wutjer jo cjezeſe raňen.

Z Malbicez. Jedén wóſko tjeſtjuwané Dobrocjer naſhoho Domu jo na naſch wulkı Wottar ſara ſané Tabernakel, kotrež 2. Rójownika ſwoju Šweſtinu dôſta, wudžewacž dan! Tomlej Dobrocjeri mō tuhdé naſch naj- wutrobiſchi Djak za taikti wulkı Dar zjawnie wupravimó. Boh tón Wschohomózne zdjerž nam toholej Dobrocjeri hičjen dowhe Leita ha žouuij joho za to pravie bohačeje.

Wele Sobuſtawow ralbitžanskeje
Wofadé.

Z Wotrowa. Čži, kž přez me Guttmitzku

dôſtanu, chezeli tak dobri bōč ha za Měſacze mané Rój Mérč ha Haperlej 6 nsl. 6. np. zapwacjic̄. Michaw Piwarez, Wutjer.

Dzecji Dzien Šwaktow hako 29. Meje, Po- popnū wot ſchecjich, změje ſo w Marinel ſku- peli nedalofo Smětzkez pod Wedženom K. Ko- czora ſed mē ſerbſki ſpěwanſki Šwedžen ſo Hoſčinu ha z Balom.

W Nakwadze Macižce ſerbſkeje ſu tute knižki wuſſhwie ha za wobej Radomni Štawow Ma- eje ſerbſkeje we Wellerec ſniharni darmo f Dostacju: Knež Mudré, jo ho vječhi ha fuſodni pjecezeljo, habó Wenz moliſtich povedantiskow za Dzecji ha za Metroſceneh, wudaté wot A. M. Michawa Buſka, Direk- tora tačhanskeje Wutjerie w Buděchini.

Serbſte rétjenſte towarzſto změje ſchwartk 24. meje wetzor 7 zhromadžizmu na winicé. Seyfert, předseda.

Zutje Popownu tjoſch změje buděchinske ejerkw. Towarzſto Špěwanio na Schuli deleka a žtvrtej Klasse.

Zandženu Sobotu Žita w Buděchini pwaežachu:

Róžka . . .	2 tol. — nsl. tež 1 tol.	22½ nsl.
Pschenza . . .	4 = 7½ =	4 = 25½ =
Wows . . .	1 = 5 =	1 = — =
Róč . . .	2 = 10 =	2 = 7½ =
Zahwé . . .	5 = 12½ =	5 = — =
Heduschka . . .	2 = 20 =	2 = 15 =
Feejmen . . .	1 = 20 =	1 = 17½ =
Kana Butré 11 nsl. 2 now.		

Zamolvitě Redaktor Jakub Kucjanč.

Cjishcjane pola K. B. Hilt.

A Dostacju wo Wellerec ſniharni.

21. Ejiswo.

26. Dzień Meje.

1849.

Swojanow Wótczowska.

Dje Swojanow jo Wótczowska?
Jo Wujiska? jo Serbowска?
Jo dzej na Hoće Prashicę
Su boli Serbow Wopore? —
Ach ne! ach ne: nas Swojanow
Jo wacz ha nasich Krajinow.

Dje Swojanow jo Wótczowska?
Jo Morawska? jo Slezenska?
Jo dzej na speschnej Multaine
Tam Wischehrad jo pozbehue? —
Ach ne! ach ne! h. t. d.

Dje Swojanow jo Wótczowska?
Jo Halicska? jo Swowaksa?
Jo dzej na Horach sniejowych
So Horel gieszwe Tatranisch? —
Ach ne! ach ne! h. t. d.

Dje Swojanow jo Wótczowska?
Jo Krajina mi mnohomna
Wot staroh' polskoh' Kralestwa
Do wele Kruchow dżelena?
Ach ne! ach ne! h. t. d.

Dje Swojanow jo Wótczowska?
Jo Istriska? jo Schtirska?
Jo dzej na Kupę Istriskej
So Tjormo twařa Khejorej?
Ach ne! ach ne! h. t. d.

Dje Swojanow jo Wótczowska?
Jo Horwatska? jo Dalmatiska?
Jo dzej Morachi po Moru

So woja khiprem w Tjowmiku?
Ach ne! ach ne! h. t. d.

Dje Swojanow jo Wótczowska?
Jo Slawonska? jo Serbska?
Jo dzej tam stare Dunaj dje
Ha Wotrotzstwo preicz zmahuue?
Ach ne! ach ne! h. t. d.

Dje Swojanow jo Wótczowska?
Jo Bosnijska? jo Bulhariska?
Jo dzej na zemném Balkanie
So stara Swawa wukhowe?
Ach ne! ach ne! h. t. d.

Dje Swojanow jo Wótczowska?
Jo Wulko-Mawo-Russowska?
Jo Kraj Kozakow na Doñe,
Ha Tjornomorskich Wutrajne?
Ach ne! ach ne! h. t. d.

Dje Swojanow jo Wótczowska?
Tak menuj mi ton swawné Kraj!
Tak daloko hatz Swojewo
So witaja laj Pjetzeljo,
So Potjink tjeszci wótczowski
To swawné Kraj jo swojanst!

Tam Swojanow jo Wótczowska,
Djez Swojwo jo laj Pjisaha;
Djez Repjegiednosćjacjerti
Djez mocznišcho pjecz roszheri
Duch Kjidwa swoje swojanste:
Tam Swawé Kraj jo wótczowski?

„Nech již naše Swojanstvo!
„O Bojo! daj jomu Žohnvano!
„Daj staru Swaru záse nam,
„Daj swowjanškim výchém Narodam!
„Bóž Swava svávnom Swojanstvu!
Nech Dazeči výché zanešu! —

Fascista

Z němškohho Kraja. Nivedra naibóle
wot Wetzora pžiežahnu. Tak tež žádén Djiv
nejo, zo so na politiskim němškim Nebju ruine-
won woko Wetzora cježke Rimotano hromadu
cjechne. Němške wetzorne Kraje su: badenske
Augs-Wöiwodstvo, baiernska Pfalcz, Hessenska
ha bimborska Westphalen. Kaf w Badenskej
ha Pfalcze wónlada, smó w poslenim Tžidive
swóšcheli. Wosacze su za te žadzawo, wónlano
trochu wopísane Zadžerženo wot provizorijskoho
Kniejerstwa kwalobne Pžipísmo dóstali, wo
kotremž reka: zo su sebi Djak czewohho wózchnohho
Kraja, Tžesč ha Kvalbu pžihodnich Splah-
wow zaſwujili. Wo témšamném Pžipísmu su
tež wschicé druzé němšez Wosacze napominane,
rani Pžikwad téhlei swojich Bratrow zcějhuvací.
To reka: zo bóchu tež swoju Pžisahu zwamali,
Poswuschnoſez ha Swérku zaboli ha k Ludej pžedstupili.
Bóž zwarnijs nas pžed temi. Nainow-
sche Pověsce z badenskohho wónnho Města
Karlsruhe pówiedaja, zo su Ludoj dzencza
czele hinač zmóšleni ha hinač pówiedaja, hatž
pžed dwemař Něželomaj; ha bórnej cji najhôrši
boli, su z temi nowémi Podawlkami nezpokomni
ha prawa: to sebi mó tola níde móslili neboch-
mó! Haj ménisch té, zo Čijoſek, kij junfrótž
Pžisahu ha Swérku zwame, ju tebi džerječ budže,
dha sé so té jara zamoliw. Te nepoſwuschné
Djéczo tež swoju Macz z wótrém Nožom rani.
Žtož sam Vucí Zprawnoſe zopuſchci, wo
frótkim tež sam za so Zprawnoſe žadac̄ nětřeba.
Nawoženo někmanech Šredkow hízjen ženi k
žanomu trajacozomu Zboju wedwo nejo. Wo
baiernskej Pfalcze jo tež Djel Wojska k Ludej

pžestupim. Wo pr sk h wežornich Krajinach
su tež wule H iré boli, wosobne w Elberfeld,
djez so z nowa zjawiſe pokazawo, zo jo Wotpo-
ladano téh, kij němšich Wustawow dla Haru-
tjina ha Wónu wedu, z w et z a Republika ha
Komunismus. W Elberfeld jo wóšchi Wedž-
ejer Neměrníkow z Merbach zjawiſe prawiv,
zo jo němšich Wustawow dla so bicež Wvažnoſej.
Provizorijske Kniejerstwo, kij jo tež tam zavozene,
ha jedén dérbi prawic, prawe děre zmóšlene, jo
Merbacha ha joho Tžróde pžez wele Peñez tak
daloko zpokojiva, zo won Město wopuſchci. Wón chezéſe fo do Peñez ha Badenskeje podac̄.
Hale z Kompanije bramb. Wójska za nim cje-
nehu, ha hromadu zbežane Tžróde zbihi.

Wo Badenskej so wele naschich Dreždanskich
cješnenich Neměrníkow námaka; woni pówiedaja
iow wele wot téh pžez Wojsko w Dreždjanach
wobondzených Surowoſcích ha zahora pže zto Lud
jare. Zo pak su woni sami boli, kozíz su w
Dreždjanach khejje zapaleli, ha to hízje czele
nětřebawšti, tež hízjen wo poslenich Wokomí-
neňach, hatž preiczezchnehu, na to dře su zaboli
zpominac̄.

Z Frankfurta. Předé tak nadobna Tžró-
da Zapóſwanczow na naschim němškim narodném
Sejme jo hízon prawe mawa, ha hízjen dale,
skora Djen wote Dna wottebera. Někotréh su
Woschnoſeje wotworalst, druzé sami wot so du.
Na 21. Meje bó tež wot naschoho sachšénstho
Kniejerstwo pžipóſwane Pžísmo wozjewene, wo
kotremž sachšénstich Zapóſwanczow z Frankfurta
Dom powoře. Někotzi chezéidža posuchac̄; druzé
wot nich prawa, zo to nitžo něpwac̄i, dokelž
jo jich Ludo pžowaw, može tež jenoj Ludo jich
wotworeac̄ ha woni budža tam wostac̄. Na
témšamném Dnu su 13 ha záse 67 Zapóſwanczow
z druhich Krajov swój zhromadné Wustup
w Komore wozjewili ha prawa, zo woni, kaj
nětřele te Wecze steje, němškomu Ludej níde ža-
dén Wujuk wac̄e pžijesč němōža. Pži posle-
nej Zhromadžízni bě tam jenoj 189 pžitomných

Sobustawow. — Dokelž d'la bramborski Král němčí Řeijzor býc̄ necha, jo něk Vrivičza Deputaciju na hajernskoho Krála wotpóswawa, hatz wón necha tu Zwuzbitzk na so vzač. Za hřezen něvem, kaike Wotmojení su dóstali.

Z Rakuskeje. Russenske Wóisko tiz nam napjecjo Wuherám na Pomocz czechne, budže 176,000 Muži sélne. To jo schwarna Tjródka. General Rudiger jo naivósci Wedziejer. Wuhero so neboja; su welevarče, pjez jich Přitomnoſej hřezen wele bôle zahoreni, ha wschitſtorene so tam Brónie pjiše. Kaž pišaha, su so Wuhero wopravdje tež hízon z Russami měrili ha jich řeite zbilí. Z Wina so pžichodne wele Pověſczej wot Wóine nadžiſej nětřebamó, dokelž jo tam Wóchnosej wschém Pihačam Nowinow to kruče zakazawa ha Denoho, tiz nepoſtasche, do Džeré tekwa. Zo su Wuhero Pejt wobsadžili ha tam jara witani boli, jo wam znajowne. Na druhé Stroňe Dunawé leží Twerdzizna Dſen, djez so rakuske Wóisko mózne wobarasche. Hale podarmo, Wuhero su jich pžewineli ha tu ze wschém wóinskimi Potřebnoſciami drie wobstaranu Twerdziznu wobsadžili; tež Potwadnicza jo do jich Rukow padněwa. — Tež z južných swiňanskich Krajow, (Südslaven) djez Jelatžic ž steji, Pověſcje jara zrudne klinca. Wuhero wcho pžedobówawa ha su tež Město Karlowicz, wo kotrej Patriarcha bolidi, wobsadžili. — Russenski Řeijzor jo do Warschawa pjiſhov; rakuski Řeijzor jo so tam tež podaw, zo bý jeho powitaw.

Z Italiskeje. W Rómie so sélne wobaraſia. Woni su Neapolitanarow zbilí (to je hízon druhí frót), Popanenéh pak, dokelž niewedžaču, žež z nimi zapotřej, bez Brónie zaſé puscheinili. — Francozojo hřezen tež pžed Rómom steja; jich jo 17,000 — z 40 Kanonami ha z 400 Konemi. Dich Wedziejer jo so hízon tak merzaw ha rudišw, zo jo řhore. Bamž sam necha pjišacj, Róm z Moczu pjišacj; jenoj z Dobrem.

Město Bołogna jo so rak. Wóiskej pje- podawa. Rakusce su skoro czéle bez Kreje-Wie- lecia nuczežahneli. Pžedobóte Wóisko dérbesche zaſé Bamujowem Řehořjam pjišahacj. Te pje- podate Klucze toho Města su na Radeczki pō- wali, kotrej jo je zaſé do Gaeta na Bamuja wottedam.

Z Franczowskeje. Badenski Arcze-Wei- woda jo do Franczowskeje czekněw djezí su jeho wſchudžom jara drie hořewzali. — Franczozojo so sélne merzaja ha so wózce hóřsha, zo Russa rak. Řeijzorej napjecjo Wuherám na Po- mocz czechne; ha su, kaž řeka, móndaño poſleni frótž wo tutej Maležnoſcii Lísté na Mikvačha pōwali. Kaž zo traj hřezen tež Franczowska Rakusku z Wóinu wobezechne! Potém drie budža Frankfurtsej, tiz hízon dawno wot Wóine pje- cjiwo nepoſwuchnomu rak. Řeijzorej řečja, tež zapotřej? No haj wóchak haj, woni budža tak dorho motacj, hatz budža so tak prave zaſimatacj. Tež cheze Franczowska ſama po swo- ſej Woli w Rómě džewacj ha žada wot Ra- kuskeje, ſpankeje ha Neapolitankeje, swoje Wóis- ſka preicjwacj.

Z e Schleswig - Holſtein. Město ha Twerdzizna Friedericija so sélne wobtzela. Czi Wobodlero su z nowa z poníznej Próſtiwu pžichli, na Měſce ſo ſmelič, hale podarmo — ha czechaja něk wo wulfach Tjródach prieč. Wo Mějaciu Meju su 40 wumíreli.

Sachsenske Wóisko jo na 18. Meje narodné Džen naſchoho Krála Bedricha Augusta ſwecj- wo. Na jenej Wuczé běchu so zjenoscili. Je- den hanoverski Duchowné džerjeſehe bože Swiž- bō; Text jeho Prédwana běchu te Swowa: „bóž- cje ſwěrní hatz do Šmerce ha ja chezu wam tu Krónu toho Živéna dacj.“ Generol Heitz wutne Šrawu na Krála ha wesovo Wóisko pjiwowaſche. Sachſenski narodné Špěw: toho Krála žonuj Boh“ ſpěvajo czechnechu dom.

Z Drežjan. Pžepotáno do Něméra Za- plezenech traje hřezen. Tež wo druhich Městach

Kraja ju Sudé na to postajene. Wo Žittawie, djez ju 8 sadzili, jo tež tamnoho Kložtera Synodikus Just jate. Tež w Budéchini su zandzeni Sobotu za některéni wójili ha jím darmo Bobodenlo píjhotuwali. Z hornich Wsow skoro kózde Djeni Jatech do Budéchini píjivedu. — Tón naiwojobjniči we Drežjanach jate jo Bautuin, jeden Russ; pola noho su jara wazne Paperé namfali. Tež Heintza, kiz jo Nemerníkow hafo nazhojené Wojak, kiz předě wo Griechiskej hrwješche, wed, jo popanené, wazne potaine Wécze píjeradziv. Na 16. Meje Obertribunalrath Waldek w Barline Kriminalstho Komissariusa do swojej Stwu stupicj widjesche. Ze Zpodžívánom so vráschesche, živo tola cheze. Ja chcu te ha te píjeradne Pišma wot was mécz, dokelž su w Drežjanach jaczi wuprajili, zo so w waſchich Ruskach namakaja. — Oh Boh zvarnui, wotmoji won, ja žane nimam ha wot toho nitzo newem. Kommissarius na to wotmoji: děz mi wo je nechacie dacj, dha budu sebi je sam wzacj. Ha won wotstorci Konepe, wocjini zadé w Muri potoine Durtiza, ha namaka czéwo Pišnowstwo. Te sebi won wuproše ha Waldeka samoho tež sobu do Jastva wédzesche.

Wo Drežjanach steja pódla naschich Wojakow hřežen 6 Batalionow Pežkow, 2 Kompanije Jägerow, Schwadrona Kürassirów, ha jena Batterija wot bramb. Wóista. Jená druhá Batterija ha Kürassiró steja wo Wokownoſczi.

Nasch Minister Beust, kiz jo hafo sachſenski Zastuper na Kongreſsu w Barline, budže telej Dne žase dom pímcz; woňe réfa, zo su tam jara kheče ha jara defe swoje Wécze dla frankf. Wustawó wunvedli, zivetža po Swowé hořewzali, jenoj někotre Artifle píčmenili. Boh daj, zo bō tež němſki Lud je z Luboſcju píjiam.

Ze Scherachowa. Nasche Město, hizon loni, žtoj krajne Naležnosće nastupa, k Sachſen-

stej pístajena, jo nět tež w Czérwinskih Węczach budéchinomu Tachanitwej postajene. Ma Djen Meje kē z Pečka Biskopa z Leitmericj píepobate ha zandzeni Riedzeli jo nasch kňez Biskop přeni frótž sv. Sacrament Férmiwań tam mudželiw, předwaw, ha schulske Bruci wotdjerzaw. Scherachowiszé su joho na swoich Mězach powitali, do Města nucz píewozjeli, djez Duchewni ha Schula z czérwinskimi, Kherojami, ha Innunfi ze swojimi joho potzesejwajo wotczakwachu; rane Porté běchu psched Grodom natwarene, ha zavosné Lud píjonne; tež zwonene ha tzelane. Rane Wedro pomhaſche Djen traſnosćej.

Z Budéchina. Zandzeni Póndzeli 21. Meje pízjezechu Wojacze do Město: přena Schwadrona lochickich sachſenskich Ježnikow (Rajstarow), kiz su pola Měsčanow na Hospodze. Dale někotzi wot Artillerije z dwémaj Kanonomaj, ha maja Móslé, naikere dleſchi Tjas píj nami wostacj. Tež děrbesche zandzené Žtvrótk 800 bramb. Pežkow pízcahnecz, ha pola nas Hospodu wobcahnecz: hale woni nimo czahneli. Woní budža téh, kiz hatz dotal w Drežjanach stejachu, zastupicj, kotzí dale czahnú; naipředé do Erfurta.

Zandzeni Sobotu Žita w Budéchini přaczachu:

Rójska . . .	2 tol. — nsl. tež 1 tol.	$22\frac{1}{2}$ nsl.
Pscheniza . . .	4 = $7\frac{1}{2}$ = — 4 = $25\frac{1}{2}$ =	
Wows . . .	1 = 5 = — 1 = —	
Roch . . .	2 = 10 = — 2 = $7\frac{1}{2}$ =	
Jahwe . . .	5 = $12\frac{1}{2}$ = — 5 = —	
Heduschka . . .	2 = 20 = — 2 = 15 =	
Iecžmen . . .	1 = 20 = — 1 = $17\frac{1}{2}$ =	
Kana Butré 11 nsl. 2 now.		

¶ Dostacju wo Wellerec z Kniharni.

Cíjichane pola K. B. Hilti.

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjanek.

22. Čiswo.

2. Džen Junija.

1849.

P o s t r o w e n i o.*)

Welez Hwězdow na Nebu
Bwóščej so wo Słeboru,
Welez Schtomow wo Lěsu,
Wěrschki t Nebu pozbehnu,
Welez Wownckow na Ładach,
Welez Kwełkow na Honach:
Teiko krotz cje powitam
Ha na tebe spominam.

Welez Kapłow wo Morach,
Welez Pěška w Pusčinach,
Welez w Lěsu Lisejitzow
Ha na Wucé Trawiejkow,
Welez czechne Mrocławkow,
Znimi spěchnich Wastojeczkow:
Teiko krotz cje postrowu,
Wele dobroh' pōsejelu.

Welez Pupłow róžowich
W Nalecju jo zakejetech,
Welez Kwóskow na Stwielczach
Zmahuwe so po Honach,
Welez wschedne Stworeni,
Boja Zcědrostz zeziwi:
Teiko krotz ja postrowu,
Moju serbsku Wuziczu!

Janoslawek.

*) Tutón Spěw, kaj tež tej w 20. ha 21. Čiswo, jo nam nash' luhu Bžeczel „Delański“ dariw, kottēj so ze swojimi Bratrami w Czuzbe pilnie za nasch' Zutnijsku staru; za tjoz jim wutrobnie: Swawa! Živio! pžitvorinem!! Spomnycze dale pžecjelne na nas!

Z R a k u s k e j e:

Z Wina 21. Meje. Djencza pžindje poswesacza Pówesecz wot Bitwé pola Szczerdahali na wulcej Kupę Schütt. Wuhero bóchu czéle zbicji, ha zhubichu wele Ludži. Wot dwé Eskadronie Guzarow jich mawo četné, 4 — 500 Muži ha 17 Čijtos*) bóchu popaneni; woko 30 Guzarow z dwemai Wóschomaj su t nam pžestupili. Haj taiké Pówesecze su wo Wini wějčji zmolom wozjewili.

Ta wot wschěch Nowinow wozjewena Pówesecz, zo su Wuhero Šen doboli, tola wérno nejo; welewacze so tam Khejorscze jara deře džerža, ha cheziedza so dale džerzecj. — Na 23. Meje jo Khej. Wóisko na wschěch Stronach řepejciela pžimacj zpotzawo, kotrej so wróčja. Pola Bóas bě Bitwa, woboj Strone so deře džerzejtaj, Khejorscze dobbchu. Wot delneje Dunnawé písaja, zo moja něk trochu swobodnicho déchacj, dokelj Wuhero su jich z wetja wopusczejili ha zhromadža so polo Szegedin. Předé hatz wotczechniechu, pak ju wschisko wurubili, tež z Čerkivow; tež z Thurmwu su Kupr wotorhali ha pžedali. Kójdé Serb wot 15 hatz 40 Leta děrbesche be wschoho Wužienena z nimí

*) Na wulich wuherskich Krajinach so těž Koně w Džižinach zplahuju. Děj su trébne, dha tam na konacu Honitu du; nicz pak z Čzelbami hale z dowhimi Schrekami, z Wokami, kotrej jara daloko ha wschikše metacj ha z nimi Koně popanej wědža. Či kij tónlej Komž moja, rěkaja Čijtos Bo Wotne su něk tež zpotzeli swoje Woki na Khej. Wojaki nawojej.

napřecjo wuherskym Něpřeczelam cžahněcž. Russenske Wójsko, kiz z Wallachinskej pícezehne, steji pola Drzow a. Van Jelatycz stěji pola Esseg.

Nainowsche: na Twerdzizne Dřen wěhe wuherska Khoroi ha pod něj kňeži Wuherski Wójski Görgej z 30,000 Wuhersami! Zawojsie deře su jo Khejorszé ha jich Wójski Hentzi tam djerzeli; naposledku pak tola podlejeli. Ta Wěczma so tak: na 4. Meje pícezehje Görgej. Hentzi tak sélne kželasche, zo so zaſé wrózjechu, ha změrom zadžeržachu hatž do 9. M. djež z Horow Twerdziznu wobtželachu. Hentzi wotmoji píez sélne Bombandirwanu Města Pešt; žež bě na 13. M. hízjen sělnische. Na 17. M. w Nocé 10. žturnwachu Wuherso přeni frótž, někotzi tež hatž k Muřam Twerdzizne pžindzechu, děrbachu pak so wrózjež, na 500 Mordwech zavostaischi. Na 19. M. žturnwachu druhu frótž w Nocé Žednacích, něpjindzechu pak hatž k Muřam, někotre sta Mordwech zhubichu. Na 20. M. Weizor žtěroch tzetži frótž Khejorskich pžimachu; píez cžewu Nocé w Bohemiu bědzechu, ha rano schesecich na 21. M. Twerdziznu pžedobóchu. Hentzi z tjoč cžejzich Ranow krawi. Dow p̄waci Rontžko:

„Žtož jum frótž Wěrnošči nérēži
„tomu nichtón radé newéri.“

Pícezahowacých Polakow do Wuherskeje so ze wšchech Stronow jara wele. Wschicze Studen-tojo z Lemberka w Galliciskeje cžekaja, ha w Drasče Burow wuherske Mezé pótaja. — Wo wuherskym Wójsku, jeli. wěrno kaž písaia, deře wonnelada. Huzarojo, kiz chezeldža swojoho staroh Krála, nechadža na Republiku pžisahacž ha cžekaja wo wüllich Tzrobach. Za mam za to, joli tež Wuhersko dobodža, dha budje so zaſé Nemér bez nimi ha Polakami zbeněcž; kžde budje kňežicž chezecž.

Pownocne Khejorské Wójsko do Prédka cžehne, so hizon píez Réku Waag; Wuhersko třina, kaž bóchu so ſich boseli ha so wschudjom wrózja. „Itó wě, kaise Wotpoladaňa pak mlečjo maja. Wot Rússow nížo swoshecž nejo. Franczowska

jo so hórczé na to wobezejwawa, zo tam cžahnu. Tež južne Wójsko so khetré hiba, nejo pak hízjen žanu Bitwu měwo. Wone so žda, zo su Wuhersko tanne Kraje wopusczečili. Ach lubo pom-haj tola na telei ſurowo Kreipzelecjo!

Z němſkoho Kraja.

Bramborske Wójsko, kiz so píji Reiu zbro-madži, so ūebudje do Malejnoscjow těch němér-néch fufodných Krajow měscheč, kotrež z Frankfurtom djerža. Woni maja jenos, joli chezeli bramb. Mezé nastupicž, jich pžimacž. — Wondano su tam prawé Dobólk nadeschli: na Zeleznicé džechu džerwecž cžejzich Wozow napelnene z Brónami ha z druhimi wóinskimi Potrebnoscjami, poſdžischo zaſé jedén Wós ha na Drozé Kacheje powne tajlich Wěczow. Dokelž maja Napíšmo na jenoho Kupca w Kölbi, budža dře tež Kujow, zwotkel pſhindu, nazhonicž.

Tež Würtembergski Král jene Wójsko na badenskeje Stroňe hromadu cžehne, zo cheze swoje Mezé cžíste džerzecž píed wofoczahaczemi Rebellerami. Joli hezen tež Franczoza jim Ruzstup do swojoho Kraja ūdowoli, dha budje Badenska ha Pfalez jich dowho hospodaricž děbecž ha jich zbožomnu Pžitomnoscj hažen hóle nazhonicž.

Kak trucje Würtembergski Král na Frankfurce wíse, možemó z toho zpoznacž, zo bě wondano jedén wot bramb. Krála na inoho wotpóšwané Wósuwa, kiz chezecž, zo bó so Würtembergská z Bramborské napřecjo Frankfurt zjenoščinu, wot-pokazané. Bez tém pak so tola tež samém Zapóšwaneczam na würtemb. Sejme te wo Frankf. wujitne Waschnis Zakhadžena cžele wacé nezpodoba. „Wózne Kraj je wo Strasche, wot těch pžeradzené bóč, kotreži wón k swojemu Zalitej ha k Tzescji němſkoho Kraja tam powowaw je“ — tailej Kétež běhu pola nas i Swoscheni, ha nichtón so na to nehórschesche. „Haj z Moczu děrbi frank. Ministerstwo napřecjo frank. Zapóšwaneczam hófestupacž, joli živé hódné so“ měsche jedén druh.

Z Badenskeje písaia, zo su tam Harté

ha Něméra khetie sécji. Tak dowho hatz běchu w krajnich Polkowidnicach Peñezé, so ta Węcz třínesche; nět pak su te z wetja wubejeli ha provizorské Knejerstwo nieve, že zapožecj. Kovo krajne Dawki dře su wupišane hale. Lud so wobara; ja nevem hatz budje jene wot prov. Knejerstwa wudate Pijipimo na Lud wele pomhacj. Kójdé widži, kaf woni hospodařa ha lutvaja. — Tež Wojacé zpotjeja zpóznawacj, zo sám dewolene Prawo, po kotrémž sebi swojich Wóschich sami wuzwolja, nitžo wuschnie nejo. Wóndaná běchu sebi jenoho Rekrutu za Wóshoho postajili, na druhí Džen joho záse z Hanbu wosbadili; ha tak jo so tém wot Wojsakow Wuzwoleném z wetja wschém schw. Wo Freiburku jo Rada wobzankuéra, Arczé-Wóiwod za krajnouho Kneza zpóznacj, hatzruje jo z Kraja ejekně. Wón jo w Frankfurce. — Woko Mannheim ha Heidelberg steja 20,000 swobodných Čírđow (Freischaaren), kiz chezidja wschicé deře živi běči hale nitžo džewacj; Wobodleřo derbja jich zejivicj. Franczowska nasche provizorské Knejerstwo za dobre zpóznawa nejo. Hale naschi Nadžiú nezpushcza, ha su tohodla dwaj tajkej prawoj do Franzowskeje wotpôswali. K tžomu? leicze nět jo w Franczowskej nowo Wuzwolenio na Sejm ha zo bōchu prawe naschim ruňa Zmôslenich wuzwoleli, na to mataj naschej Wotpôswanej z Moczu džewacj. Z tém pzejeni su tež w Frankfurce stajene Namet: „zo so cnuze Kraje na jene Waschno do němskich Naležnosćow měschecj nimaja“ wotpokazali, ha hořenewzali. —

Z Pfalcé. Tež w Pfalcé so tajke Čírđe namakaju. Jedén wot prov. Knejerstwa jo so do Pariza podaw ha cheze so z francz. Nezpofojněni zjenosejci ha Pomocz za Wobstacio swojoho Něméra žadacj. Joli baiernski Kral zmolom jich Žadania nedopělni, budja so cíle Franzowskeje pžizankněc. Leicze dha, to su cíti wuwomani Přeczeljo němskoho wózchnoho Kraja. Žena němska pôlska Legiena jo zawozena i Wobaranu, joli Bramborcze habo Baiernsze do Kraja pžiczahnu. Vörne pak tež baiernski Kral

témlej swojim Podanam wschitko dowoliv, ménice dha, zo bō po tém kóncz Hare bowo.

Z Münch na. Baiernska Wóchnosce cheze so harwaczel Pfalcé tak prawe wuharwacz dacz. Nětotzi jow na wósokej Schuli Studiuwaczi z Pfalcé podachu so Dom ha chezéhu Džel měcz na Bědjeniu wózchnoho Kraja za Swobodu. Hale woni w krótkim záse pžindzechu, pravice: „ne, z taikmi Ludžimi, kaj to su, mó nechamo nitžo třinacj měcz.“ Póvedachu tež, zo so tam jena nowa Revoluzija, nět wobstejaciej napřecíjna pžihotouwe.

Z Pfalcé su Rebelleřo tež hízon do Hessenskeje pjeschli, ha tež jow Pijipad namakali. Tam pak tola tež Bramborcze steja. Tha dře budža so třechicj. Němska Twerdzizna Landaw jo hízjen wot swérnoho Wóiska wosbadzena. 60,000 Bramborcich, kiz woko Frankfurta steja, budža Twerdziznu Rastatt, kiz jo w Rukach Němerníkow, wosbadzicj.

Z Münch na tež písařa, zo jo wulki Džel rafuskohu Wóiska w Dialsteje pžihotuwane, za Zpokojenio Něméra naschich němskich Kraju wustupwacj.

Z Drežjan. Nasch Kral jo krajne Dawki na Véto 1849 hatz k Haperlej 1850 na dvař Razaj k Wotedawanu wupišaw. Wón powoile so na Zakon, kiz jomu k tomu Prawo dave, hatzruje jo Sejm jenoj hatz k Haperleju 1848 jich Wuzbenieno dowoliv. Prawi tež, zo budje wón po dokonaných Pžihotuwaniach, wěscji wo tém pzej Zakon postajeném Číasu Sejm powowacj ha tutu Naležnosce Zapôswancam naipředé předpovojicj. — Ministerstwo jo, na to zwojivjschi postajivo, pření Raz Dawkow zmolořom wotdacej. Ztžož cheze, može tež za druhí nět sohú zpřewacjicj. Katastere su na Kraju te stare.

N a s a č s e n s k i L u d. Sachjojo! hatz ja w přenich Dňach toholej Měsacza tém Prostwam wulkeje Mnichosče Luda so zpědjich, ha te wot frankf. Zbromadzizné wurdzene Wustawó wotpokazach, so to nejo ze žanoho druhoho Wotpoladaňa stawo, hatz z toho krutoho

Přepokazaná, zo wone Jednotu ha Zbožo němstoho Luda na žane Washino wobkručic̄ nezamóža; zo so wone něk, déz jo je Němczowstwa naimoczníši Kraj, Bramborška, zadečísněwa, wutweszej̄ nehodža. —

Węsowu Trožt bō mi bow, dhe běch ja na tém z Dobom wot Zpožatka nastupeném Puču wo Zienosčezeni z Druhimi němstimi Młocznarstwami ha z narodnej Zhromadžiznu nowu němski Potad zavojic̄ now. Narodna Zhromadžizna sama jo to nemóžne třiniwa. Žadoseže těch Wóschnoſezow k tomu po přenim Wuradženiu wuthadžaných Wustawow, bóchu pola druhoho Wuradženia czele na Bóf powozene; ha tola wobzané narodna Zhromadžizna Wustawo za Zaſton postajic̄ ha zjievic̄. Wot toholej Wokomilnienia wopuszczci narodna Zhromadžizna Puč Prawa, dokelž jeje Sobustawo dérbýchach u Přeziednosći z Wóschnoſezami ha z Ludom Wustawo wuradžic̄; — pataikim němejachu te Prawo sami za so jenoj Zaſton wudac̄. Wot toho Wokomilnienia bě wěste, zo z telej Zhromadžiznu žane Zienosčezeno možno niejo. Toho dla dérbesche, chejčchmo nasche Wotpoladaňa wudesc̄, druhí Puč nastupené běc̄, ha ja sém, swérne mojomu Pređkwaczcu, kózde Wopor pjiňesč, kotrež němstoho Kraja wopravské Zbožo žada, jón nastupiv. Te Wustawo, kotrež so dženceza zjeva, su w Barline wot Wotpojwanéh mojeje, bramborské ha hanoverškeje Regerunki wurdžene; woni su nimale tesamsne, kaž frankfurtske; jenoj tam pjiemennete, džez to k Lépschomu němstoho Kraja, k Wobkručeniu sělnoho Młocznarstwa (Reichsgewalt) nuzne běsche. Wone zpočoja te, tež wote mire wutrobne zatžute Potrebnoſeže pjičhodnhož Zienosčezena němstoho Kraja, dowoljsa pak tež pji tém kózdomu Krajej wosebe swoje politiske Naležnosće swobodnie wesc̄, kaž jo to pjičzé bowo; žtož so tež z Dobom powačic̄ neda.

Te Wustawo, kotrež te zjenosčezenie Wóschnoſez němstomu Ludej ztice, žadaja wote mire cjezke Wopore. Z toho, zo so ja témlej Woporam podzjeſnu, budže moj Lud zpóznac̄, hatž sém ja jich sělném Próstwam frankf. Wustawo za dobre zpóznac̄ jenoj samopatžných Wotpoladánov habo. Ludoovo Zboža dla napječo stupiv. Wschiske Kraje Němczowstwa su pjeptoschene, so z nami zjenosčezeni ha tém wot nas wurdženém Wustawam pjiſtupic̄, kotrež budža tej wot nas w Krótkim powowanej Zhromadžizne k Přijstupení pjeckpwozene. Ja sém jím pjiſtupiv, z tém Wumieniem, joli mojohó sachſenskoho Luda sejmesež Zaſtupeřo do toho zwola.

Něk jo nuzne, zo so wschic̄e wopravdze němseže zmösleni Mužojo Sachſenskeje zjenosčeza, mojich Zaſtointow na tém nastupeném Puču hako tém jenitžkim tomu wulkomu wot nas žadanowu Zkönčeniu dosanec̄ podeperac̄.

Twardzyna Königstein. 30. Meje 1849

B e d r i c h A w g u ſ t.

Dr. Žschinsky. z Beuf. Rabenhofst.

z Friezen. Behr.

Z Budéſch i n'a. Nasche wómacé Wili budža na 11. ha 12. Junia tudé woldjerzane.

Zandženu Šobotu Žita w Budéſchine pwaczachu:

Rójsta . . .	2 tol. 12½ nsl.	tež 2 tol.	7½ nsl.
Pscheniza . . .	5 = 10 =	— 5 =	—
Wóws . . .	1 = 15 =	— 1 =	7½ =
Rók . . .	2 = 15 =	— 2 =	10 =
Jahwé . . .	5 = 7½ =	— 5 =	—
Heduschka . . .	2 = 25 =	— 2 =	10 =
Zecžmen . . .	1 = 20 =	— 1 =	17½ =

Kana Wutré 11 nsl. 2 now.

23. Čjistvo.

9. Džen Junija.

1849.

Piwné serbski Wetzor.

Tjimitzka jo — Hoipodar ha Hospoza z Djecjimi so do Woja hovetaj. Po czewém Zwarceniu lute Mér ha Cjichota! Spi dha džencz hijon wschitko z Kurémi? Nidje so nitjo nichiba — na Dwore jo tej wscho zmérrom — hale zdaloka so wesowo Piskano, Spewano, Zuslano ha Womano k swójscheniu. Tak haj! Kortzmar ma džencz Herzow — tohodla jo doma wschitko cíjico! — tam Séné, Djowki ha Cjelecz so zwieseluja! — Blíže k Kortzmu krotzisch, węzju Haru swójskich. Wschilke Wosna rozwieczene — poladajmo tola, jto cíj Ludjo tjina! Do Kheiže stupiwschi, swine Duře widzisch wotewkene, hale nuczka so kuri ha kadij kaž w Pečé, déz z mokrem Trewom zapóriscz; za wschemi Blidami Hratyczé seidza, wulke Mróczele smerdzaczoho Kura z Hubu pušczejaja. Nětolzi piya Piwo, druzé Palencz, jtož janemu swodzji. Kheižecz Kmot tamlej Hubu poczahuje, kaž bo so radé netjoho druhoho napiw, hale jto wscho pomha, z próznej Schleneczu seidzecz nemože, tohodla sei gnova poředzicz laza. Jedén so radoszczive smejé, druhí zrudne pozděchive, treci zastona ha na Nezbojo swari, tónlei lubozie na swoje Peňzki mitocze ha so kruče nadzije, zo budže dobota Romadka bez Koneča roscz; tamón próznu Mójchnu w Kucéz merzacze so za Wuschomaj drapé, hale hijezen zwota Nadzija joho newopušczejima. — Wacé wón zhubi, hróblischo sadža; „wone móže tola hijezen zasé pýncz“ móssi sebi; hale ja so boju, zo jo so džencz zhebaw, Sufodowa Mójchna pzemocz jara pýbera. Někotré jo tu Zaswuižbu czewoho Tědzenia pýnes ha pobehně w Nočé

zpróném Zakom zrudne dom; wone dře jo hijon so jomu husto taklej schwo, wón pak tola kójdé frótz řekne: „nó ja mózach ruñe tak dře někotre Schéjnaki tornécz.“

Towsté Kortzmar w Schenkwasu steji, ha z móznej Ruku piwné Karan nakhila, jednu Schleneczu po druhéj naliwa, zawojsne so prózive; Pót jomu po Liczomaj dele bejži; — bohi — fajku ma wón tola Nužu pýj Weselu swojoho Blischoho. Ha tola hijezen pýczé na noho swata zo kúsk jara Piwo kejje. Cíj Bezdžakni! — wón to tola wějci jenož ze Staroscze za jich Strowoscz tjini, dokelž wé, zo su wot sělnoho Piwa Stawó radé czeschke. Lědom jo Schlenecza nalata, dha rabne Kredu, ha pišche na tñornu Pisanku domhe Rénsi Smuszkow; móže boci, zo so drudé za jenu dwé radzitaj, — jto bō jomu to za zwo wzaw, taſki Zmolk so pýj Kwartanu skoro stane, zawěsczi to ze Zamójswom netjini — wschal jo Kortzmar vobojné Wluzik ha ma Swědomo; — lepe hijezen tak tola pýczé jo, hatz hdé bō mene napisaw, ha tak pýj swojej czeskéj Proče za czuze Weseļo ha Strowoscz, bohi hijezen Žkodu mew.

Kaže to sła Zathadzeno wóšche nas! wschitke Radé so zibuya, ha Zpundwanó píkocze. Mó tam ruñe tej hoře poladacz dzomó! — Gleicze to jo Serbow Weseļo! — Herczé zadé na Posczeni w Kucíku, horkach tjiseze pod Wéchom seidzo hudža, tak zo Wuschach bruncz. Přeni na Huslach smoka, zo so Truné pukaju; druhí do Wuschaze duhje, zo jo tjiseze módré bez Botzji, ha treci na Dindrach zakhadža, zo wscho bōrči, schwörči žri ha rimocze! — Zawěsczi, džiwacz so jeden

mow, kaf někotré tu na Swęcje so pręczive, poczti ha wsché Mocze napina, zo bō swojoho Blischohho Radosz powózchim.

Ha Hölczé ha Holtzata, te so tu wereża, torhaja, skakaja, stórkaja, pęczętowów bez Koneča, zo jo bez schika!!! Ach tu móže tola kójdé zjawnie widzecz, kaf so dérbišch wuscharwacż, chęczeschli so drudé tróschku zweselicż! zweselicż jim jo hizczen wele hore hatz Korejmarej delach z Karanom, abo Herzam w Kuczu pod Weterchom. — Něktoj wobschestachu! — Hölczé wokow Herzow stupaja, po Schlenčé so nazahaja, kotoromž Piwo wujichwo jo, z próznej Schlenču wot laczowo knestle père; Kortymarecz Dżorka dosłoka běha, ha tola donosocz nemoże, dérbi sej Wotrocžka na Pomocz wowacz. Kruwarka ze starej dójnej Dónečki pröchnu Hujbju wobkrepive; pzi tém jo toho wulskoho Rehatoho tamlej woblawa, — „ale nich” — wón sej mósti, wotizase so ha zastaji Schlenču zo jom Piwo po Brusche beiži, kaf pzi Tejjiczu Woda wot Třečchi.

Mó pak chęzemo bez tém so kuf na Skanice rogladwacż. Pzi Schodze w Kuczu staré Mujsk seidži z wulskiej Hromadu Popranczow, wulka Třoda Hölczow so woko noho tworzi „hore ha dele” wereżo swoje Zbojo spótuja, skoro so na nich pžiladwe kaf delach na staréch Ratžlow schédživových. Někotre hijon tež swoju Kufarku w Hubie džerži, jedén so Dobceja weseli, druhí swari, dwaj staj so zwadžiwoj ha torhatej so za Wuschi. —

Holtzata pzi Beżenach na Bawkach seidžo, bez sobu schukotaja, jena tamlej k Pschipiczu wowanu k Herzam džo, — Wowu pžitwoni, módrzej Wężeż pžistońie k Žemi ladataj, — Rejwakel k Strowoſeji wotpije, z Liwoj sebi schikwańe Hubu wotreje, so podjatwe ha wróci so zaſt k Twarzham. Truhe bez tém na iuu ladaja ha swaria, „zo tak pžhemocz rejwe — so jara poschna hotwe, nowo židzane Kubischko woko Schije nosé, kaf tla Nozé pzi Schodženu staja,” ha toho ruňa. Někotzi dře prawa, zo jim Zawisek talki rětzej

kaf, dokelž tamna najtěnscha Holeča w cze-woj Wotowinoseži ha Newesta jo, ale to jo węſcie zehwane; — wschaf běchu wschilke do-ponia na Prédmanu ha swóšchachu, jtož Farar wot kšezechijanskej Luboſeje, wot Zadžeržena pžeczimo swojemu Blischomu prédwachse, — abo su traž w Kemichach kuf podremali, ha Préd-wano pžchespal? ab, jto budže tla wot modech Holečow talki roźne rětzej? — Tamlej staj so dwie rozzwobiwoj ha jo rabněwski potžnetaj so metacj. „Zto dérbauej Kneissiu Peñezé nojčej” — sej móslitaj —, wschaf mózemoj sej sowlej samoj jedén druhom bewscheje Zkřibu d o r é - t j e c j ! ” druze to cjerpeč nechaju ha su jei roźna zehnali.

Herzé su znowa zapiskali ha Hölczé wokow nich steja, ha do Rukow placzaja; talki koiždě swoju Rejwarku sej pôta. Zuf so wschicze w wulkim Kole němde wokow wereża. Tamlej tajſi manu schmotawu kaf Kózlik wokow skaka, pak tu pak tam do jenoho stortzi, „ale nich” sebi mólli, ha spokojné ze swojej Wuschiknosciu so dale wokow towize. Dowlej tón wulki Rebaté cheze dženez tež pôkazacż, kaf dete rejwacj nauwienew jo; džuve po Skanice woko hanu, zo Holeča bez Třeha lědom joho zezehuwacż móže. Węſte Nan nědě swojoho Šena khalesche: „Hlej! kaf tola mój Michaw iene rejwe, „wón jo na wschach Róškach, pak pzi Schodze, pak na Poſejen!” — Dwé starej Žona tamlej pžiladwetaj; Šimótra — ta jena praji — tzej to tla hrušpu Hans jo — talki z naszej Hanu za-thadža! „Ach luba, to džen jo nasch Juri!” — tamna wotmowi. Ach kaf lubu ha pžitońe Hölzecz to tla jo! — prieńa zaſe džeshe — ha wobej dwé radoszciwe dale pžiladwacchtaj.

Pernocžé hijon jo dawno nimo, tu ha tam so jena pótźne domoj hotwacż, Rejwak so woko neje schimacze ha cheze ju pžewodječ; žadén Třiš! — Nocza jo ha straschnie samomu po Třine khodžicż. Na Poſejen dwaj so za Kuczé džeržo z pownémaj Schlenčomaj zejrawajo zděbaowm Wosom spěwetaj: „Naſch — ski Lud, jedén we-

sowu Lut, won spéive, won hraje, won weso-wu jo." — Vši tém tak džiwinie přestupivetaj pak tu, pak tam so stortitaj, skoro, tak bôchtai mazé frueje stacj némovoj — věcji sei wot Rejwana Nohi bola, — wschak bě w Bunde Wodě dozej, zo jímaj žodjecj némózesche. — Něk so posleni Sufnu wobleka — na Skafan-ege pozijnie ejicho bocj. Kortzmar Swetjfi wuhajne — potom delkach do Schenkwasa stupimchi, na tizornu Pisawku, — kotaž jo nět-sój tisíce běiva — so jímejo pohladivé, — "Bohu džalwano" — sei móslí — moja Pröza nebe podarmo „Pivo bě dobre, Nezbozo so stawo nejo! ha modé Lut bě wěfou!" Khejzine Du-re zezanfajo do Woja so hotuve, zo bō nowo-jei Mloczé nadobew ha pýchodně so zaf' pilné za modoho Luda Weselo ha Strowosz staracj mow. — Nižo za zw. —

Garomér.
č. z Rakú

S w e t n e P o d a w k i.

Wo politiskim Swěcze so tón Těžen wele podawo nejo, toho dla jenoj z krótki naiwaž-nisze zpomnimo.

Z Frankfurta. Město jeneje mamó něk dwej narodnej Zhromadzízne: Wetjina téh w Frankf. wóschewostaičch Zapóswanczow wobzan-né, do wownoho Města Würtenbergskeje, Stutt-gart czahnecj ha tam swoje Zhromadzízne pýchodně djerzecj. Někotzi so wobaraja, ha prawa: mó wostanemó jow. Arczé-Wóiwoda Jan tež w Frankfurcie wostane. Kotra dha jo nět-sój ta prawa Zhromadzízna?

Z Barlina. Zařípere němískich Wérchow, kž z Frankfurta wukhadzane Wustawó hořewzali ūjmu, su něksj wo Barline nowo wuradzeli ha z tém hotovi, je tež hizon wudali. Bramborfska, Hanoverska, Sachénska, běchu cji přeni, kž je za dobre zpóznachu; něk jo tež Baiernska pýchupira, tak tež Mellenburg, Braunschweig ha Anhalt-Bernburg. Badenski Arczé-Wóiwoda cheze pýchupici, jeli jomu Bramborfsi napjecjo ba-děst. Neměritam pomha.

Wo Badenskeje jaré na Peňezami po-

brachuve. Ta žadana francz. Pemocz hízjen pýchchwa nejo. Wojaczé zpójneja provisorskemu Knežerstwu Kazne stajež.

Zběstavo z Pfalcze běchu wóndaño do Hessenskeje pýchchli, jow pak wot hessenskoho Wóista z krawémi Wozami dom pokazani. — Badenska ha Pfalcz staj so zienoszczivow ha cenztráliske Knežerstwo za wobeje postajivoj.

Z Italskeje: Rakuske Wóisko (50,000 Muži) so romskim Mezam pýchlijuve. Neapolitanskoho Krála su Romscé zbilí, ha won jo so dom wrózim. Franczowske Wóiska, hízjen pzed Romom steji ha cheze z Dobrem, níz z mó-trem Metzom Zběst změricz.

Druhi Djél rak. italskoho Wóiska, kž jo Venedig woblenévo, jo jenu Tverdžisnu pědobovo, ha něk z nej Město dale móczne wobtjela.

Z Wuheriskeje tež wele nězhonimo. Russkojo pzeché czahnu ha czahnu hale hewak nižo. Bez nimi samémi zpójina zwó Nepřečež zahadzecj; wó joho znajecje, won reka Kolera. Tež wo rafuskim Wóisku so Kolera seline pokazive. Wósci Wedžiczer rak. pownočnoho Wóiska, Welden, jo wostupivé, wone reka dla russenskoho Čizwana. Čkoda joho! Staré Russa Paschewicj die budje jow knežicj. Wo južných Krajach jo Serb Kniezanin dwé Bitve dobów.

To dře sebi rafuscež Wojaczé tež nebudža lubicj dacj, zo Czujowniki jim Kazne stajeja; wele mene budža Wósci, kotaž wostupenoho Welden jara tjezczwachu ha lubuwachu, to czerpecj. Baron Hainaw, kž dérbi na joho Město stupicj, dře jo czewu Wojas, seline Muž; hale k jenomu Wedžiczerj jo wele wacé trébne. Wone so pojeda, zo budje Marschall Radegli tak khécé hatz budje wo Italskej Město Venedig pzechobocj, wóscze Wedžerstwo khejz. rak. Wóiska wo Wuheriskej na so wzacj. Russkojo su do Presburka, přene wuheriske Města na rafuskej Mezé, pýchahneli, ha zmolem Vorut-nosej dóstali, do předka czahrecj ha Wuherow pýchmacj. — Wuhero so hízden jara dře djerža. Wóndaño rěkasche, zo jo khejz. Wóisko Raku

Waag pjeschwo, někž zase píovedaja, zo su jich Wuhero wo dwémaj Bitwomaj píewinéli. — Z Wina píaja, zo su wóna do vole Raniéch k nim píibezli, ha zo jo jich někž všecky hromadje tak vole, ha z nimi všecko tak napelnene, zo wopravdje níwedža, že z nimi zapožet, ha dje jich wobstaracj. Tež Lekarow jo hízon jara mawo. Russéniske Wóisko jo píez zwó Khorosz Kolera hízon wot teiko Ludzi píischwo, kaž bó tu naiwetžu Bitwu píerawo.

Zelatíciž ze swojim južném Wóiskom hízen jo píecé díre dírzi, jo pola Titl píez Donau schow ha Wuherow píimacj zpízawo.

Z Münchna. Baiernska jo swój Píistup tem w Barline wuradženém němškim Wustawam, jenož pod wéstemi Wuheriami dopusečiū: halo píichodné Píistup rafuskohu Kheizora, joli budje zechceč; ha potém žada Baiernska, zo bó jo bramb. Kral, kij díre jo halo píichodné Wéch Němczowstwa. Nemo němškohu Kheizora wo nowých Wustawach zadčeſněw, hale všecky Kheizorste Prawa za so wobkhowan, těchsamných so wotřek, ha na Píistup te naiwajniſche Raležnosće, kaž Wobzankienna Wóine ha Méra dla — Jednana z druhimi krajnemi Wéchami ha Wóchnoscjami, ha Wobledžbuwano czeujeje Politiki nícz sam za so wobkhowan, hale Zhromadnosći němškich Wéchow píepodaw. — Joli bramb. Kral to cheze, dha budje Baiernska píistupicj. —

List na všecky serbske Hozpozé ha Džonki!

Dowoleči mi, tež k wam jene Swortjko rétječ! Někotrajkuli wot was ma druhé Nedželu ha jw. Djen po bojich Sworbach kusk Khwite wóiche. Ja dowolu sebi tuhdé was na jemu sladnu Pročzu, z kotrejž moječe sebi tedém Čjas prave dujshne zhanacj, fedžbliwéch ztžinicej.

Zamelwité Redaktor Jakub Kucjanek.

*

Cíjichjane pola K. B. Híki.

Nehórscheže so pak do Čjaſa, ha nepraječe: „Mó mamó tak doſčj džewacj; že chezeſh nam té wacé Čjewa hore kwaſej; džewaj sei tam!“ Ne, to wéſeſi žana pravice nebudje, hale budje předé na moju dobrú Radu posuchacj.

Jutnitíſka hízon jo nam píivedawa, zo so horliwi Serbia na Kijizach ha Wopownikach ze serbskimi Napismami zívesela. Talej Wesowosć bó pak hízeče tžim wetža bówa, dhé bóchu na kózdem Rowé naschich Kéchowow tež ſane běwo, tžerine ha módre Múchawki naſazdane boli, kaž mó Rowé mestzanskih Kéchowow zívetžoh widžimó. Lejceče, z lochkej Pročzu moječe wo nam naſche Kéchowé ruňa tem najrenčim rózowém Zahrodam ztžinicej. Tafkej Štuk bó wam všchu Čjeſej tžiniw. Chezeli wó pak Rowé na najrenčho wudébene méc, tak daječe sebi je na Bokach naſpředé wot waſchich Hozpodarow habó Wotročkow z nějto ránemi zelenémi Dornami wobsadječ. Potom bó so wam ſamém Wutroba ſíawa, dež bóhce na Kéchowé tafkej píistoiné wudébene Rowé wiđeli; potom tež nebóchu teſamo tak wohidne wonladawo, kaž je ze Brudobó tu ha tam widžimó, kotrejž nejšu na Rowé zpodomne. Pershej na nich jo rozkopana ha Kjize ſu zpomalane! Píi Potebach ha Pročezionach budje ſo potom tež wéſeſi kózde na Kedžbu brač, zo bó jadén Rowé wobzíkodžiū. Mi jo wéstě Kéchow znate, na kotrejž ſu hízon někotre Rowé takhej rene z Mučawkami wobsadzane! Da ſém moju Móslitku wuprawiū; kotrejž wot was wona ſo zpodoba, ta nech ju po swojej Možnosći iorže wo Štuku dale wuvedze! To budje ſíveſelicj waschoho serbstoho Píecjela. — *Mézra H. W. z Delan.*

Jutze za Čedžen 17. Junija zmjeje budéſchinske čérkwy. Towarſtvo Špěwanje na Schuli.

Jutze za Čedžen, halo 17. Junia zmjeje haslowſke serbske Towarſtvo Zhromadžizmu w Bóščicé. — *Robel Předseda.*

A Dostacię wo Wellerec z Kniharni.

* K. B. Híki.

24. Dziswo.

16. Dzien Junija.

1849.

Zwontzko na weznej Czerkwitzce.

Jasne Zwontzko z Tormika,
Wschitkich, z blizka z daloka,
Wowasch rano ze Zpania,
K Modlemu ha do Djewa.

Zase tebe Pzjipowdnu
Zwontzko retzecz wuswoschu:
Spróczni! pocze wobedwacj
Boje Daré wuzitwacj.

Jo so Wetzor pzbiljiv
Wschitkim Swiatok poskicjiv,
Wowasch Zwontzko spewajo:
Kwotpotzinkoj modlce so!

Swate Djen ha Niedzelu
Zwontzko tebe wuswoschu;
W Brudobe ha Wselu
Zbudzish wo mni Doweru.

Dérbi precz ja ze Sweta,
Pjewodzesch me do Hrowa,
Zbudzish w dobrém Cwojeku,
Zawocz habo Nadziju.

Lubu Zwontzko sléborné,
Kak twój Źenk jo radostne!
Nech twój Wóz me doivedze
Hatj na Wrota niebeste.

Jacskaw

Swétnie Podawki.

Ze Stuttgarta. Narodna némiska Zbro-
madzina, kiz jo so wot frankfurtskej djelitwa ha-
nek wo naichim Mésceje pžebowje jo na 6. Junija

swoje prieje Wuradzeno mewa. Litiba Pžitom-
nich bě 104. (Wo Frankfurteje bě jich pži Za-
potzaku schéscj krotz wacz;) Zezechuace bó
wobzanknene: Wuzwolenio nowoho Kniejerstwa za
némiske Kraje, na Mésceje dotalnoho (menuicé
Arcze-Wojwodu Zana) kotrej jo z tem Wercz bocj
pžestaw. Prieje Wotpoladano, prawa, budje, jene
Wóisto na Rohi stajscj ha tej Lud wobronicj
za Wobstacjo némiskich Bustawow (Reichsver-
fassung) h. t. d. Dale wobzanknichu: Te wot
Bramborskeje, Hannoverskeje ha Sachénskeje
wudate Bustawé nitjo nepwacja, kózde Zpótnaň
zo bóchu bez Némczami so pžedoboli, jo wulki
Pžerad na Knieistve némistoho Luda. Na
Mésceje pjez nich wotsadzenoho czentraliskoho
némistoho Mócznarstwa wo Frankfurteje (Arcze-
Wojwodu Zana) su w Stuttgartze nowo Knie-
jerstwo za némiske Kraje (Reichsregent-
schaft) z pžezow Mužow postajili. — Cilej su
tez hizon jene Pžipismo na némiski Lud wudali,
wo kotrej so halo wot Zastupetow némistoho
Naroda za Kniejerstwo Némczowstwa Wuzwolen-
nich przedstaja — Pžipad czewohho némistoho Luda
na jich Stronu wottakaja — ha wosobne na
czewo némiske Wóisto so wobrocziwchi, tesamne
k Pojuschnoscji pžecjivo nim napominaja; dal-
schu Swetu ha Pojuschnoscji pžecjivo frankf.
czentraliskomu Mócznarstwej pak za Zwamaň
Pžipahi ha Pžerad na némiskim Narodze wupra-
wa. (Reju to frajne Stutzh!) — Württenberg-
ska Wóchnosc, kiz jo jich do swojego Kraja ho-
riewowa, jim tez swoju Sejmownu k jich Wur-
adzeniam dopuszcziwa, jo zmolom po Woziewieniu
horieho Pžipisma Protest pžecjivo tomu na swój

württembergstki Ludi wuhadzecj dawo. Męscian-ska Rada — Wuberf Męscianow — Wedziczer ha druze Wósci mięscianskeje Wobare (Bürger-wehr) su so zmolom k tomu pijnanknéle. Würtenbergstka Sejmowna jo némiskim Zapóswanczam zafazana. Žto wé, dze budža so nětko zhromadzecj? — Wo Zhromadzizne württembergstko krajnho Sejma wustupi Ministerstwo prawicze: zo jo napieczo Zapóswanczam, némisko Luda wustupicz derbjavo — napomina swoich Zapóswanczow so wupravicj, žto k tomu ménha ha pijnataji, zo so Ministerstwo nadzija, kaf zpokoinné Sejm z tém budže. Wele jich wowaſche: Swawa! druzé: ne! ne! ha zawoſna Hara tam naſta. Na poſledku za dobre zpóſnachu: so czelé newupravicj. To die bē zjawnie dojez wuprawene.

Tez Předseda frankf. Ministerstwa jo na württembergstu Wóchnoscj Piſmo wotpóſwaw, wo kotrejz prawi: zo némczé Zapóswanczé Frankfurt wopuſchcicj žane Prawo nimaju. Wo Měne czentraſsko Mocznarſtwu protesteuwe wón pječiwo wo Stuttgartze postajenomu Kniejerſtwi za Némczowſtvo; pjez tjož jo tamna Zhromadzina Pucz wschoho zakonſkoho Prawa wopuſchcjiwa; napomina würtemb. Wóchnoscj, dokelj wo ieſe Kraju so taikeli za wsche némiske Kraje nezbozomne podawie, to nicz cjerpeč, hale tomu so wobarcz; ha pijnataji na Kónczu, zo budże frankf. czentraſſke Mocznarſtvo, joli Würtenbergstka swoju Winnatoscj nedopelni habó ieſe Moczé nedosaweja, samo na wsche Waschno taike Wotpoladaňa zanitcicj, wuproſe pak ſebi zmolom Wotmojenio na tute swoje Pzípiſmo. —

Würtenbergstka jo tón jenitki némiski Kraj, kij hýzzen fo czentraſtomu Mocznarſtwej djerzji, dokelj Pruska, Baiernska, Sachsenska, némiske Wustawu hořewzali neisju, Hannoverska jo jum pjpadněwa; ha te měnsche 29 némiske Kraje, kij běchu frankf. Wustawo za dobre zpóznali, prawa, zo ſu ſo woni za to wupravili, z tej Nadziju, zo budža tež te wetze Kraje to ižnicij; dež pak tomu tak nejo, ha woni ſami tola němoža nitjo

wutžnicj, dha nětkoj jedén po druhim ſo ja te wot Bramborskeje wudate wupravi. — Zo nět jena némiska narodna Komora w Stuttgartze feidzi, to Würtenbergstomu Krajej, kij sam lutki tak swérne z Frankfurtom djerzji, dte tež wele Žonvania pijnecj nebudze. Chcęwa Wóchnoscj z nimi djerzecj ha jich Wolu wuwesecj, dha derbti, kaf wóndaño württenb. Minister zlawné w swojej Komore prawi, Wóſko wot 30,000 Muži wobrowicj, dokelj woni třebaja Mocz, dež chceidža, zo bō jich Wola bez Némczami pvačiwa; dale chceidža woni, dokelj tež Peňezé třebaja, 5 Millionow ſebi poſchcicj, ha Württembergstka derbti za to dobre ſtacj. Wulſa Hara na taike Woziewenia wo württembergstkeje Komore naſta.

Z Badenskeje Karlsruhe. Mó ma-mó nětkoj wsche Dobócia Meſtſkoho Zbezja, haſo: Staw Woblenienia (Belagerungszustand), nahwé Sud (Standrecht), Wurubeno Bróterie, Wupróſenio Poſwadniczow, Zapójenio Čawkow, Wotczahowanio Zde krajnich Swijownikow, Potwoczenio Swobodé Czischca (Prefreiheit), dokelj nichtón nesine nitzo czischcicj dacj, žež bō pječiwo Republiki bowo, h. t. d. Wóndaño pječjeze Čzroda ſwobodé Schwiſzarských kotzij nailépsche Wotpoladaňa němejachu. Męscianska Wobora ha Wóſko ſo z Kanonami jum napieczo ſtaji; to bē Wina, zo zaſé dom czechnechu. Struva, naiwosobniſchi Zawozer badenskeje Republiki, kij jo tež Sobustaw provizorskoho Kniejerſtwa, bē wot Luda popařené, ha derbſeche puſchcjené Město wopuſchcicj. Brentano, jedén drugi Sobustaw prov. Kniejerſtwa, kij nejo taiki, zo bō wsche Poſtronki torhaw, ma wuli Pjipad bez Ludem; — wón čče, zo bō Arcze-Wójwoda zaſé pjiſchow, ha Kraj wed. — Na 7. Junija pječeze Čzroda wot 600 Pelakow; žež chceidža, ha taicj ſu, newemó. — Czí wot provizorskoho Kniejerſtwa Badenskeje ha Psalcze do Pariza Wotpoſwani ſu ſo zaſé domoj róčili. Po Witanu ſo kózde praschesche: nō, kaf dha ſo ſo wam tola ſchwó; žež dha tola Napoleon

ha joho Ministerstwo prawachu. Ach, bě Wotmogeno, cji nam anicž Přistup k sebi dowolili něisu.

Centraliske frankf. Mocznarstwo jo baiernske, hesseniske ha mecklenburgske zjenoſeſene Wóiffo na-pjezo Pfalez ha Badén wypoſhwawo. Braczlawſke Nowiné chezéhu hizon wedzeč, zo su Rebelleře czéle zbitci. Tak wele jo jenoj wěste, zo su Hessjo badenske Město Hamsbach wobſadzili, ha 20 Óhm Wina ha 500 Pochoitow Kléba žabali. Hatž Měſczeno wuznachu, zo jím to možno nějo, dha hessenſki Kommandanta wotmoji, zo běrba wſcho dac̄ ha déz fami nimaja, wobstarac̄, hewak budže won Město wobtělecz dac̄. —

Z Barlinia. Póweſeje wot Wuradženow Žbôtska němſkeje narodneje Zhromadžizné w Stuttgartze nichón jara ſedžbu nima. Zo budža fo pjez Wobzankneia, taž te hořeka zpomnene ſu, pjez čezwém Swětom Směcham wustajec̄, to ſebi nichón nemosleſche. Sama Würtenbergſka, tak ſvérna, jo ſo jím wotekwa; ha cheze nětk na druhé němſke Wóſchnoſeje, kiz ſu ſobu za frankf. němſke Wustawu, tón Namet ſtajiwa, zo chezidža hromadu ſtupic̄ ha fo zjenoſeſic̄, že maja dale týnic̄. Tež z Bramborſkej ha z Baiernskej cheze zaſé Přeſzelſtvo něc̄. Würtembergſki Zaſtupeř na barlinskim Čwórk ma Porutnoſej, fo pola bramb. Wóſchnoſeje napraſhovac̄, hatž cheze wona pji tém wot něj wo Zjenoſeſeniu Sachſenskeje wudatémi Wustawami kruče ſtejo wostac̄, habo traž někotre Přemienenia dopuſhčic̄. Zoli bo to chezéwa, dha dte moro ſo zaſé jene Šmotzifſtvo pji tzeic̄ich Wustawach hromadu zenc̄. —

Bramborſki Préncz Adalbert jo ſo k Rei-nej podaw ha pojedze bramborske Wóiffo, kiz ma Badensku wobsadžic̄. Tež rafuske Wóiffo wot ſetrohož wóndaňo zrominachmo, zo do Něm-čow jo hetuwe, jo pžiblízuwe. —

Z Wuherskeje hizéjen žane wěste Póweſeje nimamó. Wowne wuherske Wóiffo ſteji wot Karpathow hatž k Donave. Dembimski wěze Prawiczu na gallicziſkých Mězach, Danneburg

Štědžisnu, Klapka Prawiczu pola Raab; Görgei ſteji pola Komorn; Allich deleka pola Papa. Beni wottjaſké Russow wo Sedmihrodſtej, won cheze jich wotwobarc̄, hale woni hizéjen ſo poſazali něisu. Dokelž joho něc̄ madjiarskej Woſac̄e wot Wóifka husto czechaja, dha jo Beni porutži, wſchém Czuzownikam wo wuherskim Wóifku jene Znamjo do Czéwa zapalíej, zo bōchu jich, joli czechinench dje zaſé naděndu habo popanu, bez Próczé zpóznac̄ móli. Pji pow-něczném ruffenskim Wóifku budžetaj dwaj ruffenſtej Prénczaj Michal w ha Konſtantin, ſobu-wóiwac̄. Russenski Kheizor ſam cheze ſvoje Wóiffo wo Wuherskej wopotac̄ pžinej. Těž mó nitžo wot Bitvorow nezhonimo, dha ſebi nezime-mó móſliej, zo jo tam měrné Žjas, ha nichtón druhomu nitžo nietzini; mano Bitvo, wo korečž pak ton pak tamen dobówe, ſu wſchědnie. Na kupy Schüz bě naihóre, Kheizorſeſe ſu tam do-boli, ha pjez to Ewerdžizne Komorn zaſé trochu bliže pžischli. — Žtož Želatžic̄a naſtupa, dha pſachu, zo maja joho dla wele Stracha wustac̄, dokelž ſo 20,000 Wuhersk tam dele czahněwo. Wschitko jo na to pžihotuwane, zo budžetaj wo bližich Dnach powněcznej ſebi napze-čiwo ſtejac̄i Wóifskaj horę hromadu ſtorac̄ic̄. Wěste hizéjen tež nitžo nějo; wone pak řeſa, zo ſu Kheizorſeſe wulku krawnu Bitvu zhubili.

Bajka wot Kotžki.

Naschi Wótezojo někotrejkulíž Swěrata nezna-jachu, kiz mó nětk znajemó; bez témi bě tež Kotžka. Žeden Mónk w Salec̄ Móne (tak menuwe ſo Món wot Wé Salowa, wot ſotrejz nedalo-ko leži; na Puczu wot Kotžine do Kulowa) mějſeſche ſueměrne wele Móšchi, mawech ha wul-fich, kiz chezéhu jomu wſcho zejrac̄. Won ſo tam ha ſém wo Radu praschesche; zawdawasche ſim z Žedom; hale bôle ſo won pŕečwáſche, je zahnač, wače ſo jich malané, hallo bōchu jomu ſkulu tžinilli. Něhdé pžiindje k nömu němſki Muž

kiž joho Staroſež ha Žrudnoſež widžinschi, ſo praſcheſche, tjoho dla taf Woru poſicha? „Ah, tak ja nederbaſ zrudne bōc!” wotmoji Mónk, „dēj mam taſke Nlezbožo w Domě.” „Ha taſke?” djeſeſche tamón. „Mósche chezeidža me deſracj.” „Oh, dēj nitož wac̄ ſejo, chezu eji zjeném Dobom pomhač!” Na to potja jomu němſki Muž wot Kótſki poſvedacj; Mónk na noho tak nuterne poſtaſche, zo zkoró dechacj zabó. Hatz Mónk to ſwóſeſche, ſlubi won němſtomu Muzej Móschnu Peñez, joli jomu jenu taſku Kótſku pjiňeſe. Němcz jomu to zavěſeſi ſlubecche, djerzeſche tež ſwoje Swovo ha pjindže za někotre Dne zafé, nepijněſe jenož Kótſku hale tež Kočzora ſobu ze bōſchtaj Mwode laněwoj; dokelž ſebi won mōſleſche, zo mowa jedna ſama po Čjaſu Kónce wzacj, ha Mónk potém janu němew. Hatz Mónk teſelej džinwej Zwěrci ſuhiſada, zweseli ſo jara ha da z Radofežu Muzej Móschnu Peñez za ňe. Nětkoj ſo Muža wopraſhwaſche, tak ma ſeji djerzeč, h. t. d. — Potém chezeſche Muž zafé domoſ hicej, hatz ſo Mónk ſeděm dopomni, zo ſo joho nejo wopraſhaw, že budžetaj Kótſezé potém gracj, dēj buđetaj Mósche wuwoičej. Toho dla zavorova won Muža zafé ſebi ha wopraſcha ſo wot to. Muž pak, kiž bě němſki jomu nezrozemí ha wo- pracha ſo po němſkim z tému Swowom: „Was?” to ſo po ſerbskim: že? že? chezeſch? Maſtrózené beiſeſche Muž ſe Zonie nucz, ha poſveſaſche ji, taſke Zwěrata jo ſebi do Domu zacžahnew; zo woni dēj žane Mósche nimaja, Čijojeſekow ſeru. Němſki Muž pak wonka tjaſaſche, dēj dje Mónk zafé pjiňeſe ha jomu prawicj, že cheze. Hatz bě ſo natžafaw, djeſeſche dom. Mónk pak ſebi pječeſe mōſleſche, Kótſezé budžetaj, po wuwojenech Móschi, Ludiži gracj; won bě w Straſche, ha kedažbuwaſche pječeſe na ňe: dleje to taf trajesche, bojažniſhi won bě. Nadobo pjindjeſtaj jumu Kótſezé ſe Mónkej, ſo iwerco ha man- tjo woko noho twocjeſtaj; z Wopuſhomaj ſtraſch-

ne wiſeſtaj, Wotgi wudžereschtaj. Mónk eje- potajo ſtejo wosta, zdéchné ſe Nebju, dokelž joho poſlene pjiſchwo. Tón frót hezen wundje. Sedne Raño pak ſtané Mónk zahje, ha chezeſche ſebi ſe Šećju Rožku nawoſlepacj. Kótſezé ſo wo Brožni namakaſchtaj. Pow Kopu Snopow běſchtaj z Wotrotiſtom zwolſlepawoj, poſteſchtaj Wolepan- cę do Komorow metacj. Mónk, kiž běſche ſe Kótſkomaj ſo zafé zjednaw, widžesche jenu nu- terne na Móschi wakajo, chezeſche ji nežto klubu gžinieſe, ha zpotja nědaloko wot neje z Vorſtom w Swome hřebacj. Kótſka to zmolom pótne, zkoči ſe Moczu na tu ménemu Móschi, ſwoje Pa- zore do měklowoh Vorſta tak huboto zarubně, zo je wučižahneči niemožesche. Nětk pomoli ſej Mónk zafé na tamne Swovo Němeza („Wa s”) ha bě něk zjawné doſej pjevokazané, zo jo joho Kočzor popadneci, zakufacj ha zjeſci chcežen. Mónk wutorné wo džijim ſinertném Straſche ſwoj Vorſt tak ſelne z kočzorových Pazorow, zo Kruch Vlaſa na ňich wſaſo wosta; rabné Žomu ha Dječi, Čjelecz ha Wěčež ha ejeſně z mordarſkoho Dva- řena. Richtón pak joho ſebi wzacj nechacſe; toho dla ſpali won ſwoj staré Món ha natwari ſebi nowu; nez wacé wo Wše hale khétré Kruch dale, djeſz hicejen džencjiſhi Djen ſteji ha jón widžiſh na Liwieč, dēj wot Kvižina do Kulo- wa džowſch.

Worter.

Jutze Popowomu tjoſch ſerbske ſpěwaňo na Šehalu.

Jutze zmeje baſlowſke ſerbske Towarſtvo Žhomadžiznu w Běſhieſe.

Röbel, Pjedſeda.

Zandženu Šobotu Žita w Budějhine pwacžachu:

Rójka . .	2 tol.	5 nsl.	tež 1 tol.	27½ nsl.
Wſhenza . .	5 =	5 =	— 4 =	22½ =
Zecžmen . .	1 =	20 =	— 1 =	17½ =

K Dostaciſu wo Weller ecz Aniharni.

Cijieſciane pola K. B. Hifi.

Zamolvitě Redaktor Jakub Kucjanek.

23. Čjiswo.

23. Džen Junija.

1849.

Serbski Spěw.
(M...kcz Michawej.)

Serbske Barbó moja Radosc̄j,
Děz je widzu zmahowac̄j;
Serbske Barbó moja Žadosec̄j,
Děz mam ja so zadowac̄j;
Barbu běwu, módrú, tjerivenu
Z czewoj Wutrobó ja lubuju.

Serbske Barbó moja Radosc̄j,
Děz na Lubu spominam;
Serbske Barbó su jeje Kanosc̄j,
Děz ja na nū pohladam.
Czovo běwo, Litžko tjerivene,
Wotžko módre prají: „lubuj mě!“

Serbske Barbó moja Radosc̄j,
Děz jo do nich zdrasc̄jena;
Serbske Barbó Dušche Krasnosc̄j,
Kožda wele znainena:
Tjerivena jes Lubosc̄j, Horliwosc̄j,
Modra Swěru, běva Něwinosc̄j.

Serbske Barbó moja Radosc̄j,
Děz na Wutžku wustupu;
Serbskich Barbow stic̄ji nadosec̄j
Do Nuchawki za Lubu:
Tjerivene ha běvo Róžitžki,
Miwo, módre Nězapomnitžki.

Serbske Barbó moja Radosc̄j,
Děz jo Spar mē posélinu;
Serbske Barbó Světa Kanosc̄j,
Děz sém k Džewu pjatkotžiu:

Swětne Džen, hlej, shadža w Barbach těch,
W Nebu módrém z Přuhov tjerivenech.

Serbske Barbó moja Radosc̄j,
Dójj mi bije Wutroba;
Serbske Barbó moja Žadosec̄j
Budzeja hat̄ do Rowa:
Barbu běwu, módrú, tjerivenu
Z czewoj Wutrobó ja lubuju.

* — *

Swětne Podawki.

Z Wuherskeje. Pola Twerdžizné Peterwarden steji Džel južnoho Wójska, kotrej ma Wuhersk wobkedybuvac̄j ha jich Zienosc̄jemu wotvobarac̄j. W Nočé 4. Jun. napajechu tutých nahvě Wuherto z Twerdžizné. Khejorsc̄jé so děre džerzachu ha pôsuwachu těch, kiz lejzo niewostachu zasé dom. Tola tež z Pola Khejorskich jich wele pažechu; ha někotre kanoné wzachu czechac̄i Něpřec̄jeljo sobu do Twerdžizné. — Južne Wójsko jo pod Wiedzeniom Vana Jelatžic̄ja wulfu Bitwu dobówo; wona bě pola romskich*) Hročjskejow ha jara krawna. Bem wiedzesche wuherske Wójsko; wone so pojeda, zo bě wón, hat̄ widjesche, zo budje Bitwa zhubena, tak něvné, zo jo někotréh swojsich czechac̄ich Wojsakow sam zakow. Te najzpodiwnische pak so pji tej czewoj Wěczé zda, zo mejačchu Khejorsc̄jé jenoj 2 Mordwoj ha 10 habo

*) Romiske Hrodžischc̄ja su sélne, mōczne Nasépó (Schauzen) z těch Čjasow, hat̄ hýcen starí Romsc̄jé jow kněžachu ha swoje Nězé wobronachu.

12 Rannenich, bez tém hatz jich Wem na 1500 zhubi. To dře jo tola tej Vja. Južne Wojsko jo na to dale dopředka schwo; Neusatž wobleněvo ha předobówo. Žkoda, zo Wuhero, předé hatz wotczechnechu, Město zapalichu. Tež Twerdziznu Peterwardein, kiz Neusatzej rume napjecjo na druhéj Stroni Réki Drawo lejí, su fruceje wobdali ha maya wěstu Nadžiju, Ne-přecjela swojej Narodnosće wo krótkim z wotcznoho Kraja wuhnacj. Na 18. Jun. jo tej Kom-mandanta Města Esseg 8000 Rebellerow pobiv. Wschitko to jo so w Kraju južných Ser-bow stawo. Žtož pak pownōczne, z Russami hijon zjenosćene khejorske Wojsko nastupa, dha mamó jow hako te nainowsche wozjewicj, zo jo wulku Bitwu z Wuherami měwo, wo kotrejz 23,000 Khejorskich, 10,000 Russow ha 10,000 Wuherow pažechnu. Žtož tak pje wšchu Měru vži, zo móže kózdé zmolom widjecj, zo wěrno nejo, to nich hijcjen so zendje. Powěscje wot tuteje Bitwó su tej za tém. Wuhero z Moczu Khejorskim Réku Waga pěstupie wobaraja ha su jich někotre krótki khétre zbilí. Hrodźicja na Twerdzizne Ofen, dokelž je tola dozej wobsadjecj nemoža, zpotižneja Wuhero rógnotorhač.

Na 14. Jun. bě russenski Khejor w Kra-kowě; wón jo hijcjen tón rané nadobné Muž, kaj hdé předé, jenoj joho Wosé su wobledněli, ha joho powne, towste Czjewo khétre spad-něwo. Wone so pónveda, zo russenske Wojsko jara nerađe wo Czuzbe ha napjecjo Wuheram wojwe; ha zo toho dla jich Khejor sam jow pjinđje, za bó pjez swoju načvitu Přitomnosć bez nimi jich prawe zahoriv. Haj wšak haj, hdé bó jenoj ta wědrowa Kholera nebowa; ta jo tola kust jara zwa. Wone jich, kaj pišaja, wot russ. Wojska wschédne sto Muži wumire. Ha spodživne, Khejorskim Wojakam tuta Khorosć ni-tzo netzini. Žto težio pak jo na tém Wina. — Tež Powěscj, zo jo Dembinski wostupiw, nejo werna. Ruine tak tej, zo jo so Kossuth ze swojimi Ministerami ha ze Zapóswancami wuher-skoh narodnoho Sejma do Pejza přejazhněw.

Wschitej eži hijcjen wo Měsče Debreczíne, na ranschich Mezach Wuheriskeje pěbówaja ha wuradzeja. Z južnho serbskoh Kraja hijcjen pišaja, zo jo na 2. Junijsa Posow na Delaticeja pžischow, ha jomu tu Powěscj pžines, zo Russjo, 55,000 Muži, jomu na Pomocz ejahnu. To hijon jo pjez tzi Nedzele, hale zo bó so dje žaděn pokazaw, nictón nitzo neve. Pola Dusla hegen steja, Wem jim napjecjo.

Batiernski Minister z Pfortén, (předaw-schi sachenski) jo w Wina, ha chce so jow němſkych Maležnosćow dla z rakuſej Wóschnos-cju rozrětječ. Woni wšak tu lubu němſku Jed-notu wschudzomřene pótaja, hale nidje něnamkaja.

Z Italskéje 5. Junijsa Wetzor. Franczozojo so z Romskimi sélne cjezu; Romscé so móczne wobaraja. Franczozojo su wele Ludzi zhibili. Na 6. bě Mér, zo bóščtaj wobej Strone swojich Mordwéch zarebawoj. Na 7. zapotja so Tzeleno ha Bědzeno z nowa. Franczozojo su Muže potzéleli ha Město nastupili; jow pak hijcjen cjezki Rusk Džewa na nich třaka, dokelž sélne, móczne Barrikadé su tu dawno pžihotu-wane, ha Repjecjela Tzélbó z kózdej Djerki na nich wakaja. To budje tak kaj w Trezdzanach běše; Na 8. Jun. wobaraſche so romska Ma-cionalgarda dleje wóliwacj. Romskiej netuſčej Wóschnosćji zwostanu po taikim jenoj 13,000 Muži Wojakow, ha ztož wot níchoho Luda Bró-ne nosé. Z tém so dowho djerječ něbudža.

Neapolitaniski Kral, kiz chęzéche tej napjecjo Romskim ejazněc, hale na Puezu zbité so zaſe wrocji, jo z nowa Wólinu wobzankněw. Wón jo so ze žpanskim Wojskom zjenosćiw, ha cjehne k romskim Mezam.

Rakuſke Wojsko steji w Perugia. Franc-zowski Wóšchi Udino jo Proklamaciju na Romskich pósław, wo kotrej zim slubi, zo chce te wot Wamuz a jím předé hijon domolene Prawa ha tu pjez to dóstatu Swobodu zakitacj. Z Wina wot 18. Junijsa pišaja, zo jo Ministerstwo wot swojeho Wojska, kiz wo předobó-tém romskim Měsče Ankona lejí, tutu Powěscj

dostavo: na 14. Jun. mijachu francz. wóinške Wódze (Kriegsschiffe) sij pzed Ankona leiza, wulli Šweden ha weselace Tzeleno, kaj tēka Předobōcja ha Wobsdzēna Města Roma wot francz. Wóiska dla. Franczozovo su pji Žturm-wanu 2000 Mordwéch ha Rannenéch zhubili. Ta Pówejz pak hizcjen jo jara něwsta.

Z Mailanda 13. Jun. Djencza jo Mér bez Rakuskej ha Zardiniskej dokonané ha wot Začtupejow wobojej podpisane. Po nim pwacjji Zardinjska jenoj 63 Milionow ha wostaine, doiz nezapraci, rakuske Wóisko wo tém hizon wobsadzeném Kraju, Twerdiznu Alessandria derbja pak Rakuscej wopuscicjic. Město Venedit, wot Rakuskich woblenene, so hizcjen djerzi; Wobzeleno Města jo furowo; z Města sélne wotmoja. Rakuscej dře dobówaia, hale derbja sebi kózdu Kroczel droho wukupicj.

Z Pariza. Dawno hizon smó so bojeli, zo budje tež pola nas Hara ha Němér zasé wudericj. Neik jo so stavo. Djel narodnogo Sejma, „H o r a“ menované, jo jón zapotjawa. Wo jeném Pzipišne na francz. Lud běchu woni Präsidentu Republiku ha joho Ministerow wobzorjili, zo pzechirvo Konstituciji džewaja ha so Brónie pzipimacj, napominali. Na 13. Junija woko Pzipowna zbené so jich Pzipad ha czechnešche pjes Město, böhsnadno čzechu na Sejmownu Zapóswanczow mœzvacj, Skóržbu na pzechzo Napoleonej ha joho Ministram za dobru zpóznacj. Barrikadé so twatachu; tež wot Názionalgardé bě jich wele, wosobne Artillerije z Djelbami pji nimi. Ministerstwo pak kruče wusupi. Wóisko, wot dobroho Ducha zahorene, wobda Sejmownu; jteri Regimenté Kavalerije, pod Wedzeniom Generola Schangarniera rozechnuhu Rebellejow, wujiscjichu Hajé, wotnoséchu Barikadé. Wolo jteroch běchu hotowi. Napoleonej, kij tam tež pžindže, wuñese Wóisko Swawu. Němernéch Zapóswanczow ha Wójcow, wo jenej Kheiži zienosézenéch, popanéchu; Wetzina těchsaméch dosta Pžilejnoscj cjevnecj. Neik, déj kózdé widżesche, na kotrej Strone Do-

bóciojo, ha cjevva Hara hizon potwojcena bě, zbeže so tež Názionalgarda, kij hatz dotal nítzo tziniva nebe, napaze Kheižu, dzej so Noviné, kij za tzerivenu Republiku su, cíjhejza, ha zapuſcji sow wschitko. To jo prawa Kħebwoċej! Sejm jo kriminaliske Pžepótajto napjecjo tém do Něméra zaplecjeném Zapóswanczow domolin. Artillerija wot Názionalgardé jo zakazana ha Tzélbu si wzate, dofelsj jo na Rebellione Djel brava. To bō zaſé wulli Strach pjetrate; za Franczowsku cjezje Nezbojo wotwobrocjene. Žto bō nad nas pžischwo, hdé bōchu Němernicé doboli, možemó z toho zpóznacj, taiku Wóchnosej zawojojz woni w Möslach mijachu. Wo jeném namakaném Pispine bě wot nich Ledru-Rollin za Diktatora demokratiskej socialiskej Republiku z tej Moczu na Žiweno ha Ēmierz kózdoho Franczoza postajené. Thé bō to k Wunedženú pžischwo, dha dře bōchu so Tzajé zandzenoho Stötetka wo frótkim zasé wróciſti. — Tón frótz dře hizcjen bō Nezbojo wotwobrocjene, hale na kaf dowho? Cjii změrom nebudža. Zo jich manvo nejo, bě hizon w Parizu k Widženu; kaiti Pzipad woni wo czewém Kraju maja, možemó z toho zpóznacj, zo, lédem w Parizu Němér wuderi, wo wšchech wetjich Městach tež Haré nastachu, kaj w Lione, w Rheims, h. t. d. — Kolera w Parizu jara pžibera. To traž jo w bojej Kucié Średę, Lud k Rozomej wesej ha hizcjen wetje Nezbojo wot cjevwoho Kraja zdaluvacj. Francz. Generol Bügeaud (wupraj: Büjoh) jo wumiew. Franczowska wobzarive jenoho wulkoho Muja. Won bě předé Wedžiczer francz. Wóiska w Algier; neik pod Republice Wedžiczer južnoho francz. Wóiska

Z Badenskej ha z Pfalzé. Tidé jo so neik Wójna zapotjawa. Najwóliche Kommando jo Polak Mieroslawski na so wzaw. Mieroslawski jo znaté wot posledních pôlskych Wójnow wo Leeje 1846 ha 1848, dzej wén pôlske pošbhneno wedžicze. Mô budžemó pozdžischo joho Žiweno ha Skufkowanu wobpiscacj.

Badenska jo zwietornejie. Stroné cjele wot Neik Rejna wobmezowana, kotrej ju tež wot

Pſalecē dželi. Nědaloko wot pownočných Mězow pak czechne Réka Neckar překrý píez czechov Kraj ha wuliwa so do Rejna, tak zo ju Baden-žé wot tutej dwej Stronow khétero děre zařitani. Wo tém kruje, djez so Neckar do Rejna wuliwa leží na Badenské Strone Město Mannheim. Tutoň krit a Město Mannheim, kaj tež czechov Neckar su Baden-žé seltne wobſadzili. Z tamej Strone teju Rékom stěja pak moczarnské Wójska, Prusce píez Rejn, Hessenscze, Mecklenburgscze ha druzé pak píez Neckar. Wot Mannheima wedze píez Rejn wulký Móst do Ludwigshafena.

Na 15. Junij zapotja so Bitva wot Prusow kaj tež wot Hessow. Hessio kóchu wot Mieroslawskoho zbicji ha dérbjachu czechacj. Woni zavostajichu 80 Morwéch, ha 40 Rájterov kóchu jeczi. To běsche pola Westi Káfernthal. Vola Ludwigshafena, pak djez běchu Baden-žé na pomenovaném Moste píez Rejna czechněti, nebehu woni tak zbožomu. Tude kommanditovasche wuherski Polkovník habo Obersta Türr. Baden-žé, ludowa Artillerija ha Infanterija dérbjachu zase píez Móst twochowacj ha Djel tohošamoho wotvamacj. Tola pak su tež Prusce khétero wele Wojakow pízhadzili, dokelž so Baden-žé děre bijachu. Prusce něk Město Mannheim wobtsejla, ha Mieroslawski z druhéje Strone Réki do Ludwigshafena tselez da. Dokelž Mannhemsce Měschťanen píecjivo Badenskem děre zmósleni nějtu, jo Mieroslawski tute Město do woblezjaskoho Stava postajiw, nahwo Sud (Standrecht) proklamirowan, ha Měschťanam Brónie wotewzaw, kotrež moža joho Ludžo lepe třebacj.

Tež pola Ladenburga jo 15. Junija Bitva bówa. Tasama zapotja so rano jterojch ha trajesche hacj do Rocé. 1200 Mecklenburg z 2 Kanonomaj czechnechu na Ladenburg. Hale tu stojesche 10,000 Badenskich. Mecklenburgscze zhubichu wele Wójska ha dérbjachu czechacj. Woni zleh-

něchu so něk na te druhé Wójsko pola Weinheima. Ale bez tém so Baden-žé rozhjestrachu ha k Bitve pízhotorachu. Přecze nowe Wójska czechachu píecjivo nim, hale to wšchitko nitjo nepomhasche. Wšchitec dérbjachu twochowacj. Baden-žé stějachu kruje, mějachu wjacé Wójska ha Artillerije. Wo Wohenu běchu 2. 3. 4. hessenski Regiment a tež pruska krajna wobora (Landwehr). Hessenscze Rájteri běchu děre badenskich Dragunarov zacijízeli, ale na jene dobo potža so wo wšchitkých Bitach hibacj ha wacé hatz 1000 Tsélbow ha badenske Kanoné potžachu do nich praſiacj. Woni zhubichu wele Ludži, tola pak hízjen možno něje zhonicj kaj wele, 3 Kanoné a wele Koní. Tež někotři Oficierové su padněli. Darmstadtiske Lazareté su z Ranienemi napelněne. 300 Ranienich píjedze tam ze Železnicu. Miroslawski kommanderovasche a běsche wšchudjom pítomné, djez bě najwetschi Wohen. Won ma wilku Lubošej a wilku Dorveru pola Wojakow. Na 16. Jun. zapotja so nowa Bitva, kaj za Hessow zařo zlě wupané. Hessenscze Dězni, kaj chezéchu badensku Batteriju wzacj, kóchu tak z Kartetzami powitaní, zo so preňa Schwadrona, kaj z Koná sepné. Jedna Kolonna ludoveje Woboré (Volkswehr) fotraj pod swojim novém Wodžerom próyna stojesche, dosta pohaskoho Pölkownika (Oberstu) To bi ana za naho ha czechnesche pod tutém hróble dopředka. Tutoň wutrobité Wójski dosta Ramu píez Hubu, hale joho Adjutanta Jukowski jomu píjowowa: „djerž so kaj domho mójesch, zo naschim Ludjom Wutroba nespadne!“ ha Rubízko píez Hubu wzawšci, wosta won hízjen z Hodžiné (Bundé) na Čjole Wójska, hatz joho Mieroslawski píez Jutowskoho wotvazacj dasche, kotrež potom swojich Ludži píecjivo Nepřecjelej wedjesche, joho z Vajonettami píjmace dasche, ha rozproschi. Čevo Wójsko jo so wutrobieje biwo, Artillerija děre tselawa, Dragunario swoju tżrawschu scjebiznu wuwótsili, ha hanawscze Tséléz něfotroho Hessu na Pěst píestrel.

S t u d i j s k a.

26. Čjiswo.

30. Džen Junija.

1849.

Mailuboznische tzi Nuchawki.

(Po němškim wot Delanskoho.)

Tzi Nuchawki kejeja tak lubozne
Wo Zahrodje serbskoh Kraja;
Na Horach ha Polach ha w Dote
Nam Jandjelow Nutjki je haja.
De schejipe ta dječjaca Newinwatoszj,
Ha wije sej Wenczé za Nešmertliwoscj.

Sněběwu tón Howbik tam bwósczji so
Kaz Jandjelow Draszcitzli Swětwo;
Wón w Malécju mwodnitiwe zafcjejo
Newinwatech Duschow jo Znamo.
„Djeſej dawaicje“ — préduve Nuchawka
nam —
„Tom' kñezej, kij wschitich nas stworiw so
sam.“

Ta lubozna Fijawka ponijne
So w zeleneh Wopežtach khowa,
Ha napelni Hanischjeja naletne
Ze swótkimi Témami znowa;
Ha Wón jeje powna jo Luboznoszeje —
To woſobne Znamo jo Polornosze.

Ta Nezapomnitska pak piſani
Broh Réli ze nebezkl Módrem;
Ha kejeje hatz wokow wscho zjadniwi
Ha débi so z Kwieczom pjez mwodném.
Téz Luboſz ha Přeczelſtvo zjenoscji so,
Tam zwostane wona pjez zafcjejmo.

Wó Lubi! te Woňawki scipajo
Do leſnoho Wencza sej ſpleſcie;
Newinwatoszj, Polornoszj, Přeczelſtvo,
Zich Znamo wo Wutrobach tjeſcie.

Te Woňawki w Zahrodje serbskoh Kraja
Wo Wutrobach tjisich so namakaja.

Jacstauke

Swētne Podawki.

Z Wuherskeje. (zpovnōcznej Stroné:) Dawno hizon rekache, zo Khejorszce na wschich Stronach móczne pjimaia, tola pak hizcen hatz dotal k Janej wulsej Bitwe pjsichwo nejo. Wina na tém jo, kaj prawa, dokelj jo Néchtón wscho, žež bě khejz. Wóisko wo Wedzeniu Wóiné wot poladawo, Wuheram pjeradziv; žež Khejorszce žmolom zpóznachu, dokelj wschudzjom jim Wuhero do prédka pjsindzechu, ha djeiž néjto wuiveszch czechéchu, nepjewinete Zadžewki jim napjecjo stajachu. Rétk dérbja Khejorszce jasé nowu Pucz, po kotrémž Wóinu wescz czechidzja wunamakacj. — Khejz. Wóiska wóſchi Wedzicjer Hainaw jo jara nesmelne ſurowu Čjwoſek; wón da gatzelecz ha woibeschecj, zo néjto rěka. To Luboſz Khejorskum nebudže pjsiporicz. Tak jo k Pjatkadej wóndaño zejehuwacze wezjewin: „dokelj cji Wobodlevo w Vózarkani so pječiwo khejz. Wóiskej pvedžili, dha jem ja wo tém Wínu namakaw, te Město k jaſwujenej Žraſe zapalicij ha zapuscjej, žež jo so na moju Voruznosze na 21. toho Měsaca stawo; zo bó kójdé so za pjsichodne Čjasé wotraſhichz daw, taise žež zapotjecj.“ Hale, kaf wele Newinwatech dte jo pôdla wo wscho pjsichwo!

Z czewa pak so ſda, zo z pownicznem khejz. Wóiskom dére ſteji; woni zvětza dobówaja. Na Kupe Schütt ſu wóndaño Khejorszce Wuherow nadpaneli ha pjerwineli. — Dale bě Bitwa pola Pered, djej dérbesche Görgel, kij z 30,000

Kheijskym napjescjo stejeshé, pjez Réku Waag cjeknéz. Jow běchu pření krótž tež Russojo sobu wo Wohenu.

Russenſti Wérch, staré Marshall Baskevitž cjechné pjez Kaschaw ha Tokaj (djež te dobre Wino roſce) ruinewon na Město Debreczin, djež ma wuherske Kneiſtvo ſwoje Sedwo. Tute Kneiſtvo, kij předé republikanske Meno iwedzesche, jo hízon ſo pjeſtvořivo ha wot Republiki žana Réti wacze wo těch wot Koffutha wudatech Piſmachi nejo. To pokaza; zo jo ta ſélna móczna Aristokratziia wo ſohoj Radze ha wo Wéifku Prewahu dōſtawa; to wſchak němože hinač bocž, dofež 4000 Žemáňow ſu Wojacé ha wſchicé wuherske Žedzieſte ze starých zemanskich Zplachow. Žtož jo ſebi dhé móſliw, zo mowo Žbežkam němstich Demokratov pjez Wuherow Dobrtož ito pomhane bocž, tón jo ſo jara zamoliw. Koffuth ſo djerji ſaz manu Kralik, wón ma hízon ſwoju 400 Muži ſélnu Leibgordu, ha Kleni Koffuthowa ma ſaz Kralowné ſwoju Oberhofmeifterku ha ſwoje Ehrendomki. — Wuherio ſu pilni wo Wotnoſchwani Hrodžiſchejow Čverdžiſné Dſen.

Jižne Wojsko pod swobodném Žedženém Želatizic̄ha jo ſo tež w tém Žedženiu kaž w zan- dzeném ſwarne, rētizerſc̄e djerzano. Tón w ſerbſkim Kraju ſutore zahadjacé Perczel jo pobité, lédema wón ſam cjekné; 1500 Muži ha 40 Kanoné wón zhubi. Tak wuherske Prewese ſamo prawa. Dobówajo Želatizic̄ do předka cjechné, hízon jo Gzambor wobsadzene, Therestopol budje ſo w krótkim podačz dérbečz. — Za wěſte níkoj zhomimo, zo ju Russojo tež wot jižnej Štroné na 13 Jun. z Bukowiné pjezahněli ha ſedmihrdſte Vězež blízko pola Kronstadt pjeſtu- pili. — Na 20 Jun. mějachu Serbja pravo Rezbojo. Na jeném Čzewině wezechu ſo Ludož ha pódla mějachu na 50 Czentaliow Pulvera; pjez Kerađnoscf Šmužacéh wudéri Wohen, ha ito jo ſlawo, može ſebi ſozdě móſlič — 120 Ludiž pjezindze vor Židenc.

W Italiſte ſe jo hízjen wſcho pji starém.

Franczozojo tzelaſia, Romſc̄e ſo wobaraſia. Je- dén List z Roma wopisa te Zapuſceſeno, kij w Rome ſneži. Franczowſte cjezke Čzelbu dře ſu tež ſobu na tém Wina; z wěža pak tute Nezbojo, kij pjezkrasne Město zkónčuwe, wot romſkich Žbežkarow ſaméh wuhadža, kij tam ſuro- ſive zahadjeſia, ha ſebi Weselo z toho třiňa, te jow zromadžene Pohmadé, kij na czevém Swę- cze nížje wacze tak nadobně k Namakaňu ſeſi, kaž jow, rozbrotic̄, rozbiciž, ha zpalič. Weso- wu hízjen móže jedén bocž, děž widži, zo ſo nežto pjezadre, dha tola Konez ūwozíne.

Z Badenske je ha z Pfalcze. Tém hízon wo zandzeném Čzijſte zpomieném Bitwam mamó dženez nowo pjiſtajic̄. Mocznarske Weiſko ſo w Pfalcze hotovo, ſo do Badenskeje wo- brociſto. Na 8000 Žbežkarow z Pfalcze ſu ſo do Badenskeje podali, ha chezeidža jow híz- jen jun krótž ſwoje Žbojo zpotač. Džiwné, piſane Čzróde: Baiernſke Wojaki wo ſhétic̄ dobjer- janéh Draſtach, z wěža pak ſwobodne Čzróde ze wſchekh němſkich Kraju, pódla mawo Pola- kow ha Helvetow, 1500 z Koſami. Wot Bit- wow w bě ta pola Waghäusel nauvetja, kotrež Mě- ſto Badenſc̄e pjezdobóchu, ha Hessow ha Pru- ſtich powalichu. Tola nowu Napad ze Štroné Pruſtich ſépe wupaze, Badenſc̄e děrbjachu no- chowac̄. — Wóſhi badenſki Kommandanta Mier- oſlawſki běſche ſo w Měſce Mannheim ſtruce ſadžiū; ha chezſe ſo jow na wſchě Waſchtno djerzec̄, kaž ſam prawesche: doži budje žadén Kamen na druhim ſtejo wostac̄. Wo- bodleto Města joho nutne proſchachu, tola taſke Nezbojo na jich Město ſepjinesej (woni ſo Wob- tzelena Města bojachu), wón pak to řežbu ne- mějſeſhe. Hale hatz wón junu ſwojim Kome- rotam w Bitwe na Pomorze cjechnéchu, nadpajechu mannheimſc̄e Měſtěc̄eno Woſakow, zwachu jím Čzelbó ha pjezrojechu Bramberſkich, Město wob- ſadziej, itož tež ſo zdobow be wſchoho Kreipje- lecia ſta. Tež Město Heidelberg ma mócz- narſte Wojsko wo ſwojej Nucze. Mieroslawſki ſo do Horow cjeknéw. Wo Mannheim ſu tei

Trützlera z Drežjan popaneli. Mocznarske Wóisko jo dale tej, hžon badenske wowne Město Karlsruhe ve wschoho Kreipzelleja wobjadziwo. Kheijskse Wóisko, 16,000 jo tej Badenskim Męzam pjblijuwe. Pži wschem smó so pjenwetzcj moli, zo su Badenscze dete wobreni boli, ha běchu, wosobne w Artillerie jara seleni. Zo neisu na wschě Waschno dete wobstarani boli, na to nide nebudje zkorzcj mocz.

Je Stuttgart. Würtenberska Wóschnosz bě pola nas pjebowaczomu ha Malejnoscje Němczow jow wurdjacjomu Zbótkę němſkoho narodnogo Sejma swoje Zhromadzizne zařazawa. Pjedſeda powowa pak tola Zhromadzizmu ha to na 18. Jun. rano zaje tjoč. Děz tam k Sejmowni pžindzechu, namakachu ju ha wschě pódla lejzace Hase wot Wóiska wobjadzene, kži jím Pjistup zakazachu ha jich wo wschem Měte dom pōswachu. Měschczanska Wobara (Bürgerwehr) dŕbesche jich zakitacj, ha jím pomhacj, hale nichtón so tam wot nich nepokaza; cži hžiczen wschicze w Wozach lejzachu. 14 Kanoné stejachu pžihotowane, ioli řebó z dobrém schwo; hale wone džesche. Te czewo Towarstwo jo so nět do Karlsruhe podawo. Tam die tej pžischtli neisu, dokelž tam Bramborcze stěja; z temi pak woni jene Přeczelstwo nimaja. Žto wě dže su.

Je Schleswig-Holstein. Nět, jo czele na tem, zo budje tuta Wóina Konec wzacj. Dokelž tej czentraliske Mocznarstwo jo so za Mér ha, Potoj wuprawiwo, žtož bramb: Kral hžon dawno čezcze. Boh daj, zo bož Zjenočenzo dla Mera zforo Koneczej pžischtvo. Ja so němouž pžesmietcij, zo bo wo tej Wóini za koho jone Žbožo dorwo. Ludži wot Živčio pžiměczej (wo jeném Liscze jo stawo, zo su wo jentej Witwe 40 Sachsow padneli) ha podarmo Peňezé wudawacj, ja něrem, že budje nam hejvak wulce pžiměczej. — Wobzěleno Twerdzizne Fridericija w Süßland traje hžiczen; z tjoč Stronow jo nětkož wot němſkich Batteriow wobdata. Thé bchú iš. z Moczu pžimali, dha moli dawno hotovi bocj. Jedén wóndańo žorliwe prawesche,

zo tam kždě Džen Kulku wotzelja, pži fotrejz jo Czedelka pžilepena, na fotrejz steji; „nemieciecje nam za zwó!“ Ta czewa schleswitska Wóina zpotzina směschna bocj.

Wschelkizné. W Tzechach su Krupu wulke Nezbožo tjinili. Dže su třechili, nebe pisane, jenož zo su jara wulke boli, tež marož Žtot zařazeli; žně cži božé Ludžo Jane nezměja.

Russo su bez tem hatz w Czuzbe Rakuskim pomhaja, doma neproschenecj Hosćji dostači. Tže rkeffojo, kži hžon domhe Léta swoju Swobodu pžecjivo Russam wulhowacj wedzachu ha děz hinaicha Rada nebe, w Horach ha Lésach swojeho wócznogo Kraja znadnu Chlowanku namachu, džez Nepřeczel dete za nimi němōje — czilej Čerkessojo běchu wóndańo zase Russow nadneli, ha to z taiky Moczu ha Chrobwoſcju, zo Russojo 4000 Muži ha 150 Kanonow zhubichu. Žto budje Milwawisch k tomu prawicj?!

Litza téh w Drežjanach jatech Žběžatow jo so hatz 80 poinenschiwa. — Bramborcze Wóiska hžiczen pžez Wujiczu czahnu. Nědjelu pžiczeze Regiment Pejkow ha bě do Buděšina ha pödlanske Wése powozene. Wo Barline jo tež Wóisko zhromadzive ha k Nejnej poczehně. — Bramborczi Kral čeče, děz budje w Badenskej Mér, jomu swischazu Krajinu w Helvetiskej (w Schwicze) kotař jo w lonskim Žběžku wot něho wotpadněra, zase wopotacj. Kaž wschidzom, tak dte joho tej dete wopitacj nebudža.

H o i n t w a.

(Politiske Wudanjsko wot D.

Koždě Czwojek ma ſmoje Džewo, ja tež. Wó Wura džewacze pak tu pak tam na waschich Polach, ja pak pžecze wo swojej cžichej Swicicze. Junu běše so mi wo nej wostudzivo, habo lípe, mi so zpotzja wo nej řeſtacj, ha ja wustupich z nej do božoho Swěta, do jaſnogo Dňa. Kaf mi tam běše, haſo czewu Wokownej wo Weselu namakach! Wschitska Ptacjina pod

Hawozami spěwaſche ha zlētowaſche; cžewa Zwērīna džiwné ha směchne ſtakache ha fo wo Štoku hoſeſche ha wōjeſche Da ſebi móſlach, to jo Zwērīna, hale ſak newinowac̄je fo wona wēſelic̄ wē. Při wſhém tém pji padněchu mi tamne Swowa, kotrej Boh pji Štvořenū Swěta rētjeſche: „ha lej, w ſcho b ē do b r e!“ Hale jto fo ſta? Někotzi Hajncé ze starých Tjasow fo pji bližichu — na ſich Kribecze wiſachu traſchne Tzélbo. Dich Wotji fo z Něwom swětjeſchtaj. Předé ha zadé nich hoňachu wulfé Pře, kži pjičezé Zubu ječerachu. Ha tón přeni těch Hajnkow zasta ha džeshe: „Zwērīna, ſeho ſe ſebi zwěriwa, zo taiki Ropot cjeriſch? té ſe nas z naſchoho Vokoja wubudživa — někoj bér ſwoju Zdu za to!“ Ha wſhieſe měřachu ſo ze ſwojimi Tzélbami. Zwērīna pak ze Šteſtnoſeſu cžekasche. Ptac̄zina pötajche naic̄emniſche Leſe, ha khowasche ſo tam; Žterinohac̄je pak namaſtachu ſwoju Khowaniku w naſhubſich Štawbach, djez jadén tomu druhomu uitjo učtijneſche. Přindzechu pak tam tež cži rozwobeni Hajncé, ha jtuwachu ſwoje Pře do Štawbow. Lej, jene Dobo pjiſtupi tam nowu Hajnik, hízjen starší hazi cži přeni, ha mějeſche ſněběwu Brodu; joho Woblejo běſche bwóſkotate. Tón džeshe: „wotpovojeſe ſwoje Tzélbo ha wotſtupeſe wot tuchoho Města; popjeſcie newinowatej Zwērīne jeſe Weſelo ha Radosej.“ Cječeſe joho Swovo Hajnkam na Wutrobi padaſche ha woni dérbjachu poſwuchac̄. Tón staré w ſchi Hajnk zase wotendje. Wſhítka Zwērīna běſche někoj zase zpokojena. Medweſi pak ha někotre druhe Zwērata pak němožachu na ſwoje předawſche Přezjeſhanna zábveč ha cheſčehu ſo wěcjeſ, (Rachu pötac̄). Woni ſo zrežachu, ſak chezeidža ſebi pomhac̄, ſwoju Přeradu wuvičeſ. Ha halo cži Hajncé ſpachu, nadpanéchu ha zkonczowachu jich woni. Zwērīna pak běſche z taiky potainej Přeradu nezpoſtina, dokelž ſo wot Hajnkow žaneje Zwōſcie wac̄e nebojeſche. Láv powowa ju (tu Zwērīnu)

oho dla hromadu ha džerjeſche Sud nad témi Přeradníkami. Wotſubjeño bě: „nech dha ſu jím džo, kaj ſu tžinili!“ Ha někoi běſche zase Jednota ha Mér ha Zpokoinoſej. To běſche ta Hojntwa, kotrūž ſém ja wibžaw.

Zwudaic̄je nět: jto ſu cži Hajncé — jto ta Zwērīna jo, ha jto tón staré w ſchi Hajnk?

Wſhítka těch, kotrej ſa „Dutnitſku“ webstaraw, proſchu tuhde, zo bochu taſ dobri boli, ha mi za tuſamu na zandžene tji Měſac̄e 6 Msl. 4 Now. zapvatjili. Wutzer H i c ſ a.

Jutze Popovnū tjoſh změje buděchinske cjerku. Tovarſtvo Špěwanſo.

Praſch eno: Jto ſtuktive ha pwođji Wēnoſej, dež ju wěstem Ludžom prawiſch?

Wotmojeni: To, jtož boje Šwontiſko, dež do Nězda Sowow padne. Te mode Sowó wotutža, ſtrěža, z Kžidwami ſperu, woko ſo kufaja.

Předseda francz. Republiki jo jene Přímo na bramb. Krala pósvaraw, wo kotrej ſancz. Woschnoſej ſo jara khyvalobie wupraví w Naſtupanu toho, žež ſu němiske Woschnoſeſe k Zwērenu němifkohu Kraja ha k Potvořenu němifkych Žběžatow tžinili. Slubi tež dale, zo wona ženi ha na Jane Waschno taiky nekmane Wotpoladaňa podeperac̄ nebudže.

Zandžennu Šobotu Žita w Buděchinię pwac̄zachu:

Rójka . . .	2 tol. — nsl. tež 1 tol.	20 $\frac{1}{2}$ nsl.
Pſcheňza . . .	5 = 5 - - 4 -	22 $\frac{1}{2}$.
Ječmen . . .	1 - 20 - - 1 -	17 $\frac{1}{2}$.
Wóws . . .	1 - 10 - - 1 -	5 -
Róch . . .	2 = 15 - - 2 -	10 -
Zahwé . . .	5 = 7 $\frac{1}{2}$ - - 5 -	- -
Heduſhka . . .	2 = 15 - - 2 -	10 -

Kana Bütře 11 nsl. 2 now.

S W E T N E P O D A W K I.

27. Ljuboń.

7. Dzień Julijs.

1849.

P o ź a d a n i o.

O schumacze Léjé cjemniwo
Wó do kraja sejlecze Wétré;
Ach zbojomne Hajki twódnivo,
Kak zmahivecje lubozne Démó!

Haj do kraja ranoh' pwódnivoh',
Dziej pokojne Dusche tam bódla,
Dziej Holitza khodza wroczniwo
Ha Bachowó nadobni rostu.

Aj Hola mi krasna mnohomna,
Kak wudebisch Horé ha Dowé!
Aj Krajina droha wótezowska,
Kak zradujesch w ranshim so Swónca!

O zbojomne, tzi krotz zbojomne
Wó Wuti, dzej stupawa Luba
Na Trawizki washe zelene, —
Ha Rózitzku parloit u tjsawa!

Kak Néka Zbojo ejí zawidzam!
Pji Zahrodje zmahujesch Zowmo,
Té pijniesesch Pówesceje Holitza,
Wot Bachowow dalotich swérnich!

Ha rozmwořech so wot Luboscje,
Ha wesele postatkowech dale;
Aj Wodzitzki spéshne doñesceje
Też wote mnie pzeichnete Strowo!

Ach postrowcje Djeczo lubozne
Wschó dobre jom' wote mnie pzeichnete;
Mi sleschje so w Czuzbi wulczeshne
Bo Besadze Towarschow swérnich.

Ach krasne mi Tjasé zańdżene
Kak dowho was podarmo jadam? —
Snadž bez tém hatz Sczegli wundżene
Tam zarostu z Powonom z czewa? —

„Dzej Zorna wo kwoſach dozraiva
„Ha Siwečzo so potula k Zemi,
„Dzej Zahrodku Róje wudebja,
„Ha z Pwodom so zhibiveja Hawzé.

„Dzej Bérne ha Hejdusch wulczejja
„Ha Pschenicza so w Wétsiku mta:
„Bon krasné tón Tjas so pjblija,
„Dzej nastupiſch narodnu Zemu.”

Ach lubozne Swónisko wohréwaj
Te daloke domacze Hona,
Žně powne jím zahje barowaſ,
Zo Bróden so z Nadobu pełni.

Zo Tjas so mi bliži radostne
Ha Stéffano pokróſti moje
Dzej na Bucz so podam wesoł
Ha poſtrowu macjerku Žemu.

Str. 7.

S w e t n e P o d a w k i.

Z Wuherskeje. Van Jelatžicj jo
hijon zasé na 18. Jun. wulku Bitwu napiecjo
Perzélej dobow; wona bě jara krawna; z
wobej Bokow seline bědžachu. — Tež bez Wobis-
kem Vania Jelatžicja Kolera wile Woporow
žada. — Perzél jo so do Temeswar po-
daw, cheze so z Vemom gienosćicj ha Jelatži-
cja z nowa pjmacz. K Pownozje běſhe so Gör-

get pola Twerdzizné Raab frucze sňhnev ha jow sélne Wójsko hromadu zjazhnév; wone so zdasche, zo budje so jow nejto vodacj. Hale Wuherio so nahve vróčzichu ha Raab bez wulkej Prócu do Rukow Kheizorskich paže. Młodé raf. Kheižor sam pji tém Džel swojoho Wójska wedzesche ha Město wobsadzi. Twerdziznu Komorn wobdave 40,000 Russow ha 20,000 Rakusich.

Marschal Paſkewitz steji w Kaſchawie; wón jow pjes 100,000 Russow zhromadzi. Po. wóinskich Pówieszach třechichu Russio freidz Epričes ha Kaſchaw na 36,000 sélne wuherske Wójsko, kotrej Dembinški wedzesche. Na 22. ha 23. Jun. bě bez nimaj mordarska Bitva; wo kotrej stara russenska Khrubwoſc̄z ha Wutraczo so z nowa wopokaza, wsché Zadíewki pjetiné ha Wuherow czele zbi ha rožperschi, wele wóinskich Węzow ha 35 Kanonow dobo. Czi do Lemberka ha Warschawa z tej Pówieszju tutoho Dobócia Wotpošwani pöwedaču, zo maja Russio na 3000 Muži Raňenéh ha Mordwach.

Z druhoho pownocznego Boka wedzetai Generolaj Grabla ha Sas druhe russenske Wójsko, kotrej hízzen na janoho Nepjedzela třechiho nejo.

Pji Rézé Waag steja 15,000 Wuherow. — Marschal Paſkewitz jo hízon w Mischkolez; Kozačkojo pokazaja so tez dale pola Göngiös. Jene nowo russenske Wójsko budje wo krótkim pjes Karpathé píezahnéz, ha poczehnje na Munkaiž (to jo blisko na pownoczných sedmihrođskich Mezach); pjes 10,000 Muži jo hízon so hromadu zjazhwu ha pízhoutuve za cjezke Čečelbó Pucz pjes Horé.

Sa tola na Ewězje newem, jto tam eji Ludjo wo bohej Wuheriskej chcezdža; eji budja wósho potepiacj. Hale wone so sélne pöweda, ha russenské Wójski z toho nitjo melczacze nežijia, zo Powroczeniu wuherstoho Zbékta jich jenize ha wóshne Wotpoladaño nejo — jich Pucze dale wedu. — Prénčz z Joinville wuprai: Žonyh so w Wińe namaka; wón jo Staw předavšej francowſteje ſtełowſteje Rátonnosć pola nas die tez podarmo nejo ha

Šwósbé. Joho hodži so deke zjenoszicj z tém Woipo-danom francz. Republiku zbenecj ha jim zase Krala dacj. Dha hízzen mamó so tanéh Čjasow nadzecjzl To su krajne Nadobóča! — Ha jto haklej z Dorypata písaſa: na 13. Jun. zapotia pola nas Píeczahowanu russenskich Gardow (naitrosob-nische russ. Wójsko) kíz z Petersburka pýndu ha to pöndje tak dale hatj do 5 Julija. Z čewa pjes Darpat počzahantu 19 Battallionow Gardé-Péžkow ha 44 Schwadroné Raitarow ha 6 Batterije. Dži te cjahnu, prava, dha jo zlé.

Z Pežta. 200 nasdich Měschejanow z ietja Němcé běchu jene za rakuskoho Kheizora so sélne wuprawacze Písmo podpisali ha Kheižorei pízpošvali. Deputatzija bě na Puczu do Raab, dzej so Kheizor namaka, wot Wuherow popařena, kotrej jenoho zmolom wóibesechu, těch druhich pak do Pežta pöwhachu z tej Vorutynosc̄z, wschéh kíz běchu so podpisali, do Žastwa sadzicj.

Wo Italskeje jo z ietja wósho pji starém. Rom ha Venedig so sélne wobara. — Z toho bez Rakuskeje ha Zardinskeje tak wele kaž hotovo Měra zase nitjo nebudje. Wina lejzi wosobnie wo tém zo cheze Rakusa Zardiniku jobu do toho Zienoſczena Czolla měz, kotrej Kheizor bez južnemi němſkimi krajam pízchodně zavoječz tu Nadžiju ma; pjes to pak bō zardiniste mniché Píekupuwanu nimale czele zaſchwo; ha dokesj bō tez Francowſke Wíkowanu z toho wulku Žkodu něwo, dha cheze Francowſka Zardinskeje na wsché Waschno k Pomoczé stacj. Tez měni Francowſka, zo jo Rakusa hízon tak pjes Píedobóčjo Bologna Píewawu wo italskich Malejnosc̄z dostaſva.

Meapolitanſki Kral běſche lonski Zbék swojich sicilianſkich Poddanow jenoj z Pomocz těch, swoju Páſahu swérne djerzaczéh schwae-čarskich Woſakow, kíz ma wén w swojej Swižbe, dobow. Něk pak jo schwaečarska Wóſchnosc̄z te Prawo wuzbenewa, ha traž nebudje nichón wacze ſmecj wo czuzém Kraju za Woſaka swujicj. To so neapol. Králej jara nezpodača. Hale jto tžnicj, — tak ſebi pomhač? Wele schwaečarskich

Swójbow w neapol. Krajsach pjeboiveja, ha so tam jara dère namakaja; Kral jo rozew, wšchęc̄ tēch z Kraja wupozac̄, joli žanéch Wojsakow wac̄e někredie. Cji Ludžo su sami tej Próstwu na schwic̄. Wóchnoscje pzipóswali ha mén̄a, zo ma tež z cżewa schwic̄. Pjekupuwaño w Neapel wele Swobodé ha Prawa ha to budža wěsc̄i tež wschitko zakazac̄. Žto budža něk schwic̄arske Wóchnoscje tžinč, to jo nieweste, wonie dte budža naizkere ydi starém wostac̄. Za Naležnoſcje iužnejne Italſkeje jo to jara ważna Wéz.

Z Badenskeje. Karlsruhe 30. Jun. Wot naschoho Města poda so zjenosćene bramborske ha mócznarske Wójsko dale, Nebelleterow, wot kotrež poſleni frótz zpominachmo, zo ſu ſo do Horow zczahneli, tež z tutéh Khowankow wuhnac̄. Mócznarskoho Wójska Wedžic̄er, Generol z Peuker, pjeceje Horé ha wuhna Badenskich do Ruminow, djež jich bramb. Wójsko pod Wedženom bramb. Preńca powita ha wschudjom, djež ſo wobarac̄ zpótachu, pjeviné. Tak džesche něk do předka, pjeceje dale na Twerdžiznu Raſtatt, wo kotrej Mieroflawsky leži, ha djež chze wén Poslenie zpötac̄. Raſtatt budže woblehiené ha wobzélane. — Eurove zczéhuwacza Powiesc̄ klinic̄. Wetzor woko wósemich pjecejechu na 100 Muži wot 16 ha 17. Regimenta bramb. krajneje Wobare do Wéz Oberweier, Hodžinu niže Raſtatt. Žadén Ne-pjezel ūbe k widženiu. Bez Straha stajichu Wojaczé swoje Čzélbo do Hremadé ha wotpoc̄wachu mérne — hatz ſo nahire wsché Dute ha Wolna Kheiżow wetewrichu ha cżewo Čzróde Badenskich jich napazechu, wobdachu ha mordarszé na nich zelachu. Dich bē na 3000. Eurowa Bitwa naſta. Bramborszé pod mudrém Wedženom Adjutantu 16. Regimenta, widzimyschi, zo Muhoſc̄i po Čjasu podlejcz děrbja, ſo wročichu. — Pžeradnic̄e dōſtachu ſtoro swoje zaſwujene Moto. Mnohe Čzróde zjenosćenéh bramb. Wojsakow na Pomocz pžindžechu — Wéz wobdachu ha z cżejſimi Čzélbami potzelachu; Badenszé děrbjachu jaſe do Kheiżow cžeknec̄; hale

te ſo zapalichu, ha po Hodžihe Wéz ha Ludžo wac̄e ūbechu. Wo Freiburku pjeboiveja někoi Němernic̄e ha ſo hízjen ūzpoſoſa; na wſche Waschno Ludžiunaja, pjez to, zo wſchelake Wéz wunamkaja wot Eurowoſc̄ej Bramborskich, wot dobówaczoho Wedžena Badenſkich, kaj Freiburgſke Nowiné hízjen w těchlej Dnach tžinachu. To ſo jara dère hodži, dokelž druhe Nowiné Ludžo žane do Rukow niedostanu.

Z Frankfurt. Arczé-Wójwoda frueje ſeidi, woni nenochuwe, hatzrunie Bramborskijohó ſo nowa jaſe wabiu, swoje Město wopuſc̄ejc̄.

Wón ſo ſwojej Strowoſc̄e dla do Kupele Gastein w Salzburgſtim (Rauſla Krajinu, kij z Baiernſkeje mezuwe) podaw, hale wostaňe, k tžomuž jo poſtajené, czentralſka Wóchnosc̄ Němczowſtwa ha jo tež toho dla ſwojich Ministerow ſobu wzwaw. Wón ſo někomu pravicej děrbjau: „děz budu ja z Gastein ſo wróciej, potém budje Rauſla w Italſkeje ha Wuherſkeje hotowa; poſtem pak budje tež bramborskij Kral hinač rěječ hatz něk.“

Z Wóteczinié.

Z Dreždjan. Městac̄e Krimitzar ha Werdaw ſo wot poſlenoho Zběžka ſem němojetaj zpoloſic̄ ha jo ſo tam z nowa tež Kuf Haré ſtawo. Wži tém pak jo tam tež hízon někotre frótz boži Wohen wudérin, naizkere pjez Zwycięzniſkow, ha Město toho, zo bóču wži taſkim Nezboju pomhali, ſu Wobodlero prázni k tomu pžiladwali. Wſcho to wobſwetzi Ducha, kij tam knejji. Sachſenska krajna Wóchnosc̄i w Straſche, zo traž mowo tež dale Mér tam prudzené ha Zamojeno Ludži wobzlodzene boc̄, jo cżewu Krajinu Werdaw do wóinstkoho ſtawa (Kriegszustand) poſtajiwia; Holzendorf ſedje tam Wóſſko. Wſchē Brónie děrbja wottedate boc̄, wſchē Nowiné, Towarſtwa h. i. d. ſu zakazane.

Naſh Kral budje tón Čzrdzeni Twerdžijuri wopuſc̄ejc̄ ha ſo do Pilnic̄za pječahnec̄.

Wone rětasche, zo budje k nam do Drežđan pžincz; ja pak to hřezen něweru.

Z Radwora. Zandženu Šedu w Noczej jednaczych bě našch nōczne Mér ha Wotpotzink budžené pžez Nezbojo, kž naschu Bez natřechi. Boži Wohēn wudéri w Bróžni Žakuba Wičiąza. W témlej Čjasu wěscji nichón w Bróžni nitož třiniež nima ha su najsejšho zwí Ludžo, kž so to hřon husejšho stawo, tež na nas telej Nezbojo pžinešti. Boh smělui so nad nim. Tež dvě druhé Živnosćé so wotpaleſchtaj: Mich a w Horen ha Maria Běrkova běſchtaj tež kotrej te čejke Domapotaňo řeči. — Wutrobné Džak prawimó wchém tém, kž z božej Pomocu Wohēn poduſecz ha wětže Nezbojo wot nas wotwobročičz so prćzwachu.

C.j.

Zandželski Kraj w Indiskeje.

Tutón Kraj nam zjawiše volaza, kaf može d mawoho Zapotžatka pžez Vlnoſć ha Wobstainoſć nežto wulke naſtač. Zandželski Kraj w Indiskeje leži w južno-ranscheye Alſiskeje, kotrej tež raniſcha Indiſka (Oſtindien) rěka. Doho Zawoženo ha nětunsche Wobstacio jo zejhuvace: Wo Létu 1599 zjenosćichu so wo wowném Měſeje Zandželskeje, w Londonie, někotzi Mužojo, kotži na Alzije 30,000 Punt Sterling*) hromadu dachu. Wo Zjenosćeniu chcežku woni z tutém Řeňzami wulke Čzowmō naſupicz ha pod Wědženom naředžitých Mužow wolejzane indiſke Kraje Kuprwaná ha Pžekupwaná dla wopotwac̄. Tež deře wobroñene děrbjaču tute Čzowmō bōčz z Čzelbami ha wojerskimi Ludžemi, zo nebóchu Rubežníkam ha Mordarám do Rukow padneli. Tež na Moci měnuicé ha jow hřezen wele husejšho hatž na Kraju Rubežnicé swoje Nekmanſtwo třera, døelž řeča, zo svobodne Moci žanohu Kneza nima, ha tomu

*) Punt Sterling jo po naſchich Řeňzach iak wele hako 6 Tholer.

Zamolwite Redaktor Jakub Kuejant.

Cjíſčjane pola K. B. Hift.

pžiſwusčha, kž jo naimočniſchi. Wo Alſicé k Pžikwadej běchu naředé cewo Krajiné taſich krobiwých morskich Rubežníkow (Seeräuber-Staaten) kž Algier, Tunis, Tripolis, Khejorſtwo Fecz ha Maroko. — Do těch pžez taſke Wifowanio do Indiskeje nadobóte Řeňzej chcežku so woni dželicz, za tém hatž bě kóžde Živnoſć k tomu daw. Woni so na indiskeje Žemi kruče ſezechu, dale ha dale roſchěřachu, pžez husto jara nezprawne Wóiné Krale ha Khejoré wotſadžichu ha na joho Měſeje knejachu ha hřezen dženczischi Džen ſtalu Woinu napřečo tém předaschim Wobodleram ha Knežim wedu. Hřon w Létu 1784 mějesche jich Kraj wosebito Ministerſtwo w Londonie, kž ma Maležnoſće tutoho Kraja wěscz; kotrej Kraj ma 600,000 Quadrat Mil Žemie z 100 Millionami Wobodlerow. ***) Pósla pak hřezen juntróz tak wulki Kraj wac̄e habo mene wot nich wotwisiwe, ha pži přeněj lepshei Vliležnoſći može sebi tež to czele podcjeſnecz. Zandželské džerža sebi tam 250,000 Muži ſelne Wojsko; bez kotreñiſ ſu jenoj 30,000 Evropácerow; družé ſu z tamnoho Kraja Narodjeni, kž Zandželskim ſwuža ha czele po evropskim Wachnu wotwac̄ wutžení ſu ha tež pod jandelskimi Wóschimi ſteſa.

***) Nascha Sachſenska ma 271 Quadrat Mil ha tamón Kraj ſchěſz ſlow Řawſent!!!

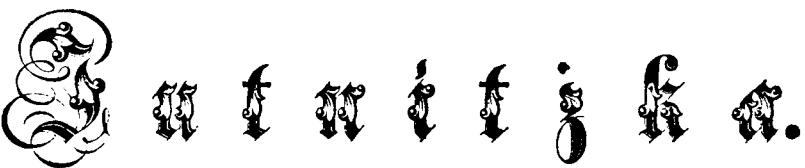
Zutze za Ředžen 15 Julija změje hasloviſte ſerbſke burſte Towarſtvo Žhromadžiznu w Haslowe pola Rebiſcha Robel, Pžedſeda.

Za te ekonomiske Towarſtvo kríſčanskeje ha wujezdžanskeje Wosadé jo tón „Glaubersalz“ pžiwezené, ha moža Sobystavé pojmenenoho Towarſtwa tónsamé pola Kublera Wontjerka w Leine vóstac̄. Punt prvacji 8 Nowéch.

Wiesand, Pžedſeda.

Zutze Popovnú změje buděchinske čerkvinske Towarſtvo Špěvanio na Schuli.

R Dóſtac̄u wo Weller ecz Kniharní.

28. Číslo.

14. Džen Julija.

1849.

W o z j e w e n o.

Wo někotréh Krajinach Wotčiné su kaž rěka, wóinszé Rezervistojo hromadu stupili, so gradjež, hatž = ha pod kotrejmi Wumeneňami woni Vorutžnoszji, do Rada Wójska stupicž posuchatž chezeidža?

Ministersiwo Wóiné jo pjeswětzeno, zo budža Wojaczé sachšenskoho Wójska, zpominajo na swoju Přísluhu, Dopelnejo kóždejje Winwatoszje za Wotčinu, tež naiczejeje, ze staine wopokazanej Swéru ha Podwolnoszji na so wzacž. Boni su to z nowa wopokazali wo těch wajných Dňach, wo kotrejž jich Wutrobitoszji ha Swéra wo Dopelneju Winwatoszje za Zbojo naschoho vótznoho Kraja czechku Pruhu swavnie pjetrava.

Wóinska Rezerva naschoho Wójska budže Přísluhab jich Bratrow w Bróně zcěhuvacž. Wona dobre Meno Wójska nebudže zranicž pjez Repuswischnoszji Winwatoszje za Wotčinu.

Příkazna, kiz na nich zeschwa, zwoži so na Zatkon. Postwischnoszji pjezciivo Zakonej nifomu svatjisho nejo hatž Wojacej. Nikoho pak tež cjezo nětřež i tónsamé Zakon hatž Wojaka, dež tu tu Winwatoszji zabudže.

W Drežjanach, 5. Julija 1849.

Ministersiwo Wóiné.
Rabenhorst.

Z Wuherſkeje. Tón Těžen jo wulka Bitva bowa pjez Twerbzijné Komorn; z Boka Wuherow pod Wedzenjom Wójskoho Górgeli; na Stroje Khejorskich bě modé Khejor, hatž pak wo Woheni, niewem. Khejorszé, (Rakuszé kaž Russenszé) ha Wuhero dracjwachu so tu wot Roja hatž do Nocž; pak tón pak tamón te habó tamо Město dobó ha wobsadži, pak zaše druhemu rumwasche. Wele Ławšentow tam mordwéch ležo wosta. Russenszé su, kaž pisaja, wot jenohó Regimentsa wuherſkých Guzarow 500 zabilii. Ðto jo Bitvu dobow, jo řeweste; zda pak so, zo su Khejorszé boli, dokež posdijische Póveszje prawa, zo jo Twerbzijná Komorn wot khej. Wójska čele wobdata, itož bowo nebo, dhé bóchu woni Bitvu pjerali.

Khejorszé so seline pžihotuwa, Twerbzijnu woblehneč. 80,000 Wuherow ju wobsadženu džerži. Z nimi pak deře něsteji ha kaž rěka cheze Górgeli so podacž, ioli slubja, swojomu Wójskej nadni bóč, z nim samém nech so staine, itož cheze. Dhé jenoj bó tomu tak bowo hale na Górgela pododne so to nezda bóč. — Bot toholej pownócznoho khej. Wójska dře někotré Nedjele nitžo wacže swóschecž nebudžemó, dokelž cheze Hainaw wottjakacž, dóž Paſkewitz ha Želatžicž bliže nepzindžetaj.

Paſkewitz jo po wondano zpomněnej, wot jeho doboje Bitve Město Miskolc wobsadžiw; sow pak swoje Wójsko rozdželiw; z jeném won sam na Pejt czechie, djež Kossuth pjeboive, druhé pak so na Debreczin wobrocž,

djeiž cheze so wuherski Sejm zhromadzic̄. Kos-
suth jo na to z Pejza c̄eknēw ha so do Města
Zczegedīn (w južném Tele Wuherskeje) po-
daw. Předé pak Písmo do Kraja pōštam, wo-
kotremž w schém, tiz jenoj Brón nosecz zamóza,
k swojemu Wojsku p̄istupic̄ ha p̄eczivo Nepre-
c̄jelam Wótczine ha ratušomu Přeradničej ha
Czwlunwarej bēdzie, kruče porutzi. Tak, měni
wón, budžem̄ doboc̄. Nech pak jo kaž cheze,
dha cheze so wón hatz do posleneje Krepki Kre-
we wobarac̄. — Haj moji lubi Wuhero, dhé
jenoj bōschēze wó tej předé z waschimi južnemi
Bratrami ze Zprawnoscju wobkhadzeli, Serbow
ha Krawatow narodne Prawa, město toho zo
sc̄je je potwozili, zaftali! Na wami so dopelnit
te Přisvovo: „žtož druhim Samu rēje, —
tón sam do neje padne.“ — Wina, zo jo so Kos-
suth z czewém wuherskim Knežerstvom z Pejza
do Zczegedīn podaw, nebe jenoj Pówesc̄, zo
so Russjojo p̄iblizujawa, hale w Měsc̄je Pejt
samém bē Revoluzija nap̄eczo nōmu wudériwa;
hatz dotal bē wón menuic̄ p̄ez wopacne Pó-
wesc̄, zo Wuhero wschudzom dobowaja, ha
Russow zac̄zepaja, Wobodlerow Města p̄i do-
breje Nadzīje zdžerzaw. Děz pak so něk dleje
wac̄e załhowac̄ iehodziesche, kaf te Węczé wo-
prawde steja, dha běchu Měschczeno ludzacz Zbro-
madzijnu wupisali, so gradzic̄, že maja zapo-
t̄ecz ha wobzanknēchu, tej Rossutha do Towar-
stwa p̄iprosc̄, zo bō so swojich Bjow dla za-
mojaw. Wón pak n̄ezindze hale b̄jesc̄e dale.

Zelatžic̄ jo pola O Betžse zaſe Bit-
wu dobow, ha tute Město wobsadziv. Wón
chezēsche jow radé Něku Theis p̄estupic̄, hale
Wuhero běchu so na druhej Strone tak ſelše wo-
bronili, zo jemu P̄estupenio Něki móžno nebe.
— Z daleka bē tute Dne wulke Čzeleno k swo-
scheni; to jo Bem, tiz so w Sedmihroſkej z
Russami c̄zepe. Russjojo su doboli. Krontadt
jo so jím podawo. To jo w južnej Sedmihroſ-
keje. Wo pownočném Telu jo druhe russenske
Wojsko Bistrice wobsadzivo, jow pak so roze-

běliwo: jene c̄ehnē na Munkac̄, druhe na
wot Russow hizón wobsadzene Debreczin.

Venedig so hizzen djerz.

Rom pak jo so, kaž nainowsche Pówesc̄je
z Pariza to tej wobswetza, francz. Wójs-
kej c̄ele podczesnēwo. Na 3. Jul. p̄ymachu
Fracozojo z nowa ha po horezém krawném Bē-
dzeniu, p̄i kotremž wele Ludži pajechu, poda
so Město.

Z Badenskeje. Z badenskym Němerom
jo tak wele kaž Koneczej, hatzrunie Twerdzyna
Rastatt so podac̄ zwolena n̄eo. Freiburg
jo wot Bramborſich be wschohoho Bēdzenia wob-
sadzene. Němernic̄e twatajo helvetiskim Mězam
c̄ekaja. Microjlawski z nimi; wón chezēsche jew
hizzen junkróz wsché rozbójene Zbótki ſwojohu
Wojska zhromadzic̄ ha swoje Zbožo zaſe zp̄otac̄,
hale wón jo wschu Towaru zhubiw, wot wó-
schohoho Wedżerstwa wotstupiw ha c̄eknē. Z
nim tej skoro wschic̄e druže Węchojo Zbékta.
Kaž p̄isaja dha febi woni w helvetiskich Městach
dabža děre bōc̄; — žto móže jím to tej za zw̄o-
wac̄! woni su so dowho doſez ze wschēch Mę-
c̄zow za ludovo Zbožo prözwali, c̄ele tola tej
na ſo zaboc̄ iefinida. — Wot badenskoho
Wojska so jich wele pokusne wróćja — druž
chezēidža do Swižbē helvetiskeje Republiki stupiež.
Na francz. Ženiu tak wele němstich Zbéktařow
c̄jela, zo jo francz. Wóchnosz zwolena, z nich
francz. Wojsko zwojiez ha do Afriki pōswaci,
k Něc̄e Senegal, djez Francozojo radé n̄ez-
bōveja, tam móža so z temi Džijimi bōc̄. Czilej
bozé Lubjo děrbja nětkoj c̄jerpeč, Tjas Žiwenia
w Nězbožu daloko wot wótcznoho Kraja swoju
Waznosz wobzawac̄, bez tém hatz jich Za-
wiedzero, z badenskich krajinach Polkowidzic̄ow fra-
něněmi Penegami wobstarani, ſebi dadža děre
bōc̄. — Wobtzeleno Twerdzyně Rastatt jo so
na 6 Jul. Węzor zapotzawo. Želiwo wotz-
lane Kulé zapalichu w Měsc̄je ha tjmachu wele
Žkodé. Měschczeno chezēhu ſo radé podczesnēc̄;
hale Wojacie nide; ha rožachu Wobodleram, joli
nechadža změrom bōc̄, ha posuchac̄, dha budža

swoje Tzelbo na nich wobreczicj. Na 8. ha 9. Jul. bē Twerdijzna tak sélne wobtzeleno, zo w Karlsruhe wschē Wolna zřechu. — Straſchna Přepotano Wérchow badénskoho Zbějka jo so zapotzawo, někotri su hizon k Smereji wosfudzeni, bez nimi tež jedén Sachsa z Menom: Trützler, jedén przed krótkim Tjaſom w Drežjanach jara witzané Muſ.

Ze Schleswig-Holstein. Na tém-samném čtu, hatz so Twerdijzna Rastatt w Badenskeje wobtzélez zapotza, bē tež przed Twerdijzne Fridericiją w Süttlandze horča krawna Bitwa bez Němečami ha Danskimi. Danscę w Twerdijzne wot Němczow wobleněni, ha ze wszech Stronow wobdacj, so anicz prawe hibacj anicz pžehodzowacj nemóža; taiske wosfudwo Žitveno mějachu woni sěte; napazechu Němczow z taiskej Moczu, zo straschna Rózba na nich pžindze ha woni na wszech Volkach przed nimi czejachu.

Fridericija leži pži Moru ha dōjz běchu Danscę pžez Čjornó Pomoč dōstali, na 20,000 Muži sélni. Němczam, tón cewé Napad jara nenađicjé pžindze ha tak sélne hatz so wobaraču, tola so dōwebaracj nemóžachu. Schleswig-Holsteinskich naibole třechi, jich jo na 2700 Mordwéch ha Dátech, dánských 800. Zkoru czejva Artilleria paze do Rusow Dánskich. Jo běchu Sachsojo pódla boli, nižo swóšcęc̄ nějo.

Z Drežjan. Přepotano těch do drežjanskoho Něméra Zapleczených, wot kotrejž běchu jenoj 62 jaciž zwostali, jo so z nowa zasé rozhřejez zapotzawo. Wina toho su z nowa namkane Paperé wěstocho Bakunina, jenoho pži drežjananskim Něméra popaňenoho Russu. Tež Rewiczer z Kemicza, kiz bē Předseda w druhé Komore, jo jaté ha za Schafraſthom tež potaja. Tón pak jo hako Sobustaw Zbótska němškoho Sejma, kiz wo Stuttgartje radžachu ha potém w Badenskim so rozložachu, něk w Helvetiſſej, dzejz wón, kaj sam w naschich něm-

skich Nowinach woziewesche, jenoj Kupel třeba ha slubi, zo budže so zasé dom wrózicj tak khěc̄e hatz bđe z joho Strowosczu lépe.

Te w Drežjanach hízjen stejace ſach ſenſke ha bramborske Wóisko, kotrej jo nasch posleni Zbějz zpokojivo, poda so na 10. Jul. do Pillnitz, zo bō so kralowſkej Majestosczji w Paradze pokazawo. Žednacjich pžindze Kral na konu, z nim Prénezaj Jan ha Jurij, kaj tež Minister Rabenhofst. Czéwa druga kralovſka Swójska pžiladuwasche. Hatz běchu Wojacze pžed Kralom defilovali ha zasé do Rada stupili rětězche Kral k ním džakowne Swowa za Swěru ha Wutrobnitoſej, pžez kotoruž ſu ſo ſamech třeſcili ha wóteznomu Krajej wujitni boli. Wóſchoho Wedzicjera Generolleutnanta ze Schirnding debesche wón z Kommandör-Křízom wojerſtovo Rada Heinricha. — Něk podachu ſo Wojacé do Zahrodé, jich zcějhuvawſe wulka Mnohosz pžitomnoho Ludu. Wojacé wachu za Blidami Rum, kiz tam za nich pžihotuwane ſtejachu. Za Žeſej ha Piez bē tež děre starane. Kral sam ſeidejſe z Wóſchimi pži jeném Blidje ſreidja bez Wojakami ha wuñese Wóisko Swawu. Ze Schirnding zasé pod Juslañom Wojakow na Krala. Dobréch Móslach wrózji ſo Wóisko woko žtěroch zasé do Města.

Bliſko pži naschoho Krala Winicé pola Drežjan wudéri Nedželu w Roczé Wohen. Po wóchém Ždaczu bē zavozene. Tež wo Werdawé jo z nowa zasé Wohen bow; někotre Brójne ſo wotpalicu.

Z Budéſchina, Šedu pžez Budéſchin džesche polſki wojerſki Duchowné, wot bramb. Krala za pósmanske (Posen) Regimenter krajneje Woboré poſtajené.

Z Radwořa. Z Dowěřenom na Serbow znatu Šmelnoſej pžeczivo wot Nezboža potřeheňu Bratram zraju ja tu wutrobnu Proſiſwu: wó čeſzeli tém w Radwořu wotpaleném

tzjom k hęzkařam z Darami teje Lubo-
scze k Pomoczé p jincj.

Czësla,
gmeinstsi Prédstvojezjer w Radwoiu.

Basnitki wot wodných Muži.

Wot M. H. z Kulowa.

Bez teiko Pjiměrkami, kotrej na chi Wótczojo runiž kaj druhé Narodé mějachu, jo tež tón wot wodných Mužow. Tak woni rěkachu Ducham, kij w Wodze jimi běchu, ha tu so wšchho móczwachu, tola pak za zwóch Duchow džerjani nebechu. Hjiczen něk, déz Swětvo Szczęslijanfjeje Wérē teiko Pjiměrē zahnawo jo, tola někotré staré Djed sebi muretjej neda, zo ſu nědě taiké wodne Duchi boli. Tak jo fo tež bez Serbamí Kulowskeje Wosadé Žiwka telej Pjiměrē zdjerzawa, ha wschelake Węcze ſo wot wodných Duchow baya. Ja chcz tu nějto mawo wot nich zomniej.

Wo tñorném Hawschtreive na joho krótkim Puczu wot Khotjina hatz do Kulowa ſu tam ha fém nekrasne Hubiné, tak zo na někotréh Blakach ani dwé rébjaczej Žerdzi do Dna nedofahnétaj. W taifichle Tumpelach, píveda ſo na Pjazach ha pji druhich Pjilejnoscjach, běchu w starém Tjaſu Bóra wodných Mužow; jow woni bôdlachu ze Žonami ha z Djeczimi, Ludzom kowoko pak Schibawſtwo pak Dobrotu tjinimski. Husto pžindzechu do Kulowa habó do wokownech Wsow na Piwo ha na Hraczo; ſich Holtzata ha Holtzata khodjachu na Reje ha běchu drudé prarwe wesowi. Woni pak jeni dleje newostachu hatz do Pownoczé; tež běchu pžecze na Draszej trochu mokri.

Naiwosobniſche Kuczki těchlej Duchow běchu živore haiz k Khotjinej hore, pjetoz wóſche tejeſej Wsé nejo Réka ani huboka ani schérofa. Přene těchlej Vorwów bě wo wulkim Kujzole ha pjetoz Zpuschczadwa k nowomu Mostej. Welle Kudži běſche jow Mužika widzawo ſo na Brozé wočewajo, tjerivenu Męcku na Wówe ha w rubjanej Khape, kotrej Kóntzki běchu mokre.

Tak bě joho, kaj mi Wówka husto pívedaſche, tež naſch Djed widzaw, hatz w ſwojich modech Léta nědě ze Swana jidžesche ha wokow Pjil píwdnia k nowomu Mostej pžijedž, wulada Mužika ſo na Bróžkuwočewacj; déz pak chczesche joho kruwaczomu Hólezej pokazač, ſkaf! wali ſo Mužik do Réti. W témamém Blaku bě ſo nědě wodné Muž staromu Wojakej do wudrowéh Paslow doſanew; hale dolež naſch Wojak nějto iwarz weđesche hatz Khleb kuſacj, puſchci joho, popoweda z nim ha za Khwilu běſchtaj dobray Pjedzjalaj. Kaj ſo ſamo wé, pomhaſche něk jedén druhomu, zo wodné Muž Wojakej Wudré pžihona, jomu Karpé ha Wuhere pžinoſhwe, ha wſchelake ſwódkę ha kóſečjiwo Węcze na Blido ha za joho Swójbu židzane Draſte ha wſchelaku Póchu w Męcze naſupwé, dokež ſebi wodné Muž ſam do Męsta neweresche (kaj to pozdjiſcho hiszczejen zpomnene budze). Nědě pžindzej naſch Wojak ha pžiněſe Bleschu Wina ſobu, ſotruž chczesche ze ſwojim wodjaném Pjedzjelom wupicj, zo bó tež tónsamón Kulowſku Khermuſhu, ſotruž ruine ſvěczechu, poružej mom, ředém bě dwóicze do Broha tumpněw, (tak běſchtaj ſebi grézawoj) pžindzej k nōmu wodné Muž, něk pak wesowé kaj hevak hale zrudně ha ſtěſtniwé. „Na, kaika Tjmewa jo cje kufwa? ladasch djen, hako běchu cje k Schibenczé wedlit! Jow masch ha pji, wſchaf jo Kermuſcha!“ Kwataiczej wodné Muž Schlenzu wupi ha potém ſekně: „„Té ſé mi dowho ſwérne Pjedzje bow, toho dla poſtaſ!“

(Přichodně dale.)

Těch, kij wote mně Žutnitzku heru, ‚chczeli tak dobri bocj, ha zandžene Běl Léta zapwacjicj.

Czësla

Zutze halo 15. Jul. změje haslowſke ſerbſte burſke Towarſtvo Zhromadžiznu w Haslowe po-la Nebiſcha.

Nobel, Pžedſeda.

29. Čiswo.

21. Džen Julija.

1849.

Swētne Podawki.

Z Wuheriskeje. Na 11. Jul. bē pola Twerdžizné Komornu hizon zaſe krawna Bitwa; trajeſthe pak jenoj pow Dña, wot Pžipowdňia hazi do Wetzora. Tón frótz Wuhero zapotja-ghu, ketzis chezéchu ſebi pjez rakuſte Wóisko z Moczu Rum tjiniež ha Pucj wubiež. (Bósnadno bē ſo jum na Twerdžizné wostudžiwo, džez jo wulki Lub ha zwé Khoroseſe). Deshezif ha wul-ka Kuřawa ſich Wotpoladaňa Rakufkim zahhowa. Zich ejewo Zapotženo bē pak podarmo. Z Mo-eyu na wšichčh Stronach wot Rakufich wobieži, derbiachu ſo zaſe do Twerdžizné wróciež. — Kak jo w tej móndano zpomnenej Bitwe pola Komorn bowo, mójemo ſebi z toho wzaež, zo mejaču Rakufcež 170, Wuhero 180 Kanonow w Wohenu.

Na 11. Jul. jo tež Džel Rakufich Bud-a-Wejt zaſe wobſadžiwo nide ſo jum žadén Ne-vječzel nestaji. Tež Russojo ſo pžiblžiwa, tak ſo budžetaj ſo Woičež w królikim zjenosćiſež; woni ſu hizon Waițen wobſadžili. Generol Grabbe, (Russia,) io Neuhohl, Kreminis ha Schennicis (džez te ſane Zwote džewaja) wobſadžiw. — Wuhero cekaja za Koſuthom do Cezegeđin, džez chezidža wo wužných Wolownoſeſiach tuteje Krajiné Kheijských zaſeſci, zo bóchu ſo tu pje-padvali ha zatepili.

Delatičiž hízejen na ſwojim ſtarém Měſ-će ſteji; ha wobara Wuheram Réku Theis pje-ſupič, Wuhero ſo newéra, joho pžimacj. Tola wſchitko poſkaze, zo ſo won na krawne Bitwo pžihouide, doſelj dečie wé, zo budža ſebi Wuhero ſow jedén Pucj k Čekanu wotewrené djerječ

chezéč. Wuher prawi, ſow dérbimó dobóč, nech jo kaž cheze, žana druha Rada nejo, ſow jo nek naſch jeintſti Wuzek. Wulke Tžrde Wuherow ſo tu hizon tež wſchédne zhromadjeja, wo Cezegeđin ha Therestopol ſem ſo pžiblžiwa-jo. Kaž rěta, cheze Vem ſam na těmlej waž-ném Měſče Wuherow napječio Serbam wescj. Ktž z tamných Krajow pžindu, pōwedaſa, zo jo na 4. ha 5. pola Topola krawne Věženo bowo. Kak jo pak wupanéwo, ſiwemo. —

Ze Sedmihrodskej zhonimo, zo ſo Vemej zrudne džo. Joho Wóisko bē tola hizon wón-dano zpomnenu Bitwu pola Bistrič pžerawo. Po teſſamnej ſu na Dompucju 10,000 Muži ſwoje Bróne preicj tjeſněli ha rozejkali. Vem ſam jo tak hubené ha khore, zo na Koni wac̄ niemoje, hale wo maném Wožetiku jézdji. (Tež wot Görgela rěkaſche, zo jo raiené, haj, zo jo wumřew, hale tomu tak nejo). Wo Sedmihrodskej Russojo ha Kheijské dale bóle ſo ro-ſchera. Sachſojo ha Romanojo ſu ſo tež pje-čiwo Wuheram požběněli.

Z Itaſkeje. Město Venedig ſo ne-pžestawie ſélinie pžecziwo Rakufim wobarecž. Woní ſu na jandželsku ha francz. Wóſchnoſej z Próſtwu ſchli, hale žadén ſim necha k Pomorje ſtacj. Ra-kuſke Wóisko, bez kotrej ſo jara wele Khoreč, cheze pžefacj, Město podarmo wobtzeleč, teſamo pak na wšichčh Stronach tak kruče woblehněč, zo žana Čeroba do Města niemoje. Tak traž móli bez Kreipjeſecja Město pžedobóč.

Z Roma. General Udinoh jo pjez ſwojoho Adjutantu Klucje Města na Bamuža wotpoſtwam. Bamž jo Gaeta wopuſhejiw, ha ſo do Neapel

podaw, Kralej so dżakuwacj za tu Luboscj, z kotrejz jo joho wo swoim Kraju hořewzaw. Potém chce so won do Benevent habó Roma samoho podacj. Franczowſke Wójsko w Roine niesu tak powitali, kaj so woni nadzachu. Někotreh děrbjachu, dokelž jich p̄ez Mēru p̄zeszijachu, ja-tech wzacj, kaj prava, džejeche Zwóscjivoſej Romskich tak daloko, zo su tam někotreh zatzeleti. Céwo Město jo swoje Bróne wottedacj děrbjano.— Dha tež nemózemó wulku Nadziju mécj, zo budža tam Samuža děre hořewzacj. Tak dře pak iam won tež něpondžje.

Z Badenskeje. Wele zakrasných Lawſentow do Helvetiskeje ha Franczowskej cíeka; Bramborcze ſu helvetiske Męzé wobsadžili. — Twerdžizna Raſtatt ſo hijczen djerži. Něpjez-jednosč bez Woſakami ha Měſchčjanami jo wulka. — Zenu bramborsku Vateriju, fotraj p̄ez swoje Čzeleno jím staine wulku Žkodu třinesche, ſu wónano z Twerdžizné napadneli ha chcezechu ju nahvye preicjwacj. Czi pak lépe ledžvachu hatz Němeče p̄ed Friedericija, ha p̄swachu Badenskich z krawémi Wovami zasé dom. — Badenske Wójsko widži, zo budže zrudné Koneč wzacj; toho dla chezeidža swoje Žiřenio na wšchem Posledku tak prave děre wuziwacj. Wo wšchech Kortymach děrbja w Roczé ha wo Dno Herezé bocj ha wesele piſfacj; woni pak rejwaja; žana Žonska ſo tež němne wobaracj, z nimi zahadzecj.

Z Drežđan. Bramborcze Woſacze zpo-tzinaja nasche Město wopuſcječez. Za to pak ſo někotre, ze zandžených zrudných Čjasow děre dojcz znate Woblecja z nowa pokazaja. Tuto ha Woſacj, zo traj mowo ſo po Potwoczeniu Badenskoho Němera wacj taifich Hoſcjom k nam-namfacj, jo Wina, zo jo Wóchnoscz pod 18. Jul. porutjiva: zo děrbi kózdé, kiz Drežđané ha Wokownoscz, kiz ſo wo woinskim Štawé (Kriegszustande) namaka, swoje Legi-umacjone p̄zi ſebi mécj. Pola Krajownikow wobſteji to wo ſeném Wopisjne swojeje Parſcho-nie. —

Z wulcej Węſowosczu swóſhimó, zo ſo naſch

réjerski Préncz Albert na Domputju namaka; won jo hízon w Hamburku.

Z Wuherſkeje hijczen għonimó, zo ſu Ruſſijo Debreczin wopuſcječili ha dale cījh-neli, tak zo dře změjmo wo frétkim wajne Pō-wieſeje wozjewicj. Wuhero budža dale ha bóle do Wuskoſce p̄zincj, ze wſchēch Stronow wot Něpjezjelew wobdacj paſ ſo p̄zepodacj paſ, ſo na nědje ſenej Strone p̄zebiecj, — paſ kaj Windischgräczewo zjenosčene ſheiſorſke Wójska z Kraja wuhnacj. Žiò dha wé kaſ hijczen wupadnē.

Rauſki ſheiſor jo ſo z Wina do Brūna podaw, wone rēka, zo chce baiernskoho Krala wopacj (tej wſchaf změjetaj něk wajne Węzé bez ſobu wutjineč dla Zawożenia južnoho Němczowſtu napječejo Bramborſkomu Kralej). Ruſſienſki ſheiſor chce tam tež p̄zincj.

Wot Želatžit ja tež zafé něžto nowo swóſhimó: Bem chcezech ſo z Perczelom zjenos-cjicj, ha zjenosčenej chcezechtaj potém Želatžiča napadněč ha p̄edobóč. Tón pak jei Zjenosče-nio wedzeché zadžewacj ha neboji ſo. Cječe Město pak Serbio p̄zeče změja.

Z Frankfurt. Arczé-Wóimoda Jan jo hato Zastoinik němſkoho czentralſkoho Mócznar-stwa jara īane kħwalbne Pjipjimo na Generola Peukera, Wedzečjera němſkoho czentr. Wójska w Badenskeje wotpóſwaw, wo kottrem̄ jomu ha ſwojim Woſakam, fotiż ſu w Zjenosčeniu bramb. Wójskom pod Wedženom Préncza Bramborſkeje straschné Žbék p̄zwineli Džak prawi. Won ſo weseли na jich Khrobwoſeži, Swere ha wosobnie na jich Přezjednosči ha Bratrowſtve bez ſobu; wupraji pak p̄dla tež ſwoju Trudobu zo ſu němſke Bróne děrbeli třebane bocj napječejo Němczam — ha ma tu Nadžiju, zo wesejji ženi wacé taife Nęzbožo naſch wótczne Kraj domapótacj nebudže, zo bó němſka Jednota, Prawo ha Zákon p̄zichodně měrie kejew. (Haj, daj to Boh!)

Z Schleswilk-Holſtein. Bez bramborskim ha danskim Kralom jo naſwilnē Mēr ztjil-nené ha Pjihotuwaña k p̄zichodnomu Merej ſo stanu.

Zwote Zornatka.

Zežbérane z Písmow sv. Wótczow.

„Na Skawu ja postaju Czérkej moju.“ Džiwé! — Knež Czérkive wiſe na Kjizu, joho Wužoroniczé w Jastwach leža; Czérkej joho pak rozeſe, swate Evangelium so Džen wote Čina rozichérue, ha žež ſo pžihotuwa na joho Zlaženo, pozpěchwashe joho Rozschéreňo ha Troſezeno.

Svaté Chriſtostomuſ.

To jo Samotnoſcž naſcheje Czérkive, zo kčeję děž jo pžezčihana, ha rozeſe, děž jo potwozčena, — jo pžibera, děž jo zadspěta ha dobowá, děž jo ranena.

Svaté Hilari.

Czérkej jo jenžla naſcha Macjer: wona naſ rodži, ze ſwojim Młokom žiwi, ze ſwojim Duchom wobžiwa; wona jo neraňena Mandželska Kréſtuſhawa, wona jo za Boha naſ muſhowawa, wona pžidželuje Džetžauka, kotrež jo pwođiwa k Kraleſtewej božomu.

Svaté Czyprian.

Czérkej jo hako Lilija bez Czernimi, je Zwomi ha z Dobrémi nařeschana.

Svaté Hawžten.

Baſnitzki wot wodných Muži.

(Dalew: eženo.)

Kaz wo Čjwojekojo, ſmó tež mo na wele Baſchnow jara móczni, tola pak jenož Sworečna jenoho Ducha, kotrež jo nam Mezé naſchoho Štukwania, Města k Bödlenu poſtajim, koſtromuj dérbimo poſwuchacj, ha děž ſiwa, tutón wasch Swět wopuſchecj. Tak husto hatz Ne-wedro bije, ſedén wot naſ ſo mine. Bwóſk joho porazé. Tak jo wulſe Rimanó nedawno tež mojoho Swaka zabiwo. Dokelž pak na tebi tak dobroho Přeczela namſam ſém, mózejſch ſebi móſicj, pak nerađe ha grudné ſo na to dopom-ňu, zo dérbi cje traž ſtora zhubicj. Dokelž te-

lej Moreno mojoho Ludu nebuđe pžefacj, dož žadén wot naſ wacj na Swěcze nebuđe!"" — Žto jo ſo potém dale ſtawo, nemóžach zhonieſ.

W druhim Kuciku, w Mertnecz Wopuſchi, bě nedé wodnē Muž, kij husto do Škulowa po Maſo pžindje, ha je za Karpó ha wſchelake Rébo měněſche. Wokow Šwafkow pžindje k ſwojmu Réznicej ha žada ſebi Kruch ſwihaczoſho. Réznik ſo prascha, kaf wele; hatz tamón z Vorſtom pokaza, wotrubné jomu ſchibawé Muž Štawijk Vorſta. Hale wón to droho zapwacj. Zazwobené wodnē Muž ſo zbehně, pžimne Réznika ha tjsně joho do Wujitſki, džez ſo tamón zdobom zatepi, hatz ruše bě to jenož kuf Šwodžitſki z nandženohu Teſchecjka. Wot toho Ějasa ſebi wodnē Muže wacj tak ſhrobive do Města ňewěrachu, dokelž wſchicž Měſchecjeno běchu jím ſwojoho Réznika dla jara zagramili.

Eſecje Vorwo bě pola Bréjkowſkoho Hata. Jowlej nedé ſedén Bréjkowſki Khejſkar, z Menom Mazdalak grudnie ſwoje Póſko wobkhođiwashe, ſebi Wouw wamawſchi, kaf mow hatz k Žiam z Khlébom dosahnečj. Bože Daré dře tak ſane ſtejachu, zo ſo kózdoho Wutroba zvěſeli, Žita ſo žowczechu; hale hízjen bě Měſac ſatz k Žiam, mawo Penes w Móſchne ha bože Žito drohe, dokelž ſo zandžene Léto radžiwo ňebe. Z dobom ſo pžiwdá k ſnomu Muž, ſhamawé ha doſč rozné, ha prascheshe ſo, tžoho dla jo tamón tak grudniwé. Bohi Khejſkar dře ſo taikoho Škwaſa ſtróži, poſkorži pak jomu tola ſwoju Nuzu, ha iſkné, zo bō po Žiach poſchězene Žito radě ha z džakownej Wutrobu zaf daw. „Wěſh té ţto“ — wotmoji ſhamawé Mužik — „ja eži žteri Kórež Žita poſchězu, ſém dře wodnē Muž jowle z Hubiné, hale toho ſo ňeboj. Džencz Wetjor na Směrkach pžinc na Hat k Spuſchecjadwam, tam budža žteri Kórež dobreje Měré, te ſebi wzmi. Ale za to dérbis ch mì juſe Popowdnu dwaj Puntaj Koſeja, Czofora, ha wulſich Róženkow pžineſej. Šé z těm zpokojom?“ Bohi Khejſkar bě ſwesowé, zo budje jomu tak dře zpomhane; těch Wěczow dla ňebe ſtarafciwé

Wetor sebi Žito na Šate dom zwózé ha hatzruňe bě sélne Muž, bě tola, hatz dwójczé po ne pobó, tak mutjné, zo tjujeſche, zo joho wodné Muž na Mere zhebam ſejo. Hatz pýchodné Džen wokow pęcich Nazdalak kwatasche, swoje Winwatoſeje dopelnicz, lei, dha potza ſo bwóſacj ha hrimacz, zo Wólsche pji Keczé ha pji Hacze schwörizachu ha stare Dubó traſchne ſchumachu. Blíže k Zpuszczajdzwam pžindze, hoře běſche. Z dobom zabwóſka ha zarima ſo tak, zo bě zl. Tola dónđe won hatz k Džesakej, dzejí wodnho Muža namſacj ſo nadžijsche. Hatz pak joho newidžiwschi do Wodé kowoko zladwasche, wulada pji starém Penku — tam bě nauhubſcho — krawacze Pluſkerki ſo iwerecze ha wušwóſcha telej Swowa: „Dži dom: kotohož pótash, toho jo Bróſt zaražém.“

Hjón dawne Tjasé pžindze nédé Muž, Medwedža, kij možesche reiwacz, po Kraju połazawſhi, na Wetor do Koźlikęz Móna, ha wofta tam pjez Nocz, doklez Mónk bě joho staré Znaté. Zwěro bě do Towkarie zankiſene. Na Rano pžileze wodné Muž, kij bě, kaj hjón zpomnene, wo wulkim Kužole, do Towkarie, zaklepa Wohen ha chęſche ſebi Snědaño zwarieſ; toho dla bě ſebi brodatoho Karpa ha néžto prawe schwarnéch Schtukow ſobupzines. Medwedža Swětwo wubudži; cipne Zwěro, hatzruniſ ſebi wopredka ūnewéreſche, pžileze tola po Khwili k Wohenie, dzej wodné Muž w lanowém Kotole zpróczniue z jahwoſ Měſchawku swoje Snědaño měſchesche ha wobrocjeſche. Hatz bě doſez warene ha prazege, wuczeſe wodné Muž Karpa ha potza joho kuſacj. Medweč tuto widžiwschi, těkné tež Vazore do Kotowa ha wucjaſne ſebi Schtuku. Něk halkej wodné Muž johs wulada, pozběhné Měſchawku ha ſekně: „Kacz, abo eji dam Placz!“

Z a k o m d z e n e.

Léta Šwatski, děz ja w Pěſteczé Reju řeivach, zubich mój zwoté Pershezen, ſlubju toho

Zamolvité Redaktor Jakub Kucjanek.

Cíjſčejane pola K. B. Hilti.

dla k Džakej tomſamomu, kij mi jón zaſ' pjeſoda, cjerivené Zwoté.

Peter Delanski, Schewcz.

N a w e ſ ch t k.

Wobobnu Kwalbu zaſwujitaj Muleraj Schierak z Neuthoſa ha Réjera z Wotrowa pjez to, zo wo wot neju bělenéh Iztwach tež rane Kantiſtich Barbow tjuuitaj.

Deden, kij taſke Špechuwanio tjeſejuwe.

Stawó ūkonomiſkho Towarſtwa za Schijsztjanskú ha Wujezdjanskú Wosadu pjepproſchu z tuém k Zhromadžiſne, kij budje jutſe 22. Jul. Popowdnu ſtěroch w Leine wotdzerzana.

Wiesand, Pjedſeda.

Tež změje Šedu, hako 25. Julija Popowdnu ſtěroch ſmětjekjanské ūkonomiſke Towarſtwo Zhromadžiſnu w Kupeli.

Wiesand, Pjedſeda.

Netklej ſo zaſe Tjasé pžiblizuwe, dzejí ſcha-mawo Muchi burskich Ludzi jara pžezjeſhaja, wſchě Hontiſki, Schklitzki cipne pžepotaja, ha po cjejkim Džele hizejen jenomu kufk měrnoho Wotpotzinta nepožjeſta. Ja chęgu wam pravicz, tak možecje z lochkej Próčzu, be wſchoho Budawaňa wſchě zkonczaſe: Wó znajecje te rozne wulke tħorne Zoritaka, kij w waschim Žicje nerađe widžiſce. Wozče ſebi někotre, roztowęſe je na Próč, ſépcze tón do Schklitzki, lincze néžto tžopivoſho Mloka, kafez mot Kruwu pžindze, hoře, ha ſtaicze to do Iztru; po krotkim budža ſo tam Muchi zhromadzeſ, jěſež ha Konec wzacę.

Zandženu Sobotu Žita w Buděchinię pwaczaſchau:

Róžka . . .	2 tol. 2½ nſl.	tež	1 tol.	27½ nſl.
Wſchena ſa . .	5 = 7½	-	4 *	20 *
Jeczmen . .	1 * 22½	-	1 *	17½ *
Woros . .	1 * 12½	-	1 *	7½

Kana Butré 10 nſl. — now.

A Dóſtacju wo Weller ecz Kniharni.

S F M T J H A.

30. Čjiswo.

28. Džen Julija.

1849.

Z Wuheriskeje. Hatž runiž khejjorske Nowiné wele wot dobóteh Bitwów rafuskoho ha rufuswskoho Wójska powiedachu, ha zo Rebel-lojo pzed nimi cjełaja, zo su jich tam ha tam zahnnali, dha so tola wo najnewšim Čjaſu počina poſazowacj, zo su to tijste Vje. Z Wuheriskim Wójskom, kaž wſchitko poſaza, lepe ſteji, hatž hdé predé. Wam jo znate, zo južne Wójsko Wuheram wobaraſche p̄ez Réku Čeſu p̄efupicj. Woſebe bě tež ſerbski General Kneicjanin pola Titela wulke ha ſelne Raſepó natwaricj daw, ha tež Jelatjicj hotowasche ſo ſelne i Bitwe. Wón dene wedzjeſche, zo budža Madžarojo tūdē knutu Bitwu zapotjecj, ha ſebi na wſhē možne Waſchno P̄efupeno p̄ez pomenowanu Réku do-bocj pótacj. To ſo tež ſta, hale naſch krobwó Šwowan niemójeſche jím dowobaracj, dokelž mě-jeſche jenož 8000 Wojakow, ha Nepjeczel, kaž ſo prají 40,000. Hatž runiž Van Jelatjicj ſwojemu Wójsku z najwetszej Wutrobitoſcju ha krobwoſcju do Prędka djeſche, dha Wuherſki Generola Bem tola Réku Čeſu pola ſtareho Vacjeja p̄efupi. Jelatjicj zhubi khétero wele Wójska ha dēbesche ſo do tak nienowanéh rom-ſkikh Raſepow pola Verbaſcha wróczicj zo bě Dunaj ha Širmiju zakitaw ha Nepjeczeſej wo-baraſ, ſo z Twerdzíjnu Peterwardein zjenocicj. Kreatojo ſara ſwata, ha maja tež Winu i tomu, zo su Rakusé ſich Vana z tak mawém Wójskom wo tak ſtrachném Měſeje be wſcheje Pomocé wostajili, ha zo ſo ſkoro zda, kaž bóchu uſte Wójsko chceželi Nepjeczeſej do Rusow podacj. Dale poiveda ſo, zo jo Jelatjicj Madžarow pola Hegheſa nadpanečj chcežew. Tute ſtradzne Wot-pohladano jo pak jeden ſerbski Wóſchi z Menom

Georgiewicz z Luboſcju i Čjowcež madžarskoho Majora Lepirſa Nepjeczeſej p̄jeradžiw, tak zo jo Jelatjicj p̄ez to wele Ludži zhubitw, ha ſo hatž do Ruma wróczicj dérbjam. Twerdzíjna Peter-wardein, kotruž bě Jelatjicj predé woblehnew, ha ſara do Wutrobiſce p̄zived, io, kaž ſo poiveda woſwobodzena, ha wot Madžarow z nowém Wójskom napelňena. Wot Drſowa p̄zindje, kaž reča, 10,000 Ruſow Jelatjiczej na Pomocz.

Druhe Nezbožo Khejjorskich jo, zo jo ſo Twerdzíjna Krad Madžaram podezjnéčj dérbjawa, dokelž Wojaczé wo nej žanu Čerobu wacze ne-mějachu, ha hžiom 40 Roni zjedli bečhu.

Tež Ruſam ſo dene ſchwó nejo. Bem jo jich wo Šedmihródske tak zbiw, zo ſu p̄ez tur-ſkikh Meze ejeſacj dérbeli. Pola ſorgasa me-nujcę běſeſe ſurowa Bitwa, kotraž 36 Hodžinow (3tundow) trajesche, ha bō rufowſki Generola Lüders wot Bema do czewa zbité.

Turkowſki Khejjor pak jo Ruſam prajicj daw, zo budže, joli zaſe p̄ez joho Meze p̄efupi, jím Brónie wotewzacj. Bemowa Poſwesč wot 26. Junija prají: „Dzensa jém Měſto Biſtric be wſcheje Bitwo wzaw. Nepjeczel twochuje. Gutſe poczahnu dale za nim, ha nadžiſu ſo joho p̄ez ſedmihródske Meze wuhnacj.“ Bem.

Wot 27. Junja piſa Bem: Ja ſém Ruſow p̄jewinew ha namakam ſo wo Rackendorfe. Šé-dom Hodžinow dowho jo moje kriežnace (mwođe) Wójsko nepjecielſtu Gavalleriju p̄jimawo ha ju zahnavo. Ja ſém hatž do Salindorfa doprědka ejahnēw. Bem.

Wot 2. JULIA: Ja ſém Nepjeczela pola Borgo czele wobzanknēw. Bem.

Ztoj wetzorne Bitwizjeſo naſtupa dha jo tež

Bitwa pola Waitzena za Madzarow deće wupanewa, kaj to samo rusowſte Powęſcie wobſweduſja. Görgey jo pola Komorna Liniju rusowſtoho Wójska pżewamaw, Haynau zbiw, ha pótia fo něk z Dembinskim zjednoczic. Bez tém pak jo Dembinski Pažkewicza khétero zpraslaw. Z czewa pak fo pokaże, zo wot toho Tjasa hatz jo Dembinski na Görgeyowe Město stupiv ha najwóſche Komando na so wzaw, wschitko za Madzarow lepe djo. Hatz runiž jo Görgey dobry Wojak, dha tola wo wójnskich Wédomnoſczech z Dembinskim fo méricej nemože.

Pólska. Kaf wo Warschawe wot nětſſich Wobſtejenow Rusowſkeje mósla, to dopokaże ſczéhowacé List z Warschawé wot 10. Julijsa. Warschawa fo džiwa na czarowej Trudnoſcji. Joho Wokolnoſej prascha fo, tžoho dla jo jich Knež tak zamóſlené, ha to pžeczo bôle ha bôle, tak zo joho nitjo waczej zawselicej nezamóje? Evropa fo prascha, tžohodla won jedén Regiment po druhim pžecjivo Madzaram ſeje, ha ſamo te nadobne Gardé do Wójne ha do Bitwé derbja? Hudana fu wschelake. Néchtón praji zo fu Khorosčeje ha smertne Podawki wo joho Swóſbe joho pothiliti, druzé widža zasé dale ha mena, zo Swawa Khejjora ha rjumskoho Kraja na Ratzach stoji. Ale Pžeraczo Generola Lüdersa nébè tola tak wulfie, zo bóchu tohodla wschitke wójnske Moczé f Dunaju powowane bóz derbeli. Tehlej Zamóſleno, ha tehlej záwoſne Bróneňa ha wójnske Pžihotowaná maja někaſtu hwubſchu Winu. Czar ha czewa Rusowſta wé, zo wot wuherſkeje Wójne Pžichod Rusowſkeje kajz Rakuskeje motwiſjuje, ha to jo tón Tjerw kotrej na Wutrubie Czara žere. Tohodla powowa won ſwoje Wójska wot Newé ha wot Kawkaza.

Dobódželi Rakuska dha jo mwodé Khejjor na wschón Tjas rusowſkej Moczé podczisnené, ha to žioz jo Rusowſta wot wele Lét ſem chczewa, je ſo dopelnivo: Evropa jo jeje! Dobódža pak Wuherſo, hda dérbi fo Rusowſta, zo bó dale wobſtawa, Panſlawiſmej do Rukow dacj, a ze wschej Moczu fo na Turkowſku waliej, zo bó

tam nowó Kraj dobówa ha swoje neludne Krajiné ha swoju wupróžnenu Poſwadniczu znova napelniwa. Hdé bó pak fo iſtawo, zo bó fo tež Pólska pozběhnéwa, ha Turkowſka pžez to zasé wacze Moczé dobówa, dha bu Rusowſta fo do Hromadé ſépnéwa.

Nominé Dziennik Polski. pžinesu Powęſcie, kotrej nam wobſweduſja, zo fo Rusam deće něndje; Pažkewicj jo, kaj jo jedén rusowſki Wóſchi prajiv, po pžehratej Bitwe Kuriera na Khejjora póſław, ha joho wo Dowolnoſcji proſecj daw, zo bó ſwoje Wójsko z nutſkomneje Wuherſkeje zaſo won zciahnecj ſmiev, dokelž cijim hwubſcho nutſ pžindje cijim hubenscho fo jom dje. Wuherſto wschitko ſobu wozmu, ha beru jím zadé Magaziné ha Proviant, tžohoždla Hwód ha Czékanó joho Tjróde jara pomenscha. Pažkewicj wottizaſuje něk dalsche Rozkazé Czara, ha nieha dale do Prédka czahnecj. Khejjor jo ſo pži tutej Powęſti tak rozhněwaw, zo jo tón Stólej na kotrej bě ruše ſejdzaw, rozwamaw, ha Posowa z Duřemi won wuhnaw.

Zandjelske Nominé píſaja wot wuherſkej Wójne tak: Bočhu-li Wuherſo wo tutej Wójnie podleželi, ha wschitcej cijí kij materialnu ha duchownu Mocz wo Kraju maja, zahubeni habo do Wuksaja zahnacj boli, že potom wostane? Wuherſka, hafo howa Provincija Rakuskeje nemože žanu Pwacjizmu za tuſamu mécj. Tón Kraj bó dře wostaw, hale Lud ha Peñezé bóchu fo zhubili. Města bóchu wo Popewe leželi, Brohi Réfow roztorhane, Železnicé ſlonečowane, Štadwa rozpierzchene ha zanitjene boli, Hwód ha Mór bóztaſ ſwoje Kneſtvo wo těch neludných Krajinach měvoj. Wuherſka ha Rakuska bóſhťtej Rusowſkej Provincej bóvoj; toſamo bó na Turkowſku tžakawo, ha to hiſhcejen wo teſſamej Wójnie. To pak nébò hiſhcejen wſho bówo — my bóchmo tež powschitkome wuherſke Wučjanowano f wejzornej Evrope dotžakali. Wſchitcej cijí, kij nébóchu pžez Wójnu ha Mór ſwoje Žiweno pžiſabili, bóchu pžed Rusowſtim Prutom cíkali, a cíkali Wuherſo bóchu wo Wuksa-

ju tojamo boli, žež někto pôlsczé Wucjachowaro su. To wulke demokratiske Hibaňo wo wetzornej Ewrope bô pzej nich wulku Môcz pjdobovo, ha nebo tohodla wetzorném Wércham nitjo spomhane bôwo. Ka — zo snadz pak Turkowſta ze swoioho Jaslepena wotutzi ha tjsa dozej spóznaje, zo jeje samstne Wuzit sebi krute Podperano Madzarow žada.

Z najvôšim Wedžerom khejjorskoho Wójska, Generolom Haynauom su wo Wíne ruñe tak nespoini, kaž z joho dwemaj Predomnítomaj, Windischgräzom ha Weldenom, ha rēka tohodla zo budje tež motahdené. Na joho Město ma Generola Heß stupicj, kotrež jo so wo Italskej pod Radeczkim za dobroho Generola wopokaſaw. Ludži zabijecj, ha Města rozhselečj su wschitze iſio jara deſe rozemili, ha tež ſebe ſamoho ihvalicj deſe moža, wulku Mudroſcž wo Wójnu wedženiu pak žadén nejo dopokazaw.

Z rúsovskoho Wójska, grudne Powescje pjin-
du. Hwód, Khorosz, Smerečj ha Čejkano Wój-
ſto Djen wote Dňa pomeniščuju, ha kaž rēka,
dérbi tohodla zaso druhc Wójſto 150,000 Muži
ſelne na Pomocz pjičahnecj.

Schwicza. Kaž ſmô hížom wo poſlednej Putniticéz tjtali, jo ſo ežewo badenske Wójſto do Schwicze zezahnéwo, zo bô wo tutém ſwo-
bodném Kraju Hoſzodu ha Zakit namakawo.
Hale „swobodna Schwicza“ jo ſo wot Bram-
borſtich do Stracha zahnač dawa, ha najwô-
ſich Wodžerow badenskeje Wójne z Kraja wu-
pokazawa. Bez Wupokazanémi namakaju ſo:
Mierostawski, Sigl, Doll, Mersy, Blenker, Willig,
Metternich, Biž, Brentano, Struve, Gögg, Werner,
Fickler. Wschitko, žež jo wo Kraju ſwo-
bodne ſinôslene, hnêva ſo na tutej Wukazni,
kotraž, kaž praja, ežewo Kraj wo netjescj. Ba-
denstich jo wo Schwicze 9000.

Badenſka. Twerdžizna Raſtatt jo ſo
podawa. Czi nutſankneni Wojacze běchu me-
nijcež někoreč Wóſich wupóſivali, zo bôchu
najhonili, ſak z tém druhim Wójſtom ſtoji. Czi
Wóſchi ſu ſo z tej Powescju do Twerdžizné wró-

cili zo jo wſchitko rozperschene, ha zo tohodla na zwonkomu Pomocz tjakacj netrebaju. Na to bô Twerdžizna pjeponata ha z tém badenska Wójna do ežewa zlontzena.

Bramborſežé ſu wo Kraju Kniežero, ha za-
dzerža ſo, kaž bôchu domach boli. Kaž bram-
borſki Kral piſka, tak neik wſitcež nemſczež Wér-
chowe rejwaju.

Sachſen ſka: Kral jo kralovſkoho Prén-
ca Alberta, kis jo z Wójne dom pjičahnéw, k
Majorej ztjiniw.

Kralowa jo bramborſkom Regimenterj „Alle-
xander“ īanu Khoroj dariwa, ha zda ſo potaj-
ſim zo jo te stare Něpczelſtvo bez tutémaj dwé-
maj Krajomaj ſo na jene dobo do najwetschoho
Pječelſtwa pjevobročiwo. Tak ſo Tjaſe
meňa, tak tón naſch Swět bejži!

Schlesw i k-Holſtein. Bramborſki Kral
jo z Danskimi Pžimér (Waffenſtillſtand) ztjiniw
a to na ſwoju ſamſtu Ruku. Holſteinsczež pak
praja: Heizo budža nas naſchi nemſczež Bratſia
wopujcicj, dha budžemó naſchu Wójnu ſami
weſej.

Bajerska ſo pječzo bôle ha bôle wot Bram-
borſkeje dželi, ha ma z Rakufſej ſwoje potajne
Zjenoczeniſtwa ha Wotpohladana, ha zda ſo po-
tajkim woprawdje, zo budje nemſki Kraj do
dwej Kruchow rožpadnecj, jedén pownocne wob-
ſtejaciež z Bramborſeſe, Hanoverskeſe, Sachſonſteje
ha druhich menschich Krajow, druhí južně (pži-
powniſki) kotrež bô pod Narodžowanom Rakufſeje
Bajersku, Würtemberg ha žež kowu wokomo
wobpjimném.

Italſka. Cardinal Antonelli jo na
wſchitke katholiske Mocznarſtwa Pžipisimo poſwar,
wo kotrež žada, zo bô ſo Vamuzej wot nich
Wéstoscj podawa, zo chezedja joho wo ſwojej
ſwetnej Moczé zakitacj.

Venedig. Rakufſko nemôže híž-
cien pječez iute Město pjeđobocj. Woni ſu
bombardérowacj pjetali, ha chezedja netk pjez
krute Wobleszeno ha Hwód Město podcziſnecj.

Baſnitzki wot wódnech Muži.

(Dalewiedjenio.)

To pak joho newotehna; won sebi hiſhejen
jenu Rébu wuczeje. Zaſ ſomu tamón na te
ſamo Waschno hrožesche, hale podarmo; dokež
lédom bě Medžwedž Žitku požeriu, zbehné hiſ-
zem zaſé Pazore. Hale něk wódne Muž joho
z Wopatku kručje ſuné. Tola bohi! lédom joh
klepné, wopzimné joho rozhněwané Zwěro tak kru-
čje, zo won z Boloſciu zaſitja, ha tak dorwo
wowaſche, doniž Mónik ha joho Höſc̄ to wu-
ſwóſcheschtaj ha Medžwedža wotehnaschtaj. Wód-
ne Muž pak khwataježé do Wodé gléze. Mónik
bě hiſzem na wſcho to zabów, hatz pſichodne Léto
na ſív. M. rume Món ſtejeſche. Na jenedobo
ſwóſchesche wowacj: „Lubó Mónko, maſch hiſ-
czen tu hrožnu Kótiku? ha wuhlada bez Rada-
mi wódnoho Mužka. Na to jomu wotmoſi:
To fo wé, ha mam hiſhejen žteri Mwode wot
neje, kotrež ſu dwójcež tak zwro, kaž ta ſtara.
„Tak bódž boženie! džesche wódne Mužik, miné
ſo, ha nebó jeni wacj w Mónne widzané. — — —
(Pſichodne dale.)

Zrudoba.

Što tež te róžje we zahrodźje
Wſitkje woblędujeja?
Što tež tym ſivonkam módrym je,
Zo tak ciſje kćeja?

Što tež we wysokich mróčelach
Škowrončk zruduje ſpěwa?
Žadna mi kwělka we dolinach
Wjacy njezakčewa?

Što tež te ſlónčko na njebjesach
Jasne wóčko khowa?
Kóžda haj trawička na lukach
Khila ſo do rowa?

Što tež ta moja mi wutroba
Stajne zapłakuje?
Što tež ta luba mje lubčička
Wjacy njelubuje?

M.

Predě hatz nowó Ģjas nastupi, poſcjele
won p̄eczo nekotréh mudréh ha wutojných Mu-
žow do Prędka, zo bóchu jomu Město wobstarali,
ha wſchitko p̄zihotowali. Hde bóchu Ludžo na
taſkich Poſowow ledžbowali, bō ſo wele Nežboža
wotwobrocživo. Hale město toho menuja jich
Zběškařow, Zawedjetow, Muzetow, ha toho
ruma. Ģjas pak, nekarawſchi ſo wo te Bladé,
pſiczeſhnie, ha dokež nitjo zařadowane ſienamaka,
zahnězdi ſo, hdej ſo jomu ſpodoba, ha běre
ha kaze, wacjé hatz treba ha dobre jo.

W o ź j e w e ū o.

Dokež ſo z pſichodnej Sobotu tzi Měſaczej mi-
něwo ſu, ha potalikm $\frac{1}{4}$ léme Pwaczeňo za Žit-
nitžku ſo p̄zibljiživo jo: budža moji lubi Wote-
berniczé proſcheni, k pſichodnej Sobocze 6 nsl.
6 np. pola me wotwoziej, ha czi kij hiſhejen wot
předawſkich Ģjasow zapwacžili neju, chęſeli to
wſcho nadobo wobstaracj.

Piwarcz,
Wutjer wo Wotrowie.

Zandženu Sobotu Žita w Budéſchině
pwacžachu:

Rójka . . .	2 tol.	$2\frac{1}{2}$	nsl.	tej	1 tol.	27	žnsl
Pjencza . . .	5	=	$7\frac{1}{2}$	-	4	-	20
Ječjmen . . .	1	=	$22\frac{1}{2}$	-	1	-	20
Wóws . . .	1	=	$12\frac{1}{2}$	-	1	-	$7\frac{1}{2}$
Rók . . .	2	=	20	-	2	-	15
Zahwó . . .	5	=	15	-	5	-	10
Heduſhka . . .	3	=	10	-	3	-	$2\frac{1}{2}$

Khana Butré 10 nsl. — now.

Zamolwiſe Nedafkor Žakub Kucjanč.

R Dóſtacju wo Wellerecz Kniharui.

Cíſhcejane pola R. B. Hiki.

31. Tjiso.

4. Dzień Avgusta.

1849.

Žto prawi kjeszijanska Wéra k neměrném
Podawkam nowischoho Tjasa?

Na to zpominacz jo węszej trébne wo Tjach, kaj nětusche su, so bō nascha Wéra, tón „Stowp wscheje Wérnoſeje“ nas wedwa tej wotuém Nastupanu, ha mó něfabwali anic na Lwiczu anic na Prawiczu, hale wo wschem zwotu ſreidjnu Stronu ſchli ha k zbožnomu Kónzej pýſchli.

Kjeszijanstwo ſo za jane swétné Knejerſtwom niewopravi, pak tež napřečjo janomu niewuſtuſive. Wone ſo kóždomu, nech jo kajkej cheze, podejſiſte, — kóždomu prawe poſtaſenomu Tjescz ha Poſwutchnosc̄ wo wszech swétnéh Naležnosćach wopokaje. Kjeszijanska Čérkej jo pýſwetízena, zo jeje Kcžew ha Nadobnão wot toho niewotwiſive, taſke jo Knejerſtvo wo Kraju poſtaſene — hale zo móže wona, ta katholſka, to rěka: pýſczewna (allgemeine) kaj wo wszech Krajach, pod horczém južném Swóńczom, kaj na pownoczném Lodze — tak tež pod wszech Knejerſtach, ha bórni po hanſtich wobſtačz ha Čwojſekow za Nebes wotcjhanečz; z jeném: swoje Wotpoladaño dôſcjhanečz. Ženi jo tež wérne Kjeszijanstwo za wěſt. Aſch n̄ o swétnoho Knejerſtwa wupravivwo nejo. Že mójſch te czewo ſív. Píſmo ha druhé Kujowé Kjesz. Wéré pýſpotačz ha niebudzeh jane Dopoſtaſmo namakacz, zo bō woné Monarchiju habó Demokratziu — Ařiſtoſratziu habó Republiku pŕedcjhanečwo. Wschém Knejerſtwam cheze Kjeszijanstwo ze swojimi zpomožněmi Wutzbami ſwujic̄, wschē pýſz swoje wo čwojſečich Wutzbach wubudzacie pýczewiwo Smoſleno ha Skut-

waňo žrabowac̄, zo bō Lud, pod kotremž ikulis Knejerſtowm won ſtöt, swoje tjaſne ha wěſzne Woſboženio dôſcjhanečw. Wschém Wércham ha Knejerſtwin pak, nech ſu herbſte, nech ſu wuzwole, pýſkaje Kjeszijanstwo: „zo bóchu Swužownicé boji boli za wscho dobre — Zastoiſtwa bojoho Réwa pak tém, kiz zw̄o tjińa.“ (Nomiskim 13, 4.) Wschém Podanam pak poruži wone Podwołnoſc̄ ha Poſwutchnosc̄. (1. ſív. Petra 2, 13 — 18.) Kak dha pak ſo tón Nemer netuſchoho Tjasa ha tej tón wo naschim wótczném Kraju, ta ziawna wotpoladana Nepoſwutchnosc̄ z tém pýſnies? Ha to napjecjo naſchomu Krále, kotřez jo ſo nimale wszech ſwojich tjaſných Kubow w k Lépſchomu ſwojoho Luda wotref, — kiz jo za wschē zprawne ha mózne Žadana ſwojoho Luda podwołne Wicho mew, ha nam jenu Swobodu dariv, kaj k Přitwadej wo Franczowskeje pod Republikej halo naſiwoſodniſhim Knejerſtvi ſenamakamo! — Može jedén tém, kiz běchu na tém Wina, Skwabne Meno pýſpovozic̄? — iech, kiz za to džewachu, po Kraju woko Lud k taſtim narétzec̄ ſo na wschē Waschno pŕoczvachu, zaneč méc̄? Ha dež jo taſke Žalhadtio napjecjo prawe poſtaſenej Wóſchnosc̄ ha wobſtejaczomu Zakonej, kaj je mó ſwóſcheli ha widzeli ſmō, ziawna Neprawda, neſlu eſi, kiz Lud k tomu narétzvachu, jón k Neprawdje zaivedli? — ha zpominamó na Pwodé, kiz za czewu Kraj z toho zczéhuwachu, — na Židu pýſz Poſveženio Dawkow, kiz budja Lud donho eſi, nejo to tež w drugim Nastupanu Žaiveženio do tjaſneje Žkodé ha Nezboja? — Tola pak, Bratzia, iich Skutki jenoj chezemó hanic̄, iich ſamoch wobjarnac̄. — Kóžde budje tjeſcž-

wac̄ ha k̄hwalic̄ mudrēch, wūstoinēch, naivedjitéch, zpravnéch Mužow, t̄z̄ Kraja ha Ludu wérne Zbožo swérne ha na prawém Puczu pótaja — Dumitru jo s̄im Česec̄i ūane Spěv pžiněsiva: „serbskím Wótczincam” w. 6. Číjivé 1848; haj t̄cesc̄iwac̄ ha k̄hwalic̄ dérbi kózdé taik̄ k̄hwalne Próczwana, dokelž K̄cesc̄ijanstwo to tež za dobre zpóznaje:

K̄cesc̄ijanstwo ja nōmu Ludej Poruk z toho n̄etžini, děž na zakojuskim Puczu swoje Malejnosc̄e zradovac̄, swoje Lépsche z p̄echuwac̄ p̄ota. Wo tutém Nastupanu pwac̄ji wot K̄cesc̄ijanstwa, žtož s̄iv. Pismo wot Boha samoho prawi: „wón dasche wshē Lude swoje Pucze hic̄.” (Capoz. Staw. 14, 15.) Bóh daive kózdomu Ludej, kózdomu Narodej Prawo ha Winwatosc̄, swoje Zbožo zp̄echuwac̄, Negbožo wot so ždallowac̄, kaj Lud chce ha zamoži, jenož na Puczu Prawdě K̄cesc̄ijanskeje Mludroſeje ha Pócezjiwoſeje. Podeperano wshoho toho, wo t̄zim̄ Zbožo Luda wobstoji; Potwoc̄zenio, Žabžewano wshoho toho (tež z Pomoc̄e prawoho Wuziwaňa krajnoho Mlócznarstwa), žtož mowō nezbožomne za Lud bóč: to su Winwatosc̄e, t̄z̄ nam K̄cesc̄ijanstwo k̄orekwadže, to su te Prawa, kotrež wone nam pozkic̄i. Ženi pak K̄cesc̄ijanstwo za Revoluziju nejo. Wsho žtož Zbožo Luda zp̄echuwibe, hajt K̄cesc̄ijanstwo p̄iez to, zo jenomu prawo K̄nejerstwo k̄ Rucež daive, druhomu Pošwuschnosći poruc̄i, Wschéh pak Zprawnosć, bratrowsku Lubosć, Žczerpnosć ha Džewarosć wutži. Wone nedopokaže, zo bó te habó tamо Waschno K̄nejerstwa za tón habó tamón Lud lépsche, pžihodnische bowo — níkumu nezikáje: té děrbiš so pod Monarchiju — té pod demokratiku habó aristokratiku Republiku stajic̄, dokelž žane Waschno K̄nejerstwa před druhim nežto wosebnite nezamoži; wshē su jenak dobre, děž jenej su Ludož dobri ha Zakoné. Pošepscheno, Wudokleňeno Zakonew pak so n̄ehodži ženi z Moczu nahive wuvesc̄; wo jeném děre zradowaném Kraju wsho tak kruče hromadu wiſe; kaj napímané Recžaz, — předé hajt može

jedén traž dodžerzané habó wac̄ n̄etřebné Stavljé wónwzaie bóč, dérbitaj Kónczaj děre so zaře zapjimmec̄, hewak wsho wot nōho Džerzane dele padne ha cjezku Žlodu natžini. Jedén Lud, t̄z̄ jo wopravdze podeszczané wo surowém Wotrotzniwe, su Irlandeřo; zasnužena Hanba jan-dželskomu K̄nejerstwej, t̄z̄ so Swobodnosće k̄hvali, to mu Ludej pak pak tež Czérobu, t̄z̄ swojomu Skotej nadosej daive, n̄epopjeje. Bez nimi híz-cjen před krótkim Časom D. Konnel skulwasche, za Prawo swojoho Luda dzewasche, ha k̄hrobive, rétjersezé wóiwasche, hale tak, zo anic̄ z Kroczelku Irajné Zakon̄ nepzestupi; wón džejche na Puczu Prawdě, ha žane K̄nejerstwo so na nōho nezvaji. Wón jo k pžichodnomu Nastawej swojoho Luda Pucze pžihotuwaw, ha tak jomu wac̄e dariw hajt bó p̄iez nahwe Powalenio wshoho wobstě-čzoho móžno bowo. Bóhu naschi Žbezkaró na zpravnéh Puczach schli, žto bó s̄im žto tžinici chcew? tón zprawné Muž móže kózdomu před Wotži stupic̄, tež swojomu Nejp̄eczjelei ha řec̄: tu jém̄ ja, sudž me! n̄ekreba pak z Kraja cjezak̄. Ha žtož swój Lud wérne lubuwe, tón da tež swoje Žiweno- za ne.

K̄cesc̄ijanstwo jo zavěsejí wo wshém rozomne, wodžerži wo sebi wshón Rozom, dokelž jo bože Wozjewieno, t̄z̄ jo tón najwóšci Rozom ha naj-wetja Mludroſi; žtož po jeho Kaznach khodži, ha te Pucze zcžehuwe, t̄z̄ wone nam potaze, ha Radu poswucha, t̄z̄ wone nam daive, tón jo nailépschi Tel sebi wuzwoluw. K̄cesc̄ijanstwo tež wérnu prawu Swobodnosć nam daruwe, n̄ez jenož dokelž jo Zakon̄ tež Swobodé těch Džeczow božich wo duchownéch, hale dokelž tež wo swět-néch Malejnosc̄ach nam wérnu, trajacu Swobodnosć pžihotuwe, ju prawe pótac̄ nas wutži.

Swětne Podawki.

Z Wuherskeje. Van Jelatžic̄, t̄z̄ bě poslenu Bitwu z Madžarami p̄eraw, p̄i tém̄ 600 Muži zhubiw ha so hajt do Ruma wró-

cíjic děrbjaw, jo na 22 Jul. wuherskemu Wójsku, kotrej Guyon z Banata wedzesche, pola Titel pjez Dunawu napjecjo wschow, ha Nepjedzela zbiw. Dvaj wuher. Batalionaj ha 13 kanonow paje do jeho Rukow. — Twerdžiznu Arad, wot Madzarow wobsadženu, su Russio jasé pjetobóli. *) Dale z Wina pod 25. Jul. písaja, zo staj rak. Generol Ottlinger ha Serbow narodné Generol Knežanin wot Villowa cíhanéwoj ha Wuherow, pod Wedzeniem Bema ha Guyona do czewa zbiwoj. Cíz facéj Wuhero so podachu na tu Stronu, dzej budža Hainawa, tiz jo z rak. Wójskom Pejt wopuščejim ha do Keczkemet czahné, do Rukow padnecj. Knežanin steji pola Titel. Južne Wójsko jo Twerdžiznu Peterwardein woblehne. Banj Zelaticej jo so czewa banatska narodna Gorda i Swižbi postajiwa, ha slubiwa, zo cheze so, joli třeba, chezemu Kraj napjecjo Nepjedzela zbhénecj. Minale wschednie ma južne Wójsko mawo Bitwu pjetracj ha djerži so napjecjo wesej djesacj trótj sénischomu Nepjedzela. Pödla maja tež wele Džewa z Nasépami, kotrej Ban po czewoj delnej Récéj Theis zavozjuwe. Wscho to pokaje, zo změjemoj jow jasé nowo wulke Bitwo. Ban ze swojim južnem Wójskom nadzija so wo krótšim sénieje Pomocé ha to z dweju Stronow, wot Russow, tiz wot Drzowa so jto wé kak dowho hizon pjbližjuwa, ha wot Nújanga, kotrej wot Petzora pjbndje ha faj řeka Moczu do Prédka cíhne. Wóscze toho pak so Madzarojo wo južných z wetja wot Serbow wobdlených Krajinach pravé dere zadzerja. Woni něpala ha někonecja wacze kaž předé, ha chezivedja traž tak tónlej rýzertsi Lud sferšho na swoiu Stronu pjetobocjej, ha inena na te Wachno dösejahnecj, ztož předé pjez neuwójskemu Eurowóscz nězamójachu. Liwa Strona Dunawé jo wot Wuherow wobsadžena.

Rusam wo pownoczných Krajinach Wuherstje Görgei wele Haré tžini. Zadé jich Kribeta

*) So pak tež jasé werno nežo.

běsche wón wónđasio Město K a s ch a w wobsadžim; dokelž pak Paškiewicz so jasé wróci, jo Görgej pjez horiu Réfu Theis wschow. Wón so tež i tem druhim wuherském Wójskam podaře, kotrej wot Czegled ha Szolnok hatz i Městej Wardein steja. Dích jo bez krajneje Wobare na 160,000 Muži z 250 cíjimi Čížbami. Deně wojerski Wóscchi, kotrej jo do Barlina pjeſchow, wedzesche jara wele povedacj, kaf zrudne so khejzorstskim Wójskam wedze. Bez Ruskimi jo wulka Nězpolomnosć dla wóscchego Wedzecjera Hainawa, kotrej nitro nerozemi ha pjez swoju Surowosć wacze zlodzi hatz pomha. Bez Ruskimi Kolera Poslene wojerskoho Ducha zkazé. Ruska Wóscnosć bo něk wacze hatz hdé předé zwolena bowa, z Wuherami Mér tžinč hale Rusenskij Khejzor díe to nebudze pjdacj chezecj. — Bone so poweda, zo jo Paškiewicz wumíew. Tež so wele pisa, kaf sénie sandžekskij Sejm Ministeram na Schiju džo, ha iam Namet na Namet stajea, zo bo Wóscnosć rakuſkoho Khejzora hnawa, Wuheram Swobodnosć daricj. Tež Amerikanské so jara za nich staraja.

Hainaw jo Město Keczkemet na 27. Jul. wobsadživ. Dembinski bě Džen předé ju rumaw.

Wracławské Nowiné khejzorstskemu Wójskem strachne pchichodne Dne roža.

Wo Sedmihrodské jejo Klam na 15. Jul. Kronstadt wobsadživ; ha russ. Generol Lüders, tiz bě wo poslenim Tžišwe Sutnitzi wot Bema do czewa zbité, hizon jasé do předku cíhne.

Z Prahi. K nam Wóscnosć tež wele Dowéré nima; to jo na tem widzecj, zo nashe Město sénie wobrona, wosobne na mawoj Stroňe, dzejz na Lorenz - Heire ha Marinéch Nasépach Kastellé ha Kaserné twára, tiz strachne na Město dale wakaja. — Na khejz. Hrodje tež móczne džewaja, kaž řeka, pjbhotuwa so Wobdlenia za někotre Stavé khejz. Srebiu, tiz chezivedja wo Oktobru ze starém khejzoram Ferdinandom pjetobocjej ha statne tude bódlicj.

Be Měscje V e n e d i g zrudne wonlada. Wód ha Mót tam kieji. Kanonada něpjestaře.

Z Italskeje. Radeczki jo zaře czèle k Wóni napjedzo Jardinskeje píjhotuwané, joli do toho žež Khetzor žada, zwolicej necha. Wón je-noj na poslene Wotmojenio z Wina czaka. —

Žtož romske Malejnoseje nastupa, pišasa z Pariza, zo so Wóchnosej czèle do toho zwolena bocz zda, swéine Knežerstwo swojoho Kraja Baumuej be wschoho Wuinenia wróčicž, tak zo tež wot předawshich wot Baumuja jim dopuszczených Swobodnoſczech žana Rétz nejo. To dle pak tež wérno niebudze.

Rakuska ma nowo Ministerstwo, Mužow, kij budža wam hízon znaci. Bach ma Ministerstwo Rueckownech, Grofa Leo Thun Kultusa; z Schmerling Justicé.

Bez turkowskimi Krewatami jo so tež Hara zbenewa, ha séine pübera. Dich We-điczer rěka Kerich, ha ma hízon 5000 Muži séine Wóisko.

Josefa Ponovicža, postajenoho Arczé-Biskopa w Erlaive w pownocnej Wuherſteje, kij na poslenim Wuherſkim Sejme píez swoje Rétzé ha diplomatiske Nazhonienia jara konzerva-tionu Stronu zaſtupwasche, su jatoho do Pres-burka píjwedli ha wojerſtej Komisſii k Přepotau postalili. Tež taklej zmóslenech Ludzi napokoju ne-wostaju. —

Wóiwoda Toscanskeje jo so zaře wró-cjiv, ha bě z wulkej Čjeſcej wýchudzem pětne powitané. Kak dówho jo, dha wuhnachu joho z Kraja, netk bocu joho nairadsho na Ramenach noseli. —

Z Franczowskeje. Pola nas jo wo wšém zrudne. Wo politiskim něivemó na třim smó; zo so nežto pleče, jo wěste. Generol Lamoriztere jo wot naſheje Wóchnoseje za francz. Wotpóhwanceza na rusenskim Twore postajené jo do Petersburga podaw. Naſhe Žně tež něisu

Zamolwiti Redaktor Jakub Kucjan.

Cíjichane pola K. B. Hiki.

taike kafcz radé wzali bocmō: Rožka po czé-wém Kraju jara hubena ha níz Powoicé wot toho, žež loni mějachmō. Tež meň jo dobré, níz pak kaj loni. Wows jara ſané. Pžen-eza hízejen taika někaſka.

Z Lipſka. Němske Wóisko so zpotžina ze Schleswig-Holstein wróčecž. Baiernſeje ſu hízon píez naſhe Město czahneli, — Sachſojo zmolom za nimi píndu. Taklej Němcé lute dobre Šutzki zapoſzeja hale nížje žane něwivedu.

Wo sachsénskim Kraju ſu 10,420 Schew-czow — 8367 Krawczow — 4186 Rennikow — 3569 Kowarow — 3294 Těchterslich — 844 mulerzlich Mějterow — 3161 Balařow — 1912 Wojnatorow — 1794 Běnařow — 914 Čeſlow. Žto wě pak wile jo Burow? —

Koler a ſo tež w sachsém Kraju poſaza, w Lipſku ha Dreždjanach ſu někotre Napadé. Tola žež ſo na Kedžbu běre, tomu nížo ne-žodži, ha tón ſo jeje boječ něrieba. —

Nalbitjanske ſerbſte Towarſtvo změje 12. Avgusta po Něchporie wo Waſtovskim Mónie Zbromadžiznu. Rétzec budje ſo wot Wotmoje-ná, kotrej jo Ministerſtvo na naſchu, Woblado-waňo Čjewow naſtupaczu Próſtwu dano; wot wujiskeho Sejma a t. d. Wo mnohe Wopotaňo proſe

Čež, Předseda.

Ex Je Smětka. Na ſwoju Interpel-lacejú, kotrej ſo wo 27. Čjivje Ředzenſkých Nowinow namaka, wuproſe ſebi k nařímenchom někaje Wotmojenio Nalbitjanska ſerbſka Choroj.

Je ſerbſkých Baſelcž. Čjora Ředzen na 20. Jul. jo píji měrném Deshejku ta wulka Wuža, kotrej ſteči Buraj Dura Smiha ha Michawa Glausch a lejži, ſwoje Haczena pje-dobowa, dale pak žanu Žkodu něnatžiniwa.

A Dostacju wo Weller ecž Kniharni.

S U N D A Y

32. Čjiswo.

11. Dzén Avgusta.

1849.

Lubosz k Bohu ha Podaczo do joho
swateje Wole.

O Kráze ja Čje lubuju!
Ha z Luboszujo podcijenu
Do Twojej swatej Wole.

Lej Pomatk, Rozom — wosobné
Jo Dar wschón Twojej Dobroté:
Wschó wopruju Čji k Čjesczí.

Ztoj Té chezeisch, nech so lubi mi; —
Me wot Tebe nech nedželi
Zwa Wola moja rěchna.

Lej! wschitko, ztoj mi pjisswuscha,
Mi Dobrocjivošč Twoja da:
Dój kchwalmó Twoje Meno.

Té Kráze sé mojoh' Žiweňa!
Čjin, ztoj so Tebi zpodoba
Wo Žiweňu ha Smerečzí.

Moj Djel nech Twoja Lubosz jo,
Ha Zbožnosz moje Žadano,
Pon Bohatwa mam nadoszí.

Jo žel pak mi wot Wutrobé
Jo Tebe, minwé Bojo Té
Ja pzeché lubwaw neisém.

Ach wodaſ wschak! — ja pzechodnie
Čhezu swujecz Tebi ponizne,
So kójdoh' Recha zwinecž.

Cje lubuwacz, Čji doweriecz
Ha Hordosz Twoju mnihoszecz —
Bódz Próczwanu mi staine.

Swětne Podawki.

Z Wuherskeje. Děj chce so zto ze
Zbožom Nepjeczela wobaracj, dha lada kójdé
jenos trochu rogladané, zo ma Kribet tjsitě. To
jo znata Wěcz. Nicz tak pak khejzoršte Wójsko
najpeczjo Wuhersam. Paſkiewicz kaj Hainaw
na w czechinataj bez Stracha do nuczlownych Kra
jinow Wuherskeje ha nestarataj so dale, kaf ze
zadé nej steji. Zadé Hainawa jo Tverdijzna
Komorn, wo kotrej kheire wuherske Wójsko stoji;
cij moža manu Tzródku Nakuskich, kiz Tver
dijznu wobdawaja, powalici ha Hainawej do
Kribeta padnecz, bez tem hatz w Předku joho
Dembinski pzima. — Paſkiewicz so tez dale
nestara, zto Görgei zadé noho wo pownocznzej
Wuherskeje tjni, kiz možesche jomu jara kłodzecz.
Zo budje nam ión Těžen straschné Poveseče
za Khejzorskich pjunesz, jo so nam wěste zdawo.
Hale nitjo! Z Tverdijzne dře su Wuhersko
wérili ha Poste, kiz do Pejza ſebjechu hofedzer
zeli ha wurubili, dale pak nitjo. Görgei czeſka
pzied russenskim Wójskom, kotrej jo pod Wedzenem
Generola Sasa z nowa pjiczhahnem. Hainaw
jo Irzeged in, Sedwo wuherskoho Krne
jerstwa ha Sejma, be wschoho Věžena wobsa
dijw. Město Czongrad zapalicz daw, dokelz
běchu Bobodlero po Wobsadženu Města pjes
Khejzorskich z Woknow na nich tzeleti ha Wuh
herow na Pomocz powowali. Na druhéj Strone
Reti Theis czechne Paſkiewicz zlotu pjes
Debreczin do Wardein. Dembinski so ze
swojim sénem Wójskom kójdzejte Bitwu zdaluwe
ha jene Město po druhim Khejzorskim rumwe. —
Generol Nüžang jo na 30. Jul. blisko pola

Günskirchen bow. — Wiele so powieda, zo jo bez Wuherami Zwada wudériwa. Kaž rěka, ma so ta Węcz taklej: Koſſuth, dotalné woschi Zastoinik w wuherskim Kneifstwe, jo swoju Přewarwu wo wuherskim Sejme zhubiw, wot Předsedstwa stoczené, ze twojimi Přeczelami czechněz děrbjawi. Na joho Město pak jo znate wojerski Woschi ha Wójska Wedziczer Görgej postajené. Tak so powieda. — Jeno druhá Pówescz jo ta, zo jo rakuske Kneizerstwo czele na tém, z Wuherami Mér zjiznicz. Wěste Pówescze tón. Tědzen skoro žane nimamó.

Dujne Wójsko jo dře so tež zasé poselniwo, dokelž rěka, zo jo Dunawu pětrocziwo, ha Krajinu Batjka wobsadživo, djez před Tědzenom hízejen Wuhero stejachu. Želatžiež steji pola Titel. — Z Semlina písaja, zo su Wuhero južnu Krajinu Banat wopuszczili. — Baja jo wot Rusow wobsadžene. Tež w Sedmihrōdskeje wschitko dře stoji. Joli to. wšcho wěrno, dha bō wot kheiz. Wójschnoscze tola jara pětne bōwo, děz jo wona podla hízien zwolena, z Wuherami Mér zjiznicz.

Ban Želatžicj jo na Pozadano Předsedu rakuskoho Ministerstwa Zapójwançow do Wina pošwarz, na Podwoź rakuskich krajnich Wustawow wot 4. Měrcza přichodne zakoník Šustawu za Kratissku ha Slavonissku postajicj. Dhejenoj bóchu južni rakusez Swojeno swoje přez mnohe Wopore za Rakusku dře zažwuzene Prawo ha Swobodnosc dóstali! Nebudže so to stacj, nebudže Rakuska z czewa hinaischu Politiku k Rukam wzacz, dha tež po Přebobču Wuherow nide žadén trajacze Mér wo swojich Krajac hnezmeje.

Koža bī iwoju Matku!!!

Tjohoz so bojachimó, jo so stawo! Klapka, wuherski Kommandanta na Twerdzizne Komornjo ratuske Wójsko, kiz Twerdziznu wobdawe, na wschech Stronach powaliv, ha so z madžarskim Wójschim Allichom zlenoseziv. Z Wina písaja wot 5. Augusta: wot Rana hízon Bubonejka, wetži Džel naschoho Wójska w Žoku do

Presburka czechne, dokelž su Wuhero zezadé Křibeta kheizorskej Wójskai kaž ze Žemje horezrostli — Raab hízon wobsadžili. Žane Posté z Pejza džencz ha tjora nepřindu.

Z Wina. Připowňu. Zasé cjahnu Wojaczé ha Tzelbu do Presburka. Klapka czechne napjeko Presburg. Wien jo wo horezem Straſche. Gran jo wot Wuherow wobsadžene.

Popowňu dwema. Zasé naschi posleni Wojaczé nas wopuszczaja, — wšcho do Presburga. Nasche Město dóstane hízejen hízenz Wetzor Wójsko přez Zeleznicu z Holomucza.

Görgej ha Dembinski staj Passie-wicz a pobiwoj, tak zo jo pjez Réku Theis czechněz děrbjawi. Tež Hainaw jo wot Wuherow na wschech Stronach wobdate.

Bem jo w Sedmihrōdskeje Russow powaliv dale pjez, krajne Vlazé do Wallachiskeje pjeschow; mawo russ. Wójsko, kiz sow stejescze předě so hnam ha wo wallachiskim Měseje Jassi Republiku zavoziw. Tak su Wuhero přeni krótě Mezé swojoho Kraja dobówajo pjeschli.

Z Barlina. Tež Němcz može dobru Möslitzku za Swojewow mécz. Generol z Radowicz, předawši Zapójwanç na frankf. Sejme, kotrej před krótkim Časem wo bramb. Kraju na přenich Huslach pískasche, jo w jeném Připijine na Krala prawiw, zo předě žadén Mér na Swěcze nebudže, dójz polskomu Krajej joho stara Swoboda wrózcena nebudže.

Napraschwané, kaf z Malejnosciami Němczowstwa steji, wotmoju: Bayerska ha Württembergská staj so horlivě napjeko tomu wot bramb. Krala postajenomu Přimerej z Danzskimi wopraviliwoj. Dokelž pak powodzne němce Kraje swoje Wójska dom powowasa, tež wonej samoi němžetaj Wóinu dale iwez. Ztož pak tutu Malejnoscz nastupa, prawi bayerski Minister z Pforten, dha to swuscha před Sud němstoho Mocznarstwa, bramb. Kral sam za so nimo Prawo Wóinu zkoneczej. Czi sebi prawi klubu třina. Pjez to so Bayerska ha Württembergská tež pjezivu tém wot bramb. Krala wudatem ha wot

Hannoverskoho ha Sachsenškoho Krala sobupodpisáném novém (tziochtralovskim) němſkim Wustawam wupravitaj ha k Rakuskej ſo wobroczitaj. Z tutoho Rozdželena němſkich Wérchow móža wo bliſtej Přichodnosči wazne Wéczé zejhūwac̄z: Bramb. Kral jo Frankfurtskoho mócznarskoho Knejerſtwa dla, wot kotohož nide ſerodji, khétre Wéifko woko Města Frankfurt zhromadzíw; tež Baiernſki tam ſwojich Wojakow pōſczele ha jow móža ſebi duczé de Wosow pjinc̄. — Würtembergſki hížen ſprave ſeive, na kotrú Stronu bó ſo wobroczíw; wón dře bó radé z Baiernſtej ſo k Rakuskim djerzaw ha Přewawu ha Knejerſtvo Bramborské wo němſkim Kraju anicž Kufatik ſerodji. Dokelž pak wón dře wé, zo može wo ſwojim Kraju traž zkerscho dženca hatz juče ſo Hara zbněc̄ ſo potém wón tola nikohó nima, na kotohož ſelnu Pomocz bó ſo zpuschc̄ejcz mow hatz Bramborskoho, dha ſebi wón tola joho tež k Nepieczelej tjinic̄ necha. — Dhé jenoj bó rakufi Kheizor wo ſwojich Krajach tak vele tjinic̄ němew, ha ſo bôle do němſkich Malejnosc̄ej měſchejc̄ mow, dha bó wón des němſkimi Wérchami někotroho Přecjela namakaw. To dře jo tež Wina, zo chce Kheizor ha rakufi Wóchnosc̄ z Wüherami radé Mér tjinic̄. Potém pak změjemo wěstu Wóinu bez Němczami, joli bramb. Kral z dobrém nochowac̄ nezechce. Taklej z Malejnosc̄ami Němczowſtwa ſteji. Někotre mawo němſke Wérci ſu Bramborskoho Krala proſeli, ſwojich Wojakow wo jich Kraju ſtejo wostaszej. Sachsenſku budža Bramborsc̄e tón Měsac̄ hížen naſferscho czéle wopuſchejc̄, déj ienoi budž ſo naſche Wóifko ze Schleſwig-Hollstein wróćic̄. — Komu pak budž ſo Sachſenſka pjizanknēc̄? To wotwiſwe wot toho, kaf budž ſo naſchi Zapóſwanc̄e na přichodném dreždanskim Sejmě wupravicz, dokelž naſch Kral jo karlinſke nowo němſke Wuſlawo podpiſaw z tém Wumenienom, joli budž krajni ludowi Zapóſwanc̄e do toho zwolici. —

Frankfurt, ha czi tam ſrotki Tjas zhromadzeni Zapóſwanezc̄, ha te tam zawożene

ſwótké Zbožo Němczowſtwa khétre za Peňzami wona. Woni ſu wosem Milionow Dowa natzinili. To děbja něk němſke Kraje zapwac̄ic̄. Hale Rakuska, na kotrúž jteri Milioné pžindu, necha nitžo dac̄; Baiernſka dře chce ſwoju Milionu dac̄, prawi pak, zo jo wona za němſke Malejnosc̄e hatz dotal pžez dvé Mil. wudarawa ha tak hížen ma k nainenſchomu jenu Mil. wonkřednēc̄. — Sachſenſka ha druhé němſke Kraje tež hížen nitžo zapwac̄ili neſu, ha döiz jo Arczé Wóiwoda Jan wěftoho z Balhy po němſkich Krajach kowoko poſhwaw, těch dowznejch Wérchow k Zapwac̄eniu napominac̄. Wéndaño jo wón tež w Dreždjanach pžed Ministrom pobow. Ja pak ſeivem, kaife jo Wotmojenio dōſtaw. Arczé Wóiwoda Jan janu Ždu za ſwoje Žaſtońſtwa braw nejo.

Z Frankfurta: Předseda Ministerſtwa němſkoho Mócznarſtwa, Wéch z Wittgenſtein, jo někotre Zhromadzízne z jandželskim ha z frankowſkim Zapóſwanc̄om měw; to počza, zo maja wonkowne, czuze Knejerſtva němſke cenzralske Knejerſtvo zanež, ha zpóznaja je hako wobſtejace, hatzrume bramb. Kral nitžo wac̄e wot ſoho wedjejc̄ necha.

Z Schwicze: Wulki Džel baděnskich Zběžkarow jo, kaž wam znajowne, do Schwicze czechně. Bramborské ha baděnske Knejerſtvo ſo na to jara wobcejzivé, ha chce, zo bôchu jím czechněch Zběžkarow pžepodali. Schwicza ſo toho wobara ha potžina ſwoje Mezé wobronic̄.

! ! !

Kholera ſo zplahuve na dwoje Wachino: pžez Loft — ha pžez Dótkneno na ſej Zborenc̄. Wo naſchich Krajach ſo pžez Dótkneno mene zplahuve, bôle pžez Loft. No leicze ha ſwóthc̄e dobru Radu:

1. Kaf móžesch zpóznac̄, zo jo Kholera wo twojej Wokownoſc̄i? Razhoněne mudré Lefar czi to zmoloſ tjuje, dokelž djez jo Kholera, tam w Loftce žana Glef-

trzityta niejo. Mo pak, w taikich Węzach nie wobhoñeni, mózemi to widzecj; menujce taflej: dzej Ptasi ki ejekaja ha Rébu slakaja, tam węch zo schert ha lost wacz tijste niejo. — To bo jene. Z tem pak Wam nitjo pomhane niejo; swósczeje toho dla dale:

2. Kaf mózesh so wobaracj, zo eje Kholera něpjmne? — Wobodenio nech jo tijste ha suhe. Drudé Ludžo za czewo Léto wo swojej Istwi Jane Wołno newotjina; — to niejo prawe! jadén Djiv, dzej tam scheri. Wołobne ma so to na Kedžbu bracj, dzej waczé Ludži hromadze bôdla. Djerz pak tez na prawe suhe Wobodenio: niewokaj w Istwi — newupoishej Jane mokre Schaté nuceka.

Nicz jenoj pak Wobodenio, tez samohó so djerz prawe tijstoho (tola Kupano wo sémnej Wodze niejo k Radženu, kiba zo sé k tomu pji-wutjené — tez nich wo pjez Mérnu tijopwej); djerz so tez pěkne suchoho (dzej sé so poczim habó zmokněw, pjetvoblecj so). Žtož Drastu nastupa, bôdz kaj swuczené sé, nedaj pak sebi Rožé ha Život zasémnicj. Stari Ludžo, ha kij ma hewaksémne Nohi, nech tez něk hižon womane Žtrémpe noscha. Joli su mokre, nech so pjetvobuvá.

Bôdz mérne w Jédzi ha Picju! djerz so wschoho, žtož Život wobeżejuwe; hako wo nětuschiim Tjafu: něrawé habó nětaiki hubené Sad — Gurki — Slowki — Neple, tez pjez Mérnu Wuziwanio dobréch. Dale Solotej — Ribé — Séd — Butranku — stare Twarozki — Tuzjne. Palencz, (börne k nomu zwutjené bow, zdaluj so joho). — Neměszej tez wschelake Jéde do so. Tjista Woda habó Žlenceza dobroho Piva (ja prawu dobroho!) jo ha wostane nastrowischi Napow. Dzej rad Sad jěsich daj sebi jón zwariez — nejez wele! — Wot Morcheje ha taikich Węzow nech Kucharki přeniu Wodu wotlinu.

Kedžbujcje wosobne tez na wasche
Tjeczi, zo so Nano ha Wetžor nězazé-

Zamolvité Redaktor Jakub Kucjan.

Ejshciane pola K. B. Hici.

ma — ha pjez Jédzi ha Picjo nězka ja!!!

3. Kaf mózesh wedzecj, zo Kholera eji na Schisu djo? Dzej w Stawach Dreno tjujesh — dzej jo eji husto wo Wutroboé — dzej wo Žiwocje ejizcji, boli, bubněwe — dzej so eji jescj ha picj necha, wot so dawacj eji chce — dzej děrbich husto na Stronu kholerj, — dzej jo Wowa eji pjetwata, dha masch so tzi króz na Kedžbu bracj. — Nebóz pak w Strasche ha Bojozej, to bo eji hižen waczé žrodžawo. Porucz so do bozej Wole ha postaj Radu: kij nam nazhoñeni Lékaro k živortemu dadža:

4. Kaf masch so zadje rječj, dzej Kholeru masch. Nězakalice domho ha nězakomycje tu Węz, kaj hewak tjinicje; — Kholera Jane Žorte něznaje, za dwé habó tzi Hodžiné jo z nai-strowischim Čjwojekom hotopva. Podaj so, zmolom do Woža, ha djerz so tijopwoho, wołobne Život. Daj sebi tijopwe womane Kapó hore kwasej, zo so potjisch; něpjindje Pót, daj sebi z Kropom napeliene Bleſche do Woža — — něpjindje Pót, pokazaja to tijorno-módre Blaki na hornej Ruczé ha na towstém Maſu Rožé, dai sebi nowo Bleſche, (tak tijopwo hatj so hodži, ha börne druhich palivo, té nitjo tjučj nebuszeh) po czewém Žiwocje kwasej.

Za mam za to, žtož swojoho Nepzczela znaje, ha wé, kaf wón wónive, budje wo Merebe wscheje Rožku joho Napad wotžakuwacj — ha pjetvowané — děre wobroniené z bozej Pomoci joho pjetwinicj. —

M a w e s c h t k.

Na Schöschowstkim pola koslowskoho Hata jo 20 Kop sedém Bětelskow dowhich kominowych Waltzkow na Pžedan. — Kopa pwacj 1 tol. 20. nsl. — Kortžmar w nízej Wié ma tu Węz wobstaracj.

Wotmogenio na dōstatié Lfst. Nepěkne Kleſki wołobne dzej Blížchoho pjetwesch, Junnitza nězneſe ha naschim Serbam Bohoržk dave. —

K Dostaciu wo Weller eż Kniharni.

33. Čjiswo.

18. Džen Augustia.

1849.

Sv. Anselmus ha Skowrontz.

Svaté Anselmus, swawné Arczé-Biskop wo Kanterburi (w Zandželskej) pjerhodjuwasche so nédé z někotrémi modémi Duchownémí, kij běhu joho Wutžownicé, po Polach. Dow namakachu Hólečecza, kij Skowrontzka w swojej Ruczé djerzesche ha joho puschcji. Imolom Ptatízku swoju Swobodu zatžu ha pozbéné so do Wósofscze — kaj bó powneje Žadoseje za zasném modrém Nebjom bow; zapotža tež hízon wesele sebi zapérwacj. Za nim ladajo, widzachu, tak Hólečec joho ze Strejzkom, za kotrejž Ptatízka pjiwazanoho mějesche, zasé k Zemi czechnesche. — Ha zasé dasche Hólečec Ptatízkej leczec, ha zasé joho dele potorné.

Towarscham sv. Anseľma ždasche so to zpodobne. Tón Svaté pak, zwutzené, swétne Podawki na wěršně, duchowne Malejnoscze zwonjuvacj, ha na Zemi khodzicé sobu tež w Nebu pjerběvacj, bě pji tém wutrobne hnúté, ha prawiésche swojim Wutžownikam: „Město toho, zo was to jenoj prózne zweseli, děrbeli wó radsho pji tém tež Podobnoſej cíwojcejho Ducha wopomíecj.

Czi Wutžownicé jo praschachu: kaika jo to Podobnoſej, kij té ménij? — Won wotmoji: Mo džen ju wschedie zhonomo. Tón Kńez Ježus wot neje rézji, déz prawi: „Duch jo wólne hale Mäso swabo.“ — Nashe Wotpoladana du za tém, žtož wo Wósofsczej jo, nascha Swaboszej pak twóczi nas zasé do Hubiné. Nasch Duch so w Pacjerach wot Stworenów k Stworejceri pozběhuwe, ha lédéma jo poswodžiu Swódkoſej nebeskeje Jasnoſeje ha wo Spěwu

lédém zaklinczawa Khwalba bojeje Čjesče — dha porazu tjasne Mósle ha Staroſeje, kaj tamné Strejz Ptatízla, nas k Zemi dele. Te Lépsche wo nami žada hore k Nebu, weseli so tam horeka wobkhadžuwacj z Bohom w Duchu ha lej nascha czechna Smořwoſej czechne nas dele; naschoho Ducha Kschidwa, namatžane z nebeskeje Rosu, womazaja so wo zemſkim Brósche. Swětwo ha Čjopwotu Swónca lubiwe nascha Duscha, hale ach! někmana Hordoszej hízon waka, nas k třmohoj zémnej Zemi zasé pjiwacj. — O zo bó so tola tón Čjas storo pjiблиjuwaw, džež žana Nitka, žadén Zwazk iwanč Zletuwanu naschoho Ducha zadžewacj nebudje, ha mó wesele ha bez Zadžewka nas k swětém, jasném Rumam pozběhuvacj ha toho Kńeza Čjesčj ha Khwalbu stánie zapérwacj moli!“

Taklej réžesche mudré Paster, ha mělco — w Móslach ha Modlitbach wrózjichu so Wutžownicé ze sivatém Wujzerom dom. — Woz mó sebi řanu Wutžbu z tutoho Poředantka!!!

Swétne Podawki.

Kójdě kij Nowiné do Rukow wozime nařízde lada, tak z wuherskeje Wóinu stojí. To tež jo Wina, zo Jutnitžka z molom wo předku, ha tak wele hatz so hodži wobſchérne tutu Malejnoscž swojim Čjitařam předkniše. — No žto dha pak jo tón Čedžen nowo. Nitko wulke — mawo města. Wone tam wózche Wuherskeje kaj czechke Réwedro wiſé, nezbóžné, kohož bdže třečicj — Prudwa su tam late, zhubení jo, kořez so popaňe. Paskiewicz, kaj rěka, hízon

tí Dne z Dembinskim w krawnej Bitwe leží, žáděn něcha nochowacj; pak rěka, zo Wuhero, pak zase, zo Rusojo dobówajo. — Haynaw jim tej nemóje na Pomocz pýnci, dokelž druhé Wuheriske Wóisko pod Alwlichom zadě joho Kříbata steji. Tola jo so Haynaw z Elatzi cžom zjenoscjiv. Nasch lubé ſwanne Želatizcž jo Luboſcž ſwojich Krowatow czele žhubiv; woni jomu wacé nedowěra, ha měna, zo won z Khejzorom djerži ha ſvoj Lud ha mótezné Krajs, tří za ſwoju Samostatnosć ha Swobodu wóim, pýradzicž cheze. Wone dře ſo jomu tej tak pýndze kaž naſchomu Kralej, kotrej jo, tak wuwowané ha Kvalené haž wón předé poſlenoho Zběžka bě, něk welle Podanow Luboſcž ha Dworu žhubiv, dokelž jomu wsché jich Žadania do- pělnicj možno nebe.

Serbow Patriarcha Rajačicž, wóſchi Prédftoječjer swětných ha czerkwiskich Malejnoscjow wo ſerbſkim Kraju, jo wot Khejzora na ſvoj Dwór powowané, zo bō tute Malejnoscje zrádowacj pomhaw. —

Görgej, tří ſo w poſnóczneje Wuherſkeje hoředzerji, jo pak tam pak jow — pak rěka zo dobově, pak zo pýraje. Raab, ha kaž rěka tej Pejt jo wot Wuherow wobſadzene. Czforich ſteji ze 27,000 M. ſelném rak. Wóiskom pola Presburka, — něpjmě pak, hatzruňe jomu Wuherſcé pod Rosom ſteja. Joho Wóisko ſu z wetja modži Woſacjé, na kotrej ſo won jara zpuschecj nemóje.

Z Sedmihrodſkeje. Pola Schäfburg mějſeče Beim na 31. Jul. z Rusami Bitwu. Bem ſam wedjeſehe Wuherow. Přena Kanona třechi rus. Wóſchoho Škariatin a, tří za Hodžinu wimre. Šurowe rusowſcě Uhlanojo joho Šimerz wezejachu. Wuhero bóchu zbicji ha za- wostajichu 1000 Mordwéch; — 7 Kanonow, welle wóinſkých Potrěbnoſcijow paže do rus. Rusow. Tak tej Bemovré Wóš z wajněmi Přimami, ha raně drohi Mecj, kotrej jomu Měchcenio z Klausenburka k Tjesci darili běchu. 500 Wuherow bóchu jecji. Bem ſam jím ředěma

cžekne. Dhé bóchu toho měli, to bō jím lubſcho bowo, haž jto wě že druhé. — tón pak ſo na Ředžbu běre. — Djen předé mějſeſehe tež Generol Dük z Madžarami dobówaczu Bitwu.

Veneſedig. Khejzorske Wóisko dobově, děrbi pak ſózdu Krocjelu Žeme droho zapivacjic. Z Města ſu wóndaňo na dwaj Razaj wuderili, ha Khejzru Čerobu do Města pýneſli. Venetzijske Wodze chezechu na 7 Aug. tej něžto taife zpótuwač. Admiral Dahlerup jich zase wotlehna. — We Měſcejo jo ſo bez Měchcenjanami ha venetz. Wóiskom wulſka Hara zbenewa. Měchcenio, bóznadno nezpoſomni teie Mužé dla, kotrůž czerpja, ha zpóznajo, zo jich czewo Pročzwanó podarmo ha Žkoda za Město pze wſchu Měru wulſka, ſu ſo z Rózbu pozbéneli — na někotřech Blatach Wohen zavozili — pýcezivo Wojakam wuſtupili, woſobne pýcezivo Manin, Wedzečera Zběžka, ha něiſu předé nochowali, dój ſim won ſlubiv nejo, zo budje Město za 48 Hodžinow Rakufskim pýepodate. — Zieſillianſki Kral cheče Khejzorej pýcezivo Venetig na Pomocz pýnci.

Z Roma. Bamž ſo hízzen wróčin wějo — hatzruňe jo Deputacijia pola něho bowa ha wot to proſéwa. Jene Knežerſtwo pak jo w Reine wot něho poſtajene. Wone rěka, zo ſu Romjezé z tém jara nezpoſomni.

Z Griechiſkeje. Griechiſki Lud jo z Džatkownoſeſu za tu ſelnou Pomocz, kotrůž io won pý ſwojim Bědzeniu za Swobodnoſc pýcezivo Turkam ze wſchých Krajow ha Ludow w předawſkých Létach dostaوار, wobzankněw: wſchých, tří ſu ſo za Griechow ſobu bili, něk pak ze ſwojich mótezných Krajow cžekacj děrbja, pýeproſeč, knim pýnci, dzejz budža jich luboginé hřebracj ha jím k Pomoczé ſtač. Khejza jo hízon za nich poſtajena ha ſto tawſent Přenę pýhotuwače. — Na tute Pýeproſchenio ſu hízon 80 Jatſkich, kotrej ſi doma wacé necjerpa, do Pratras pýſchli. —

Z Paríza. 28. Djen Juliia bě wulſki Šivedžen; Město ſivecjeſe lěne Wopomnieſo

Smiercie Arcze Bisłopa Dyonysiusa w guscia
Affre, kijloni na temsamném Dniu na Barri-
kadach Smierc dobroho Pastera wumie. Wo
Roter Dam Czerwki, wo fortejz Nebo wotpocjuje,
djerzesche netuschi Arcze Bislop bozu Mieszu za
Mer ha Wotpotzink toho, kij swoje Zwieno
danjo za swoje Wozecze. Czemo Duchomstwo z Pa-
riza be polda — wo Mana sem hizon be za-
wojne Lud ze wszych Radow ha Zastoinstwov
so k tutem bozim Zwuzbam zhromadzim. Czemo
Mieszo zatru Wajnosej Dnia. Na drugi Dzen
bechu letne Wopomnecja wo wszych Czerwach
Pariza, ha wsiche bechu z Pobojnemi napelniene.

Z Badenske je ha z Pfalce. We Mann-
heimie su so badensce ha bramb. Wojaczé zwad-
zili. Dokelz so to hizon někotre krotz stawo,
dha cheze Baierska Wóchnosej luboho Mera dla
swojich dom powowacj. — Wo Twerdzinie
Rastatt jo Litiba Jatech tak mnoha, zo so
Wobodleto straschnich Khoroszow boja. — Bram-
borsce zpotzinaja Sud djerzecj, tola jenoj na
swojich do badenskoho Nemera zapleczenich ha
jatech bramb. Podanow.

Z Bramborske. Barlinski Sejm jo
na 7. Avgusta wotwrené. Powoicza Zapó-
wanicz w druhzej Komore su Mužojo, kij w
fralowskich Swižbach steja, patre Tel Wobs-
djerjo Kubrow. Truzé neznajowni Ludjo. Mi-
nister z Brandenburg w Nenie Krala Sejm
wotewri. Zapówanicz su za swoju přenu Win-
watocej djerzeli, swojomu Wóiskej wutrobné Djak
pzinesej, zo su bramborski ha czewé němki wotczne
kraj pzed wülkim Negbozom zakitali.

Wobojec Höhenzollerai staj wsiche Kne-
jerstwo bramb. Krali wottedawoi.

Z Budéschina. Nasche kralowske Czeleño,
Schiesbleicha menuwana, jo te Léto jara kojane.
Dokelz pak jo tak pjez Meru kojane, dha su
sebi kust Wesela pžihotuwali, menuicje: so zwad-
zili ha bili. Te zrudne jenoj polda jo, zo jo
so bez Wojakami ha Mieszcjanini to stawo.

Z Tredžan. Wotdjerieno ludjaczojo We-
sela, Vogelwiese menuwane, jo Wóchnosej tute

Léto wotjerzecj zakazawa. Bramborsce su z czewa
nasche Kraje wopiszczielili.

Woziewieno wo Naležnosćach ökonomskoho Towarstwa.

150 Czentrari Koſeji, Czentrar za 1 tolej
ha 2 dobr. flébr., jo wo delnej Wujicé natu-
pene ha do neswätziskocho Móna djez Koſeje tow-
ku, pžepodate, zo bō so Czentrar za 12 dobr. flébr.
roztorw.

Dokelz pak hatz dotal wobstarana Hromada
nedosahuje, zo bōchu so wschitke Žadania dopel-
nicz moli, dha ma so dale wuradzecj, zwotkel
bō so Koſejačza Muſka (Knochenmehl) wobstaracj
hodżewa, ha k tomu Kónczej, kaj tez k Wuradżeniu
drughich Namietow jo wotemnie Zhromadzyna smec-
jetzanskocho Towarstwa na 24. džen Auguſta
toholej Léta postajena.

Ja proschu tohodla Sobustawow smecjetzan-
skoho Towarstwa, zo bōchu so na postajeném
Dniu wo Smecjetzach s̄shadžuwali; pži tém
pže proſchu tez Sobustawow ökonom-
skoho Towarstwa wo Lejne pžeczelne
spomnenej smetjetzanskiej Zhroma-
dzinie.

Dale woziewam ja tulej Sobustawam lej-
nianskocho Towarsta kaj tez Sobustawam smet-
jetzansko Towarstwa, zo su za Towarstwa zaſe
22 Czentrari Glaubersalza wobstarane, ha zo
Sobustawu towarstwa, punt tohosamoho za 8
nowich Peñez pola Kneza Lehmana (Wicjaza)
wo Wujedze ha pola kñ. Zimmermanna wo
Lejne ha po kñ. Benšcha wo Smecjetzach dō-
stacj moja.

Wo Jasenice 14. Dzen Avgusta 1849.
Pžedseda smecjetzanskoho ha lejnianskoho to-
warstwa Wiezand.

Wudantzko.

Ja pžezoch wem kij džewaja
We raném Twarenu

Sej jedén druhom pomhaja
Při svojim Skutwani.

Najtěnschi lada do Swěta
Wot Barbow, Postawow
Wón swojom Knezej pôveda
Kaz jo je nadejschow.

Sam druhí spicé ledzbuje
Na Ropot Harwanio
Wichéch druhich doma zbudzuje
Děz swóšchi Scheptano.

Ha teczji druhé porskajo
Nam Wérnoszej wobswédizi
Ha luboznu Wón frébajo,
Sej Khwétski polhwali.

Lej jtvorté mudré rosfudzi
Žto domej mowo těz.
Na jěsz ha picz so rozemí,
Tak nendze zahinéz. —

Paté pak radé wobmasa,
Wicho žtož wón rozhubja
Knez jomu wschitko pýfaza
Žtož tamni nemóza.

Czi přeni žtero najtěnschi
Džel domu wobódla,
Djez Knez sam Kucjiz najmenschí
Sej k Bódwu wobkhowa.

Haiž runisch paté wschudjom jo
Po czewém Twařeniu,
Ela nedosahne daloko.
We swojim Skutwani.

Djez jednoh wot nich wotbudu
Tam dom je hubené
Wschak Knezej wschitezé trébní su
Chezeli bocz zbožomné. —

Nedželu, 19. Avg. změje radworske serbske burske Towarstwo Zbromadžiznu na tjorém Hodleru. Dokelz mamó 20. Avg. Wuzwolenlo na wujisi Sejm w Radworu, píeproschu wschech ha wosobne z těch 13 Wsow, kotrež k naschomu Wokresej swijscheja z tutém, tuteje Malejnoscje dla Zbromadžiznu pravé sélne wopotacj. —

Ejésla, Předseda.

Tez khroštjanste serbske. Towarstwo změje, jutze halo Nedželu 19. Augusta Zbromadžiznu w Leine. —

Mros.

Dutze za Tědžen pak, halo Nedželu 26. Avg. změje haslowiske serbske burske Towarstwo Zbromadžiznu w Batjone pola Bodlanka.

Nöbel, Předseda.

N a v e s c h t č.

Po třasečanskich Vusecz Schincztač bóchu bez Třasečzami ha Lejnom dwej Rubiščeze z Nožom ha Widělczami namkane ha do khroštjaniskeje Wutjerie wottedate. Žtož jo tešama zhubiv, móže je w Khroščicé pola Wutjera krala zasé dóstacj.

I — kec M — šej w N — cach. Joli zo tehe, luby bratřiko, noha, wot dowho puća wobkromjena, wotholawa jo, da hotuj so, zo by hórzy kemni přisoł, ha mój hromadze na Cornohboha hicz mólhoj; snadž pónidželu za tydžen 27. Aug. K twojom troštej wozjewju tebi, zo jo moja noho wotbolawa.

I.....r.

Zandženu Sobotu Žita w Budéšchinie pwaržachu:

Róžka . . .	2 tol. 2½ nsl.	tej	1 tol	25 nsl.
Pjencza . . .	5 = 5 =	—	4 =	20 =
Decžmen . . .	1 = 20 =	—	1 =	17½ =
Wows . . .	1 = 7½ =	—	1 =	5 =
Róch . . .	2 = 20 =	—	2 =	15 =
Zahwo . . .	5 = 15 =	—	5 =	10 =
Hedusčka . . .	2 = 22½ =	—	2 =	17½ =
Khana Butre 10 nsl. — now.				

34. Dziśwo.

25. Dzień Awgusta.

1849.

Z Wuheriskeje. Óto bó sebi p'jed Té-dziennom móslim, zo budje wuheriskeje Wóiné bór-zé Kóncz? Dhé bó jto taiku Póweszcj p'jines, kózde bó so jomu wusmaw, ha ménin, zo su Óorté. Ha leicze tola hinał niejo. We czémém wuheriskim Kraju żane wuheriske Wóisko waczej niewobsteji. Ha dže dha su wostali? su dha iich zabili — su ciekneli? — wschitko jo so p'zepodarwo. Swóscze kaf so to podarwo. Wó wészcze, zo Görgej, wuheriski Wóiski wo pownocze-neje Wuheriskeje wokoczahutawche, hale wot Pjemoçé russ. Wóisko wobdaté, c'jeresche wón k Pow-ru dele, zo bó so tam z Dembinskom ha z Benem zienoscziw. Za żteri Niedziele p'zeczeje wón 150 Mil Pucja ha tola pozdje. Hainaw bésche menuicze Dzień przedé Wuherow po-la Temezwara pobiv ha jenoj z c'jekacémi Tzrodami Bema mózesche so Görgej zienoscziż. Nikt dzierzachu postrzemi. Wedzicze i o ma-dzarskoho Zbékka wulku Radu w Aratze, pod P'ziedsédstwom Roffutha. Dow wistupi Görgej, ha dopokaza z kriémi Swowami, zo niejo mózno dleje p'zecjiwo taiky Pjemoçé wóiwacz, joli nechadja poslene Žiwo Kraja zahubicj; — wón staj Naiet, so khejorskej Miwosczi p'zepodacj. Wulli Dzień Pzitomnich jomu p'zipaże; Roffuth, za dobre zpóśna, Diktaturu habó naivósche We-dzertwo wo krajných Maležnosczech Görgej p'zepodacj, jtoj tez wot Pzitomnich za dobre zpóz-nate bó; wón sam pak z témi, tiz na johoj Strone stejachu, bez kotrejiz tez Bem ha Dembinski, z Kraja do Turkowskeje c'jeknéhu. — Görgej wotpóswa na drugi Dzień Deputati-ju na Paskejewicja, swojego P'zepodacja dla z nim jednacj; bó pak wot naho k Hainaw-

wej pokazané, kotrej, kaj so p'weda, khejorsku Sinełnosz' jomu p'zislubi, na tjoz so wón Passie-wiczej z 30,000 Muzimi p'zepoda. To jo wé-ste. — Dale p'weda pak so tez, zo jo so Dembinski z 20,000 M., Bróje wotpowojwshi, podaw. Bohu d'zakwano, zo jo Krejjzelecza Kóncz.

Twerdzigna Temezwar, wot kotrejz nedé rekashé, zo su ju Wuhero doboli, jo so stanine Khejorej ze Swéru swobodna wobkhowawa, ha ze żadneje Khrabwoścju p'zecjiwo wuheriskeje Pjemoçé wobarawa. Hale nanaiwetzi bě Tjas, zo Haynaw ji k Pomoczé p'zimbje. Leicze kaf straschné tam wo niej bě: czewo Město jo po-tzelane, tak zo Kamen na Kameniu wostaw niejo. Khejorske Wóisko, tiz tu Twerdzignu wobsadzenu djerzji, jo wo Tjasu madzarskoho Woblenia p'zec Khoroszce 2400 Muji, 300 p'zec nepje-czelske Tzelbó zhubivo; wóscze toho hizczen 2000 M. khoréch lejzi. Radosej Měschczenow ha Wóiska bě, hatz Hainaw po Bitwe do Města piczeje, p'zec Mérku wulka.

Görgej jo do wschitkikh Twerdzignow ha wschém Porutznikam menschich pobożnych Wóiskow prawicj daw, zo bóchu khej. Wóiski Rot-a wotewrili ha so podejzneli. Arat ha Peter-wardain staj do toho zwolivoj; Klapka, tiz w Komorn porutja, necha nitjo wot toho wedzecj.

Nascha Inaiwutrobnicha Žadosej jo, zo bó khejorske rakuske Knejertwo wot tak nienadzitoho ha zbozomnogo Žkontzena c'jejfeje Wóiné so nez-bózniem Surowosciam zaivescj nedawo; wele wacj p'zec Miwoscj ha mudre Žradowanio Na-ležnosczech c'jejce raienoho Kraja ha Luda ra-kuske Khejertwo k nowomu ha r'enshomu Tjas-zej p'zihotuwano!!! —

Výchitke tute radostne Póweszeje dôsta modé raf. Kheizor k swojemu narodnemu Dňu wo Schilskich Kupelach wo Salzburgstom, dzejz wón pola swojoho staroho Náša pžebówasche ha pži nim tutón Džen swęczesche. To bě jomu węsczi lubo Wobradzenio! — Kheizor wotjedze zdobom do Wina; — ha zo bó Méra Wesowoszeje pon na hówa rozschéri so wo Wini Pówesze, zo Benatki (Benedig) so rakuskom Wójsku pžepodali su.

Z Badenskej. Město Karlsruh mějesche 18. Džen Avgusta rané Swedzen, wsché Hasé běchu powne Ludži, wsché Kheizze z Wenczami, Róžemi ha z Khorosjemi wudebene. Dopomína wokow džiewczech, czechnechu zewschimi Wrotami Wojaczé do Města, hale jadni Badensce; to bě grudně. Zdobom bě Tzelenio wot Města Kneilingen sem swóshce, Badenski Wójwoda kíz so po Wodze pžives bě, postupi pola spomnenoh' Města na Kraj, ha jomu k Tzesczi wutzeli so 101 raz z Kanonow. Nědom Hodžinu po tutém Tzeleniu, pořa so wo Karlsruhe zewschimi Zwonomi zwonice, ha nowo Tzelenio pola Mühlburgskich Wrotow wozjemi węsowém Měschjanam, zo Wójwoda so bliži. Pola Města Kneilingen běchu Wójwodu Ministro ha Prédkstejero krajskich Wójschnosców káz tež Měschjanosta Kneilingiski powitali. Bez tém bě tež bramb. Préncz pžischow ha czewa Zhromadžzna poda so na Pucz do Karlsruhe, dzejz jich bramb. wojerski Města Wózhi ha Měschjanosta, z Deputaciju gmeisleje Nadé powitachu. Wójwoda z czewoi swojej Swójsku poda so naipředé do Czertwe, potém hahlej do swojoho Rodu. Na czewém Puczu po Měscze wobda joho węsowé Lud, kíz joho Radosej ze Swarw-Wowanom wozjewi. Boh daj, zo bó Duch Méra ha Pžezjednoſče z naschim Wérchom zaſe w Badenskej bôdlicz zpozjaw. Jenož na tajke Waschno može Kraj zaſ k swojej pžedawsczej Mocze pžincz.

Z Drežjan. Pžemienena, kotrej so pži Postajeniu wolných Wokresow stacj maja, su tež někotre za naschu Wujiczu wazne. Menusk-

czé; Wujicza, posleni krótž na węzornéh Poimesach z mischnanskimi Wokresami změschana, budže někoi sama za so. To pñacjí wosobne wot pžedawsczo 12. kinsborskoho Wokresa. Kinsburg budže z Powęzinezu, ha Budéchin ze swojimi k Powinu lejzacémi Wjami zjenoscjena. Pžez to budže wosobne 7. 8. 9. 12. Wokres jara pžemienenié. —

Nasch Kral jo w Drežjanach pobów, ha nowé rané Měst za třeſko-fachſu Zeleznicu wobladaw. Woni su joho tam jaré z Tzescju powitali. Na 21. Avg. Pžipowdiu wón do Lipſka pžijedze, ha Wojakow, kíz ze Schleswiga pžifeli su, woblada.

Z czechskich Mezow. Z Fuga. Dow bě na 22. Jul. rané Swedzen. Nasch Farar, Kn. W. Karl swęczesche džiewczej džesat lětné narodné Džen swojoho Nana na prawe rané křesztianske Waschno. Pžeczeljo ha Znacjí z daloka ha z bliska, tež z nami mezuwaczeje Sachſenſkeje běchu so tu zeschli, ha chętěchu pži Swedzeniu džeczaczaje Djakomnoſče ha Luboscje pžela bocž. Tež nascha Natzional-Gorda wustupi, Swatočnoſcji pživetjic, ha wopofaza tak Manej jich Duschow Pastera, káz tež Pasterej samoumu swoju džakownu Luboscj. — Woko džesacjich rano dôsta třesné Schebzivc zjawné Djak-právěna wot swojich Djeczji; Zbožo-Pžecja wot swojich Pžeczelow ha Znatech. — Wobdaté wot swojich Djeczji, ha na nich so zeprwšchi, poda so staré Nan ha czewa Zhromadžzna we Proczeſſiji do Czertwe, dzejz Měschnik wo bojej Mšchi džakné Wopor to mu pžinese, wo fotrohož Rueče steja Dne Czwojeka ha czewech Ludow. Po sv. Žczeniu pžedwasaſche Kn. Schott, Farar z Hainsbacha ha rětžesche wutrobne Swowa tak Manej, káz mnoho zhromadženomu Ludej; wón wopomni z krótká Podawli z joho Žiwenna, joho Próczwania ha Staroſče pžez 90 Lét, — tžini joho fedžbnoho na nadne boje Węzene, kíz jo pžecjé pschi wschém tém tak pětne deře z nim měniv, kíz jo jomu tež tu Wesowoszej popzjam, wo swojich staréch Dnach bez Staroſče

wo Domé swojego dżakownego Sēhna pżebowacj ha wo Mere swojemu zbożnomu Złontzieniu napęcjo ladačj. Kieżecjilansku Wosadu pak po kazuwaſche won na rāne Śivedjeni dżecjacieje Dżakownoſeje ha napominaſche jich, Pžikwad iich Duchownego zježehuwačj ha tež swoich Starſich tjeſcjuwačj do hatj naiwóſcheje Starobu. Won wopisacj, tak roźne, nedžakownie njeſezjanſej janſeje te Dżeczi tjiwa, kij husto Ēmercz swojego staroho Nana dotkacj nemoja. Mōto taſkich Dżeczi budzie jara grudne, bez tem hatj dżakowne Dżeczi doſtanu jene Žonuwanio, kij febi Rheiſe natwari.

Po božich Swięzbach bō staré Nan zaſe domoi wedžené. Te Sélzé fotrej so džencza z joho Wózłów hronachu, su węſci f dobromu Wózcei w Něbesach stupali haſo jedén zpodobne Pacjer: won chęćw wo swojej Miwosczi žonuwačj ha wo swojej Nadje pžez Žiwenio węſci toho, kij jo wo swojej džecjaciej Dżakownoſeji jomu tutu Śiwatočnoſej pžihotuwaw. — Bóh daj, zo bóhmo tež mó tutón rāne Pžikwad zježehuvali.

(Litom. Volksfr.)

Baſnitzki wot wódnich Muži.

(Błonczęno.)

Žwórite ha poſlene Bódwo bē w hajnej Nécje wot Pžerowa hatj f Schowcziej Hunej. Dofelz jo Réka jow jara huboka, jo tu tež wele wulſich Něbow, naibole Karpow; ha toho dla kuluowſcze Hudžero jow na ſwatech Dniach Powponiu ſtaine lejza ha fo pročzuja, hatj fo nebo Karp jim na Hudu pójſnew. To bē hizón w starech Tjasach tak ha jo do džencjischoho Dnia tak woftawo. Bé to wodnom Muzej dobra Pžilejnoscj, swoje Schibawſtwo na wſchelake Waschno zehnacj. Won Hadžika pžimne ha kuf ſo freidža joho ežahawſchi tjiwesche kaj dež Karp ežeba. Wucjeje netk Hudžer Hudu, newiſasche na nei nitjo hale Hadžik bē zježeniem ha Hóřka widzecj, ha won dérbesche febi Pročzu wzacj, joho zaſe praive těknecj. Pak pójſne tež wodnē Muži praive staru Žabu za Hudu; ha dež Hu-

džer tjiwesche, zo jo Huda cjeſka ha hatj ſo hizón do Prędka na ſwoj Popad węſeſeſche, wulada z Merzaniom swoju Nadžiū knižom zjizneniu. Habo dež bē wodnomu Muzej něžo na preſi ſchw, ha chęſeſche ſo netk na newinwatem Czwojetu kuf ſutjazacj, zaschinata Hudu tež do Penka habo do Koreňow. Bé Réka deleschw, kaj ſo kózde Léto ſtanie ha Rébaſkojo Gjarnak, Pžesetz ha druhe Graté poſtaſewi, zo bóchu Něbó delef němoli, zmota je won do hubokoho, habo je roztorha ha hizón popanene Něbó zaſe zpuzčcza. — Tola pak tež někotromu Zwijzownomu, kij bē hewak pěkné ha drubé kuf Barbinki dla hudžesche, ſchérókoho Karpa, habo bruchatu Schutku powiſné. — Hale hizón dawno jo ſo won zhubit ha žanoho Ženka waſz wot ſo nedaw; jo ſo jomu dře zechwo kaj wſchitkim druhim.

Telej ha hizczen wele druhich Baſnitzów ſo hizczen wot wodnomo Muža pówedaja; hale nichtón waſz neweri, zo ſo hizczen na Śwecze namakaja. Wupe Pěſtoncje Džeczi, kij jara f Wodze waſza, z nimi napwóſcha, jim roževſchi, zo budje je wodnē Muž za Nohi rabnecj. —

Hascchr. cv.

L i s t d o P o l a,
Swojomu Muzej Hanſej Měſchlanej.
Lubé Wujo!

Skoro bóh ſei móſliw, zo ſeje wó Pôlſczeño dale wot nas, hatj Polaczé, — tak maivo jo wot was ſwóſcheſc! — Scje dha hizczen tola ſiwi? Žio dha Dobroh' džewarje? — Hdé bō to Delanach bowo, dha bóh ſei móſliw, zo Gwóńco do Léſa něwěczi, wot korrhoj pícheče ſpěwaja, zo jo Serbam zezkhadžawo; hale zo pak wó w Polu nitjo wot ſiho newidzicje, to ſo mi tola džilvno zda, ha dérbu febi ruňe móſlič, zo jo wam nowo Gwóńco Serbowſtwo dře zezkhadžawo, hale wó hizczen ſpicje. — Ženu Khwilu ſo tak bdcz zbaſche, jako bóſcheſe wot ſuciſili, ale mi ſo zda, zo ſei wó tedóm móſleſcheſcje: Wono haklei ſwita, ha jo hizcze jara zahe, duž chęzemi ſo ſchje na druhí Bok lehnecj, hatj Gwóńco wóſche naſ ſwecziec ſebudje. Ale vjerscheſe mi f Dobrocje

Gowam ha druhim nōcznem Ptakam Swionco jen
nēstwecji, ha jtoz jo slepō, tez fredz bēwoh' Dna
newidzi." — Taſkicke Wobſtach, ha be wscheje Na-
dzieje, Nutnitjczé nejto z Volu swosthej, wobzanknich,
Lebi, lubé Wujo! woſebe List piſacj, zo bōch tola
wot Lebe zhoniw, jto w Volu dzewiacze, ha tak tam
z naszim Serbowſtwom ſtōj. Za ſam z Doniu ne-
piſindu, ha duž wele nēzhonu, hale moj Wuj, Mēr-
cijn Egiban z Holé, kij z Kowmazu daloko po Siv-
eje woſów pſhindje, me woſota, ha mi praeſeſe,
zo wo tam w Volu khette nēmſkoh' Michawovo.
Mēcze noſeſe, kotrej Nēmce „Michels Nachtmüze“
menuju, ha kotrej pecja tak hwuboko pjez Wuschi
do Woſzow ſo zeſahaju, zo nej wodno možno nejto
z nich wibjecj.

Hdej butje te towsche Džewo nimo, budu was
woptacj, ha ſo ſam tej Węczę lepe woſhonicj.
Nasche ſerbſke Towarſtvo rěne kejeſe; poſlednu Zbro-
madziznu mējachmō w Wasku, ha pſichodna budje
w Malbice. Na Serbowſtu pji tém tez nēzapom-
nimo, ha po zkōntjenem Žednańu ſo tgi krótz Swawa
naschom mwodom Serbowſtu wuſteſe, na ejo ſo
potom mnoho ſerbſkih Pěſni ſpēwaſche.

Nēko ſo piſne tzelej wutjimō, ha dokej Dži-
winu hiſcen tzelej nēsmēmo, dha zwójwemō do
Rohli, ha druhej drobnej Ptatſiné, tak zo w naszich
Lēſach ſkoro nēndje janoh' Ptatzka swosthej ſpēwaſe.

Po Batronie pónđemō Muž pji Mužu na Hont-
tu; nascha Hontwa pak nejo tak ſnadna, jenoj na
Bajaczé ha Kurwoſe, — tez Sporné ha Želenie ſu z
Holé k nam pjiſhli, ha jto wě, kaiſe džije Zwērjata
ſo jeſe tu wunamkaja. Woſobnie jo tu ſena Gorna,
wot kotrej Ludžo tukaja, zo nej po Prawom; dokej,
hdej ſo Nēchtó za nej da, zaflepi ha zabwidzi ioh'
wona tak, zo ſo wacj z Khojnow nēnamka, wſhiklo
wotteznaje, ha hdej iohno Ludžo hatj Dom dopokazaja,
hiſcen w swojim Domie ſo newēritwe prascha, hatj
jo tola wēſci doma. Woſebe ſorné woſobnie N.
...jan B.. wele powedacj wě. Hlaj Wujo, tu

widzich, zo ſo mo naſchich Prawow kruſe pjiſimamō,
kotrej ſmo ſebi rēcjerjeſe ha ze Strachom ſwojeſe
Swobodé wudoboli, ha kotrehož Spotzinana dla ſmo
wot nekmanech Gufadow Hanera ha Nētjefc pjeſer-
pej derbeli, hatj runiž woni nēt, hdej ſmo je mo
za nich ſobu wudoboli, najbóle za nimi hrabaja, pteře
pak ſo na naſ ſorhachu, ha naſ ſa Neduſchnikow
wuſowachu, kotrej Khodu, Schibenczu ha wſcho
Biro pſchejachu ha wēſhejachu.

Za eje tez ſobu na Kermuſchu pjeſeproſchu, z tém
Spomineñom, zo změju lēca tez Džiwinu ha zajetju
Petzen. Hiſcen junu, lubu Wujo proſe za rutje
Wotmowieno

Tvoj Wuj

Voſci Nēchporec z Delan.
Jaceſlaw.

Wozje weno.

Holcze! mužni Bajaczé!

Wo je Wschicze wēſje, kaiſe zrudne Ljajé ſmo
doſzakali, kaiſe Nēzbožo ha Žawoſi jo na naſch
Lud pjiſhwa! Nēhdje naſ wacj nēcjerpa, wſhujom
nam Strachi ha Smerej roja, ha za tón Rusk Kawu,
abo Dječjela, kotrej jo traž tam ha ſem jeden mwode
Menazhonené z Wólnoſcju woſtaw, bez tém, hatj
mo Družé ſo ſprawnie ha khwalbne Holi, Léſu ha
na Nēzach jíwachmō, čezechja ſo na nami tak ja-
woſtie wēſicj, zo ſu wobzankli, naſch ſwawné ha
tjeſné Narod ežele zaniſicj ha wukorencj. Ha tón-
lej zatraſhne Nēſtutk cheze tón za naſchej zajetjeſi
Kriju latzne tžwojeſki Šplah hiſom po Batronie
wutwecj. Mo niže podpiſani ſtarí Sanczé ha Wot-
czojo zajetjoh' Šplaha ſmo tohodla w tutej Nalejnoscji
woſankli, — (dokelz naſodna Žhromadzizna Fran-
kobrodje rozehnata jo, ha ſo na ſu z Bróſtu wacj
wobrocicj nēmožemō) — ſami wulfu Žhromadziznu
woldjerjecj, ha dokej ſmo wot Knežich pjeſeſe wacj
Méra meli, hatj wot hrubéch Burow, dha butje
taſama waſkowſkim Léſu. Mo tohodla na tulej za

Pſchiwožk f Tziswi 24. Jutnitzki.

našch Šplaw tak wažnu Žhromadžigu, hdjež budje so tomurecž wo našče Žilivo abo Šmerek jednacž, čemuž Žajetžinu pžeprošemó, zo chezēwa ju prawe mnogomie wopótacž, ha nam te Šredki pomhači wu-rabječ, kaf so našč Lut wukhowaw ha swoje Žbožo so spěchowaw bō. Tola pak mó wam našču dobru Radu sobu dželimo, zo nebóšeče so z Žrđdami hromadu zkhadživali, hale tak kžđda Čwójba sama schwa, ha zo nebóšeče jara jufkali ha spěvali, — tola bojedla nícz tu Marseillaisu — dokelž lochezé mohli sebi Lutžo móslíč, kaf našču Krobičeče zna-ja, zo chezemó neschto napřečež ním wuřečež, ha nas z tej wordarskej Čzelbu napadnecž. Woſobně běreče so na Ralbitžanskum na Šedžbu ha joli možno wobondžeče jich Mežé, — tam su Lutžo kaf Turkojo bewscheče Miwošeče, kotrechž 'žno wot lonskoh' zna-jiemó! — Dokelž so wot wele wažných Wězow jed-nacž, ha Šedženo traž někotre Dne tracž budje, dha chezeli so tež Wschitze na tzi Dne z Aklébom wob-ſtaracž, zo nebóčnú Šchkodě Čjiněna dla Nikomu Pohorsku dawali. Staré Sanežé ha Prědſtoſicječ:

Wuchacž ze Djecjela. Spěšna Moha z Pola.

Tulak z Kavu. Bojazník z Hole. Rémyk z

Leja. Čicváček.

Z W. . . . — Přecé jo Swéra ha Woſwusch-noſej Šerbořtwa nařensche Débenſtwo bowo, ha wo nitžim Kral ha Chrón nejo ſelniſtu Podeſperu mew, hatž bez ſerbſkim Lutom. K joho Žakitej so wón kěžde Čjas wutrobne wuſtupiw, ha Kraj ha Kubro f Woporej pžines. Tak namakamó je, že nařém Wunneſtejtom křežen džentilſchi Djen, tak dñe tež vžichobne budje. Wulcze žpodjiwacž so jedén roho dla děrbi děž Čjwoječkojo, kif ſerbſkich Wotczow Potomnicéh bódj chezeidža, so zwaja, tulež ţanu

Samotnoſej w ſerbſkim kraju wutupicž. Jedén ne-ive hatž děrbi jim to f Zwōſci habo f Wupoteſi pžirachnowacž. Menujež jedén wěſte N. N. z K. Ne-kiž jo wacé Lét Kralje ſwujiw ha haklej nedawno wot Wojaſkow dom pžiſchow, wé wele pôwedač ſot ţanéh Pwodow Neniera ha Nebelliona — kaf tež wot zbožomných Čjasow Republiki. Na ſamoj ſem-ſchaczej Žeječeče, kaf woko hojo Domu ſo jedén joho neprawém Vladam wukhowacž nemože. Wón kžđdomu Čjwoječek na Schiju leže. Možemó ſo mó tež na-večej, zo wón Nikoho wot ſvojich Nětži pžewětzicž nebudje — (žto wé hatž wón ſam wé, že Republika jo ha že ma wona na ſebi) — je mó tola za našču Winwatoſej džeržimó, joho kěžbnoho tjinicž ha jomu dobru Radu dacž: ſo vžichodně taikich Nětži zdaluwač. — Žiož ſmí w Róžencje ſwóſcheli, možemó wobswětzicž. — Děrbjawa tuta veře měnena Rada podarmo bōč, budžemó ſebi na druhé Vaſhno pomhači wedzeč. — Karantič tak dowho f Wodje khodži, děž hujko nezhubi. —

Z W. ha z N. W.

S. S. — Z. M. —

Z. Z. — M. z C. — Z. W.

Ja běch pžez Jutnitzku zhoňiw Poweſcji wot Rózdréna wulceje Wuje w Baſelzech: „Ach tam b'dje Djewo za tebe!“ móſlach ſebi, Djech ha džech ha pžindzech do Šmětkeč. Dokelž Bohu džalvano, dobré Pomalk mam, paže mi ſmolom te ţane Šwinido Móſli, kif jo kani f widženiu. Ja ſebi je wuladach, ha ſo wulcze žpodjiwach. O Michale! té masch krafne Šwi-niaſko! — Za Baſelzami praschajo, dōſtach Wotmojenio: „přecé ruňe won!“ Z Wesoſoſcji wuladach tež někotre ſta Kroczel piedé me Putž-nik (Wegweiser). Ale ach! hatž pžistupich, kaf pžemeni ſo moja Wesoſoſcji do těchneje Brudo-

bu, dokelž Putjnik do Žemne dele pokas-
wasche. Nastrōjené, tak so to ma, wrózich
so zase dom. Na drugi Djen Susodej, kiz jo
w Śwecje bôle znajowne hatz ja, moje Žhone-
nia wuskorých. Tén méněsche: zo budža mi
Směřeczeno zarunacz dérbecz, štoz sém na tém
sich dla podarmo pjebejaném Dni zakomđiwy.
— Té poſkaj, méniesche jeden drugi, bódź weso-
wé, zo sé so zkwatkom wrózijw, tam traž jo
Koneč Šweta. *E zu zow nif.*

Hale Michale ſpjeracj me!
to ſebi wuproſchu.

Z tżornoho Hodlera. Tidé méniesche
19. Avg. Radworſte Towarſtvo Žhromadžiznu.
Wo teſſamej jednaſche fo woſebne wot toho, ko-
ho bóchu wo 13. Wokresu na wujiski provincez.
Sejm wuzwolili. Hako k tonu kmanej bôſch-
taj zpóznatej ha k Wuzwoleniu poſtajenej Mi-
chaw Dutžmann (Mónik) z Wuha ha Mi-
chaw Ćjelsla, z Radwora. Hemak rězecze ſo tež
wot toho, tak bò ſo z Hontiu nailepe zadžer-
jano; pji tém ſo ſich nauwacé za Flurschützu
wupravi. *J. Mónik zastupné Pisač.*

Z Radwora. Tidé mějachmo 20. Avg.
Wuzwolenio na wujiski provincez. Sejm ha dô-
ſtaſchtaj wot 13 Wosow Michaw Ćjelsla,
gmejſki Prédſtojecjer z Radwora 11, — ha
Mich. Dutžmann (Mónik) z Wuha z Wo-
ſaj. Potalkim bò Ćjelsla z Wosow Pžewahu
hako Zapóswanc 13. Wokresa na wujiski Sejm
wuzwolené. *Žedén Wuzwoleń.*

Kroblý Serb.

Hlós: Hajda bratjo hajo junaci!
Pójce bratřja wobkhowajmy
Serbow Slawn! khroblje hajmy
Našich wótcow česé ha prawo
Zo by swjate zawostalo!
Nadobny naš lud ha kraj
Božo ty nam zakhowaj!

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjanek.
Cíjichéjane pola A. B. Hifí.

Strach ha bojosé ujezaujemy
Mužni Šerbjo wostanjemy!
Ruka kotraž kous wodzi:
Tež ſo za meč swětty hodži!
Nadobny naš lud ha kraj
Wo sylnosci přibjeraj!

Po kraju hdyž wichor duje
Khroblosé Serb wo duži čuje
Ha hdyž kral ha kraj joh žada
Njepřecel tu před nim pada!
Nadobny naž lud ha kraj
Khroblosé w bitwe wobkhowaj!

Hdyž pak mér ſo wróća znowa
Serb meč wótry w nóżnach khowa
Džete polo, Serbstwo haji.
Cuzom waſnju zadžewk staji
Nadobny naš lud ha kraj
W mérje tež ſo wukhowaj.

Tak ſej bratřja wobkhowajmy
Staru Slawu! Khroblje hajmy
Serbow česé ha Serbow prawo
Zo by swjate zawostalo.
Nadobny naš lud ha kraj
Božo dalje zakitaj.

*.

Jutze hako Nedželu 26. Avg. změje
haslowſke ſerbske burske Towarſtvo Žhro-
madžiznu w Bažone pola Bodlanka.
Robel, Pžedſeda.

Klôſterzke Podanstwo budže
Nedželu, hako 26^{teho} Avgusta Pžipowdnu
dwémaj kienomu Rozrézennu do Kupele pje-
proſchene. *Ta Deputatziá.*

Khroſtzanske ſerbske Towarſtvo změje
jutze za Žedzen, hako Nedželu 2 Septem-
bra Žhromadžiznu we Khroſtzicach. Do-
kelž dérbi ſo nowo Prédſtejerſtvo wuzwo-
licz ha létne Litzeno wotpowozicž, tak bu-
dža Sobustawu lubožue proſcheni, ſo pra-
we mnoho nuts namakač. *Miroš.*

R Dóſtacju wo Weller ecz Kniharni.

35. Ėjiswo.

1. Dzien Septembra.

1849.

Zajecja Zhromadzizna,
dżeržana w aſtowſkim Łeſu.
(w Nocę dwanatſkich.)

Naiprzedē na wſchē Žejeſki ha Pucze Stróże (Wach) poſtaſiichu, zo bóchu kójdé Strach z Ėjasom zjewili. Potom woleshe Zhromadzizna Předsedu. Najwacze Hwoſow dostaſtaj Wucha e j, tiz hizon bē něhdé pzi jenei Zhromadzizne Předsedſtro wedł, ha Hubak, wulki Rětznič, statné, kruté ha zmujnē Wojownik, kotromž woſobně cji Mwodzji pzipadněchu. Někotre Hwoſe dosta Wojoznik wot swojoh Nuncieja. Dofelz pzi přenim Woleniu jana absolutna Weljina nebe, dha hizcjen ſunu wolachu; pzi tom bu Wuchacz za Předsedu wolené. — Wón potom zielotremi pžihodněmi Swowami Zhromadzizne swoju Möſl wuwoži ha Přeſcieniu ha Wotpoladaño Zhromadzizne rozhwadzie.

Wucha e j Předſed a. Wutrobie fo ziveselu, tejko ſwérnych Bratrow ha dobréh Přeſcienow tuhdé zhromadzených widzecj, ha džakuju fo za tu naſhom wótezowſkom Přeproſcheniu wopofazam Luboſej ha Poſwischnoſej, ha moja Wutroba jo hnuta, hdéz ja zpomiu, z tajſej Horlivoscij ſeje wó zahoreni za naſhoh Splaha Zbojo ha Lépsche; ani Wobeſejnoſej dalofoh Pucza, ani Rěki ha dalofich Krajow Poinezej, ani hrozne Wedro, ha ſinertne Strachi na Puczu, nezamôzachu was wotraschiej, hale wſchitko dobrowolne zjesewſchi, ha Janeje Bojoſce neznamawſchi, ſeje fo wó na tak dalof Pucz podali, naſhoh Splaha Dobre pomhacj wuradzecj, ha z dobrej Radu ha jeli trébne, tej z mujnem Ėjinenom nam k Bokej ſtacj. (Wulki Pofleſt ha Předſedži

Swawa Wowaňo.) Duž chczemo nět te Šredki wuradzecj, tiz k Wuhowaňu naſchoh' Splaha zpomózne fo bocj zdacja. Chczeli me, tjeſczeni zhromadzeni Bratzia z washei dobrej Radu lube podperečj.

Tulak (proſe wo Swowo.) Wérno jo Bratzia! zo ſmō z Hubenſtrom ha Ruzu ſurowe domapótani, ha wot Psow ha Ėzwojeſkow tak pjeſczejhani, zo nam tón Rusk Žiwentzka wacj lubo nej! Hizon na zteri Nedzele ja žanoh' ſawowoh' Wopeschka woptaw neisém, ha ſém ze Žawoſcju ha Žrudobuſcemu khore. Glaſcie! cji Ėzwojeſkowe dérbja ſami wuznacj, kak rane Kawé wſchidzom maja, ha níhdje neſſu třeba mět, znowa naſadzivacj; hale wſchitke naſche Poſcieno newotwobrocji wot naſ źrudně, nezbožomné Woſud; naſcha Mudroſej ha Překlepanoſej jenoj móže ſcjen naſ z tech nam naletzenech Šetjow ha Wotſlow wumozicj, naſ na Žiweniu zdjerzecj. Wo Wopomienu toho ſtaju ja Namet: zo žadén Zajacj neſine wacj po Mezach běhacj, ha Mujiſti tžinicj; tej nice Wuschi naſtajecj, dofelz tej zno ſtaj jich wele Hańkej pžeradžiwoj; — hale Wuschi dérbitaſ dele wiſacj, wodnō dérbja fo wóſloſich Šewach ha Rěſach khowacj, ha jenoj Nocę wokow hańecj, ha zo w Žemě nebo Šledž naſ pžeradžiwa, dérbja wſchitke Zajacze Ėzriach habo Žkórniach khodzicj. (Wulki Kleskanio.)

Spěſch na Moha. Ja nebzergu tak wele do toho Khowania ha Tuleňa, hale dowéru ſo ſtere mojim spěſchném Roham, kotrej me hizon wacj krotz Psam ha Hańkej wotneſechu, hal žejo naſch tjeſczené Brat Tulak wot Ėzriji ha Žkórni rězaw, dha běchu ruňe ſefame Hańkam

nas do Rukow dali; dokelž mó Wobucja niezwłczeni, niebóhmo Psam wacz wuzjeknecz móhki.

Bojanik (Wednik Prawicę.) To Wschitko jo dobre, ztoż staj mojej przedomnej swowutnej Rétynkaj rētzawoj; ale Bratzia! ja so prascham: Žtoha budże to pomhacz? — Předé haj, hatz hijszen pod hnadném ha dobrocjivém Kneistwom stojachmó, dha bě to jara duschna Rada bowa; hdéz bě Hajk w Léju, běchmó mó na Polu, ha bě won na Polu, běchmó mó w Léju. Něk pak budža wot wszech Stronow ha ze wszech Džerow džiwi Honitwařo pjincz, ha tej Džecjifsa ha Žoné budža sej mōsliež, zo su dobré Štuck tjinili, hdéz su naschoh' Žednoh' zarazeli: wschitka Rjeſej ha Mudroſej budže zanitzena, ha tej Spěchnoſej nitzo ſepwaczi, dokelž nas hizon wot nadala ztej mordarskej Tselbu zkonečnja. O ſat ſu fo Djasé pjemenili, tak jo tón kud lózé! — Zwote Dne mejachmó pod naschim předawším hnadném Kneistwom! W těch najšenskich Karwach ha Džeczelach, mwoděch Pjenczech ha Djetmenach smědzachmó fo paſej, ha boli žadén Bur tohodla chczew so wobezejwac, tón móhov hladac, zo bō z Dukemi zaś won třechi. Hlascze! takle wele mó tedom pola Knejich pwacjachmó, takle dobri nam woni běchu. — O chcejewo ſo nam naſche ſtare Kneiftwo zaſe wręcziej! — Dokelž ſo mó pji Knejich tak dcire mejachmó, tak chcejewa Zhomadžizna tomulej dobromu hnadnomu Kneiftwo třikrotznu Swawu wuňeſej. (Czéwa Zhomadžizna z czewom Hwosom z pownej Schiju wowa: Swawa.) Ha něk wo Wopomieniu toho něutschoho Hubenſtwa pod Burami: „Rech za Pie du!” (Wschitko wowa: „Rech za Pie du!”) Někotre Hwose: „Hól jich Tž..t”.

Ha třechi ſo, zo tam ha ſém Žedén habo druhí za swoje Žirveno mawo staroſćiwé Hajkej do Rukow padné, dha tola wedjesche, zo jo lohku ha tjeſnu Smircz mew, ha na kneje Blido pschindze; hale něk, hdéz budža tu ūlepi Buta džesac̄ ſrót do jenoh' tjelej, ha nas na pow morvěch wuňonicz, neznejemó tež nice toho Trojčta, zo budžemó wosobném Knejim ſwujc̄,

hale hrubém Burom, kij móhli die ſo z Khlebom tež zpokojic̄, derbimó Žowd pělnic̄, ha tak husto, hatz budže hde jadén Kwas, Kermuscha, Chijina, abé zechzedza janu Hoszjinu hotwacj, dha řendje ſmiec̄ zasetza Petzen brachwacj; haj budža hde hromadžje Palence ptej, dha budža dac̄ ſei nas deře ſwodzeč, ha pji tém ſeje ſei, jako nam i Merzanu pětne: „Dai Boh Žbožo!” pječ. —

Ha Honitva něk řendje jedén abé dwaj ſrót za Léto, kaž předé, hale ſejdu Nědželu abé ſvaté Djen budža woni z temlej ſtrwaném ha mordarskim Džewom wonesivecziej, ha taſkich Próznikow traj ſeje budže tež doſc̄, kij ſebi taſke Weselo džewawé Djen ſtřinicz zechzedia. Tu moji ſubi nam řendje žane wacz Zbožo kejciej ha Weselo zhabdziej! Božeme budžemó derbecj prajic̄, tém ſaném Kawam ha Džeczelam, wopuſtcejciej te kraſne Hajki ha Hole, te pwodne Hona, hdéz imo mwodži hrali, dorocjenni haneli ha ſtari wo Mere ſiwi běli ha ſo sprawne zlubwali. Za tohodla dokelž widžu, zo tuhde naſche Bočjo wacz něj, Namet ſtaju, zo běchmó wuczahnueli do Ameriki, hdéz tež wschitze ſwobodne zmôſleni Demokratojo, koteži ſuniž tak pjeſczechani ſu, kaž mó, wuczahowaja, dokelž jo tam powna Swoboda za wsche Sylahi ha Narodé. (Živoſne wulki Poſleſt, Swawa, Eljen, Vivat, Žirio, ha wschitlich druhich Rétzach Wowanu, po tém hatz běchu ejí Zhromadžení z těch abó ztanných Krajow.)

Němzaſk. Jara wuberne jo mój Předomné rēzaw; ale ja ſo tola němožu ztum wo tém Wopuſtcejenu naſkich kraſných Krajinow, ſanéh ha ſwodných Kawow ha Džeczelow ſjednocjic̄; dokelž že to we, že tam namakamó; ha jara czejkó bō nam padněwo, děrbeli mó, nežto Khóſčejoh' zwitzeni, tam jenoj w Holi, Rjós, Pa-protz, ha Babeduschku jěſej; ha ja bōch raděži radži, ſo hube do Hole podacj, tola tak zo móhli Noče Buram do Kawow dōnc̄.

Bojanik. Tute Spomnene namakamó wschitko tež w Americzé, kaž mój Wuj Khóſčej-

cjak tij tam hizón dwanatje Lét bódli, mi pjet dwémaj Męczomaj pišaw jo. Też něbočmo so tuhdé Holi wukhowali, dokelž tež do našhwub-shej Hole budža so cílej nowi Hontwaro namakacj. Ja staju tohodla Namet, zo bó so Wuberk woliw, tij bó w Męcze „Bremen“ Parowodz (Dampfshiff) najaw, ha hdéj bó so to wobstarawo, wschitkim Wuczahowařam do Almeriki, pjet Nowiné postajené Djen wožieriw. (Powojoča fleška, Powojoča z Nohomaj schudriva ha bubnuwe)

H u b a l. (Wednik Livičej.) Zo derbjawa Swawa ha Tjescj naschoho Mena tak hwuboko zapadnecj, zo derbeli Tjescj ha Khwalbu našich Wótczow tak zapomnecj, ha kraj nascheje Mwo-doſcje ha nedawshoho Iboja wopuscheſcje, — wot toho, Droz! so mi Doma ani djawo něbó, hale hdéj jedén do Śweta pjindje, wukne halle Śwet znacj. Hdéj tajke Męchi ha Męcze naſchu Węcz węscz ha naſche Prawa zaſtupicj chce-dza, kajtichj iow manó, dha pjindzemó börge na wuſmujoνu Horu. Na Tjescji jím nitzo niclezi, z Hanibé ſej nitzo neſtžina, Rozoma ha ſironět Možow wac̄ nimaſa, dobre ha něchke Žiweno dže jím pjetwoſcho. Duž so tež nehańbuja, nas czewom Śwetej į Smęcham ſtajscj, ha į Lepſchom mēc̄ dacz. Ja tohodla wſchitlich Zajaczow mojoh' Smoſleno wabju, tuhlej něhōdnu Žhromadzijnu wopuscheſcje, ha w krótkim Tjaz̄u ſami taſku woldzerzecj, ztož budje ſo předē į Wedzeniu dacz. (Wedén Vobotník (Ađutanta) pžiběhne czewe bez Décha, zo jo wonkoſzna Strója swóſhawa Haikow. Psia ſchłowkačz ha Haika jara ſelne porſknecj, na tjož ſo Žhromadzijnu zbehne ha do wſchēch Rójkow Śweta ſo rozběja, zo Žemna rjesche ha kérki ſchumjachu ha píotachu.) —

slid. Jaceſlavon

Wotmowěno na Neschporecz Boszjijowu List, wo 34 Tjisiwe Gutniſki.

L u b ò B o ſ c ž i k o!

Děz jedén wot was nežto swóſhi, da jo

to wětžne nežto tak ſamostatne, tak zařeſci ſpo- dživone, na tjož pola nas nichtón něpjindje. Za mam jene Knjiski, tij ſo menuwa „die Abderitten“ hale hatzruniſch tam wele Smęchów namakam, tak hizče wó těch Abderittow pjetřeſhice. Komazniki hako Noscherö Nowinow žadén Autorität pola nas nimaja, tohodla jo nam tež wſcho jene, hatz komazné Čjiban praji, zo mó wo Michels Nachtmüze khodžimó. Děbóh ja jedénmól kwam pjincz mów, ja bóh hizče wam wac̄e naréžaw, dokelž wěriče wó tola ſchomu, nech jo tak wélberne, hatz cheze. Tohodla pola was tež Ludžo wot jeneje Gorné tukaja, zo nej po Prawém; to ſo mi džiwno nezda, hale dži-wac̄ ſo derbū, zo į duschaczei Žoňe něndžecje. Scherena wó tola pjetřeſhice, wſchal tež loň ſchantoreſhice, zo ſu pola nas Čjewa monte-balí, dokelž ſu ſcherivo. Zo wó pilne tzeleſe, ſo mi lubi, hatzruniſch mó w Polu ſo do toho nietekamó, hale radſho to Ludžom pjetepodamó, tij to rozejma ha tež Kwilu ſtomu madža, do- kelž to io taſki Handwark, tij žanoho Kléba ne-pſchiněſe. Wóſche toho ſo wó nadžiſeſe, zo budzecje hizče wſchelafe džiße Žwěrata natřeſhici, koraž Nadžiia was ſnadno tež zhebačz nebudje, ha móli lócheczé naipredé z Wóſwami ha z Wo- piczami romadu pjincz. Wowače yilne Swawa, kaiž to wasche Waschnio jo, mó pak bu- djemó ſo beztém ſtaracj, tak bóchmo Michels Nachtmüze dele krédnelli, koraž jo nam komazné Čjiban ſtajscj chcezw. Tež netrebače pjetřodne ſo z Delan podpiſacj, Delanskich mó zmolom ſpoznajemó, tak hizče hatz Hubu rozdaja.

Město Hansa Męſchana, tij wac̄e ſiwo nejo, twoja Pjetřelnica

Briwei.

Pjetřel.

Śwetne Podawki.

3 Wuherskeje. Žadén Džiwan něbó bowo, dhé bó djencza zasé rěkawo: z wuherskej Wóinu hizčen dowho žadén Kónč nejo. Wele Ludži tež woprawdze měna, zo ſu Pověſcie wot Pjet-

podacija Wuherow Vjé, Hale tomu tak njeo. Tam ha sén dñe hízzen wuherske Wójska stcia, hale džerječ so nide wacze domho nemoja. Khejzorske Wójska na wschéch Stronach so rozschéra, wschtiko wobsadzeja. Tež wuherska Pošvadnicza jo w jich Rukach, powdra Miltona Elébra bě w njej. —

Twerdžizna Komorn jo po dostaćem Předswětzeniu, kaf w wuherskim Kraju stoji, jo pžepodawa. Rakuski wóinstki Minister Giulaj jo na 21. Aug. Popowinu pžich do njeje nutz-čahnów.

Görgej ha joho Wójsko jo hízon wot Pasfiewitza Rakuski pžepodate. Wone rěka, zo budje Görgej do Holomucza habo na jenu tjéstu Twerdžiznu pžinej. Wón ha joho Wójska družé Wójschi budža pžed wóinstki Sud stupicj dževcji. Nech bō so jum deče schwo. Nižší Wojacie budža pak puschzeni, pak do rak. Wójska rozdzeleni. — Khejzor jo Pasfiewiczej Vézdu Marie-Therezinoho Řada, — Hajnawej pak siv. Szępańia Řada pójmaw. —

Rusenski Khejzor jo Zkončenjo wuherskeje Wóiné sivatotzje sivečim. Joho Wesowocj pak budje so do Brudobé pžeminenič, džev budje Wówesecj z Warschalwa dostač džejz jo joho Sén Michaw, na Dompueču z Wóiné wot vožeje Nutzki třeħené, nahvē wumřew.

Z Kroszicj. Nedželu 26. Aug. džer-jeſche tudé duchomne Knez Wornar z Dubren-ka boju Mschu ha dawasche potom boje Pozoh-nuwanio. Nasch Dom boži běſche jara sélne na-pěljené. Swoje Studowanio jo kn. Wornar we Komotawie ha w Praže ztžiniw. Wón jo Duchowné cíſtercijenskoho Řada ha budje naj-ſteče halo serbski Prédar do Klojzera M. W. pžinej. Tudé jo wón tež jara trébné ha nuzné; dokelž hajz dotal běchu sow, bónie runiž lute serbske Posuchařo, tola jenož němske Prédowanja.

Zamolvitý Redaktor

Jakub Kučjanč.

Cíſchçane pola K. B. Hikti.

Tak budje tola na jene Waſchno tém Potrěb-nosćiam Klojzérskich Serbow wotpomhane; hale jene mózne ha wěſzi wazne Žadano naschich Serbow zje tudé nedopělenné wostane, měnujcež jeden serbski, za Serbowstwo horliwu Wutjer do kufawſeje Wutjerné, djez, Bohu žel lute serfske Džeczi, hale jeden Němcz za Wutjera. Kaž smó sw óscheli, czé nasche nadně Kneifstwo tež tutomu Hubenſtrei wotpomhacj. Boh daw, zo bo so to bózze stavo!

Wozjevno.

Žtož čeze swoje Džeczi do Němczem dacj, nětřeba ſame hakle za Drežjané wobžej, hale jenož do Wola pžiflajez; wosobne wulknu w N.... — deče němsti. Čezeſti ſo toho dla pola Něch-porecz Boszčija napraschwacj, kotrež wam tajſe Swižbō rade lube dopone.

Napraschwano.

Itoda jo tola Korchowom Schümelej na Preſi pžischno, zo joho zandženu Sobotu něbě w Buděšchině widzecj? — Wón ſo tola njeo ztoho Swěta miněw, abé ſei wumósliv, do wo-jeſtej Swižbě stupicj? — Taſtoho ſo wot joho Mudroſeje ha Náivedzitočje nenađiſemó. — Mó ſo hewat koždu Sobotu na Drežé ha Koriž-mach třeħichmó. —

Dwaj dobrei Znatej ha joho Strowoté dla staroſciwos ſtarei wulwoj Konej z Hole.

Z Rabicj. Žtož čeze ſ tomu Spěvej „Pójce bratřja wobkhowajmy ede.“ (kotrež běſte wo zandženej Jutnitzje wotcijezané) Hwós-mecj, može těnsamé pola me dostač.

Hicfa.

Zandženu Sobotu Žita w Buděšchině, pwačzachu:

Róžka . . .	2 tol. 2½ nsl.	tež 1 tol. 25 nsl.
Pjencza . . .	5 =	= 4 = 15 •
Decjmeni . . .	1 • 17½ •	= 1 • 15 •
Woms . . .	1 • 7½ •	= 1 • 2½

A Dostaču wo Weller rez Kniharni.

K. B. Hikti.

S t v i c h f

36. Dziswo.

8. Dzień Septembra.

1849.

Ministerialski Wukaz.

Podpisane Ministerstwo poručza, zo wot 1. Oktobra tutoho Rēta khejorske rakuske Peñezki, z Mapismom: schéz Krejczari, wudate w Rētu 1849 (sechs Kreuzer Stücke 1849), kotrež hatž dotal dwaj nowoj Slébornikai pwaczach, wo sachsenſkich Krajach so wacze bracž ha wudawacž nesmiedža. Te schéz Krejczarki pak wot Rēta 1848 budža kaž hatž dotal tež dale dwaj nowoj Slébornaj pwaczicž. Žtož tuton Wukaz pzeńupi, t. r. taiké horeka pomennowane Peñezki běre habo wudawe, ma so těch wo §§. 1. ha 2. Zakona wot 22. Jul. 1840 rožených Žtraſow nadzecž.

Ministerstwo nuzkownech ha peñeznich Maležnoscžow.
z Friezen. Behr.

Śwētne Podawki.

Z Rusowskeje. Wóndaño su jene němſce Nowiné wele Němczam prawo Strach natijnito, ha Bojoſej pſed Rusami ha Swowanſtwom zaſe pžiſporiwo. Česame menujczé piſachu, zo jo ruſowſki Khejzor so néhože takhlej wuprajiv: „Ja nejsem wuhersku Wójnu rakuskoſki Khejzorstwa dla zapotžaw — ne, te ja zacpju — ale toho dla zo bōch Potwótžowaniam Swowanſtwa wo Wuherskej Kóneč třziniw. Mi jo lubo zo Němczé ſchledwiſku Wójnu wébu, doſekž mi pjez to po-kaſaja, že mam ja pžeciwi naſchim swowanſkim Bratram wo Wukraju třinicž.“ Němczé tutech Swowow dla hízon czewó Kraj hatž do Wóbja pod ruſowſkim Khejzorom widža, — ha z Bokom na nas Serbow hladaja. —

Madžarojo fo wſchudzom Rusam poddawaja, niez Rakufim, ha to tuteh poslenich jara mierza. Russojo jo pak tež pžeciwi Madžaram lepe za-đjerja hatž Rakusczé. Bez tém hatž Haynau kaž Rubežnik koncjuje ha zatſela, pžeproſchuja ruſowſzé Generalojo swojich Jatéch k Hocžinam. Tež Koschutowe paperane Pei.ejé, kotrež Haynau

wſchudzom ſpalež dawa, Russojo horebérū ha tež z nimi pwaczja.

Hajna w, wóſchi Wedžicjer rakuskoſki Wójska w Wuherskej, jo 18. Avg. swojim Wojakam zežehuwacze Postrowieno podaw:

„Wojacze! z pozběhuwaczem Žatžuižom wo-ziwu ja wam dzencza na ſwawném Śwedjeniu naſchoho lubowanoho Khejzora ha Kneza, zo jo ſetzi ha eježi Džel naſchoho Džewa wo tutej Wóinie ha talei Wóina ſama złotizena. Po Pžepodacju ha Woſtroněniu Görgeowo Wójska, po Woſbadzeniu Twerdžizné Arad — po Nozejętanu wſchěch druhich něpzcjelskich Čzródom, kotsiž ſu bez Čzélbow ha bez Žedje wot naſchoho mužnoho Wójska hízon k ſedmihródkim Mezam zahnaczi móžemo prawicž, zo Mócz Žbékárow jo zwama-ua. — Wojacze! Telej wo tak krótkim Čjaſu dôſtate Čibčeo jo Čjewo waskeje Wutrobitoſeje, Woſwischnoſeje, waskeje newuſtateje Woſtainoſeje wo Žneſeniu wſchitich Woſczejnoſcžow telej Wóiné. Z Hordoselu ſmiecze wó poladacž na krasne Pwodé waschohoho Próczowanina. Wó ſeże ſebi zaſwujili Žjak wóteznoho Kraja, Khwalbu wſchěch Ludow,

kotzj̄ swoje Zbožo w Tjesejenu Zakonow — wo pōczciwoi Swobodnoścji ha wo Redze pōtaja. Stanizné budja je zahowacj̄ waschim Potomnikam, zo wascha Swērnośc̄, Wutrobitośc̄ ha Wutracjo rakuſich Wojakow hodna bē. Lubośc̄ naschoho Khejzora k swojemu Wōisku, kotzj̄ wón wot Nastupenia swojego Knejerstwa sem wam nadnē wopokazaw jo, budje so po tēchlech waschich swawnich Skufach wo johoj reižerskej ha khrobwej Wutrobe hīcjen wele hubšcho zakreñic̄, dokelj̄ telej Skufki pjñinej̄ jomu pojadané Mér za joho Lude ha wobswētza z nowoj Tjescju joho wōinske Khoroe. Mój Džak wam ze Swowami wuprawic̄ nēmožu, dokelj̄ mi nezmērna Wulkoſc̄ waschoho Skufkwaňa ha Próczé Tjeli wote Dña p̄zed Wotjomaj bē, kotzj̄ wam naschoho wulkoſho Wotpoladania dla hōřetwasj̄ dērbjach. Zpōznajej̄ džen mój najwutrobnischi Džak wo tém Wobswētzeniu, zo so zbozomné tzuju, zo wó moje najthroblische Nadžije p̄es waschu dobru Welu, Pojwuschnosej, Wobstainosej ha Wutrobitoſc̄ p̄jetřecheli seje. Po wótcewskim Wotpoladaniu naschoho tjesczenoho Khejzora ha po wētzném Zakonu nadobnich Wojakow budzecje móneikoi nezboznomu hale bratrowskomu Ludej, kotrohož nejpęczelne pozbenienu Brón wó pobili seje z waschim Zadžerzenom pokazac̄, zo mó hako Bratzja k joho samotnomu Lépschomu joho Kraj nastupili smó. Kruta Dísejplina (Zakoiniske Zadžerzeno) jo ruje kaž Wutrobitoſc̄ ha Krobiwoſc̄ Wojakow Tjesc̄ ha Kħwalba.” —

Město Venedig jo so tež p̄zepodawo, tak zo ma rak. Khejzor nēk zasé wo wschēch swojich Krajach Mér ha Pokoj. P̄zi Woblenieniu tutoho Města su jenoj z Boka Rakusich 10,000 Muži p̄z Metz ha Čselbu, 15,000 p̄z Khoroteče swoje Živēno zhubili. Rakusko Generola Dovicha, kotrēz bē Twerdžiznu Číseg Wuhertam p̄zepodaw, su jatoho wo Neczazach do Wina p̄zed Sud p̄jivedli. Wón bō so tež tak džerzec̄ now, kaž Rukowina we Twerdžiznie Temeswar, kij ze swojim Wōiskom swērni, krucje na swojim Měseje zwosta, hatzruňe z wonka furowé

Metz Repzecjela, z nutzka Wód ha Mér knejzsche. — Nēkoči su tež hīzon k Smereci wotsudženi. Tak su Grofci Leiningen, p̄edawſchoho khejz. Wōschoho, kij potem k Wuheram p̄zestupi we Twerdžiznie Strad zatseleli. Tónsamē bēſhe hako wuherski Wōschī po P̄jedobocju Twerdžizné D̄en so p̄ji hrubém Zkōnejzowain tam popaňenich rakuſich Wojakow jara pilnē wopokazaw. Z nim bōchtaj tež dwaj Redaktoři zatselej. — Koschutha ha joho Towarschow su Turkojo popanelli, ha do jeneje Twerdžizné sadzili. Wón jo jara wele Wēczow p̄ji sebi mēw. Turkowsc̄e ha rakuſezé Komisarajo su wotpōvani, joho Wēczé p̄zepotac̄ ha ladac̄ haž tam jane czuze pōdla nējnu. Znate meruec̄e jo, zo Kosuth wuherske kraine Pohwadé p̄ji sebi wedze ha haž dotal wottedaw habō nēdze zavostajiw nejo.

Gōrgeja bō dře Khejzor radé pūschein, k naimenshom nēc̄ k Smereci wotsudžiw. Hale wón jo za Khejzora zahorenoho Grafu Čiži k Smereci Wōbēschena wotsudžiw, ha bē p̄ji tém P̄jedseda Subnistwa. Nēk cheze so czewa Tiroba Čiži wec̄ic̄ ha žada Smerec Gōrgeja. Khejzor pak jo joho tola pūschein ha do Steiermarka wopokazaw, dzejz budje joho Polizijsa wobledžbuwac̄ mēc̄. — Wuherto su jara nezpočomni, zo te wot Kosutha wudate pāyērane Venecé, kotrēz su woni za dobre brac̄ dērbeli, nēk nitžo wac̄e p̄wac̄ej̄ nēsmēdža. Nēc̄ jenoj Swōjbo, czewo Města budža p̄z to czéle wobkhudžic̄. Wele cjezo hīzjen Wuherto to ziesu, dokelj̄ wedža, zo jo Radetzki Wobodleram Města Venecig za te wot sich Nemera Wedžecjetow wudate Papera tola nežto dac̄ slubiw, bōrnēz je tež za powne hōrenewzow. — Žto budje so hejvak z wuherskim Krajom stac̄, jo nēwěste. Wone réfa, zo cheze Khejzor jomu te stare Prawa zasé dac̄, Kroatisku pak ha Sedmihrodſsu wozwac̄ ha rakuſtomu Khejzorstwej kručjich p̄jizanknēc̄. Za nēwem haj, haž budža sebi Krowhatsojo to lubic̄ dac̄, joli pōdla tež swoje stare Prawa nēwobkhōweja. — Felatziej, Ra-

tetzki, ha Hajnaw su do Wina p̄zeprosheni, tute za P̄zichodnoſej p̄zewazne Malejnoscje ſobu wuradzeč. —

Z H a m b u r k a. Hatz fo bramborſežé Wojacze ze Schleswika dom wroczaču, p̄zindzechu tež do Hamburka. Iow pak jich deče neporovitachu. Gydajo, wowaſo, na nich klejo wobſtupichu jich ha zpozachu z kamennemi do nich metacj. Tež ſachſenſtim ſo tak džesche. Tara rozne P̄zimena jim dawachu. Bramborſki Kral jo to za zworuzaw. Něk tam bramb. Wóisko wo jich Měſeje leizi, kotrež budze tam p̄zej czewu Zemu leizo wofacj. Hamburgojo pak ſo netk tež hako wulcze P̄zecjeljo Wojakow poſazaja: za Ruku ſo wodža, hromadze ſo p̄zelhodžweja, jēdza ha piſa.

Z a j e t Ŝ e P o z d ē c h w a n o.

Lubó ejichi Mějatisko
Khowaj jaſne Wobletzio
Do najtzmowſieji Mrętzele.
Jo bōch be wſchoh' Nezboja
Do zelenoh' Dzecjela
Na Hórfku tam zaleſcz mów! —
Kak mi Wutroba
Tola puſota
Tamlej nézto hiba ſo
Potulicz chezu khētſe ſo!
Wſcho jo zmērom, newidju
Nitjo Žwo ha nefswoſchu,
Da chau p̄zecze dalej hicz.
Czewo Dzén ſém wódne bów
Nitjo k Dědži nadejſchów.
Někoi chezu ſo weſchewicj.
Wo tutijném Dzecjelu
Zabocj Brudobu!
Nepecjeljo wſchicze ſpa
Rémzacj móju bez Straſha.
Na bojoho Bajacza
Swata Buſa bez Kóncea.
Ja ſém tžiſcze lutki ſam
Na tžorňetjan Zahonach,

Wo Šetju ha wo Kawach
Wulku Schkodu nedžewam!

Ha cji Surowi

Tola roža mi,

Na mne ſo tam hotujia! —

Ach té ejeſka Brudoba!

Tola dobra Nadzija!

Wſchak jo wo Wſé P̄zekora!

Wuradzeja bez ſobu

Hatz me bōchu tſeleli

Habb Hontwu p̄zedali?

To mi trójave Wutrobu.

Hdež ſo zjenosćja

Jo Konec Wesela!

Pon me hoňa po Polach

Po Wukach ha po Kerkach.

Wobzankněw ſém p̄zi ſebi:

„Tžorňetjanam za wěſci!

„Nepzepodam žiwo ſo!“

Hdež wacz ejeſnej nemóju,

P̄zej Mězé ſim pobehnu,

Tam chezu zkontzicj Žiwenio!

Kajke Schcjowkaio

To tla wo Wſé jo!

Sam kust swódkoh Dzecjela

Bajaczej wacz nepjeſia!

Moji Bratſja w Delanach

Žiwi ſu kaſ w Nebesach

Zhomadzijné wotjerza

Ja ſo w žadném Kuczitu

Wukhowacj wacz nemóju

Wſchudzom na mne wakaja! —

Zejeſkej Wutrobu

Zaſé domoj du!

Bajac w Swęcje woprawdzie

Ejeſke pótne Hórkoscje! —

Zenitžki tžorňetjan Bajac. *Jacobus J. D. C.*

Tak to budze za ſlo Lét!

Ja ſém staré Haňk, wele Zwériné ſém w Swęcje poſelaw, hale někoi na staré Dzén mi

późnictaj Ruczé tżepotacj. Wón danio z Welżora mutnje pji Wołnie sejdach, Męsatik ūne dō Istwó swęcjesche, ha pjeczę sejdo wusnich. Zdlobom so mi potza dżecz, stejach na ranej zelenej Wuczé, tu swoschach Wowańo ha Tseleno, ha Zajacza widzach bieżecz pjez Polo zo so wscho kutesche dżeciacz Burów bez Dęcha za nim ejętscze kózdej d' Tsélu wo Rukomaj. Mi bē zel toh bojoh Zwęcikta, ha joho ejętka Nuza pohnu nie tak zo wotucjich. Hwuboko pozdéchnich ha wselach so, zo bē so mi wscho to jenoj zedżawo. — Wórzé z nowa wusnich ha zasé so mi džijesche. Stejach w Męscie na Torhoschez, Hermank bē ha wele Ludzi twózscze so wołow starej Budé, hdzej brodaté Muž wowajo k Nutzstupeniu wabesche: „tu jo widzecz džiwe Zwero kotrej hizno dawno wacz wo czewom serbskim ha némiskim Kraju k Namakańu nej” — Czypné ja tej zvele druhimi 5 now. Eléborn., kaj bē postajene, zapwacjich, zo bōch telej džiwe Zwero wohladaw. Ha leicze jto tu wohladach?! Zajacza tu pokazwachu, jzwoh Zajacza, jara staroh, wo schkentjaném Kachciku! Wulczé so džiwajo wopraschach so staroh pödla nie stejacoh Burika, hatz wopravdje Zajacé tak żadne su? „Haj prawi wón, nětko wo Lécie 1949 nüdze żadne tajke Zwero wacze nenanđecje, ja sam je tulej přeni krotz widzu. Moj Djed jo mi nehde powedaw; zo w swojich mivodéch Létach wele tajkich Zwęcikow zatjelaw jo, ha zo su je Ludzo teďem pętzenie jidl.” Tajke džiwnie Podarki ha Swowa nie tak zamolichu, zo niwedzach, jto derbu recz. Wotucjivski pak pjemostich sebi, jtoz so mi ruñe dżawo bē ha prawach żudnie sam pji sebi: „Wopravdje tak to budje za sto Lét.”

S. A. G. Wésté staré Hanf.

Wotmowen.

Wschitkim mojim starém Znatém ha Pječelam tijnu ztutém Kwidżeniu, zo nětk zas kózdu Sobotu do Budéshina pójedu, ha chezu z Lubożezu wschitkim

pośwujicj, tjo hojzda so chezeli na mnie wobroscie. Tom Napraschwanu teju dwieju wuslowej Róni z Holé wozierou, zo sém pjez dwemaj Nedzelomař ruñe Sobotu jenom mojom starom Znatom, z kotrej smój wo swojej Mirodoscji nehde hromadze pola jenoh' kúze swuživoj, ha kotrej kwas měscze, za staroh' Swata bōr ha sém tam tak rejraw, zo hijzenie dženec Mohi bola, ha Krotzele tjinu, kaj Kokosch. Za so džakuju za waschu Staroscj ha Djelbražo, ha nabijiju so hijzenie dowhe Léta do Budéshina khodzicj, dokelj na Smerej mōslici mi hijce napadniewo niej, ha bō nejto hrupie bōwo, pji mojej Mirodoscji ha Strovecze sei tiske žudnie Protéki džewacj.

Wasch Pječel.

Korchowó Schémél.

Napraschwanu.

Kak dha so z temi wuwowaném směřketjanskim Swińecjom ma. — Nemohli hda mó zhonicj, hdje jo k Widżeniu, ha hatz so darmo habé za Peñezé pokazwe, ha joli to, za kaf wele mōže jedén ton wośemö Djiv Sweta wohladacj. — Habó jo traj na Pjedan? tutjne węsej budje. —

Néšvporecz Boscji z Delan

Klósterzke Podanstwo budje Nedzelu za Kédjen, hako 16. Septembra Pjipowdnu dwemaj tjenomu Wozieweniu, kaj tej Nozréjenu do Kupele pjeprorschene.

Ta Deputa tija.

Zandżenu Sobotu Žita w Budéshine pwaczachu:

Rózka . . .	2 tol. 2½ nsl.	tej	1 tol.	25 nsl.
Pječenza . . .	4 = 15	-	3 =	25 -
Ječmenj . . .	1 = 20	-	1 =	17½ =
Wows . . .	1 = 7½	-	1 =	2½ =
Róch . . .	2 = 12½	-	2 =	10 =
Jahwó . . .	4 = 20	-	4 =	15 =
Heduschka . .	2 = 20	-	2 =	15 =
Khana Bitré 9 nsl. 4 now.				

Zamolwitý Redaktor

Zakub Kucjank.

Cisłejane pola K. B. Hilt.

K Dóstacju wo Wellerecz Kniharni.

37. Ėjiswo.

15. Džen Septembra.

1849.

Swētne Podawki.

Hatż dotal jo p̄zeczé Wuherska p̄enie Město w Tunitzjez měwa, dokej běhu nam tamne Podawki naiwazniscze; něk̄ jo z tém Kóneč, ha je- den druhí Kraj budže na te Město stupic̄, kotre pak, niewemō, bōsnadno.

Italska, wosobnie R o m. Swōscheze, kaf tam steji: Romské Nalejnoscze so Džen wote Dňa bóle ha bóle zašchinataja. Franczowska jo Rom změriwa hale Bamuž jo so tedém jenoj toho dla na Franczozow wobrociw, dokej rafusti Kheizor sam do zardinskeje ha wuherskeje Woiné zaple- czené anicz Khwili anicz Ējas ha Moc̄ něm- jesche, za noho so postarac̄. Zmolom po do- botej Vitivé pola Kustocza, dzejz Radeczki Zar- dinstich czele pebi, ha wosobnie někoj po doko- nanej wuherskeje Woiné Bamuž, Chab̄o welewac̄é joho Zastoinicé, wosobnie Kardinal Antonelli) wot Franczozow nítzo wac̄e wedzec̄ nechadža, ha wone so ſda, zo chezidža ſe Rakuskej p̄j= zanknec̄ ha na jeje Pomoc̄ ſo zpuschc̄owac̄, ha nadžiia ſo tež z Pomoczu Rakuskeje ſwoje czewo stare Prawa be wſchoho Zpuschc̄enia wo romskim Kraju zasé nadoboc̄; — bez tém hatż Franczowska bóle hatż dhé předé za Zpusch- c̄eniu duchownoho swētnoho Knejerstva rétiži. Wosobnie jo wo nainowšim Ējasu jedén Līst Předjedu Napoleona, wo kotrej ſo wón czele swobodie wupraví, wulku Haru natžinu, ha Nowinti měna, zo ſo na měrném Pic̄u tute italske Nalejnoscze nebudža wac̄e zraduwac̄ dac̄. H̄iz̄ ſo tež wot jenoho druhoho francz. Wójsko, kij budže na italskich Pomezach poſta- jene.

Wschitko to ſo ſtaňe, bez tém hatż w Parí- zu wulku Zhromadžiznu džerža, wo kotrej ſo wuradža, tak mow ſo Mér za czewé Swēt na wětžne Ējasé zavorožc̄ (Friedens-Congreß) p̄zi kotrej ſu Mujojo wſchěch Ludow ha Na- rodow, ha wſchelakoho politistkoho Zmōſlenia p̄z- tomni, tež Amerikanařo. Mó čczemō ſim wſcho dobre wutrobne p̄jez̄, pódla pak ſo nízhoho wo- sobnho nienadzec̄.

Z Franczowskeje (Czérkwienske Nalejnoscze): kaj w němſtich Krajach Wérchojo kathol- ſkeje Czérkwi hromadu stupachu ha loni wo Würcz- burku, lětza w Wini ſwoje zhromadne Wura- džena džeržachu; tak ſo czérkwienski Duch tež wo druhich Krajach móczne hiba. Franczowska Czér- kej ſwoju staru Swawnosc̄ p̄zi wſchěj Haře ha Němciu nejo zaborowa. Na 15. Sept. změjemo w Parízu wulku czérkwiensku Zhromadžiznu, ko- traž budže nas woprawdze do dawno zandžených Lětstotekow czérkwienskoho Židena poſtaic̄, dzej ſo p̄zeczéne Zhromadžizne wſchěch Wérchow ka- thol. Czérkwi džeržachu, hatzruje budže tuta je- noj narodna (National-Congilium). Na 800 czér- kwinskich Muži ſu ſwój Výlhad h̄iz̄ ſo wozjewili.

— To pak lutſi Biskopojo neſu. — Němſte czérkwienske Towarſtwa, kotrej ſu ſo z wulkim Zbožom po wſchěch němſtich Krajach, w Městach runę kaj na Wſach zavoroželi, wobdaće Žiwař nuternoho Zienoſczenia. — Jenož w Zie- noſczeniu leži Moc̄. — Teſamo mějachu loni w Kölne, lětſa w Wraczlawie p̄zeczéne Towarſtwa, p̄zi kotrej ſo Zastupero wſchěch do Zienoſczenia p̄zifwuschac̄zeh Towarſtow namaka- chu. Wazne Wězé bôchu wuradžene. — Woni chezéhū lětſa h̄iz̄ ſi jene p̄zeczéne Towarſtwa

wodżerzecj, ha to w Wińe. Hale Kommandanta Welden ſojo swoju Dowolnoſcę k tomu daw, ha dōj budje tutu lētuscha druga pjezczewna Zhromadzizna czerk. Towarſtow w Regenſburku, jeném baiernſkim Měſcie wodżerzana.

Z Frankfurt. Arczé-Wóiwoda Jan na 2. Sept. z Kupel Gastein ſo zaſé k nam wróćiſi. Němſke czentraſke Mócznarſtwo, kij bě hatz dotal wo johoſ Ruczé, budje wo krótkim pjeſmenene czele drugu Žtawnoſcę dōſtacj. Nicz wacze jedén hale tgio budža pjechobně czentraſke Mócznarſtwo wutſinie. Menuicé taſlej: jedén hako Zastuper Rakufſkeje — jedén hako Zastuper wſchēch tſiomkralowſkomu Žienoſcjeniu pjiſtupených němſtich Kraju — jedén hako Zastuper Baiernſkeje ha Würtembergſkeje. Tich Město budje zaſé Frankfurt. Rakufku změje Arczé-Wóiwoda Jan — Bramborſku ha z nej Žienoſcjenich jeđen bramb. Préncz — Baiernſku ha Würtembergſku baiernſki Préncz Karl zastupicj. —

Z Badenſkeje zbonimo: naſche Wóiwodſtwo wostanie na tzi Léta wot bramb. Wojska wobsadzene. Tute Wojsko budje ſelne doſc̄, menuicé: ſchěc̄ Regimentow Infanterije, 4 Regim. Kavalerije ha 6 Baterije.

Würtemberg ſka ha tež Baiern ſka nitžo wot Pjiſtupeňa k tſiomkralowſkomu Žienoſcjeniu wedzecj nechataj; welewačé budjetaj ſo Rakufſkej pjiſantnecj. Tež Hanoverska neće prawe, že bō tžiniwa, hatz pódla wostawa habo nice. Ach té lubo Němczowſtwo, dže jo ta twoja wukwalena, wuwowana Jednota. Wazne Nowinti zdadža ſo mi tež zjejhuvacze: Kheijorſke rakufſke Regimente schwiczaſtik Pomiezam czechuwaſja. Žto wē, že pak cji chceidža. Rusenſce Pjełupczé pōivedaja, zo pola nich bez Pjeſtacza Wojakow wujbehuvaja. Wele wuherskich Wóſchich jo do russi. Swižbu pjiſtupiwo. Djiva doſc̄, zo ſebi Görgeja tež neſiu zghowali. Haj ſkoro běch zabow, zo jo Görgej ze ſwojej Mandzjelski do Wina pjiſhow, ha do Klagenfurta czechne, dzej budje něk pjebovacj.

Z Dreždjan. Pjiſmenen, kotrej ſo pji novém Postajeniu wólbnych Wokresow ſtacj maja, ſu tež něotre za naſchu Wujiczu wazne. De- nuicé, Wujicza, kij bě poſteni krój na wetzor- ných Poinezach z miſchianſtmi Wokresami změ- ſhana, budje někoſ ſama za ſo. To pwačji woſobnie wot pŕedawſhoho dwanotoho kinsber- ſtogo Wokresa. Kinsburg budje z Powęzincu ha Buděchim ze ſwojimi k Powiñi lejzaczemi Wſami ſienoſczena. Pjez to budje woſobnie 7. 8. 9. ha 12. Wokres jara pjeſmenené. — Cji deře znac̄i jaciſi Bakunin, Heubner ha Rüſel bōchu wónداно Noczé wot Wojakow z Dreždjan na Twerdziznu Königsstein pjewedzeni. Nichon neće tžoho dla. Dreždjanſke Nowiné ſo na to jara woſcejzujaja, zo Wóſchnoſcji ſim to pŕedē prawiwa nejo. — Wóndaano wopotaſtaj naſch kralowſki Dwór wo Pilniczu bramb. Kral ha Kralowna. Teſsamſnej podaſtaj ſo z naſchim Kralom ha z Kralownu do Ćzopelcž w Čezechach, dzej tež rakufſki Kheijor pjiſindze. Młodé Kheijor ſo potém tež w Pilniczu bow ha tež Dreždjané wopotaw. Wone ſo pōiveda, zo chce wón jenu ſachſensku Préncezefinu ſenicz. —

Z Lipſka. Pola naſ ſu tute Dne pŕemí krój nowo Sudniſtwa wot Pjiſahanczow twi- dženiu ha kwóſcheinu boli.

Z Dreždjan píſajia, zo ſebi bramborska Wóſchnoſcji za tu naſchomu Kralej pji poſtemim Dreždjanſkim Němère poſtigenu Pomocz nicej je- noj nitžo zarunane habo zapwacjene nežada, zo chce wona welewačé hízjen ſama wſcho to zapwacjic̄, žež ſu Wojacze pji ſwojim Pjebo- waniu wo ſachſenſtik Kraju třebali. — To jo tola woprawdje wele. —

Z Wina. Pjiſchobně Žedjen, hako 18. pojedje Kheijor na tež hatz do Laibacha hoto- w of Zeleznicę do Triesta, dzej budža tež Ba- muž, ne apol. Kral, ha toſkanſki Kron- préncz pjiſinę. Děz Zhromadzizna Wéchow w Ćzopelcž ha Pilniczu žanu politifku Wajnoſcji němějſche, doſekž žani Miniftero pódla ūbechu; dha budje to wo Triescze hinal. — Würtem-

bergstí Kral jo tež z Předsedu rakuskoho Ministerstwa (Werch Schwarzenberg) Rozřezuwaní měw ha potém w München z baiernskim Ministrem z Forten hromadu přijichow. — Wo Warszawie jo wulke Zhromadzenstwo Zastupitelov europiſtich Werchow. Rusenski Kheizor so tam sam namaka ha jo najwosobnischich Diplomatow swojoho Kraja powowaw. Francouſku zastupi fanez. Zapóswancz na ruff. Dwoře, Generol Lamortise, (otrohoz ruf. Kheizor přes Měru třeſcji), Rakuska, Bramborska, haj tež Jan-djelska ha Turkowska su zastupení. —

Žtož Wuhersku nastupa, móžemó zkrótka zje-
wicž, zo jo so Twerdzizna Peterwardein dře pje-
podawa, nícz pak Komorn, kajz wondano rekaſche.

Z Wina zejhūwaczej Směſchek píſaja: Ton wuwowané Komjtar Bóſko, (wó dře ſeje tež wot nícho ſvýcheli) pokafwasche ſwoje Žutízki tež w Wine pola Dwora. Kheizor Ferdinand ha tedemjski Minister Metternich běſhtaj wo-
boj pódla. Z Dowolnoſcju Kheizora ſtaji wón Ferdinandoho Znamo, (Abbild) na Blido pod Piramidu, doikně ſo ze ſwojim kuſwarſtím Kl-
jejkom, ha precz bó tam ruňe poſtajene Kheizo-
rovo Šweſcjo. — Metternich ſo prascheſche:
dje jo Kheizor wostaw. Bóſko ſlupi k jomu ha
prajesche: Wascha Woſokosz ma joho w Žatu,
ha tak tež wopravdze. běſche. —

Ze Serbow.

Z Khelna. Janbženu Wutoru paže ta-
tji Lét ſtara Holcijza Jan a Nowaka do jeneje
21 Wochcji hwubokeje Studnie, wo kotrej Woda
4 Wochcji wosoka ſtejſche. Studnia dře bě khé-
tre děre wobwamuwaná, tola Kamen, kij pji
Štandardu Djérku wodzwasche, bě ſo mané kuſk
gróciu ha tak te Djeczak do taikoholej Nězboja
přijichwo. Jenoi někotre Woſomilneha ha Djeczjo
jo zhübene! tak budje ſodže pravicej. Žto toho
dla nezpóznaſe boju Rutiku wo zejhūwaczem:
Hajz bě Nan poſněw, že jo ſo ze ſwojim Djec-
zom ſtawo, bejzeſche wón naipředé do Wje po
Pomocz, wrčzí pak ſo zmolom zafé k tomu Mě-
ſtej, dzejz Nanowa Wutroba joho czechneſche, ha
dejz běſche ſebi Kameně wotwalaw ha hízjen
nichton k Pomoczé nepřijichow, ſtoczi wón wo
ſwojeſi Šteſtnoſeſi ſam za tem Djeczatkem do
Studnie. Iow wón tola hízjen te Djeczjo na
Wodze pwowaj o natřechi, popaže ha wuceſe je
na pow mordwo ha děrbeſche něk zlém drohim
Dreinom bez Štandardem ha Muru něka ſejdo
habo ſtejo wostacj, dójz Pomocz nepřindje. To
pak jara dowho traſeſche, dokelž wulke Něble pódla
ſtejaczeh Žtomow dla nucz něndzechu, ha bojohu
Nanowa Moczé hízon wotteberacj zpotzachu. Na
Poſledku pak puſcheſci ſo Sarodniſ Šorla Horſi,
na Lainach do Studnie ha wupomha z bojeſi
Pomoczu wobémaj na Šwětwo. Taikomulej
Muzej, kij ze Strachom ſwojoho Žiweňa druhim
k Pomoczé kwata, jo zavěſcji wſcheſe Třeſcje ha
Khwalbě hódné. —

Te Djeczjo jo na Woitceſe jara zrajené,
budje pak, Bóh daw, pji Žiweni zwostacj.
Nowak jo na Štawach wobodené, nícz pak jara.
Tónsamé dawa ſwojemu ha ſwojoho Djeczeſa
Wumoznikej, Šorli Horſej tón najwutrobni-
ſchi ha horejſiſti Djak. S....a. —

Zo tón wo 34. Žižive Žututízki wotejzicjané
„Liſt do Pola, ſwojemu Wujej Hanſeji
Měſchlanej wot Něſchporecz Bóſczi ja“
wot k. Czeja z Nowoſic, nějo, wobſwetzi
Redačcija.

Próſtw a! Wostaicje mi te ſměřtejzanſte
Svino na Poſoj! ja was proſhu! wó budzecje
te krasne Štočjo powowacj, ha žto potém.

Czuzomník, hale Michawowé
lubu Pječzel.

Wói dwai ſtarej Kwapawie z Holé; že da
pak w Žutnicjze wot Kořchovo Schémela baſeſch-
taj? Nitjo tak, kajz meneschtaſi. —

Hajz wónbaño na bójce ei Wacéj lej jo Žvat
Kuwach, wuswoschach na dobo na Drozé wulki
Restot ha Klepot, poladach ha wuladach Pjaw
ze ztěromi jenaikimi Schémelami, bez kotrémij
tež Korchowó, kijz zpějne zarabwajo wosobné,
horela z Destu, z Rébelkom romadu zestajené
Wozetjík, na kotrémž nadobné Knež seidžo Faiflu
pachasche, nimo me cíero cíenechu.

Kaj Dom pžindjech, swóschach, zo jo djeuez
Néshporecz Bosci swoju, wo Wutrobe dawno
wobzaufienu, ha po Pžitradze ha Waschníu
Franczowskoho Pžedsedu wumoslenu Reizu do
Swéta, wosobné do Bola hore nastupiu, zo bo
serbsku Ženiu, serbskí Lud, johi som wot Mér-
ejina Gžibana na Nós pôissnenu Michels Nach-
mützu ha joho politiske Nlebo znacj nauuknemu,
tu ha tam wuderne, pwoinowé Retež džerzam,
ha Lud na pravé Pucz pokazau; pžitém pak
tež wacj taikich Blakow nazhoniu: „Djež Djeczi
deře nemški wuknu. Dje dha bō heivak delanskú
Modosč rožtékacj now. Zawěscji jena wot těch
naiwajničich Wínov joho Wobjedžena.

Duz wobstara sebi Wós, za kotrémž žane
wulke Běhaňo niemějsche; Kamenecu dosta dwe
Kowe ha wsho, ztož k nimai swuscha, rumiž
taikei dweli pak Hajztröwe, pžireža jenom Wojo,
storeži romadu, cíenne Nómudeská ha Rébelk na
nón ha Wós bō hotowu.

Zdi jenaiske Schémele mějesche bórž romadu,
tola zlém jtwortém bē Hara; duž běhasche na
Korcha tak domho, döjj so na ním nesmeli.

Ztoho net widžitei, zo jo Schémel deře wob-
starané ha zo budje po dokonaném Štutku tež
jwój powné Wumenk döſtacj.

Jedén staré delanskí
Wów.

Wojewina.

Klójterske Podanstwo pžeproſe jutse
halo 16. Sept. Pžipowdnu dwěmaj k jenomu
Wozjewenu kaj tež Rozrěženú do kúpele.

Ta Deputatzia.

Stawó ökonomskoho Towarſtwa za
chróſtjanstu ha wujedžanska Wosadu pžeproſchu
z tutém, zo jutse halo 16. Sept. Popowdnu
pětžich wo Leine zhromadžicj. Pžedmet (Gegen-
stand) Rozrěžuwańa budje wažné.

Wiezand, Pžedſeda.

Khróſtjanſke serbske Towarſtvo
změje Nedželu za Těžen halo 23. Sep. Zhroma-
džiznu w Leine. Mrós, Pžedſeda.

Tež haslowſke serbske Towarſtvo
změje Nedželu za Těžen halo 23. Sept. Zhro-
madžiznu w Bóščicé. Robel, Pžedſeda.

Rozprawa wot wujistko provinčialſkoho Sejma
budje wobſhernischo wo pžichodném Číſiwe Té-
dženských Nowinow ha wo Dutnitžezé
data, ztož so z tutém wšchém tjeſczeném Wuzwo-
leram k Wedženu dawa.

Czéj.

Zandženu Sobotu Žita w Budeschine pwaczachu:

Nójka . . .	2 tol. 2½ nsl.	tež 1 tol.	25 nsl.
Pženčza . . .	4 = 15	= 3 =	25 =
Deczmeni . . .	1 = 20	= 1 =	17½ =
Wós . . .	1 = 7½	= 1 =	2½ =
Roch . . .	2 = 12½	= 2 =	10 =
Zahwo . . .	4 = 20	= 4 =	15 =
Heduschka . . .	2 = 20	= 2 =	15 =
Khana Butré 9 nsl. 4 now.			

Zamolwité Redaktor

Jakub Kucjanek.

K Dóſtacju wo Weller ecz Kniharni.

Gžishejane wola K. B. Hilti.

S U F W I T J E

28. Tjiswo.

22. Dzien Septembra.

1849.

(Zapozdżene.)

Muzówáne Wotmowieno na List
mojej Pzeczelniczé Britweje, wo
35. Tjiswe Jutnitzki.

Luba Pzeczelnicza! Té so mi tola jara
wutzena bódz zdach; zawesczí sé daloko w
Szwecze wokow pobowa, dokelz wot tajkich
Wéczow ha z tajkimi džiwněni Swowami
rézisch, zo bohi Czibau ha ja sam so z
dobom domasacz nemožachmój, što téchzech.
Dokelz tak wutzena sé, budu ja tebe pzi-
rodznej Dwórliwosze (Höflichkeit) dla,
kiaz Dokter pomenowacz.

Hizom prédku rézhi kú. Dokter z Pola
wot Knizki, kotrąz so menuwe „die Abde-
ritten.“ Merezin Czibau sei mōslesche, zo
jo to habo Meno Knizki, kąz won něhdé
z Knizku do Schule thodzesche, ha kotrąz
ABC rékasche, habo su czi Abderitte Lud,
zktóremž israelske Dzéczi thwalbnoh’ Kraja
dla Wójnu wedzechu. Też Swowo „Au-
torität“ won něrozemi, ha mēnesche, zo
Komazniczé traž te Samotnoszce nimaja,
jenu Wécz wobswédzicž mōc. Ha kąz
Merezin Czibau, tak dre jo też wele dru-
hich Tzitačow Jutnitzki wo Niewěstosczi bōwo,
tak wasche Swowa zrozemicž maja. Tola
doseż wot teje Wéczé. —

Kąz wó prajicze, kú. Doktor! dha macze
Knizku, dzeż wele Smeschkow namakacze,
ha ja so nadžiju, zo změjecze wó jich hiz-
czen wacej tajkich, ha nimaczeli pak je hi-

żom, dha sej je tola nakupcze, dokelz te
bochu so jara duschnie do waschej Knihownie
hodzili, na Pzikwad: Till Eulenspiegel,
die Schildbürger, die sieben Schwaben, ha
tak dale; hale tzhoh dla wam haklej tesame
wukazacž? — woni hizon węsczí dawno
waschu Knihowniu pōscha! — Radezi chezu
wam radziez, zo bōschče sej Knihu kupili
z kotrejż bōschče Pzistojnoszcz ha hodne
Zadzerżeno w Nézji ha Pzistojne wuknēcz mōhli,
dokelz tu hischeze tztali něscze. — Dale
prajicze wó kú. Doktor: „Komazniczé hako
Roscherio Nowinow pola nas žadén Autori-
tät nimaja. Tu manio najpředé ladač,
kaika ta Wécz jo, wot kotrejż woni swě-
cza; zo pak k Rosudženiu teje Wéczé, wot
kotrejż woni swědzinu jo, jenoj sprosté Rozom
ha ūrowo Mozé dosahnu, dérbi kózdé wu-
zniacž, kotręz jenoj trochu w Polu znaté jo,
ha joli třeba tam ha sém jenom Kukziku
hinač, dha tón pzeché wschéch Polszcanow
zastupicž nemoža. Wó widziezie, zo može
w telej Wéczé Komaznik tež Autorität
bódz, ha nejo ktonu haklej Maředžitoscze
ha wutwarenoh’ Rozoma kú. Doktora z
Pola třeba. — Dale so wam džiwno
zda, zo mó k duschkaczej Žone nendžemó.“
Delanach so hizeze nichon tajki narodzim
něj, kotręz bō z Duchami rézecž ha wob-
khadzecž mow, do Pola pak hicz so wo
Radu prashecz, bōschče nam węsczí zas
wutkali, zo sami wot Duchow tak mawo
wěmō ha derbimō haklej k polszcaniskim
Duchowidżeram hicz. Stajkimi Duchami

dře třinicž nūnamo, wot kotrejž tñ. Doktr rézji, hale jeden druhí Duch je jo kotrej w Polu scheri, ha kotořhož so mó Delanach radé wobručž pótamo, ha z Bozej Pomoczu tež budzemó, tón hordé Duch, kiz Serbowstwo hidži, serbske Waschňa zadspěje, Czuzomníkam Pucje pžihotive, Schcežekli runa, ha Wrota wotewra, tón Serbowstwu napřeczníw Duch, kotrej, kaž pola nas lózé Ludžo baya, tež tñ. Doktorowoj Wówe surowe zahadža; — Glajče, tolej ſu te Schereňa, wot kotrejž ſu Delanach pówedali, zo w Polu ſchera, ha zo ſeje ſej wó nežto Druhe na Nós pojſněcz dali, za to mó w Delanach nemožmo. — Dajče wó waschu Höntwu zaſtém, kotsich ſu ju předé mélí; wó ſeje ju tak z Moczu pžimovanu krédi, ha bōſcheze radči nežto pžidali, hatz nežto po Prawom spushežene měcz chceželi. Wó možecje na Robotu tež zaſtějdzicž, joli chcežje, ha z lutej Podwolnoſcu z Reménom ſej na Šcribet píſacž dacž, zo ſeje knězi Podano. Mó wot toho ſwódkoh knězoh' Pschaha níčo védicž nechamó. — Tež prajicje wó, zo mohli lohezé najpředé z Wóſwami ha z Wopiczami hromadu pžincž, ha lajež! předé hacž ſej mōſlachmó, bě nascha Madžija dopel-nena; něwémó pak hízce prawe, hatz mamo te Zwéřo ktem přenim, habò druhim litzicž; džiwo pak žeze jara jo! — Zo wó nas Delanskich zpoznajecze, tak khétežé, hatz Hubu rozdajimo, jo jara k Wérenu, dokelž tedém tež serbske Swowa won létaja. Tež mó Delanské was Polſejanow na wéstech Samotnoſzach zpoznajemó: na tém, zo jo kózde tceze Swovo němſke, dale na waſchim hrubém Waschňu, ha wosobně ha najhúſcijſho na hñem Zwazanu Swowow w němſkej Rézji, ha na Slawismach, t. j. na ſchpatném němſki Rézneju. Pži Kon-etu hízce wam tñ. Doktor! tu dobru Radu

dam, zo bōſcheze ſej tu Zerzawiznu ha te Šejerbzne z wascheze Britweje wutožicž dali, ha pžichodně pěkne Módwo naužili, zo neboſcheze wacž tak ūelepe truhali. Dér-bjawi hízce nežto winoſtě wostacž, dha zpomíče na to, zo bóch je pžichodně do-pwacžiw, za tžož budže wam džakomné wasch Pžeczel

Néſhporecz Bosci z Delan.

Jacek Lewicki.

3 a m w o w e n o.

Wacž kóz hízno pžimané ha praschané hatz ja tón Schibak ſém, kotrej wo Žutničezé Ludži tak ſchwika, wupraiwu ja tulej zjawně, zo ja nejsem z Néſhporecz Boszijom jedén ha tón ſamón, ja toho Blépcza do czewa neznaſu; tžohož-dla nich ſo nichón wacž namne nehantori ha namne nesvari, ja man druhoh Džewa doſez zo tajſe Próznoſeze hladacž nemožu. Žtój ſo pžichodně hóſchi, tón nich ſo me nehlada.

Rukcz Bosci z Ralbicž.

Rosprawa wot wujíſkého Sejma wot Pétra Czéža.

Hděz mějſeſche ſo wóndaño wujíſki Sejm ſa-počej, poda ſo někotrejſkuj hurski Zapóſwancz z tém krtém Wotmoſlenom do Budéchina, na to džewacž, ſo bó ſo to zhrromadne Zamóženo wěſnoho Wokreſa roſdžiliwo ha tež něotra Gmejna tjakasche na to, zo kněz Zapóſwancz por ſtow toler ſobu domoſ pžineſe, kotrej bóchu potom w gmeiſkej Poſtwadnicé prawe dře třebacž mohſt. Nimalo pžez czewo Burſtwo běſche ſo Pžezwě-tzeio roſſchériwo, zo Zamóženo, kaž dowho hromadze ha w Rukach dotalniſkých Zařadníkow wofſtané, za Burow žadén Wujíſk pžineſež nemože, zo jenož Žemieno wſchón Dobólk czahnu, zo jo Zařaděwanio pžez Mérnu drohe a t. d. Taſtomu Rosſhubđeniu pak ſo nichón džiwačž ne-

móje, žež wopomnia, zo jo wsfjutke, wujisku Wustawu nastupacze Należnosće hatz dotal wěsta Čjma pžikrēwa, tak zo wele Burów ani wiedźa- wo neje, tajke Prawa jim na zhromadném Za- moženiu swuscheja. Wo tutém Sudženiu pak tež Wěrność leži; dokelž přeč so neda, zo jo Za- radowaňo wujiskoho Zamōženja khetro drohe bo- wo zo su Zeměno najwerschi Wujisk z noho czah- neli, zo su z nim po swojej samſnei Woli zakha- dzeli, do němſkich tkalſkich Wſow tawſenté rosda- wali, bez tém hatz méjachu so serbske Čmejně ſamo za to staracz, kaf bóchu w drohich Lětach ſwoju Čhubjinu zežiwili. Přeč so dale tež neda, zo czewa wujiska Wustawa hatz dotal jenož Ze- mānam pžecziwo Burſtu w Prawizné do Nukow dawasche. Za tude jenož ſpominu na konfere- onſke Prawo. Nechajmo pak fo toho dla w ſwojim Sudženiu pžekhwatac̄. Hubena Wěcz da fo poředzic̄. Tala wopak bóhmo tžinili, hdé bóhmo dobre ze zwom přeč tžinnej chęzeli. Na- ſcha ſamna Žkoda bo pži tém najwerscha bowa.

Žtož pak to zhromadne Zamōženjo wěsnho Wokresa naſtupa, dha prascha fo najpředé kaf jo teſamo naſtawo?

Wot Léta 1844 hatz do 1884 dérbi fo ſtarosakſonſki Dow pžez Powetſcheno Dawkow ſapwac̄ic̄. Tutón Dow pak tež Wujicza ſobu pwac̄i, ha ma toho dla wěsné Wokres kózde Lěto 20,331 Toleř wac̄e Dawkow wotedac̄, hatz bó po prawém třebaw. Za to pak dosta wot ſtarej Saffonſkej wěſte Žarunano, kotrež 400,881 tl. 9 nsl. 9 now. wuežinja.

Kňez kraifſti Starſki z Thielau, kij jo Wujicze tuto Žarunano wudobow, ma pžez to wulke Žaswujbo.

Potém pak ſu tež híſhčen wěsnomu wujis- ſkomu Wokreſej 41,772 tl 18 nsl. 6 np. ja- ko Defemēcjo dla Zahubena kurbrawnschwajg- ſkoho hipotheſkoho Dowha wupwac̄ene.

Tuto dwoje Zamōženjo swuscha po Zakonu wot 21. Dez. 1843 Žemānam ha Buram hromadžē.

Ruñe tak jo tež témi 107,000 tl., kotrež ſu ſo pžez dobre Lutowanjo ha Zařadowaňo nahromadživo.

Wóſche toho pak ſu někotzi bohac̄ji Žemā- ſno wulke Žamōženjo (to ſamo wuežina 30,000 tl.) k ſměluém Štukam wotkaſali, ha z jaſněmi Ŝwovami ſeimanskomu Štawu k Zařadowanu pſchepodali.

Mo ſo něk praschamó, hatz bó dcire bowo, hdé bó ſo horkach poimenowane Žamōženjo ros- djeliwo?

Wſhitzé burſcze Zapóſhwancé ſu na tuto Prascheno wotmolwili: „Né!“ wěſci běchu jich Winé za to wajne.

Poimenowane Žamōženjo nesmí ſo roſdželic̄, 1) toho dla, dokelž bó wujiska Wustawa pſches to wajně Podwožk ſwojoho Wobitac̄a īhubiva.

Tu ſnadiž móh w mi něchtón wotmolwic̄: „To bó pravé dcire bowo, wona nam tak žadén Wujisk něpſchině.“ Bórníž jo to mo předaw- ſchim Čjaſu tak bowo, dha jo tola ta Wěcz netto wele hinaſchi Napohlad dobówa, pžez to zo maja Burč ſami do czewohu Zařadowanu réczec̄. Žtož ſebi hatz dotal Žeměno jako waj- ne Herbstwo djerzachu, to budja něk tež wot Burów pwac̄ic̄. Wo druhich Krajac̄h pótaja ſebi tajke provinzhjalske Wustawé ſawožec̄, do- kelž ſu dcire Wujisk těchſaméch pótneši, mó pak chęzeli naſchu wot fo ſtorečic̄, dokelž jo hatz dotal wſchelake Brachi měra, kij ſo zahoſic̄ dabja?

2) Dale bóchu pži Rosdželenu Zamōženja ha Žběhnienu wujiskeje Wustawé tež te wſchelake ſmělne Wotkaſanie, kij ſu ſa naſchu Čhubjinu, hatz dotal na najbožomnische Pwodé pſchinieſli, zpádněli, ha pak Statej, pak Potomníkam tam- něch Wotkaſarow pjjipadněli.

3) Rosdželenu Zamōženja tež Dow wotpa- lenſteje Polkvađnicé napſchec̄iwo ſteji. Pſches bože Wóhne, kij w l. 1842 Kamencz ha dwój- cze Lubij domapotachu, naſta w poimenowanej Polkvađnicé nimalje 300,000 tl. Dowha.

Zhromadne Zamóženjo pak za tutón Dow steji, ha nenhodží so toho dla předé rosdželicž, dój tón samón sapwacjené nebudje.

4) Dale tutomu Rosdželeniu napschecjivo steji Dow kriminaliskeje Poškodnicé. Kak jo tu ta Poškodnica nastawa, to wo Knížce „Ludiska wustawa wot B. H. I m i s ch a str. 21 jaſne roſſestajane. Kujde wot Was deře wé, kak wobčežné tutón Dawk za wſchitkých běſche. Tón samón jo pak netí na zhromadne Zamóženjo porožené, ha jo Burſtwu pſches to tamna wulka Čežja wotewzata. Bó pak so tuto Zamóženjo rosdželiwo, dha bóchmó zaſé, kaž předé kriminaliske Dawki wotneſej, ha wósche toho tež Dow, kiz 60,000 tlt. wutčini sapwacjené derbeli. To pak bó rěkawo do jenoho Žaka téſacj ha z druhoho zaſé won bracj.

5) Wata Wina, cjojohj dla so zhromadne Zamóženjo rosdželicž nesme, jo ta, zo jo tesamo z wulkim Dželom na Papere stajene. Tute Papere pak bóchu so na jene dobo pſchedacj derbeli, ha dokelž tesamo nizko steja, nebóchmó so pji tém wulkeje Žkodé zminēcž móhlt.

6) K ſhestom spominamó tež na to, zo so z wulkim ha zhromadném Zamóženom pſecé lepe wikowacj ha wetschi Dobots cjahnecž da, hacj hdej bó na mawo Ruski rozdřebene ha do jednotlivých Gmejnów rozdželeno bowo. Tež Záradowanía wſchitkých drobných Ruskow nebo wſcho do Hromadé vzate niejo tunscho, ale ſkersho drójsche bowo, hacj netí. Wóſche toho pak, hdej bó jenu Gmejnu Žkoda třechiwa, bó ta ſama wele wacé cjerpiwa, haſj netí, hdej wſchitcž nescz pomhaja.

7) Ma so na to ſedžbowacj, kak bó so w nětzſtich cjeſſtich Čjazach, hdej wſchudjom na Kredéčſſie pobrachuje, ha Peñezé ſara cjeſko ha jenož zwulkej Danju i Dóſtacju ſu, měnſhim Wobſedžerjam ſpomhawo. To pak budje ſo na to Waschno ſtačj, zo budje ſo z Pomoczu zhromadnho Zamóženja hypothetka Banka zavojecž,

fotraj změje wofebě to Wotpohlađaňo, horkach zpominenomu Brachu wotpomhacj. Wuzbótkowaňo ha Wujitk z tutoho Wustawa budje pak pſeczo zaſé tém, fotremž Zamóženjo ſwuscha, pſchipadnecž.

Wſchitkých tutéh Winow dla nemóžeshe nichlón hinač wosowacj, hacj zo bó Zamóženjo hromadje wostawo, kiba tón, kiz z Burſtwwom deře neměni. Mó pak ſebi toho dla pſchedacj žane Prawo z Rukow dali nejsmó ale ſmo ſebi to wobkhowali, zo mója burſcje Zapóſhwancé, hdej horkach zpominane Wobſtejerja ſo pſchenienia, hdej potajſkim wſchon Dow zapwacjené jo, hifchcjen pſchedacj na Rosdželeno zhromadnho Zamóženja džewacj, joli zo hevák za lepſche neispósnaja, to ſame tež dale hromadje wostacj. Na posledu pak tež hifchcjen nato ſpominatio, zo ſu wesené Gmejné pſches Wuradženio poſteneho Sejma 12,000 hotowéh Peñes doboli, fotrež ſu Kredéčſtoblero wotſtupili.

Cjewo Zamóženjo jo pak po Nametu burſtich Zapóſhwanczow do Zamóženja Kredéčſtoblerow rosdželené, tak zo potajſkim

a) 323,000 tlt. weseném Gmejnam.

b) 119,000 tlt. Kredéčſtobleram

c) 107,500 tlt. wobojim hromadje pſchitwuſcha.

Tuto jo te najvažnische, žež jo ſo na poſlenim Sejmi rěžamo ha wuradživo. Nech dobre Wwodé za naſch Kraj pjiňeſe! tak zo bó wujitka Wustawa wo ſwojej nowej Drasči ſebi zpodobano wſchitkých dobówa.

Swětne Podawki.

S Wina. (13. Sept.) Hizon zahe Mana bě dženeza naſhe cjevo Město na Nohach; wſchě Kheize ſene wudebene, na wſchich Wobleczech Węſowoscž, dokelž tón derbſche pžincž, kiz jo wotčenemu Krajej rojacze, Nevedro rožhenaw ha joho Bródski wotwobrociw, zo die wulku Žkodu načinachu, tola Domſke nezahubijach. Radetzki! Radetzki dženč pžindže. — Wóſko z cjevoj Generolitemu — druhe kheiž. Zastoinſtwa,

Přívoz k Čísli 38. Jutnitzki.

Kaz tež Ministerstwo ha zawoſna Mnohoſej Ludu pji Zeleznicę ha na Dwórnischcju (Bahnhof) na noho třakach; khejorske Wožé joho ha joho Towarschow hořenzechu ha pod Swawa-Wo-wanom ezechneču do Města. Je výchéch Wo-know Nuchawki ha Wencę do joho Woža metachu, tak, zo bě bohi, mawé, staré, pochilené 84 let staré Schedzimeč nimale kaz zamietané ha lédem wacé k widzeniu. Wo samém khejorském Hrodze běchu za noho Bobodlenia pjihotowane; ha khejor sam jomu wo Hrodze napjecjo pji-dje ha joho wutrobnie powita.

Z Mailanda. Wóndańo bě tudé na Haſach kheira Hara nastawa. Dokelž cílej Ludžo so změřic̄ nechadža, chezéče Radeczki pjez Puki, kotrež bola, zpotac̄, hatz te nepotžahnu. Wschic̄ pji Haře Popanieni dōstachu Puki ha Schwíkána, Mužic̄ na Torhofchcju pje výchemi Eu-džimi, Žone, té běchu inemiceč tež pôdla, pak w Iſtwach. Tež někotzi Czuzomnicę z druhich Krajow běchu pôdla. Schwiczarska Woschnoseč jo so hórczé wobcežiwawa na taiké nietřesne Za-hadženo ze swojimi Podanami ha někotzi hízon měna, zo budža toho dla Wóina nastac̄.

S Wuherſkej: Twerdžizna Komorn so níde necha podac̄: khejz. Wóisko so hízon zasé zhromadžuje, Twerdžiznu woblehneč. Wóndańo su Nepjeczeljo z nej wuderlii, Wołownoseč wu-rubili ha zapuščili. — Tež Překupcę z Wina jara gkorja, dokelž Wikowanio na Donaue pjez nepjeczelste Napadé z Twerdžizné jara cjerpi. Pucje na Kraju ha po Drohach pak su jara drohe. — Tež wo druhich Telach wuherſkohu Kraja hízjen moža na 60,000 Muži so hóre-djerzec̄ kij Brone wotpowjic̄ ha so změřic̄ nechadža.

Ze Sedmihröskeje pisaja dzenceč, zo jo Koſuth ze swojej Swójbu popaniené. Tež wot Vena hízon wóndańo tak rekaše hale wone so žda, zo wérno nebudže. —

Wone so wo politiſkim Nastupaniu zkoru nitžo wacé wazne nestawa.

Na mojoho dobroho Přeczela w Buděſchič.

„Joli chezech Šwetej wujitné boc̄ ha pravé wele dobroho skutkuvac̄,“ praweſche nědě ke mne jedén staré Nazhonené, „prózui fo za Luboſečju ha Dowernoscju wſchitskich těch, z kotre-míz masch třinieč. Ha na moje Brascheno, tak mam to zapotřeb̄, wotmoji tón: bódž ponízne ha dobrotzimó ha kójdohu Czwojeka zprawné Přeczel, pjetoz Poníznoſej so zpodoba ha Dobrotzimoseč dobrodže Wutrobó. Póivedaj z kójdém ha nezbaluj so pětnohu Wobondžena z Czwojekami. Taklej Mudré rětžesche; ja to cíle za pravo zpóznach, ha sém so neklej hízon wo wacé Příkvalach wot tcij Wérnosce toho pjezokazaw. Ponízne ha Dobrotzimó bě wſchudžom radé widzené, — kójdé z Čescju wot noho rětžesche: tón pak, kotrež so Ludži zdalowasche, z nimi nerětžesche, jich newopotwasche, wot jich Wopotwana nerodžesche, bě hízne, wobréžané ha za hordohu wumované.

Wó, lubu Přeczelo, němolsic̄ sebi, zo chezú Was ja rozwutjec̄ habó Wam nežto předkviſac̄. Boh zwarmuj, Wasche Zadjerženo tomu Šwetze-nu dave, zo seje Wó zo mnú jenoho Přepoka-zaná. Kune tak bó cíle wóſche bowo, Wam nazpominac̄, zo jedén ženi němože wſhem pravé třinieč, ha so lóžem Hubam cíle wuſhowac̄, kij wſchudžom nařítsche wízja ha z wulkej Nut-nosečju dale powedaja. Wó sami seje mi hízon powedali, tak seje pji nailépskich Wotpolada-nach do Rézji pjiſhli. Tak dje so Wam tež něk. Hatz Wó to wěſce habó nic̄, ja ne-wem. Mi jo k Wuschomai pjiſchow, zo chezečja wěſci Ludžo Waschu Čeſcji ha dobre Věno ranic̄. Ludžo, kij su pjezimó Wam jara pje-

želni, ha žiňa hako čečeli Was na Rukomaj
noſecj. Leicje, tak wérno te Přiswovo:

Leſna Huba, Lischézeno

Znamo Ducha zkaženoh.

Nětžinče ſeb wele z toho; daicje jím rétžecj,
to ſu tak jenoj stare Žone! mó woſtaňemó eji
ſtari. Božené! meicje ſo děte.

Wasch dobre Přecjel,
ſiž za Wozjeweno tutoho Lífta proſé.

Nedawno pji mojim Pucjowanu po ſerbské Žemí
pjiindzech tež do Ralbiež. Tu ſo mawo nedži-
wach zo wo Kortzme na Blidze wokow dwacjé-
eji wſchelakich Nowinow lejicj wldjach, Serbskich
kož Němickich. Woprawdze to ſo něbeh nadžaw,
ha zweseli me to jara, zo tulej cewu Wosadu
namſach, ſotraž taſlej plnne, wſchě Štědki k swo-
jemu Wudospownoſcjeniu nawožive. To jo jara
khwalné Přikrav za naſchich Serbow, čečeli
jón ſejchuwacj, potom Němcé börzé wacz ſo
zwajicj něbudža, Serbam Wupozch ha Němudroſcj
wutětwacj. Wetscha Nan edžitoſcj ha wobſkert-
niſche Rozwutženo hatz předawſkich Tžasach me-
jachmo, jo něſloj trébne k prawom ha dobrom
Rozſudženiu naſchich domačejch ha trajných Nalež-
noſcjom, jolt zo teſamo k dobrom Kóncej ha k
naſhom Zbožu doivescj ha ſebi zradwacj čečemo.

— * —

Michalej k narodnemu dnjej.

Lučki, halžki, zahrodki

Hižon prezne kwětkow ſu,

Duž sam žanoh wěnca Či

Wič a ſkićić njemóžu:

Tola Mačer Serbowska,

Mačer luba, Lužica,

Sama je ſo ſtarala,

Rjeuši wěnc Či poskića,

Rjeuši wěnc, kiž wita je
Nic ze póluych kwětašow,
Alje z rjeušich rózow ſe
Z krasnych serbskich holičow,

Z tutoh wěnca wuzwol ſej,
Kotraž kójeje najrjeuša
W njewinoſci poccieſe
Hdyžli jandželk pěknia.

Tutón wěnc, dar Lužicy
Moja lubosé přewodža,
A či přeje krasne dny
Wšón čas Twojoh žiwjenja.
Twój wěrny přečel a serbski bratr F.

W o ſ m ē ſ e r b ſ k i ſ p ē w a n ſ k i ſ ſ i w e d ſ e n i

z Hoſežinu ha Balom

změje ſo Vatk 5. Oktb. popovnu wot ſchescjich
w Hoſežinu „k težiom Lipyam“ w Buděſchinie.—
Wozjeweno ſpěwania změje k. Kočor. — Zhromadne
Pruhi budža Žiwořik 4. Oktobra popovnu
pecjich a Vatk dopowina djerjane.

K hróſtjanſke ſerbske Towarſtvo
změje jutze hako 23. Sept. Zhromadžinu w
Letnici. Mirosl.

H aſlowſke ſerbske Tow. změje jutze Zhromadžinu w Böſchicé. Robél.

Zandženu Šobtu Žita w Buděſchinie pwaczachu:

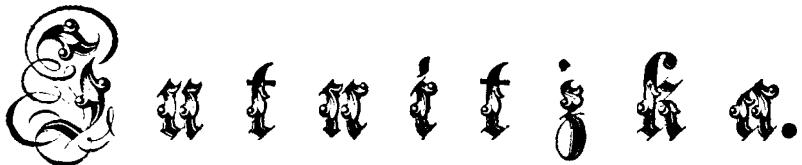
Róžka . . .	2 tol.	5 nsl.	tež 1 tol	27½ nsl
Přeniza . . .	4 =	15 =	— 4 =	—
Ječmení . . .	1 =	20 =	— 1 =	17½ =
Wóws . . .	1 =	5 =	— 1 =	—
Róč . . .	2 =	12½ =	— 2 =	10 =
Zahwó . . .	4 =	25 =	— 4 =	20 =
Heduſchka . . .	2 =	20 =	— 2 =	15 =
Khana Butré				9 nsl. 4 now.

K Dóſtacju wo Wellerecz Kniharni.

Cíſchcjane pola K. B. Hiki.

Zamolvitě Redaktor

Jakub Kucjank.

39. Čjiswo.

29. Džen Septembra.

1849.

Śwētne Podawki.

Z Roma. Wo italskich Nalejnoscjach hīz-ejen nitjo wutzinene nejo. Bamuž wacze wo Gaeče nejo hale namaka so w Porticzi nēdaloko Neapel. Romscé su z nowo zaſé z Próſtwu k nomu pjischli, won chęzów tola do Roma pjincz, bōrnie tež jenoj na krótki Ējas boro; ha pjistajili, zo bō so tola do janohovo wot Rakuskich wobſadzenoho Města nepodaw, hale do janohovo, kij ma francz. Wóisko w Ruczé. Romscé maja potalim k Rakuskim mawo Dowērnoſcie, hale tež wot Franczozow so wiele nadzecz netrebaſa. Bamuž wostane kruſe pji swojim Prēdkwazacju, ha francz. Kneiſtvo, kij to wē, jo swojomu Generolej w Rome Rostolanej Perutznoscj dawa, na wschē Waſchño prudzeniu Přezjednosćz z Bamužowemi Zastupečami wo Rome wobnowicz, ha wobkruſie. Dwēmaj pak woni swuſicj nemōja. — Spanjeſe Wojacé so w Italſkej jara rozne zadžerja, tak zo wschudzjom na nich swaia.

Z Franczowſkej. Franczowſta bē hatz dotal khowanka za bohich, wchudzjom pjezczehanowych Polakow. Nēk tam tež prawe wacze wot nich nērođa ha wulki Džel chęze do Ameriki pjezczahnecj. Hīzon su k zhromadnomu Rozteržuwańu tutech Nalejnoscjow Towarſtwa za woſcicj smęc̄ pola Wóſchnoscje za Dowolnosć proſeli.

Z Jandželskej. Kolera jo so nimale po czēvrem wulſim jandželskim Kraju rozſchēriwa ha te pjez Mēru wot Wobodelorow napelnene Města khētre wuprozni. — Wo Irlandje jo ſtolime Potwotzuwańo, Wód ha Mór Ējwojekow

zplahumaw, kij ſkoro wacze na Ējwojek, na Štvořeniu po božim Znamiu, podobni nieſu. Nēfotzi, kij hīzchen Žatjueča za druhich Hubenſtvo wo Wutrobe maja nemōja doſč wufkorzicj tu Nuzu, kij tam k namakanu.

Z Turkowſkej. Turka zpoſzina kruſe wuftrupwacj. Wén jo so zjawnie wuprawiw, zo won tēch do joho Kraja czechienich wuherskich ha polſkich Nemernikow na jone Waſchño Rusam habō Rakuskim pjezpodacj necha. Rakuski Zapóſwanecj jo Konstantinopel wopushcziw ha Rusia pjihotuwe we tjorném Mōru wóniske Wodze ha chęze na tēchsamich Wóisko napječo Turkam pjezweſci.

Wóndańo hīzon wopomienē Ņemér pownoczných, turkowſtomu Knejerſtej postajenich Šwoſwenow so dale bōle zapleceje. Turkijo drie ſu wot Nemernich woblenieu Twerdziznu Bihačs wotsadzili, hale Kolera tak ſurowe bez nimi zahadza, zo nitjo czēwo zapotzecj nemōja.

Ruſa nēkoj zaſé Ēzerkeſow ſelne pjiama. Wulka krawna Bitwa naſta wóndańo, hatz Rusjojo Twerdziznu Achulg a, wo kotrej Schamil, Wērč ha wóſchi Wedžiczer Ēzerkeſow, swoje Bódro ma pjimachu. Rusjojo nemōjachu, tute Nēdo, kaj prawia, pjezdobocj.

Z Rakuſkej. Z Wina. 24. Sept. bē wulki Šwedjen, kij jo Město staromu Radeczecj k joho Ējesći dawo. — Wone ſo ſelne pōweda, zo jo Radeczki wuherskomu Wóiskej, kij Twerdziznu Komorn hīzchen w swojej Ruczé džerzi ha ſo bez wěstemi Wūmeineniami nide poadacj necha Khejzora hnūw, jim dopuszczić, ižoſ ſebi žadaja. Z Preſburka tżora piſachu, zo jo

Komorn hízon wot Khejorskich wobsadzena. Hale tomu tola tak prawe wérejz nechadza. — Sudzenia wo Wuherskej jara wele Ludži potrechi, tež wele Grofow ha taikich wosobných Ludži jo pódla, lotzíz mója zpokojom bócz, déz smédža hako nainischí Wojaczé wo rak. Wóisku swujecz; habó wo Reczazach kaž naihórschi Zwóscznikojo na čejke Djévo khodzicz, zo jenoj pzi Živenu wostanu.

Rakuska tež zaſé nowé Dow tjiní ha to khétre wulki, woko 80 Mill. — Wschicé Peñezníki wot naschoho staroho Ministra Czeschawa wulmu, tak ma so to nailépe tjinicz. Nicz jedén habó druhí Peñezník hale po czémě Kraju može, žiož cheze ha kaž so rozemi tola tež nézto k Wuposchzvánu ma, pzi tém Djél bracj.

Slovakijo, kiz k Wuherskej pziwuscheja, su Deputatziju na Khejora pósvali z tej Préstwu wón chejew jich Krajinu z rafuskim Khejorskim wjenoſejciz. Kaž reka, jo Khejor do toho zwolil.

Rafuske nowo Wustawu su tež bez južnimi Swovenami wojewene ha hořewzate, hatzruňe su so wobarali. Jelatžicz jo tež na to djewaw, zo bóchu so hořewzali, ha wschitke wichełake Narodé pod rak. Czeptačom wo Luboſcji gie-noſczeni swoje Zbožo zpěchuvali. —

Juzni Serbia su Deputatziju na Jelatžicza, kiz wo Wíne pžebówe, pósvali, kiz Dówérnoſej czéwoho Naroda pžecjivo nómú, hako Bratdwarej jich krajných Nalejnoſejow wupraja — dale pak so hórcé wobcejzwachu na těch wot H a j n a w a p o ř a j e n e h Kommisarow ha Zastolníkow; — potém tež proscha, zo bóchu tutéh Ludži wo taikich Swujzbach dléje wacé newostaſili; straschné Nemér traž mow jich dla wudérejz. —

Knicijanin, Wérch Serbow pod turkowskej Wóſchnoſej, z wuherskeje Wóine wam wšchém dere znate, jo do Wina pžishow ha Khejor joho wulcejz potzetejiv. — Wón jo so pžej Holomucz ha Wraczlawu do Barlina podaw. Wo Praje su so sara na joho Pjishad ziveselili, wón die na Domputzu tam hízjen pžindže. Wón

dře mow k nam, Serbam, tež pžincj, mó bóchmo joho tež radé woladali.

Mém ſte Kraje. 3 Frankfurt a 18. Septb. Djencza jo jo ruňe Léto minéwo, hatz straschné Nemér wo naschim Měscze wudéri pži korrémž Wérch Lichnowski ha Auersw a Id, Zapóswanczaj na franſ. narodném Sejmé swoje Živeno zlönčeschtaj. Wosobnie bě tón pření jedén swawné krasné Muž, ha joho Smerejz tak ſurowa, zo hízjen jenomu Žéma po Kribeče beiži, déz so na to dopomínsch. Za naho běchu djencza wo tachantskej Czérkvi wulke bože Swujbu ha létne Wopomnecjo. Wulki Lud pžez Nuternosć pži bozej Mscsi poſazaſhe, zo na Nebobo nezabódje.

Ze Serbow.

3 Wostročja (Ostrig). Nasch nadné Knez Bifop jo naipředé bez Serbami, ha pozdžischo wo erbskich Krajac h a to w Drežjanach — Hubertsburku — w Mischne — w Lipſtu — Czwiſtawie, Kemnicu, Freiburku, Annaberku, w Pirne, swoje farske Czérkvi wopotwaw, sv. Hermanno wudželiw — czérkwinſke ha schulske Vizitazije djerzaw ha tam, kaž smó ze wſchech Stronow swóſcheli, k waſhomu duchownomu Wobiveſeleiu ha Potubwani ſtutlwaw. Hatzruňe jo mó bez Němczami namakamo, zpominamo tola wot Wutrobó radé na naschich serbskich Bratrow, radé tež, déz hromadu pžindžemó, lubozne Sénki mačerneje Rétež zaklinczejz damo ha so z cíewa na wſhem, žiož wó k waſhomu wérnomu Zbožu zapotzecze ha wuvedzecze wutrobne ziveselimo. Tež Duitnitzku ſebi djerzimó, ha to kójdé jenu ha pilne tſitamó. Mó nadžachmó so wo něj Póweſcze dóstacj wot těch ranéh wésowéh Dniow, wo fotréh duchowné wóſchi Paster bez wami khodzefche, k wam rézefche, bvíſte Nadé pžez Hořekwadzeno swojich Rusow wam ſobudžefleſche. Nascha Nadžija jo nejo dopelniva. Žkoda!

Na 9. Septembra mejachmó tež mó tu Wéſowosć, naschoho wóſkokodoſtojnoho Bifopa bez

nam iwidzicj. Tónjamé bësche z kñ. Sen. Mikw. Smohu pjsichow, pola nas ha wo wotownich kath. fariskich Czérkach canon. czérkwinske ha schulske Wijstatijsje wotidzicj. Pola nas bë Zapotzat. Tuchowni ha Wutżero ze schulskimi Dzeczimi bëzhu, joho powitacj napjedzo ejahneli. Pji přenim swatem kñiju wustupi Biskop z Woza ha kñ. Canonicus ha Farar Zpantig joho z hódnemi Swowami postrowi. Pola Mësta tjakachu mëcjanjska Rada ha Zastupnicé Mësta ha powitachu swojego Biskopa tez wo wutrobanej Rétji. Nékt czehnich wschicze hromadze spewajo do Czertwe*) dzejz Biskop po sw. Pożonuwanu z bozim Sénom postajene Paczere ha Modlitbu prawesche. Potém poda so Proczechia na Kherchow za mérne Wotpojink tých Wotemretek so modlicz ha tak po Swowach nadnoho Biskopa „ton wajne Stuf wo nutrem Zatuzju zapotzecj.“ To bë Popowdnu. Na druhí Džen bë schulske Pruhuwanio ha wschicze Pjzitomni so wulezé z weselichu hatz widzachu, ha swoszachu, kaf reie móže ton wósołodostoiné kñ. Biskop k tem Mólitkim, témlej Pjczelam Jézusa so ponizicj. Wutoru bë sw. Férmaňo, kotrež so z Předowanom wot sw. Sakmenta zapoža (wot přenoho Kapwana Junga); dale djerzesche kñ. Biskop bozu Mjchu ha Férmaňo. Férmaňo dostaču 245. Po dokoniu toho djerzesche Biskop numu, wopravdze z japožtowskej Horliwościu předkniejenu Rétj, katraž budze wesczi na dowhe Ljašé živa wo wsczeh Wopomieczu wostacz. Popowdnu bë Pruhuwanio wo pjboczejnej Schuli w Blumberku ha Si edu dopowdnu wo Rusdorse. Wot naszych wutrobnych Pjczow pjemodzené poda so kñ. Biskop dale do Klózira Marienthal, zo bò tez tam Schuli wopotaw. *versus.* Sedén Serb.

Z Worklecz. (Zapozdżene) 31. Džen Mësaca Avgusta Wetzor djesacjicj bôchu pola nas wele Ludži khetro nastrojeni, dokelž nedaloko wot

*) Sedén wosebe k Powitanu kñ. Biskopa zestawiané khierlisch bò pji tem spewané.

knežjoho Dwora zapoža jedén Topow swémé Woheń sapacj. Dhé bôchu Ludžo to zmolom niepótneli, mowa wulka Žkoda nastacj; tak pak k wulkomu Žbožu tam nedaloko Holczé Schaté wachuwachu, ha so na to doladachu. Dow bëchu nöczne Wachi ha na Besadu-Khodžena dobre. — Tesamo maja pak hízezen tez ton Wujitz, zo su Pwodé naszych Zahrodow hatz nanailepe wobledžowane, ha dokelž su tute Stróże tak dere na Žtomach kaj pji Žtomach, dha Sadej złodna Wejertisja wot horkach ha delkach na Žtom niemöze, kiba zo jo tam předé bowa. — Wó po taſkim widzicze, zo so te dobre Waschno, kotrež sém ja drudze namkam, menuicze, zo su nicz Holczé hale Holczé w Noczé pji Schatach, hatz do Worklecz namakawo niejo; zo weleivacze pola nas te stare niepjistoine Waschno nadendżesch. To jo złodna Rana naschje gmejste Wosadé ha nasche Towarsztwo bó bez wulkeje Próczé temu wotpomhacj ha tutu Ranu zahoicj mowo.

J. S. — J. Z.

Na tjomietzanskoj Bajacza.

Tebe luboho bozho tjomietzanskoho jenczloho Žbôdka naschoho Zplahwa, kij se té psci wišczej Ruzé ha Horé ha straschném Rlezboju tajfu Khrobwoſc̄ wo mujnej Wutrobe wobšlowaw, ha wo twojim Spěire k naschej wulkej Wesowoscji wondano wo Junnitczej wozjewiu; tebe luboho Bratska, joli hízezen se pji Žiweniu, pjeaprošeno mó podpisani z tutém, té chzejw, joli tebi twoje Žiwenio lubo, wo jenej prawe tzmehoj Noczé k nam vjinej ha z nami naschu snadnu Khowaniku džiesc̄. Wo bratrowskis Luboſcji cji mó ju poſciejimo. Nasche Bódwo jo na Worklejanskim nedaloko wot Kupele wo tej Mwodžiné, dzejz ta strowa Woda z Kupele do Handrilecz Hata beiži. Börrie tez khore bow habó swabó ha niemoczné, kromo Nóżki habó ranene Wuschki miew, ha na kotrejzfulisch Žłodje Cjewa ha Dusche cjerpiw, pjinęc k nam, wustrew ha wulēluj so pola nas. Te budzesch so zpodžiwacj, kaf tutiji, cjerstwi,

ha sělni mó wšichcze smó. Tež za Pané twojej zaiaczej Dusche budžemó so staracz, Stejknosci ha Zrudnosci, kij tebe przewzawa, Bojosci ha smertném Strachej, kij tebi Nocę ha wo Dno žanoho Mera neda, wotpomhacj; — dokelž mó tebi nechamo zamieczecj, zo smó so tu nimale wšichcze z czewoj Wokownoscje tude zhromadzili ha smó tu be wšchoho Stracha živi. — Nezadspoj dobru Radu, kij tebi damo: chcezw so po Puczu prawe zadzjerzecj! — Lej ton Pucz mot Tjornecz hatz k Handrifez Hatcjo wajne, ha dolež traz té jón děre dosc̄ neznajesch, dha czemo tebi Bratra Pjemenka napjeczo pójwacj, kij jo někotre Leta na Prawoizanskim zadé Bekara bôdliv, ha wo staroch dobréh Tjasač so husto na nutentjanskich ha chróstjanſkich mérnech Honach píehodžiwam. Ach, déz wón na te Tjase zpomina, rona so kójdé krótſ krawo Sélzé z joho Wotjow. — Pod Wedženom Pjemenka budžesj té něczi bez Nezboža k nam dóinej, dokelž wón jo Hólez, na ktorohoz móže so jedén zpuszczecj, kaj wo wshém děre nazhojené tak tež schibawé ha píeklepané. Mó mamó tu Nadžiju, zo té wěscjisho pónidzesch, hatz wóndaño. nasch nebo Bratr Mazdalak. Té budžesj so strójicj, zo jo wón nebó; wón sebi zaſwuij, zo joho wobzarivem. Ach nasch bohi staré Názdalak! kaf wele Lét bódlesche wón na kžibenečných Horach! kaf dobré Skow mejeſche wón wokow Kožmarecz Wowejerie! Něik pak žane Wokomilnieno wacé swojego Žiwenia wésté, dokelž jana Khowanka wacé nebe, kij bō wot Chróstjenow píepotana niebowa, ha dokelž so wósokeje Starobé dla wacé na Czékano zpuszczecj, němøjescze, poda so tež wón k nam; z wulkiw Strachom Worktjanſke Meczé nastupi, jow pak padacza Khorosz na naho píindze, ha jeđen z W. kij joho neznajesze, joho z Rabemi dorazé. — Mó so wulezé weselemó na twój Pžithad, někomej so dawho. Žaneje Tjelbu so mó jow bojcz nětřebamó, jenoj Wózka tam ha sem w Kawach namakamó, hale to nam ne-

pwaćči hale tém rožném Kurwotam, kij Budžom teiko Žkodé tjiua ha tak rožne wowaſa ha husto w Spanu nas naſtrója. Daj nam pjez Žutnitžku k Wedženiu dhé bôchmo tebi Pjemenka naſpjeczo pósvali.

Te Žentzke hízezen, radžesche Pjemenk, hajz ſomu tón List predstítachmo, píistaicj: zo bō so té pjez nukentjanſkim Fluržiczu děre naſedžbu brav. Wón jo hegen taſki wulki dowhi Muž, ha naibole w koſmatej Meczé khodži. Mej so děre ha píjncz złoro. Staré Sancze ha Pređstvoječero worktjanſkeje Zaſacjiné. —

sz 3 Kalbicz. Nasch boži Dom jo nedawno zasé ſane Budébeno dóstaw, ha to pjez to, zo ſiv. Mariné Wowtar wuporedžané ha czele ponowené. Žianémi Barbani wupóſchené, z Djélem tež poſlěberiané ha pozwožané, jo nětk zasé kaj nowé! Žtož pak wosobne bđe kózdoho horliwoho Serba zveselicj, jo to, zo ſo tež ſerbſke Napísmo na nim namaka, kotrež wo těch Swowach wobſteji: „K wetzej Tjeſczi Božej ha ſiv. Marie bō tón lej Wowtar ponowené w Lécze 1849.“ Taklej jo prawe, ja něbóh tež wedžaw, tžohodla dérbeli Serbia píecze wšchudžom němſke Ma- piſma mécz, kaj ſo to z czewa hatz do najno- wischohoho Tjasa ſtarwo jo.

Kižna.

Kózdé, fotromuž Žutnitžku wobſtaram, chcezv mi za tuſamu na zandžene tzi Měſacze 6 nsl. 2 Now. börzé zapvatjicj. Tež czi, kij hízezen ſu na předawſche Měſacze winojezi, chcezli něk to ſobu wottedacj.

Hicza.

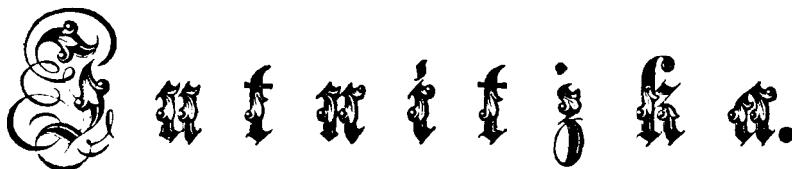
Zandženu Sobotu Žita w Buděchinię pwaćčachu:

Něika . . .	2 tol.	5 nsl.	tež	2 tol.	—	nsl.
Pjencza . . .	4 =	15 =	—	4 =	—	=
Sečmeni . . .	1 =	20 =	—	1 =	17½ =	=
Wows . . .	1 =	5 =	—	1 =	—	=
Noch . . .	2 =	12½ =	—	2 =	10 =	=

Zamolvitě Redaktor Jakub Kucjanek.

Gjisħejane pola R. B. Hiki.

g Dostacju wo Welleretz Kniharni.

40. Číjšvo.

6. Džen' Oktobra.

1849.

Swétné Podawki.

Z Rakuskeje. Hainaw jo Porucznoscí dóstaw, so t rak. Wóistek, kij pzed Komorn steji, podacj. Wón hízjen junstróz iich k Podacju ponapomina, potém pak je sélnie Woczu Twerdziznu wobtzelej porutži. To trajesche jéden čewé Džen. Na druhí Džen woblehnieni Wuherio do swojoho Podacija zwolischu, ha wéste Pówesceje wot toho wajnoho Podawka su do Wina píjshli. Z tém su záse khétru Króczelku Kónczej Wóine bliže píjshli, dokelž z témi tam ha sem wokocja, haczymi rubejniskimi Tjródamí dře budja na Posledku hízjen tež hotowi.

Kosuth jo hízon na Vučju do Sandjelskeje. Wone su kaž réfa wéste Pówesceje na Swétno píjshli, zo Kosuth 7 Milione Schésnakow Zwotoho ha Slébra pak sobuwzaw, pak předé hízon wo Czujbe, ha to wo Sandjelskeje za so zkhovacj daw.

Görgei jo w Měscie Klagenfurth, djež so wón wo Swobodje namafasche, do Nézvoza píjshow. Jeden Grofa Czichi jo joho zatzeliv. Wón jo so sam krawnie na nim wecziv, dokelž Knejerstwo nitjo wot toho wedzej nehasche; hatz pak zjawnie sam ha sam na so dježchaj (w Duellu) habó tamén kaž Mordar mlečjo Kulku za nim pósma, jo néméwa.

Slovakstu Deputaciju su w Wini wschubjom jara deře horewzali. Woni to něk doma dozej wukhwalicz nemoža, wosobne kaž jo so jím pola Radeczk schwo. Wón bez druhimi tež zejehuacze Swowa k nim réžesche: „Moji Knežal z Hordosę je prawu: ja sém Čzech! ha sém Slovákow pícež lubo mérw; mo Čzechha

ha Slowakojo smó Bratsja, Stawé senoho Splahwa. — Slowakojo su dobrí Wojacie; woní su so z nami wschudžom khrobwe bili z Nepjedzjelami naschoho Khejzora ha Kraja, z Nepjedzjelami Radomnoscje. Bódječe předswětzeni, zo budu ja z Ministrami wschitko tjinicj zo bóchu tež slowakscé Bratsja tu Runoscj ha te Prawo dóstali, kotrej so druhe Ludé Rakuskeje weselja.

Podacjo Twerdzizné Komorn dře budje tež Wuradžena dla postajenia wuherskeje Přichodé píjstrózicj. Bez Wuradžetami žana prawa Přejednoscej nejo; ejí jeni chcežidža, zo bō Wuherſta záse tesaméne Prawa dóstawa, kotrej jo předé měwa. Druži záse chcežidža, zo bō Wuherſka czéle do kada druhich khejz. rak. Krajow píjshwa, ha Jane wosebnite Prawo píjed druhimi néměwa. To dře bō tež te nailépsche bowo.

W o Čzechach běchu hízon někotre Lét domho Kubeniczé pownocne Krajiné do Stracha ha Vojoſceje zehnali. Wscha Procza, jich popanecj, bě podarmo; něk pak su tola do Rusow swéneje Zprawnosceje píjshli. Tón Wedžicjet czeweje Tjróde seidži ha so wuznaive ha swojich Towarschow pjeradži. Wón sam jo dježvecz Čwojekow wot Žiřenio píjines ha bez joho Towarschami su Ludžo, wot kotrejž sebi jéden to níde mósliw nebó.

Z Italſkeje pisaja: zo budje franczowske Wóisko spanskemu Rum tjinicj, ha tak traž bō možno bowo, tute zaplečjene ha zašmatane romske Maležnosce wo Mere záduvrač. To francz. Nowiné pisaja.

N e a p e l 17. Septb. Runé hatz Bamjž Balkona swojeje Khejze zhromadžené Lud pozonu-

wacj chęzelsze, wottzeli so Pistola. Hatz jo Baumüzej habo neap. Krales, kiz tez pôdla stejelsche prvacjivo, jo newête. Dwaç Cwojekaj bôschtaj zmolom jatej, pzi jenem namaku so lèdem wottzelena Pistola. Lónsamó prawi, zo jo so jomu wo Tjicjencé Tjelba wottzeliva bez to, zo jo wón to chzéw; ha dokelz nichón třechené ha tez nicz raniené nejo, móže dře tomu tez tak bocj. —

Wele krótž hizon smó wot Knicja nina rézeli, toho khrobiwoho južno-serbskoho Generolu. Nějto wot joho Žiwenia bô wěscji kózde radé swóshaw. Knicjanin jo rodzené 1809 wo Knicj, wot fotrej Wsé wón swoje Meno wedje. Tuta joho narodna Wes leiji wo serbskej Krajinie Gruczja, ha eji Gruczanařu su znaci znawni Ludžo wo serbskim Kraju swojej Wulkosce ha Sélnoſcje kaž tez swojeho mužnoho Waschua dla. Joho Nan bê Kupcz ha tez Sén to zapocja hale dokelz so jomu pravie nelubesche, poda so wón z 20 habo 30 Towarschami won do Léſow, bê jich Wedžicjer, ha třetelsche z nimi džiju Hontwu. Tez toho nerađninho Žiwenia wo krótšim sété, bô wón zase Kupcz, hako fotrej wón tez zase wschêch pžetřechi ruine tak dře na Sélnoſcji ha Wuschtinoſcji Čewa, kaž tez na Mludroſcji swojeho Ducha ha Rozomnoſcji Nětze. Wschicé Ludžo joho hizon znajachu. Serbowski trajne Wérch, Milosch Obrenowicj jomu taiku Tjescj jara zavidzelsche ha dokelz bêchu někotzi zwi Ludžo Knicjanina pola Wércha za strazninho neměrnoho Muža wobzorjili, bê někaika Wina pžecjivo nömu zkoru namkana ha w Léti 1832 steji wón w Necjazach psched swojim krajném kňezom ha bô wot noho k Faſtvej wotsudzené, wo fotremž wón 15. Dñow sedzelsche. Pžed Wérchom wiedzené wupravi so Knicjanin zjawnie ha de wschóho Stracha, zo nide žana Wina na nim nejo. Wérch Milosch toho Muža zpozna ha tjesčiwaſche joho, puschejji joho nicz jenoj hale postaji joho do wóſofich krajných Swužbow ha chzéſche joho za so dobočj. Dokelz pak Milosch nedowériwé tiranſti Wérch bê, wotrekne so Knicjanin ha druzé wot noho ha nadzachu so wot Miloschowo Séná lepscheje Vžichodé za

Kraj ha Lüb. Tez toho Ministerio napjecjo Knitjaninej narézachu ha wot Léta 1840 hatz 1842 namaka so wón wo Widdin, džej Wérch Alexander joho za swojeho Nadžicjera k sebi rza. Hako taiki czechesche wón do Wójne pžecjivo Nepřecjelam swojich serbskich Bratrow ha za Raſtuſu, kotaž bê předě jim tez pžecjivo turkovskim Potwocjoram k Pomocé stawa. Žtož jo wón w tutej Wójne zkuſuwaw, budža Stawizné rakuskoho Kraje z Tjescju wopominacj; kaž tez něk hizon Khejor ha czewé Lüb joho wóſoko waža. —

Z Baiernſkeje. Livičza na nashim Sejmie staſi wóniano Namet: „zo bôchu eji, kiz Tacji ſeidža, ha tola na Sejm wuzvoleni su, zmolom puschejeni swoje Město wo Komore wobsadžili.“ Hale wona z tém do czewa pžepaže ha Wetzina Wosow Namet zatíjné. —

Bramborské Knežerstwo so jara na Baiernſke wobčejuwe, zo jo wone wsché Próczwaña ha Štutkvána Bramborské za Postajeno Měra ha Jednoté staine zaděrjava. —

Hannoverska jo z tjochralowskoho Zjenoſcjenia wustupiwa. —

Sachſenſcze Zapóſwanze budža wo krótšim hromadu pžinej, — Wolbu su hizon wupisane — něk budje so tez poſazacj, na fotru Štronu ma nash Kraj stupicj. Wo někotřich němſkich Nowinach so jara za to wuprava, zo ma Sachſenska jenoj wo Zjenoſcjeniu z Bramborské swoje Zbožo pótacj.

Z Frankfurcie su bez rakus. baiernſkimi ha bramborskimi Wojakami husto Hadrije, tez Pusi su ſedali.

Z Lipſta. Wo nashim Měscje Cholera rozie ſcheri. Wschednie swoje Wopore žada. Kň. Knie, wóſchi Wutjer pji katholſkej Schuli nahvne na nej wumre. Sobotu bê wón hízien w Schult ha Nedželu hizon mordwé. Wóſchnoscj joho jara wobzárwe, dokelz bê wón swérne Zastojník swojese Swužbò ha so pſchi swojej Džewawoscji ha Pilnoſcji dale ha bôle wo Wédomnoſczech wudokonſche. Něch wotpotjuwe w Mere.

Z Mischne Ludžo lětsa jara rozie ladaja.

Wino so nějo radživo; Titkov dře jo dosč, hale tak pravé dozraivěc̄ něbudje, zo bóchmo so k Piežu doproho Wina nadžíec̄ móhli, kaž před třemi Letami. To jo za těch kříž nitžo druhé nimaja hatz swoju Winiczu, wulke Nězbožo. Wone so tam poiedasche, zo chezeidža někotzi swojoho stareho Měschenjanstu Žuku zase na Sejm wuzpolic̄, kříž do poslenoho Žbezka zaplēzené w kmodže seidži. Jenu Serbowku sém tež w Mischnie třechi, wona jo z Khrósc̄ic̄ rodžena, pola Mischna woženena, ha všeck Serbow wutrobne postrowi. —

Z Wina. Bez raf. Ministrami jo Nepjejjednoſej ha Swada wudérira, tak zo rožno pónidža. Schwanzenberg ha Bach wostupitaj. Schmerling, kříž jo z Frankfurtu sém ram deče znajomné, ma Poružnosc̄, novich wobstarac̄ Koloredo, khejz. raf. Zapóswanez w Londonie jo pjepproshené. — Pówsc̄ej wot Zatzeleňa Görga a nějo wéerna. — W Praze něk tež za Studentami wójsc̄ zpotžinaja. Za pěstmi Líste hdu.

Ze Serbow.

z 3 Róžanta. Patk 28. Septibr. czechesche Knez Pat. Ildefons Nišch (tuhde najhóle něm̄ski Knez menované) wot nas přeč, dotelž jo do Khomotowa za Professořa powowané. Mó derbim̄ jomu tu Žjesč dacz, zo won hatz runisch rodžené Němeč, runewon žadén Nepjejjednel Serbowstwa něběše, hale wele wacze so pilne pročzumwasche, serbski naušnec̄! Won běše wo tém tež hizon tak daloko pžišchow, zo někotre Razé na Kléčez k swojim Peſucharam wo serbské Rěži rěžesche! Tež naschu Žutnitžku won pilne sobu třitasche, itož hizcen Bohu žel lóždě kathol. wutjené Serb něžini!!

Hako druhí Duchowné jo pola nas na joho Město něk postavené Knez Pat. Adalbert Wornar z Dubrenka. To nas jara zveseli, dokelž jo won Serb. Mó mamó něk z Boha zase

dwej serbské Duchownej, ha budzemó dře tež něk lóždu Něbzelu ha jw. Djen serbske Preduwana měc̄. Hatz dotal mějachmo hizon wele Lét bez serbstimi tež drudé něm̄ské Preduwana.

Nic̄ Kložter, kaž niedawno wo Žutnitžce ha Tydz. Now. refasche, hale Róžant ma to Žbojo, nowohó serbskohó Duchownohó Kneza Adalberta dóstac̄! Mó pjejem̄ jomu wutrobne Žbojo k joho nastupenomu Žastojnstwu!!!

Kaž sém wacze Króž swóšchaw, dha někotzi Ludžo měna, zo sém w Žutnitžce wotc̄zic̄zane Raſławki wot Hońtwé ha Žajaczow, kaž tež té, kotrež ſu wot „Néschporecz Boſc̄ija,” ja pišaw. Za toho dla tuhdé wozjewam, zo wot pojmenovaných Raſlawkow jadé n wote mne nějo! Proſchu pak tež Nedakežen Žutnitžki, wona chezéwa mi to wobswětci. Lóže Hubé pak něch pžichodně so lepe wobhoňa, předě hatz někoho z neprawém Sudom ſudža! —

Wutjer Hic̄ka.

Bo tomu tak jo, tež radě lube wobswětzi
Raſakę Žeja.

Dokelž sém žhoniw, zo jo ta zajetža Žhromadžzina, Někotrem horcu Kreiv třiniwa, ha zo so pži tém na Wopatjnich ha Newinovatéh hřeſcha, dha sém za trébne zpóznaw, so k tomu wuznac̄ ha swoje Měno podpisac̄, hatz runiž za to nemouž, itož ſu te Žajaczé rězeli, dotelž sém jenož jich Jednano wopisaw ha do Žutnitžki daw. Chezeli toho dla wasch Hněw ha wasche Žwobu namnie wuziaseč, Néschporecz Boſc̄ijowó Škridet jo řehroči, won děbi wacze žnesc̄ ha wasch Pintek Šwareňa joho tež porazec̄ něbudje.

Wasch podwolné Néschporecz
Boſc̄ji z Delan.

Jene wutrobne Božemne pravu ja wſchitkim mojim třesném serbském. Přezzelam pži mojim nahwém Wotprowowanu z Róžanta. Pat. Ildefons.

Wo jeném jara čaném Liseje dn. Ildefonza na Redakciju pji Posledku řeča: „Serbstwo, Serbski Lud ha serbski Kraj ja zabójc ne budu!“

Nebeltjanske serbske Towarstwo změje Nedželu Popovnú, halo 7. Oktobra Zhromadžiznu serbských Pazélcach w Kortízni.

Kočka, Předseda.

Bienocjene serbske towarzstwa su k předstojazemu sejmnej těchlej kandidatow k wuzwoleniu za zapóswanzow předstajili ha mó jich Mena napisané dla w němskéj Rétzi sobudželimo:

Za druhu Komoru
w 7. wokresu: Karl Robert Herrmann Räde, Pfarrer in Gutta;
w 8. wokresu: Johann Mros, Landrichter in Göda;
w 11. wokresu: Johann Georg Lorenz, Mühlenbesitzer in Demitz.

Za prěiu Komoru

w 7. 8. 9. Wokresu: Franz Hugo Seyfert, Domstiftsgerichtsaktuar in Bautzen, ha Peter Ziesch, Erbrichter in Nauplii,
w 10. 11. 12. Wokresu: Konstantin Schenk, Advokat und Landesbestalter in Bautzen, ha Graf Hohenthal in Königsbrück.

Serbske Towarstwa 8. Wokresa a to: Haslowské, Hnashčanské, Minakawské, Nezdašchowské, Neswadžilské, Radworske, Raketjanské ha Čzihwězdowské změja sejmstich Wólbow dla Nedželu 7. Oktobra Popovnú dwémaj w Hoscjincu k pôstnomu Róžkej (Posthorn) zájmu Zhromadžiznu.

Serbske Towarstwa 11. Wokresa a to Chróstjanské, Nebeltjanské, ralbitjanské a Wóslinské změja sejmstich Wólbow dla nedželu 7. Oktobra Popovnú dwémaj w Hoscjincu flóschtra Mariejneje Swézde zájmu Zhromadžiznu.

Předsídlo.

Zamolkite Nedaktor Jakub Kucjanek.

Cíjshčane pola R. B. Hilti.

Tej tajče, kž sobustawé nejsu, smědžia spomínenie Zhromadžizné wopótacj, wosebnie jo w schitcé píodstojic je to na ne píeprošujo.

Budéške serbske Towarstwo změje sejmstich Wólbow dla Nedželu 8. Oktobra Wejzor sedmich zájmu zhromadžiznu na Winicę.

Seyfert, Předseda.

Napraschvanó ha Prostwa.

Kak dha tola z naschim serbskim czérkwinskim Towarstwom steji? Jo dha Předsídstwo czéle na nas zabówo? Mó prosemó tola zkoro záse tesamo zapotycz chezecj ha nam také duchowne Pojveselenia nicz dléje waczej píatkocjic.

Jedén Serb wo Mene
wele druhich.

Wotmogeno. Nadélube budže Wascha Prostwa dopelniena. Zutnijka budže was wotkritim píeprosecj.

Kouace Hermanki.

Kral. sachs. Wojsko hýzen 560 Koňow třeba, ha Ministerstwo wóinskich Maležnosćow cheze tesama wo Kraju nakupicj. K tomu su Hermanki wypisane:

27. Oktob. tutoho Véta w Klóztké Marinej-Bézde.

29. Oktob. w Libiju

3. Noveembr. w Držžanach ha Gréme.

Zandženu Sobotu Žita w Budéšchine zwacjachu:

Róžka . . .	2 tol.	5 nsl.	tej	2 tol.	—	nsl.
Přenčza . . .	4	15	—	4	—	—
Decjmen . . .	1	20	—	1	—	17½
Wows . . .	1	5	—	1	—	—
Róč . . .	2	12½	—	2	—	10
Zahwó . . .	4	25	—	4	—	20
Hedusčka . . .	2	20	—	2	—	15
Khana Butré						4 now.

A Dôstacju wo Weller ecz Kniharni.

41. Číšwo.

13. Džen Oktobra.

1849.

Swétné Podawki.

Z Roma. Wó wéscje, zo jo nětuschi Bamž Pius IX. pži Nastupeniu svojeje Dóstoinoscje ako swétné Wérch romskoho Kraja wshém tém, kij politských Winow dla z Kraja wupokazani běchu, habo wo Pjepotanu so namakachu, habo híon wotsudzeni wo Jastwach lejzachu, smeline ha minwosecjiire wodaw, ha tak menuwanu „Umnestiú” wudam, wo kotrejz wón slubesché, zo cheze na wsho zandzene zabocz ha wshéch, kij wot swojej Luboscje rodža, potutne so wróčja ha pžichodnie k Zbožu wótcznoho Kraja wo Pošvutchnojezi ha Mere ſtukowacj chezeidža, do wótcznoho Kraja zaſe hořewacj, z Jastwa puszcijecj, Sudniſtwam swétnéje Zprawnoscje wutornecj. Cíjamsni pak dérbjachu Písmo (Revers) podpiſacj, wo kotrejz woni tute Slubó džerjecj díawné wobswétza. Nichtón nebe k tomu z Moczu hnatié, kójdé, pžejcimo kottromž Pjepotazanu ha Woli bó to bewo, móžesche be wshoho Zadžewka wotencj dzejz chezesche, ha cíj kij híon wo Wukrajach so namaſtachu, móžachu tam wostacj. Wó wshitej scje je swósheli, pak wukhwalené naché ſvaté Wótez tutoho Wopokazma swojeje wutrobnejse Miwosecje ha Dowérenia ejwojeczej Prawdze ha Swére bě; — k Rebju bě wón pozběhuwané, hatz wón tej druhé Prostwé ſvojich Podanow wušwoschuwacše ha pžez swobodnische Postajeno krajných Wuklawow wshém druhim europſtim swétném Wércham Pjítwad, pak maja ſo zprawne ludovo Žadána dopelnicj, pžed Wotzi ſtaiesche. Jedén Šwedjen po druhim, k joho Číjeſci wotdjerjané, zejhuruwaſche, Juſkano ha Wowaio: Eviva (Žiwiſo) Pio IX. w Nocé ſa wo Dno nepzesta-

wacše, tak, zo dérbesche Bamž ſam ſwoj Líd profecj, tola z taſkimi bezkončijněmi Číjeſci-Wopokazwanami pžestawacj. — Tež wo Nastupanu czérkwiſtich Naležnoscjom, kij Wéru ſen aſtupaja, bě wón zwolené, Žadoseje Žetziné Lida wušwoschecj. Hatz ſo Líd mnohe pžejzivo Jesuitam wupraví, ha jich dléje wacé čerpcz nechaſche, pžikaza jim Bamž romſke Kraje wo-puszcijecj; — dokelž, zo tón habo tamón Řad (Orden) wobſtej, nech jo tak wujitné hatz cheze, žadén Wuklaw ha Pjíkazna Wére nejo. Z wuleſi Žrudnoscju dashe Bamž tutech ſwavných, wo wshéch ejwojeſtich Wédomnoscjom děre nazhořených, wo czewém Swéce pžez jich Píſma ha Mudroſcji znatech Muži ejahnecj, hale wón je tžiueſche z Luboſcu k ſwojemu Ludej. — Tucej wupokazani Mužojo ſo z wetža do ſwobodněje Ameriki podachu ha ja ſemóžu tudé zamělejcej, zo americké řownině ſemóža doſej wukhwalicj, Zbožo ſwejich Kraju, aniecz wopisacj pžejzéwnu Wéhoſwóſcji wshéch Wobodlerow, zo z Europskeje wupokazani Mudri k nim pžindu. — Tola wróčimo ſo zaſe do Roma; jow dérbi tola Zbožo ha Zpokomnoſc ſejecj! wſchal ſo wſhiko ſtané, žež jenoj mójno jo. O Bohu ſel! To bě jenoj Zapotžatik dalskich Podawkov. Cíj, kotrejz Bamž, žež jenoj zamóžesche, dowoliv, menaſchu, tej žadacj ſmecj, žež dacj ha dóstacj níde mójno nebe.

(Pžichodně dale.)

Z Rakufſkej e. Rakuf ſo pžichodně wo mérnech Číſach 450,000 M. ſélne; móže joli Wóina wudéri, na 800,000 požejzene bóč. Na 26. Sept. lonschoho Žeta wumre tón Zpoforejna ha Žednania Wuhetow dla kním pošwané Grofa Lamberg pžez jich mordarske Rucze ſuro-

weje Smereje. Četsa na těmšamném Dniu bě Kosoły, kij pření do noho rubné popanené ha před Sud wedžené, Grofa Bathiani, ton, kij Lamberga dokončivav bě na těmšamném Dnu, w těmšamném Měsće wóibejené. Tverdžizna Komorn na těmšamném Dnu Khejorskum přepodata ha přez to wuherskoho Zběžka Poslene zkonzene. Tož to wopomni, děrbi wuznacj; iow so boža Zprawnoſej zjawně wopokaze. —

Turka so hisczejen seline na Žandželsku zpuschcia ha necha do swojeho kraja czechiených Wuherów ha Polakow přepodacj. Rusia ha Rakusak pak při swoim Žadaniu wostanetai. Žaděn necha nochovacj, mi jo Strach, že ma so staci. 100,000 M. seline turk. Wóisko leži woko Konstantinovel ha so wschednie w Bronach zwutzuve. Na Wodze tež so Turka horliwe na wcho přihotuwane džerzi. — Griebhenczé Wobodleko w turk. Kraju so jara na Příkaz Rújow iwesela dokelž přez nich wetzu Swobodnoſej wo cérkw. Malejnoscjach dōstacj so nadžija. —

Z Baiernskeje. Tež raf. Nowiné swata na Baiernskich, ha zpotžinaja přecjivo Bramborskeje, kotruiž hatž dotal jara hidižachu, zprawni bocj. Tak so ſda, zo budžetaj so Rakuska ha Bramborska, žež němſke Malejnoscje nastupa, wo Mere ziednacj. Baiernska ſama nitžo wutžinicz nemože. Samo baiernſte Nowiné hízon na Ministera z Pforten swata.

Z rusenskoho Wóiska ſu 3000 Muži wo Wuherskej padneli. To nebo iwele bowo! hale dale ſu tam iwasz hatž tzi króž tak iwele na wschelakich Khorosczach wumřeli.

Z Budéchin a: Dženec za Žebzen Prencz Albert do Budéchina přindje ha budje halo Kommandanta tude bōdlicj. Žandženu Nedželu běchu na někotréh Blakach wulke Haté bez Wjakami ha druhimi; tež Krej jo lejzawa. Taičim Nedušchnoſejam die budje přichodnie tola wotpomhane.

Ze Serbow.

Z Budéchin a. Pjaté Džen Oktobra wibjachmo wo Budéchina wulku Mnichovsči Serbow žewſich Kóncojow naſchoh Wujiskoh Kraja ſo zhabdžowacj zo bóchu při spěwanskim Sweděniu ſo zweselili na Luboznoſej ſerbſich Hwoſow ha na Řanoscji maczneje Něje. Ha wo Prawdje, ſchtóz z tehlej Nadžiju do Hoſcincza tſioch Lipow pjiſchow bě, jo tu Dopelňeno tejeſamoje zaměſci z wulkim Spodobaňom nadejſchow. Šedom ha dwac̄ecj Pěſni z Hwoſami ſebén řeñſchi hacj druhi bě naſch zwawné hudebné Mischter Koczor halo „pjaté Wéncz ſerbſich Spěwom“ nam poſtejiv. Knež Duchomně Seſler z Waza pak, znate bez Serbami halo wobdatené Baſník (Dichter) bě krasné nowo Spěw, Žně pojmenowané ſpiſaw, kotrej kn. Koczor z wuberném Hwoſom wudebené k Koneczej halo tsecje Wobdželeno ha ſane Wobzankieno pſatohu Wéncza zkhowa. Wele mwoděch Serbow ha ſerbſich Knežnitzkow bě ſo k Spěwanu zhradživo, wutrobné Džakim wschitkim za ſhvalobne Próčzvano, z kotrej ſane Spěwo ſene wutwesz ha tak jich Luboznoſej powoſciej wedžachu.

Tola tude zaměſcic nemožemó, zo ſmō ſo jara džiwalí, tjohoodla kručé móczne Spěw „Jednota“ pojmenowané, kaž ſo w přenímaj dwěma Wénczomai namaſta, z nereſiſhim přemieněně bō kij krasnom huffitſtom Hwoſej, dowho tak pji-hodně ſej, kaž je tamné předawſchi bě; mó ſmō ſo třim bōle na taſkim Přemieněniu ſpodžiwalí, dokelž janu doſez waznu Přicjinu ſebi wumóſlīc nemožachmo. Kak jara wſchicé Poſwuharo ze Spěwanom ſpoſojni běchu, wopofaza ſo tež při Wetzeri, hdež množé přitomni Hoſcio ſvoju Wefoſoſej woziewachu. Maſhomu Kralej, czechwoj Wóſchnoſej bō móczne Swawa wunesene kaž tež kn. Koczorej ha kn. Seſlerj ha wſchém Spěwarkam ha Spěwaram. Kneza Koczorej, kij cheze k ſwojom dalschom Wudospořeniu wo Hudžbe bōrzé do Prahi wotjedž, bō wutrobné Božeme pravene z tej wefoſej Nadžiju zo wono ſo krótkim Ějasu ſo zas k ſwojim Serbam wró-

čji ha znowémi čanémi Spěvami jich ziveseli
Po skónznej Węzjeri Herczé wesele zapiskachu
serbsku Męciu ha pýtomna Młodosej ziveselwa-
sche so z Rejwaiom hacz do swétwoh Dña. Tak
so skónzji nasch létujski posledni spěwanſki Sve-
džen. Mó nadzíjemó so zo k Léti w těch Čja-
sach zas jedén swedzicj bučemó.

— * —
Stud. Čyž

S e r e m i j a d a.

habo

zrudné Kherlisch Neschporecz Bósczija.

O ſajke wulka Brudoba
So Wutrobu mi pýewzawa!
Na Bósczijow so hūntoča
Ha janom Pokoj nedaja.

Ach zpokojo wſchaf so Bósczik!
Mi wele króž so hóče djo:
Haj pýinduli ja do Pola,
Wsché Psé tam na mne ſchějowkaſa.

Hlaj, wóndaňo sém w Kortjme bow,
Ach, hdé bóč tam tla nezájšhow!
Kak tam tla na mne ſlawachu
Na bohoh' Bósczja harwachu.

Na Wujbju fo wacj newéru,
Tam zavěſeji me nabiju,
Haj hrózeli mi dawno ſu:
„Pýindž jenoj knam na Kermuschu!“

Mo krótkim změja Kermuschu;
Ja lejsa hieč tam nemožu.
Mi fo tam nebo dceře ſchwo:
„Ach bohi, bohi Bósczik!“ —

Ach nedérbi dha Rójdé řecz,
Bo bohi Bósczij Neschporecz
So na Svecje ma hubenie,
Wsché ſpuszčicj derbi Kermusche? —

Ach jo traj tohlej Mena dla
Bo Wschó jo tak na Bósczij a? —
Tto bó tla radejo Michaw bow
Bo na Kermuschu hieč bó mohw!

Nek boječ mam so Svacena
Wot Žonow hroznoh' Haniena;
Haj wóndaňo za Bósczijom
Tam Waſchtar výndje ze Schpisom.

Tej „Steckbrief“ chceſdja za mnú ſvacę,
Me newerja pak wopisacj
Ha k Schibenczé me pýchisudja;
„Haj, bimbacj dérbi“ — wowaſa.

Wo tajku Kermusich nerodju
Hdječ Puki na mne tjakaju;
Dha ſu mi lubſche Delane
Haj wſchitke pôlſchcjan Tékanczé.

Vacstarek.

Z W. Haj ja wóndaňo pýez Nukencu džech
ha tam Gróſecz nowé ſw. Kjiz widzach, sém fo
ja wutrobne ziveselin. Kak jara čané wón tla
jo! kak wuberne ſtaj Svecjo ha Kamen widzewanę,
z tjomí Lipkami leſne wobsadžanej. —
Wopravdze, ſw. Kjize ſu Debenſtwo naſchoho
luboſho wótznoho Kraja. Déz ja po Puczu hdu
wesowé ha zpokojne, kak mózne pochnuwe me
ſw. Kjiz, zpominacj na toho, wot kotoſhoj wſcho
dobre pýindže; — habo déz ja zrudné sém ha
czejke Dremo noschu, kak poſelni me ſw. Kjiz,
kotréz na Puczu ſtejo mi poſlaje mojoho cjerpa-
czoſho Zbóžniſa ha ze ſiowém Wosom fe mni prawi:
z ḡe h u j m e! — habo tež déz nichtón wo zwóch
Móſlach, z neſmaněmi Wotpoladaniami po Puczu
hdžo, kak jenoj móže wón nimo bojei Martré
hieč, zo nebo do ſo wſchow! — Toho dla tej
wſchudzom ſwate Kjize ha boje Martré ſteja,
wo kózdej Wſé, ha vez Wſami. — Déz ſo
jow nedje wobſlodzene habo ſtaré ponowa, kaž
na wele Blakach wosobnie w Rózencje, ha nowo
pozběhuwaja kaž drudze, dha jedén z toho widzi,
zo hjezen tam Ludjo bóbla, kij Horliwoſcz, kje-

scijianstu Horliwosćj wo swoich Wutrobach ma-
ja, — Hizon jun krotz jo w Jutnitzęzé zpomi-
nane, zo so dobre Waschna hatz i nam nena-
makaſa; pzi tutej Pſilejnoscji derbimó zaſe teſamſ-
ne wuznacj. Ta Węcz jo menuicé ta: tamo
Łeto hatz Wojaczé wo nashei Woſownoscji lej-
zachu, běchu někotzi lóži nekmani Ludjo w jenei
Roczej tsi Kęzje wobzrodzili ha powalili. Wu-
dworanski Robel swój za žteri Dne zaſe po-
ſtaj; to bě tola pěkne! Tej druhzej dwiej zpom-
nenej ſw. Kęzjaj ſtejſchtaj na Smętkeſzanskim.
Wovalenaj ſtaj tam dowho dowho lejzawoj;
něk jo tón jedén preicj; Bóh wě dze jo mostaw;
tón druh tam hizjen lejzi. Jawerno, Bratſja,
to tola prawe ſejo! Tomu bō ſo tola wotpom-
hacj hodžiwo. Wulkonu ha wjchelakonu Po-
horskej, tis ſmo pjez to dawali, chezemó tola
Konec tjinicj ha tam nežto prawe pžiſtoine, rane
i bozej Tjeſeſi ſtajicj, traž ze ſerbſkim Napis-
moim, zo bóchu wſchicé tis po Nachim do Ka-
mencza khodja duchowne Woſzeiwenio měli, město
toho, zo ſu ſo něk ſrudzili ha pohorscheli.

Z Woſroczza (Oſtriz) Hodžinu wot na-
ſchoho Města lejzi Wes Dittersbach. Kak straž-
ne jo nekedžbne Woſohodzenio z Čelbami, kak
wele Nezboja hizon. na Swět pjiňeſwo, ſmo z
wona zaſe tez tude nazhoniſi. Jedén burſki Ŝen
z jeném druhim, z jenitklim Ŝenom swoich Star-
ſich žortwasche ha wo lochlim Móſlach wza
Flintu, tis na Sczene wiſasche, měreſche ſo ha
wotseli ju, dokelž měreſche zo jo prožna. Ale
ach, tomu tak ſebe; na fotrohoſ ſo měreſche bō
mordwé. K joho Poſebej jědzechu po Piwo,
Poſonczej Konec cjeknéchu, ha Wós jomu hodo
pjez Wou. — Wozmu ſebi Wutſbu z toho!

Wotmojeńo na dōſtate Listé.

N. S. Wasche Žadano, Redakcejá che-
wa romſke Nalejnoscje wobſherniſhgo w Jutnicz-

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjanč.

Cjſichciane pola K. B. Hili.

czé woziewicz, wo bžencjichim Tjissive z Tela vo-
pelnene namakacie; pžichodne dale.

Na List z Podpismom: „i e d é n S e r b“ mam
wotmoječ: bódječe tak dobri, ha pōſeječe mi
Tjisswo wot was zpomneneje němkeje Nowiné,
dokelž ju ja, ſam nimam ha w Buděchini dō-
ſtacj němoju.

Sch. w K. Ioli cji, tis Jutnitzku wotte-
beraja, dale tak wotſakuja, dha budje Jutnitzka
dérbez pžestacj wutbadječ.

— Wot Zhromadzijné, tis ſo 7. Oktobra
na poſtném Róžtu z wetscha wot gmejſtich Prěd-
ſtojicjerow ſejmickich Wólbow dla wotdjerja, bō
za 2. Komoru: Julius Lindner z Horé (in
Guhra) ha za 1. Komoru: Franz Hugo
Seyfert, Aktuar w Buděchini ha Peter
Czéž, Erbrichter w Nowoſliczach (Nauſliz) i
Wuzwoleniu předſtajené.

— Wot Zhromadzijné, tis ſo 7. Oktobra
w Hoſcijnczu Klóſchtra Marineje Hwězdě ſejmickich
wólbow dla mějeſche, bu: Johann Jakob
Jesorka Gutsbeſther in Šauer za 2. Komoru,
ha: Graf Hohenthal zu Königsbrück ha Spe-
zialkommiſar Wiesand in Děniž i wuzwole-
niu předſtajené.

Zandzenu Sobotu Žita w Buděchini praczačku:

Róžka . .	2 tol.	5 nsl.	tez 2 tol.	— nsl.
Wjenča . .	4 =	15 =	— 4 =	—
Ječmeni . .	1 =	20 =	— 1 =	17 $\frac{1}{2}$ =
Wóws . .	1 =	5 =	— 1 =	— =
Roch . .	2 =	12 $\frac{1}{2}$ =	— 2 =	10 =
Zahwó . .	4 =	25 =	— 4 =	20 =
Heduſhka . .	2 =	20 =	— 2 =	15 =

Khana Wutré 9 nsl. 4 now.

K Dóſtacju wo Wellerecz Kniharni.

S t r i f i k a.

42. Číslo.

20. Deň Oktobra.

1849.

Swétné Podaní.

Z Italskej. Te stare, za kózdoho rozladanoho nazhonenoho Čijojecka vostudwo Vladé, zo su swobodne Wustawu priezjivo Pjazifaziam katolík. Wére ha zo so tesamo nanaiumeie wo romskich Krajach wuvesej hodža, dokelž so tam swétné ha duchowne Knežerstwo rozdželicj nenhodži — bě potaikim Bamž za nezpravne zlavné dopokazaw. Kaz jo wo wšchých Čjasach wšcha Swobodnosć ha wšché Wudokoneno, wšché Polepscheno wo korrémžitiliz Nasupainu wot Křesčijanstwa wušchwa — tak jo tej tesamo Křesčijanstwo wo swojim wowném Měscie, (wo Róme) wo nainovskich Čjasach znova czewomu Swétej dopokazawo, zo Swobodnosć nenhodži. Ženi pak tež Čérkej wutživa ňejo, zo ma so Bamujowu swétné Knežerstwo z joho duchowném změschecj ha jo staine joho hako swétnoho Kraja Kneža rozdželiwa wot duchownoho, božoho Kraleſtva Wécha. — Kaz běchu wo nowjich Čjasach wšché Knežerstwa Něměrníkam wohidne, nech běchu tež dceře zmôsleni, ha za ludowu Swobodnosć džewawi, tak tež w Róme. Kaz Pjatkadej w Badenštej, dzej so wschitko sta, žež ie noj Lud čezeché, tola Republikanaro zpoložení nebechu, doží krajnē Wéch na swojim Throne seidžesche, tak tež romskich Rebellerow. Wotpoldano žane druhe ňebe, hatž Bamuja na Bos storčicj. To wuvesej, bō wšcho zpótane. Nai-predé čezechu Bamuja zažesej pjez Lubenia swétnéje Wosokoſcie, joli z nimi djerži. Kaz zwó Duch wo Puszciniu Ježuša zpótavše, pravice: to wschitko čežu czi ja dacj, joli . . . . tak w Róme Bamujej lubjachu: mo čhremo tebe k

Wérej wšchých italskich ziemoscjených Krajow wužbenecj, joli nas priezjivo Rakufim wedžes. Dicj Mósle běchu: kaz jedén Muž budže jo čewa Italska žbénecj, joli nainovski Wéch Čérkeve pódla. Hale Bamž do těch Lecjenow nendžesche, dceře zpóznajici, zo italska Jednota Waznoscj io, dokelž tam ženi žana bowa ňejo — ha zo jomu Mér ha Vojko lepe pžistoji hatž Wóina ha Krejzjelerjo. Wó wěcze, zo so zardinski Kral popadnecj dasche wot Spótvará, wěcze, kaiky Koncjo to wžawo. Něk čezechu Něměrníce w Róme pjez Rógbu Bamuja do Bojoſcie ha Stracha zahnač, jím dowolici žež čezechu. Wšcho dasche jo wam z Jutnitízki znajowne. Bamž so tej pjez to neda popadnecj hale wobsta kaz Muž, kž so pjez Djéczjovo Dréno ha Zwobó hnucj neda, jomu do Rukowacj, wot tžohoj wé, zo bō jomu žkodne bowo. Joho Českieno z Róme czewoj Naležnosći druhi Napolad da. Wšché Wéchi Europskeje so za naho wuprajichu. Toho, kž bě predé hako Přeczel Méra so dosči wopokazaw, swára něk Neduchniczé Tirannu, Mordaka, ha praja zo johoj Rucéř Krej pželejetaj, sotrejz dérbjawoj so k Žonvauju jenoj požběhuwacj. Kaz zprawie! Zo so Bamž wobara pji nowém Zavozeniu krajných Naležnosćiow tu predé dowolenu, hale tak zavosnie ňewužitne wedženu Swobodnosć swojim Podanam daricj, jomu nichón niemóže zo zwowacj, woni lepshoho hódni ňeju — zo wón tež Amnestiju tém řacé nedari, kž su jun króci swoje wottedate Swowa zwamali, tež nikoho džiwacj nebudže. Žtož čezech Bamž dacj wobsteji wo tém, zo wón te stare gmejske swobodne Prawa jím wostaji — tež dérbi Rada swémich

Muži postajena boc' hale jenoj k Wuradženiu ha k Radženiu nicz k Wobzanknemu krajnemu Węczow; tež dérbi wo pěnejném Radžupaini swětné Záraduwar postajené boc', kiz ma dře wotsudzaczé Wós tola nicz Prawo sam tjinic' itož cheze hale po Přiswowe, itož ma Móschen jo Knez, jo sebi Bamž tež hako swětné Wérgh swoje Knežerstwo wobkhovac' derbjam. Tak tam něk stojí.— Regierunka w ot Parm a jo Wukazni wziewiwa, wo kotrejz budja Winé rozwadzene, kiz su ju hnuli duchowné Rad siv. Benediktusa z Kraja wupokazac'. Wo tejsamoj Wukazni rěka, zo jo pojmenované duchowné Rad Lut mucžiū ha na Žežku sam Djel brav.

Wo neapolitanškim Kraju so tež zasé wulka Něspokomnoſej pokaza. Kral pak tež k tomu Winu daive, dokeslž Žadaňa Luda ředžbu nima.

3 R a f u ſ k e j e .

3 Win a. W Tjechach, kaj budje wědomo, so wulke Wóisko hromadu czechie, kiz dérbi dleschi Tjas na nasich saſenskich Poinezach pjebowac'. Wedžicjer toho samoho jo Arczwoiwoda Albrecht. Wón dérbi, tak so poweda, těch Swowanow wobkedybuvac', kiz hegen hijon zas, kaj rěka mělizo nežto pjadu, ha z Rusami zapleczeni wo Zakhovaném swoje Wotpoladana spěchunyu; potém pak tež saſenskje Krone móczna Podepera boc', derbjavali taſama nedé wobzanknec', ze Žienoscejensta těch tjočh Kralow wustupic', ha tak wot Pruskeje so dželic'. Na to Waschnio so Ministerſtvo nezda do Žienoscejenia těch tjočh pownocznich Werchow, Pruskeje, Hannoverskeje ha Saſenskeje tak wele weric', kaj chcielba ne-kotre Nowiné wedžec'.

Tyrol. Tež jow steji ſelne Wóisko pôbla Voralberg, wot kotořoži Wotpoladana czele nitjo znate nejo. Doho naiwósche Wedžerſtvo dérbi Haynau na so wzac'. Duchowni pominaja wo Nowinach Lut, so wobronic' ha prawa: Něpřeczel budje ſebi tu Węcz pjekwac', dež budje zonicz, zo 15000 Schůzow z wěstem Žtečzom wo nasich Horach hotowých ſejí. — Kóždě

so prascha, itož tónlej Něpřeczel jo? Ha Nichtón nevě wotmowic'. — Itož hewak te Węcz wo Tyrolskej nastupa, jedén němaje wele prawic'. Někotzi měna, Baiernska jo so z temi Něspokojnemi wo Tyrolskej zjenoscejiwa, ha ſpuječja ſo na Přeloru bes Rakuskeju ha Pruskeju. Hatž ha kha wele ſo wot toho wérno, němaje nichtón prawic'. To pak jo wěste, zo Baiernska na Tyrol ha Salzburg dawno hijon swoje Zubó wózji. — Hale tak wele ſo tež wujžitene, ſo ſo cji Węchowé bez ſobu nebudža tak kheče zwabzic' ha jedén tomu druhomu do Wosow zajec'. Pjetoz dže dha jo jedén Kral, kiz mow prawic': Ja mam k naiuňšchomu moi Lut za ſo? Dje dha jo jedén Kral, kiz mow prawic': ja mam wo mojim Lutje mócznu Podeperu, wón bubže ſitac' wóznie Kraj ha siv. Prawa? Ani jedén.

Pesth. Lísté wobkrcja, ſo ſu zas 12 Wedžicjero Mađarow k Šimerzji wotſudzeni, ha teſamej tež hijon podlezeli. — Bez Huzarami, kiz ſu na 7. Winowcza z Preßburga dø Mährenskele wuczahneli, namakaſa ſo tež cji Grabio, Esterhazy, Bathyanu ha Caroly, kiz ſchicé ha ko níscé Wojacie ſwiza. — Wulku Něspokoinoſej ha Němér natžini k Šimerzji Wotſudzenio Grabje Bathyania. Bathyanu bě z jeneje stareje ſara tjeſczoneje Swóibó wuherskich Šimanow, powné czechové ha duchowné Moczow. Hijon hako Mwodženec' rogladuwasche ſo wón wele wo czeché Krajach, ha nahromadži ſebi tak wele Wědomnoſeje ha Narwedžitoseje, zo bo předé magyarskeje Wóiné wot wuherskoho Seima k Ministerej povowowane. Wón wza tulei Šwýzbu na ſo, ha jo ju tež wěscí z Žjeſeju zastupiſ. Wón bě, kaj dobré Zastovník swojoho Khejora, tak tež wot horſivéje Luboſcie zahorené za ſwoj Lut ha wózne Kraj, ha ſtejſehe kruče, djež bě wo toho tjinic', ſtare Prawa swojoho Naroda zatiac' ha wobkhovac'. Něk, kdž bez Rakuskeju ha Wuherskeju nezbózna Wóina wuderí, wón ſwoje Město wopujczi. Jo pak tola derbjam do teje Haré něk zapleczené boc'. Pjetoz nedém

hatz bē Hainau trochu kňež Něméra, wón joho sadzicj da. Ha po dowhím Přepotwaniu bō wón k Kříbericé wotsudzené. Na 6. Dniu Wínowcza dérbesche wón wišacj; schitko bē hotowo, wulka Mnohoſcej ejipných Přiladuwarow fo zerschwa Hale lej! žto so sta? Joho Žona bē jomu do Schatow, kotrej jomu wona scjelesche, mawo Meczík zawali, zo bō sebi sam Žiweno wzaw. To wón tež spota, hale wone so jomu nerađi; mějeſche pak tola tón Scžewk, zo bō wón k Pulvri ha k Woworei ponadzené, ha město Rano haklei Wetzor swój Kónz namaka. Weſtjor woko Scheschic̄h wopužeſi wón czewó tžorné zhoruwané pruje Zastivo; ha wot teje p̄ez swoju Manu zubeneje Kreje czéle swabó ha na pow mordwó džesche wón zrudné swojej Wotjl sebi staine tréjo furowei Šimerceji napzečo. Tón Abbe (duchowné) ha joho swérne Přeczel Scžepan Caroly džesche na tej jenei Štrone, na druhci czesche joho tón joho p̄zewodiaczé Lékar podeveracz, žež pak tón Grabiá wotpokaza. Tak p̄zindžet wón na smertne Město, džes ſo rano furawa Křibentza poſběze. Duchowné zaivaza jomu zberom Kubisckom Wotzl, ha na to wustupi- chu ſtomu powowaní Schücojo; měrachu ſo de- ře, měrachu ſo wěſče; wone prasné ha tón Ne- zbožné ležesche mordwó wo swojej Krewi Joho poſlenia Proſitva bē, zo bō khěcē tón smertne Wowoi p̄zilečjaw: „kwataicē! kwataicē! Schü- czové!“ — ha wón ſo ſépné. Joho Žamož- no, kotrej Krajej p̄zipaňe, wutžini na 6 Milli- onow. — Třebacj je budža. —

Wschelkizné ze Serbow.

Hahahaha! kaž ſém ſo ja tola wónbaňo žierom! W .....am! ſmeč dérbjaw, hako po Držé dom dječ. Ja ſebi naipředé móſlach, zo ſu ſo Scherschenie do nich dali, dokelz běchu swoje Woſe z Dřewom na Držé ſtejo woſtajili ha tam wot jenoho Žroma k druhom ſtaſachu, kaž nemdri. Tola hatz pak tu Wěcz lepe wob- ladach, da běſche to jena Weſerečka, za kotrej

tak jachlo běhachu. Zrudné Kóneč tejelei Hořt- wu bō to, zo Drži Wobkežbuwar na to p̄zin- dje, ha zo jo kójdé, kaž ſém ſwóſhaw, Toler Žtravé dacj dérbjach. Přeczelo Woſčík, to běſche nežio na dwój Món bowo, dhé bē to wibžaw.

Tjora ſebi wumoslich, na Hořtu hič, ha dokelz tež radé zhomu, žto Šwěceje Nowoh io, tak džeh woſobnie p̄ez Képnishcja ha Kawé, džes jedén tém Tjazu Holtzki ha Žoné natřechi, kotrej radé pojedaja. Tak p̄zindu tež k Schow- ejic̄z Kawei, džes Paſtrez Madlena Wopena zberaſche, ha w kotrémz wnbérne Schereno ſte- jesche. Klubu ſo jeje wopraſhach, žež to jo! Ha nedém wotmoji taſama: to jo Něchporec Woſči. — Ja ſebi nité móſliw neijem, zo dérbjaw Woſči taiku Wajnoscj nadobóč, tež wo Švecjeeju wufhabjecj.

Dr. Britwei.

Hako ja tamón Těžen p̄ez ſerbiku Wují- cju pucjuwach, p̄zindje mi tež 38. Tjíswo Gutnitzi k Wotjomaj. Ze Žpodižwanom tam tjtach, zo jedén wěſte Něſchpořeči Woſči swoju Pře- cželnicu Britwej z Přímenom (Titel) Doktor potřeſčjuwe, hako Zafwuzbu za jedén wot nej wudžewané wo Gutnitzeje wozjewené Raſtaw. Zo Britwej tute Potřeſčjuwaňo dōſtané, to ſo mi džiwné nezdasche, dokelz jo wedrowe wótra ha to ja tež dawno wedžach, zo ſu bez Serbami na- wedjicji ha mudri Mujojo, kž ſaike Přímeno zaſwuzja; — hale to ſo mi tola džiwné zda- tche, zo može jedén tež ſaike Přímeno (Titel) běz Serbam i ha wot Serbow dōſtacj. Menuicj ſaike Přímena može tola jenitzeč ſa- kulteta (wóſoka Schula) kaž w Lipku jena jo, wudželicj. Hatzruniž ſém wo Wujicé khětře znate, tak hízzen tola jeni nitjo ſwóſhaw ne- bech, zo jo w Serbach ſaike Faſulteta. To mi z Wowu nechaſche. Dokelz běch ruňe w Khróſ- ejic̄zach, zkočic̄z k Horničečz Michawej, móſliwſchi, tam budu tola zhonicj, dže jo wo- nowschim Tjazu taiku ſerbka Faſulteta naſtarwa.

Łedém běch jomu moju Naležnoſej wuzkorjim,
wotmoji wón: „Nědže wo Delanach děrbí bōč,
hale dje jo, něrveřem.“ Tež dobru Radu dōſtach:
dži do Delan, tam budjesch zkersho zhonicj.
Dokelz pak děrbu ja kwatač, zo ſazé dom pžin-
du, němójach tón krótí ſam do Delan dōnež.
Toho dla ſo ja pžez Jutnitíku na Was, dobréh
Pžeczelom w Delanach wobrocju, wó chcežli mi
w Jutnitíczé i Wedženiu dacj, dje ta ponuenowana
ſerbska Fakulteta jo? Tružnik.

(Pžipóſtwane.)

Hatž ja wondano pžez Jutnitíku zhonich, zo
Knež Ildesons z Róžanta nam ſwoje poſlene
wutrobne božemé p rávi, dha ſém ſo ja jara
zrudživo ha zo mnú dře wele druhich; dokelz
mó ſmò ſenocho ranoho Prédava ſhubili, ha mē-
jachmó joho tež heivak lubo, dokelz, hajzrunie
Němcj, bě wón tola nas Serbow werné Pžec-
zel. Mo joho toho dla z tutém ſazé po-
ſtrowimó, ha naſche wutrobne Pžecza za nim do
czužoho Kraja p ſeželemo: Boh chcež w jomu
Štrowotu ha wſcho Žbøjo nadne da-
ricj!

Róža ha Ptatzik.

Pola Schröfzejc pži Pucju
Róžicja jo ſežewa,
Bwochcjiwa ſo na Černiu
Čerwena ha běva.

Na Černik tam pžilecji
Ptatzatko ha ſpěwa,
Rensho wone ſifoli
Rensho Róža ſežewa.

Rensche Róntko zaňeze
Ptatzatko ha běva,

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjanč.

Cíjſtejane pola K. B. Hili.

Lubſcho jo wo Wutrebe
Róža joho měwa.

Zémſti Wětſit pžilecji
Wórite zahwizdaſche,
Ptatzatko ſo poſtróži
Róža zbledowac̄he.

Ptatzik Róníčka ponořva,
Žto te wuznawaja?
Dobra Róč, té najřeñſcha
Hdež ja děrbu z kraja.

Róža Šelzé wuroní,
Žto te wuznawaja?
Dobra Róč, té najřeñſchi,
Hdež té děrbijch z kraja.

* * *

Lubofc̄ hidži Dželenio
Ha ſo joho ſtróža; —
Ptatzik jo te Bacholo,
Holtžo ta Róža.

Seiler!
* * *

Wo 8. Wofresu, 16. wuzwolenſkei Dželbe
dōſtachu wot 35 Woſow: do 2 Komoré Kň.
Lindner 22. Mrós 13. do 1 Komoré Kň.
Egej 35. Seifert 34. Waczdorf. 1.

Wolbě 7. Wokresa. Pži Wulicjeniu
Woſow jo ſo poſlagawo, zo w Buděſchin i K.
Duch. Jakub 608, K. Duch. Räda 302,
ha K. Duch. Mohn 17 Woſow za 2. Komoru
dosta; za 1. Komoru dosta pak K. z Waž-
dorf 148, Landesbestallter Schenk 122, herb-
ſti Rechtar Ziesch 116, Seyfert 26 Woſow.

Zandženu Sobotu Žita w Buděſchine
pwacžachu:

Róžka . . .	2 tol.	5 nsl.	tež	2 tol.	—	nsl.
Róženca : 4 =	15	=	—	4	=	
Decimén : 1 =	20	=	—	1	=	17½

K Dōſtacju wo Weller ecz Kniharni.

43. Číslo.

27. Dzień Oktobra.

1849.

Śwētne Podawki.

Němſke Kraje. Na barlinskim Sejmie ſu wſchelake wobzanknieli, kaž: zo ſmē ſo poftajena Wustawa (Verfaffung) z druhéj pzejmenicj, děz dwē Tſecjine kózdeje Komore ſo za to wupravitaj; nědérhawa pak ſo pojmenowanā Mnohoſc̄ Zapóſwancow za to wupravitaj, ha Komore na to rozpuchczenej boc̄, dha jo na z nowa powowaném Sejmie jenoj (absolutna) Weſzina t taikomu Pzejmeneniu trébna. — Dale bo wobzankniene, zo Wóisko nima na Wustawu pýſahac̄ ha na taile Waſchno bo tón wot Krala hízon předē wudaté Mandat zbenené, wo kotreñ wón to ſlubí. — Tež pji nowém Zawojeñu Schuwow jo Gmejnām iwele Prawa datene.

Z Frankfurta. Hízon jo zase nowo kňezerſtwo za němſke kraje wuradžene; menuicé: zo děrbi ze žtěroch Muži wobstac̄, wo kotreñ Rakuſka dwej ha Bramborſka dwej poſtaři. Ma jich Wuradženach móža pak tež Zapóſwancé druhich Wéchow Džél brac̄. Stane pak ſo, zo ſo tucji žtěro zjenosćic̄ němoža, dha ma ſo Wéč dwémaj druhimaj Sudníkomaj předkpowožic̄, wot kotrej teho jenoj wuzwola tón wot Prusſeje ha druhoho tón wot Rakuſkeje t tomu powowané němſki Wéch. Ha děz nuzne, možetai ſebi wonej po swojim dobrém Idac̄u jenoj tſecjohu t Pomoc̄e wzac̄.

Arcze-Wójwoda Jan budje nas wopuſhcic̄i ha ſwojemu dotalnomu Zastoinſtwie wotkac̄, tak khézé hatz budje pzeichodnie pwaczacza němſka Wustawa bez Rakuſkej ha Bramborſkej wuradžena. Pji tuém poſlenim Wuradženiu w Barline ſo Zastuper Sachſenskej nejo po Zpodobañu Bram-

ſtich zadžeržaw; — dōj tam někoj jara na ſachs. Nefněru ſwata, ha wuinetuſa naſhomu Krajej joho Maſoſc̄ ha politiſtu Něwajnoſc̄. Žtoj taklej piſa, jo zabów, zo jo Sachſenska jenoj ſwojej wobſtainej Swére dla wetschi ha ſienschi Tel ſvojich Krajow zhubiwa. To budža Stawizné t jeje Tſecjí dérbec̄ wuſnawac̄ kaž tež, zo jo Sachſenska pječe zadſpewa, pjez Neſprawnosc̄ ſo poſvetic̄. Dale pak ma Sachſenska tež wo nowém Tſazu tu Zaſwuiſbu, zo jo wona, tak mawa ha newajna hatz jo, wuivedwa, žež druhim wulſim Krajam mójno ūbe, menuicé: Přijſtup Rakuskeje t Němczowſtwie; ha děz to wěſci nějo wuivedwa pjez Rójbó ſwojej politiſkeje Waſgnosc̄, dha pjez ſwoju Mudroſc̄ ha Zprawnosc̄.

Z Dreždjan. Zo tež wo Nastupaňu těch do dreždanskoſtoho Žběžta Zapleczenech na Umneſtiu mósla, dopokaže jene Woſjerewo dreždanskeje Appelatiji. Taſama cheze těch znac̄ wuknec̄, kij ſu z Žběžkarami w Dreždjanach ſo zjenosćili, habo tež těch, kij dře ſu tež na druhim Waſchnu Džél brali wot kotreñ pak ſo móſlič da, zo ſu woni jenoj t tomu zaivedení habo t tomu nuzowani boli, ženi pak ze Žběžkarami jenoj pjezpoſazano ūbechu; joli zo jenoj neiſu ſammi napječojo Woſakam běželi, anicž ţtžuwali ha žanéje druheje Zwóſce ſo winiwac̄i tžinili. Hatz bo wobſherniſcha Umneſtiſa t radženu bowa, wotwiſve ſamotnie wot pýchodnopho Sejma. Wędžero Němera pak ſu wuzanknieli. Sudiena Nabbelerow ſu dokonane jenoj na tém hízjen leži zo bo Kral Woſudžená podpiſaw ha pjez to za dobre zpoznanaw; wón pak ſo, kaž ſéka, ſélie wo-

bara to tjinieč, dokelž su Wedżero Zběžka k Siner-
cji wosudzeni. — Zapóswancé na drejdzanski Sejm su hízon na 30. Dzien Oktobra powo-
ni; ha tola hízjen dorhó wsché Wuzwolenia
zkontízene nieſu. —

3 R a k u ſ k e j e .

We Wińe nětko wuradjeja, kaf so pýchodne
z wuherskimi Narodami zmieje. Žto so wobzank-
něwo jo, to jo nam hízjen neznate, zda so pak,
zo budžetej jenož K h r o w a t e ſ k a ha ſ e r b ſ k e
W ó j w o d s t w o wot Mađarow wottorhnenie,
ſamostatnej krónskej (niepoſrednie pod Khejzorom
ſtejacej) Zemi, S w o w a k o j o ha R u s i n o j o
pak wostanu píecjivo wschém jich Próczowaniam
z Mađarami zienoczeni, haſo jena krónska Zemja.
Tjedz Národne Nowiny rēza wo Naſtupaniu
Swovalow taf: Žto jo tebi, té wbohi, wot
Wélow sem podtrvčené Naradze ze ſwovalskej
Macjere wobarawo so poſénecj za Blido bez
Narodé tebi rune we rakuskej Zemi? Žto jo tebe
tjiniwo nehódnoho Wosuda malitſkeje Bukowine?
Žto jo tebe, tſimilionowó Ludo, wotſortiživo z
Towarſtwa těch druhich?

Přeni pýſahanskí Sud w Budéſchině.

Na budéskim Hrodje ha to w Zali appella-
cijonskoho Suda bó 22. Oktob. přeni pýſahans-
ki Sud zjawně wotdjerzané. Poſwuharow ha
Pýſhaborow němøjsche so wacze do Sale pusch-
cječ, haž něhdze 100, dokelž wacze Ruma ne-
be. Czéwa Zala běſche taklej rozdjelena.

	II	I	III
7			
8			
9			
10			
11			
12			
	*		
	†		
		9	
			1
			2
			3
			4
			5
			6
			7
			8
			9
			10
			11
			12

Poſwuharjo.

a

Raipředé bě wona do dweju Dželow dje-
leita, kotrejuž měnſchi k Poſwuharow bě za Poſwuhar-
ow, tón wetschi k Poſwoczé pak za Sudniſtwo. Tak něnované sudniſti Dwór (Gerichtshof) wu-
tjízachu k. f. Dr. Weis, Předseda na appell. Sudži, K r i e g e r, Radziezel ha K l e m m, Při-
ſeda pži temsamém Sudži. Protokoll wedjeſche
k. Sekretar Schurig. Tucji žtěro ſeidejachu za
Blidom, kotrej na nimale Poſwoczej wóſcej
Podſtave ſtejſeche, ha jich Města su na na-
ſchim Wobrazu pžez I, II, III, IV, poznamenia-
ne. Nedaloko těchlej Knežow, na nežto nízſcej
Podſtawi ſtejſeche Blido za statnhoho Réjznika
(Staatsanwalt). Tónsamón bě k. G e d e l m a n n z
Budéſchina ha jomu k Prawicě ſeidejſeche wóſchi
statné Réjznik z Drejdjan k S c h r ö d e r. Zeju
Měſeči smó pžes e s poznamenili. Za Blidom
bez Podſtavé dosta Wobzforzené ha joho
Zamoliver Město. Wobzforzenohu Města smó
pžez t ha Zamoliveroho pžez * poznamenili. Na
liwoj Stroni na Podſtawi ſeidejichu Přiſahancé.
Kózde mějſeche Blido pžed ſobu. Mo smó jich
Města pžez 1 — 12 poznamenili. Z Duriemi
a. pýſhadzachu Poſwuharow ha z Duriemi b.
Sudničez, Přiſahancé a d. d. Wobkedežbuwano
Pořada bě Kommunalgarðzi porutzené. Bez tě-
mi ztěch 752 w horněch Wuziczech wuzwoleněmi
Přiſahanczami běchu 36 pžez Loos wuzwoleni
ha k Sudej pýſchli. Bez nimi běchu 18 Kub-
lejow, 9 Réjznikow ha Kupezow ha 9 Wuz-
tjerow ha Duchownech. Nědém po džewecjich
ſtipichu Sudničé do Sale ha k. Dr. Weis za-
ga na to tež statnhoho Réjznika, dale Wobzfor-
zenohu ha joho Zamolivera, kaž tež těch 36 Při-
ſahanczow do Sale.

Hako bě so Wobzforzené, k. Winter ze
Štowyna, Wudawar tamních Nowinow, ze ſwo-
jim Zamoliverom, Réjnikom Bräuerom z Bu-
déſchina poſéněwo ha Přiſahancé pži Duriach b
so poſtupili, wotewri k. Předseda Jednaňo z dle-
ſchej Réjzu. Potém běchu Mena Přiſahanczow
předkžitane ha kózde Přiſahancz pži Zaswóſchenu

swojego Rena tón List, p̄ez kotrež bē ē tutej Nalejnoscji powowane.

Każ' jo znate, dha maja jenož dwanac̄o P̄zisahancé Wujudżenō wuprajec̄ ha tuc̄i 12 so z tēch 36 na te Waschno wuprowoluja, zo mataj statné Rētznik ha Wobzorzené te Prawo, kōzde dwanac̄och wotejsnec̄; c̄i dwanac̄o, kij wósche wostanu, su potém c̄i, kij majajudziej. P̄zi Winterowoj Nalejnoscji bēchu to: Wutjer Jakub ze Seiffhennersdorfa; Kubler Heinrich z Dowhaec̄; zankarski Mistr Lötzmann z Powitzinca; Kubler Herrmann z Wuricz; Rēchtar Wünsch a z Neudorf-Schönbacha; Wutjer Poſselt z Königschina; Wutjer Müller z Woſlechnic̄; gmeiſki Prédkſtojec̄er Garten z Wellec̄ina; herbli Rēchtar Huhla z Buhlowa; Krawcz Ulrich z Kemnitz; ha seminarſki Díektar Dresler z Buděchyna. Hako bēchu so tuc̄i do jenoho Rēnka zestupali, bō jím wot K. Schuriga Pschisaha prédktitana, ha woni p̄zisahachu. Ē tomu poſtaje czewa Zhromadzjna. P̄zisahancé džechu na swoje Města; ha Stórzba statnoho Rētznika p̄zec̄iwo Winterej bō prédktitana, ha jomu Wina dawana, zo jo p̄ez Wozjeweno Aritſla: „1. Januar 1850. Són.“ pruſko ſkrala za taikoho wudaw, kij jo Němczé p̄zradži, ha wopatžnu P̄zisachu tjiniw a t. d. ha toho dla bō fo Winter ūjenolétnomu Zastwu wotſudziej mēw. Na to bō Wipóſnac̄u złoržbneje Komoré prédktitane ha potém ſta fo P̄zefwóſchowanu Wobzorzeno. P̄zi tém fo tutón hubenie doſež zabjerzesche ha na khéire džec̄acze Waschno prējesche. Potom wuſtupi statné Rētznit ha džerzesche duſchnu Rēz, wo kotrejz druhéj Díelsbi woni swoju Zböržbu dale wuivedze. Po nim Wobzorzené swoje Zamowieno prédkeſſe, ha tohoruňa joho tež Rētznik Bräuer zamowiesche. Tomu zas statné Rētznik napiecjo rētjesche, ha na poſledku Rētznik Bräuer, kij fo wosobně na to powowasche 1) zo lubiſki kraiñe Sud horkach spomiené Són nejo za Zböržbo hōdné zpóznaw, ha zo jo p̄ez to Winter zamowieno doſež; 2) zo io w Lipſku p̄zisahanski Sud

tohosamoho, kij bē tam tón Són wosiebiw, za Newinwatohu zpóznaw h. t. d. Hako bō ſchitlich Rētznov Kónc̄, bō Wobzorzené do jeneje ſtwieſki wotivedzené ha kñ. Prezidenta da P̄zisahanczam dwē Brascheni, menuic̄e 1) Hat̄ jo tón Winter zpomiené „Són“ wotejſejez daw, ha 2) hat̄ jo z tutém p̄zec̄iwo pruſkomu ſkralei nějto taife wuprajiv, žtož toho Čeſc̄ rani? — Na to fo P̄zisahancé tež do swojeje wosobnje ſtwó podachu, ha potém hat̄ bēchu tam zkorę czewu Hodžimu wurdzeli, dachu prajec̄, zo fu hotowi. kñ. Prezidenta powowa ſich do Zalje. Wſchitko bē c̄ižho p̄zi ſich Nutzlupeřu ha kōzde třakashe z wulkeju Zadoſc̄u, žto budže fo wuprajec̄. Dóz prawi P̄zisahanczow P̄zefſeda Wutjer Jakub: P̄zi mojei P̄zisahae! Wujudżenō P̄zisahanczow na přeše Braschenio jo: H a i, na druhé: N ē — ha Winter bō na taife Waschno za Newinwatohu zpóznaté. Po tutém Wupravleniu poda fo kñ. Prezidenta z témai druhimai Sudníkomai do Eſpedic̄ije, hdzej bō Wuznac̄o (Erkenntniſ) wot nich zpisané, ha hako bēchu fo zas wróczili, da woni Wobzorzenoho tež zas do Zalje p̄zinc̄. Tutón hízjen neivedzesche, kaf jo joho Kóſka panewa ha bē tohodla khétra poſhmurené. Hako bē pak Prezidenta wuprajiv, zo jo za Newinwatohu zpóznaté, wuſaňi fo joho Wobletžo, ha woni džesche ſmeikotaſi swoju Štronu. Na to p̄zindze Proces Číſchejerá H o h l f e l d a z Lubija do Jednania. Tu tón bē w swojim „Postillonie“ tón „Són“ wotejſejez daw. Hohlfeld jo pak tu Kwlilu w Schwäc̄arskei, ha dokelž jo někak do meischoho Zbékla změſchané, dha fo někto hízjen wrócziež necha. Dóz zaſtipunwac̄e joho Rētznit Bräuer. Hako P̄zisahancé ſudzachu: Dresler, Wehla z Reichenawa, Huhla, Frenczel ze Žemicz, Kopſch, Krafan, Förster, Wehle z wulkoho Thunowa, Poſſelt, Wehder, Heinrich ha Lotzmann. Tež Hohlfeld bō za Newinwatohu zpóznaté.

Tzec̄i Wobzorzené bē: K. B. H i k a Štěhřebc̄er w Buděchynie ha Wudawar němſkých Novinow „Erzähler an der Spree.“ Tomu bō

Wina dawana, zo jo zjeném Naſtawkom, kij bě pod Napismom „meiſczé Wobzkorzeni“ pjez swoje Nowiné woſziewin, kud pječiwo Woſchnoſci ſchęjuwar. Doho Zamówer bě Réjznit Hōfner z Budéſchna. Haſo Pjſahanczé ſudžach: Ullrich, Neumann, Heineza, Kraſan, Wutjer Grüncha, Huhla, Hermann, Härtig, Frenzel, Dresler, Kopsch ha Jakub. Tež Hika bó za Newin w atoh o zpoznaté. Wſchitze tzi Jechna traſachu rano wot 9. hatz wetor do 7. Hodžiné. Preňi Wobzkorzené bo z 10 Woſamí pječiwo 2, drochi z 8 pječiwo 4, ha tzej z 10 pječiwo 2 Woſomai wusudjané.

3 Italſkej e.

Z Roma. Koždě budže ſo hižčen dopomnicž wedječ, zo w Čiaſu italskohu Zběžka ha Neimera w Rome tež Bože Domu wot Zběžkari neběchu pjeſutuwane. Zwone bóchu rozbite ha z nich mordarske Čelbu late. Sléborne ha zwote Węczé k Swižbe toho Ratiwoſchoho poſtaſene ha ſivežene bóchu rubene ha woſnežſeſcene. Nět jo ſchudžom wulfa Nuza wo Peñez, žež jo Regierunku hnuwo, Porutžnoſej dac̄, zo bóchu ſo nowo Peñezé bili. Hale kraiň Poſkudník, (Schazmeister) kij ma to na ſebi, nima žanohu Slébra ha Zwotoho. Tohodla ſu nětore bohaté Klóztré Povoicze wot těch předě rubených ha nět zívežoho zas dôſtačech čerwinskih Kubrow k tomulei Woſpoladaňu darmo darili. Francoska Woſchnoſej jo poručiwa, zo dérbitaj ſo dwaj Diwiſionaj ſvojohu Woſka kwataicze domoi wrócieč, jich Woſko, kotrež w Italſkej hižčen wostaňe, potěm něbož wac̄ hatz 10000 Muži wobſtawo. Na jich Město pak dérbjavo 10000 Rakufſich, 5000 Spanskih ha ruñe tak wele Neapolitanſich nutz čahneč, zo bó Město ſtaine wot 30000 Muži wobſadžene wobſtawo.

Sudženo těch do Zběžka zapleczených jo ſo zapocžawo. Wſchitze Winwac̄i ſu do žěroch Djelbow rožděleni. Žerti poſleňe Djelbo ſu do

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjanek.

Cjischcjane pola K. B. Hilt.

tzorných Knihí zapisane, ha budža hižon tohodla zezejka dhé do žaneje Swižbu pječi. Preňa Djelba wopžija ſchitkých ſwětných Zastoinikow, kij bez Zběžkarami ſroužili ha zjawně napječežo Baſmuzei wojuwali. Woni ſchitze budža wot swojeje Swižb wotsadženi, žež jo ſo ze Zastoinikami Peñeznicę (Münze), apoftolſkeje Cjischcjerie ha Poſta tež hižon ſtaro. Te zrudne Pjipadnoſeče, wo kotrēch ſo Italska namaka, ha ta Neveřtoſeč, kaſti Kóncež budže na Poſledku czewa Węcz wzac̄, tžini wulku Čeſhči, tak zo w Rome ſchitke Djěwo pjeſtawa. Wone zo Žda, haſo czew kózde ſwoje ſamotne Maležnoſeče tak dowho na Bok povoječ, döij ta wulka czewo ſtrai pottechjaca Maležnoſej nebudže wutžinená.

Wozjewna.

Z tém vjezciſtym Čiſtom jo ſo zaſe ſene běrtel Léta miněwo, toho dla ja proſchu: jedén Koždě chezv wo témlej Těženiu te Pvatženo Žumitžki kaj tež wsthé predanske Zastanki pola me wotvoječ. M. G. Piwarez,

Wutjer.

Wſchitkim mojim lubém wěſném Pječelam praju ja pji Woſczehniu z Khanecz wutrobne Wožeme ha proſchu dale za dobre Woſomiečo, kaj tež ja fojdoh' dobroh' Pječela z dobrém Woſomiečom w mojej Wutrobi zaſhwanohu zdjerječ budu. Pji tém tež proſchu těch, kij z Winwatoſejami napjetjo mi zapletzeni ſu, těſamsne tola zkhore ha lepe pola me wotvoječ, zo něbóh třebaw Khanetžanski Dow ſobu do Woſtrowa zlepérwac̄.

Jakub Schowta,
Kortjmar.

Zandženu Sobotu Žita w Budéſchině pwacžachu:

Rejſka . .	2 tol.	$2\frac{1}{2}$ nsl.	tež 1 tol.	25 nsl.
Pječenja . .	4 =	$7\frac{1}{2}$:	— 3 :	25 :
Fečmeni . .	1 =	20 :	— 1 =	$17\frac{1}{2}$:

A Dostacju wo Weller ecz Kniharni.

S T V F I S H A.

44. Číslo.

3. Dzén Novembra.

1849.

N a z é m a.

Žto bō tak něledžblivé bow, ha wschébne swéne Podawki ha Zhonena na wérschne du-chowne Nastupana na wojezj zakomđjivo! Wo-sobnu Wjilejnoscj nam k tomu tej Nazéma da-wa: Lej! dzej Zemá Pwodé zhromadzimo ha so wselisimo Móta nascheje Pilnoscje ha bozoho Zhonvana — tak dopomnimo so tej, zo nédé Dzén pjjindje, na kotreñj budjemo Žně džerzecj wot cíewohho naschoho Skutkwania wo Žiwenu ha jedén kójdé dóstacj, swoje Móto po zpraw-nej Zašwujbi. — Zbójné, tři krotz zbójné tón, tři budje teden powne cíejke Snopó pjjinescž mócz do Brójne bojeje! Tomu budje pwacjicž te Swovo toho Kneza: „té dobré ha swérne Swuzowniko, dži nuce do Radoseje twojoho Boha.“

Wónzano bē tak jara rané krasné Dzén, zo me seltie wabesche, měschčanské Muče wopushc-ejicj ha znate lubo serbske Honu pjebejecj. Pji měrném ranschim Swóncej belzach ja wesele, dha wuswóshach ja na jene dobo wóscze me zpodjiwne Schumenio ha Wowaño. Ach! bohe Ptatžki běchu, tři wo mnohich Čjródach z naschich Krajsow cíahnu. Čjróda za Čjródu tam cíehně. Zena Žadosej jich tam zhromadnie cíehri, kotrejz so žadén wot nich zapojescj němόje, grudné Kóncz bō kójdé wzaw, tři bō so zakomđjivo. Zemá, tři so pjjibliziuwe, so jim wacé nezpodoba, Zemá trébnu Čzérobu jím dleje nepoda-wa. Boja Rutzka jich wedje do Krajinow, dzejz Swónisko tjoplišče Pruhí sápe; wočewe ha wočewe jich swabo Stawitzi; — do Krajinow, dzejz pwodna Zemá wschém Potrebnoſcjam wotpomha.

Lecjeze Ptatžki, lecjeze wo božim Žené — tam, dzejz was boža Žczedroſcž wedje! ja ladam ráde za wami — ja was tak lubuju, dokelž wó ſeje tej wo mojej Wutrobe z nowa Žadosej za řeñschim, lepschim Krajom wubudzili, kotrej Žadosej jo Bóh tón Knez ruňa wam tej nám wschém pjjistvoriw. To jo ta Žadosej za niebe-ſkim Kralestwom; za zbožném Žiwenom wo nim, dzejz Zemá swétnich Wobcjeznoſcjom nas wacé rantcž nebudze; dzejz budje Swónisko bojeje Radé móczniſho wo nami ſtukuwacj, dokelž, wu-pjenieni z Pjawa Čjasnoſcje ha pjez to wumozjeni wot ríeñch Wabenow, Skutkwanio bojeje Radé žadén Žaděwk wacé wo nami namakcž nebudje. O zo bō wo wschéh cíwojeſcích Wutrobach talesj Žadosej knejziva! — wschicž za jeje Dopelnieno so pilne próczuvali! ha mó wschicž pjjichli do Kraja, tři nam pjjihotuwané jo wot Wóteza teje Miwoſcje!

Té za Wéžnoſcž sé rodjené
Za lepsche Žiweno;
Wschaf Duch twój nejo zhubené
Dzej Čjéwo w Roive jo.
Té wetschi sé hatz tónlej Čjas
Ha do Wéžnoſcje pjetrawasch.

Zpodjiwne to jo! — dzejz Ptatžki z Kraja cíah-nu, ha to wo wulfich Čjródach, dha kójdá Čjróda někotréh do předka póscele; te so mi zda-bja kaj Stróže (Wachi) bócz, tři cízéhnuwacém Bratram Pucje pjjihotuja ha jich ledžbnéh třína, joli dje Jane Nezbožo jím rožé. — Tež mó, lubi řeſhescijeno mamó taifich Bratrow, tři su nam přede schli na Puczu do wéžnoho lepscho-ho Žiwenia; tři hizon tam su, dzejz mó wschicž za nimi cíehněmo. To su wschicžé Wo-

temrečzi. — Czi pak bez nimi, kij su jow na Zemi žadosežili ha wójwali za Něbesami — czi kij zbožne wumřeli, czi, wot kotrež so mó nadzeč směmo, zo budže jich Žadosež dopelinenia ha woni dóstacj te slubene Móto swojej Pětnoſeže, — z jeném Swowom, czi, kij mó Švátečh menuivemo — czi su nasche Stróje — dokelz czi p̄zed božim Chrónom za nas proscha — p̄zej swoje zastupne Próstwu nam k Pomocé p̄zindu — ha p̄zej to nam Města tam p̄zihotuwa. — Tohodla tež ta Čerkej rukewon wo temlej Žjasu dwaj sw. Dwaj džerži: w schéch Švátečh — ha wschéch Wotemrētēch.

Z Turkow se je. Hízjen te straschnie Něvedro rožé, kij Sultanej welle Zboja nelubi. Wón danio rekache, zo jo ta Wécz wutjinenia: wobej Stroje běchtaj nochowawoj. Rusia nežadaché P̄epodacjo téch do turk. Krajow czeknených Němernikow ha Turka bě, kaž rekache, slubiu, zo chézé jich na jenu Kupu p̄jeweszej ha jeni do janej Swižbu ha Zastoinstwa wzacz. Něk pak Žandželska so znowa do toho měsha ha Žandželski Parnik jo do Konstantinopel p̄ziew, kij Žandželskomu Zapóswanczej wschu móžnui Pomocz lubi ha 14 wólnistich Wodżow jomu nedén k Swižbe podstaja. Tež Turkowſti Khejzor so sélne wobrona. Zo staj Rusia ha Raſusti jto wot jej Žadania p̄wischciwoj, wot toho nětloj nichten nitzo waczé neive, habo wedzecj necha. Rusia ma žawosnu Mócz na tżorném Moru p̄zihotowanu. Wo Rakuskej so z nowa Wojaczé wuzbehuruwa, hatzruňe jo Wólfko tak sélne doſcž. Nězpočomnoſej pownocznich swowanskich turk. Podanow jo wulka; joli k tżomu p̄zindże, czi budža czi p̄reni wotpadnēz. Tež Generalojo: Bem, Kmeti, ha Stein su tżescijskej Werí wotelli ha Szlamej p̄zistupili, p̄zej to pak te Prawo dóstali, zo jich Sultan zakuta ha jich Žepzeczelam něpžepoda něch wupane kaž chéze.

Z Gasta 4. Septb, Nasch Hoſc, Vamž Pius jo nas dzencz wopuszczajiw. Wón bě tu 9 Měsaczow, 9 Dňow ha 3 Hodžiné. O to

běchu rane Žjasé, wo kotrež mějachmó naſchoho Wótza bez nami. Czi Něduſhniezé, kij su joho z Roma wuhnali! Nano wopuszczajiw wón swój Dom; Kard. Antonelli, Arcybiskop z Neapel ha druže wedzechu joho k Tžowmicej, kij sich k Barnikej p̄jeweze; dzejz neap. Kral ha druže na noho třakachu. Wsché francz. neap. ha zpanske Wodža ha Barniki běchu Bamujowo Khorroje wupoſcheli. 101 Kanona wotſelana. Mnichosz žhromadzenoho Luda, Wudebeno Khejzow ha Puczow, dzejz jenoj so hodžesche, poswieci tutón Djen, kotrež węsczí jadén p̄zitomné zabócz něbudže. Džeweczich z Bamujom wotiedze. Zhromadzených wutrobne Pjacia ha Bačzere joho p̄jewodžachu. Hatz Parnik p̄zej Kernal wot Preczida jědžesche, wuladachmó na nim wulke Proceszjone z Kijzemi, žež Bamuja hatz k Selsam hnujesche. Jedén Žandželski Parnik, kij nas zeteka, nas tżesczownie poſtrówesche. — Krasné Napolad mějachmó hatz Město Neapel wuladachmó, Parnik czele pomawku jědžesche, zo bō nam Wesołosz podlejiv. — Z Parnikow wutupicé namakachmó kralowske Wozé, kij nas p̄zej Něnki (Spalier) Wojakow ha mnohe žhromadzené Lud do Porticji p̄jewezechu; jow jo kralowski Gród, wo kotrež Vamž nětkoj bôdlicz budje. Joho p̄reni Pucz wedzecj do Khasawki, zo bō so Bohu džakunaw za děre dokonané Pucz. Jow namaka Vamž swojich druhich Kardinalow; khalbne Te Deum bō wotspowane, ha Božonuwaňo wudželene. — Vamž so z czewa děre namaka. Wo Gaecze jo joho Strowosz trochu cjerzewa; Porticji budže joho węsczí zaſ' wo krótkim wustrowicj.

S R o m a. Wo poslenium Žjasu seltne rekache, zo budža Romsczé Bamuja z krótki powitacj; hale wo Neapolitanškim cheziedža wedzecj, zo jo wón wele wacz na tem, so do swojeje predawscze Tiverdžijsné Gaeta wróćzicj. Tak wele jo wěste, zo Lud hízjen dowho tak zmöslené nějo ha tež zmolom něbudže, zo mow sw. Wótcz bez Rózwo ha Bojoſcje bez nimi p̄zbowacj. Wón jo hízjen z wele Něduſhnikami napelinené, kotrež

uejo tak wele tjincj wot Zbožo Luba ha Kraja; hale jenoj mucicj ha wschitko zpovalec, kaž to net wschitkom waschno jo. —

Z W i n a. Jedén rakuski Zapóswancj jo w Twardzisne Widdin, djeiž so cji do Turkowsteje czelnični Wuhers namakaja, jara deře skutkuwam. Won jo jich mienicjé pjez dlesche Koźretżowanu z nimi tak daloko pjiwed, zo chezedja so woni tomu wot rakuskoho Kheizora datomu Pardonej podczesnecj. Na 25,000 taſkich namakaja so hizon na Piczu do swojego wótcznoho Kraja. No to jo deře!

Z P r a h i. Nasch mwodé Kheizor cheze k nam pjińci; cewé Tédjen hizon na uoho Gakamó; wele jo k Sivedzenu joho Pjikhada pjihotuwane — hale won ūepjindže. Praſcze su Generala Schlika, kotohož z wuherskej Wóine deře gnajemo, jara tjesčzwali; tež jenu Adresu jomu pjiptóswali.

Wtjora Tédjen pjińdże do našchoho Budéšina kralowski Préncz Albert. Won pjińdże na Zeleznicé hatž na budéšinske Dwornischejo — séně so jow na Róna ha poda so na te Město, djeiž Wojacé eſſerczerau. Tudem bō jomu halo Majorej joho Brigada pjičepodata, ha won wot tejsamej powitané; won czechňesche potém z nej do Města nucz, djeiž zaſe jara swedzense Povitanu dosta. Z nim bē bez druhim tež wóinsti Minister. Pjičowdnu bē Wobed wo winowej Kiczi ha Popowdnu su Wojacé na Schlesbeſchi wot Preńca Picz dóstali, ha běchu tam jara wesowi. Won ma Mósle dleschi Čjas w Budéšinie wostacj ha měscheinse řeči Lubjo nadžiheja so toho dla za pjičodnu řemu ſteſchoho Života ha lepšejie Žanvuzbu. — Kekeřeřo su hizon do Města pjičahneli ha tamon Živórik jenu Žutžku dali, kotorž těch řemérnikow ha jich Pročewana za Pjičpořena ludowo Zboža jara Směcham wustaja. —

Ze Serbow.

č. Ze ſakſkých Delan. Z Węſowoscju ſmô zhoniili, zo fu Serbia tón krótž jteř ož Serbow na Sejm pjičiſhczeli, mienicjé: Petra Gžéja do pŕeneje, Past. Jakuba, Mroza z Hodžiha ha Džorku do druheje Komore. To fu wſchicjé swawni Mužowé, wot kotrejž mamó so z Węſtoſcju nadžijec, zo budjeja naſche Malejnoscje tam deře zastupicj ha k naſchomu Lepšhomu wudeſej pomhacj. Wosobne naſ wutrobie ziveseli, zo fu nam woni wſchicjé halo horliw i Serbja ha Sobustawé naſcheje serbſteje Matžicjé znacj. — Mó jím k jich neř nastupenomu wažnomu Skukuwanu wutrobie Zbožo pjičemó, zo bō ſo jím wſchitko deře rádživo nicej jenoj k jich, hale tež k Zbožu naſ wſchitkach. Daſ to Boh!

č. Z Kukow. Hizon wacjé krótž jo wo Nowinach ſkorjene, zo mó pola naſ za naſche serbſte Djecji janoho ſerbſkoho Wutjera w Schuli nimamó. To tež běſche wo Prawdje zrudne. Neik pak z wulkej Węſowoscju wozjemamó, zo jo naſche nadne Knějſtvo tomulej Brachej wotpomhawo, za tjoj jomu tudé wutrobné Djak prawimó! Za Wutjera jo k nam mienicjé powowané dotalné 2. Wutjer w Schróticjé, kn. Jakub Kral. Swoje Zastojnſtvo tudé jo won 1. Novembra nastupiw. Kaž jo nam wědomo, tak jo won dobré Serb! Tajho tež tu klebachmó, dokelž ma won wele z Němczami ha Němczo-Serbami wokohodžicj, wosobne pak, dokelž jo naſcha Schula khetro pje-němizena! Kn. Kral budje tomu wěſejí borté wotpomhacj, ha ktonu „Daſ Boh Zbožo!“

č. Z Nowoslicz. W zandžené Tédjen běſche pola naſ Kras, kotorž bē jezéwa deře wotbezjaw, dhe běchu jenoj ducej wot Wěruwania cewé Wóz kwasnich Hoſejí nezhróčilj! Ja ňewem, kajli jo to Pohontz, Wóz, ha kajke ſu to Róna holt, dež ſredž běwoho Dña na řaném,

runém Pucju zhróčja! Wone jo děre, zo nichťo
ž Delan pôdla bów ňejo, hewať pak bó žasé Ha-
ra ha Wowaňo wot nas bów. Leicje, moji
Ludžo, dřé běščje febi mó ňe najeli, ja was
nihdé ňebeh zhróčjiv, dokelž Pucje woškoho No-
woſlitz ja wschitke spicé ha bez Bohoníčka děre
znaju ha třechju! Bó jenož so pžichodně na mne
wobróčje, dřa nebudzje zhubení! — Na
šrawu su jara wobjaruwali, zo tam Něchpo-
recz Boszij tež bów ňejo! Hatž runich ja tež
tam bów ňejsem, tak bě mi šrawas tola jara
lubé dokelž móžach bez tém domach wotpoužuvacj!
Ja bóh čežew, zo bó w Nowosliczé pjezé šrawas
bów!

Korchowé Schémel.

Wo 42. Tjistive Jutnitžki wopraschwe so
wésté Tružník, dže we Delanach serbska Facul-
teta jo; žtož mojej Wědomnoſci, děru wu-
znač, zo Delanach tež nicz w Kulowé žana tai-
ſta ňej, tola kaž cje Paſtrecz M. wedzecj, děri
taſama Nowosliczé bóč ha jo ji to Waichtar
pojedaw. Dobré Přeczel

Tružna Warfa.

Horde holičo.

(Hlós: Ja jsem šwarne holča z mlejna.)

Ja sym rjane hoľo z mlyna,
Hólcam wšem so lubju,
Tola předcy žadnom swoju
Wutrobu njeslubju;
Wot Klóštra a wot Kulowa,
Z horow, z pola, z delan,
Přikhadžeja nawaženjo,
Ja pak žadnol' njecham.

Jedyn hubku wokoſuje
Druhi khwali woči
Třeći so kaž milý holbik
Wšudžom zamnu tlóči.
Štwórty staru mać so praša,
Hač tež wěm wšě džéla;
Pjaty pak so nana praša
Što bych pjenjez měla.

Husto su žno mje dla hóley
Na rejach so bili,
Na winje tež wjele tolef
Zomnu přečinili;
Škoda je tych rjanych pjenjez
Kiž su přerejwali,
Za hjermark a zbytne wěcy
Mje dla wudawali.

Wšitcy mi wot žentwy ryča;
To su hlupe blady!
Ja šée žadnom rjekla njejsym
Zo mam joho rady.
Přindžee hóley, přindžee kjemai
Z cyloj serbskjej zemje
Dostanjeće tola wšitcy
Prózdy korb wotemnje.

Milna Delanski.

Dokelž ma so Město f. Dr. Minck-
wiža nowa Wölba stanž, dřa porutžamō
f. Aktuara Seyferta w Budéšchině —
(Seifert, Domänenamt in Budissin) —
f. Wuzwoleniu w 10. 11. 12. Wokresu,
jakó Zapóswaneza do 1. Komoré. — Jo-
ho Wuzwolenio jo wésté, hdež Serbjo ze Swě-
ru za ňoho hwosuja. Neskondž toho dla
žaden po wólbne Lístek (Wahlzettel) hicj
ha jón prawém Časzu wotedacj.

Někotzi Zastojniczé serb-
skoho hwówohoho
towarſtwa.

Zutse za Těžen halo 11. Novembra budže
nowoho sejmiskoho Wuzwolenia dla ludžacza
Žhomadžyna wo smetkaczanstej Kupeli.

Čež.

Zandženu Sobotu Žita w Budéšchině
pwacžachu:

Róžka . . .	2 tol.	$2\frac{1}{2}$ nsl.	tež 1 tol.	25 nsl.
Pjencza . . .	4 =	$7\frac{1}{2}$ *	— 3 *	25 *
Zecžmen . . .	1 *	20 *	— 1 *	$17\frac{1}{2}$ *
			Khané Butra.	10 nsl. now.

45. Čjiswo.

10. Džen Novembra.

1849.

J u t n i č k a. *)

Hlaj na njebju lužiskim
Nowa hwězda wukhadža,
W lubym kraju serbowskim
Nowe swětlo rozšerja.

Hlaj we serbskjej zahrodźje
Nowa róža zakéčwa,
A přez hona wótcowskie
Luboznu wón rozsywa.

Hlaj wěnc česnej Łužicy
Nowa kwětka wudebjia,
Drastu našej maćerje
Nowy demant wupyša.

Hlaj na lipje słowjanskjej
Nowy ptačk sej zaspěwa,
To je w zemi serbowskjej,
Bratřja, naša Jutnička.

Swětne Podawki.

Ze Saksonſkeje. Království Préncz Al-
bert, sij budje dlějschi Čjas w Buděštině pje-
bówacj wukie ſerbski pola Kneza Smoleča,
kotřej jomu za Tědzenj iteri Hodziné dawa. —
Tež cérkwiné Radžicel Knez Gilbert, ha statné
Rēžnik Edelmann, kaj tež wele druhich Za-
ſtejniskow pročuja fo ſwěru, zo bóchu ſerbsku

*) Tutoń Spěw bō nam wot luboho Pje-
ciela naſcheje Jutnitíſti k lětnomu Wopomněcju
ſeje Raſtacja pjiipóſwané.

Rēž nawuſněli. To dérbi wěſcji kójdoho Serba
wutrobnie zpveselicj, hděz widži, kaf jojo luba
macjerna Rēž, před krótkim Čjasom hízjeni hi-
djena ha zaczpěna, wſchudzjom na Čjescji do-
bówa ha wſchědnie wacé Pječzelow namaka.
To nas dopomina na Čjaſe Khejjora Kořle
IV. kotřej wo tak menowanej zwoťej Bulli bram-
borſtomu ha ſakſonſkomu Kurferzeje pjiikazuje, zo
dérbitaſ ſerbski móhcz, „dokelž jo to kralowſka
Rēž.“ Mó Serba chcemó ſebi tohodla swoju
Narodnoſcji ha Rēž hako drohi Zawostatki na-
ſich Wótczow wóſoko wajicj, ha jeni wot neje
nepujičicj. —

Prěnia Komora dřežbjanſkoho Sejma jo ſwoje
Poſejdjenia zapotjawa. Tež do druhej jo ſo netk
tak wele Zapoſtwanczow nups namakawo, zo móža
zapotjecj. Mó nadžijemó ſo wot naſchich ſerbs-
kich Zapoſtwanczow, zo budža nam druhého Roz-
prawu wot ſejmickich Buradženow pjiipóſwacj. —

W Badenskij budje netk Zatjelenam Kóncz
tjinené ha Knejerſtvo cheze téch podperacj, ſij
maja Mósle do Ameriki wuczahnečj.

Schleſwig-Holſtein. Zo bō Němczem
ani tež tón najmeniſchi Wujitk Wojné z Danſkimi
ňewostaw, žadaja ſebi tucji ſwoju Wódž Gefion,
kotruj běchu Němczé wo ſwawnej Bitvě pola
Ekernfördé doboli, zaſe, ha ſu hízon pravicej
dali, zo budža ſebi po ňu pjiicej. Komman-
danta wo Ekernfördje jo pak jím wotmořiv, zo
budje z Baterijami na nich třasacj. —

Z Rakufleje. W Čzechach ſo pječe
wacé ha wacé Wójska zhromadzuje, kaj rěka
tohodla, zo bóchu Šaffonſkej pomhali, hejſo bu-
dje Pruska tříkralovſtu Wujtaru z Moczu wu-
wěſcji potacj. Kaj jo znate běche Šaffonſka

předě k tutej Wustawie přistupiwa, čeze pak so zase wot neje wottorhnęć. Pruska jo hžom Wölbō za mócznarski Sejm wupisawa. Žto tež budje z tuteje czeweje Męschenicę nastacj! —

Wojnska p̄zepotowanſka Komissia wo Wińe jo wot lonthoſho lēta hžom p̄ez 1600 Wusudjenow wuprasiwa. Zjawne Dopokazmo, zo tijm dlehe woblejenski Staw traje, c̄im bōle so Litžba P̄zestupkow p̄zispóra. —

Wo Halitzu dle su poslennie Žne bohate bōwo, hale wele Pwodow bēre tohodla na Połach Kónč, dokež Žemianam ani za Peńezé džewacj nechaja. Wobobleram Karpatſkich Horow, kottis su na jne džewacj p̄jischli, su kózde 9. Snop dawali. Neplow pak budje wele zmerzecj, dokež tež za najlepſchu Ždu žanech Džewacjow nedostanu. Rusinjo na tajſe Waschno Žemianam předawſchu Eurowoscej zarunaja.

Ze Skóniženom wuherskeje Wójne nejo hžcjen P̄zescjehano wbohich Swowakow p̄jestawo. Koſchutovi Komisarjo dle su gesadzeni, hale na jich Město su druzé stupili, kiz hžcjen wele hōre zahadzeja. Tak so zapwacja Swowakam jich Luboscj ha Swérnoscej za Khejjora. Mađarojo z nimi po swojej Woli c̄jna ha Khejjorske Ministerſtvo so wo nich nestara. Hdé budje tajſe Potupeno Swowanskwa p̄jestacj? Hdé budje so rafuste Kniejerſtvo p̄ziewdscj, zo jenož su Swowieno czewo Khejjorstwo zdžerželi, ha wo Pjichodje zdžerzecj moža?

W Klaugenburku bōchu wónaňo zase někotſi k Smerejji wotsudzeni. Bez druhimi tež wéstě Ladislaws Sandor, kiz jo so wugnaw, zo jo wón 17 popańiených Walachow, kotrež dérbesche wón hako wuherski Wójschi do Zastwa p̄zewodzecj, na Pucju be wscheje Winé zatſelicj daw; zo jo wón tež jencho woſémnatoh, kiz jich na Pucju zetelsa runa druhim k Smerejji wotsudzij. Smě jedén prawicj, zo rafuske Kniejerſtvo wopaki tjin, dež tajſe wobonižene Eurowosceje furowe jtravujel

W Pejceje jo wulke Weselo; Boh daw, zo bō tak bowo, kaj so p̄áveda, ménuejcz: zo

ma k Smerejji-Wotsudjenio něk swój Kónč. Tež finó Dowolnoſej dostaſi, jene Nowiné wo wuherskej Rétji wudawacj. Redaktor tuteje Nowiné budje pak dérbecj kózde Swowitko na Wahu powodjicj.

Pruska ha ſaſionka Kralowna ſtej wo Wińe, hdiež bōſchtei wot mwodoho Khejjora jara wutrobię powitanej. — Khejjorowej starschej Arczewanjwoda Korla ha Arczewanjwodzina Sofia ſtej wo tutech Dnach 25 lētné Swedjen svojoho Mandželſtwa ſwečižiwoj. Pji tutej Skwadnoſej nabjachu ſo wſchitcę, zo budje woblejerski Staw wo Wińe p̄jestacj. Ale Nadžiia jich zjeba. Kaj rěka nebudje ſo to předé ſtacj, hatz doniž wo Wińe 50,000 Woſakow zhromadzených nebudje. Tež w Praze knejz hžcjen woblejerski Staw. — Wo Wuherskej dawa Khejjor něk pořadne Drohi twaricj, kotrež tam předě do czewa neběchu. Tež budje czewo Kraj z Telegrafami wobcejnieňe, zo bōchu na tajſe Waschno wo Wińe hnědom wſchitko zhonicz mohli, žež ſo wo Wuherskej ſtane. — Tam ha ſem pokazaja ſo wulke rubejne Bandé, husto na Konach ha tjinia czewo Kraj ňewětē. Dowho budje hžcjen tracj, předě hatz budja wſchitko Žejenſki grud neje Wójne wotſtroněne. — Z Wuherskej je 300,000 Čelbow do Wina wotedate. — Vem kiz jo ſmuhamedanskej Wére p̄zestupim, jo hnědom wulke Zastojnſtvo dostaſi. Wón jo ménuejcz Paſcha, ha Komandanta czewoje turkowskeje Artillerije, dostaſi kózde Měsacj 15,000 Paſtrow Ždě, ha ménuje ſo něk Murat Paſcha. Tež někotſi druzé ſu z nim p̄zestupili, wele Tawžentow pak jo Generola Hauslab namwořiv, zo ſo zase domoj wróčza. — Južni Swowieno ſu to dostaſi, zo tjinj ſu hžon dawno ſtali. Serbske Wójvodſtvo jo ménuejczé Wobkručenio dostaſi, ha budje ze zjenocjeněmi Kraleſtwami (Kroatſkej, Slawonskej, Dalmatſkej) do wěstho Živazka stupicj, tak zo změja tute Kraje jenož jedén Sejm hromadže, hewak pak maja Kraleſtwa swojeho Vana ha Wójvodſtvo swojeho Wójvodu kotrémajz budje hžcjen Khejjorski Naměſtnik p̄jw-

.até. — Też za rusinski (maivorusti) Narod wo Galicji so khejzor stara, ha jo porutziw, zo ma so ta loni wotpalena Universiteta wo Lembergu (Lwów) do rusinskoho narodnoho Muzeum p'jewobwrocziej. —

Wo Pruskej jo so Sejm dwoju jara waznej konstitutionalskej Prawow zdaw, menujce toho, zo jenož možetej Komore Nakladjeni Dawtow dowolicz, ha zo Ministerstwo bez Dowolenia Sejma żane nowe Zakone wudawacj nesmě. — Za pruske Wojsko katolskeje Wérè budże p'jichodne wo kózdej wetschej Garnizonie katolicki duchowne (Feldprobst) postawiené. —

Varma. Wójvodowske Księstwo jara srowe zakladza, ha ztrafuije wschilke politiske P'jestupki jenož na dwoje Waschno: wetsche je Emierz, mensche z Pukami. —

Rom. Bamuz ma Mösle so z Portici do Beneventa podacz.

Françozowska. Tidé jo so Podawskam, kiz moje wo swojich Jeżewskach jara wulku Wajnoscj za P'jichod czewocho Kraja mécj. P'jed-seda Republiki, Louis Napoleon, jo przedawskich Ministerow rospuczczim, ha sebi nowech wujwoliv ha to tohodla, dokelž cijasami po joho Woli netzjinachu, ha wo waznitskich Bratczenach jomu husto napiecjiwo stupachu. Hako bō to wojskene, dźiwache so wschitko jara ha bēsche wschudjom wulki Nemér. Zjawne Piśmo nowoho Ministerstwa jo pak jich zase trochu spokojuwo. Wone kliniji; Mér wo Wonskowném — frute Spêchowano Rada wo Ruskowném — hospodarske ha kędziblwo Zatadowanio krajnich Powiatniczow. Hdzej pak sebi tuton czewo Podawsk bliszcze wobhladam, derbimó wujnacj zo jo P'jed-seda wo swojim dobrém Prawe. Wón sam da so tak swójszecj: Zo bō so Republika, kotrej z tejko Stronow Anarchia hrozé, potwierdziwa, zo bō so Wojsk mócznisco hatż dotal wobkruczjiv; zo bō Meno franczoste wo Wulraju swoju Wajnoscj zakhowawo: k tomu jo třeba Muijow, kotsiz bóchu ze zahökenej Luboszecu k Woltzine zapjizeli Potkebu jenoho ha frutoho

Wotpohlada ha Politiki jaſne wuptaweneje; kotsiz bóchu p'ez swoju khabwatoscji Księstwo do Wuskoszow nezp'jinesli, kotsiz bóchu sebi swědomi boli swojeje samjeje ha mojeje Zamolbitoscje.

Hatżruniż so tajfa kruta Rétz někotrem Stro-nistwam nespodoba, dha jo tola weischi ha czomonijschi Djel Franczozow z P'jed-sedu spoko-jom. Woni spóznaja, zo ma won prawe, hdzej to po swojej Woli wudawecj p'ota, za tzož ma won sam stacj, ha Zamolbiteno dawacj. —

Paris jo jara wobtwerdzené. Nutška w Měscie jo 45 wojsklich Kasernow; dale jo czewo Město z mawemi Twerdžiznam (Forts) wobdatej potom hyczen Milu wokowo Města wulke Kaferně. Mnogoje Wojska, kiz so tam namaka, jo hijon 100,000 Muži, ha wschidne nowo Wojaczé p'jicjahuja. Stróje (Wach) p'ed Khejzami, hdzej Napoleon bōdli, su jara seline. Wschitko pokazuje na to, zo chcej Napoleon po P'jilejnoscji seline wustupowacj. Z czewa zda so nam, kaj bō hinajschi Duch do P'jed-sedu zajew.

Rusowska. Jendzelske Wódze su so z turkowskimi zjenocjiwo ha Sir William Parker jo zhromadne Komando na so wzaw. Zjeno-cjene Wódze maja so hatż k tżornomu Mōru podacz, hejzo budże Rusowska Sultanej Wójnu p'zipowiedzecj. Dardanele su wot jandzelskich Wódzow wobsadzene. Khejzor Milwawisch io pak p'jecjiwo tomu Protest zapowojiw, ha jo sebi kruče zakazaw, zo so Jandzelscej do toho mēscheja, żtož ma won z Turku sam wutzinič: hewak budże tajfe Nutsmescheno za Nęp'jczestwo spóznanj. Hatżruniż so toho dla zda, zo móhwa bez Rusowskej ha Turkowskej Wójna wudericj, dha zhonimó tola z druhieje Stroné, zo jo jan-dzelski Pośwancz wo Wilej tajfe Wobjasztena horkach pomenowaneje Węczé dla daw, zo jo so rakuski Khejzor p'zi tém spokojuw, ha možemó so toha dla nadzijecj, zo so to samo tež wo Petersburgu staňe. —

Něissicha franczowska Komora jo wo jandzelskich Nowinach takle wopisana: Tuta me-langoliska ha hubena Zhromadzizna wobsteji z

dwej Stronistow, kotrejž ze sobu kaž džije Zwětata, nizc kaž rozmni Ludžo wobkhadžataj. Nespodobano wopokazaja sebi pjez žawoſne Kucjo, jich Wotmowěno jo někajše Mörženjo, ha hděj sebi Kompliment praja, jo, kaž bóchu Šwinie iechali. Předseda Dupin jo Pastér tuteje Zwětiné, ha tón jo tak hrubbó, tak surowbó, tak gazzwobené, zo móžemó joho Chróble Moroček z wětžnoho Žida pýrunacž. —

U n i S e r b a !

Kaž jo Wam znate, dha mamó wo 10.

11. 12. Wokresu za přenu Komoru znova wuzwoleč. Serbske Towaristwa su Knieza Alšuara Seyferta z Buděschina za Kandidatu předstajili. Hódnischeho ha lépschoho Zapospwancez, halo K. Seyfert jo, němžemó wěscíj namakač! Kaž jo wón pschečzivo Burſtwu ha pječzivo Serbowstwu zmóslené, ha že wón za nas skusowacž zamóže, to jo wón na wuziſkim Sejmě dopokazaw, hděj jo so najbole pjez joho Šewovo burſkomu wěsnomu Wokresej wot Jeſmanstwa 12000 tolř. wostupiwo. — Mó pak děrbimo tež swěru hwoſowacž, hejzo čezechmo naſchoho předſtajenohho Kandidatu pječižcicž. Nech tohodla Richton wot nas Lenohho ſepase, zo bō sebi po wuzwolenſki Lisczik neſſhov, habo tón samón wotedacž ſtomdziv.

Naschi Přecživnicé su dře hžom druhoh Kandidatu poſtajili, hejzo pak budžemó mó w ſchitezé ha jen a k hwoſowacž, dha budžemó wěscíj doboč. Někotři Wuzwoleřo.

Wuzwoleřam 10. 11. 12. Wokresa poručam najalejnſiho Knieza Seyferta

(Seyfert Domstiftsaktuar in Buděſtin)
Hwoſuječe ſwěru!!! Ežéž, Zapospwancez.

Na Jakuba Schowtu.

Tvoje Božemě, kž nam pjez 43. Tjíſwo Zutnitžki prajiw sé, ha w kotrémž so z Khanečanskim Dowom Chrabolisch, wobswězi jara ſene,

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjanč.

Cijichjane pola K. B. Hiki.

taiki Přecžel té sé. Mó so na tém tež něbživemó, děj twoje wuberne potečzivo Žadžerženo pola nas wopomnímo, ha prajimó tebi toho dla taſ wele radſcho Božemě, kaž mó tež žadamó, zo bō tež té twój Dow tžim lěpe pola nas zapwacžim.

T w ó j P ţ e c ţ e l B r a n k a c ţ e .

Zto dha jo tola do těch serbskich-paſeltzanſtich Žonow zajewo, zo taiki Nemér bez nimi knězi, děj jena dobra Přecželnica tej druhej, kotrejž so předé hromadje nabóč němøjeztaj, kejzne Duře žawře. Bóh daſ, zo bō tón předawſki Potoj so zaſé wróčziv. Neboſki.

Zutſe budje nowých ſejmſtich Wólbow dla lubiąca Žhromadžizna wo ſmětžerjanſkej Kupeli.

E ž ě ž .

Zutſe za Ždžen halo 18. Nov. změje haflowſke serbske Towaristwo Žhromadžiznu w Bačionu pola Lipschecž. Nobel.

Serbam wokoło Čorneč.

Kóždemu čloweckej, potajkim tež Serbej dyrbi na tym ležane być, so dospomnosćeć, teho dla njedyrbi wón žanej přiležnosći nimo hič dać, dzež móhl něsto nauknyć.

Hlejče, serbcey bratřja, jenu tajku přiležnosć cheu ja Wam k rucey podać, ja cheu tak mjenowanu „nje dželsku šulu džeržeć. Ja přeprošuju teho dla wšitkich, kiž zmysleni su, tu samu wopytać, džens za tydžen jako 17. Nov. wječor sedymich so w ſuli w Čornecach namakać. H. M. Jenč, wuečr.

Sobustavó ratarſkoho Towaristwa za Smětžerjanſku Wokownoſej su z tutém pjeprósheni, 11. Nov. Popowinu 4. so w Kupeli žhromadžej Wiesand, Předseda.

K Dóſtarju wo Wellerecž Kniharni.

46. Dziswo.

17. Dzień Novembra.

1849.

Śwētne Podawki.

Z Rakuskeje. Rakuska jo wo wuherskej Wōine Wajnoscej taifich Twerdijzow zpóznawať k o m o r n jo. Tute Zhońeňo chce sebi wona i Wujitsej wzacj ha Město Verona děrbi jeje druhe Komorn wo Italiskej bocj. — Też mōrske Wojsko (Flotte) chce wona pjenemcicj ha hatzrunie su Matrozojo (taf rěkaja eji, kij maju Wēdzeno Tjowmow wobstaracj) lucji Italienero, tak děrbi so tola czervo Kommando wo němskej Rēzji węscj. Tak dře budje so Rakuska z N ē m c z a - m i zasé zpjeczelicj, hale nicz ze swojsimi Ludžimi.

Wo Pejczje jo też Pjekazna wuischwa, zo děrbja Napisma na Kheizach, kij běchu hatz do-tal jenoj wo madžarskej Rēzji, pôdla tež němske mēcz!

Wo Měsće Agram budje swojanſta Uni-versiteta zavojenia. Milionu Schēsnakow su hijom horliwi Podeperato Swowanſta i tomu narvali. Z toho može sebi nechtón zkultich Wujibu wzacj.

Rakuske Wojsko na třeško-sachenskich Mězach wo nailépszej Čjescej něsteji. Kaf chceze to tež hinač bocj: wone jo z wetscha hromadu zefajene z wuherskich Pejzkow (Honveds menuowane), kij hycen pzed krótkim Čjasom khejj. Wojakam napjacio stefachu, něk djeiž so Pjilejnosczej namka, ejelaja — ha druhomu z taifich Italiskich, za kotrejz so doma wele Sélzow neroni, ha kotsz tež w těch Městach, djeiž někoi pjebowaja, janéch Pjeczelow nenanikaſja.

Z Wina dostańemo tu wěstu Powěscj, zo staj swobodné Knež Kūbel-Kūba w ha Feld-marschall-Leutnant ze Schönhals za rakuskej Zapóśwanczaj pji franki, němskej Central-Kon-missiui postajenej. — Woboj wubernej Mužaj. —

Knežerstwo wschelakich swawnich Muži z němskich Krajow za Wujitow i sebi powowe. Professor Wurkinje z Wraczawa (jeden Swowan) jo na prasku Universitetu powowané ha Professor Oppolczer, kij tamne Léto Prahu wopushczej ha do Lipska pječeje, jo zasé do Wina powowané. Woboj staj wósolo wujitnej Likaraj.

Rusenski Generol Hassfort jo na Wēzku jeneje Horé pola sedmihrodskej Twerdijzne Krone-stadt wopomnacj Zbólk (Denkmal) Zjenoscjenia Rusenskeje ha Rakuskej zavostajiw, z tém Napismom: „Russia et Austria unita 1849.“

Też Radeczki, swawné Wedžicjer rakuskeho Wojska wo Italiskej jo Wopomněco dōstav, kotrej zavěscjí zmolom zaneč nebudje, jena Hora něk po nim Veno wedze.

Z Polskej. Rusenske Wojsko, 200,000 Muži sélne, chceze pjez czemuž Zemu wo naschim bohím khudém Kraju pjebowacj. To nějto rěkal ha dej pji tém hycze wopomnisch, zo hijon někotré Čjas Khoroscje nasch Skót mora (wo jeném maném Městatiku paje za Těden 200 hojazoho Skót) ton može sebi načhu Mužu pomoslicj. —

Też wo Sedmihrodskej taifce Khoroscje jara wele Žkodě natjima.

Z Italiskej. Bamž chceze so w piernej Powoiczej Novembra do Roma wrócić. — Franczowske Knežerstwo jo swojim woinskim Wodjam pjakazawo, so do Portiegi podacj, ha Bamuzei pji swojim Pjeczeniemu posvujicj.

Neapolitanski Kral jo so jara na swojich Ludzi jazwobiv, ha téka jenoho po druhim do Djere. Wo pýchodnich Dňach, prawa, budje wón Wukas wudacj, pjez kotrej budje Konstitu-

tziju wuzbenecj. — No, mienia Ludjo, to nitjo na tem nejo, pwacjiva tak jeni nitjo nejo.

Z Francowstwie. Pzji Swedzeniu Postajenia francz. Sudnistwom na 3. Nov. niechaſche fo Pjedſeda Komore na te jomu pſihotuwane Sedwo ſenecj, dokelj joho Stow mawé Kustnize ſtejſeſche, hatz tón Pjedſedé Napoleona. To jo republikanſte Keklerſtvo!

Zandjelski Zapóſwanec Normanbi w Parizu jo husto pola Napoleona, ha ſtaſi jara pjeſebneſi ha pjeſelnej. Rusa bō radé jenoſo ga fo mew.

Z München. Baiernſczej Zapóſwanczej nětkoj wuradzeja: ſomu bō fo Baiernſta pjiſankniewa. Minister z Pforten, kiz jo hatz dotal tutu czewu Węcz kaſ ſwoju iwed ha jara napjeſco Bramborſkej džewaw, mjeſeſhe pzji Prędku ſētru Oppoſiſhju; tola hatz won wuzna, zo budje tak thęczé hatz fo jomu jto napjeſče ſtaſa, wotſtupicj, dha Weltzina zamelne ha wobzankne: zo jo Ministerſtwo czéle prawe tżiniwo. — Wupravichu fo teſ dale: zo bō Ministerſtwo, dokelj ſu dotalne Zadziewki Pjizanknienia Rakufkeſe k Němcowſtwej pjeſinene, kruſe na Zienoſczenio pjeſezewnoho Němcowſtwa džewawo ha Jane Budawaňo pzji tem niesutuwano. — Nabiernim Sejmu rętjeſche wondano Lassaur (tek Laſo) za Pjizanknieno k Rakufkej, dokelj jo tam w Rakufkej ta Moc̄. Kaitu Moc̄ paſ měni, won zmolom wukwadwasche. Ze Stawiznow czwojeſzoho Zplahwa won pokazasche, zo može jedén Narod ſo jenoſi teďem nadzecj, zo budje za Pjichodnoſej tracj ha zavostacj, děj ſo nim ſtrowa Žiwa ſelneje Wére k namakani; — ha z toho won zpozna Wérenoſej, zo děrbimó ſo mó k Rakufkej pjiſanknecj, dzejſ cji hatzrunie mene wudokoneni tola paſ pobožni ha bohuswujowni Swojeno ſu. —

Z Bramborſkije. Wo živém Wopomnecju pruskoſte Knejerſtwa derbjavo hyczen bocj, kaf mawo jo jomu pſed někotremi Kētami pomhawo, hatz ſo zprawnej Węcz cierkwiſtich Wéchow Klemencza z Droſte Viſchering, Ar-

czé-Biſkopa w Kölne, ha Biſkopa Dunina wo Poznanſtej (Pofen) zpedzichu. — Hale woni ſu to hizon zaboli; zaboli ſu woni, kaf jim nitjo niepomhaſche, zo z czewrem Wóifkom ha z Kanonami do Kólna pſed Biſkopiſti Hród pjeſezechu ha Biſkopa, kiz tola pzji ſwojim wosta ha ſo neſtrój, wzaču, ha jatohu na Twerdzinu ſadzichu. Hizon zasé jo ſo zavoſna Pjefora bez ſwětném Knejerſtowm ha czerkwiſtmi Wéchami w Bruskej zbenewa. Wo nowoj bramborskej Wustarwe jo menuicj Swobodnosci Géthwe ſlubena, ha děj ſo nětkoj Biſkopojo tuchoho Prava mōceju, dha zasé pwacjicj něſine. Wosobnie jo Knejerſtvo ſwoje ſwobodne ha dobre Smoſleno pjeſiwo Biſkopej w Trier ha Münster wopokazacj hizon Pjilejnoscj mewo. Wot tutej Węcz budzemó węſci hyczen wele ſwóſhacj. Do předka paſ mōzemó hizon prawicj, zo budje teſ ſow pjeſicj, jtož ſwawne Rēzjer Montaſembert wondano wo francz. Komore prawicj, hatz bē Namet ſtajené: z tem nič ſpokojoſom bocj, jtož jo Bamž ſwojim zbejkarskim Podanam dowoliv. Won wotſupi, prawicé: „kaf budzecje ſo wó tola jenoſi zadzjerzecj, joli wacjé wot Bamuža zadacj chezecje hatz won dowoli? Wó traž prawicje, zo macje pow Milioné Wojakow, wóinske Wodze, cjeſte ſzelbó, wſchitko jtož k wulſej Moc̄e wuſſcha; ha jto cheze Bamž tjinieſ pjeſiwo nam — won kiz nitjo taſke nima! Hale dopomcze ſo tola na zandzene Tjazé ha jich Surowoſcje pjeſiwo Bamužam — tami ſu zaſchli, won tu hyczen jo; — dopomcze ſo na Khejora Napoleona ha joho Bědzenia pjeſiwo Bamuzej Pius VII. kotrej Bědzenio tak nezbožne za Khejora wupaje. Ha tjeho dla to? Dokelj bez Bamužom ha kózdej Moc̄, kiz joho z Wóinu wobczechne, jena zjawnia Něrunoſej těch Moc̄ow wobſtej, katraj paſ jo pjeſeſe napjeſco wam. Bamž wobſtej, jtož wó nimacj, to jo moralſka, dučhownia Moc̄, joho Knejerſtvo na Dusche, ha te jo niesmertne. —

Sachſenski Sejm. We 1. ha 2. Komore ſo nětkoj tak wele Zapóſwanczow namaka,

zo smiedžia nejto wobsantnecí. Wo 1. Komore
jo kn. Georgi, nach pŕedawšchi Minister,
za Pŕedsedu postajené. Ha kn. Schenk z Bu-
dejchima za jeho Naměstnika

Wo druhéj Komore hýzezen pŕiswuschacza
Mnohocej pŕitomna nejo. Woni su sebi Na-
istarshoho bez sobu za našwilnoho Pŕedsedu (Al-
terspräsident) postajili. To bě po prawém kn.
Mrós z Hodžija bow. Dokelž pak tón tute
wajne Zastoinstwo něhrdžesche, dha bō tón po
nim Naistarshi k tomu postajené, inenuicze kn.
Sommer, Réjznik ha klózterski Aktuar w Bern-
stacie.

Ze Serbow.

Přeproscheño na delanskú Kermuschu wot
Néshporecz Boszčija.

Pójwo džieje do Swéta,
Nescie tute Pówestwa:
Delanach na Khatérnu
Smieja wulku Kermuschu!"

Džieje tež mi do Pola
Proscęz Kneza Doktora,
Jo pji Wiňe, Tékanczu
Zabódzemoj na Zwadu.

Z Tékanczom dke neproschu
Přeczelow na Kermuschu;
Radci to pjez Zutnitzku
Wschitkim Znatém woziewu.

Za Wscho sém so postaraw,
Skotu doſez sém nakupwaw:
Staroh' Wowa delanskoh' (?)
W Polu tutjne kominenh.'

Smetjeket žanskoj Swinecza
Nekrédnech wot Michawa,
Dokelž mudre menesch:
Tajkoh' wacze někrédne!

Wón tej tjiseje prawe ma:
Tajkoh' nihdže něnamka.

Prajče Ludžo; jo traž 'žče
Taſte Swino na Swęcze? —

Za to pak sém w Kulowe
Wtjora pobów po druhé;
Tež mani Wino wot Hrodka
Z Koczebusa Tobaka.

Haj ztožkuliž Wutroba
Sebi jenoj požada,
Žtoj b'dje Žanom k Luboſej,
Budje wscho na Kermuschi.

Wschitko žtoj sém poinenwaw,
W Delanach sém nakupwaw,
Hajz jenoj tón staré Wów
Jo na Pastwe w Polu bow.

Cetu Wochlu, Tružníka,
Kaz tež Kneza Doktora,
Cewu Swójbu Schrabakez
Prose Boszči Néshporecz.

Pjindjeje Drozé! z Luboſej
Ze Wschent ja wam poſwužu,
Haj tež po Kermuschi dom
Doivezu was ze Schémlov.

Sm !!!

Nejše dha te lubó Tružníko jeni pola nas
w Kukezé bow, zo tak nerozomie do Swéta
bledžisch, zo niewesich, hdje w Wujiczach wóſoko
Schule su? — Z nasichich Schulow žno jo wele
wóſoko wutzenech Muži wujchwo, kotrejž Mena
daloko po Swęcje znate su. Nejo pak hýzezen
žaden Hódnischí na nashei Fałultecje doktorski kwo-
busk dóstaw, hacj Doktor Britwej z Pola; haj
hdjeha jo Néchtón, kij bō jeho nieznam ha wot
jeho Nawedzítoscje něwóſchaw? — Zoli té, lu-
bě Tružníko, žaneje Swujbó nímasch, dha mó-
žesch tež na nashei Universitecje jene Zastoin-
stwo dóstacz, kotrejž swojoh' Muža dere živi;
nam jo inenuicze Pedell wumitew, lotrohoj Město

bó so za tebe sara duszhne hodžiwo, dokelj sé
tej tak mudré ha wutzené, kaž ūkretzeno wschit-
czé, ha tajich Ludzi mó třebamó.
W Šukaczach, 1. Dzén Haperleja

Anno I. Jan Schejpalceza.
Rector magnificus.
m. p.

Na ludžaczu Zhromadžiznu wo
Smětjektauskej Kupeli ledžbujcje!

Na Přeproscheno i. Zapóswaneza Petra Czéja
z Nowoslicz běsche so khétra Mnohosé Muži tam
zejsziva. K. P. Czéz Zhromadžiznu z píjhodnej
Nelžu wotewri, wo kotrej wón Přitomném Prawo
ha Přiswuschnosz Wuzwolenia jaňne wuwozowa-
sche ha sich napominasche, so zjenocicjz, zo so
nebóchu Hwoſe rozejskawé. Haj to bě czéle
prawe, zo so kózdomu joho swata Přiswuschnosz
před Wotži staji, zo něsme so wot Wuzwolenia
wotlakowacjz; přetož husto riňewon wot něko-
to tréch Hwoſow wotvijuje, što na Sejm pžin-
dje. Po tém so praschesche, koho dérbeli za
Kandidatu předstajecjz. Po wdbscherném Rozré-
tjeniu bó K. Aktuar Seyfert
(Domstiftsaktuar Seyfert in Bauzen)
předstajené. Kózde, tří K. Seyferta znaje, bu-
dže so wěscji na tutém Hwoſowanu weselicjz;
přetož kn. Seyfert jo wopravdže ludowé Pře-
čel, tří budže za ludovo Lépsche z Wutrobitoszcu
ha z Wustojnoszcu rétzej. Duž lubi serbszé
Bratša! dacejé wasch Hwoſ tutomu sprawnomu
Serbei!

—š.

Z Prawočie. Wóndano běch w Pra-
wočicy na kjeruši. Tam přindzé jedyn, buř z
mjenom Miklawš J. z K. na rejwarsku hlubju,
zpoča so swojeje pjasée přečiwo młodym
hólcem khwalić a wza jim reju. Ja mě-
jach jeho za pjaneho. Ale bórzy mi dopo-
wjedzichu, ze je wón tajki bičk ze stareho

časa, a zo wšudžom zwadu a zamós k
pukam pyta. Duž jeho wobžarowach, zo
mudriši njeje. Tuhdy pak dam jemu tu ra-
du, zo by, chceli swoju móć w pukach
pokazać, do Khunwalda šol, přetož tam
pjeća hišće so korémach bija.

Serbacy młodži hólcy pak so wjacjy
njebjija Miklawš Wólman.
z Luhu.

Při swojim Přecjehnenu z Khróstjicj do
Klojzera prawi wschem Přecjelam ha Znatém
wutrobne bojeme!

Kufowé 3 Nov. 1849. Jakub Kral,
h. d. II Wutzer w Khróstjicjé.

Duthe hako 18. Nov. změje haslowšte serb-
ské Towarſtvo Zhromadžiznu Haslowe pola Lip-
szech. Robel.

Přichodnu Čedu hako 21. Nov. změje
serbské katholské czérkwińskie Towarſtvo
Wetzor wosémich Zhromadžiznu na Schuli.
Kucjan k.

S e r b j a!

Dacie sebi rétzejz ha dzicje wěscji po
wolbne Liski, ha wuzwolje pékne K. K.
Seyferta! Nedacie sebi teje Pročé žel
bóčj, dokelj tak budže možno, zo tam je-
noho Serba wacé změjemu! ha — zo nam
ton Muž tam žanu Haňbu tžinicz nebudže
to jo wschem děre wědomo.

Těž jedén Serb.

Zandzen u Sobotu Žita w Budějchne
pvacjachu:

Rójska . . .	2 tol. 2½ nsl.	tej 1 tol. 25 nsl.
Zjencza . . .	4 = 7½ =	— 3 * 25 *
Pecjmen . . .	1 * 20 *	— 1 * 17½ *
Khané Butra. 10	nsl.	new.

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjan.

Cjischjane pola K. B. Hifi.

K Dôstacju wo Weller ecz Kniharki.

S T Y L I S T I C K A.

47. Číjso.

24. Džen Novembra.

1849.

Swétnie Podawki.

Z Halitzia. Hjzom wóndaño piſachmo wo naſhei Žutnitcze zo Wobſedžero i wetſchich pólneč Hospodarſtwow jenož z wulſej Nužu Džewacžerow dostawaaja. Póſſi Bur, kij jo nět Poddanoscje ha Roboté (panſcizna) wuswo- bodzené hidži Žemanow, kij předé ſurowe z nim zahadžachu, ha nedžewa jim ani za Peñezé. Čiſi ſamí maja tohodla wulku Próczu nawojecj, ha iwele Peñez wudawacj, zo wo Ģjaſu Po- třebnoſcie dobrowolných Pomocznikow dóstamu. Peñecj pak jo ſo jim radjiwo, zo z toho žež ſu letečihe Žně bohacie poſticiwo, nitž Rónce wzau- wo nejo, ale zo ſu wſchitko wo prawom Ģjaſu domzkhovali. Spodžiwinie jo, fajke Šredki ſu k tomu husto nawojowacj dérbeli. Hdzej iweſni Buřa Žemanej dawnoho Hidžena dla džewacj nechachu, pôſwa wón po Pomocznikow do dal- ſich Wſow, ha zo bóchu tej wěſci pđiſchli, pôſ- wa za nich Wožé ha za Žónſke ſwoju ſamsnu Britžku (Khorejtu) ze žterimi Konimi, ha pored- ko wróčichu ſo teſamo prázne domoj; ſkoro pje- cje pjiwezechu Ģjodu zwolněch Džewacžerow ſobu. Druže poſtaſihi ſredž Pola wulku Khoroj, tak wulku kaž Rabitzanſta jo, z ţanémi Rubijskami ha wſchelakimi pójchnémi Wěczami, z kotrejž wó- ſhe Žde najpiłniſhich Džewacžerow wobdarichu. Hdzej tej tehlej Wabenio pomhacj nechaſche, zwo- wa Schosat rano zahe pjez ţanu Muziku pil- neč Žněcžarow, město Karabatje z kotrejž bě předé pohanecj zwulněw, wo rucę djeržo Žkleniž- ku ha Bleschku z Balenczom, z kotrejž Vóžt k Džewu dodawasche — ha taſkim Wabeniam ſo ničton němožesche zapřecj. Husle ha Piſczele

we Rukach wuſtojných Herczow ha Bleschka z Balenczom, tjiňachu tajſe Džiwo, zo Hölczé ha Holczé ſvoje ſamsne Zahorci wopuzcijomski do Džewa na neyzewidžomne kňeje Hona kchwatachu.

(N. N.)

Wo tjeſtim Ģjasopisu Narodne Nowiny piſa jedén Dopisovař z Drežjan wot nas Šerb- bow taklej:

„Tudé budje Město, wam ſobu dželicj, kaž Žkritžka Narodnoſcie tež wo Ludu wujíſko-serb- ſkim hýzjen ſo ſwěcji haj ſo roſchéricej potjina, bórniž jo ju Sta Lét traſacie Pocjizczeno wu- haſnecj pótawo. Kaž jo wam z mojoho lon- ſchoho Dopifa znate, pozběhnéchu ſo najroſwétle- niſchi Mužovice tutoho z nami zbratſenoho Na- roda, zo bóchu ſvoje najwutrobnische ha naj- ſprawniſche Žadaňa pjiňefli pjezd miwoſciživo- ho Krala, kotrej jo ſwojim druhim Poddanam težo Dobrotow wudželiw, kaž žadén druhi w němſtim Kraju. Tamni wujíſcē Wotpoſwaní žadachu, zo bó tudé w Drežjanach, hdzej pjece ſe neſtore Ģawženté ſich Krajanow pjebovaja ha ſich wulki Džel němſtu Rétj ani neznaje (woſebe Ludi ſwu- žowné ha wojerſti) jim dewolene bówo něz ru- ne Praws (z kaſimž nas tehdém leſežiwi Frank- furtzeno wabsachu) hale to žež ſim po Swědo- miu ſruscha: Bože Swižbó wo ſwojej jenitſkej — wo mačjernej Rétji. Ministerſtvo ſkñeza z P ſ o r d t e n, kotrej tón Ģjas tudé kňejeſche, (zo Pſordten, neſtischi bayerski Minister k ſwo- wanam uathilené nejo, jo wam tež z toho Pji- piſma znate, kotrej jo khejorskomu Ministerſtrej Wérhei Schwarzenbergej wo Rastupanu Žieno- cžena Rakuskeje z Němſkej pjiſpoſwar) tute Mi-

nisterstwo wutrobié so sprawnomu qvæanu Wujitjanow na te Waschno, zo jím na jene Léto n a k h w i l n e Dowolenio k jíterim serbskim bojim Swužbam da. Tute Léto jo so něk minéwo, ha horšiwi wujiscež Wöttzincé třinachu Krotzel, kofraž změje na jich narodne Žirveno wilku Wajnočej. Woni menuječe napisachu Žadosej (Peticiju) wo definitivne Dowolenio nětischoho Ministerstwa k tutej swojomu Narodej posvátnéj Naležnostej, ha podachu ju z někotrémi Stami Podpisomu píjd někotrémi Dnami Ministerstwu Kultusa. Zmoušleno nětischoho Ministerstwa wo tutej Wecé nedá dře so zpóznacj, hatz runiž so nam zda, zo budže tomu pječivne. Wujitzeno pak so spužceja na Naklínosce kralovského Swójbó k nim, dokelž su mérne zmoušleni, kaj wschicé Swóveno, ha jich Sénové najlepši ha najswérniši Wojacé saffsko Wobyska. — Nedawno jo so kralovský Préncz do Wujicé podav, zo bó tam někotré Tjas pječovaw, ha Réz, Waschno ha Potrebó tutoho swérnho hatz ruine pocížczenoho Luda zeznacj Pjiležnoscej mém.

Z toho Podawka maja Wujitzeno wilku Nadžiú. Boh daw, zo bó jich tutia Nadžija nezjebawa, ha jich posvátné Žadaňo so dopelnivo! To sebi zo mnou wěscí kójdé wopravdíté swowanski Wöttzincé wutrobié pjeje!" —

Pschispomněno. Mó wažimó sebi tajku Lubošcji Kneza Dopisowata k nam Serbam rósofo, nemoužemó pak jomu wo wschém pravé boc̄ dacej. Hatz runiž jo nam dře znate, zo Minister z P s o r d t e n žadén Pječzel Serbowstwa nebesche, dha bó tola nepravé wot nas bovo, nechali mó tež to z Džakom zpóznacj, žež jo so nam pod joho Ministerstwom podawo. Vorniž běche Dowolnosce k serbskim bojim Swužbam jenož nakhwilne data, dha to wo tém swoje dobre Zamwoňenio namaka, zo chezésche so Ministerstwo pjeswědscj, hatz su tesame nuzne ha hatz Dželbrano namakaju. Tajke Pjeswědscjo pak jo nětisiche Ministerstwo dobbéj Pjiležnoscej

měwo, ha mó so ejim frucjisho nadžišemó, zo nam tesamo žane Žadžewki kwaszej nebudje dokelž jo nam hijom wo tém krótkim Tjasu swojeho Zastojinstwa wacé hatz jene Dopolazmo za to dawo, zo so sprawném Žadanam Serbow nezapové. —

M. Čez

Z Dreždjan. 21. Nov. Djencz bě w druhé Komore Wuzwolenio Zastojinstwa; předé wschóho Předsedu. Byl přením Wozwanu dosta Dr. Brawn wot 51 Přitomných 45 Wosow; 4 Oberleutnant Müller, 1 Kuno ha 1 Klinger. — Dr. Brawn so za tu Česecj Předsedstwa tené podzakuwache. Hatzrunie Zapóswancz Rosenauer jara proschesche, zo chezé Brawn, ta jentifa Bézda, kij ze zandzenoho Tjasa neuvhásniwa ha Boh daw swětlichu Přichodnosce wobstwěcjuive, tola tón Šredzicjer bez Bravice ha Litvize boc̄ ha Přezjednosce píjmej do zprudžeuoho Kraja — dha wón tola tute Zastojinstwo na so newza. Toho dla bó z nowa wosowane, ha absolutna Wetzina Wosow paže na Zapóswanca Kuno; Klinger dosta 21, Müller 1 Wos. Kuno Předsedstwo na so wza. — Za joho Naměstnika bó Dr. Held z 28 Wosami; Tež tón tu Swójbó píjmeše. — Za druhoho Naměstnika bó ze 36 Wosami Haberfort wuzwolené. —

Na 21. Dnu Novembra stai nět wobej Komore wotewrenei. Potém hatz běchtai Předsedze wobej Komorow djencz Rano 10. swoju Přisahu do Krala Rukow powoživoj: zromadzichu so wschicé Zapóswancé dopownia 11. kójdé wo swojej Komore, zo bóchu tolej Powestwo dostači ha swoje Wuradžena wo Swěre pječzivo Kralei ha Krajej zapotřinali.

Bramborški Kral wo Nastupanu swosich Wotpoladaniow za gienožceny Němczostwo dale ha dale króci. Hatzrunie su Sachenska ha Württemberska, ha dře tež Hannoverska so jomu tak kaj wotřeli — ha Baiernska pak hevák nitžo wot nöho wědjecj necha, dha cheze wón tola z témi druhimi maněmi němíšimi Krajam

hijzen Němčovstwo zowozjež. Wuzwolená na narodné Sejm su na nowo Léto hijom wupisane ha Sejm dérbi so 1. Meje zapotzež.

Na bramborské-rusenské Meje, freidž Tilsit ha Memel wéstě Raudons Krotius, Wóšchi je neje Čzrodé Rubejniskow wulku Haru třini. Joho Krobovoſež jo zavoſna. Pak rusenských pak bramborských Zamožitéch wopotivé — ſwojich Ludži na Wé na Hospodu dative, wſchě Potřebnoſeže deře zapivací ha jo drudé ſam wot Zabžerjenia — těch ſwojich pjetvěti. Někotre krotž jo fo hijom z Koſakami biw, ha ma tola jenoj wo- lo 30 Muži. — Něk pak fo jomu ſlě póndje, dokelž bramb. Kommando wot 200 Muži na naho czechne. Ha wo těmsamném Čjaſu na druhej Strone Rusojo na naho wakaja. Kak w ſwodže wonlada, jo jomu znajowne, dokelž wón jo jedén z ſwodé czechnené.

Wóšchi wot francz. Policije (Polizei - Präfekt) Carlier, Muž kruté hale deřezmoſlené, prani wo ſwojim Programme, kž při Nastupeniu ſwojeho Zastoinſtwa na Woboblejow Pariza pôſva: „Wéru, Čživo, Swójbě, Zamoženo, kóžde zprawne Próczwano budu ja podeveracj ha, tež kóždohu volutne Polepſchenoho zaſitacj. Sozialismusnej; Schamawoſci, Neřadnoſci, zkaſaczomu Škutlu- nu Čjichcja, ha Zběžkařam budu ja kruče ha ſedibne napječjo ſtupič.“ —

Ze Serbow.

Z Budéſchin. Ja Wam tu, wěſci za kóždoho Serba węſelaczu Póweszej pjetneſu, zo budje wo krotkim Čjaſu naſch nadné Knež Bis- top ſerbſke bože Swižbu w Dreždi a- na ach djerjecj dacj. Hde pak tón węſowé Čjen budje ha jtož druhe hijzen ňewěſte Postajenja ſu, budžemó ſwojim Čjaſu, traž za Čežen wam ſobudželicj móč, zo bōſcheje wó těch Maſchich wo Dreždjanach ha Wokownoſci pjetbowaczech na to ſedibliwéh třinici móli.

Poselſtvo ſerbſkých Burow pola Préncza Alberta.

Kaž běchu před někotrem Čjaſom Wepoſ- wani ſerbſkoho rětzenſkoho Towařiſta w Budé- ſchině, Kneža Seyfert, Kuejank, Imisch Joho Královiſtu Wóſkoſež Préncza Alberta powitali, tak poda fo zandženu Šobotu tež Poselſtvo ſerbſkých Burow k tutomu třeſčenomu Hoſceji, zo bōchu joho powitali, kaž tež jomu ſwoje Spodo- bano na Joho Dželbracju na ſerbſkej Narodnoſci ha Rětji wupraſili. K tomu Wepohladanu běchu fo hódní Mužojo ze wſchěch Kónečow ſerb- ſkoho Kraja zeſchli, menuicé: Wicjas z kralowſkoho Mwóna, Ponich z Meschiez, Dutž- man z Bozanec, Wicjas z Čselen, Mróz z Wujezda, Kubanka z Khróſcziez, Pſuhl z Veltzec, Beyer z Maleschez, Kubicza z Buſojne, Pólenk z Neſvatýdva, Kžižank z Buſecz, Kumer z Wazka, Hejna z mawoje Vorjcie, Čjéſla z Radwora, Kowat z Dro- bow, Schowta z Neždaſhcez. Poselſtvo poda fo w jenej k Prénczeji. Wicjas z kralowſkoho Mwóna Jomu w krofkej Rětji Wefelo ſerbſkoho Wobobleſtwa na Joho Pjettonoſci w Wuj- czach ha ſich wutrobne Powitaňo wupraſi, ha woſebe na to ſpomni, kaſku Radoſej ha ſaſke Spodobano jo to wo Serbach wubudžiwo, zo ma J. K. Wóſkoſež Serbſtvo ha ſerbſku Rětj w tajſej Čjeſeji. Joho Swowa běchu hewak němſte, wón pak je z tutemi ſerbſkimi zlontzi: „Duj witacieje k nám, Královiſka Wó- ſkoſež.“ Na to wotmowi Préncz, zo jo Jomu to jara lubo, zo joho tajſe ſélne ſerbſke Poselſtvo tak poželeſcjuje. Wón pravěſte za to ſwoj najlubožniſchi Čjak, ha pjetſtawi tež, zo dře hij- cjen tón kročj ſerbſki rětſecj nemože, hale zo jo z Wětſeſciu nadjiſe, zo budje pjetchodne ze Šerbam i tež ſerbſcze rětſecj móč. Potom rětſeſche wón hijzen z kóždem woſebe ha na to ſo Poselſtvo zaſé porutzi. Hako bě ze Istwu wuſtupiwo, dha pjetindje prénczowó Adjutanta za

nim, ha praejeho zo so Prencz hijczen junfróz
na slubozniscoho džakowacj dawa.

Z Kamencza. Radikalne poswecze-
ne Pwat. Czi lubi Kamenczeno su wónano
Sivedzen letnoho Wopomieca Smerecje Bluma
wotdjerzeli, kij bě Zpěchwaná winskoho Zběžka
dla tam iont zatelené. Při tutej Pjilejnoscí su
někotri Kamenczansce Sukełnicze Pwat poschezili
zo bō so z nim Istwa, wo kotrej Sivedzen bě,
hodne wudebiwa. — Tón Pwat pak su potém
zasé dom wzali ha jón někoi hako radikalne po-
sweczené Pwat předawaju.

Wino i te Wotmogeno.

Bracie Schémlo! zo namai Bróczenia kwas-
nych Hoscji dla Winu pjspejesh, namai zlé
tjini. Té dře to tež do Jutnizki stajecj daw
něbó, dhé bō strwu bów; hale tak masch Wa-
lifusano, ha to tjini eje raplich. Kaz prava, tak
dérbi eje talej Khoroszcz kózde Irótz pjmneč, děž
kjenej Koczejne pjsindjesh. Té chcejesh namai
tež toho Bróczenia dla do Kléba zalesci, ha wu-
wowesh so tohodla za lepschoho Čejnera. Mój
pak tém, kij so na tebe wobročja, radimoj, zo
bóchu so Džen předé z tobu na Pucz podali, he-
wak móli po Wérwanu pjsincz. Mój smoj tebe
tež hako Zevjencza znacj wukwoj, dokelz w two-
jim Naweschku pravish té, zo sé vyi Kwasu wot-
potjuwan, ha tola sé děrbjawi czewo Kwas dor-
ho Dorné wozecj. Na twoje wóscze Wulezéj-
nenio mój Fejka nědamoř; dhé bō na tém něsch-
to bowo, dha dře tola twoj wowsowu Měch ně-
bó tak wupe pótaw, kaz to wónano tjiniw sé.

Mariłowej Brunnej.

Moj dwaj Mikwaschej, dalowo w czuzém
Kraju so swojom Wujej Knezej Mikwaschej

N . . . lej z Koncz, pola krohož nedawno ja-
ra deře hospodwachmoj, lube podžatkivemoj, že
namaj tak pjezelne na Kermischu kazarjo.
Dokelz pak nuznog Džewa ha roznog Wedra dla
wotencj niemójemoj, žež namaj zawośne žel tjini,
pjejemoj tudé jomu, joho czewom Domej ha tjes-
ném Hoſzam wutrobne: „Daj Boh Žbožo.“

Stroje wujzivacj,

Na naj zpominaicje.

Tež dwaj hospoduwanej Mikwachej.

Džencz pravimó 17tob Mertjincza,
Děž pak ladamo sédém Dnow do Zadka,
Dha widzimó wulku Bitwu tam
Wodjerzcz naschoho Michawka.
Bohen tam Wowoj nlečta,
Rutzka Woitzku klpp klapp tjepe,
Kaz Móczek Rožku na Hunie
Michawek Woitzku watusuje —
To zhoni Zuri na Měscje
Ha potža swatecj zavosne.
Duž dosta Pras pak do Wowu
Za swoju dobru Wutzku wschu.
w W.

M. H. P.

Zandżenu Sobotu Žita w Buděšchinie pwaczachu:

Róžka . . .	2 tol.	7½ nsl.	tež	2 tol.	2½ nsl.
Pjencza . . .	4 =	10	-	4	-
Iecžmen . . .	1 =	22½	-	1	= 17½
Wows . . .	1 =	7½	-	1	= 2½
Róch . . .	2 =	12½	-	2	= 10 =
Hduščka . . .	2 =	20	-	2	= 15

Rhana Buitré. 10 nsl. now.

S t w i t z l a n d.

48. Tjiswo.

1. Dzień Decembra. (Hodownika.)

1849.

Swētne Podawki.

Ruſenſka. Mīkawawſch hīcjeni jasē nowo Regimente na swoje Nezé zezele. — Wón bō radé ze swoimi starémi Nepzeczelami, z Tjerkeſami, Mér tjiniv, ha chętne ſim wchē Ewerdijzne p̄zepodacj, (jenoi dwej nicej) — ha lubesche ſim, iich Swobodnoſc̄ zakitacj, joli zo jomu Wojałow wo iich Kraju wuzbēchuwacj dowolſia ha ruſ. wóſhi Zakit hořevozmu. Ale Tjerkeſojo nerodja ha zatjēſnu wſchitko; ſu pak na Turku Wotpoſwanczow pōſwali ha chezeidza ſo z nim zienoſcijc. Tak zmieje Turka p̄zecze nejto P̄zeczelow, wſchak Zandželska ſama ſhētru Mōcz zaſtupi. —

Dijwni Ludjo pak to ſu, eji Zandželſc̄e: tak zatjuciſi p̄zecziwo ſōjdomu ludowom Podcziſczeniu, kaž nichtón druhı; do wſchoho ſo tekaja, ale ſtaine ſenoj z tém Wotpohlađanom: ludowu Swobodnoſc̄ zakitacj. To bō węſcji prawe p̄tne ha wſchej Khwalbē hōdne bowo. Žtóż pak iich bliże znaje, tón budže ſez: to ſu Scherakajo. Swōſcje ſenoj jenu Žutiflu z nainowſchoho Tjasa: ejilej Zandželſc̄e, iiz wo Krajach czuzéch Knezow wo Vene Swobodnoſc̄ Rebellerač pomhaja (tak ſu tjinili w Schwicze — Zardinſkej — Siciliskej — w Wuherſkej); ejilej ſo wo ſwojich ſamotných Krajach czele hinak zadzierja, ha tam wot Smelnoſc̄e p̄zecziwo poſtiſkum Zběſlatām z barbariskej Eurowoſc̄u wuſtupeja. Zandzené Mēſacz bēſche ſo na ſim p̄ziswuchacjch ionſkih Kupach kuff Haré zbenewo. Egi Zapleczeni ſu potém na Poruczoſc̄e Wóſchnoſc̄e taſke Puki dōſtali, zo ju nēfotſi mordwi leijo wostali; haj, tež ſenoho žter-

nacje Lēt staroho Hōlcjecza, kij jo tola węſcji, ſtóż jo tjiniv, ſenoj zaſvedjené bez Wēdomnoſc̄e ha Rozoma tjiniv, wóſbeseli. — Kaika Swobodnoſc̄ wo iich krajach jo, poſaza ſo tež z nowa w Američe, djez ſo wo Kanada zjawne wot toho reſi, wot Zandželske ſo roždželieč ha ſwobodném ameriſkim Krajam ſo p̄zisanfnēc̄. Tak jara hatz wuherrſtich Czekałow w Londonie tjeſciuwa, tak deſe hatz iich tam poſpodiua, tola nedopuſcjeza, zo bō žadén wot nich do Kanada ſo p̄zeweſ. Kaika jo to tola Politika! To ſtoro mónlada, kaž bō wērno bowo, ſtóż nēdē jedén na Prascheno, „to jo Politika”, — mómoji: Politika jo ta Wēdomnoſc̄e, Prawo ſi Neprawdje ha Neprawdu ſi Prawej tjinic̄.

Kak Zandželſc̄e Swobodnoſc̄ lubuwa, do poſaza iich Kraj Irland. Bez tém hatz ſo de wſchech czuzéch wukrajných Maležnoſc̄ow mēſchaja, ha Czuzéch deſe wobſtaraja, dha zakomđa ſwojich Podanow wo Irland, bez kotremiž Wód ha Mór knezi ha cżewne Wubenſtwo wſchej c̄wojocze Batjucja wo iich Wutrobach wuhaſuwe. Ha kak jo tónlej Lud taſlej daloko p̄zichow? wó je węſcje; p̄zej zandželski wohidnu Politiku, kotraj jo tónlej Lud potwotzrawa, ha jomu wſchitko, hai wſchitko, duchowne ha cżewne Kubwa wzawa! ha to iich Wēre dla! —

Nēm czo wſtw. Wóndaño ſedén na baiernſkim Sejme wo P̄zirumanu wukwadwashe, tjoho dla ſebi Baiernſta wot Bramborſkeje nēmſti Khwobuk ſtaſic̄ neda, taſlej: wo jenej Klēdeče dře móža wſchelake mēnſche Ptatiſki hromadje bōč, ha ſōjde ſo hibacj ha tež węſele poſkawacj; nicej pak bō ſo to hodžawo, dhé bōchu do neje wulfkoho Ptatiſka, kaž Hodleria, ſadžili.

Zo jo Němczowstwo do dweju Čelov rozpadnene — inenuicje jene w ulke, (rakuske) ha jene m a w o, (bramborske), jo znata Węcz. Nět so wot toho réjí, zo bó nailépe bovo, dhé bó hizzen jene tsecze bovo, kotrež dérbja te hatz dotal z Bramborské zjenosćené Kraje wutzinicz. Te mowo potém n a i m e n s c h e rěkacj. Jene n a n a i m e n s c h e hizzen potém pzeché wósche wostanie. — Zo jo tola kust luboj Haré z temi Němczami! — No! dobra Węcz cheče Čjas ha Khwili mēcz! —

Rakuska jo na Bramborskú jene Písmo pôswawa, wo kotrež so hórcé wobcejuive, zo Bramborská pzej wotpoladane nowo Zjenosćenio Krajow napiecjo starém Wustawam zjenosćených němstich Krajow sluktuve. Bramborská jo wotmojiva: zo jo Rakuska sama ha to napředé, pzej swoju na 4. Mereča wudatu Wustawu tomu napiecjo džewava; — Bramborská cheče ha budje pomenovanu Wustawu hizzen džerzecj, žež Wosobé (Par Schöné) Prawa ha Winwatoscje těch, kij su ju zawozili, nastupa; žež pak teje Wustawé Woklowne nastupa, dha jo to na Pucju Prawa, ha wot wschēch wuzbenene.

Bramborská jo runa Rakuskej dwai Zapöswanczaj k němskej czentraliskej Komissiji w Frankfurcie pzipóswawa. Jedén jo znaté Radovitz. — Kake dha pak to tola nět budje? jow cheče Bramborská wo Zjenosćeniu z Rakuskej džewacj, ha pzej Powowanu Sejma do Erfurta tola ji czele napiecjo sluktuve! Nejo to kaj Wettawka? — Kak dha pak jo Němczam k Pomhanu? Rakuska ha Bramborská dérbitaj, wo Přeziednosći bez sobu pzigazacj: to ha taklej ma so stacj — ha beh dha tomu, kij necha posuchacj! — Žtož ma Mocz, ton ma Prawo; to wschak jeni hinač bovo nejo, ha tež nět hinač nebudje.

Z Prahi. Tón, na kotorohj smo dawno tjakali, jo pišchow, našch mwodé Kheizor. Wón bó wchudzom z wulkej Čjesczu ha z Wesowoscju powitané. Wetzor bě czéwo Město wobswěczené habo illuminirwane. Tež tamni Serbia su swoju

Mójnosć tjinili, zo bó Kheizor zkerscho swojich swér-néch Swoivenow Přeczel bow. — Wón bě tež wo Keklerni; djež so povojeza Žtužki tješczé rajesche ha nowé narodné Spěv spěwasche. — Tež na Čeleño bě Kheizor pjeaproshené ha jo sam jobu tselaw. Tón jo wěczi děre třečim. Nasch Préncz Albert jo tam bow ha joho powitaw.

Wo delních Rakusich Krajach, wo Steiermarku, jo czewech Čzrđow Rubežníkow dla jara zlé. Ludjo tam jara žadaja, zo bó tež pola nich kaj druhich Krajach Policijia zawożena bowa. Kak tež so naschomu kň. D. Přichon sczé pónđze, kij tam nedaloko Města Leibach pjeboíve.

Dreždanski Sejm jo našch Kral zan-djenu Pónđjelu wotewriw. Wo Sali druhéj Komoré bě Thrón pjihotuwane. Woko jenej pjiindzechu Ministerjo ha stupichu so na prawu Stronu Thróna. Kral z Prénczemaj pjišedje wo Wozach wot Ježnikow pjevodzené. Pži Rotach Sejmowné powita joho Zastoinistwo wobeju Komorow ha wiedjesche joho hore, djež třítrózna Swawa, wuñesena wot Předsedu 1. Komoré joho postromi. Kral so poséné na Thrón, na joho Prawicze stejesché Préncz Jan, ha na Lwicze našch Albert. Kral třitasche z nūtém Wosom thrónsku Réj, kotrejž Wopzijecjo bě zczechuvacie: Moji kň. Zapóswanczé! Wo czejskim Čjasu, po nezbožných, zrudzaczéch Podawach, widžu ja Was woko mne zhromadzených. Kij sém ja pzej dowhe Léta moju Khwawu wo wobswězeném Zatjuwanu mojeho Luda za Prawdu ha Zakon namkaw, — běchu hórke Zhōneia, Ludu-Zběhano ha Popot pječzivo krajnej Wustawie kňejcž ha moje wowne Město wschēj Žadawosćí travnoho Zběžka pžepodacj widžecj. To bó pžewinene pzej so podawaczu Swěru ha so wópruwaczu Khrubwoſc̄ mojich ha těch z nimi wójwaczech bramb. Wojatow; jím džakuje našch wótczne Kraj Wumozieno pžed wetschim Nezbožom. Mojej Wutrobe pak su te Podawki tamnich Dňow huboke nezahojite Rané zibili. Tola ja neisém khwabaw wo Luboſc̄ za Mój Ludi, neisém pžestawaw wo mojich Pročzwaniach

za joho Zbožo. Bě tež Khoroj němiskeje Jednoté přez Těch woňeřescjena, kij ju k Zpěchuwanju zwosejivěch Wotpohladaňov wupóisnecz so pročzwachu, dha sem ja tola za Mojeho Knežerstva Winwatoscž džeržav, tulej Khoroj nícz zpanecz dacž. Tohodla so ja řekomdžach, jenomu Zjenosčeňu němiskich Wérchow so pžizankucz, kij Němečam zhromadnu, Potrěbnoſczam Časa ſa wotpomhaezu Wustawu po lubeſch. Za tém budu fo Ja tež dale pročwacz; ha wo tém jenoj iedem pžefatcz móz, déz změju Wěſtoſcz, zo Prawo, kotrohož Wobkhowanjo jenoj nowomu Škutkej Traczo daricž móže, neraňene wostane — zo naſch němſki wotczeňe Kraj jedně ha ſelne, aniecz roztorhané ha woſwabené, nowu Žtawtnoscž nadobodž, ha — zo naſch lubé ſakſenſki Kraj za te Wopore, kotrez cheze wón radé za to pžisnecz, te jomu pžiswutachacze Město wo němſkim aniecz w druhim Kraju namaka.

— Tak daloko ſu Swowa naſchoho Krala. Wo dalskim ſwojej Réiže wón zpomina na Měr wo Wokowném, na Pokoj ha nowo Žakejčeczo Žasvujbě wo Nuczkowném; ſlubi, zo cheze wſchitko k Lepſchomu Kraja třinieč ha napomina zlontzne Zapóswanezow prawičé: Ja ſém ſebi wěſte Wascheje ſwérneje Pomocé, moji Kneža. Nechamó tola, tež wo ejezích Připadnoſczech nícz, naſchu Móz zpuſhejicž, kotruž namalamo wo Předſwetzenu, zo jenoj wérne Zbožo Luda chezemó — ha dobre Pwodě ſebudža wonkaſtoſcz.

Ze Serbow.

Z Dreždjan. Z wulkej Wesoſoſcu ſém ja wo zandjeném Čiſhve Žutnitíku třitaw, zo ſeje tež wó w Buděſchinie po dleſchim Komđieniu zasé Zhromadzijné waschoho čerktwinstcho Towarſtwa wotewrili. To jo ſara prawe ha pětne, dokelž tak wujitnu Wěcz tola nechamó zakhomdžicž, hale na wſchě mózne Waschino zpěchuvacž. Raſki Duch bez Štawami wascheje Wosadé knieži, ſém

hijon předé wědžaw, ha jenoj z wulkej Čeſecu na was zpominaw; nowo Dopoſazmo mi běſche, ha prawe nuterne poſměkuwan so ſém, hajz wěndano přez Žutnitíku tu Proſtwwu třitach, ko- traž wot někotréh Serbow na Předsedſtvo ſerbskoſko čerktwinstcho Towarſtwa zendje, z tém Woprijecjom, wone tola nechawo czele na nich zabocz. — Wěſci ſu washe Zhromadzijné prawe mnohe wopotwane.

Tež naſche dreždjanſke čerktwinstke Towarſtvo iweſle keſeje ha ſelne nadobówe. Boh daj dale wam ha nam Ženiuwanjo! chezemó jenoj nuterne za to proſecž. —

Wo dreždjanſkých Nowinach třitachmo pžed třoráſhím zasé ſenu iweſou Póweszej. Knež Duchowné Bellermann menuicé, kotrez jo z czewa jedén ſwérne Sobustaw naſchoho Towarſtwa, wožiweſche, zo cheze wón tu Žemu čerktwinstke Štawizně nam předkneſej.

Mikwawſcho Wölmanecz!

Té ſe pětne Hólcž! ale jenoj toho dla, dokež mózefch tak pětne wo nowém Prawopisu ſchmuracž. Žtož jo hewak na tebi khvalobne, ja ňevem; — hale to, žtož ſe Té wo Žutnitíze ſot Ž. z K. pſaw, pokaza, zo ſe czele z Waschnom wo Chröttjanſkej Wokownoſci neznajowné. Dow menuicé jo te Waschno, zo mwidži Hólcž, déz cheze jedén Muž junfrótž poreiwač, to radé-lube dopuſhejca, dokež Herczam tón kuf Žasvujbě pödla popjeja ha tež wědže, zo taſki dowho ňevutraje. Dow pak běſche wóſche toho tež hízjen te druhe, zo Ž. z K. z naſchej luboj Madlenu, z naſchej Kotjmarku za Ruku pžindže, třesni Řeju z nej poreiwač. Za to děrbeli ſo mó Ž. z K. jenoj džaluvacž, dokež wona jo ze ſwojim Mužom Haré doſez z nami měwa ha na naſche mnohe Proſtwwu ſtaj wonej tutón ſhermuſchné piwné Wetzor wotdjerjecž dopuſch- ejiwoj. Zo Té mój Wölmanko, Ž. z K. stare Čaſe wumetivesh, tebi zavérno žanu Čeſej nezijnt. Ohé bō wón wědžaw, zo tam taicž czuzi wosobní Ludžo ſu, kij wſchitko za zw

wozmu, dha bō wón węcji pŕedē pětne za Dwolnosćz prosēw, ponizjne so khwoniv ha Nóżku mēchcę watczę nastajaw. Woko Herczow pak sélne, hordje, móznie wustupwacj, traj tej z Pjastu za Stadu pomasač, to jo tajke stare serbske Waschnitko, kiz pola nas nikomu k Postorkej nejo. Ðtož chce stonacj ha pozdéchuwacj, tón nēch pŕe doma za Kachlemi wostane; węsowéh Ludži k naimenischomu nēch napokoj wostaji ha bez sobu Dobrémi zkrédzicj, nēch so zdaluwe.

Dobré Suſod.

Kù. Schejipalczej, Rektorej na Universitecze w Kukeczé.

Lubu Pjecjelo! Dhe bō twojo Wozjeweno krótki Tjas pŕedē pŕisicho, bōch ja z Djakom tu Zwijbitzku wzaw, kotruž mi Té tak pŕeczelne wobstaraw. Hale ja sém nēt wo Burdehudze Swijebu dóstaw, kiz tej swojoho Muja zejawi. Mej wutrobné Djak za tu Starosćz ha Wobejnoſcji, kiz sé mojeje Swijebé dla mēw. Tola so mi z czewa zda, zo wasche Zwijebé w w Kukeczach wele nēnemu, dokelž dérbisch je tak sélne do Swéta trubicj.

Twój džakowné Pjeczel Trujniſt.

Ralbitzanska Kermusch.

Na ralbitzanskej Kermuschi,
To, Ludžo, wercze khróble mi,
To Höscjam wschém so lubiwo
Ha wschém tej jara swodjewo.

Koseja dosc̄j ha Lékancza,
Tež wilke Dule Czokora,
Ha Jēdže wschelke, wuberne
Mējachu Höscjo kermuschné.

Ha pola Schowczejz na Rejach
Bé Weselo laž w Nebesach,
Ha Holczow spēschnéh do Rejow
Tak ianéh laž téh Zandjelstow.

To jenoj Schkoda wostane,
To Kermuſch Mējacz netraje,
Hděj pak b'đje zaſo w Ralbicé,
Dha pónđzemó mó na ūnu wſchē.
Nekotzi Hato wſczé.

Sobustawam Macjicé serbskeje.

Wo Wellerecz Kniharni leiza pŕihotuwane, za Stave Macjicé serbskeje darmo, za druhich pak za 3 nsl. Knížti: Kāt jo Bohuslav a Dubowina Boh Lubohho Kneza z pōznanaw. Powiedantiko wot J. B. — Tute Knížki su wo podjanskim Prawopisu zpísane ha bōchu so jara dere halo Dar k Hodam za pětne Djecji hodžili. —

Ščedu Wetzor wosémich změje budéšchiné czérkwiſke Towarſtvo Zhromadžiznu na Schuli. Kf.

Prawe džiwnie tola jo, ja nēcham pravice směschne, zo naſch lubé Pjedſeda Zhromadžizné Chróstjanſkoho serbskoho Towarſtwa wo tēdzeniſkých Nowinach wozjewicj dawie, anicj wo Jutnitzcę. Wšak jo te Towarſtvo tola „Chróstjanſke“ wo Chróstjiczech pak so jenoj Jutnitzka třita. Ja hizon sém junkrótž Redaktej Jutnitzki taiki Povruf pŕipóſław, ha wón jón nejo hořewzaw, proſchu pak nēt, zo bō so to zaſe nēstawo.

Jedén Sobustaw
pořímenwanoho Towarſtwa.

Zandženu Sobotu Žita w Budéšchiné pwacjach:

Róžka . . .	2 tol.	$7\frac{1}{2}$ nsl.	tež	2 tol.	$2\frac{1}{2}$ nsl.			
Pjencza . . .	4	= 10	•	— 4	•			
Dec̄mení . . .	1	•	$22\frac{1}{2}$	•	— 1	•	$17\frac{1}{2}$	•
Wóws . . .	1	•	$7\frac{1}{2}$	•	— 1	•	$2\frac{1}{2}$	=
Róčk . . .	2	=	$12\frac{1}{2}$	•	— 2	•	10	=
Khana Butré. 10 nsl. now.								

49. Dziesięcio.

8. Dzień Decembra. (Hodownika.)

1849.

W o z j e W e n o.

Dzisie za Tędzień, hako 3. Niedzielu Adwenta budża serbske boje Swiżbo za podjanskich Serbow wo Drežđanach. Na Prostwu Księza Biskopa jo przez kralowsku Dowolnosę kralowska dworska Czerkej i tomu dopuszczena. Zapotycz budża so wone dopowina 29. — Zpójedź so swoszhi wot rano zahje. Księz Źur z Budęschina jo pośtagené tesamo wotdzierzecj.

Świetne Podawki.

Waldekorow Proces. Waldek Radziejewski najwósczy najwósczym krajnem Sudništive wo Pruskej, jo jedén z najważniejszych Wedziczejów demokratyckieje Stronę. Tónsamón ha węsie O hm bōschtaj wo Męsaczu Meji sadzenaj, ha bō smaj Wina dawana, zo staj wo Welezra du (Hochverrath) Demokratę D'Ester a wedżawoj, ha tu samu Wóschno sczji niezjewiwoj. Taſku Winu pak chęczechu wobimaj p̄zed jedén List dopofażacz, kotreż bęsche Policzija pola židowskoho Pjekupeza horkach poimenowanego Ohma namakawa ha p̄etj wzawa. Tutón List ręka tak *): „Mój następschi, naſswérniſchi P̄ecjelo! Ma jeném ważniem Węzorū posénui so, zo bōch Tebi tēn czewo Węzor poswiecziw. Za jón Tebi poswiecziu jedén Tjas, hdęz może kózda Hodzina mi na Twerdziznu, mi Śmiercz p̄ijneſz. Lubó Ohmo, na Tebe piſa Muž, kij jo Hwowa jeſeſe politeskeje Stronę, kij jo z Wednikami tejsameje Stronę w Franczowskiej zjednoczené, na Tebe piſa Muž, kij ma Mösle, něhdé to bōc, itož jo w Franczowskiej Robespierre bōw. —

Moje Wotpohlađanía znajesz, wschitke Średki

*) Tón sobudżelené Kruch tutoho hubenoho Listu jo po Swowę ze wschitkimi joho Brachami p̄jewojené.

M. G.

su śwate, za taſkim Wotpohlađaniom stacj, hdęz jo tesamo dostacj mōžno. Moje węſeſi dōſtanieni, i tomu derbimó p̄zede wschém dospowne Postortzeno pruskeje Hohençollern-Swójskó mecz. K tutomu wilomu Skutkej jo tež Mordarstwo światé Średki ha tohoda budżesz p̄zipowozene Wustawki, kotrež tón nowo Zwazk wedu, za sprawne spóznacj. — Alle tež p̄ji Piſanu tutech Rénitzkow, p̄zivowam tebi Roženo, kotrež, z mojej Kriju napisane, tude szehuſia: (Te szehuſacie Rénitzki su tjerwene piſane.) Kójde niewuzitne Ćebańo tēch Wam s̄obudżelené Potajnſtow w p̄jineſe Tebe do Śmiercje drie nicz, hale i Kriplej derbisch ztjiñené bōc. Rukow ha Nohow derbisch wurukené bōc, ja to jo starane ic. Dale jo wo tutem Liſceje na Waldeka hako na taſkoho spominene, kij jo s̄obu do tej Węcze zapleczené. Podpiſmo „Korla D'Ester” jo p̄zemaznene.

Dowho trajesche Pjepotaño, někraſnie wele Śwedkow bō p̄jeswóſchanéch, hatz tak daloko p̄jindje, zo mójesche so 28. Novembra p̄jishanſki Sud zapotycz. Czewo Varlin tjakasche z Nescjerpłiwoszczu, jto budże so wutzinieſz. Jedniano zapotża so Śedu 28. Novembra ha trajesche 5 Dňow pospochi. Pži Pjewóſcheniu pokaza so, zo jo O hm hořka poimenowane List wo Zjeno-

czemu z późnem Zastojnikom Goedschu sam pisarw, tak zo bę na D'Estrowu Ruku podobné bów, ha Waldef pjez to do Nezboja pjschow. Odm wot drugich hiszcejen niewunamkanach Wosbow w tajfomu Nekhmanstwu kupené, bęsche so pjez swojego Pjeczela Goedschu pjeradzicj daw, ha na tajke Waschnio tamne straschné List do Rusow Policjile pjezpodacj wedżaw. Uni D'Estter, ani Waldef Odmia nieznajetaj. Samo so rozemi zo bō Waldef za niewinowatoho spóznate, Odm pak z nowa do Jastwa tētinené. Halo Waldef ze sudniſteje chejze wustupi poſtrowi joho Swawa=ha Hurah=Wowano wele Tawzentow na Hasach zhromadzenach Ludzi, Kone bōchu z joho Woza wypjehnene ha Lud joho sam czechnsche do joho Wobódlenia. — Žto budze dalsche Pjewótniwo na Swětwo pjińscj, mamó wotzakowacj.

M. C.

Z Barlina. Waldef jo wot Barlinskich Męszejjanow těsnu Krónu wo Winojtoszcji 700 tlr. dařenu dōstav. — Pruski kral cheze na tsítralowské Wustawie krucje stejo wostacj, ha budze bōrzé mócznarſki Sejm powowacj, bōrníz tej tohodla derbawa Wójna wudericj. —

W Tjachach steji sélne rakusze Wójsko, kij jo kózde Džen hotowe, jo-li budze třeba, saksonſke Męże pjezkröticj. Wot Wójne z Pruskej so móczne póweda.

Saksonſka tej swoje Wójsko powetscha, ha budze wo bližšim Pjichodze zasé 900 Koni nakupicj. — Na drédzianskim Sejmie jo Karlowiž Interpellacjiju na Ministerſtwu stajiv, zo bō bōrzé němſke Malejnoscje Sejmie k Jednaniu prédkpwozjivo. — Zapowancz Müller staji Namet, zo bō so woblezerskomu Stawej w Dreždjanach ha joho Wokolnoszcji Kóncz týniwo. Tutton Namet bō wot 2. Komoré pjezjivo 7 Hwosam (bez nimi tej Serb Mróz) hořewzaté. — Do zakonodarskeje Deputacjije jo Prénecz Jan wuzwolené. Do Wukerka dla Pjewótnana Störzbow Wotsadzenach bōchu wuzwoleni Schenk (z 35) Küttnér (z 35) Czéj (z 34) Jozef (ze 26) Waczdorf (z 21 Hwosami). —

Każ nam Zapowancz Czéj pisa, budze Sejm lochko 18. t. M. na nětore Nedzjele wotstupicj. —

Sejmiska Rozprawa.

Wot Zapowancza Petra Czéja. Hatz ruiñ je Sejm hizom pjez jteri Nedzjele zhromadzene, dha jo so tola hatz dotal jara manwo wurdzivo. Wina toho jo, zo so predé z Wolsbami dlejſeſe, ha zo bōchu Zapowanczow tak rutje powowani. Pjez to so ſia, zo derbjachu eſi zhromadzeni Džen wote Dnia tjakacj, dožiſ ſich Litzba tak wulka nebó, kajz jo k Wobzanieniu trébna. Pjez tajke Khwataňo bęsche so tej wschelaka Reporadnoſcji pji Wuzwoleniu stawa, ha z toho zasé zjejhovasche, zo bō so wele Wolsbow z nowa ſacj měwo, hdé bōchu zhromadzeni Zapowanczé pji Pruhowanu těchsamoch na Piſmik wolsbnoho Zakona bōle hladali, hatz na Potrebnoſcji, Wuzitk ha Zadosej Luba. Dofelz pak Zapowanczé tuto Poslennu w Botzomaj mějachu, zienocjichut so wo tém, zo tajke Reporadnoſcje pjezvidzachu, ha Wolsbó, bez jenej wschitke za dobre spóznachu.

Ka pak budze ze Stronami na Sejmie ſacj? Kajku Wuzitbu změja poslene Podendzena wo naschim wózcném Kraju za nas? Jo Metz ha Jastwo te Pwodé něſwo, kij jo po Žadanu nětorech nescj měwo? Kajku Wajnoscji ſu wone na politiske Swědomia měwo? Kajz ſu tute Praſchená weſci kózdomu, kij ſo wo Malejnoscje wózchnoſti Kraja ſtara, pzipanéwo, tak ſo tej pji mni ſta. — Žtož mě ſamoho nastupa, wedžach dře, ſaſeje Stroné budu ſo djerzecj, ha za tzo budu po swojich Moczach ſobu woſowacj pomhacj. Moje Pjewótneno nejo ſo hatz do djeniſiſchoho Dnia pjeměniwo, wele bōle ſu najnowiſche Podawki jenož k tomu pjezpili, teſawo poselnicj.

Prawieza jo hatz dotal ſelniſcha ha ma woſebe wo druhej Komore mócznu Pjewachu, budze ſnacj tuſamu tej wobkhowacj. Zejewa pak nerozdjela ſo tón kroč ſejmſte Stronistwa tak

wotie kaj běsche to pji poslednim Sejmie, hděj dře so přeči nedá, zo Léwicza husto swoju Přewahu k Potvrdzeniu hinač Zmōšlených wuzimavšche. Z Radoševu da so zpóznacž, zo tón Krotz wele měrnischí ha píeczelnschi Duch knejí, ha porědko jo so hatž dotal stawo, zo bō jena Stroňa píeczivo druhei z Wotroſeju wustupiwa. Wobej matej dře swoje wosebite Ethadzowaná ha Wuradžená, předé kójdohho wajnischoho Wobzanknená pak so jena z druhei rozréznuje, ha jo-li jenož někak možno, tež zjenocž. Tazkomu rozmnomu Zadžerženiu ha Skutkowaní nemože wěscji Richtón swoju Khwalbu wotrcz, ha hdě běsche předawšchi Sejm tusamu Politiku na wojozwaw, bō so někotřikliz grudné ha zlōdné Podawk mene stav. Z čewa zpóznaje něisschí Sejm swoje Powozwaní jenož tedém hděj so skedžbliwe ha měrne zadžerži, ha bôle na Wobkhowaní podatek Prawow hatž na Wudobóco no-wóch swoje Próczewaní zwoži. Wosebna Khwalba swuscha tohodla tež tém Mužam, kotsž píez swoju Wajnosči tajſu Přezjenosči zdjerzecž pótaja ha wedža. Tazcžé Wedžicžero na Liwicę moža so menivacž: Josef, Haberkorn, Mammen, na Prawicze: Georgi, Schenk, Held, Weinalich ha wosebe tež Graba Hohenthal, kotrež ma wo tutém Nastupaní wulke Žalwizb. Jo-li budže taſta Přezjenosči tracž, (ktož bóhmo sebi wutrobne žadali hatž runiž so zda, zo dowhoho Wobstacjø nezméje,) nebudže ani zwonkowna Liwicza, k kotrež kaj so zda, z Diestka, Heubner, Zickler, Wagner píjswuscheja, ani zwonkowna Prawicza pod z Karlowitzow žaneje Mocé dobóz móhez. Pji Wuzwoleniu Předsedſtwa wobsteslechťe wobej Strone kruče na swojich předstajených Kandidatach ha dokež běsche Liwicza wo wobimai Komoromai hízjen z Meinchinu, bóchtač Georgi ha Kunio z Prawicze za Předsedow wuzwolenaj. Pji Wuzwoleniu Wuberku (Deputacjow) běsche wo druhei Komore Prawicza, wo přeči pak Liwicza Přewachu měwa; tohodla chezéhmo najpředě jeden Wuberk z Prawicze, druhí zas z Liwicę wuz-

wolicž, ha tak pořadu; dokež pak Prawicza do toho zwolicž necháſche, ha nam wósche toho wo přeči Komore tež na rětniſkých Moczech bra-chowasche, zjenocžichmo so wo tém, zo wo druhei Komore do jenoho Wuberka žterjoch z Prawicze ha tjsch z Liwicę, wo přeči pak tjsch z Prawicze ha dweju z Liwicę wuzwolsichmo.

Z tutoho widžimo, tak Stronistwa wo komore ze sobu steja; druhe ruñe tak wajne Přeschivo jo to, kajke budža Wobstesjenia bez Komoru na jenej ha bez Knejerstwom na druhei Stroňe? Tola tak so z tém ma, budže so pji jednotliwých Braschenach pokazacž. Jenož na to chezu hízjen zpomnicž, zo něftiſche Ministerstwo — tak so zda, dowhe Wobstacjø nezméje, ha mohwo wosebe te tak menowane němske Brascheno tež Wina k joho Wostupeniu bóč. Potom bō naſterscho Ministerstwo Braun habo joho Ru-niecia nutsupiwo. Wschitko to pak nejo žana Wěstoſez, hale jenož moje ha druhich Meněno. Přichod sam može dopokazacž, hatž jo to same право habo wopatjne.

Ze Serbow.

Z Klojtera. Před 2 Nedželomaj bē pola nas kwas. Ha dokež děrbesche serbſki kwas bóč, tak sebi moslach, zo budža so tam tež wšichicž hako Serbia po serbſlim Waschinu zadžerzecž. Hale tak běch so zamolin! Jenož Muže ha Žonekž žcje pola nas kust na Serbowstwo djerja, bez sobu serbſti rětzachu, hale naschi mwodži Hólczo, (zle mi tžini, zo děrbi to wot serbſkich Hólczow prajicž) najbóle němski bez sobu ha z druhimi bledzachu. Haj tak daloko džesche jich Luboſej za Němczowstwo, zo woni, hako někotre cjuze Hólcéz tón rané Spěv: Že řa wé, Že řa wé ic. žaneſechu, z čewém Wosom tón němski: Morgentoſh ic. něz spěwacž, hale w o w a c ž potjachu, zo bóchu těch druhich píewovali, ztož so jím tež nimale radži. Ha to běchu serbſke

Hólcé wot, wot serbských Starších hořečenene,
ha wot serbskej Žene ježivene.

Z k u l o w a. Jara kwalbu hódne so, zo
ej Serbja z těch Wsow, kiz su do našeho Wu-
žerné pžipokazane, kruče na to džewaja, zo bó-
chu knainěnichom jenoho serbskoho Wutžera dó-
stali. Vlenuicé pola nas su, bórne runíž pžez
pwojoczu serbských Čjecži, tola lutzi némicé Wu-
žero. Ha dokelž jo nětk pžez Wotfadjeño ln.
Hilžerja jene wutžerske Město prázne, chceidža
woni Klóžterse n. Knieftwo, kiz ma tudé Kolatu-
tu, prošecž, zo bó jím wonie w Žienocženu
z Wratzlanskim Vištopom, jenoho Serba za Wu-
žera postajivo. Bóh daw, zo bóchu zo jich
Pročiuwaná radžili, ha mó jeno horliwo Serba
za Wutžera dóstali, hewak budže pola nas za
džesacž Lét wscho pženémicene. Dokelž poladamo
10 Lét dozadé, dha běsche hížzen Kulow ezele
serbski, ha nětk jo — ha to wosobne pžez tu
němstu Wutžernu — pžez Powoitzu němisi.

Z R ó ž a n t a. Zandženu Nedželu, hafo přeno-
ho Adventa wopokaža nam kñ. P. Alberikus
Hecht, němisi Duchowné z Klóžtera Marinej-
Wézdé tu Čjescž, zo nam wón jene jara kwalbu-
ne Prédúwaná wo našeho Režii džeržeshe, ja
kotrež so mó jomu doseq džakuwaž němóżemó.
Haj mó věrbimó k joho wulkej Čjescži wuznacž,
zo so mó něismó nadžiseli, zo budže wón tak
deře serbskí pôwedač móč, dokelž běchmo zhoni-
li, zo wón halle lédem Léto z Lubošezu serbsko-
mu Ludej serbskí wukne. Bóh jomuj iohu Pro-
čzu, zo bó wón k našhomu Žbožu serbsku Reži
pžecžé dozpoñnišcho dowukněw ha, pravé khečež
zas' nam prédúwaná.

W e l e P ž i p o s u č a ſ o w.

Na Komorowskim, freidž Trupina ha Komor-
owa, steja 30 Kop pětž bětefkow dorhich kój-

Zamolwite Redaktor Jakub Kucjanč.

Gjíšejane pola K. B. Hilt.

nowich Walcikow napžedan. Kopa za 1 thol.
2 nsl. Zahrodník krawcz tu Wecz wobstara.

Dutje za Téđen, hafo 3. Nedželu Adventa
zmieje Nebeltžanske serbske Towarstwo Zhroma-
džiznu wo serbskich Pasélezach.

K o f l a, Pžedſéda.

H a ſ l o w s k e serb. Towarſtvo zmieje 16. Decz.
swoju 13. Zhromadžiznu w Bacžonu. Dokelž
ma so létné Wobzankuňno džerječ, dha so Sobu-
stawi k bohatomu Wopotainu pžecželne pžeproschuj. **Cjenski Potad:** Rozprawa wot dotalnoho Stut-
waňa našeho Towarſtwa. — Wotpwojenio
Litžbowana pžez Pošwadnika. — Wuzwolenio
nowoho Zastoinſtwa po §. 6. towariſ. Wuzwol-
fow. **N o b e l Pžedſéda.**

N edaſtžija jo wot Kñ. Kolle, gmeiſskoho Préde-
ſtoſicžera w Nebeltžicé Litžbo těch wo wschela-
kich Naſiupanach so namakacéh Wobodlerow
swojeje Wsé dóstaw. Za to so lube podžakuje. **Proſé** pak tež wšichch druhich gmeiſskich Préde-
ſtoſicžerow, zo bóchu si tež tutón Wuzahw
z létskoho Litžena Wobodlerow pžipoſivali, zo
bó Nedalžija mowa to hromadu zestaſejc ha
potém hafo Pžidawk k našeho Junnitžicé pžipo-
wojicž mowa. Wéſciž bó tutón Pželab Wobstejenſt-
wa našich Wosadow Litžitaram Junnitži nežto
pravé lubo wovo. Junfróž prosché hížzen za
Dopelnejo swojeje Proſtwu. **N edaſtžija.**

P ž e p r o ſ c h e ū o.

Wschitkých Sobustawow nezdaschowſtſkoho serb-
skoho Towarſtwa, kaj tež wschitkých druhich swěr-
nich Serbow, kotřiž karpaču Hoſežinu ha serbske
Spěvě lubuju, na pžichodnu Nedželu za Téđen
(to jo 3. Adventa) pžeproschuje.

Hoſežinczai Fidler w Nezdaschecž.

R Dóſtacžu wo Wellerecz Kniharni.

50. Číjsw.

15. Džen Deczembra. (Hodownika.)

1849.

Swétnie Podawki.

Tón krótz wot swémach Podawkow nitjo wulke pôvedacj némomó. K Raunu ha k Powdnu leiza ha padaja hízjen taise Hromadé Snéha, zo su w nim wschë Nowinke tzigé zwostali. Czéle bez nich pak tola némomó. Napoleon jo někoi Léto Předséda; ztò bó sebi mósliv, zo budje tak dowho mutracj; hízjen dwe Léče ma pji swojim Zastoinstwem pžebowacj. Wón jo wondano jara khore pobow. — Bamž hízjen w Rome ujeo. — Dokelž dérbi so Dubileum Léta 1850 zapoczej, dha jo tón Swéden Léto wóstorczené. Wondano dosta jedén Italski Přistup w Rome pžebowaczém Kardinalam; wón chzézche jenu Swijzbu habo Peneze mécj. Dokelž pak woni joho Próstwu wuswósciez némózachu — Peneze su menuicé w Rome jara žadne dha won wuceje Brón ha wali so z nej na těch Kniezích. Před Dutemi stejace Stróže, tu Haru pótnewshí, stupichu nucj. Na to tón Mordar Brón sam na so zwoji, tola tež to czi Wojaczé zavžewacu. Czi Ludjo su kaž bwazn! Napoleon jo zaſé swojoho wo Rome porutzaczoho Generolu k Bamujez pšowaw, tež jedén Líst na jeho sobu, kotrej chzetaj woboj Bamujza hnucj, tola zaſé do Roma pžinej. Bulka jo Nadžija, zo budje so to stacj. — Žpanske Wóisko jo Italisku wopusczejivo. Franczowsciez su Regimenter do těch wot nich wopusczených Městow pšowali. Jenoj Franczowzojo ha Rakusczé někoi wo Bamujowech Krajacach steja. Te Apenniné (jene Hore) jich rozdželsja. — Wo Neapel dérbi někoj za dowhe Žbezki ha Haré

czejku Wokutu tjinicj. Policijia knejji, Zastwa su wschë powne. —

Zlož rakuſke italske Kraje nastupa, dha jo tam tež wschitko změrom hale mi so zda, želiwo Wulo pod Popewom. Drudé so tež Žitřicka pokaza. Tak běchu wondano někotři jenéi Čírōdze wuherskich Wojakow, kij pšehe nimo czechnechu, swoje Wozé napjeczo pšowali, zo bóchu, dokelž hinač nemózachu ha něsmědzachu, swoju Lubosćj jim k nainmenischomu na te Waschno pšazali. Radeczki pak bě to zhoniw ha vorutži: zo dérbja woni pžichodně tež wschém druhim joho Wojakam, déj tam dje nimo pčzahnu, Woſe napjeczo pšowacj. — Město Maſland jo czéle swoju předanschu Wajnosć hako wowne Město zhubivo, dokelž Radeczki wschitko do Berona czechne. To dérbi tež Žtraſa bóčj.

Turkowske Wěczé su tež kaž so zda w Měre zraduwane. Iandžijske wójnske Wodze, kotrej běchu hatz k Dardanellam pžijeli, hale jow khétru Žkodu wzali, su jo zaſé daloko wróciſi. Některi w Žémé tola nitjo zapotzecj něbudža. Kaž Rus a w swojich južných Krajacach woko tžornoho Mořa wscho wobróiuve — tak, kaž zhonimó, tjini je wón tež na pownoczných Stro-nach.

Za Swověno w pak so Rus a stará. Wón jo k Přikvadej pžifazaw, zo Turka wot těch pod joho Kneiſtwom stejacech južných Serbow tu létmu Dan wot 50,000 Zwotech pžichodně wacé žadacj něme; dale, zo smědu Turkojo wo serbskich Městach jenoj w Měsce nuczka bódlicj. Sultan jo do wschóho toho zwoliv.

Tež Rubezník na bramb. ha rujskéj Měze, wot kotrehož wondano zpomnichmó, jo Muž,

siż na tón wot noko swojim Ludżom daté Zakon dżerži. Wón jo jenoho, siż swoju Worciznu zapivacjju nebesche schwifacj, — ha jenoho, siż běsche jenu staru Żonu scharwaw, zatselicz daw. Też tón zpóznaje, zo jene Towarstwo, ha bórne mawo bowo, wobstacj němōje, joli Zakon něpwači. Žto dha su Kraje hinaſſche hatz kuf ſwetsche Towarstwa. —

Bramborſki Kral jo Piſmo, siż Wuzwoleno do Erfurta poruža podpiſaw. Do Erfurta jo Komisar pôswanę, siż ma tam jenu Czérſkej k Sejmowni pžihotowacj. Na barlinskim Sejmie so ze Stroné podjanskich Zapóswancow pžez Piſma ha Rēize jara na to džewa, zo bóchu Polaczé swoje narodne Prawa dôstali. Lubenne jo wscho to Polakam hízom husto doſcji, hale ženi djerzane. Wo tutém so mi tola Raſkuſti lépe lubi.

Na drezdjanſkim Sejmie bě Karlowitz Interpellaciju na Ministerſtwo stajim, zo bó bórze němske Naležnosće Sejmnej k Jednańu předpovožiwo. — Minister na to motmoji: „Krótki Tjas pžed Wotewrénom Sejma haklej jo Kniejerſtwo wobzankniewo, zo tuta Węcz pžed Sejm swuscha.*“) Dotekz pak chce Kniejerſtwo tak wobſchérne hatz jenoj móžno tu Węcz pžepodacj, dha prosé hízjen někotré Tjas za Bzczernoscj. Karlowitz so z tém zpokoji. Te Léto dve hízjen nitjo něbudže.

Žtož te Wobzanknieno 2. Komore nastupa, zo bó so woblejerſtomu Stawej w Drezdjanach ha jeho Wokownoscji Koncz tjinivo, dha jo nězda, zo bó Ministerſtwo do toho zwolicz chcejwo. Bone so prascha, že budże 1. Komora prawicj. Jenu Interpellaciju w druhé Komore stají Hering, w Nastupajuń těch w Badenskej popanených Sachsow, za kotréhž so staracj hízon te Zezeno pžikaza. Wón so prascha: hatz jo

* Němske Nowiné so jara hórscha, dokelž jo Minister prajiw: zo woni haklej netk so wo tém zjednali, zo tute Prascheno pžed Sejm swuscha; kaj bó so to samo wot so nerozemito. —

Kniejerſtwo so za ních starawo — že to z toho zcžehu wawo — ha — joli wone to hatz dotal zakomđiwo, hatz jo Ministerſtwo zwolene, to kheczé tžintecj. Minister z Beust wotmoji na to: zo jo wón hízon na 11. Avgusta pola badenskej Wóchnosće so za tém napraschwaw ha na to jo ta Póweszej pžischwa, zo so bez jich Datemi tež 38 Sachsow namakaſa. Na 12. Novemb. jo Badenska dale ſlubiva, zo chce wona jich sachsenſkej Wóchnosćej radélube pžepodacj, joli smó mó jich Pžepotano daleweszej zwoleni. To smó mó, joli zprawnu Winu k tomu namakamo, jimi na 24. Nov. ſlubili — ha směmo so nadžijecj, zo budža cžišamhni wo bližim Tjasu zaſe domoj pžinej haj jedén wot ních tu hízon jo! (No to jo tola pravie deře! dhé jenoj bóchu tola žanu Žkodu na Bucju něwzali.)

Dr. Schaffrath, předawſchi Zapóswancz w Frankfurcie — kaj tež na drezdjanſkim Sejmie za ſtremj běsche Wóchnosćej Štekbrieſ pôswawa, dokelž jo, kaj pravá tež do drezdjanſkoho Zběžka zaplecené — tón jo so nětkoj sam wot so zaſe dom wórczim, ha chce Pžepotano swojej Žkóřbu wo Měre wotzahuwacj, dokelž so ja pžedswětzenož džerži, zo jomu něbudža žanu Winu dacj mócz. —

W o j n s k a p ě s e ú.

(Hlós: Složno, složno bratřjo mila. *)

Wstaňmy, wstaňmy bratřja lubi!

Slonco swita Serbowſtu,

Rjenše časy Serbam slubi,

Woła muži na wójnu!

Přeradu su na nas přadli,

Nowy hréch na stare kladli.

Na bitwišco za dom luby,

Stójmy kruéje jako duby,

*) Hlós k tomulej zpěwej namaka so pola Redakcyje kaž pola wučerja Hicki w Ralbicach.

**Na bitvišćo za dom luby
Hajda, hurra do wójny.**

**Mužni Serbjo bróimy pažje,
Spěšne kročmy do prédka;
Droha maćeř „Sława“ kaže
Swojim synam do pola:
Kročel, kročel za kročelu,
Za narodnosć potłočenu**
Na bitvišćo za dom luby at.d.

**Wójnskje spěwy zaspěwajo
Serbsku khoroj wupójsmy,
Z wótrym mječom zehrawajo,
Wólność, khrobłosc sapajmy;
Hrom a blysk so z horow wala;
Huj za narod, prawo, krala**
Na bitvišćo. at.d.

**Postajmy so bratja lubi
Wojujmy za swobodu!
Bubon rjeska, truba trubi,
Kwas naš je na krawnišeu!
Khroblje, khroblje na tyrannow
Našich starych přesčéharjow**
Na bitvišćo. at.d.

**Hajd do bronje, Serbjo kjedźbu!
Njepřečel so hotuje,
Kbokjej mječ, do ruki ledźbu,
Za mać Sławnu do smjeréje!
Wodźmy mócenje čežkje mječeje,
Njepřečelow krej njech čeče!**
Na bitvišćo at.d.

Milna Delanski.

Ze Serbow.

sz 3 Ralbicz. Naschu Kermuschu Pón-
djelu jo wósko dostojuńe Kniez Senior Smoh a
czele ponowiené sw. Mariné Wontar w naschim
bojim Domie sivezjiw. Při tém věchju jomu i
Womocze Kniez. Kapwan Nowak z Budéschina

ha našcej Knezaj Tuchownej. Po dokonaném Sivezjiu djerzesche Kniez. Senior wot spomienoho Wontara sém krajsu, Hnucja pownu Réz, kóraž węczi wschitkim Přitomném tak i Wutrode djerzesche, kaj wona wot Wutrode pžindžesche. Won tež z Khwalbu na to spominasche, tak jo ralbičjanska Wosada w zkrótku zandżených Létach wele i Wudospownoścjiu ha i Wupósczeniu swojego božego Domu, ha ztož wokoko toho samoho jo (Kerchow, Fara, ha wosobne tež Wutzeria) na-wojirva *). Wele Wosadnych wobjaruwu, zo neisu to Zbozo mécz moli, tedom wo bojim Domie pžitomni bocj. Napoleik djerzesche Kniez. Senior zase přeniu boju Mjchu na zponvieném Wontaru. Za wschitko hromadu prawimó jemu nasch naj-wutrobnischi Djak!

Wesowo Schintzki w H...ch.

„Póicje na Schintzli!“ jo přezé wesowa Pó-wesecj za mwodé Lud; tak bē tež za nas. Hale nimale bō Snē ha Žema mi Weselo zkażewo, dhé bō H...cz Jurij nepschishow, ha nie za Rusu newzaw prawicę: „pój, pój! ha nietzin wupe, wschak daloko nejo!“ Tak džehmó južajo ha zpěwajo, kaj serbske Hólcze zwutjene su. Pola nas hižcjen nejo tak kaj K....., dzej jenoj Muže ha Žoné kuf na Serbowstwo djerza. — Na Schintzlač bē wschitko jara rana. Po Zedži džehmó tež kuf porejwacj. Po někotréch Žutiz-fach swóshachmó tam khétre džiwne Rézje wescj, kaj: „zto to tasi wulli Lamborak jo? — nōh, won jo tež kuf poladacz pžišow.“ Družé ménachu: „Píecjelo, ja bōch czi radžiw, něpjincz wacze něproschené na Schintzki nuchacz, wostań radscho wo twojej Istwitacj. H.....no su khétre wesowi, dzej cje za Píekjku krédnui, dha!!!!!! — H.....ke Hólcze, dzej Lamboraka widža, neisu wacze ksmierutwanu.

*) Boh dav, zo bō tasama wo tajkim khwalob-ném Skutkuwanu hižce tak dorho wontracj mohwa dzej wo tém Rastupanu w sch o wuvedżene niebudże, ztož nam jeje nuzne pobrachuvé! —

Wot Kwaſa tež ſobu zpominamo: zo bě tam jara ſchwärne — Koffe ha Woſuſchki ſo khétre minéchu. Duiž tam néchón Rainet ſtajt: zo bóchu ſo taſkim Kravczam, fiz wulke Zati ſchija, Rožicé ha Dovéltiki wzali. Za ſebi móſlach: Braňko! to chegejſch ſebi té za Woſchi piſac̄ ha to tež pječežévnoho Lépſchoho dla Ziawnoſci pjezpodac̄.

Zedén Krawcz.

Dokelž ſmò mó pjez Dutnitzku zhonili, zo tomu tjeſnomu kň. Alb. Hech tej ta jomu jara derte pjiwuſhaczia Tjeſc̄ za te joho w Róženčje djer- Jane ſerbſte Prédruvanio ſo wozjewi, tak mó tola tež hinač némózemó, hale dérbimó tež zjawińe wuznac̄, zo tež naſchomu ſteſnomu ha wóſolo- doſtojnemu kň. Probstej, Beneditu ſej Kro- ne i za to wulka Tjeſc̄ ha wutrobné Džak ſwu- ſcha. Dokelž wón bě ta prieňa Wina, zo ſo kň. Alb. tak khwalobnie wo Serbſkim wobhoni, déz wón Róžentzanskuho kň. Wutzeřa pjezroſe zo bō joho tola ſerbſti narutziw. Toho dla pravimó Tjeſc̄ ha Khrawu tež naſchomu kň. Probstej za tulej joho Staroſc̄. Bóh daj, zo bō wón k naſhei Wejwoſc̄i teje Mósle: za ſerbſki Lud ha joho Nétz ſo starac̄, zwostaw; ha tež poimenowanomu Wutzeři, zo bō dale, ha prawe husto tulej Wutzeřu z nim djerzan.

Nekotsi z kufow a.

Za ſém tola wěſcji daloko ha ſchérko po Šwéje khodžiū, hale taſke néjto kaž k... we na Kwaſu hiſcjen tola nějsem zhoniv. Zo tam w Brójni na Hunie Herezé piſlachu ha Hólezé ha Hólezé pýšne rejhachu, to die dale nitžo nebe, to wſchal tež w Delanach tjiná. Potém djech do Iſtu. Lej, jow ſo wulka Rada djer- jesche, dje móli kónie dôſtač, fotrež bóchu jutze Róweſtu na Koffe wozeli. Czéwa Zhromadžizna jednowoſtie wobzankné: Korchowé Schémel nech ma tu Tjeſc̄! Póz Dunder! dwej ſelnej Muzej pjiwedžeschtaj na to Schémela do Iſtu; wón

Zamolwite Redaktor Jakub Kuejank.

Czíſhczane pola k. B. Hilt.

bě ejeſti kaž Raus; — ha bō wot Mónka je- želiwém Koſhejcom poſhadžené. — Za Róweſtžinskim Blidom dwej mudrej Muzej ſeideſchtaj, ha hor- ſiwé Spěw na Schémela wuhjewaſchtaj. Vrénie Rónčko bě:

Štupaj Schémelko ſtupaj! —

Z Nóžku Ženíku rubaj! —

Woſchi hordje naſtajej! —

Wopuſchku tež zbehaj! —

Pój Schémelko poj

Ach lubó Schémelko mój.

Wone hiſcjen bě czéwé Rénk taſlich Žutze- kow, hale ja ſém je zabón. Žkoda! Ha potém wqnei tež tón czéwé Spěw z raném ſerbſtím Wo- ſom wuſpěwaſchtaj.

Po Ikoncjeniu toho winé ſo zmolom Kravcz na Schémela; hale na Pucju z Duremi won me- jeshe wón te wulka Nezbojo, zo jenohu druhohu Mónka podraitwa. Mónik zpodé Schémela leijo ſpotja zavosnje ſkřečec̄, ha wowač: „Krav- . . czo!... pom.. haj! zbe.. haj!!! Ale Kravcz, znate Schibawč, iweſowé na Nezbojo ſwojoho Blíſchoho na Schémelu „haj! haj! br! Schémel! br! wowaſche, ha pjiwowa zpodé lejzačomu Mónkej tute Smowa:

Mói Mónko tjin ſo fruté

Tha nebbja tebe ſchwifac̄ wſchitke Pruté.

Schémelové Zastupník Ho baňka.

Sobustawé ratarſkoho Towarſtwa za Khro- tjanſku ha Wujezdžanskú Woſadu pjezroſhu z tutém, teſamó chegeli ſo 21. Hodownika, Po- powdnu jíteroč w Leje zhomadžic̄. Te z Bai- ernſkeje wobstarane Sérno budje wo Zhromadžizne roždželene.

Wieza n.

Na 28. ha 31. Dniu Hodownika budje na rétzerſkém Kuble w Jafenczé pola Nezvadžidwa twerde kónowo Dřevo pjezdawanie. Zapotžat k woboj krotz Dopowdňa vjeſacých.

Přichodnū Šedu změje budéſhinske czé- wiſtske Towarſtvo Zhromadžizmu na Schuli.

Rf.

K Dóſtaču wo Wellerec̄ Kniharni.

51. Číjivo.

22. Džen Deczembra. (Hodownika.)

1849.

Přena podjanska serbska božja Swužba
w Dreždananach.

Wulka ha sprawna běsche Žadoseč těch wo Dreždananach ha Wokolnoſezi bôdlaczéch Serbow za bōžimi Swužbami wo jich macjernej Něži. Čjohodla tež nedérkawa bōč? Nemějachu naſchi evangelscę serbscę Bratſja hizom Léto dorho tu Dowolnoſcę, za kotrež mó tak z cěwoj Wutrobu zděchowachmō, ha kij bē za krótki Čjas tak kraſne Pwodé neswa? Haj Zhoňeno jo wutriwo, tak nuzne je jo, zo so kóždomu wo swojej macjernej Něži Křesćijanska Litija predfleſe, ha bože Swovo preduje. Dérbeli mó podjanscę Serba ze zadé wostacę? Naſcha duchowna Wöſchnoſcę běsche to tež děre zpóznawa, ha Janeje Próčež nelutowawa, zo bō nam naſchu Žadoseč dovelnicę mohva. Wóſola Čjescz ha wutrobne Djak wſchilich Serbow swuscha tohodla přede wšhem naſhomu wóſofodostojnomu ha nadnomu Křezej Biskopej Dittrich eji. Wón naſche Próftwó runje tak luboſciive hořewza, kaj je tež staroſciive dovelnicę pótasche. Wón jo febi tra-
jacej Wopomník wo wſchilich swěrneh serbskich Wutrabach natwarow, přetož wón je běsche, kotrež nam Serbam Džen pžihotuwa, wot kotrehož so pravicež hodži: Dw, to běsche kraſné Džen, Star-
ski budža Džecjom ha Džecji zase Džecjom wot tohohlej Dna pówiedacę!

Hatž runiž so z Wěſtoscju nadžiachmō, zo budža naſchi wujisczé Bratſja wo Mnohoſezi k taki-
mu Švedſku pžincz, dha tola tomu tak něbe—
nichtion něpžindze — mó to jara wobzarujemó. Někotřikulíž Sén, někotrajkulíž Džowka běsche so wěſcií wutrobne zweseliwa, hdé běsche pži tutej

radostnej Skwadnoſezi swojoho Nana habó svoju Macz porvitacj mohva. Hako běsche so božja Mscha, kotrž Křež Duchowne Žur z Buděžhina djerzesche, zapotjawa, dha so wulka podjanska Czérkej pětneſche; fredjanſke czerkwine Města bóchu wše wobſadžene ha tež wo nabotjnech Haſtach hizczen wele Ludži stejſeſche, tak zo možesche po Ždacju nimale 500 Serbow pžitomných bōč. Wulka Čjischina ha Nutrnoſcě křeſezche wo bōžim Domě, kaj bō so hizczen na něchtio wetsche wottjafowanovo. Hako běsche němſke ſchulſke Džecji poſleinu Žutjelu před Wopraiveniom wuspěvali ha wotmelněli: dha zaspěva Křež Wutjer Wi-
čaz k němarwoj Radoſezi wſchilich Pžitomných —
ze 15 ſchulſtimi Džecjimi tón ſerbiſti Kherlusch:
Swaté, swaté, swaté. Zapóſwanç Žezor-
ka, Hoſcinczat Benſch, ja, ha tež druzé die
hnebom wutrobicze ſobu ſpěwachmō, tola pak so
přeni krócz khětro ſwabe ſpěwasche. Žto běsche
Wina? Wo wele Wotjach wibzach Šelzé —
horče Šelzé hnubokoho Hnucja ha wutrobneje
Radoſeze. Kaf kóždomu wokovo Wutrobó běsche,
to ja po ſebi ſamom děre wém. Tež mi ſtejachu
Šelzé wo Wotjomaj. Wele jich po Šemſchach
prajachu, zo neſſu Hnucja dla ſpěvacj mohli.
Woprawdje, to běsche wulke Wokomněno: ſivata
Čjischina křeſezche wo tajſimle wulſim božim
Domě, ha ſerbski Kherlusch janoschwasche ſo
přeni krócz na tutom Měſeče! Žto bō tež tehdom
bez Hnucja wostacę zamohw? Zawěſcze žana
serbska Duscha nice!!

Něhdje 60 dôſtachu ſiv. Sakrament toho
Wowntařa, řkn. D. Žur djerzesche jím řanu ſpo-
wiednu Něž. Tuta wulka Litija dopofaza, ūak
sprawna jo Žadoseč serbskoho Luda bowa. Po

bojej Msc̄hi p̄edowasche Knez Žur. Wón r̄eje-
sche z nutrn̄emi Swowami k swoim serbskim Bra-
tram ha Gotram ha napominasche iſh: „Bodž-
eje swērni tomu Knezej, waschomu Zbožn̄i-
kej: bodžeje swērni tej Wére, kotrež jo
Wón was wutžiw, ha tej Kazni, kotrež jo
Wón wam zamostajiw, wobkhowajče
Wériwoſc̄z ha Pöczciwoſc̄z, ha pokazajeze,
zo ſeže tež wo Czuzbe Serba wostali, ha
na chwalobne serbske Potzinki nezapom-
nili.“ — Bži tajlich Swowach dte žane Wotzko
bez Sélzow newosta. Djak, haj wutrobné Djak
tutomu Knezej za tiske ſane Prédowanio.

Z wulkej Tjefetu spominamo tež na wóſo-
kodostojnho Dúchownoho, Kneza dworſtvo Kap-
wana Wenku. Joho Proczowanu momo so
woſebe džakowacj, zo jo nežto serbske ſpēwasche.
Ze wshej Hotomoſc̄ju ha Starobliwoſc̄ju pod-
perasche wón I. Žura tež wo Spowedziswóſcheniu.
Djak tohorunja tež ſchulſkomu Direktorej, Knezej
Vetrę; hatz ruine Nemez, jo wón tola ſweje
ſchulſke Djeczi k tomu nuzowaw, zo bóchu serbski
ſpēvali, ha hako fo ja jomu za to džakowach,
miesche wón, zo dérbi fo to p̄ijehodne hijzen
ſepe ſtacj, ztož nie jara zveseli. Wulki Djak
tež Knezej Wutžerej Wiežazej (Lehmanej) kij
jo — wéscji z wulkej Prócu — némſke Djeczi
serbski Kherlusch narutžiw, ha wschitlich Kem-
ſchacjeh na tak ſane kaj nenađzite Waschno zve-
ſeliv. Djak wschitlim tém Knezim kij su ſwo-
ſej Tjedzji dali ke Msc̄hi hicj. — Tež wo-
jerſta Woschnosc̄z běſche džen p̄edé wozjewiwa,
zo budje serbska boža Swižba ha běſche toho-
dla tež khétra Mnohofsc̄z Woſakow p̄jtomných.
Tež ji naſch wutrobné Djak. —

Ha hdej wote Msc̄he p̄jndzechmō, kajfa Mno-
hofsc̄z Luda ſtejſeſche p̄zed Čerlivu! Kak ſene ſo
po serbskim Waschnu wote Msc̄he witaču! Dw,
to běſche wutrobná Wesowosc̄z, to běſche zbožna
Radoſc̄!

Ha kajfa běchu Wuznacja ſwōſhecz! Deden
moſetn̄e Knez prajesche: „Ja za 19 Let nejjem
žano ho, habo tola žanohho serbskoho Pré-

dawa ſwōſchaw, ha djensa jo me p̄eni ſrōč
zaſe serbske Prédowanio wozjewiwo. Wozji me-
jach p̄wnej Sélzow ha Wutroba čeſeſche ſo mi
puſnēc̄j.“ Deden druhi ſo wuzna: „Ja běch ſtero
czele na Boha zabów — djensa ſém ſo zaſe
dopomniw, zo ſém Čzwowek, tak jara jo me
serbske Prédowanio hnuwo!“ Deden tſecji prajes-
che: „Ja za czewo Léto na Prédowanio neindu, dokej
tém Némczam nitžo nerozeinu.“ — To ha wele
drujoho hijzen ſwōſchach, ztož wschitko powiedacj
bó jara dowhe bōwo. Ja ſlónju tohodla ſwo-
ju Koſprawu z tém wutrobném Pjecjom: Boh
čeſew Woschnosc̄zam tu Mös dacj, zo bō-
chu serbskomu Eudej te jomu p̄jswuſhacze
Prawa na žane Waschno dléhe neyzkrot-
ili, Serba pak čeželi ſebi ſwoju Netz ha
ſwoju Narodnoſc̄z hako krasné dar boži wó-
ſoko waſic̄ ha ženi wot neje puſheſc̄j.

Peter Čež,
Sapóſvancz na dreždanskim Sejmie.

Swētne Podawki.

Némczowſtwo. Z Barline p̄jeczé piſaja,
zo ſu Komifarijo do Erfurta poſwani, jenu Čérkej
k Sejmowní p̄jhotuwacj. Z Erfurta pak ſo gaſe
ſwōſhecz dadža, zo tam hijzen nichon p̄jſchow
nejo — ha ztož tež Čerlivé naſtupa, kotrež maja,
mieniue wóſhé, dha ſtaj teſſamoj tajſej, zo budje
jara wele Twarena ſedacj, ioli zo p̄edé hromadu
nepanetaj.

Na bramborskim Sejmie w Barline jara z
Wuradženami kwataſa; tam wſcho ſlowk djo.
To pak ſo dte toho dla ſtare, zo bóchu zkor
hotowi boli ha potém zaſe do Erfurta wuzwoleni
bóčj móli. —

Wot tež w Tjehach ha w Tyrolſkej
ghromadzenej rafus. Wóſſaj ſo jara wele p̄oweda,
ha Némczé ſo jich jara boja. Wónano rěkaſche,
zo jo Zeleznica, kij wot Wina do Prahi wiedje,
Porutijnoc̄z dóstama, ſo za Pjewezenu Wóſſa
hotowa džerjeſc̄ — dójz zdobom rěkaſche, ſo ſu

Krowatojo hizon sachseniske Mleze pjeschli. Wo doownicznej Tzefej wele Italisch stesi, tem so ta Zema pola nas nezpodoba, ha dokelj ju czele zwuczeni nesu, jo sich jara wele zkhorewo. Tez bajachu, zo 8000 Rusow czehne ha cheze so z tzejsem Wosskom zienosciez.

Wraczlawskie Nowine povedaja, zo jo bramib. General z Gerlach na sach. Dwor pojwané, hischczen junkrótz na schoho Krala powabicz, k Bramborkej so pziganknecz. Won mejesche tez tu Poruznosc, jomu rozez! ha joho pzeswieticz! zo budje Pzichodnosc naschoho Kraja ha Monarchije na tem wot nowo nastupeném Puczu jara newesta ha strashna. — Jasé dale resa, zo jo tute Wopswano be wschoho Wujitka bowo.

Bramborfska ha Bravnschweig w e i g staj neskak pzejene pzigchwoj, tak zo so netk brawnschweigka wojsnka Woschnosc (Militärhheit) na Bramborstu wostupi. Hanoverska so na to jara hórschi, ha jo do Barlina ha Brawnschweig horke, wobczewacze Psima wotpóswawa. Tez pola janvielskoho ha wszech druhich europskich Dvorow Protest pjezjivo tomu zapovozjiva.

Z Italiskej. Francowscé Biskopojo su sene Psjmo na Bamija powsvali, wo kotreñi woni wschê te wschelke ha wajne Žkodé rozentaja, kotreñ nastacz derbja, joli Bamj hizczen dleje zakomdi, do Roma so wtórej.

Wschê Italiske Nowine, kij predé jeni nitjo wot nemstich Naležnoscojow nezpomnachu, ha tjinachu, kaj böh jane Německostwo na Swécie nebówo, (to su schwarni Ludžo) netkoj wo kózdem Tzisive Article z Němcow pzigneu, ha wesselja so zavojne, zo jo Něpjezjednoç bez Rauskej ha Pruskej wudertiwa, ha nadzijeja so, zo traž budje Wóina bez nimaj. To wschat nebo nikomu subscho bowo hatz jim, dokelj potém bôchu woni tej jkerscho zaſe Haru zapotice mohli. —

N a j n o w s c h e.

Bamj czehne na 20. do Roma, wschitke Badżewki su zdaluwane. Wo Měscze stanu sa wulce Pzihotuwania na joho Pzilhad.

Z Drežjan. Wot naschoho Sejma

wam tónkrótz wele povedacj nemózu, dokelj nitjo wot toho, žež jo so tam rézawo ha wutjina-wo, za serbšt burski Lud Waznosc nima. Gene Napraszwanu na Ministerstwo zendje, tak dha so z tem wo Tzechach pzebowaczem khejz Wóiskom ma. Minister wotmoji, zo jomu nitjo dalsche wot teho wedomne nejo, hatz žež Nowine povedaja; ménesch pak, zo die moje Khejzor swoje Wóisko wo swojich Krajach postajicj, dzejz ha laž won cheze. Dale bo wo přenej Komore tez ta wo druhej k. hizon wobzankniend ha wo zandzeném Tzisive zpomnena Peticziu na Krala wurdzjena, z Wopzijeczom: Kral chezew te jemu pzigwujhacze Prawo nadnogo Zpuszczenia pjezjivo tem do dreždanskoj Něméra Zapleczenech prawiwe wobschérne navojuwacj. (Dow dzejdu hizczen dale ha chezehu tez: zo bō Kral tutu Amnestiju, kij budje dowolicj, předé Sejmey pzigodaw, žež pak nebo za dobre zpózname.) Minister Czinski wustupi, ha wo zavosnej frutei twerdej Rézji so pjezjivo tutej Próstive na Krala wuprawi. Amnestija jo hizon tam ha fém daſa, ha pjezé su taicze Ludžo wo krótkim zasé na Barikadach stali, pjezjivo Woschnosciam wójwali. Ha zpovósheném Wosow wón dale pzigstaji: Knejerstwo jo so wo zandzeném pjezé frute wopokazawo, ha budje so tez pzigodně hako taſke wopokazacj. Wagner na to prajesche, zo dře jo zvobej Stronow zrechene bowo, to dopokazaja pjezjivo krajném Zapóswanczam wo neskotréh Nowinach do Sweta powsiane huste Hdjenia. Te rojace Swowa Ministera běchu Wina, zo wschicze druzé, kij běchu wo tutej Węzé sebi Swowo wuprošeli, so tohosamoho zdjerzachu, dokelj mowo so stacj, zo bō nechtón Swowa wele prajiv ha bō traž wschitko zkazene bocj mowo. Tola tez wo tutej Tzchnoscí Wobszweseleinu nezvobrachiwacze. Sommer z Bernstadt mienuje ménesch, zo cheze won tez so Swowa zdjerzecz, dokelj jo tesamsne pravici chezew, žež jo hizon Minister prawiw.

Wo přenej Komore wustupi zaſe Karlo-wicz swojej, Pzepodacja nemstich Naležnoscojow

dla wónaňo stajenej Interpellaziie, kotrej bě Minister tedém za Tědzen Zapovancam předkovojočz slubiv. Tón Tědzen jo so minév, ha hízjen nížo předknelejí. Swate Dně budža pýneč ha tuta Wécz ieuradžena wostacj. Ha wón dowoli sebi hízjen jeden druh Namet stajicj: zó bóchu Wuzwoleňa za Crf u r tež wo sachšenstím Kraju wopisane boli. Ta czéwa Wécz bó Deputatzijí pžepodata.

Waczdorf staji jeden jara nezprawné Namet: zo bó so Ministerstwej Izkörba na Schiju pojseňewa, dokelž jo wone krajne Wustawó wo wele Naſtupanach zwamawo. —

Ze Serbow.

Z Worklecj. Moji lubi Přeczeljo, z Wutrobu so džakuwemoj wschitlím tém, kotsj na 21. Nov. z blízka ha zdaloka pýndzechu namaj pomhacj, ha z horlivém Djewom Nežbojo božoho Wojeňa wot naj wotwobrocicj. Wošobne pak děrbimoj zpominacj na Kni. Frantz a Riedla, na Klóžterskich ha Khróstjanškich, kotsj jara khécé k Pomocé pýndzechu. Zapwacj jím Boh, tón Knez! Hale boži Wohen běše naj Zwářená jara nahvě pžewzaw, tak zo namaj k Pomhaňu ſebe. Swóscze, kaf jo so mi ſchwo: na tém nezbózném Dnu podach so ja k napow džesacjich z témi Mojimi k Wotpotzinkej. Wo božim Žeňe běhmo wuſněli. Wo přením Spainu ležo wuſmýchach Zawowaňo: Jakub! ja ne-moju hínak pravieč, hatz, zo jo Žandzel boži me zavorowaw; hatz Wotzi woterwrich, bě wulka Swětvoſez woko mé, dokelž jeden Tel mojich Zwářenow hízon wo Woheni ſtejſeche. Z Woža wuſkocižiſti, nevedzach, zto zapotječ, tak naſtrójené běch. Mój boži Žandzel pak mi zaſé nuczda, zo moje tři Léta ſtare Djecjo, kotrej pýti mui lejſeſhe, rabněch, ha zo dele beižach do Iſtu, djeiz moja Žona z tém maném, nicz czéle pěcž Nedželov starém Djecjom w Nedželach lejſeſhe; ha tak wobkhowach, Bohu bódz wutrobné Djak

moju Mandželsku ha mojej Djeczi. Hale kaſtich! ač, mó bož! cíſceče wuſtefaní lédem Woheňe cíekněchmo. Sam za fo jenoj jene Woblecenio Wwomam wutrobné; Mandželska ha Djeczi Jane nimaja; ha tež Jane Wodjeczo. Mó pak proſemoj Boha toho Kneza, wón chejew te Wutrobé dobréh Čijojeſelov hnucj, zo bóchu namaj cíſami wot těch jím wot Boha wobraženéh Darow nežto ſobudželiſli ha mamoj tu Nadžiju, zo budžemoj pžez božu ha dobréh Čijojeſelov Pomocz z nowa natwaricj móč.

Tež wschitlích horlivéh Serbow wo Buděſchiňe ha Wokownoſeſi proſemoj wutrobné, woni chejeli ſo nad namaj Wotpalenémaj wo Workleczé ſmelicj ha namaj nežto k božomu Djeczu wobradžicj. Dokelž pak tón Puej dalofi, dha buđe Kni. Redaktor Jutnitžki tak dobré ha wasche Daré tež Luboſeje k nam wobſtaracj,* ha za radworsku Wokownoſeſi Kni. Čjelſla, gmeiſki Prědktojeſer. Boh, tón Knez Nebja ha Žeňe, ha wschitkoſo, ztoj wo nim ha na nej jo, chejew nadne kóždohu pžed taſkim Nežbožom wobwar-nuwacj; jenomu kóždomu pak, fiz namaj nežto mawo ſobudželicj budje, zavěſci wele króz zaſé žohnuwacj.

Jakub Šemang.

Wschitlum Přeczelam khudéh Djeczi, kij ſu mi nadobne Daré k božomu Djeczu ſobudželiſli ha mi tak naſchu ſchulſku Modoſeč zveſelicj pomhalí, praju z tutém mój wutrobné Djak, ha pžeproſhu jich, kaf tež Starskich ha Přeczelow djeciacjoho Žesela k Wobradjeniu do tachanskéje Wutjerne, kotrej budje ſo jutſe, Nedželu, Popow-dnu třjoch ſtačj.

Direktor Buſ.

Napjedań jo jena pžed pěcimi Létami twařena Řeija, kotrej tež ſchěſej Věrlow Pola pžiſwuscha. Te Dalsche io k Johneňo pola Madlené Nežkovoi na Hoře ha tež pola Jakuba Šchena wo Workleczé.

*) Radélube cheče Redaktzija wſchitko z Djakom hořenwacj ha ze Šwěru wobſtaracj.

W F M I T J K A.

Swétné Podawki.

Z Drežđan. (z jenoj Lista) To jenoj děrbjawi Té, luhu Bratsko, widjetz, z tak radostnémi Wobleciami, z tak wesele swęczatémi Wołami po našich serbskich bojich Swužbach eji swérni Sénovo serbskoho Naroda po wowném Měsće sachsenškoho Kraja hordje, wustupajo khodžachu. — Mó nemožemó hinak hatz nasch wutrobné Džak wschitlím tém wot našich wuzitjanskich Bratrow prawicj, kozij su na to džewali ha proseli, zo bóchmò tute serbske Kemsche dóstali. — Tež naše drežđanske czerkwinske Towarstwo jo wacz hatz jun frót za tutu našchu Naležnoſej staroscjive proſewo. Leicze to su Némeczé! Taſtikich nich jedén pót! Džak, wutrobné Džak jim! — Bez témi Džecjimi, kiz tón rané serbski Khérliſch spémachu, běchu tež serbske, kiz w Drežđanach swoje Wotczehnenu děstawaſa: halo Berger z Klózter, Wicjas z Wěteńcze, Ražpar ha Schipſchik ze Schunowa, Lorenz z Radwořa. Wosobnie pak bě našch dobré serbski Spewar Ed. Bräuer z Radwořa ta Duscha teje mawoje Čzrđki. Dwójcej mějachmò Bruhuvario. Kń. Kń. Wenka ha Pětr běſchtai ſobu pódla ha našchu Mawomosnoſej podveraschtaj ha wschu našchu Bojoſej wot-tehnaschtaj! — Mó hijen smó so jich khétre wele grézeli, zo budzemó hromadu pžincz ha serbske Khérliſche spémacz wulnecz. (Ah! přenie serbske Towarſtvo w Drežđanach!) Tež jo Kń. Pětr ſlubiv, zo cheze wón serbske knihe za te jomu k Wotczehnenu pžepodate serbske Sérodiſti wobſtaracj, zo bóchu fo prawe w Serbskim wudokneč möhli. (Swawa jomu!) Thé jenoj

bóchu tež wschicze Družé w Drežđanach pžebowaczi Serbia serbske spémarske knihe mèli. (Qubi Starschi! wobſtaracj jeim tola tefamo!) W.

Naschi Zapóſwancé ſu na ſw. Dné domoj ſchli, ladacj, žejo jo jim bože Džecjo doma wobradžimo. Toho dla džencz žane ſejmſte Póweſje nimamó. —

Z Frankfurta 20. Hodownika. Džencz Pžipowdu jo Arcze-Wojwoda Jan swoje wóſoke Zastojnſtvo (némſte czentraliske Mócznarſtwe) wot-powozju ha ta wot Rakufſeje ha Bramborſeje poſtajena Czental-Komifija na joho Město stupima. Jan jo ſo pži tej čewoj Haře zandženohu Léta pžecz halo Muž pokazaw, hódné teje Dowéré, kiz némſki Lud do nöho ſtajesche. Wón wosobnie běſche Wina, zo poſlene Poſtronki ſo netorhachu ha Hubenſtvo hízjen hórsche ſebe. Joho Ministro ſu ze Swéru pži nim zwostali hatz do Kónčza, jomu k Pomocž stali ha joho newopuſhczili. Rakufſi Khejzor jo wóſoke Nadé (Diden) témsamě pžipóſwaw. Wo tej Kéti, kozuj Jan pži ſwojim ſwatoſjném Wotſtupeňu rětjeſche, bě tež zježhuvače: „Frankfurſti narodné Sejm, kiz jo ſo ſamoho gkónczuwaw, némſki Lud tu wulfu Wérmoeſj wutji, zo joho Wustawu na janém druhim Pieczę źbožomie nemože wuivedzena bocj, hatz na mérném ha ſtajném do Prědka-Stupinu ha Nakedžbubraňu toho, žejo jo pžez Prawo ha Zakon źimatſcijene.“ — Ha pži Kónčzu wón taſlej rěti: ja móju ſebi te Swézieno dawacj, zo ſém tu mi pžepodatu Mócz k Schwabe ha k Lépſchomu wózcnoho Kraja třebaw. Pžez zhromadnu Wustawu tónsamé zjenosćic, ſo hízjen radžiwo ſejo, ſenu Wustawu, kofraž bōruňe tak deře Prawo Ludu kaj tež Wózcziné

Wulkosz̄ ha Mócz wobkručiwa. Tola pak jo zhromadné Žirazk zdžeržané ha Mér wobkhowané. Z Węsowoscju pak budje mi na Ějas mojego Zastojnſtwa zpominacj̄ jenoj tedém mójno, děz budje Východnosz̄ Wótczcziné p̄ez trajace Žednoszejeno wěsta. Moja Staroscziwoſz̄ pak so pomenscha, dokelz̄ Wótczcziné Žatit zhromadnomu Skutkuwanu dweju Krajuw p̄zepodam, kotrejz̄ tej najmōczniſczej ſtaſ. Děz tej dwej hromadze, so podperajo na Prawo do předka stupataj, móza druhe Knežerſtwa bez Staroscje za nimaj hiež ha wſchitko budje so deře radžic̄. Nech němſki Lud z těch wele cjeſzlic̄ Žhoniow wufne, so Pomocz̄ toho Wschohomocznego — Přezjednosz̄, ha Luboſcji k Wótczcziné němſkich Wéchow — ha dobromu Duchej Ludu ſamoſho porutjic̄!"

Z Raſkuſkej. Radeczkij jo ſo wón-
danu zjawně wupravim, zo wſchitko tak ſteji, zo
wo krótkim zasé do Wóine poczahnu; — ha
napjecoſto komu to? napjeco Žardinſkej!

Radeczkij, Želatjic̄ ha Hainaw ſu-
wot ſachſenſkoho Krala wulki Křiž Rada ſv.
Henricha dóstali.

Wo Wuherskei ſélue Twerdžijne twara. Wſchitke Žkodé ha Rané zandženeje Wójně wo-
nutém Nastupanu děrbja zahojene bócz!!! Tak
Twerdžizna Arad czele ponowěja — Temes-
war ha Peterwarden, hízon wulkej ſelnej
Twerdžizne, hízjen bóle poſelnja. Wo Karpa-
thach Jablunka, Dusla, Neumark ſelne wobtver-
dja. Twerdžizna Budha (Oſen), wot Madžijs-
row wo poſlenej Wójni zapuſczena, děrbí czele z
nowa zasé natwárena bócz. Sédém Tórmow na
pódlu lejzaczch Horach budža twarene ha freidža
bez nimi Twerdžizna ſama ſo požbénec̄. —

Z južnōh ſerbſkoho turkowſkoho
Kraja piſaja, zo ſo ruſjenske Muzejeno Žen
wote Dna zjawiſhho poſaza, ha woni za to
džerža, zo talej p̄zeměrna Pilnoſz̄ ruſ. Wotpo-
wanech na kramu Wóinu, křiž budje wo krótkim
bez Rusenſkej ha Turkowſkej wudérej, poſaze.
Wéch Serbow jo ſwoj dowžně Dawk na Sul-
ana zapojew ha wſchic̄e mujni Bobodlevo ſo

wobroňa, ha nictón ſnewe, wot koho Želbu do-
ſtawaſa. Wot nikoho druhoho hatz̄ wot Ruſu,
kotrejz̄ jo jím hízon tež předé hatz̄ rak. Serbam
přecjivo Wuhersam na Pomocz̄ cjeħnechu, mawo
ha wulke Želbu p̄zipoſhaw. (To tež wěſci
žaděn Ŝwovjan piſaw nejo.)

Z Prahi piſaja, zo ſu wóndaño 80 Wo-
ſow ze wſchelakimi wojniſkimi Potřebnosz̄ami z
Města na ſachſenſke Mezé ſeli. Tež w Hol-
muzcu dosta zandžene Žedzen Tel Wóifka w Ro-
cežé Porutjnosz̄ na ſachſenſke Mezé cjahnec̄. —

Wo Šedim hródſkej wulka Khorosz̄ ho-
wiaſe Žkot kónzuiwe.

Klapka, křiž w Londoňe p̄zebóive, cheze do
Belgijskeje p̄zecjahnec̄.

Wóisko w Wíne, předé hízon mnohe,
jo z nowa poſeltene; nimale na wſchech Wſach
wo Wokownosz̄i Wojacze ſeija.

Wo Narodnych Nowinach nam ſwawné
Šwovjan Palacky te po ſwojim Ždacju jentzle
mózne ha zbožomne nowo Žawoženo rakuſtſkoho
Khejzorſtwa wozjewi. Pod Žawožtom ruſiho
Prawa wſchech Narodow cheze wón ztwařene
mec̄ ſöderatyve wſchech rakuſtſich Ludow Žienoſ-
czeno, z jenej zhromadnej naiwosz̄ej Šedžiznu
w Wíne.

Koſchuth hej ha joho Towarscham ſo w
Turkowſkej Šmrcz̄ jara nelubi. Woni ſu nětkoſ
na Twerdžijne Schumla; hale turkowſz̄e Lu-
džo ſo mawo wot nich ſtaraja, tež cži křiž ſu
Křeſcijanſtvej wotrekli, kaž k Přiwiadej Be-
m mawo Přiwada dóstawaja. Koſchuth wedzefſe
jenu mawo Žiſcheženiu p̄zí ſebi, tu jo jomu
Raci (wóſki Sudník) přeic̄ wzaw. Denoj Po-
lačz̄ Porumosz̄ ſwojej Rěže dla pola Bu-
garow nejto pwacza. — —

Sejmiska Wolba w Kukczé.

Smóſcieje w Polu, Delanach,
Raſka Wécz ſo w Kukczach
Wóndaño ſo podawa,
Wele Metži třintwa.

Moleli su ménusze
 Zapóswancza w Kukczé
 Jo bó zjewim na Sejmie
 Kukczanow Zadoseje,
 Pravisné jim wobkhawaw
 Ha jich hörne zastrupwaw.
 Dowho su sei radzili,
 Kocho bóchu wolili;
 Naposledku zjednoh su,
 Hwośwacj wschitczé za Schowiu:
 „Schowta nasche Lépsche chezé,
 „Wé žto jo nam potrebne,
 „Weezech těch jo zhojené
 „Swobodne tež zmóslené;
 „Tón so Zadnóh’ neboji
 „Tsjoch Doktorow zareži.
 Knežim měsczi nevomha,
 Skotréz slajne Skóržbu ma;
 Wéznie z czewoj Wutrobu
 Swatev’ jo na Robotu:
 „Tón b’he za nas rézječzi,
 „Buesku Mužu rozenii.
 Taklej sebi rązachu,
 Mudru Wolbu khalachu.
 Hoj! že wistwko wotmeltne?
 Zaden Swowisko nevítnie,
 Rózdé Schłenczu z Rusi da
 Ríz jno ju pži hude ma,
 Ha so Wschitczé pozbóhnu
 Swobutíski sei zjazhawaju? —
 Rózdé hłada do Duri,
 Swosim Wotjom newéri:
 Hnadrne Knež na Kukczach
 Bonijne wszech postrowi,
 Žto so to tla netzini! —
 Wéznie swari saferiwe,
 Ženi so nam nedžatwe,
 Džens jo taklej pscheželné,
 „Ludzo to než bez Winél
 Dundér! že to nereka? —
 Czéwu Tunu Valenca
 Z ktejoh Dwora pschiwezu,
 Kukczanam k Pschepečzu.
 Hnadrne Knež so pozmelsne,
 Miive na nich poahláne;
 Beztem yak jo dokowa
 Wschubjom wulka Čijschina;
 Kuez na Valencz połazive
 Ha tak rézječ zapotżne:
 „Moji swěrni Poddanjo
 „Wożecze tuto za lubo

„Dajče sebi swodžeczi
 „Kaz jo tóždom k Luboſcji!”
 Kukczanow Wutroba
 Potnē džiwnie Zajzucza,
 Ha cži Wożecze z Radoseju
 Džakne Géłże ronachu.
 O té wulka Dobrota!
 Wukhwalič wschak nemoža
 Kneža wulku Darniwosz;
 Ha zo swoju Džakomnosz
 Za to k Dželej wotwoja,
 Ma Sejm joho wuzwola
 Liszak Knežej pschiwije.
 Ha iom „Swawa” wuñse,
 Ma tžož w czewoj Radoseži
 Knež schęze Tunu polubi.
 Widi tem ſta so Hadrija,
 Tež schęze Wuki pschiwoda.
 Kneži Valençz, wéreže mi,
 Džiwnie Ludzi zažwercz;
 Kelné tla Jan Schéjpalczecz:
 „Wohladacj so do Kukcz!”
 Schibakecž Mišaw.

Ze Serbow.

§. Ze saksich Delan. Byd někotremi
 Nedželemi su so tuhdé Někotři wulcež zpveseliti,
 dokež dóstachu nowe serbske Knížki: Kak jo
 Bohuslaw z Dubowina Boha luboho
 Kneža zpóznaw. Wopravdje, w těch Kníž-
 kach namakamó wuberne rjane ha zpodobne Po-
 wedantisko. Haj, dale jedén w těch Knížkach tži-
 ta, ha bôle so wone zpodoxaju, ha, žež jo je
 zapotžaw tžitacz, tón je wěsczi nebudže předé z
 Rukow powožicj, hdéž ie nejo czéle pžetžitaw.
 Tžož cheze něsto rjane ha wujitne něflej w těch
 dorhich Wejzorach habé ſivate Dne tžitacz, tón
 nech sebi telej Knížki kupi. Drohe wone nejsu,
 déž jenož 3 nslbr. p̄watža. Něflej mamó wele
 ſiv. Dnow, tehdem nehmów die yo dokonaných
 božich Swižbach nechtózku lèpe Tjas navožici,
 hatž déž druhdě telej (habo „Dutrowne Žejska“ —
 habo „Kneža Mudroho“) ha druhé tajſe
 Knížki do Rukow woźne ha tžita! To bó jomu
 wěsczi wacze Wujitka pžineswo, halo déž bó próz-

né za Khachlemi lejjaw habo nedje seidjo z Kar-tami hraw! — Wosobne mohli je tež Starschi swojim Djecjom k bozomu Djecju kupicj. Vé-ném, spróznom Schuleram ha Schuleram bóchu wone wetju Wesowoscj ha wacze Wujitka pji-nésw, halo někotrežkuli zboine Wécze, kotrež so dowhoho Bóčja wéselicj nimaju. —

Matjicza serbska jo pak něk pjez Wu-dacjo téchlej Knízkow wopokazawa, zo tola na swojich Sobustarowow zabówa nejo, itož jo sebi předé někotré téchsaméh dowhi Tjas mósliv! Jo pak so wona drudé trochu porédko ha ně-stajne na nich dopowni, jo znata Wécz!

Wésté dobré Pjeczel Hobanka pojedaſche wo Jutnitzcę zo jo Korchowé Schémél tu Tjescj mew, kwasnu Réwestu na Koffee wožecj. Tola dérbu, halo Pjeczel Wérnosceje jow gjarone wuz-nacj, zo Hobanka cèle Wérnoscej rětzawa nejo. Pjetož to, itož wona pojeda, sta so druhí Djen kwaſa, ha tedém žno běſcha „kwaſna Réwesta“ wěſt a moda Žona. Hale cèle pak wón vjan nejo, dokelj Korchowé Schémél jo tedém wo Wér-noscj ienu Réwestu zjeju Nawoženom na dra-tzowej Kare na Koffee woſew. Ha talej Réwesta bě, Vaſterec Kristla z jeju pjiſlubeném Na-woženom, Neschporecz Woſeziom. Wona bě ja-ra īana po serblim Vaſchinu zhotwana, ha tež tón pomienwané Nawoženia bě īaném swomianém Wéntiku. To so mi džirno nězdaſche, déz swó-ſchach, zo cze jo Neschporecz tež woženicz; dokelj ztoha něbó radě žadaw, zo bō zkeře ha lépe do mandzelskoho Žianta stupicj now. Hale džirwan so sém zo Neschporecz Woſezi, kij tola hemak schito swojim dobrém Pjeczelam pjez Jutnitzku gjarone tjini, jedén tak wažné Skuf, taž je jo, do Mandzelskwa stupicj, joho swernom Pjeczelej Dokterej Bruttwej wožjewiu nejo.

Dobré Pjeczel Rézat.

R... Hólce dře jeni jara hromadu něpžin-du', dokelj maya sebi na bozích Swižbach tak wele pôivedocj, ha to stane so hízezen nimale wótse, zo z tem Druhich wo jich Wobožnosćji mola. Woni sebi wéſci moſla déz fe Mschi hdu, zo na Besadu hdu. Mó so nadžiemo, zo budža so woni polepshejz ha taiki Pohorská wacze ne-dawacj. Nekotsi, kij ſu to widželi.

Z Budéſchina. Žtvorč pjez Tédjenom jo fo rachantskej Wutjerni wulka Tjescj stava. Prencz Albert ju wopotasche. Wón wſchitke Klaje pjeñdje, ha ziveſeleſche ſo na dobrém Wot-mojem Djecjom. Z nim pjiindje joho Adjutanta ha Měſchejanofia. Hatj do serbskej Klasé pji-nězechu ha Djeczi joho z wutrobném „bódz khalene“ poſtronichu, dha Prencz na to „do Wětžnosće“ wotmoji. — Knež Biskop ha ſchulſti Direktor joho w Ŝkeizi powitaſchtaj ha wſchitdjom wokowodjeſchtaj. — Prencz jo něk nimale wo wſchit-lich Schulach w Měſceje pobów.

Cíjami, kij wote mie Jutnitzku woteberu, chczeli tuſamu k nowom Léta zapwacjicj. K tomu budža tež napominani cji, kij Jutnitzku pjez Góri-nichecz Michawa dóstanu. Jutnitzka pwacj na Bertiel Léta 6 nsl. 5 now. na pěw Léta 13 nsl. na 3 Bertiel Léta 19 nsl. 5 now. ha na czewo Léta 25 nsl. Wutjer Peťaſh Krojeſicjach.

Khróſtjanſke ſerbske Towarſtw o změje jutſe halo Něžjelu 30. Hodownika Jhromadžiznu w Léjne. Dokelj dérbia tñ Peticjije k Rožrězeniu ha k Podpisanu pjiñc, proje za prawe mnohe Wopotaňo. M r o s, Pjedzeda.

Předé Nowačecz, něk Merejneček Kubwo w Radwořu budže Žtvorč, 3. Januara 1850 Dopowdna 10cých w Radwořu pjezávane. 35 Kórczow Pola, 11 Wuki, 10 Paſtwischja z 520 Žednosćjami k tomu ſwuscha. Pjez Adv. Martſchke.